Dosarul
Hitler

Dosar secret al NKVD alcătuit pentru Iosif V Stalin
pe baza protocoalelor de anchetă ale aghiotantului
personal al lui Hitler, Otto Giinsche, si ale ordonanţei
' Heinz Linge, la Moscova în 1948/49
" "^V'
' Cu o prefaţă de prof. dr. dr. h. c. Horst Moller, ,, p,. ţ,rc director al Institutului pentru
(.,r,,. •,. , ..,,.j...-,.. Istorie Contemporană Miinchen-Berlin
- - - • -'•' : '•'-" "

Tr'âau
ucere: Ioana Constantin

4'

Editura MEDITAŢII

Titlul original: Das Buch Hitler

Cuprins

Prefaţa prof. dr. dr. h. c. Horst Moller
Horst Moller
DOSRRUL HITL6R.
încercare de clasificare

F!':'.

Doi dictatori: alianţă si război
De ce se interesează dictatorii unii de alţii, de ce mai cu seamă aceşti doi lideri a căror brutalitate a rămas neegalată si ale căror ideologii fanatice au dus Europa secolului al XX-lea în prăpastie? Să fie oare din cauza fascinaţiei reciproce exercitată de ideea totalitară si de punerea ei în practică? Să existe, în ciuda duşmăniei exterioare, o înrudire interioară între tipurile de stăpânitori? Să fie vorba despre voinţa de a cunoaşte tehnica de dominare a duşmanului, pentru a învăţa din ea? Oricum ar sta lucrurile, datorăm Dosarul Hitler - o sursă neobişnuită - curiozităţii lui Stalin
în legătură cu Hitler, o curiozitate care nu s-a diminuat nici după ce

Hitler s-a sinucis, la 30 aprilie 1945, în Cancelaria Reichului din Berlin, sustrăgându-se în acest fel responsabilităţii pentru oribila catastrofă în care, alături de regimul naţional-socialist ce-i era tributar, a împins Germania şi statele vecine. O explicaţie se exclude însă din capul locului: nu oroarea în faţa crimelor lui Hitler i-a trezit lui Stalin interesul pentru conducătorul german, crime care nu 1-au interesat, se pare, în mod deosebit - în această privinţă, era un concurent redutabil al dictatorului german. Stalin îi era însă superior în privinţa prudenţei şi a calculului raţional; el nu a mizat niciodată pe noroc. Poate că aici trebuie căutat motivul interesului deosebit manifestat de Stalin faţă de persoana lui Hitler, în faptul că odată se înşelase întru totul în legătură cu „Fuhrerul" german: în primăvara lui 1941 Stalin nesocotise avertismentele mareşalului Jukov în legătură cu un posibil atac al Germaniei hitleriste, riscând în acest fel prăbuşirea Uniunii Sovietice - probabil că îi atribuise lui Hitler aceeaşi raţionalitate a puterii pe care o urma el însuşi. Această

rare a lui Hitler a mers mână în mână cu subaprecierea
sale rasiste împinse până la fanatism, j doar cei doi dictatori au manifestat un cert interes
e celălalt, istoricii au dezbătut si ei problema diferenţelor
nărilor dintre cei doi exponenţi ai regimurilor totalitare, i naturii influenţei lor asupra secolului alXX-lea - aspecte
diferenţe. Acest interes istoriografie a determinat chiar
i unei duble biografii a celor două extreme ideologice
aţe de Hitler şi Stalin, ideologii adversare si în acelaşi
lănătoare. Marele istoric britanic Alan Bullock, autorul, primei biografii ştiinţifice a lui Hitler, rămasă o lucrare
ţa timp de decenii, a realizat ulterior un portret comun
>r si Stalin.1
paralelism nu rezidă doar în tehnici de dominare
ile, ci şi în faptul că vieţile lor au fost practic, începând
mai legate una de cealaltă decât ar fi fost de aşteptat
/edere conflictul dintre cele două ideologii. Cooperarea
intre Hitler si Stalin a marcat prima fază a celui de-al
iboi Mondial, după atacul ambelor părţi asupra Poloniei, mă lor ideologică fundamentală a provocat întorsătura
a războiului după atacul german asupra Uniunii Sovietice
unie 1941. Acest război a fost gândit şi realizat, cum a
Andreas Hillgruber în lucrarea sa de referinţă, Hitlers
Politik und Kriegsfuhrung (1965) ca „război ideologic
;ere".
' ea „diplomatică", pactul de neagresiune germano-sovietic
D!U! adiţional secret - „pactul Hitler-Stalin" din 23 august
ost urmată imediat de cea militară: pactul a servit drept
a războiului2 şi i-a deschis lui Hitîer calea spre atacul
loniei, reducând în acelaşi timp riscurile. Stalin l-a urmat
tat extinderea germană spre est prin extinderea coresa Uniunii Sovietice spre vest. împărţirea Poloniei între
Bullock, Hitler. Eine Studie iiber Tyrannei, ediţie germană
Diisseldorf, 1989; de acelaşi autor, Hitler und Stalin. Parallele

lin, 1991.
n acest sens Hermann Graml, Europas Weg in den Krieg. Hitler
ăchte 1939, Miinchen, 1990, precum si Horst Moller, Europa
'.en Weltkriegen, ediţia a doua, Miinchen, 2000, cu bibliografie
ară.

cei doi dictatori a fost parafată definitiv după ce Stalin nu a ezitat să trimită Armata Roşie în Polonia de Est, ca urmare a atacului german de la l septembrie. Tratamentele aplicate de cei doi agresori prizonierilor polonezi şi populaţiei civile au fost absolut comparabile, chiar dacă acţiunile lui Stalin au fost motivate de raţiuni de ordin imperialist si de politică a puterii, nu din motivaţii rasiste. Stalin nu a ezitat apoi să urmeze exemplul lui Hitler si să-şi atribuie teritorii din Europa de Est pe care dictatorul german nu le revendica în acel moment, printre care statele baltice şi părţi ale Finlandei.
Regimul de teroare instaurat de forţele de ocupaţie germane încă de la începutul războiului a fost analog celui sovietic, a cărui emblemă a rămas episodul Katyn. în această localitate din estul Poloniei, NKWD a asasinat, după invazia sovietică, la indicaţiile lui Stalin si în urma deciziei Biroului Politic al PCUS, 25.700 de ofiţeri si civili polonezi (cifra admisă astăzi de istorici). Când, în februarie 1943, militarii germani au descoperit miile de cadavre, Stalin a învinuit ocupantul german de această crimă în masă. Nu era o practică neobişnuită, asemenea acte criminale ale ocupanţilor erau deseori aruncate în spatele celeilalte părţi si instrumentate în scopurile războiului propagandistic, în acel moment Uniunea Sovietică încălca la rândul ei prevederile Convenţiei de la Geneva din 1929 privind tratamentul aplicat prizonierilor de război: deoarece URSS nu declarase război Poloniei, Armata Roşie nu-i trata pe militarii polonezi luaţi prizonieri pe baza principiilor dreptului internaţional, ci ca pe nişte criminali, deportându-i în lagăre de detenţie.
„Destinul cel mai dur l-au avut cu precădere oamenii din zonele de ocupaţie sovietică. Sovietizarea a fost organizată ca o luptă de clasă, ale cărei victime au fost elitele burgheze, în special cele de naţionalitate polonă... Noua istoriografie poloneză a iniţiat începând din anii '90 cercetarea în profunzime a regimului de teroare practicat de poliţia politică sovietică aflată sub conducerea lui Lavrenti R Beria. Astăzi putem constata foarte clar că nu se deosebea aproape deloc în rezultatele sale de politica criminală promovată de aparatul poliţienesc german şi de SS*, conduse de Heinrich Himmler."3
* SS Schutzstaffel, „unitate de protecţie", alcătuită în 1925 prin reorganizarea gărzii de corp personale a lui Hitler. în 1929 trece sub comanda lui Heinrich Himmler, iar la începutul anilor '30 se transformă într-o gigantică organizaţie independentă cu numeroase servicii proprii.

al comun asupra Poloniei si împărţirea Europei de Est în
l putere germană si sovietică i-au adus pe cei doi dictatori

fecinătate nemijlocită din punct de vedere geografic, părea de neînchipuit a războiului, care nu admitea decât
ir ţel - distrugerea inamicului - nu permitea din capul
egociere a intereselor: învinsul era sortit pieirii. Victoria
decis soarta dictatorilor, iar din momentul celei mai
•i militare comise de Hitler, atacul asupra URSS, Stalin
i statele occidentale, mai ales cu SUA si Marea Britanie, re se situa pe poziţii ideologice la fel de adverse, că întrebarea dacă această constelaţie a dus la o ură
între cei doi dictatori. Oricât de logică ar părea o
în acest sens, situaţia nu a fost deloc aşa. Consemnările
purtate la mesele date de Hitler (Hitlers Tischgesprăche)
e zilnice ale ministrului propagandei, Joseph Goebbels, (multitudine de alte mărturii: semnificativă a fost chiar
generală a lui Hitler despre comunişti, la câteva
ani după atacul asupra Uniunii Sovietice: „Pactul cu Rusia
determinat niciodată să adopt altă atitudine faţă de
din interior. Dar comuniştii noştri imi sunt de o mie de
simpatici decât, de exemplu, un Starhemberg.4 Aceştia
ste indivizi robuşti care, dacă ar fi stat mai mult timp
i, s-ar fi întors complet lecuiţi."5
martie 1942 Hitler a declarat că unul dintre meritele lui
bra acela de a nu-i lăsa pe evrei să se apropie de viaţa
SS se subdivizau în Allgemeine SS (trupele SS generale), 1 ::opfverbănde (unităţile SS „Cap de mort") si SS-Verfugungstruppe
tive), care, în timpul războiului, au furnizat unităţile de Waffen
ile combatante ale SS. Una dintre sarcinile principale ale SS
le a controla întregul aparat poliţienesc al Reichului. în timpul
(iui, trupele Waffen SS se situau pe picior de egalitate cu armata.
Dieter Muller, Der Zweite Weltkrieg 1939 bis 1945, Stuttgart, 3g. 70 si urm., cu bibliografie suplimentară, ncipele Riidiger von Starhemberg participase la puciul lui Hitler din
Irie 1923, însă trecuse ulterior la „austrofascisti" si emigrase în 1938.
Henry Picker, Hitlers Tischgesprăche im Fuhrerhauptquartier
f>42, reeditare de Percy Ernst Schramm în colaborare cu Andreas
per si Martin Vogt, ediţia a doua, Stuttgart, 1965, pag. 139.

artistică.6 La 11 aprilie 1942 l-a lăudat pe dictatorul sovietic: comunitatea nu se putea crea decât cu forţa, iar „dacă Stalin a aplicat, în anii trecuţi, în cazul poporului rus, metode pe care le aplicase la vremea sa Carol cel Mare în cazul germanilor, acest lucru nu trebuie judecat, având în vedere stadiul cultural al ruşilor din acest moment. Stalin a acţionat ştiind bine că ruşii trebuiau să fie cuprinşi într-o organizare statală strictă dacă se dorea asigurarea politică a luptei pentru existenţă a tuturor popoarelor din URSS".7 Hitler l-a considerat pe Stalin un adevărat geniu8, care-1 înlăturase pe mareşalul Tuhacevschi pentru că acest lucru era indispensabil dacă dorea să-şi menţină puterea, dat fiind că între el si foştii ofiţeri ţariştî

era o prăpastie de netrecut.9 Stalin era în felul lui „un tip genial" care merita să fie „neapărat respectat", iar politica sa economică şi socială meritau si ele, în opinia lui Hitler, acelaşi respect.10

f. „Conducătorul carismatic" - admiraţie si respect
- ' în războiul de distrugere?
A,'/

Mult mai semnificativă este probabil caracterizarea conform căreia, „dacă Churchill este un şacal, Stalin este un tigru".11 într-adevăr, toate afirmaţiile si observaţiile lui Hitler în legătură cu acest subiect demonstrează ura şi dispreţul cu care îi ataca pe politicienii democraţi ai epocii, pe Churchill de pildă, sau pe Roosevelt, în timp ce despre Stalin emitea doar ocazional câte o observaţie critică. Această „înrudire spirituală" se bazează din punct de vedere ideologic pe glorificarea cezarismului carismatic, care transcende ideologiile golindu-le de conţinut si anulându-le importanţa în favoarea glorificării conducătorului.

Nu întâmplător în anii care au urmat Primului Război Mondial, Oswald Spengler, de exemplu, se declara adeptul unui socialism de stat bazat pe supunere, pe care-1 considera o moştenire prusacă şi dintre ale cărui componente făcea parte si disponibilitatea de a duce

6 Idem, pag. 200. !
7 Idem, pag. 270.
8 Idem, pag. 376 si 465. 5 ?;
9 Idem, pag. 464 şi urm.
10 Idem, pag. 468! vw
11 27.7.1942, idem, pag. 487. «•'• •'='

pi: în aceasta se manifesta pentru el capacitatea de re a statului.12 „Este necesar un tip de conducător care să .suşirile creatoare ale poporului şi să le modeleze conform storice..." Conducătorul unui „stat organizat pe principiul al supunerii" ar trebui să cristalizeze forţele poporului si ifice adevăratele valori si ţeluri ale acestuia, era de părere . Exemplele istorice pe care le oferea demonstrează ţa redusă pe care o prezenta conţinutul ideologic chiar şi i; „Rusia sovietică era Lenin, Africa de Sud era Rhodes, j este Italia."13 în acest sens, nu este vorba doar de a vedea isură naţional-socialismul a fost fascinat de ideologia ; duşmană şi în ce măsură poate fi înţeles ca reacţie la aondial al Revoluţiei Ruse din Octombrie 1917. Nici rolul . pe care l-au jucat pentru Hitler Stalin si excesele de ile bolşevismului nu reprezintă aici elementul hotărâtor14; trebuie luat în consideraţie este principiul dictaturii e de conducătorul unic, dictatură ale cărei componente :ă de exercitare a puterii erau aceleaşi în ambele cazuri si rei instrumentar făcea parte un tip de putere ale cărui ! stabilea exclusiv conducătorul respectiv: dictatura torului unic s-a născut, în diferite variante, în perioada că din gândirea antidemocratică îndreptată împotriva

de drept constituţional liberal si a diverselor sale forme
z în Europa. Există o similitudine în acest sens între
irea, după revoluţia din octombrie 1917, a bolşevicilor
.în avangardă socială, politică si intelectuală, deţinătoare, ritate, a conştiinţei sociale „corecte", şi teoria elitelor
ă de economistul si sociologul italian Vilfredo Pareto, care
iţat fascismul italian al lui Mussolini.
vald Spengler, Preufientum und Sozialismus, Munchen, 1920.
.st Miiller, „Oswald Spengler - Geschichte im Dienste der
c", în Spengler heute. Sechs Essays mit einem Vorwort von Hermann
ditat de Peter Christian Ludz, Munchen, 1980, pag. 49-73, mai
„ 56 şi urm.
Iwald Spengler, Neubau des Deutschen Reiches, Munchen, 1924, 104.
pi Ernst Nolte, Der europäische Biirgerkrieg 1917-1945.
\-sozialismus und Bolschewismus, Frankfurt/Main, Berlin, 1987.

în practică, acest paradox al principiilor de dominare similare si al ideologiilor opuse a dus atât la lupte de stradă brutale între comunişti si naţional-socialisti, cât si la acţiuni comune ale acestora cu scopul distrugerii democraţiei de la Weimar, de exemplu instrumentând majorităţi obstrucţioniste în Parlament sau organizând împreună demonstraţii sau lupte de stradă cu poliţia. Admiraţia, paradoxală la prima vedere, pe care Hitler o manifesta faţă de Stalin chiar şi în timpul războiului, poate fi descrisă ca o „colegialitate a dictatorilor" (Percy Ernst Schramm), însă rădăcinile ei sunt mai adânci: ele trebuie căutate în credinţa în puterea absolută a dictatorului şi în violenţă ca instrument decisiv de exercitare a puterii. Pentru ambii, lupta si războiul reprezentau legile motrice ale istoriei - lupta de clasă pentru comunişti si lupta rasială pentru naţional-socialisti, după cum a arătat Hannah Arendt.15
Caracteristic pentru consecinţele practice ale unei asemenea înţelegeri a puterii este însă si faptul că Stalin pe de o parte si Hitler si portavocea sa, Goebbels, pe de altă parte, erau conştienţi de existenţa unei probleme perfect similare legate de exercitarea puterii - cea reprezentată de corpul ofiţeresc tradiţional şi de casta generalilor, în afară de afirmaţia deja citată a lui Hitler, în jurnalele lui Goebbels găsim, de exemplu, nenumărate aprecieri pozitive despre Stalin, care merg până la considerarea sa drept model. Stalin este „un om calculat, cu sânge rece... care ştie să aprecieze mai ales posibilităţile si efectele unei mari mişcări populare".16
în altă parte, Goebbels apreciază drept corectă decizia lui Stalin de a suprima fizic clica reacţionară a generalilor - în Germania ar fi trebuit să se procedeze la fel. Reacţia lui Stalin după atentatul din 20 iulie 1944 a fost semnificativă - a manifestat o totală neînţelegere a faptului că Hitler nu înlăturase de la început elitele militare tradiţionale. Fără îndoială că Hitler si Goebbels au urmărit

cu cea mai mare atenţie tehnica lui Stalin de exercitare a puterii, iar acesta era la rândul său interesat de sistemul de dominare
practicat de Hitler. NKWD i-a obligat prin urmare pe aghiotanţii
personali ai lui Hitler care au fost luaţi prizonieri, Otto Gunsche
15 Vezi Hannah Arendt, Elemente und Urspriinge totaler Herrschaft, New York, 1955, ediţia germană 1955.
16 25.7.1944, în Die Tagebiicher von Joseph Goebbels, editate de Elke
Frohlich pentru Institutul de Istorie Contemporană, partea a Il-a, voi. 13, Mvinchen, 1995, pag. 162. •• - ' •-'• •• . - .

Jnge, să strângă declaraţii si însemnări despre Hitler, ice posibilă redactarea Dosarului Hitler, sub conducerea
t-colonelului Fiodor Karpovici Parparov, în perioada
oaratie între dictaturi si modelul totalitarismului
; J
dacă analiza comparată a puterii dictatoriale a fost
anumitor conjuncturi, politologii din epocă au scos în
n anii '30 (după o utilizare prealabilă a terminologiei în
italian al anilor '20) similitudinile structurale ale puterii
, folosind termenul de totalitarism în primul rând în
:u dictatura bolşevică si cu cea naţional-socialistă, cu
.litîer. în acest moment, deci înainte de al Doilea Război
>n Uniunea Sovietică avuseseră deja loc nenumărate crime
(decimarea unei clase sociale, respectiv omorârea
â prin înfometare a mai multor milioane de culaci ruşi, i din interiorul Partidului" prin intermediul unor arestări
şi al proceselor trucate, care doar în perioada 1937-1938
moartea a cel puţin 681.692 de funcţionari de partid si
a elitei economice, toţi comunişti)17, în timp ce majoritatea
în masă ale naţional-socialismului (exterminarea
că a milioane de evrei europeni în ţările ocupate, area ţiganilor si a altor minorităţi, inclusiv crimele de
u început de abia în 1939, respectiv 1941. Aceste crime, eamă singularitatea exterminării evreilor, si, în fine, îl static al modelului totalitar au reprezentat în egală
lotivele criticii vehemente aduse acestui model.
tip de interpretare a rămas valabil timp de decenii, ndu-se în timpul Războiului Rece dintre democraţiile
ile şi dictaturile comuniste; din 1960 însă a început să fie
adoială teza conform căreia termenul de totalitarism ar
de realităţii istorice a celor două dictaturi. Cauzele acestui
mut Altrichter, Kleine Geschichte der Sowjetunion 1917-1991, aua revizuită si adăugită, Miinchen, 2001, pag. 72 si urm., 92.
e de populaţie", incluzând si numărul celor morţi prin inaniţie
7 si 1939 (între cinci si opt milioane), au fost estimate la circa
isprezece milioane de persoane.

scepticism au fost multiple, atât de natură istoriografică, cât si
politico-istorică.
Cercetarea tot mai extinsă a dictaturii naţional-socialiste a avut
la bază - spre deosebire de cea a dictaturii comuniste - o cantitate
uriaşă de surse, care au devenit accesibile în cea mai mare parte
imediat după sfârşitul regimului. Dimensiunile acestor crime au
ajuns să fie cunoscute în întregime, iar analiza structurii societăţii
s-a diferenţiat de cea a puterii: în consecinţă, numeroşi analişti au
pus la îndoială termenul „totalitar" ca desemnare adecvată a
realităţii istorice.18
Pe de o parte, regimul nazist nu reuşise să cuprindă întreaga
populaţie, pe de altă parte, s-a relevat caracterul multipolar al
structurilor de putere, cu nenumărate centre, în parte concurenţiale, şi caracterul de
improvizaţie al multor decizii luate de Hitler;
această caracteristică a puterii sale a fost parţial atât de puternic
scoasă în evidenţă încât Hitler apărea ca un „dictator slab" (Hans
Mommsen). Stalin nu împărtăşea o asemenea viziune, altminteri
interesul pe care-1 manifesta faţă de Hitler ar fi fost mai redus si
nu ar fi determinat cercetări atât de intense despre adversarul
său. De altfel, ştia cât se poate de bine că un dictator slab nu s-ar
fi putut transforma într-un pericol la adresa lui si nu ar fi costat
populaţia sovietică atâtea sacrificii sângeroase.
Critica politico-morală a afirmat în mod eronat că folosirea
termenului de „totalitarism" atât pentru dictatura lui Hitler, cât si
pentru cea a lui Stalin ar diminua, prin comparaţie, crimele
naţional-socialiste. Problematizarea comparatistă face însă parte
din instrumentarul curent al tipologiei politologice şi sociologice
din istorie19 şi nu implică în niciun fel o diminuare.
în sfârşit, critica adusă modelului totalitar ca presupus produs
al Războiului Rece nu era falsă doar din perspectivă istoriografică, dat fiind că acest model
fusese elaborat cu mult timp înainte în
SUA, în parte de imigranţi din Germania nazistă, ci era determinată
ea însăşi de raţiuni politice: în contextul neomarxismului mereu
mai puternic, dictaturile comuniste trebuiau să fie prezentate ca
fiind superioare din punct de vedere moral, mai ales că mulţi

18 Vezi mai ales Martin Broszat, Der Staat Hitlers, 1969, cu mai multe
reeditări.

19 Vezi Horst Moller, „Diktatur- und Demokratieforschung im 20. Jahrhundert", în
Vierteljahrshefte fur Zeitgeschichte, 51 (2003), pag. 29-50.

aii de stânga au continuat să-1 venereze pe Stalin până la
i revoltei din Ungaria de către trupele sovietice în 1956
t destalinizarea iniţiată de Nichita Hruscidv în cadrul
lui al XX-lea al PCUS, revendicând după aceea un
n reformator". Cercetările întreprinse de foşti comunişti
istrat în practică lipsa de fundament a acestor iluzii :e începuse deja să se manifeste odată cu operele lui
estler20, ajungând ulterior, prin lucrarea marelui istoric

ranţois Furet, Das Ende der Hlusion. Der Kommunismus
hrhundert21, si cu Das Schwarzbuch des Kommunismus, de Stephane Courtois22, să influenţeze profund şi durabil
asupra problemei.
lucrări demonstrează nu doar caracterul totalitar al
comuniste, ci în egală măsură crimele în masă ale acestui
intre care asasinatele de ordinul milioanelor din epoca
De partea cealaltă, istoriografia referitoare la dictatura
socialistă nu a dus doar la o cunoaştere mai profundă a
.lui criminal al lui Hitler si al acoliţilor săi, ci a corectat si
le tezei referitoare la caracterul policratic şi marcat de
aţie al regimului opresiv. Oricât de acceptate în general
:e din ideile acestei interpretări a puterii, niciun istoric
mai împărtăşeşte astăzi ipoteza absurdă conform căreia
"i fost un „dictator slab". Caracteristicile policrate fuseseră
ute deja de timpuriu, fiind însă văzute ca instrumente
tehnici bine planificate de exercitare a puterii: „divide
," 23
xemplu, Darkness atNoon, 1940, germ. Sonnenfinsternis, 1948
meric la amiază, Bucureşti, 1991 (n.tr.)].
1995, ediţia germană citată în text Das Ende der Illusion. Der
mus im 20. Jahrhundert Miinchen 1996, ediţia rom. Trecutul unei
i despre ideea comunistă în secolul XX, Bucureşti, 1996 (n.tr.).
997, germ. Das Schwarzbuch des Kommunismus, Miinchen 1998, a. Cartea Neagră a Comunismului, Bucureşti 1998 (n.tr.). Vezi
Vloller (editor), Der «rote» Holocaust und die Deutschen. Die
im das „Schwarzbuch des Kommunismus", Miinchen, 1999;
Itrichter, „Offene Groftbaustelle Russland. Reflexionen iiber das
uch des Kommunismus", în: Vierteljahshefte jur Zeitgeschichte,), pag. 321-361.
i Karl Dietrich Bracher, Die deutsche Diktatur, 1969 (ediţia
1997).

După 1991 sfârşitul dictaturilor comuniste din Europa Centrală
si de Est a impulsionat din nou comparaţia între dictaturi. Criteriile
modelului totalitar rămân necesare, chiar dacă majoritatea
istoricilor se pronunţă împotriva unei dogmatizări a termenului, promovând aplicarea sa într-o interpretare euristică şi flexibilă.
Caracteristicile puterii, identificate de Hans Kohn, Cari J. Friedrich, Zbigniew Brzezinski si alţi autori, printre care şi Hannah Arendt, sunt cele care descriu tehnica exercitării puterii în comunism, fascism si national-socialism, chiar dacă nu toţi factorii au aceeaşi
relevanţă, chiar dacă ideologiile erau diferite sau opuse şi, în sfârşit, chiar dacă aria de aplicare a respectivelor puteri „totale" diferă de
la una la alta; aici însă este vorba în primul rând de intenţia de a
exercita o putere totalitară, nu de nişele neocupate în realizarea
practică. Abordarea nu implică punerea pe acelaşi plan a crimelor, deoarece formele si grupurile-ţintă ale exterminărilor, precum si

contextul şi specificul istoric nu au fost identice.
Aceste criterii comune ale puterii totalitare sunt, în forma ce
trebuie actualizată conform nivelului actual de cunoaştere, următoarele: ţelul cuprinderii si egalizării totale a populaţiei prin
intermediul unui partid si al organizaţiilor de masă supuse acestuia, dominaţia partidului unic, cu monopolul deciziilor în mâinile unei
elite politice, poliţie politică şi folosirea instrumentelor teroriste, monopolul asupra informaţiilor, o ideologie a puterii şi o ideologie
socială aplicate în mod absolut, cultul personalităţii - care se
manifestă în egală măsură la Stalin, Mussolini, Hitler, Mao şi Fidel
Castro - gândire maniheistă după modelul prieten-dusman, marginalizarea, discriminarea sau exterminarea minorităţilor, principiul unui monopol al puterii neîngrădite.24
Interesul lui Stalin faţă de Hitler s-a manifestat nu doar în
legătură cu tehnica exercitării puterii, ci şi, în mare măsură, în
legătură cu aspecte personale. Pentru a-1 satisface, autorii au strâns

24 Vezi H. Moller, „Diktatur- und Demokratieforschung", vezi supra, pag. 35 si urm.; de acelaşi autor, Europa zwischen den Weltkriegen, pag.
137 si urm.; Karl Dietrich Bracher, Zeitgeschichtliche Kontroversen, Miinchen, 1976; idem, Die totalitare Erfahrung, Miinchen, 1987; Bruno
Seidel/Siegfried Jenkner (editor), Wege der Totalitarismus-Forschung, Darmstadt, 1987; Eckhard Jesse (editor), Totalitarismus im 20. Jahrhundert.
Eine Bilanz der internationalen Forschung, ediţia a doua adăugită, Bonn, 1999; Detlef Schmiechen-Ackermann, Diktaturen im Vergleich, Darmstadt, 2002. v.->.

: întreagă de informaţii despre comportamentul cotidian al
jer, între care si diverse bârfe fără nicio bază documentară:
:îe de acest fel spun mai multe despre cel care a comandat
j l Hitler si despre concepţia autorilor cu privire la curiozitatea
Un decât despre Hitler însuşi. Pe de altă parte, nu numai
„-:ul lui Stalin face ca acest document să fie extrem de
sânt, ci si momentul în care a fost redactat si sursele folosite;
jii le-au prezentat în detaliu.25

Ce putea să ştie Stalin despre Hitler?
Interpretări din epocă

K adevărat că au existat de timpuriu diverse relatări despre
, chiar si biografii, însă informaţiile autentice din anturajul
iau puţine, având de altfel o natură cu totul aparte, de
mi nenumăratele pasaje din jurnalele Iui Goebbels, tributare
cauna perspectivei autorului, înainte de redactarea Dosarului
, destinat lui Stalin, în Germania nu puteau, evident, să apară
i autentice ale unor persoane din anturajul dictatorului.
le primele care au văzut lumina tiparului se numără prin urmare
n nările conversaţiilor de la mese, publicate abia în 1951 de
rd Ritter, urmate de ediţia din 1953, Hitler's Table Talks, Hugh Trevor Roper, incompletă si insuficientă la rândul ei.
ha dintre primele lucrări de acest gen a fost cartea fostului
Alinte al Senatului din Danzig, Hermann Rauschnigg, \iiche mit Hitler26, apărută în 1940. Rauschnigg, care intrase

îl în NSDAP (partidul naţional-socialist german al muncitoi .tr.), se situase la început pe poziţii antisemite si propagase
conducătorului, a intrat după preluarea puterii în conflict
uleiterul* din Danzig, Forster, şi a fost nevoit, la presiunea
jtler, să demisioneze la 24 noiembrie 1934. în 1936, ::hnigg a emigrat, prin Polonia, în Elveţia, iar în 1948, în SUA.
două cărţi despre naţional-socialism pe care le-a publicat
"s. reglări de conturi personale cu regimul nazist, care a încercat
f\/ezi introducerea si comentariul lui Matthias Uhl si Henrik Eberle
ist volum.
jEdiţia a doua Viena, 1988.
'•ermenul desemnează o funcţie de conducere din administraţia
^ în timpul regimului hitlerist, fiind compus din „Gau" (circumscripţie
istrativă) si „Leiter" (conducător, şef), (n.tr.) .vK.-;. ,•

să interzică apariţia lor. Lucrarea a influenţat cercetările legate de persoana lui Hitler si a devenit un succes internaţional, însă mai târziu s-a dovedit a fi un fals. Nu este de fapt vorba de redarea unor discuţii autentice, ci de ficţiuni bazate pe o cunoaştere personală a lui Hitler, pe care Rauschnigg le inventase în mare parte pentru serviciul secret american si care au fost folosite de propaganda aliată.

în cazul lucrării lui Rauschnigg publicate cu scurt timp înainte, Die Revolution des Nihilismus27, aceasta este o interpretare a naţional-socialismului. Ea se bazează pe cunoaşterea directă a regimului lui Hitler, aflat în acel moment la putere de cinci ani, si pe experienţa emigraţiei, care modificaseră atitudinea iniţială naţional-revoluţionară a lui Rauschnigg. Lucrarea prezintă un cert interes istoriografie, fiind o interpretare substanţială si inedită a dictaturii naţional-socialiste ca produs al crizei interbelice, de exemplu prin descrierea pe care Rauschnigg o face sistemului de putere, însă nu este, în esenţă, o biografie a lui Hitler, chiar dacă analizează machiavellismul autodistructiv al acestuia ca pe un proces în continuă intensificare.28

De interpretări şi nu de mărturii biografice autentice este vorba si în cazul celorlalte lucrări timpurii în legătură cu Hitler. Asemenea interpretări au apărut atât în Germania, cât si în străinătate, fiind redactate de multe ori de emigranţi, ca în cazul lui Rauschnigg, deci de opozanţi ai lui Hitler, mai mult sau mai puţin clarvăzători în legătură cu politica acestuia. Printre ele se aflau si câteva studii biografice care încercau o abordare chiar a începuturilor carierei lui Hitler, cum a fost de exemplu în Germania lucrarea lui Theodor Heuss, Hitlers Weg (1932), sau, în Marea Britanic, cea a lui Wyndham Lewis, Hitler (Londra, 1931). Din 1933 a crescut numărul lucrărilor de acest gen, în majoritatea lor de natură publicistică.29

27 1938, ediţia a doua, reeditată în 1964 la Zurich, cu o prefaţă de Golo Mann.

28 Vezi aici Theodor Schieder, Hermann Rauschniggs „Gesprăche mit Hitler" ah Geschichtsquelle, Opladen 1972; Martin Broszat, „Enthullung? Die Rauschnigg-Kontroverse (1985)", în: Nach Hitler. Der schwierige Umgdng mit unserer Geschichte, lucrări de Martin Broszat, editate de Hermann Graml si Klaus-Dietmar Henke, Miinchen, 1986, pag. 249 si urm.
29 Vezi bibliografia la Gerhard Schreiber, Hitler Interpretationen 1923-1983, ediţia a doua revizuită si adăugită, Darmstadt, 1988, pag. 337 si urm.; Ian Kershaw, Der NS-Staat. Geschichtinterpretationen und Kontroversen im Uberblick, ediţia a doua, Reinbek b. Hamburg, 2001; Klaus Hildebrand, Dos Dritte Reich, ediţia a şasea prelucrată, Miinchen, 2003, pag. 152 si urm., 166 si urm.

•'*'•' • ' " v v DOCARUL HtfufR

iele relatări importante despre Hitler si naţional-socialism, care două biografii relevante, precum şi analize ale
lui de putere naţional-socialist extrem de importante pentru
rea ulterioară, au fost redactate de emigranţi, olf Olden - publicist si jurist, fost redactor politic la Berliner
tt şi apărător al lui Cari von Ossietzky în procesul de înaltă
, emigrat apoi în 1933 - a publicat în 1935 la Editura
iao din Amsterdam, după câteva mici studii preliminare, afia Hitler, care relatează episoade din viaţa privată, cum ar
e despre copilăria lui Hitler, conflictele lui Hitler cu armata
ană dinainte de instaurarea regimului naţional-socialist.
consideră armata ca fiind un sector al „clasei aflate la
•e", singurul pe care Hitler îl respecta, „puterea înarmată".
:i este vorba despre o interpretare psihologică si politică a
anumit tip uman, chiar dacă se concentrează asupra lui Hitler.
scurt timp după aceea a urmat biografia în două volume
lată Hitler de Konrad Heiden, emigrant şi el, publicată în
-1937 la Editura Europa din Zurich. Heiden, de formaţie jurist, primul care s-a ocupat intens si critic de ascensiunea naţiojcialismului, relatând despre fenomen din 1923 până în 1930, adă în care a fost corespondentul la Miinchen al publicaţiei
tfurter Zeitung. Din 1930 si-a continuat observaţiile din Berlin, a organizat un serviciu de presă care urma să relateze despre
î aganda naţional-socialistă, si a avertizat de la început asupra
olului de subapreciere a naţional-socialismul. în 1933 s-a
t mai întâi în regiunea Saar, iar de acolo în Franţa, ien a publicat încă din 1932 si 1934 cărţi despre naţioalism. Biografia lui Hitler scrisă de el este prima cu adevărat
intă si ridică încă de atunci probleme fundamentale, reluate
etarea ulterioară, cum ar fi lipsa de principii a lui Hitler
iţia dintre ţelurile formulate înMein Kampfsi oportunismul
ui sale practice; controversa de mai târziu referitoare la
ficare sau improvizaţie este deja prezentă, însă Heiden nu
un răspuns definitiv. In acest fel, el se situează foarte aproape
f^rpretările de astăzi, care consideră că cele două elemente
lat aproximativ pe acelaşi plan. Heiden a prevăzut si
Lirul mondial pe care avea să-1 provoace Hitler, a demonstrat

le acestuia de a domina lumea, precum şi ţelul de a forma
ariană a puterii, definită de pe poziţii rasiste.30 Heiden s-a

ocupat intens de Hitler „omul nefericit", de recepţiile sale nocturne, de insomniile, de anturajul său apropiat31 - teme care apar mai
apoi în Dosarul Hitler, fiind însă tratate de pe poziţii pozitiviste si
cu referiri accentuate la faza războiului, ceea ce nu putea fi cazul
la Heiden.
în sfârşit, trebuie să menţionăm alte două lucrări fundamentale, de valoare inegală din punct de vedere istoriografie, însă importante
pentru cercetarea ulterioară; nu se concentrează asupra lui Hitler, ci se referă la structurile de putere. Ambele analize au fost publicate
de emigranţi în SUA: este vorba de cartea juristului şi politologului
Ernst Fraenkel, Der Doppelstaat. Recht und Justiz im Dritten Reich32, şi de lucrarea lui Franz Neumann, Behemoth. Struktur und Praxis
des Nationalsozialismus 1933-1944.33
Cartea lui Fraenkel se concentrează strict asupra structurii
statale si juridice în care statul naţional-socialist se suprapunea
statului de drept şi normativ tradiţional. Neumann în schimb
include numeroşi factori, printre care şi premise ale „capitalismului
monopolist", într-o interpretare cu puternice accente marxiste.
Aceste lucrări existau deci de câţiva ani în momentul în care
Stalin a comandat cercetările despre Hitler. Dictatorul le cunoştea
probabil la fel de puţin ca şi NKWD, care a strâns datele despre
Hitler; ceea ce interesa era aspectul personal, viaţa cotidiană, si
nu istoria structurii puterii ori interpretarea psihologică a tipului
uman Hitler în contextul crizelor din anii 1920 şi 1930.
Marile biografii, de la cele redactate de Alan Bullock (1952, complet revizuită în 1964, apărută în limba germană în 1967), şi
de Joachim Fest (1973), lucrare neegalată în ceea ce priveşte
descrierea şi interpretarea, până la biografia în două volume a lui
Ian Kershaw, care face uz de întreaga bibliografie existentă în acel
moment şi de toate sursele corespunzătoare, şi la însemnările
marcate de un foarte ascuţit simţ al observaţiei ale lui Sebastian
Haffner, intitulate Anmerkungen zu Hitler, includ bineînţeles aspecte
ale vieţii personale şi probleme structurale, interpretări ale epocii

30 Vezi K. Heiden, Hitler, voi. II, Ein Mann gegen Europa, pag. 237, 239 si urm.
31> Idem, pag. 190.
321940 în SUA, 1974 în Germania, Frankfurt/Main.
33 1942 în SUA, 1977 în Germania. ' '

•' HSTIER
aţelor biografice, cum este şi cazul lucrării Brigittei Hamann, Wien (1996). Ele cuprind, în măsura necesară, surse
afice extrem de bogate începând din anii 1950. Aceste
rii nu mai prezintă însă autenticitatea mărturiilor epocii;

formaţiile strânse în condiţii cu totul aparte de cele două
•ane din anturajul cel mai apropiat al lui Hitler sunt, din acest
de vedere, extrem de autentice.
când abstracţie de multe detalii edificatoare, în cazul
ului Hitler este vorba, probabil, de singurul material biografic
:tat pe baza unor cercetări si interogatorii ale serviciului secret
aţe pe parcursul mai multor luni, material relevant atât în
ţa lui Hitler, cât si în cea a lui Stalin, ca de altfel si în privinţa
a ce a fost omis în mod voit: pactul dintre Hitler si Stalin din
st 1939, începutul si sfârşitul relaţiilor politice directe dintre
i dictatori.
H, •

f

>t

>•,-

Prefaţa editorilor

în momentul în care Hitler s-a împuşcat la 30 aprilie 1945, cu puţin înainte de ora trei si jumătate, în buncărul subteran al Cancelariei Reichului, Armata Roşie se afla la doar câteva sute de metri distanţă - iar Hitler dorea să evite cu orice preţ să cadă în mâinile ruşilor. Purtat într-o cuşcă în Piaţa Roşie şi linşat de o gloată furibundă - aceasta era imaginea oribilă pe care, spre sfârşitul vieţii, o asocia în mod obsesiv bolşevismului.

losif Visarionovici Stalin, în schimb, nu mai reuşea să scape, de la invazia germană în Uniunea Sovietică, din 22 iunie 1941, de trauma pe care o reprezenta pentru el Hitler şi nu a crezut în sinuciderea dictatorului. Era convins că Hitler fugise si că aliaţii occidentali, pe care-i acuza că doreau să continue războiul împotriva Uniunii Sovietice, îi acordaseră în secret azil. Relatările despre moartea lui Hitler erau prea contradictorii şi cu cât apăreau mai multe cadavre ale lui Hitler, cu atât Stalin devenea mai nesigur.

Despre mai mulţi înalţi funcţionari ai regimului se ştia clar că scăpaseră. Nemulţumit de rezultatele investigaţiilor sovietice, Stalin a însărcinat la sfârşitul anului 1945 Comisariatul pentru Afaceri Interne al Poporului (NKWD) cu reconstituirea ultimelor zile petrecute de Hitler în buncărul de sub Cancelaria Reichului si cu furnizarea unor dovezi definitive cu privire la moartea lui.

Pentru executarea operaţiunii „Mitul" - acesta era numele conspirativ al acţiunii - s-a format un grup de lucru alcătuit din ofiţeri cu rang înalt şi condus de Serghei Kruglov, comisarul poporului responsabil de această acţiune. Aici convergeau toate firele.

Colaboratori ai NKWD au făcut rost de toate documentele disponibile despre Hitler şi regimul acestuia, ofiţerii din departamentul pentru prizonieri de război au început să caute în lagăre colaboratori ai dictatorului german, care au fost apoi supuşi unor interogatorii

e. Ministerul de Interne (MWD), autoritatea succesoare a
s-a ocupat si el în mod regulat de operaţiunea „Mitul".
:ra informat constant de către adjunctul său din Consiliul
istri, ministrul de interne Lavrenti P Beria, în legătură cu
care decurgeau cercetările.
,9 decembrie 1949, dictatorului i-a fost înmânat un fel de
final despre viaţa lui Hitler în perioada 1933-1945, d 423 de pagini dactilografiate si intitulat Dosarul Hitler.
ectură, Stalin a ordonat ca textul să fie inclus în arhiva sa
ala, arhiva secretarului general. Acest exemplar se păstrează
i în arhiva personală a preşedintelui rus si nu este accesibil
torilor străini.
959, succesorul lui Stalin, Nichita S. Hrusciov, a considerat
n să intervină în dezbaterea aprinsă din Republica Federală
nia în legătură cu Hitler si cu cel de-al Doilea Război
|al. A permis accesul unor istorici apropiaţi partidului la
:e materiale din dosarele operaţiunii „Mitul", în consecinţă, o copie a Dosarului Hitler pentru comisia ideologică a
latului Comitetului Central al PCUS, predată la 20 aprilie
ecretarului Comitetului Central, Leonid Ilicicov. Documentul
tiv n-a corespuns scopului urmărit, deoarece Dosarul Hitler
ta o versiune a celui de-al Doilea Război Mondial care nu
iundea propagandei oficiale, în afară de asta, numeroase
despre diplomaţia Germaniei naţional-socialiste, luptele de
Intui ruso-german si prăbuşirea celui de-al Treilea Reich
'ă prezentate până în acel moment cu totul altfel - motiv
:nt de întemeiat pentru a ţine dosarul în continuare sub cheie.
1-a blocat şi l-a inclus în arhiva „Departamentului General", ta cu deschiderea arhivei partidului în 1991, istoricii străini
t posibilitatea de a consulta dosare ale PCUS. Din cauza
erii Dosarului Hitler în arhiva Departamentului General si a
lăsări după cuvinte-cheie destul de greu de înţeles, dosarul
mărul 462a a rămas mult timp nedescoperit. De abia
:area sistematică a documentelor existente în Secţiunea
lă, întreprinsă de Mathias Uhl în cadrul unui proiect al
tului de Istorie Contemporană, a scos în cele din urmă la
Dosarul Hitler. Un coleg rus care avea acces la arhiva

prezidenţială a comparat copia cu originalul şi a garantat
autenticitatea dosarului, în cazul dosarului nr. 462a este vorba
despre o copie identică a dosarului NKWD din anul 1949.
Baza cea mai importantă a manuscrisului ulterior al grupului
de lucru al NKWD au fost declaraţiile verbale si scrise ale celor doi
oameni care au trăit ani de zile în apropierea lui Hitler: Heinz
Linge şi Otto Giinsche. Lor le-a ordonat Hitler să ardă cadavrele, al său si al soţiei sale, Eva. Din 1935 Linge a făcut parte din

comandoul de escortă al Fiihrerului, în 1939 a devenit ordonanţa
sa personală, iar ulterior, şef al serviciului personal al lui Hitler.
Giinsche a sosit în 1939 în comandoul de escortă, iar în 1943
Hitler l-a numit aghiotant personal. După un scurt stagiu pe front
si-a reluat în februarie 1944 această funcţie pe care a ocupat-o
până la sfârşit. Ambii au fost luaţi prizonieri de sovietici în noaptea
din 2 spre 3 mai 1945.
Timp de patru ani, din 1946 până în 1949, Linge si Giinsche au
fost obligaţi să furnizeze informaţii despre Hitler. Erau interogaţi
în permanenţă în legătură cu viaţa dictatorului, cu relaţia dintre
acesta şi capii armatei germane, cu ceea ce se întâmpla la cartierele
generale ale Fiihrerului. Din cauză că sovieticii se îndoiau de
sinuciderea lui Hitler, Linge si Giinsche au fost duşi în 1946 la
Berlin unde au fost nevoiţi să descrie încă o dată, până în cele mai
mici detalii şi cu maximă exactitate, felul în care a decurs ultima
zi din viaţa lui Hitler si să indice locul în care au fost arse cadavrele.
După întoarcerea lor, ofiţerii NKWD le-au cerut - lor şi altor foşti
colaboratori ai lui Hitler - să-şi noteze amintirile, în acelaşi timp, presiunea asupra
prizonierilor importanţi a crescut ca urmare a
retragerii statutului de prizonieri de război obişnuiţi, în caz că ar
fi refuzat să-şi noteze „amintirile", procuratura ameninţa să-i acuze
de crime de război.
Probabil că Linge a cedat primul şi s-a declarat de acord să-şi
redacteze „memoriile". Celula în care stătea singur era năpădită
de ploşniţe, iar el fusese umilit şi biciuit în repetate rânduri.
Anchetatorul se ocupa de el cu o răbdare nemiloasă care, aşa cum
a spus mai târziu, „mă făcuse să ajung la disperare". Giinsche
fusese probabil supus unui tratament asemănător, în primăvara
anului 1948 a acceptat să pună pe hârtie un text despre tratativele

ce germano-britanice, text care i-a fost prezentat imediat
ilin.
nţerii comisiei speciale au inclus mai târziu notele lui Giinsche
Isarul operaţiunii „Mitul" şi i-au predat pe autori unui
ia! special. Linge şi Giinsche au fost condamnaţi la câte
! ani de muncă silnică, în 1955 au fost eliberaţi din detenţia
|ică odată cu ultimii prizonieri de război germani. Linge a
; în Republica Federală Germania. Giinsche, trimis în Germania
I
istă, a fost deferit Ministerului pentru Siguranţa Statului.
56 a fost închis, ca mulţi alţii condamnaţi de tribunalele
ice, în închisoarea de la Bautzen.
m
redactarea Dosarului Hitler au participat mai mulţi ofiţeri, atori şi traducătoare. Şeful
comisiei, locotenent-colonelul

r Karpovici Parparov, controla cu regularitate felul în care se
surau lucrările şi redacta varianta finală a textului. Fără
ala că era calificat pentru o sarcină ca aceea de a prelucra
iul Hitler. Studiase dreptul, iar din 1926 lucra pentru serviciile
'ormaţii externe ale URSS. Experienţa de front şi-o câştigase
frmania, unde - activând sub acoperire, ca om de afaceri din
Rica - racolase mai multe surse din partidul naţional-socialist
Ministerul de Externe german. Cea mai preţioasă dintre
te surse fusese agenta, rămasă neidentificată până astăzi,'
y Juna". Era vorba despre soţia unui diplomat german de rang
din anturajul apropiat al viitorului ministru de externe, im von Ribbentrop.
upă o scurtă misiune în Turcia si Olanda, Parparov a nimerit
pisinăria „purificărilor" staliniste. Se pare că rapoartele sale
:e Germania nu corespundeau premiselor politice ale pactului
e Hitler si Stalin. A fost reabilitat imediat după atacul german, la sfârşitul anului 1941 ancheta prizonieri de război germani
ţaţe de membru al Biroului Administrativ nr. 4 al Comisariatului
rului pentru Securitatea Statului, în spatele frontului sovietic, utul său cel mai important era feldmaresalul Friedrich Paulus, re, pe parcursul mai multor săptămâni, după discuţii lungi
ace, l-a atras de partea Uniunii Sovietice, pregătindu-1 ca
r al acuzării pentru procesul principalilor criminali de război
Niirnberg.

Cu toate că Parparov avea cunoştinţe excelente de limba germană, rescrierea protocoalelor de anchetă si a însemnărilor lui Linge si Giinsche sub forma Dosarului Hitler a fost anevoioasă. Traducerea în rusă l-a pus pe Parparov în faţa unei dileme: textul trebuia să pară autentic, deci era necesar ca declaraţiile să fie redate cât mai exact, în toate nuanţele si, pe cât posibil, în cuvintele lui Linge si Giinsche, dar în acelaşi tirnp trebuia să vină si în întâmpinarea aşteptărilor si obişnuinţelor de lectură ale celui care le comandase - losif Stalin. între aceşti doi poli, Parparov şi-a elaborat un stil propriu de a prezenta chestiunile, un amestec straniu de autenticitate si limbaj de lemn, în care presiunea exercitată asupra autorului este evidentă.
Chiar dacă structura şi tonul textului dezvăluie fără echivoc provenienţa materialului - ancheta si relatările ulterioare ale celor doi - este totuşi neîndoielnic faptul că acest colectiv de autori al NKVD nu a reuşit să reziste constant tentaţiei de a înflori situaţiile dramatice sau cu mare încărcătură emoţională. Chiar la începutul Dosarului Hitler găsim cea mai eclatantă abatere de la regulile unui protocol sec si obiectiv. Descrierea din motive de dramaturgie a unei scene-cheie din anul 1933 nu este, cu siguranţă, autentică. Ea nu serveşte altui scop decât aceluia de a-1 introduce pe Hitler ca personaj principal si de a demonstra poziţia centrală a gărzii sale personale, Leibstandarte SS „Adolf Hitler". Textul prezintă

caracteristicile unei mărturii a unui martor ocular doar pentru perioada de după 1935. Declaraţiile lui Linge si Giinsche sunt unicele surse de informaţii privind numeroase momente din anii următori, mai ales în privinţa unor discuţii purtate de Hitler cu diverse persoane între patru ochi. Linge si Giinsche relatează despre consfătuiri militare ale căror protocoale nu mai există şi rememorează situaţii pe care alţi martori nu le-au pomenit din prudenţă în faţa tribunalelor sau în memorii. Cei doi au urmărit îndeaproape decăderea fizică şi mentală a dictatorului, fără a avea acces la fisele medicale.

Ceea ce deosebeşte Dosarul Hitler de alte documente comparabile este situaţia existenţială, de ameninţare directă a vieţii, în care a luat naştere. Pe de o parte, în cazul unei informaţii false sau imprecise, Linge şi Giinsche trebuiau să fie mereu atenţi să nu fie prinşi cu minciuna chiar a doua zi. Pe de altă parte, dat fiind că se aflau la izolare, nu-si puteau pune de acord nici declaraţiile, oSftfiUl. HlTlER

rategia de apărare". Anchetatorii, la rândul lor, au căutat ngul anilor de anchetă să elimine inexactităţile din amintirile oi, anchetându-i si reanchetându-i în legătură cu aceleaşi tente.

itările lui Linge şi Giinsche au fost comparate cu declaraţiile rizonieri. Dacă luăm în considerare că nici anchetatorii, i anchetaţi nu aveau la dispoziţie niciun fel de însemnări, tul nu poate decât să impresioneze, în Dosarul Hider, faptele [e sunt relatate în marea lor majoritate cu exactitate; chiar imentele sunt prezentate cu precizie. Compararea unui ent memorat de Giinsche cu originalul care între timp a iblicat demonstrează că singurele diferenţe în redarea entului au fost că Giinsche a folosit cuvintele „se petrece" le „se întâmplă" şi „preia" în loc de „trebuie să preia". Linge ;che si-au amintit foarte exact si de anumite declaraţii ale er. O comparaţie cu discursurile si scrierile publicate ale lui precum şi cu alte mărturii ale vremii a scos la iveală unele >ateri, nu însă şi inexactităţi de proporţii.

icipala calitate a lui Linge era cu siguranţă capacitatea de a ifenimente cotidiene, stări de spirit şi de a descrie cercul im din jurul lui Hitler. Probabil că de la el provine cea mai 'arte a acelor pasaje de care Stalin părea să se intereseze în ecial şi care pot fi calificate cel mai bine drept bârfe si povesti burtea lui Hitler". Giinsche, care fusese pe front, dispunea în de solide cunoştinţe militare. Evenimentele memorate de el date extrem de rece. Descrie de exemplu fără nicio emoţie ea şi executarea „cumnatului" lui Hitler, Hermann Fegelein. şi fusese cel care îl convinsese pe Hider de necesitatea de a-1 >e Fegelein Curţii Marţiale.

•ă oamenii NKVD nu au modificat decât probabil în cazuri ionale conţinutul şi tonul declaraţiilor, influenţa lor se : totuşi puternic în terminologia folosită. Textul trădează

, amplificat de teamă, al autorilor de a satisface dinainte ţiile pe care le-ar fi putut ridica Stalin faţă de un asemenea cris, ba chiar de a se adapta în mare măsură stilului irului general şi generalisimului. Dacă relatarea i-ar fi :ut sau ar fi ridicat doar câteva întrebări, urmările pentru

cei implicaţi ar fi fost cumplite. Pasaje care nu erau compatibile cu gândirea lui Stalin au fost eliminate. Astfel, în textul final nu se găsesc decât două indicii ascunse în legătură cu pactul dintre Hitler si Stalin din 1939. Zelul celor care au prelucrat materialul este vizibil si în faptul că numele personajelor în cauză, funcţiile lor si alte explicaţii necesare în context sunt repetate adeseori (cum făcea si Stalin în cuvântările si discursurile sale) si că în paranteze sau în notele de subsol au fost introduse informaţii - de multe ori inutile - despre Germania si politica germană. Ceea ce era menit să-i uşureze lui Stalin accesul la document a dus la redundanţe si la formulări care îi par ciudate cititorului de astăzi.

Sare în ochi utilizarea parcimonioasă a denumirilor oficiale ale instituţiilor naţional-socialiste. Termenii, folosiţi cu siguranţă de către cei doi anchetaţi, apar deseori doar parafrazaţi în text.

De pildă, se pomeneşte de multe ori garda de corp a lui Hitler, dar niciodată nu se face referire la comandoul de escortă al Fuhrerului şi rareori este pomenită Leibstandarte SS. NSDAP nu este menţionat niciodată cu denumirea sa oficială şi cu iniţialele corespunzătoare, ci doar ca partid naţional-socialist (adjectivul fiind scris cu litere mici). Termenii oficiali, atunci când sunt folosiţi, apar de obicei între ghilimele: „al Treilea Reich", „Casa Brună", „Wolfschanze"*, „Hitlerjugend"** sau „Volkssturm"***.

Folosirea numelor de persoane fără menţionarea prenumelui, a rangului sau a titlului nobiliar este menită să indice o anumită distanţare. La fel se întâmplă si cu termenul „castel", utilizat pe tot parcursul documentului pentru reşedinţa de vară a lui Hitler, Berghof. Denumirea pare potrivită pentru uriaşul complex situat în Obersalzberg si pentru infrastructura construită într-un timp-record, însă cu siguranţă că Linge şi Giinsche nu au folosit acest cuvânt.

* „Wolfschanze" („Vizuina lupului"), cartierul general al lui Hitler din Prusia Orientală, (n.tr.)

** „Hitlerjugend", organizaţia de tineret din cadrul partidului naţional-socialist. (n.tr.)

*** „Volkssturm", formaţiuni militare organizate în 1944 la ordinul direct al lui Hitler pentru a sprijini armata în apărarea teritoriului naţional, în „Volkssturm" erau înregimentaţi toţi bărbaţii între 16 si 60 de ani neînrolaţi în Wehrmacht (armata germană din timpul celui de-al Treilea Reich) si apţi de luptă. „Volkssturm" era controlat direct de Heinrich Himmler. (n.tr.)

:ul formulării obişnuite „salut german" sau „salutul lui Hitler"
Iptat pentru formula „salut fascist", iar caracterizarea
|.i i SD, Ernst Kaltenbrunner, drept „măcelar" pare si ea introdusă
|;t de echipa lui Parparov.
poate observa de asemenea un artificiu stilistic, folosit de
Jnai multe ori fără prea multă îndemânare. Pentru a creste
unea relatării si efectul dramatic, redactorii trec brusc de la un
•verbal la altul. Povestirea se desfăşoară în general la timpul
|:, dar se sare dintr-odată la timpul prezent atunci când o scenă
scoasă în evidenţă. Asemenea treceri se fac de mai multe
parcursul câtorva rânduri, iar logica nu este întotdeauna
le recunoscut.
putea continua enumerarea intervenţiilor în text si a
jlarităţilor stilistice. Cele câteva exemple sunt însă suficiente
Iu a face plauzibilă convingerea editorilor că toate uniforme şi şlefuirile ulterioare ale textului au falsificat în mod
emis caracterul de document istoric al acestuia. Traducerea
Işlmut Ettinger respectă de aceea originalul. Autenticitatea
[ului Hitler rezidă nu doar în ceea ce ne comunică, ci şi în
i care a luat naştere. Stilul greoi, care oglindeşte atât povestea
blicată a producerii acestui Dosar, cât şi contextul politic
t, trebuie privit ca o componentă esenţială a documentului
2ptat ca atare.
psarul Hitler conţine relatările a doi ofiţeri SS care s-au aflat
în preajma lui Hitler, fără a-i fi însă apropiaţi din punct de
e strict uman. L-au admirat şi au fost naţional-socialişti convinşi, m au înţeles - asemenea majorităţii contemporanilor lor - care
(ţelurile pe care le urmărea dictatorul în realitate, în amintirile
exprimat cu siguranţă câte o judecată realistă într-un mod
Jiccentuat, dar nu au negat niciodată gradul lor de apropiere
le Hitler. Dosarul Hitler este un document pe cât de unic, pe
le ciudat: pe baza materialului furnizat de doi Sturmbannfuhreri
un colectiv de autori ai serviciilor secrete interne sovietice a
Gradul de Sturmbannfuhrer din SS corespundea aproximativ
Hui de maior din armată, (n.tr.)

prelucrat biografia lui Hitler timp de patru ani, adaptând-o obişnuinţelor de lectură ale celui care o comandase.
Textul dosarului nr. 462a din fosta arhivă a partidului nu conţine
doar numeroase detalii necunoscute până acum despre politica si
tactica de război a lui Hitler, ci oferă si o imagine nudă a anturajului
lui Hitler aşa cum a fost în realitate. Dincolo de toate acestea, documentul oglindeşte extrem de clar conflictul dintre Fiihrerul
Reichului german si acel om care, pentru un timp, a crezut că
poate împărţi Europa cu el si care l-a învins apoi într-o încleştare

ucigătoare ce a costat viaţa a milioane de oameni. Dosarul Hitler constituie ceea ce s-ar putea numi chintesenţa antagonismului dintre Hitler si Stalin, a unui conflict în care numeroşi istorici, de la Alan Bullock până la Richard Overy, au găsit o cheie pentru a înţelege istoria ultimului secol.

Berlin, Halle, 3 ianuarie 2005

Matthias Uhl si Henrik Eberk

If
,'l l

Dosarul
Hitler
>. f "l
î' : => ••'• Din dosarul nr. 462a, inventarul 5, Mr catalogul 30 din Arhiva de Stat pentru
*-, v Istorie Contemporană a Rusiei, Moscova

J2COIJ6 £

,'] 3Q qro yipţASf
s
îio

II !
l» !
f-j
l i
L U!
1
1/1/1

1933: Hitler şi aghiotant!! săi
:> U
îl U*

Capitolul l

1933, vara. Wilhelmsplatz din Berlin este scăldată în soare. Aici se află Cancelaria Reichului. După ce Hitler a ajuns la putere, la 30 ianuarie 1933, aici a început noua eră a celui de-al „Treilea Reich". în spatele draperiilor unei ferestre de la primul etaj stă un bărbat de înălţime medie; câteva şuviţe de păr îi cad pe frunte. Acesta este Hitler. Uşor aplecat în faţă, urmăreşte ceremonialul militar care se desfăşoară jos, în „Curtea de Onoare". Acolo are loc schimbarea gărzii, oficiată de soldaţii gărzii sale de corp, numită Leibstandarte SS „Adolf Hitler".1 Picioarele oamenilor din SS se ridică, tocurile cizmelor pocnesc asfaltul cu zgomot. Oamenii stau în poziţie de drepţi, cu privirea aţintită înainte. Schimbarea gărzii a luat sfârşit, iar Hitler pleacă de la fereastră. Este deja ora 14-a sosit timpul pentru masa de prânz.

1 Trupă înarmată înfiinţată la 17.3.1933, iniţial cu un efectiv de

120 de oameni, responsabilă în primul rând de securitatea personală
a lui Hitler si îndeplinind în acelaşi timp funcţii de reprezentare, în 1938 a fost ridicată, prin unificarea cu efectivele politice ale trupelor
SS, la nivelul unui regiment de infanterie motorizată, staţionat în
cazarma de la Berlin-Lichterfelde. După campania din Polonia a fost
integrată în Waffen SS, în 1940 transformată în brigadă, iar în 1941
în divizie, în octombrie 1943 a fost transformată în prima divizie SS
blindată si a luat parte la numeroase crime de război, în martie 1945, după ofensiva ratată de la lacul Balaton, s-a retras în Austria si s-a
predat acolo trupelor aliate la începutul lunii mai 1945.

t.ăzi iau masa cu el aghiotanţii Wilhelm Briickner şi Julius
tb, comandantul Leibstandarte, Sepp Dietrich, şi şeful
[iului de presă al Reichului, Otto Dietrich. Linge este de
ku la telefonul din sufrageria lui Hitler. Discuţiile de la masă
; până la el.
tervenţiile aghiotanţilor arată limpede că vor să tragă
pe personale din funcţiile pe care le ocupă, înainte să fie
târziu. Hitler remarcă ironic că nu are intenţia de a renunţa
curând la funcţia de cancelar al Reichului. Exclamă tăios:
la prezis că voi rezista doar câteva luni. Dar ăia se vor
| Am de gând să rămân!"
anunţă că va distruge orice opoziţie, folosind orice
ace. „Eu nu sunt un cancelar ca Bismarck, care a fost doar
Ilarul Kaiserului. Eu am partidul meu! Eu sunt fuhrerul!
fel de însuşiri trebuie să aibă un fuhrer? în primul rând, pe care să-1 ştie toţi. De aceea am introdus salutul
lider!», care conţine numele meu. Noroc că nu mă cheamă
lubinger sau Unterkirchner!* Masele trebuie să-1 aibă pe
• mereu în faţa ochilor... Toate aparatele de fotografiat sunt
3tate asupra mea: mulţimea îmi vede fiecare pas. fuhrerul
să entuziasmeze masele ca un actor - îmbrăcămintea
lica, gesturile - totul contează..."
aşa de prânz a luat sfârşit. Hitler se ridică într-o dispoziţie
íntă. Cu mâinile în buzunare, începe să cânte încetişor:
loasă este fiecare zi pe care mi-o dăruieşti, Mărie Luise"
Şlagăr din localurile de seară ale Berlinului, care mai nou
ce mult.
bodată se opreşte şi spune, întors către un aghiotant: „Ce
: sunt că providenţa m-a trimis să fiu salvatorul poporului
m în clipa sa de deznădejde, când i se decide soarta."
pivniţele hotelului Prinţul Albrecht din Berlin, strada1
Albrecht, unde îşi avea sediul Gestapoul, erau închişi

; i t

[Nota redactorului sovietic:] Vechi nume de familie bavareze,.
|nte în bancuri si anecdote.

în acele zile deţinuţi care nu aveau deloc o părere bună despre misiunea „providenţială" a lui Hitler.2

După intrarea în vigoare a „Actului de împuternicire", sute de mii de germani integri au fost deportaţi în lagăre de concentrare - la Oranienburg, Buchenwald sau Dachau.3

Clădirile unor închisori dezafectate de mult din cauza stării precare a construcţiilor au fost redate în folosinţă la ordinul lui Himmler, „pentru protecţia poporului si a patriei".

în Cancelaria Reichului se ştia că Hitler trimitea personal numeroşi deţinuţi la închisoare şi în lagăre.4 Explica: „Am avea prea mult de lucru dacă ne-am pierde timpul cu procese prin tribunale. Nu mă pot baza pe domnii jurişti. Este mult mai practic să arestezi... fără să mai apelezi la chiţibuşarii din justiţie... Eu îmi iau acest drept. Sunt propriul meu ministru de justiţie!"

2 Centrala Poliţiei Secrete a Statului (Geheime Staatspolizei, Gestapo) se afla în clădirea fostei Şcoli de Arte si Meserii (str. Prinţul Albrecht, nr. 8). Hotelul Prinz Albrecht (str. Prinţul Albrecht, nr. 9) devenise sediul de serviciu al conducerii SS la sfârşitul anului 1934. Gestapoul, înfiinţat în 1933, a funcţionat până în 1945 ca poliţie politică a Reichului si a servit drept element central nonmilitar de organizare a puterii naţional-socialiste si de asigurare a acesteia în interior. La început s-a aflat sub comanda lui Hermann Goring, apoi, din 1934, sub cea a lui Heinrich Himmler. Din 1934, Gestapoul a participat la teroarea organizată în teritoriile ocupate de germani.

3 Actul de împuternicire (Actul pentru eradicarea sărăciei poporului si a Reichului) a intrat în vigoare la 12.3.1933. A permis guvernului ca, pe o durată de patru ani, să promulge legi care să modifice constituţia fără consultarea Camerelor Parlamentului. Valabilitatea Actului, iniţial limitată, a fost prelungită de mai multe ori; în acest fel, starea de necesitate instituită practic de această prevedere a rămas în vigoare până în mai 1945. Lagărele de concentrare Dachau (20.3.1933) si Oranienburg (21.3.1933) au fost primele lagăre de concentrare legale după incendierea Reichstagului în martie 1933. Lagărul de la Buchenwald a fost înfiinţat abia la 15.7.1937.

4 Hitler a ordonat rareori personal internarea în lagăre de concentrare. Martori din epocă îşi amintesc însă că el obişnuia să ameninţe de multe ori cu arestarea si deportarea în lagăr.

Divniţele hotelului Prinz Albrecht nu încăpeau nici pe : e toţi „criminalii politici" ai celui de-al „Treilea Reich". dintre ei se aflau înghesuiţi şi în temuta Casă Columbia rlin-Tempelhof, clădirea unei fabrici închise din motive :;radare, unde Gestapoul organizase altă închisoare.5

•dienii din această închisoare erau nazişti aleşi pe sprâncare „se specializaseră", înainte ca Hitler să preia puterea, lerea comuniştilor şi în împrăştierea prin forţă a manifesde stradă comuniste din Berlin, în birourile lor lipiseră pe
afişe cu sloganuri clare: „Fiihrer, ordonă, noi te urmăm!"
inuţii erau torturaţi, călcaţi în picioare şi trataţi inuman.
•dienii obişnuiau să spună rânjind: „Noi ne distrăm aici...
> Ier a spus: «Recalcitranţii rămân în puşcărie până putrezesc...
;schidem noi drumul spre renaşterea naţională.»"

iunie 1934. în urma unui ordin special, porţile cazărmilor
;rlin-Lichterfelde, unde se află Leibstandarte SS „Adolf
', sunt închise. Nimeni nu are voie să iasă din cazarmă, nilor li s-a ordonat să se culce complet echipaţi. Centironul
:a de oţel sunt pe scăunelul de lângă pat, mitralierele pe
Deja de o săptămână se declanşează în fiecare noapte alarma
>bă. Nimeni nu ştie ce se întâmplă de fapt. Superiorii tac.
sfârşit, în seara de 29 iunie, mai multe unităţi ale
tandarte au fost încărcate în vagoane în gara
rfelde-Est şi transportate la Munchen. în timp ce oamenii
:au încă în tren, au început să circule zvonuri conform
i şeful Sturmabteilung (SA)*, Ernst Rohm, unul dintre

i secolul al XlX-lea a fost construit, pe strada Columbia colţ cu
Golssener, un arest militar, devenit ulterior închisoare, apoi
i, iar din 1933, lagăr de concentrare. Casa, temută din cauză
se practica tortura, a fost închisă în 1936 si demolată în 1938.
trei ani în care a fost folosită de către SA si SS, aici au fost
(eraţi în jur de 8.000 de oameni.
îturmabteilung - SA: în vara anului 1920, Hitler înfiinţează
e de soc ale partidului naţional-socialist. După ce a preluat în
şefia partidului, acest „serviciu de ordine" al partidului se
mizează si este denumit Sturmabteilung - SA. (n.tr.)

vechii tovarăşi de luptă ai lui Hitler, ar pregăti o revoltă. Se spunea că Rohm, sprijnit de SA, i-ar cere lui Hitler, drept recompensă pentru meritele sale în lupta pentru preluarea puterii, o funcţie mai înaltă în stat.
La 30 iunie, unităţile Leibstandarte au sosit după-amiază în gara principală din Miinchen si au pornit-o în marş spre „Casa Brună"**, în balconul „Casei Brune" se afla Hitler. Oamenii SS au defilat în rânduri de câte patru prin faţa balconului.
în acest moment, aşa-numitul „puci al lui Rohm" fusese deja reprimat, iar Rohm si acoliţii săi fuseseră arestaţi. Hitler condusese el însuşi acţiunea. Dimineaţa devreme, în ziua de 30 iunie, plecase

cu o coloană de maşini, bine păzit, la Bad Wiessee (situat la două
ore distanţă de Miinchen), unde se aflau Rohm şi oamenii lui.
La Bad Wiessee, Hitler i-a surprins pe Rohm, pe comandantul
SA din Silezia, Heines, si alte importante personaje din SA în
pat cu tineri homosexuali. A ordonat arestarea tuturor. Rohm a
fost dus la închisoarea poliţiei din Miinchen. Acolo i s-a cerut să
se sinucidă, şi în acest scop i-a fost lăsat un pistol în celulă.
Rohm s-a aruncat plângând la podea si a implorat să i se cruţe
viaţa. Nimic nu mai rămăsese din atitudinea orgolioasă si frazele
găunoase pe care poporul german avusese ocazia să le admire
la acest conducător al partidului nazist şi al celui de-al „Treilea
Reich"; nimic în afară de o văicăreală jalnică şi mizerabilă.6
Rohm a fost împuşcat.
Conform versiunii oficiale, Rohm fusese executat din cauza
homosexualităţii sale. Hitler a ascuns însă poporului german
faptul că homosexualitatea era larg răspândită si tolerată în
rândurile conducerii naţional-socialiste si în organizaţia de tineret
„Hitlerjugend".
Adevăratul motiv pentru care îl eliminase pe Rohm, rivalul
său, a fost dezvăluit de Hitler doar anturajului său apropiat:
„Nu mai tolerez aşa ceva! Asta să fie o lecţie şi un avertisment
pentru toţi duşmanii mei, cunoscuţi sau ascunşi! Eu sunt un
** [Nota redactorului sovietic:] „Casa Brună" era denumirea dată de
populaţie palatului din Miinchen în care se afla sediul partidului nazist.
6 Rohm nu s-a văicărit. După ce şeful SA a refuzat să se sinucidă, a fost împuşcat de doi
ofiţeri SS. Ultimele sale cuvinte au fost:
„Ftihrerul meu, fiihrerul meu!"

slar adevărat! Sunt Hitler! în Partid si în Stat este un singur
jîn, si ăla sunt eu!"
zilele „puciului lui Rohm", care a fost o luptă pentru
între Hitler si Rohm, numeroşi oameni nevinovaţi au
ipuşcaţi, oameni care dintr-un motiv sau altul nu erau
cui celui de-al „Treilea Reich".7
nenii SS din Leibstandarte, rămaşi la Lichterfelde şi care
ă parte la execuţiile din Berlin, le-au relatat detaliile
azilor lor întorşi de la Miinchen. Prizonierii fuseseră aduşi
Imioane la cazărmile din Lichterfelde, înşiraţi cu pieptul gol
•lungul zidului capelei din curtea cazărmii şi apoi împuşcaţi.8
l|embrii comandoului de execuţie au relatat: „Nu vă puteţi
fina cât de beţi eram. Ne-au dat să bem rachiu la nesfârşit."
icele zile a fost „eliminat" şi fostul cancelar al Reichului şi
TU de război, generalul von Schleicher. în rândurile
ei se ştia că Schleicher, adversar al lui Hitler, susţinea
unei dictaturi militare.
i ordinul lui Himmler, doi oameni ai Gestapoului au intrat
Ituinţa din Berlin a generalului. Fiica lui Schleicher, care
«leschis, a fost împuşcată pe loc. Asasinii au călcat peste
ei, iar când Schleicher a vrut să scoată pistolul, l-au

el şi pe soţia sa.9
"el puţin 85 de persoane din primul eşalon de conducere al SA
;rsari proeminenţi ai NSDAP au fost ucişi în timpul acţiunilor
i ale denumite în mod fals „Puciul lui Rohm". In total, între
2.7si-au pierdut viaţa mai multe sute, posibil în jur de 1.000 de
me. „Legea privind măsurile pentru protecţia de urgenţă a
ii", promulgată la 3.7.1934, a declarat retroactiv crimele drept
i legale.
a Lichterfelde, oamenii SS din Leibstandarte „Adolf Hitler" au
at în total 14 persoane, printre care se aflau conducătorii SA
andenburg împreună cu aghiotanţii lor.
l (şa le-a fost deschisă oamenilor de la Gestapo de menajera lui
:her, nu de fiica acestuia. Menajera a supravieţuit asasinatului si
arat ulterior că generalul nici nu încercase să-şi ia arma, ci
isese doar afirmativ la întrebarea dacă era „generalul von
:her". După care oamenii Gestapo-ului au deschis focul. Generalul
eliminat deoarece încercase în 1932, împreună cu alte forţe de
Iuta, să dezbine NSDAP si să împiedice accesul lui Hitler putere.

flugust 1934: Moartea lui Hindenburg
'Mi
Capitolul 2

Cu toate că Hitler îşi eliminase toţi adversarii si rivalii din partid, nu putea să joace încă rolul stăpânului absolut. Feldmaresalul Paul von Hindenburg, marele preşedinte al Reichului, îi stătea în cale. Ambiţiosul Hitler nu suporta să rămână în umbra unei asemenea personalităţi.

La 9 septembrie 1934, Hindenburg a murit în sfârşit.10 După moartea sa, Hitler s-a declarat şef al statului şi comandant suprem al armatei. Si-a însuşit si funcţia de preşedinte. Acum ţinea în
j j » j ^ > »
mână toate frâiele puterii.

în primul său discurs rostit în faţa Reichstagului după moartea lui Hindenburg, Hitler a declarat că renunţă la salariul care i se cuvine în calitate de preşedinte al statului.11 Această declaraţie a fost un truc la fel de demagogic ca şi poveştile propagandistice ale lui Goebbels care-1 prezentau poporului german pe Hitler ca pe un om altruist, fără altă dorinţă decât aceea de a-şi sluji poporul.

10 Preşedintele Reichului, feldmareşalul Paul von Beneckendorff und von Hindenburg, decedase deja la 2 august 1934 pe moşia sa de la Neudeck. Ministrul de război Blomberg a ordonat ca armata să depună jurământul faţă de „Fiihrerul Reichului si poporului german, Adolf Hitler".

11 Hitler renunţase deja în februarie 1933 la salariul de cancelar, care se ridica la suma de 47.200 de mărci pe an. Când si-a încheiat oficial existenţa de contribuabil german, la 12.3.1935, si-a atribuit, pe lângă salariul de cancelar, si pe cel de preşedinte al statului.

; C;.'T'

ipă ce a luat puterea, Hitler a devenit unul dintre cei mai
M oameni din Germania. Avea venituri care se ridicau la
e de mărci si bineînţeles că nu avea nevoie de salariul
esedinte. Cartea sa, Mein Kampf, devenise lectură obligatorie
aducea un profit enorm.12
itler era coproprietar al editurii de partid Eher. Aceasta a
liţit multe alte edituri până ce a devenit unul dintre cele mai
concerne de presă din Germania.13 Graţie poziţiei sale de
Jopol, producea dividende enorme. Partea leului o încasa
;r.14 Hitler dispunea de banii partidului naţional-socialist
| a fi supus niciunui control.15
irtidul era în fond o grandioasă întreprindere capitalistă.
fără de cotizaţiile membrilor si de marile donaţii ale indus
• Cartea Mein Kampf s-a vândut în 1930 în 54.000 de exemplare, ?31, în 50.808, în 1932, în 90.352, iar în 1933 în 854.127 de
aplare. Hitler a declarat la fisc în 1933 un venit de 1.232.335 de
ti, încercând să declare jumătate din sumă ca fiind cheltuieli de serviciu.
iii următori, cota-parte a lui Hitler la Editura Eher s-a ridicat la
lilioane de mărci, pe care însă nu le-a ridicat în întregime, în 1944
lea la editură 5.525.811 de mărci. Mein Kampf era lectură
Datorie pentru membrii de partid, dar se mai întâmpla destul de des
dăruită la nuntă tinerilor căsătoriţi.
' în 1944, firmele NSDAR Standarte GmbH si Societatea Editorială
bld, de care aparţinea si Editura Eher ca editură centrală a NSDAP, feună cu filialele lor, controlau în jur de 90% din totalul presei
lane şi o mare parte din piaţa de carte. Hitler finanţase
ziţionarea cotidianului Volkischer Beobachter cu fonduri provenite
ionaţii si figurase la început el însuşi ca proprietar. De la mijlocul
r 1920, omul său de încredere, Max Amann, controla editura
ala a NSDAR
l4 Hitler a investit cea mai mare parte a banilor în finanţarea
râtului de partid şi în activitatea politică, îmbogăţirea personală, cum se sugerează aici, nu a fost scopul activităţii economice a
|iAI> mai ales că giganticele proiecte de construcţie - cum au fost
thof şi Cancelaria Reich-ului - erau finanţate cu fonduri de stat.
p în'l933, NSDAP a fost înregistrat ca persoană juridică, }ritându-i-se accesul la fonduri ale statului. Hitler dispunea prin
•are în mod nelimitat nu doar de finanţele partidului, ci si de
: resursele statului. , ...••.•

d

triasilor si bancherilor germani, în patrimoniul partidului se mai
vărsau si veniturile unor diverse întreprinderi, printre care cele

ale unor moşii din Mecklenburg si Bavaria.
Pentru a obţine profituri, s-a înfiinţat chiar şi un lanţ de hoteluri răspândite în toată Germania. Se numea Concernul Hotelurilor de Partid „Fărber", iar directorul era Fărber, nazist cu state vechi si prieten al lui Martin Bormann.
Dar nici chiar aceste venituri uriaşe nu-i erau suficiente lui Hitler. încălcând regulile în vigoare înainte de venirea sa la putere, a ordonat ca „Fondul de stat" şi „Fondurile pentru reprezentare" să fie sustrase controlului exercitat de Curtea de Conturi, pentru a putea cheltui nestingherit în scopuri personale.16
Explicaţia: „N-o să permit să-mi spună sclerozaţii ăştia bătrâni cât pot cheltui!"
Hitler a achiziţionat în Obersalzberg, la Berchtesgaden, domenii uriaşe şi a construit acolo un castel luxos, cunoscut sub denumirea de „Berghof". Pentru construcţia castelului, în Obersalzberg s-au practicat demolări în stil mare. Au fost distruse locuinţe particulare, pensiuni, chiar şi o casă de vacanţă pentru copiii paralizaţi care erau aduşi acolo din toată Germania pentru cure climaterice.17
Palatul lui Hitler, cu parcul său îngrijit şi şoselele bine întreţinute a costat înjur de 100 de milioane de mărci.18 Pentru

16 Se face referire la legile privind bugetul, denumite „La dispoziţia cancelarului, pentru scopuri generale" si „Aprobări generale", începând din 1935 nu a mai avut loc niciun control al Curţii de Conturi. Hitler a utilizat aceşti bani mai ales pentru donaţii către funcţionari sau militari „cu merite deosebite", cu alte cuvinte pentru coruperea elitelor din aparatul de stat.
17 între 1933 si 1937, NSDAP a cumpărat în Obersalzberg 54 de terenuri cu o suprafaţă de circa 2.900.000 de metri pătraţi, iar Hitler a achiziţionat personal 80.000 de metri pătraţi; Administraţia Pădurilor din Bavaria a vândut arealul Kehlstein de circa 6.700.000 de metri pătraţi. Pe parcursul Jucărilor de construcţie au fost demolate 50 de case. Dacă la început foştii proprietari fuseseră despăgubiţi cu sume generoase, ulterior presiunile pentru v;Tnzarea terenurilor s-au intensificat. Unii proprietari au fost ameninţaţi de NSDAP cu arestarea şi deportarea în lagăre de concentrare.
18 Nu au putut fi calculate costurile exacte ale construcţiei.

•ucţie nu numai că au fost irosiţi bani ai poporului, ci au icrificate chiar si vieţi omeneşti. S-a construit pe pereţi de î greu accesibili, la mare înălţime. Dinamitările efectuate luficiente măsuri de siguranţă au declanşat avalanşe si şiri de stânci. Condiţiile de muncă erau similare cu cele iscăriasilor, ajungându-se la cazuri de deces.19
istelul Berghof a fost construit la o înălţime de 1000 de metri versant al muntelui Obersalzberg, lângă staţiunea climaterică itesgaden., în Alpii Bavarezi. Avea 60 de încăperi, decorate Dbilier scump, goblenuri valoroase si tablouri ale unor :ri flamanzi, italieni şi germani.

Itler cumpărase tablourile de la un anticar din Miinchen, mă Almers, si de la anticarul Haberstock din Berlin. Pe
le achiziţionase prin intermediul fotografului său, Hoffmann, lirectorului Galeriei de Artă din Dresda.20
parter se afla sufrageria lui Hitler, lambrisată cu lemn de
ischis la culoare. Argintăria, porţelanurile preţioase şi cristalul
;eră milioane. Vesela provenea din proprietatea statului, iar
Le de venirea la putere a lui Hitler fusese destinată primirilor
ile la Berlin. Pe argintăria de masă erau gravate, în afară
ilturul german şi zvastică, iniţialele „A.H." (Adolf Hitler).
era împodobită cu sfeşnice de aur în formă de îngeri care
|u în mâini cupe pentru lumânări.
în jur de 6.000 de muncitori au lucrat în Obersalzberg. La
*ut aceştia au fost germani, iar după începerea războiului au
idusi mai ales muncitori calificaţi din Cehia si Italia, dar niciodată
a folosit munca silnică. Lucrătorii locuiau în barăci şi erau supuşi
discipline foarte stricte, în cazul abaterilor existau pedepse
iale: amenzi, confiscarea cartelelor de alimente şi ţigări, arestul.
npul lucrărilor de construcţie din Obersalzberg si la arealul
tein si-au pierdut viaţa în total 14 muncitori, victime ale unor
ente.
0 Directorul Galeriei de Artă de Stat din Dresda, prof. dr. Heinz
e, fusese numit în 1933 director al „Comisiei Speciale Linz" si
rcinat cu selecţia tablourilor pentru reşedinţele lui Hitler si pentru
:eul pe care acesta îl proiectase pentru oraşul Linz. Comisia
dală a jefuit în acest scop muzee si a achiziţionat prin intermediari
puri şi artă plastică aflate în proprietatea unor evrei, la sume
faţă de valoarea reală. ..j^..-, . „ ,.....„ »

La acest nivel se mai aflau un salon si sala cea mare. Salonul
era dominat de o sobă de ceramică brună cu reliefuri reprezentând
fete purtând steagul nazist si tineri toboşari. Tot în salon era
un tablou vechi italienesc, de mare valoare, cu imaginea
Colosseumului din Roma.
Salonul dădea într-o parte în grădina de iarnă cu terasă, iar
în cealaltă, într-o uriaşă sală de recepţii, de peste 200 de metri
pătraţi, despărţită de salon prmtr-o portieră. Din salon duceau
în jos câteva trepte. Lângă prima treaptă de jos se afla pe un
podest un cap al lui Zeus, provenit de la săpături arheologice
din Italia. Atracţia încăperii era o gigantică fereastră panoramică
de 32 de metri pătraţi, alcătuită din geamuri care puteau fi
lăsate în jos de tot. Hitler atrăgea atenţia fiecărui oaspete asupra
acestei ferestre care deschidea o vedere splendidă asupra Alpilor
şi oraşului Salzburg din Austria. Hitler povestea cu mândrie că-si
construise de fapt castelul pentru această fereastră. In faţa ei se
afla o lungă masă de marmură la care Hitler îşi ţinea, atunci

când, în timpul războiului, era în Obersalzberg, consfătuirile militare. Pe pereţii sălii erau goblenuri si tablouri, printre care Venus de Tiţian.21 Podeaua era acoperită de catifea roşie pe care fuseseră aşezate covoare persane rare. Pianul Bechstein era împodobit cu un bust al lui Richard Wagner. Aici, în faţa marelui semineu, Hitler obişnuia să-si petreacă serile într-un cerc intim, bând ceai şi ascultând discuri la gramofon.
Din holul castelului pornea o scară lată de marmură care ducea la primul etaj. în hol era un portret al lui Bismarck, iluminat odată ce cădea întunericul.
La primul etaj se aflau încăperile personale ale lui Hitler, alături de cele ale amantei sale, Eva Braun. Una dintre camerele din apartamentul lui Hitler era o galerie de tablouri. Aici se afla un şifonier de mare valoare care aparţinuse odinioară lui Frederic al Il-lea. Şifonierul era împodobit cu lemn de esenţe preţioase.
Biroul lui Hitler era lambrisat cu lemn de culoare deschisă şi

21 Este vorba de fapt despre pânza Venus si Amor de Paris Bordone, Pe care Hitler o cumpărase cu 90.000 de mărci de la Haberstock.
Plata se făcuse din fonduri ale NSDAI? vărsate partidului de Administraţia Financiară a Reich-ului.

iodgisfl o! ah Mu!s>.)ac: .

it cu piese din arţar lăcuit. Deasupra şemineului fusese un portret al lui Moltke.
„.erele Evei Braun erau extrem de luxoase.
(steiul avea în dotare un teren de circa trei kilometri
;i, care urca până la vârful Kehlstein, la 1800 de metri.
ipisc fusese construită „Casa de pe Kehlstein", un pavilion
li ale cărui dimensiuni şi stil aminteau de o cetate medievală.
mstruit în întregime din granit cenuşiu. In pavilionul de
ixista o Sală a Cavalerilor cu un diametru de 15 metri.
ferele înalte erau încastrate în nişe adânci, iar între ferestre
ixate candelabre aurite, cu lumânări mari de ceară, în
Acestei săli, pavilionul mai avea o sufragerie spaţioasă, o
ră de zi, încăperi pentru garda de corp a lui Hitler şi pentru
|hal, precum şi o altă clădire cu dependinţe.
Kehlstein se ajungea pe o şosea care se sfârşea într-un
în stâncă. De acolo se urca cu liftul în pavilionul de ceai.
lua costase 13 milioane de mărci.22
domeniul castelului existau păşuni şi terenuri de vânătoare, im şi o fermă dotată cu cea mai modernă tehnologie, care-i
iziona pe Hitler si pe oamenii lui cu alimente. Hitler spunea
i că „vacile trăiau aici mai bine decât oamenii". Si continua
mă: „Ai vrea să fii o vacă aici, nu-i aşa?"
: toamna lui 1935, Hitler a organizat, în calitate de şef al
lui, prima recepţie oficială pentru magnaţii din industria si
ţele germane.
ispeţii sunt aşteptaţi în Cancelaria Reichului. Luxul acestei

ţii este menit să eclipseze toate banchetele oferite odinioară liser. încăperile lui Hitler sunt împodobite cu aur, bronz şi •nuri de valoare inestimabilă. O femeie căruntă, în rochie ară scumpă, se apropie de sălile iluminate şi împodobite :. Pe gâtul ei îmbătrânit sclipesc diamante vechi şi preţioase. joţia lui Hjalmar Schacht, preşedintele băncii Reichului si itru al economiei. Astăzi, la prima mare recepţie pentru itriasi şi bancheri, ea va juca rolul doamnei casei, deoarece :ht este personajul principal al banchetului.
Costurile totale ale construcţiei casei de pe Kehlstein se (iseră lai 29,6 milioane de mărci. ,anî .r-j-*i.6,£»v.i.>m •

El este iniţiatorul acestei întâlniri a industriaşilor si bancherilor cu Hitler, întâlnire menită să demonstreze concordanţa dintre interesele capitalului si cele ale guvernului lui Hitler.
Asteptându-i pe oaspeţi, Hitler se plimbă în frac, însoţit de ordonanţa sa Linge, prin sălile parfumate de florile aduse din sere.
Fostul caporal Hitler este agitat: îl chinuie îndoielile, se întreabă dacă va fi în stare să se mişte pe măsura acestei adunări elegante. Trece pe lângă mesele puse pentru invitaţi si aranjează ici, colo câte un tacâm. Cu câteva clipe înainte de sosirea oaspeţilor si-a mai verificat o dată în faţa oglinzii expresia feţei cu care doreşte să-i întâmpine pe „înalţii oaspeţi".
Invitaţii sosesc. Servitori în livrele albastre cu fireturi de aur îi ajută să coboare din limuzinele de lux. Fete în rochii cafenii din mătase, cu sorţuleţe si bonete din dantelă, le iau mantourile. La un semn al lui Meissner, şeful asa-numitei cancelarii prezidenţiale, maestrul de ceremonii Jungfer, care aşteaptă pregătit, cu spada şi tricornul sub braţ, izbeşte de trei ori cu bastonul în podea şi anunţă numele musafirilor sosiţi.
Hitler îi salută cu o plecăciune adâncă. Apoi le ţine invitaţilor un discurs, amintind de promisiunea pe care a făcut-o înainte să preia puterea, şi anume că poziţia capitalului nu va fi niciodată periclitată.
„Acum se poate constata", explică Hitler, „că cele mai mari comenzi către industrie vin de la stat, care se îngrijeşte de dezvoltarea ei. Pentru mine, prioritatea numărul unu este acum înarmarea, îi voi restitui Germaniei puterea, o putere fără seamăn în lume. Tunurile - iată politica mea externă!"23
După ce Hitler a încheiat, industriaşii, bancherii, membrii cabinetului şi Reichsleiterii au aplaudat, începe dineul. La mese pot fi văzuţi monopolistii Krupp, Rochling, Kirdorf, Vogler, Poensgen, Stinnes, Schroder si Pferdmenges. Hitler s-a aşezat lângă regele tunurilor, Krupp von Bohlen und Halbach.
23 Redactorii sovietici au operat aici o prescurtare din motive

ideologice. Aproape la fel de limpede s-a exprimat Hitler si la 16.3.1935, 4.4.1935, 21.5.1935 si 16.9.1935, de „Ziua Armatei".

ge, care s-a postat în spatele scaunului lui Hitler, îl aude pe
şoptindu-i acestuia: „Am aflat de la Schacht că pe moment
nişte dificultăţi cu valuta si că astea ar putea avea efecte
•a importului de oţel din Suedia..." Hitler răspunde sigur pe
mnule consilier, pentru asta găsim valută chiar de-ar fi s-o
pământ si piatră seacă. Iar terenuri din care să scoatem
ne şi fier vom primi de asemenea. Ştiţi la ce terenuri mă
Gândiţi-vă numai ce fel de rasă trăieşte în spaţiul care se
e de la uşa noastră spre est. Ăia sunt oameni de categoria a
Trebuie să-i scăpăm de grijile legate de un spaţiu atât de
si de exploatarea lui judicioasă."
*upp este de acord şi expune la rândul său teoria conform
Germania ar avea dreptul istoric de a poseda colonii în Est.
trecerea ia sfârşit seara târziu. Hitler se retrage foarte bine
în apartamentele sale. în camera de serviciu, ordonanţele
itorii beau ce a mai rămas din vin.
primele zile de noiembrie ale anului 1935 Hitler, Hess si
|bels studiază modele ale unor nave de război, expuse în
imita Sală a Congreselor din Cancelarie, lângă apartamentele
|>nale ale lui Hitler. Aceste modele îi fuseseră trimise lui
• de Comandamentul Suprem al Marinei Militare germane
Bătură cu programul de refacere a marinei după încheierea
iglia a acordului privind flota.24
cordul privind flota dintre Germania si Anglia, semnat de
sntrop la 18 iunie 1935 la Londra, l-a entuziasmat de-a
în asa-numitul acord privind flota de la 18.6.1935, Reichul
in si Marea Britanic s-au înţeles asupra unei noi limite superioare
id capacitatea marinei militare germane (până la 35% din tonajul
navelor aparţinând Imperiului Britanic şi Commonwealth).
ip ce Marea Britanic a văzut în acordul privind flota un început
alte tratative de limitare a înarmărilor, Hitler a sărbătorit
ca pe un succes al politicii sale de revizuire a rezultatelor
ilui Război Mondial, dat fiind că acesta înlătura practic limitările
; în ceea ce priveşte înarmarea în spaţiul maritim, stipulate
itatul de la Versailles. *f.o<:.u.«, <-•<••, ., *.,.',.,.,,.., ...,!*i.,,..v

l

dreptul pe Hitler. El a declarat că acordul privind flota încheiat cu Anglia ar fi primul mare succes al politicii sale externe. După estimarea lui Hitler, acest acord însemna în primul rând că Anglia recunoştea oficial reînarmarea Germaniei, împotriva prevederilor Tratatului de la Versailles, si în al doilea rând, că

problemele legate de înarmare si de un sistem de securitate
colectivă începeau să-şi piardă importanţa.
Studiind modelele de nave militare, Hitler a declarat: „îi înşelăm
si construim o flotă aşa cum credem noi că ne-ar fi de folos.
Când Ribbentrop a plecat la Londra, i-am spus: legile n-au nicio
importanţă pentru noi. Politicienii Republicii de la Weimar au
fost atât de tâmpiţi încât au luat în serios fiecare paragraf de
lege. Noi ştim foarte bine cum să ascundem tonajul necesar."25
Din Sala Congreselor, Hitler, Hess si Goebbels au trecut, împreună cu aghiotantul Briickner si ordonanţa Linge, în salonul
pentru fumători, unde pilotul lui Hitler, Baur, şi fotograful său, Hoffmann, se aşezaseră deja în faţa şemineului.
Intrând în salon, Hitler anunţă cu multă importanţă: „Ribbentrop
s-a dovedit a fi un diplomat de mare clasă. Am remarcat asta
de la început."
„Dar Hindenburg nu l-a vrut", răspunde Goebbels. Hitler ia loc
si începe să imite vocea groasă a fostului preşedinte Hindenburg:
„Domnule cancelar, am auzit că aveţi un tânăr pe care vreţi
să-1 faceţi ministru de externe. Dar eu nu vreau să-1 văd în această
funcţie." Toată lumea râde în hohote.
Hitler, care în timpul vieţii lui Hindenburg se purtase astfel
încât poporul să rămână cu impresia că relaţia dintre ei ar fi ca
între tată si fiu, se întoarce către Goebbels şi continuă ironic:
„îţi aminteşti de povestea cu steagul cu zvastică, doctore?" Şi
continuă iarăşi cu vocea groasă a lui Hindenburg: „Am auzit că
pe ministerul lui Goebbels fâlfâie alt steag. Nu-mi place deloc."

25 Hitler face aluzie la acordurile privind flota de la Washington
(1922) si Londra (1930), care printre altele stabileau tonajul maxim
si calibrul maxim pentru diferite tipuri de nave militare. Astfel, crucişătorul de mare tonaj Admira! Hipper, lansat în 1939, avea un
deplasament de 18.200 de tone, în condiţiile în care erau permise
doar 17.500 de tone.

rea de spirit este excelentă. Goebbels face bancuri în serie, individ şters, care pe deasupra mai este si şchiop, s-a certat
cu soţia din cauza unei actriţe de cinema frumuşele si preferă
ictreacă serile departe de casă.26
ebbels povesteşte ultima anecdotă despre Goring, care
uniformele fanteziste şi ordinele în asemenea măsură
se spune că si-ar fi agăţat un ordin chiar si de pijama.
tea îi place lui Hitler. îl însărcinează în glumă pe Hoffmann
din hârtie aurie şi argintie un ordin fastuos şi să i-1 înmâneze
ring cu o diplomă bombastică. Hoffmann râde de se
.deşte. Acest bărbat diform, care a pus mâna pe monopolul
afiilor cu Hitler si care câştigă sume imense din comenzi
tat, se îmbată în fiecare seară.
Itler, în definitiv şeful statului naţional-socialist, nu se
seste.

inte ca Hoffmann să apară, obişnuia să întrebe: „Ei, în
re este?"
acum îl avertizează pe fotograful Curţii, învăluit în aburi
:hiu, să nu se apropie de şemineu, că ar putea exploda, ffmann începe să facă versuri ironice în legătură cu arestările
i, cărora le cad victimă cetăţeni nevinovaţi ai celui de-al
Reich, şi moare de râs. Este vorba de zece fraţi care ajung
|nul după altul, într-un lagăr de concentrare.27 Care-i gluma?
:ăcut vinovaţi de a fi cântat sonate de Mendelssohn sau de
ţinut cărţi de Heinrich Heine. Hoffmann recită, respirând
;u de atâta râs:
patrulea a râs de Ley,*
au mai rămas doar trei..."
aţă adunarea râde copios, si Hitler se bate entuziasmat
ioare. Spune bine dispus: „Englezii îşi imaginează că stau
oebbels tocmai se îndrăgostise de actriţa Lida Baarova. Soţia
gda, a părăsit căminul conjugal şi a plecat la o cură la Dresda.
tervenţia lui Hitler i-a împăcat pe cei doi soţi.
ipularul cântec despre cei „zece negri mititei" servea drept
pentru nenumărate versuri ironice.
'ota redactorului sovietic:] Ley: şeful Frontului Naţional-Socia*.
"uncii („Arbeitsfront").   ..^s.„ , . .1., , ;„„„!;

în Cancelarie ca un buldog gata să muşte, pe care n-ai voie să-1
întărâţi. Bine că nu ne pot vedea acum. Astăzi restaurantul
Cancelariei ar trebui să se numească «La Cancelarul Vesel»."
La 9 noiembrie 1923, Hitler organizase la Miinchen un puci.
împreună cu o mână de naţional-socialisti, dorise să ia puterea
în Bavaria si să se extindă de acolo în toată Germania. Cu o
seară înainte, la 8 noiembrie 1923, toţi cei implicaţi se adunaseră
în berăria Biirgerbräukeller din Miinchen.
Hitler, mare amator de scene teatrale, a apărut în berărie
cu un pistol în mână, a tras în tavan si a declarat că „revoluţia" începuse. A doua zi, la 9 noiembrie, naţional-socialistii
din Miinchen au încercat, sub conducerea lui Hitler, să ocupe
sediul guvernului, în faţa monumentului de pe Odeonsplatz, Feldherrnhalle, puciştii au fost dispersaţi de trupele guvernamentale. Cincisprezece naţional-socialisti si-au pierdut viaţa.28
După ce Hitler a ajuns la putere, la Miinchen se aniversa în
fiecare an ziua puciului.
La 8 noiembrie 1935, Hitler a plecat de la Berlin la Miinchen
pentru aniversare.
Ca de obicei, a tras la locuinţa sa din Prinzregentenplatz 16.
Aici locuise până la preluarea puterii. Ajuns în faţa casei, a
coborât din maşină în haine civile şi cu pălăria de catifea trasă
peste faţă. Dintr-o cutie fixată pe bordul maşinii a scos un bici
pentru câini, pe care îl purta mereu la el în acei ani. O mulţime

de oameni îl aştepta la intrarea în casă. O femeie îmbrăcată
sărăcăcios, probabil o muncitoare, s-a repezit din primul rând
dorind să se apropie de Hitler. Gărzile de corp ale lui Hitler, membri ai SS, care între timp săriseră din maşină, au tras-o
înapoi. Dar ea a apucat să strige: „Fiihrer, fie-vă milă! Soţul
meu este de doi ani în lagăr, nevinovat!" Hitler, care auzise
strigătul femeii, s-a grăbit să dispară în casă. In timp ce urca
scările, îşi agita biciul si se răstea la gărzile de corp: „Să nu
cumva să se mai întâmple aşa ceva! Că vă bag şi pe voi în lagăr!"
In locuinţă, Hitler a fost întâmpinat de menajera sa din
Miinchen, doamna Winter. O enigmă pluteşte asupra acestui
28 In afară de ei au mai fost ucişi patru membri ai forţelor de
politie ale landului Bavaria.

icisprezece camere are apartamentul, iar una nu s-a mai
; din 1932. înăuntru, mobilierul are tapiţeria mâncată de
i este acoperit de un strat gros de praf. Un miros greu de
ai pluteşte apăsător în încăpere. Aici locuise, până în 1932, nepoată a lui Hitler, Nikki, care-i fusese amantă.29 Relaţia
inchi şi nepoată s-a încheiat cu sinuciderea fetei. La câţiva
)ă moartea lui Nikki şi înainte s-o cunoască pe Eva Braun, leschidea în fiecare an, în ziua morţii fetei, uşa cu o cheie
; o purta mereu la el si petrecea câteva ore în cameră.
l pentru care Nikki si-a pus capăt zilelor a rămas un mister, a ascunde sinuciderea, oamenii lui Hitler au răspândit
lea că, în timp ce curăţa arma lui Hitler, aceasta s-ar fi
:at, ucigând-o pe tânără.
eara de 8 noiembrie, Hitler s-a dus, în cămaşa brună a
ilui nazist şi cu „Ordinul Sângelui"30 la piept, la berăria
brăukeller, unde îl aşteptau deja foştii pucişti. „Ordinul
ui" fusese introdus după preluarea puterii de către Hitler
cordat participanţilor la puci. „Vechiul luptător"* Christian
t l-a salutat pe Hitler în numele tuturor celor prezenţi.
t st nazist detestat în tot oraşul era pe atunci consilier de
l Bavariei si proprietarul unor grajduri si cai de curse, al
ipodromuri, linii de autobuz si benzinării. Cei adunaţi în
: i-au făcut lui Hitler o primire furtunoasă. După un vechi
german, si-au ridicat halbele în amintirea puciştilor căzuţi.
Ier a ţinut un discurs, în mijlocul vechilor membri de
nu se mai controla deloc. Lovea cu pumnul în masă şi
Dvestea relaţiei dintre Angela („Geli") Raubal si Hitler a ajuns
11 la cunoştinţa lui Linge şi Gunsche. Adevăratul ei nume de
l are să le fi fost necunoscut. Interesant este că amândoi
! :rau o relaţie sexuală între Hitler si nepoata sa ca fiind absolut
iilă.
Drdinul Sângelui" al NSDAP: înfiinţat în martie 1934 şi acordat
lelor care participaseră la 9.11.1923 la conflictele armate sau
, seseră trimise pentru a participa la ele.
Moţa redactorului sovietic:] „Vechii luptători" erau numiţi

care fuseseră membri de partid încă înainte de preluarea
i în 1933. ,:••:<:.itetw;...; /, .f., ,-*. ••• ••>•

urla. Chipul i se schimonosise, capul i se bălăbănea încoace si
încolo, părul îi cădea dezordonat pe frunte. Discursul semăna
cu cele de pe vremea când nu era decât un aventurier politic cu
gură mare. Discursul lui Hitler era însă exact pe gustul adunării.
Erau oameni cu un trecut întunecat, care, văzându-se cu avere
si putere, duceau o viaţă necontrolată si plină de excese.
Comemorându-i pe puriştii ucişi în noiembrie 1923, Hitler
declară pe un ton mistic că el a cucerit puterea cu sacrificii de
sânge care au fost aduse pe „altarul luptei poporului".
Vorbeşte despre renaşterea militarismului german, despre
puritatea rasei germane, despre ţăranii înstăriţi, purtători ai
sângelui german, despre hotărârea sa de a distruge ideile
democraţiei si despre comuniştii care sunt în închisori si în lagăre.
Hitler îşi încheie discursul cu strigătul isteric ‚fieil!" si părăseşte
cercul „vechilor luptători" decoraţi cu „Ordinul Sângelui". Faţa
congestionată îi luceşte de sudoare. A răguşit de tot si de abia
mai reuşeşte să scoată un sunet. Cu mâna tremurândă îşi aranjează
centironul. Cămaşa brună i s-a lipit de spate. Linge îl ajută
să-şi pună haina de piele si-1 conduce la maşină. Imediat ce
Hitler a luat loc în maşina încălzită, i se învelesc picioarele
într-o pătură de lână, haina este încheiată până la gât, şi gulerul, ridicat. Pleacă apoi cât mai repede spre casă, unde personalul
de serviciu îl scoate din transă; Hitler si-a pierdut puterile si
are nevbie de băi fierbinţi şi calmante.
A doua zi, la 9 noiembrie, mitul partidului naţional-socialist, născut cu doisprezece ani în urmă în berăriile din Munchen, a
ajuns la apogeu. Vechii membri ai grupului de pucişti au
mărsămit, în bătăi de tobe si însoţiţi de salve de onoare, cu
steagurile cu zvastică pe străzile din Munchen, în frunte cu
Gauleiterul Franconiei, Julius Streicher, condamnat de mai multe
ori pentru viol.31 Primul rând al şirului era alcătuit din Hitler, Goring, Rosenberg şi Himmler, toţi în cămăşi brune, toţi cu
„Ordinul Sângelui" în piept. Nu lipsea decât „vechiul luptător"
Rohm. Locul său între pucişti era ocupat acum de ministrul de
31 Streicher nu fusese condamnat la închisoare pentru viol, ci
pentru participarea la puci şi calomnie. r , :

i Blomberg. în acest an, sicriele celor 15 pucişti ucişi
:ră aduse pe afeturi de tun de la cimitir si depuse în „Sala
.oare", ridicată la ordinul lui Hitler în Konigsplatz.32
.sul Miinchen era împodobit cu drapele roşii şi brune, menite
bolizeze sângele vărsat, cu trei rune din aur, închinate zeului

,nic Wotan. Flăcările care se ridicau din numeroasele cupe
i, aşezate pe piloni, reprezentau focurile ritualice ale vechilor
germanici, din care, conform legendelor nordice, eroii se
în Walhalla, arcadia vechilor germani.
idul naţional-socialist readucea în acest fel la viaţă miturile
:ult dispărut de mii de ani - si toate astea în Miinchen, s de catolici fervenţi.
•iste vorba despre două „Temple de Onoare" pe partea de est a
; ;platz, construite după planurile lui Paul Ludwig Troost. .,^q

Martie 1936: Ocuparea Renaniei
Capitolul 3
La sfârşitul lunii februarie 1936, Hitler a avut la Cancelarie
mai multe întrevederi cu Hess, Goebbels, Goring, cu ministrul
de război Blomberg si cu ministrul de externe Neurath, al cărui
loc l-a luat în 1938 Ribbentrop. La aceste întâlniri s-a dezbătut
problema remilitarizării Renaniei.33
Ministrul de război Blomberg si-a exprimat părerea că era
o întreprindere riscantă. Germania nu dispunea în acel moment
de suficiente trupe pentru cazul în care puterile occidentale ar
fi reacţionat cu forţa armelor.
Un memorandum al Statului Major, prezentat de Blomberg, expunea următoarele raţionamente: statutul Renaniei, stabilit
prin Pactul de la Locarno,34 reprezintă, din punctul de vedere
al francezilor, o premisă necesară pentru securitatea Franţei, In afară de asta, zona neutralizată de pe malul stâng al Rinului
este, încă din epoca lui Richelieu, un element important al

33 Renania fusese demilitarizată conform Tratatului de la Versailles.
Acesta interzicea Germaniei ridicarea de fortificaţii sau staţionarea
de trupe pe malul stâng al Rinului, precum si pe o fâşie lată de 50 de
kilometri pe malul drept.

34 Ansamblu de tratate încheiate la 16.10.1925 între Belgia, Germania, Franţa, Marea Britanic, Italia, Polonia si Cehoslovacia.
Consta în Pactul de garantare a Rinului, în care Germania recunoştea
graniţa germană de vest stabilită prin Tratatul de la Versailles şi
demilitarizarea unei fâşii late de 50 de kilometri de pe malul drept al
Rinului, precum şi în diferite acorduri si tratate de arbitraj.

.v:>H Of.- '

i franceze care tinde spre supremaţie în Europa
ilă.35
itarizarea Renaniei ar fi fost prin urmare o lovitură îndrepipotriva a două puncte principale ale politicii franceze:
de securitate, care se intensificase după Primul Război
îl, si poziţia de supremaţie militară în Europa Centrală, itul Major german estima raportul de forţe dintre Germania
:rile occidentale, partenerii Pactului de la Locarno, ca fiind
favoarea Germaniei. Statul Major considera că armata

:ză singură era superioară forţelor armate de care dispunea
inia în acel moment.
;chimb, ministrul de externe Neurath considera că situaţia
era extrem de favorabilă pentru remilitarizarea Renaniei
ipus lui Hitler: „Acum ori niciodată!"
JHitler l-a înfuriat atitudinea lui Blomberg si a Statului Major
•lat: „Ce situaţie anormală!... în statul naţional-socialist, :a trebuie să reprezinte partea combativă!"36
Hitler a hotărât remilitarizarea Renaniei, a pornit de
lătoarele premise:
'ranţa nu va lua măsuri hotărâte dacă nu este sigură de
iul Angliei;
iglia nu va intra într-un conflict armat cu Germania, dat
problema renană afectează în principal interesele franceze;
iglia va sprijini chiar o rezolvare paşnică a problemei
:, fiindcă un conflict cu Germania ar sili fără îndoială Franţa
:ă apel la Pactul de ajutor reciproc încheiat cu Uniunea
ică de guvernul Frontului Naţional în 1935. Acest lucru
chide însă Uniunii Sovietice uşa către o poziţie de influenţă
itica europeană, ceea ar fi contrar politicii cabinetului de
idra.
"rima dintre aceste discuţii în legătură cu ocuparea Renaniei a
loc la 12.2.1936. La 2.3.1936, ordinele militare în acest sens
i eja pregătite.
slu numai conducerea militară, ci şi reprezentanţi ai Ministerului
i erne se temeau de posibile consecinţe diplomatice negative.
i iscuţie avută pe 6.3.1936, Goebbels i-a făcut de aceea „fricoşi".

Goebbels exclamă patetic: „Mein Filhrer, suntem un popor tânăr, francezii sunt depăşiţi, iar englezii au îmbătrânit. Pentru
noi pledează dreptul tinerilor, este unicul drept valabil al celui
puternic!"
Remilitarizarea Renaniei a început la 7 martie 1936, într-o
duminică, dimineaţa devreme.37 Statul Major i-a prezentat lui
Hitler o serie de reacţii ale ataşaţilor militari străini, bazate pe
discuţii oficiale cu şeful de secţie al Statului Major german, fostul ataşat militar Rabe von Pappenheim.
Din notele la discuţiile purtate pe 7 martie a rezultat că ataşatul
militar francez, generalul Renondeau, care milita, ca si ambasadorul său Franţois-Poncet, pentru un compromis cu Germania
nazistă, era deosebit de iritat din cauza acestui pas făcut de
Germania, întrevederea dintre Renondeau şi Pappenheim a luat
forme aproape dramatice.
La întrebarea lui Pappenheim privind felul în care judecă
situaţia creată, Renondeau a răspuns că, într-o situaţie atât de
încordată, părerea ambasadorilor şi a ataşaţilor militari nu mai

avea nicio importanţă, guvernele erau cele care trebuiau să ia
poziţie. La următoarea întrebare a lui Pappenheim, privind felul
în care ar urma să reacţioneze, după părerea sa, guvernul
francez, Renondeau s-a ridicat si a răspuns cu o exaltare tipic
franceză: „Eu, scumpul meu prieten, eu v-aş declara război!"
Ataşatul militar britanic, colonelul Hotblack, a deschis discuţia
cu o remarcă sarcastică. I-a spus lui Pappenheim că îi era
recunoscător guvernului german pentru „duminica plăcută" pe
care i-o oferise cu măsurile luate pe Rin.*
Hotblack a reacţionat mult mai calm decât colegul său
francez. Merită reţinută declaraţia sa, conform căreia acum ar
trebui făcut tot posibilul pentru evitarea unor acţiuni grăbite
şi nesăbuite care după aceea nu ar mai putea fi corectate. Din
această declaraţie s-ar putea trage concluzia că la ambasada
Angliei se lua în considerare posibilitatea îndeplinirii de către
Marea Britamie a unui rol de mediator.
37 7 martie 1936 nu căzuse într-o duminică, ci într-o sâmbătă. '
* [Nota redactorului sovietic:] Remilitarizarea Renaniei a început
într-o duminică dimineaţă. ...î

isatul militar american, maiorul Truman38, si adjunctul
i aiorul Crockett, care s-au arătat întotdeauna deosebit
ilegători faţă de politica internă, externă si mai ales cea
ă a Germaniei hitleriste, şi-au exprimat deplina aprobare
acest pas făcut în Renania şi l-au felicitat pe Pappenheim.
icelasi timp, cei doi si-au manifestat unele temeri legate
. iibile măsuri de reacţie ale altor puteri. După părerea
, tele interesate de Pactul de la Locarno nu ar accepta din
nu - fără a se mai lua în discuţie aspectul militar si politic
stiunii - ca Germania să încalce unilateral obligaţiile
, te. La fel ca ataşatul militar britanic, Hotblack, Truman
l arat si el că era necesar ca un mediator să intervină din
>
centru a detensiona atmosfera.
>penheim a rămas cu convingerea fermă că Truman
în chestiunea medierii părerea lui Dodd, ambasadorul
i :an la Berlin. Din cuvintele lui Truman se putea trage
i izia că remilitarizarea Renaniei nu-1 atingea decât în mică
ă pe ambasadorul american. Era zguduit doar de faptul
ţiunea de forţă a germanilor lezează principiul general
olabilităţii tratatelor".
, isaţii militari ai ţărilor mai mici, care continuau să considere
i puterea învingătoare cu o armată de prima mână, erau
i ~ere că Franţa nu trebuia să accepte ocuparea Renaniei, nici nu o va face, ci că trebuia să
lupte.
isatul militar al Belgiei, generalul Schmit, era foarte
u A declarat cu hotărâre că puterile occidentale nu tolerau
mania să încalce unilateral Pactul de la Locarno. A subliniat
Ies că remilitarizarea Renaniei leza interesele vitale ale

i. Schmit a încheiat discuţia cu Pappenheim exprimând
ameninţări abia mascate.
seara zilei de 7 martie, remilitarizarea Renaniei se făcuse
Uzarea unor forţe reduse. Din punct de vedere militar era
lalma. La graniţa de vest (Aachen, Trier, Saarbrucken)
'îste vorba despre Truman Smith, ataşat militar al SUA la Berlin
>35 până în 1939, iar din 1939 până în 1945 specialist în
me germane al Serviciului de Informaţii al Armatei si consilier
ual al generalului George C. Marshall. ,.-;;... ,o.«.. .*! ,. , Reacţia Statelor Unite

fuseseră detaşate doar trei batalioane, în subordinul lor se aflau
unităţi de poliţie staţionate pe malul stâng al Rhwflui, integrate
acum în armată.39 k
Cu câteva zile înainte, soldaţi în civil, originari din Renania, fuseseră trimişi la ordinul lui Hitler acasă în concediu, îşi duceau
uniforma în geamantan si aveau asupra lor arma personală. Aveau
sarcina ca la 7 martie să mărşăluiască prin oraşe şi sate pentru a-i
pune pe francezi în faţa faptului că „trupele germane intraseră
în zonă".
în acelaşi timp, Goebbels a anunţat la radio poporul german
si lumea întreagă că „trupele germane trec neîntrerupt podurile
peste Rin. Escadrilele întunecă cerul în şiruri nesfârşite..."
Hitler şi Goring ascultau discursul lui Goebbels la un radio
marca Siemens în salonul de muzică. Hitler l-a bătut pe Goring
pe umăr şi i-a zis: „Goring, suntem de fapt nişte adevăraţi
aventurieri".
Anglia a preluat rolul de mediator. Statul Major german l-a
anunţat pe Hitler că ataşatul militar britanic, Hotblack, cerea
de la Germania „un gest împăciuitor" pentru ca Franţa să „poată
ţine capul sus". Ataşatul militar american, Truman, i-a sfătuit
si el pe nemţi, cu o insistenţă neobişnuită, să facă un asemenea
„gest".
în raportul Statului Major se spune că din discuţiile cu Truman
s-ar putea trage concluzia că acesta ar fi fost însărcinat de
ambasadorul său, sau chiar de Statul Major american, să sprijine
rolul de mediator al Angliei prin canalele militare de care dispunea.
Hitler nu a făcut nicio concesie; le-a dat însă puterilor occidentale „pastile calmante", cum se exprima el: într-un discurs
rostit în faţa Reichstagului, a oferit, cu ipocrizie, Franţei şi Belgiei
posibilitatea încheierii unui pact de neagresiune pe o perioadă
de 25 de ani.
Cacialmaua cu Renania reuşise. : -'"• -> wfif'i.v.i; •>«
39 în Renania demilitarizată erau staţionate deja, înainte de
intrarea armatei germane, două brigăzi de poliţie, alcătuite din unităţi
ale poliţiei de protecţie aflate în cazărmi. La 8.3.1936, acestea au
fost încadrate oficial în Wehrmacht.

i pa remilitarizarea Renaniei, Hitler s-a dus acolo pentru
i ăta poporului în chip de simplu cetăţean, cu o haină din
azată, după care a plecat la Miinchen, la amanta sa, •aun.
a Braun era fiica unui învăţător, înainte să-1 cunoască pe
lucrase în atelierul fotografic al lui Hoffmann. După
iierea atât de misterioasă a nepoatei lui Hitler, Nikki, ann a aranjat o întâlnire între Hitler şi Eva Braun, care pe
i avea 20 de ani. Ea a devenit amanta lui Hitler. La ordinul
;-a construit o vilă în strada Wasserburg, în apropierea
tei lui Hitler din Miinchen.40 O vizita însă rareori acolo, î s-o primească în Prinzregentenplatz, pentru a ascunde
jlui această legătură.
uns la Miinchen, Hitler a chemat-o pe Eva Braun la el.
a sosirea ei, s-a întreţinut în dialect bavarez cu menajera
ni Winter, care-i povestea ultimele bârfe din Miinchen.
ia persoană şireată si abilă avea o mare influenţă asupra
iuca un rol important în repartizarea funcţiilor de stat.
i ?ea atenţia lui Hitler asupra prietenilor care vânau posturi, si distincţii. Anni Winter proteja mai ales elementele
laie din rândurile tovarăşilor ei de partid, i soseşte cu un mic geamantan. Este tipul de femeie sportivă:
i subţire, ten proaspăt. Se îmbracă cu mult bun-gust. Urcă
în fugă. Linge îi deschide. Auzind vocea amantei sale, i o întâmpină cu bucurie. Face o glumă despre pălărioara
şaua a Evei. Hitler o conduce în biroul său, unde sunt
:ite ciocolată caldă si ceai, coniac, praline, fructe şi şampanie
îaţă. Cei doi se plimbă ore întregi mână în mână prin
: "ă. Apoi Hitler citeşte ziarele de seară, în timp ce Eva s-a
l at comod în faţa şemineului si ciuguleşte din bunătăţile
' masă. Aşa îşi petrec de obicei timpul când sunt împreună.
i se retrage de abia după miezul nopţii în dormitorul său, Casa din strada Wasserburger nr. 12 a fost cumpărată de
i aful Hoffmann în 1935, la ordinul lui Hitler, cu 35.000 de mărci.
| -aun s-a mutat acolo în 1936, iar în 1937 sau 1938 casa a fost
t î pe numele ei. ...,,..,•.,..*....;... w :-.: .. uw. _....,;;, . t

Ornanta lui Hitler, €va Braun

l

unde Linge pregăteşte de fiecare dată fructe, ceai şi stimulantele
prescrise de noul medic personal, dr. Morell. Eva se duce în
camera pregătită pentru ea, dacă nu cumva Linge o conduce acasă.
Morell este un şarlatan în halat alb, care-i aproviziona pe
mondenii de pe Kurfurstendamm* cu preparate hormonale.

Hoffmann, prietenul lui Morell de când acesta îi tratează afecţiunea venerică, i l-a recomandat lui Hitler; acesta i-a acordat
curând titlul de profesor si Distincţia de Aur a Partidului pentru
„meritele deosebite în cercetarea hormonilor sexuali".41 Morell îi
făcea lui Hitler injecţii stimulatoare. Hitler îl numea pe Morell
„salvatorul" său, mai ales în timpul războiului, când nu mai făcea
faţă nici măcar o zi fără aceste injecţii.
Relaţia lui Hitler cu Eva Braun era în mod evident anormală.
La Berghof, Eva era văzută deseori cu ochii roşii de plâns şi cu
o expresie chinuită. Seara se retrăgea devreme, în timp ce Hitler
obişnuia să stea la povesti până noaptea târziu cu colaboratorii
săi cei mai apropiaţi. Camerista o găsea de multe ori pe Eva
plângând. Atunci când Hitler nu era cu ea, se înviora cu totul, era veselă si naturală, dansa chiar, în anturajul lui Hitler se
spunea că Eva Braun era „într-o colivie de aur" si că, în calitate de
amantă a lui Hitler, era condamnată la o viaţă plină de renunţări.

în mai 1937, Hitler a vizitat o expoziţie agricolă la Miinchen.42
Acolo l-a abordat ofiţerul de legătură pentru marina militară, căpitanul Albrecht,43 şi i-a dat raportul. Hitler si-a întrerupt vizita
si s-a întors în locuinţa sa din Prinzregentenplatz, unde a dispărut
* [Nota redactorului sovietic:] O stradă elegantă din vestul Berlinului.
41 Morell era medic specialist în boli de piele si afecţiuni venerice.
Nu există însemnări că i-ar fi prescris lui Hitler, cum se sugerează
aici, stimulante sexuale.
42 La 30.5.1937 Hitler a deschis la Miinchen o expoziţie de produse
agroalimentare.
43 In mai 1937 căpitanul de rangul al treilea Karl-Jesko Otto von
Puttkamer era aghiotantul lui Hitler pentru marină. Căpitanul de
rangul al treilea Alwin-Broder Albrecht a preluat funcţia de abia în
iunie 1938.

•echt în birou. Aşteptau sosirea comandantului suprem al
i militare, amiralul Raeder.
er era foarte agitat. Aviaţia militară a Republicii Spaniole
: crucişătorul Deutschland care opera în apele spaniole de
lui Franco.44 Hitler a decis să se răzbune. După o discuţie
mătate de oră cu Raeder, garda de corp a lui Hitler a primit
l de a pregăti întoarcere?, cu avionul la Berlin.
tceastă seară caldă de mai, cele trei limuzine ale lui Hitler
îs de la aerodromul Berlin-Tempelhof la Cancelarie. Hitler
itrat însă în clădire ca de obicei, pe la intrarea principală, •servat, prin parcul care dădea în Goringstrasse. întoarcerea
erlin trebuia să rămână un secret. Von Blomberg, Goring şi
r, care venise şi el la Berlin, mai târziu si Neurath au intrat
in grădina de iarnă.
>lo a avut loc întrevederea.
ios, Hitler îl înjură pe comandantul crucişătorului Deutschsi îl face papă-lapte fiindcă, în ciuda unei apărări

ri'ene excelente, nu a fost în stare să doboare nici măcar
gur avion inamic. Chiar în timpul consfătuirii sunt trimise
e telegrafice cifrate către navele militare germane din
erana. Ele aduc locuitorilor portului spaniol Almeria
ea.46 Hitler îl roagă pe Linge să întindă pe masa din grădina
-ă o hartă a Peninsulei Iberice, care de obicei se află în
lui Hitler; pe ea urmăreşte cum decurge Războiul Civil
Dania.
,a 29.5.1937, două avioane ale forţelor aeriene ale Republicii
ole bombardaseră crucişătorul blindat Deutschland după ce
trăsese în ele. în acel atac aerian si-au pierdut viaţa 31 de
ari, iar alţi 75 au fost răniţi.
Homandantul navei Deutschland era căpitanul Paul Fanger, care
tembrie 1937 a fost eliberat din funcţie si numit comandant al
:aţiilor din estul regiunii Friesland.
La 31.5.1937, crucişătorul blindat Admirai Scheer si patru
Dare ale marinei militare germane au atacat portul spaniol
ia. Douăzeci şi unu de locuitori ai oraşului au fost ucişi în timpul
ii atac ce contravenea dreptului internaţional, iar alţi 55 au
aniti.

Hitler, care se consideră un strateg, le explică lui Blomberg, Goring si Raeder ce paşi sunt necesari, după opinia sa, pentru
a definitiva blocada Madridului, îl critică şi-1 înjură pe Franco:
„în chestiuni militare Franco este un incapabil. Un plutonier si
atât. De ce i l-am trimis pe Faupel? Ce face ăla? Nu-1 stăpâneşte
deloc pe Franco."
Hitler îl trimisese pe Faupel în toamna anului 1936 la Burgos, chipurile ca ambasador, în realitate însă drept consilier militar
al lui Franco. Bătrânul general, care după Primul Război Mondial
activase ca instructor militar în Peru, câştigase acolo experienţă
în ceea ce priveşte războaiele civile.
Intervenţia lui Hitler în Războiul Civil din Spania a început
în 1936, când se afla la Festivalul Wagner de la Bayreuth.
Tematica legată de vechii germani, pe care Wagner o foloseşte
în operele sale, se potrivea cu imaginea perversă a lui Hitler
despre puritatea rasei germane. De aceea căuta si întreţinea
prietenia cu rudele lui Wagner. Nora lui Wagner, Winifred, îl numea
pe Hitler „Wolf" („lup"). Acest lucru îi plăcea în mod deosebit;
comparaţia cu sângerosul animal îl impresiona.
într-una din ultimele zile ale Festivalului, Hitler l-a primit în
secret pe contele Welczeck, ambasadorul german în Spania, care
dorea să-1 vadă şi să-i prezinte câţiva membri ai Falangei spaniole.47
După această întâlnire, avioane ale „Lufthansa"48 au început
să bombardeze oraşe ale Republicii Spaniole şi să transporte

în Spania unităţi franchiste marocane, în acelaşi timp, Hitler, admirator entuziast al lui Wagner, asculta, în compania aleasă
a unor europeni şi americani veniţi la Festival, opera Walkiria.
Franco însă nu a reuşit nici cu trupele străine din Maroc să
înfrângă armatele republicane. A pătruns în suburbiile Madridului, dar forţele sale nu au fost suficiente pentru a cuceri oraşul.
47 Contele Johannes Welczeck a fost numit în 1926 ambasadorul
Germaniei în Spania şi detaşat în 1936 la Paris. Fiul lui Welczeck, Johannes Bernhard, era căsătorit cu Sigrid Laffert, care făcea parte
din anturajul lui Hitler. în 1941/42 a fost ataşat militar la ambasada
germană din Madrid.
48 Aviaţia militară germană fusese înfiinţată în 1935; până în acel
moment se opera sub acoperire cu avioane ale companiei aviatice civile.

j timpul unei discuţii purtate în Cancelaria fiihrerului, în
1937, s-a luat decizia de a i se acorda mai mult sprijin militar
|anco. I s-au pus la dispoziţie puternice unităţi ale forţelor
[ire aeriene si ale artileriei grele. Legiunea „Condor" a
lor militare aeriene opera deasupra Republicii Spaniole, sub
Inda generalului de aviaţie Sperrle, care, ulterior, în timpul
| de-al Doilea Război Mondial, a fost avansat feldmaresal.
afară de sprijinul acordat de forţele aeriene şi de unităţile
' izate, Germania îi livra cu regularitate lui Franco arme, IIP ie si alte materiale de război.
Pentru a se ţine totul în secret, l = erau încărcate la Hamburg, pe un chei lăturalnic păzit de
i , în cargoboturi civile. Acestea navigau sub escorta unor
nilitare germane, care însă păstrau o anumită distanţă, până
spaniolă.
a organiza ajutorul militar si tehnic destinat lui Franco
itru a coordona diferitele arme care acţionau în Spania, altul Comandament al Forţelor Armate Germane („Wehrlit") a fost înfiinţat un „stat major special W". Şeful său era
ralul Jaenecke.'49
1-a informat personal pe Hitler despre cum decurgea
|oiul Civil din Spania si despre experienţa pe care o acumulau
ple germane în luptele împotriva Republicii Spaniole. Hitler
ca acţiunile militare împotriva republicanilor să fie
lisurate la capacitate maximă. A declarat că urma să-i dea
||ranco tot ceea ce era necesar pentru ca acesta să ocupe cât
|repede toată Spania.
11
Sara lui 1937 a trecut. Germania lucra cu înfrigurare la
amul de înarmare. Pentru toamna acelui an erau programate
e ale tuturor armelor din proaspăt înarmatul Wehrmacht.
nai armele si unităţile moderne interzise prin Tratatul de la
lilles - artileria grea, tancurile, tunurile antitanc, unităţile
Prima întrevedere a nou-înfiinţatei secţii „serviciul general
|erg" a avut loc la 27.7.1936, cu scopul de a se discuta detaliile
l ului de sprijinire a militarilor spanioli răsculaţi. Din această secţie
ţit fiinţă apoi „statul major special W".

motorizate, aviaţia militară si artileria antiaeriană - urmau să fie experimentate în stil mare.50

„Frontul în Est!" - era lozinca sub care aveau loc în această toamnă manevrele din Mecklenburg si Pomerania.51 Se intenţiona simularea unei lupte între doi adversari în spaţiul Mării Baltice. Această problemă juca un rol esenţial în planul elaborat de înaltul Comandament german pentru războiul din Est. Era clar că viitorul inamic nu putea fi decât Uniunea Sovietică. Manevrele erau menite să demonstreze forţa militară a Germaniei, restabilită în urma încălcării Tratatului de la Versailles. Prezenţa lui Mussolini la manevre era menită să sublinieze importanţa militară a axei Berlin-Roma, înfiinţate cu un an în urmă.

Caracterul agresiv din punct de vedere politic si militar al manevrelor era atât de evident încât nu putea fi înţeles greşit nici de Anglia.

Cu toate acestea, maiorul Haig, adjunctul ataşatului militar britanic la Berlin, comunicase Statului Major german, cu puţin timp înainte, că Statul Major britanic îşi exprimase dorinţa de a fi invitat la manevrele din această toamnă. Dorinţa a fost îndeplinită. Statul Major britanic a primit invitaţia la manevrele ' armatei germane. Situaţia era destul de picantă: în septembrie 1937, Hitler, Mussolini si reprezentantul Statului Major britanic, maiorul Montgomery-Massingberd, asistau împreună la manevrele trupelor germane.52

Hitler si Mussolini radiau de fericire în poza învingătorilor.53 Montgomery-Massingberd părea si el mulţumit

50 Germaniei îi era interzis prin Tratatul de la Versailles să posede avioane, tancuri, apărare antiaeriană si artilerie grea. în cadrul colaborării dintre armata germană si Armata Roşie, aceste arme au fost experimentate din 1925 până în 1933 în Uniunea Sovietică.

51 Manevrele armatei germane au avut loc între 19 si 30.9.1937. Pentru prima dată au participat la ele toate cele trei mari forţe ale armatei. Manevrele nu aveau niciun „moto".

52 în locul lui Montgomery-Massingberd, la manevrele germane de toamnă a fost prezent şeful Statului Major britanic din acel -' moment, feldmaresalul Cyril John Deverell.

53 Urmărirea manevrelor a avut loc la 26.9.1937, iar oaspeţilor li s-a prezentat un atac de anvergură realizat de două divizii blindate susţinute de mai multe escadrile de bombardiere.

abil fiindcă totul se îndrepta spre est, şi interesele britanice veau de suferit.

i anturajul lui Hitler se constata cu satisfacţie că prezenţa reprezentant al Statului Major britanic ca oaspete al lui :r la manevre era o dovadă clară că Anglia nu numai că pta construirea si întărirea armatei germane, ci o privea r cu bunăvoinţă, rin aceasta, Anglia a făcut lumii un mare deserviciu. '

1937/38: „flnschluss" - anexarea flustriei

v

•'i iiJ

Uf
f>;\

Capitolul 4

Hitler a petrecut luna noiembrie a anului 1937 la Berghof.
Eva Braun îşi adunase acolo prietenele. Erau toate femei cu un
comportament uşuratic, chiar ordinar, aşa cum erau obişnuite
din boema miincheneză. La masă discutau fără oprelişti despre
cele mai intime lucruri. Dacă ordonanţele SS le aduceau băuturi
în camere, ele umblau pe jumătate dezbrăcate fără să se jeneze.
Iar dacă seara se vizionau filme, comentau cu voce tare constituţia fizică a actorilor. „Ce mascul minunat!" le auzeai. Vorbeau
la fel de deschis şi despre soldaţii neobişnuit de înalţi din garda
de corp a lui Hitler. Le plăcea mai cu seamă să-1 audă pe fotograful
Hoffmann făcând glume cinice sau pe doctorul Morell povestind
despre cabinetul său de pe Kurfurstendamm.
Hitler nu se prea sinchisea în acele zile de trăncănelile
doamnelor. Le considera normale, deoarece, conform principiului
său, o femeie trebuia să fie proastă.
O singură problemă îl preocupa în acel moment: Austria.
Deoarece acolo aveau loc mereu ciocniri între naţional-socialiştii
instigaţi de la Berlin şi adepţii guvernului Schuschnigg, numeroşi
nazişti austrieci erau nevoiţi să se refugieze în Bavaria.
Din ei s-a alcătuit aşa-numita „Legiune Austriacă", pregătită şi
antrenată pentru lupte de gherilă urbană de către ofiţeri şi
subofiţeri austrieci din Leibstandarte ,Adolf Hitler". Statul Major
al SA-ului austriac, mutat la Miinchen, îi infiltra pe luptătorii
antrenaţi din Legiunea Austriacă în Austria pentru acte de sabotaj.
La dorinţa lui Hitler, în faţa castelului de la Berghof s-a ţinut în
onoarea sa o paradă a Legiunii Austriece. Hitler i-a îndemnat
să nu slăbească lupta pentru o Austrie nazistă. La urma urmei, DOSARUI HiTLER
itria sa si avea să fie anexată Reichului german într-un
i altul.
14 noiembrie, în Obersalzberg era aşteptată vizita lui
x, lordul păstrător al sigiliului din guvernul Chamberlain.54
>ersoana sa, Anglia începea negocierile cu Germania în
tră cu anexarea Austriei. Lordul Halifax, înalt şi uscăţiv, a
a Berghof în jurul orei 3 după-amiaza. Hitler l-a întâmpinat
ia! la intrare, i-a strâns mâna cu prietenie si l-a condus
a garderobă, pa ce si-a dat jos paltonul si două pulovere, Halifax părea

mai slab. L-a urmat pe Hitler în biroul său, unde a avut loc
rbirea, în prezenţa lui Neurath si a translatorului Schmidt.
si Halifax au ieşit din birou cam după o oră şi jumătate, and după expresia feţelor, înţelegerea era deplină, pa plecarea lui Halifax, Hitler a rămas foarte bine dispus, ca mâinile şi se lovea peste picioare ca si cum tocmai ar
it o afacere bună.
timpul discuţiilor din acea seară, Eva Braun si prietenele
amuzau de ţinuta lui Halifax şi de statura sa înaltă şi
vă. Hitler i-a luat apărarea, îl lăuda ca pe un politician
pt care sprijinea pe deplin pretenţiile Germaniei. Hitler
tia că Halifax i-ar fi dat asigurări că Anglia nu va împiedica
:a Germaniei faţă de Austria. Mai mult, Halifax declarase
glia ar dori să încheie cu Germania un acord paralel cu
erlin-Roma. Acesta însă nu ar urma să afecteze relaţiile
• Germania şi Italia. Hitler a exclamat bucuros: „Am spus-o
i, englezii şi noi trebuie să mergem în aceeaşi direcţie, a că şi ei au în politică acelaşi principiu ca si noi: prioritară
listrugerea bolşevismului."55
/izita lordului Halifax în Obersalzberg a avut loc nu pe 14.11, ibia pe 19.11.1937. în plus, Edward lord Halifax nu mai era în
loment lord păstrător al sigiliului, ci preşedinte al Consiliului
al guvernului britanic.
ialifax a notat la 21.11.1937, în timpul întoarcerii de la Berlin
lis, în legătură cu întâlnirea sa cu Hitler si cu dorinţa acestuia
,unge la o înţelegere cu Anglia: „Dacă nu mă înşel cu desăvârşire, i, de la Hitler până la omul de pe stradă, doresc relaţii de
nie cu Marea Britanie." (J O.r, ., (.yj,,j .. ---;,r7 ,-.'L ţ.-, 19 noiembrie 1937: Lordul Hcilifax la Hitler

69

După întâlnirea cu Halifax, Hitler le-a strigat legionarilor
austrieci care defilau pe lângă Berghof: „Se apropie clipa în
care dorinţa voastră va fi îndeplinită!"
De abia se sfârşise anul 1937 că agitaţiile iscate si întreţinute
de partidul hitlerist în Viena au atins stadiul de care avea nevoie
Hitler. Dar buna sa dispoziţie de după convorbirea promiţătoare
cu Halifax se evaporase. Guvernul de la Viena se opunea în
continuare cu încăpăţânare Anschlussului.
Schuschnigg si monopolista austrieci se opuneau Anschlussului fiindcă acesta le răpea independenţa economică si
le nimicea propriile planuri agresive. Pentru ei era valabilă
formula conform căreia Austria era al doilea stat german si avea
o misiune specială în Europa de Sud-Est. Cercurile apropiate lui
Schuschnigg justificau ideea unei Austrii independente de
Germania argumentând că în războiul din 1914-1918 Austria
ar fi determinat popoarele slave să lupte pentru naţiunea germană.
Indignat de atitudinea guvernului Schuschnigg, Hitler l-a
convocat pe acesta la el în Obersalzberg. Cancelarul austriac a
ajuns acolo la 11 februarie 1938.56 Hitler l-a primit pe Schuschnigg

în birou fără niciun ceremonial. Era încruntat, cu o expresie
întunecată, în acest fel dorea să-i arate lui Schuschnigg încă de la
început ce furtună îl aştepta. Convorbirea a avut loc fără martori.
In curând însă, vocea tunătoare a lui Hitler s-a auzit pe tot
etajul: „Dumnezeule mare! Ce-ţi imaginezi? Eu, un austriac, am fost ales de providenţă să construiesc Marele Reich german!
Şi dumneata mi te pui în cale? O să te strivesc!"
Hitler a sunat după Linge, care era de serviciu la uşa biroului.
Când acesta a intrat, i-a văzut pe Schuschnigg, care se făcuse
mic, si pe Hitler, negru de furie. Cu ochii scânteietori, s-a răstit
la Linge: „Să vină generalul Keitel!"
Din cauza vizitei lui Schuschnigg, Keitel se afla încă de
dimineaţă la castel, încălţat cu cizme cu pinteni, în uniformă
completă şi înarmat, părea zeul Marte în persoană.
55 întâlnirea cu Schuschnigg, însoţit de înalţi funcţionari şi de
ambasadorul german la Viena, Franz von Papen, nu a avut loc pe 11, « pe 12.2.1938 în Obersalzberg.

i ol ;coWoH

c-:itel era cel mai fidel general al lui Hitler. îi luase locul lui
iberg, care căzuse în dizgraţie din cauza atitudinii indecise
re dăduse dovadă în momentele remilitarizării Renaniei.
esta Hitler avea să-1 mai pomenească: „Este prea moale
iu mine. Nu-mi serveşte în planurile mele viitoare."57
i:itel era în grădina de iarnă când l-a chemat Hitler. S-a
5 cu sabia, a aruncat, ca si Hitler, o privire critică în oglinda
nare, asigurându-se că arăta destul de războinic, şi a urcat
, cu armele zăngănind, scările către biroul lui Hitler.
. scurt timp după aceea, Keitel l-a condus jos pe Schuschnigg.
ţii care stăteau pe acolo erau de părere că Schuschnigg
un aer destul de prăpădit. Acesta s-a retras buimăcit, făcând
scare stângace care, după cum spuneau SS-istii râzând, ar
buit să fie un salut hitlerist.
i cină, Hitler a demonstrat cum „îl terminase" pe nefericitul
;lar: „Când a intrat Keitel, l-am întrebat: câte divizii avem
miţă, Keitel? Şi apoi: ce ştim despre armata duşmanului, l? Şi Keitel răspunde cu dispreţ: «Nici nu merită să vorbim, Fiihrer. N-a existat decât un singur protagonist - zeul
oiului, Keitel»", a încheiat Hitler râzând în hohote.
i scurt timp după ce l-a primit pe Schuschnigg, Hitler s-a
> la Berlin, în Cancelarie circulau zvonuri că, după informaţiile
11 isadorului german la Viena, von Papen, Schuschnigg continua
pună de-a curmezişul şi ceruse ajutorul Angliei, în Cancelarie
eput o activitate febrilă. Hitler l-a primit pe Henderson, isadorul englez la Berlin. A avut apoi o serie de întrevederi
jring, Keitel şi cu şeful armatei de uscat, von Brauchitsch. Se
iu convorbiri telefonice agitate cu Viena. în după-amiaza zilei
L martie, Goring a apărut la Hitler. Seara au fost sunaţi de la

i. Hitler a ordonat preluarea convorbirii în salonul de muzică, oine izolat. La telefon era Seyss-Inquart, căpetenia naziştilor
ieci. înainte ca Hider să apuce să spună un cuvânt, legătura
itrerupt. Convorbirile telefonice îl iritau întotdeauna, dar
.11 era de două ori mai nervos decât de obicei.
Motivul demiterii lui Blomberg a fost căsătoria sa cu o prostituată
[tecedente penale. , > ,,*!>, ..i >... .u v < w

Hitler nu se împăca deloc cu telefonul. De multe ori legătura
îi era bruiată de alte convorbiri, ceea ce ducea uneori la situaţii
absurde, întrebat odată cine era, a răspuns conform adevărului, iar de la celălalt capăt al firului s-a auzit: „Eşti nebun!" La
Bayreuth a fost întrebat la telefon cât este ceasul. Altă dată, pe
când Hitler vorbea cu Eva Braun, i s-a spus: „Nu sunt permise
convorbirile particulare!"
în cazul convorbirii telefonice cu Viena din 11 martie, era
evident că centrala Cancelariei nu reuşea să facă fată situaţiei.
Din motive obscure, nu era suficient curent pentru a face legătura
în apartamentul particular al fuhrerului. Hitler şi Goring au venit
în cele din urmă la centrală, iar Hitler a preluat convorbirea de
acolo. După o lungă pauză a răspuns cineva, dar nu era decât
tehnicianul telefonist. Hitler şi-a pierdut definitiv răbdarea şi 1a însărcinat pe Goring cu „dificila" problemă.
Goring, care, masiv cum este, are nevoie de aproape tot spaţiul
din jur, reuşeşte în cele din urmă să stabilească legătura cu
Seyss-Inquart şi strigă în receptor: „Alo, Seyss, ce se întâmplă
acolo la voi?" Ascultă o jumătate de minut si îl întreabă în şoaptă
ceva pe Hitler. Acesta stătea lângă canapea, cu un genunchi
sprijinit de ea, şi răsucea nervos şnurul unei draperii. Dintr-odată, a tras atât de tare de el că toată draperia a căzut pe canapea.
Hitler a strigat: „Da, da, să acţioneze!" Goring a încheiat convorbirea spunând: „Totu-i în regulă, ne-am înţeles. La revedere!"
Faptul că Schuschnigg organiza un referendum în chestiunea
anexării Austriei la Germania l-a înfuriat la culme pe Hitler.
A doua zi, la 12 martie, la ora 9 dimineaţa, Hitler a decolat de
la Berlin şi s-a îndreptat, escortat de avioane de vânătoare, spre
aerodromul Oberwiesenfeld de lângă Miinchen, unde a aterizat.
De acolo a plecat cu maşina la statul major al Grupului de
Armate „Von Bock", care se afla la Miihldorf, la graniţa austriacă.
în aceeaşi zi, trupele germane au intrat în Austria.
Hitler a ajuns cu avangarda Leibstandarte către seară la Linz.
Acolo a anunţat de pe balconul primăriei anexarea Austriei la
Reichul german. Alături de el se afla noul cancelar austriac, favoritul său, Seyss-Inquart.
Schuschnigg îi cedase locul în grabă.

14 martie, Hitler a sosit la Viena. Leibstandarte preluase
sarcina asigurării securităţii în oraş. Hitler s-a cazat la
iul Imperial, unde cardinalul Bisericii Catolice, Innitzer, at bun venit „Fiihrerului" său. La Viena, Hitler a proclamat
le Reich german.
doua zi, militarii Garnizoanei Viena purtau deja vulturul
'ian pe uniformă.
urma Anschlussului, aliaţii Germaniei, Ungaria si Italia, i acum graniţe comune cu Reichul. Cehoslovacia, în
ib, era înconjurată de la nord, sud si vest.
ordinea de zi a intrat de acum anexarea acestui stat paşnic.
;sa germană se vorbea deschis despre o anexare a Cehosloca parte a planului de agresiune a lui Hitler împotriva
ii.
i egătirea a început cu instigarea sudeţilor, germani stabiliţi
iele de graniţă ale Cehoslovaciei. Conducerea organizaţiei
1 aţional-socialiste îi împingea spre acţiuni de provocare
triva cehilor.58
impania de calomniere a Cehoslovaciei a atins apogeul la
-esul partidului naţional-socialist german desfăşurat la
berg în prima jumătate a lunii septembrie 1938.
mgresul partidului a avut loc sub lozinca „Germania Mare"
;rvit expunerii planului de expansiune germană către est.
1' a jucat rolul protectorului sudeţilor, chipurile persecutaţi
hi. în discursul său din 12 septembrie a declarat: „Nu voi
i olera ca cehii să dea ordine celor trei milioane si jumătate
rmani!"59 Acest discurs isteric era plin de calomnii şi jigniri
resa Cehoslovaciei.
în Cehoslovacia, stat creat după Primul Război Mondial, trăiau
• de 3,5 milioane de germani. Din 1933, tensiunile dintre
itatea germană si statul cehoslovac s-au amplificat, iar Hitler
losit de aceste tensiuni pentru a cere cedarea Regiunii Sudete
Reichul german.
Hitler a spus textual: „„.. dar cer ca asuprirea celor 3,5 milioane
• -mani din Cehoslovacia să înceteze, iar locul ei să-1 ia dreptul."

12 martie 1938: Invadarea flustriei

Concomitent se derulau pregătirile militare. Trupele germane
comandate de generalul von Leeb au fost concentrate la graniţa
cehă. Armata austriacă, înglobată acum în armata germană, a
fost instruită în grabă de generalul List după modelul prusac.
Hitler nu se sinchisea de obligaţiile de aliat ale Franţei faţă
de Cehoslovacia. Spunea: „Francezii nu vor trece de Linia
Maginot!"60
Discursul lui Hitler la congresul partidului de la Niirnberg si
concentrarea trupelor germane la graniţa cehă au avut la Londra
efectul scontat.

La 15 septembrie - când congresul de abia se sfârşise premierul britanic, Neville Chamberlain, a aterizat pe aeroportul
din Salzburg, situat în apropiere de castelul lui Hitler, Berghof. La
aeroport, Chamberlain si însoţitorii săi au fost întâmpinaţi de
ministrul de externe, Ribbentrop, si de şeful protocolului, baronul Dornberg.61
Hitler, îmbrăcat în uniforma nazistă, îl aşteaptă pe Chamberlain
la scara castelului. Alături de el, aghiotanţii Briickner şi Schmundt, precum şi ambasadorul Hewel, însărcinatul permanent al lui
Ribbentrop pe lângă Hitler.
Hitler îl salută pe Chamberlain cu braţul ridicat, englezul
răspunde prietenos cu pălăria, îşi strâng mâna, îşi prezintă reciproc
colaboratorii şi urcă apoi împreună scara. La intrare este plasat
un lung şir de SS-işti cu tobe. Hitler şi Chamberlain trec în revistă
60 Centură de apărare, denumită după ministrul de război Andre
Maginot, lungă de 150 de kilometri, situată de-a lungul graniţei
franco-germane. Consta în 39 de fortificaţii, 70 de buncăre, 500 de
blocuri de artilerie si infanterie, precum si 500 de cazemate, posturi
de observaţie si adăposturi subterane. Linia Maginot, construită între
1929 si 1932 si considerată de netrecut, a dus în Franţa la o percepţie
falsă asupra situaţiei militare, fapt ce i-a fost în cele din urmă fatal, împingând-o spre o strategie defensivă care s-a sfârşit, în primăvara
lui 1940, cu înfrângerea armatelor franceze.
61 Chamberlain, care venise cu avionul doar până la Miinchen si
de acolo a călătorit cu trenul până la Berchtesgaden, era însoţit de
consilierul său economic si de şeful biroului pentru Europa Centrală
al Foreign Office. Neviîle Henderson, ambasadorul britanic la Berlin, era d? asemenea prezent.

de onoare. Chamberlain salută cu pălăria; de braţul stâng
na umbrela.
der îl conduce pe Chamberlain la garderobă si apoi în biroul
de la primul etaj, unde îi urmează Ribbentrop si translatorul
nidt. Colaboratorii lui Chamberlain sunt conduşi în grădina
irnă si serviţi cu cafea.
upă o întrevedere de trei ore cu Hitler, Chamberlain îşi ia
as-bun. în faţa castelului îl întâmpină din nou ropotul de
al gărzii de onoare. Hitler îl conduce pe premierul britanic
aşină, unde cei doi îşi strâng încă o dată mâna cu cordialitate.
Ihamberlain pleacă înapoi la Salzburg, însoţit de Ribbentrop, :trece noaptea acolo, la hotelul Osterreichischer Hof. A doua
: întoarce cu avionul la Londra.
upă plecarea lui Chamberlain, Hitler se plimbă încoace si
Io cu ambasadorul Hewel. Se deschid, una câte una, uşile
erelor în care Eva Braun si prietenele ei au aşteptat plecarea
eţilor britanici. Atmosfera oficială din castel dispare încetul
icetul.
basadorul Hewel relatează că guvernul britanic ar fi fost
at de tonul militant de la congresul partidului national-socialist;

ceea, Chamberlain a dorit să-1 întâlnească pe Hitler personal, :ru a-şi face el însuşi o imagine despre pretenţiile acestuia, enţii care în prezent se referă la dreptul pe care Germania
inele că l-ar avea asupra Regiunii Sudete. Chamberlain a
de înţeles că atitudinea Londrei în această chestiune ar fi
rabilă Germaniei. El ar fi dispus să se întoarcă în Germania
ru a discuta felul în care ar fi posibilă predarea Regiunii
ete către Germania.
inge se uită la ceas. A sosit ora cinei. II anunţă pe Hitler că
l este pregătit, în sufragerie, Hitler le salută pe doamnele
au venit la castel din vilele lor - soţia inspectorului general
mstrucţiilor, Albert Speer, şi cea a Reichsleiterului* Martin
nan. Hitler o conduce la masă pe doamna Speer, al cărei
ivea să devină mai târziu cunoscut drept şef al unor uriaşe
Grad superior în SS, corespunzând aproximativ gradului de
naresal din armată, (n.tr.) ;,>;#«•-•. S(«r

armate de sclavi alcătuite din prizonieri de război si cetăţeni
paşnici, îi urmează Borman cu Eva Braun, apoi toţi ceilalţi, şi
în curând sufrageria se umple de zumzetul conversaţiilor de la
masă. Femeile, care l-au urmărit pe Chamberlain de la fereastră, fac glume pe socoteala englezului demodat care nu se desparte
niciodată de umbrelă. Hitler declară fanfaron: „Bătrânul s-a
urcat în avion pentru prima dată în viaţa lui ca să vină la mine."
Si remarcă ironic: „Va mai fi ţinta glumelor voastre."
într-adevăr, Chamberlain s-a întors în Germania după o
săptămână, la 20 octombrie62 - de data aceasta cu un întreg grup
de colaboratori. Negocierile au avut loc de astă dată la Bad
Godesberg, pe Rinul Mijlociu, la o distanţă de o sută de minute
de zbor de Londra. Convorbirile s-au purtat la hotelul Dreesen.
Proprietarul acestuia, Dreesen, şi soţia sa erau vechi prieteni
de partid ai lui Hitler. Locuise la ei încă dinainte de 1933. După
preluarea puterii de către Hitler, Dreesen a devenit preşedinte al
Asociaţiei naţional-socialiste a hotelierilor.63 în onoarea britanicilor, hotelul Dreesen a fost decorat cu mobile si covoare noi.
Hitler şi anturajul său sunt cazaţi acolo, în timp ce Chamberlain
locuieşte pe celălalt mal al Rinului, la hotelul Petersberg.
în seara zilei de 22 septembrie, oaspeţii britanici sunt trecuţi
cu un feribot peste Rin, la Bad Godesberg. Ribbentrop şi baronul
Dornberg îl însoţesc pe Chamberlain la hotelul aflat în apropiere, unde îl aşteaptă Hitler. Ribbentrop poartă demonstrativ şi împotriva etichetei diplomatice un costum de stradă foarte simplu, cu cămaşa brună nazistă.
Trec printre două şiruri de SS-işti si urcă la primul etaj. Cea
mai mare cameră din apartamentul lui Hitler serveşte drept
sală de discuţii. Hitler este deja prezent.
62 Aici redactorilor le-a scăpat evident o greşeală, după cum se
poate deduce din contextul documentului. Delegaţia de negociatori

britanici a sosit în Germania la 22.9.1938.

63 Fritz Dreesen i-a oferit lui Hitler, după eliberarea sa din închisoare, în 1925, un concediu de odihnă gratuit în hotelul familiei Dreesen de pe Rin. NSDAP a folosit de atunci această casă primitoare pentru congrese si recepţii oficiale. Dreesen nu era preşedintele Asociaţiei Hotelierilor si Proprietarilor de Restaurante Germani, dar s-a angajat în diverse asociaţii si corporaţii.

o: .

ipă o oră, Chamberlain apare din nou în vestibul; peste
j,nt postate gărzi din SS. Chamberlain nu mai pare atât de
imit ca înainte de întrevedere. Se urcă în maşina care-1
feribot.
iewel le spune lui Briickner si Linge: „Fuhrerul şi Ribbentrop
pum trebuie să te porţi cu englezii. Ridică pretenţii tot mai
si Chamberlain trebuie să bage tot mai adânc mâna în
|nar. Dar City-ul nu se interesează de morală; cei de acolo
Itiu decât de afaceri. Gentlemenii cei aristocraţi ştiu si ei
bine că sunt mari cămătari."
aceeaşi seară, Dornberg, care era cazat la hotelul brita)ir, a anunţat că apăruse Henderson, ambasadorul britanic
Irlin. La scurt timp după aceea, Henderson a venit la Hitler
tel pentru a negocia cu el ca reprezentant al lui Chamberlain.
|t condus în biroul lui Hitler. Ribbentrop, care stătea în uşă, krebat pe Henderson direct si brutal: „Ei, Mr. Henderson, pune Mr. Chamberlain?" Henderson s-a strecurat pe lângă
încăpere. Hitler spunea deseori după întrevederile cu
ierson că acesta acţiona în favoarea Germaniei şi transmitea
Jiat la Londra toate dorinţele nemţilor, lupă plecarea lui Henderson, Hewel este chemat la Hitler şi
sntrop. Apoi o secretară este chemată la Ribbentrop pentru
lografia. Din camera lui se aude ţăcănitul maşinii de scris, se formulează în grabă pretenţiile lui Hitler faţă de
^slovacia, care urmează să fie transmise în aceeaşi seară
licilor. Hewel îi aduce paginile scrise lui Hitler, pentru ca
să le corecteze, apoi se întoarce cu ele la Ribbentrop.
:>dată aleargă chiar Ribbentrop însuşi cu paginile în mână la
Ir. La redactarea pretenţiilor participa si Gaus, şeful secţiei
a Ministerului de Externe, în cele din urmă, textul este
ctat. Dar Hitler tot nu este mulţumit, îl cheamă pe Linge şi
ca Hewel să-i mai aducă o dată ultima parte. Lucrurile
nuă în acest fel până noaptea. Lumina arde până târziu si în
Petersberg, pe celălalt mal al Rinului, unde este cazat
iberlain, iar feribotul traversează Rinul de mai multe ori.
|upă douăzeci de ore, în seara zilei de 23 septembrie, iberlain vine iarăşi la hotelul lui Hitler.
întrevederea, 22 septembrie 1938: întâlnirea cu Chamberlain

desfăşurată în prezenţa lui Ribbentrop si a lui Schmidt, durează
mult. în timpul discuţiilor a fost nevoie de hărţi ale Cehoslovaciei, pe care le-a adus Hewel.
După ce a ieşit din biroul lui Hitler, acesta a spus satisfăcut că acum lucrurile mergeau ca unse.
A adăugat: „Fiihrerul nu este prea amabil cu Chamberlain si a exercitat o presiune foarte puternică. Chamberlain a făcut în numele Angliei promisiuni destul de clare în ce priveşte predarea Regiunii Sudete către Germania. Va trebui să accepte si celelalte pretenţii ale noastre."
La scurt timp după aceea, negocierile s-au încheiat. Hitler si Chamberlain au coborât scara. Lângă un palmier din vestibul le-a tăiat calea Hoffmann, fotograful lui Hitler. A făcut, cu bliţul, o fotografie care spune multe: Hitler cu premierul britanic
Chamberlain, sub „palmierul păcii".
Chamberlain s-a întors la Londra, iar Hitler la Berlin. Acolo a aşteptat răspunsul guvernului cehoslovac la pretenţiile sale pe care britanicii le înaintaseră guvernului de la Praga. Dar Praga nu s-a supus.64 Hitler este furibund. Spune: „Nu mai negociem nimic. Pornim la atac!" Gărzii de corp îi dă ordinul să îmbrace uniforma cenuşie a Wehrmachtului în locul celei negre a unităţilor SS, pentru a demonstra atmosfera războinică.
în aceste zile, la Hitler se perinda ambasadorul italian la Berlin, Attolico, în uniforma fascistă a Cămăşilor Negre din Italia.
Pe 27 septembrie 1938 a apărut de patru ori. După ce a părăsit a treia oară în acea zi Cancelaria Reichului, Hitler i-a spus lui Linge, care aducea ziarele, pe un ton în care se amestecau supărarea si mulţumirea: „Ăsta face pe el de frică! Dacă ne-am lua după sfaturile lui, n-am termina niciodată treaba asta!"
Seara târziu s-a anunţat în Cancelarie că Mussolini l-ar fi convins pe Hitler să acccepte convocarea unei conferinţe a celor
64 Marea Britanic si Franţa au sprijinit această atitudine a Cehoslovaciei. Chamberlain l-a ameninţat pe Hitler cu „măsuri ofensive" si a dat ordin flotei britanice să se pregătească de război.
Franţa i-a înrolat pe rezervişti.

puteri, Germania, Anglia, Franţa şi Italia, pentru soluţionarea
emei sudete.65 La 28 septembrie, Hitler se pregăteşte
e:-tdimineată pentru călătoria la Miinchen, unde urma să aibă
nferinţa.66 Trenul lui Hitler a plecat seara din gara Anhalt
;rlin si a oprit a doua zi dimineaţă la Kufstein/Tirol. Hitler
să-1 întâlnească aici pe Duce în drumul spre Miinchen.
peron, nici ţipenie. Gara este închisă. Pe linia de vizavi
te trenul Ducelui. Mussolini coboară dintr-un vagon; Hitler
e în întâmpinarea lui. îi strânge aliatului său ambele mâini
)riveste în ochi plin de înţeles. Se urcă amândoi în
nul-salon al lui Hitler şi continuă împreună drumul spre
:hen. La Miinchen, Hitler şi Mussolini merg împreună la

ui Prinţul Cari, unde sunt cazaţi Ducele si ginerele său, le Ciano, ministrul de externe al Italiei.
: străzile din Miinchen, conferinţa celor patru puteri nici
simte. La ordinul lui Hitler, în acele zile fuseseră interzise
ovaţiile publice, în acest fel dorea să le dea de înţeles
'f de stat străini că Germania naţional-socialistă dispreţuia
Ţintele internaţionale. Hitler nu avea o părere bună despre
îrinţele si şedinţele parlamentare: „Vorbării."
lamberlain a fost întâmpinat la aeroportul Oberwiesenfeld
rigă Miinchen de Ribbentrop şi de consilierul de stat bavarez
tian Weber, care a apărut în uniforma unui conducător
tlgadă SS. Acest speculant în stil mare din Miinchen si
ian aprig al bolşevismului era considerat omul potrivit
ru a participa la primirea premierului Majestăţii Sale regele
i Britanii.
Mussolini, la rândul său, îndeplinea cu această ofertă de mediere
inţă a lui Chamberlain.
Ambasadorul Italiei, Bernardo Attolico, a venit la Cancelarie de
nulte ori pe 28, nu pe 27.9.1938, pentru a transmite dorinţa lui
olini de convocare a unei conferinţe. La orele 15 i-a transmis
ia acordul lui Hitler. Decizia privind convocarea Conferinţei
Miinchen a fost făcută cunoscută oficial la 28 septembrie 1838, î 19.40. Hitler si-a pregătit prin urmare plecarea la Miinchen de
pe 28.9.1938, după-amiaza târziu.

28 septembrie 1938: flttolico la Hitler

Pentru Chamberlain si colaboratorii săi fusese rezervat hotelul
Regina. Premierul francez Edouard Daladier a fost întâmpinat
la aeroport de Goring. Daladier a fost cazat la hotelul Vier
Jahreszeiten. Conferinţa s-a întrunit pe 29 septembrie în „Casa
Brună", sediul partidului naţional-socialist.67
înainte de începerea conferinţei, Hitler l-a luat pe Mussolini
si, împreună, s-au dus la „Fiihrerbau", sediul fuhrerului. Acolo
au aşteptat în biroul lui Hitler sosirea lui Chamberlain si a lui
Daladier. înspre ora 13, ropotul de tobe al gărzii de onoare S S
a anunţat sosirea lui Chamberlain. îl însoţea Ribbentrop.
A fost ajutat să-si scoată paltonul, iar Chamberlain a urcat scara
împodobită cu flori până la biroul lui Hitler. Peste tot pe coridoare
erau postaţi SS-işti cu figuri imobile, îngheţate. Aveau ordin să
creeze impresia unor soldaţi gata de marş. Chamberlain a răspuns
salutului lor „Hetf Hitler" cu o mişcare prietenoasă din cap.
Ca si SS-istii, Hitler poza la rândul său în soldat gata de
luptă. Voia să-i demonstreze lui Chamberlain că avea în faţa
sa un bărbat pe care cehii îl înfuriaseră. Şedea în mijlocul
încăperii împreună cu Mussolini şi aştepta, fără să se ridice, ca Chamberlain să se apropie de el. Hoffmann făcea fotografii, si în lumina birtului Hitler i-a întins mâna lui Chamberlain, rece si cu o figură impasibilă.

Mussolini îl salută şi el cu destulă rezervă pe Chamberlain.
Fără multe discuţii, Hitler îi pofteşte pe şefii de guvern din Anglia, Franţa şi Italia să ia loc la masa rotundă din faţa şemineului.
Hitler sade ca de obicei cu spatele la fereastră, pentru ca
faţa să-i rămână în umbră. La stânga sa a luat loc Chamberlain, îngrijorat si încurcat. Daladier şi Mussolini se aşază pe canapea, în stânga lui Hitler; ambii au adoptat o figură demnă şi hotărâtă.
Aşa a început Conferinţa de la Miinchen.
După pauza de prânz, translatorul Schmidt iese din biroul
lui Hitler. Roagă să fie chemaţi generalul Keitel şi colonelul
Schmundt, si să aducă o hartă militară.
67 Conferinţa a avut loc în asa-numitul „Fuhrerbau", sediul din
Miinchen al fuhrerului, o clădire reprezentativă a NSDAR terminată
în 1937. în următoarele pasaje ale textului rus, denumirea este folosită
corect.

;'.-f i't €K»si

'articipanţii la conferinţă stau acum în jurul unei mese lungi
:are au fost întinse hărţile. Conferinţa începe să semene a
isie de stabilire a frontierelor, nspre seară, Hitler şi-a atins ţelul pe care-1 stabilise pentru stă zi. Tratatele internaţionale care protejau integritatea
:orială a Cehoslovaciei nu mai erau decât nişte foi de hârtie
valoare. La întrebarea retorică a lui Hitler „si dacă cehii
or?", Daladier a răspuns cu o voce tăioasă, deşi între Franţa
Cehoslovacia exista un tratat de alianţă: „Dacă nu vor, îlenţă? Trebuie să vrea!"
itler pare neobişnuit de proaspăt şi vioi. Este foarte bine
us. îi ordonă lui Linge să aducă Cartea de oaspeţi a „Casei
.e". Toţi şefii de stat ai celor patru puteri - Hitler, Mussolini, mberlain si Daladier - îşi pun semnătura sub data de
eptembrie 1938, atât de fatidică pentru popoarele doritoare
>ace - „în amintirea acestei zile plăcute".68
;tfel s-a încheiat Conferinţa de la Miinchen.
lider şi Mussolini au plecat cu maşina la gară. Hider şi-a luat
rămas-bun de la Mussolini. Trenul se pusese deja în mişcare
" Ducele s-a aplecat pe fereastră pentru a-i mai strânge o
mâinile lui Hitler. De la gară, Hitler a plecat la apartamentul
din Prinzregentenplatz.
Chamberlain şi Daladier i-au informat despre rezultatele
ferinţei pe reprezentanţii Cehoslovaciei care se aflau la
ichen: desprinderea Regiunii Sudete şi a teritoriilor
islovaciei care se învecinau cu Austria. Cehii nu fuseseră
isi la Conferinţa care dezbătea şi hotăra soarta ţării lor. Au
>tat rezultatul la hotelul Regina, unde era cazată şi delegaţia
ică condusă de Chamberlain. Ribbentrop remarcase rânjind
igătură cu decizia de a-i caza pe cehi şi pe britanici în aceeaşi
|ire:,Acolo n-or să facă prostii!"
aladier s-a întors a doua zi cu avionul la Paris, în aceeaşi
30 septembrie, Chamberlain a cerut o nouă întrevedere

itler. Ambasadorul Hewel l-a condus în locuinţa particulară
Hitler din Prinzregentenplatz. Locul era menit să sublinieze
Tratativele au durat 13 ore; aşa-numitul Acord de la Munchen
t semnat de fapt pe 30.9.1938 'la ora 2.30.

Octombrie 1938: Ocuparea Regiunii Sudete

caracterul neoficial al întâlnirii. După o oră, Hitler a chemat-o pe
secretara sa Johanna Wolf. Imediat după aceea, în camera Evei
Braun se aude ţăcănitul maşinii de scris. Secretara bate la maşină
o declaraţie comună a lui Adolf Hitler şi Neville Chamberlain.
Copia finală le este prezentată celor doi în mai multe exemplare
pentru semnătură. Amândoi semnează documentul care anunţă
lumii întregi că relaţiile anglo-germane sunt de importanţă
capitală pentru asigurarea păcii în Europa si că Acordul de la
Miinchen (care stabileşte împărţirea Cehoslovaciei) este privit
de cele două ţări ca „un simbol al dorinţei popoarelor noastre
de a nu mai purta niciodată război unul împotriva celuilalt".
Cu o expresie fericită, Chamberlain bagă documentul în
buzunarul interior al hainei şi îi strânge îndelung mâna lui Hitler.
Ieşind în stradă, scoate cu un gest extrem de prietenos pălăria
ca răspuns la salutul hitlerist al SS-istilor care nu-si pot ascunde
mirarea în faţa unui Chamberlain atât de mulţumit.
în aceeaşi zi, Chamberlain se urcă din nou în avionul care
1-a adus de trei ori în Germania lui Hitler.
Chiar a doua zi, la l octombrie 1938, trupele germane, sub
comanda general-colonelului von Leeb, au intrat în Cehoslovacia
şi au trecut nestingherite de linia de fortificaţii construită de
francezul Maginot, pe care premierul francez Daladier şi cel
britanic Chamberlain o deschiseseră pentru Hitler.69
Regiunea Sudetă si alte câteva zone situate de-a lungul fostei
graniţe austriece au fost înglobate în cel de-al „Treilea Reich".
Momentul Miinchen, rezultatul strădaniilor Angliei si Franţei
de a îndrepta agresiunea lui Hitler dinspre Vest către Est, a devenit
astfel prologul celui de-al Doilea Război Mondial.
Rezultatele de la Miinchen au fost prezentate opiniei publice
de la Londra si Paris drept „salvare a păcii".
Ribbentrop i-a relatat lui Hitler că lui Daladier i s-a făcut, la
întoarcerea la Paris, o primire triumfală pe aeroportul Le Bourget.
Au fost prezenţi membri ai guvernului francez, reprezentanţi ai
Senatului, ai industriei si băncilor, precum si membri ai corpului
69 Cehoslovacia construise cu ajutorul Franţei, între 1936 si 1938, o linie de fortificaţii la
graniţa cu Germania si cu Polonia.

latic. Daladier a fost felicitat pentru victoria sa diplomatică.
! sadorul american, Bullit, prezent si el, a dorit să fumeze
rât o ţigară cu consilierul de ambasadă, Bräuer - care-1

.ia pe ambasadorul german, contele Welczeck, absent la
lată - „pipa păcii", după cum s-a exprimat, ladier a fost dus literalmente pe braţe până la maşină, în
le mulţimii: „Trăiască Daladier! Trăiască Chamberlain!"
:nceput anul fatidic 1939.
tler s-a întors pe 12 ianuarie de la petrecerea dată de
le naştere a lui Goring la Cancelaria Reichului si i-a găsit
, în fumoarul cufundat în semiîntuneric, pe Hess, Goebbels
iruppenfuhrerul SS* Wilhelm Keppler, aşezaţi în faţa focului
'.mineu. Keppler avea titlul de „comisar pentru probleme
i imice". Era unul dintre responsabilii principali ai expansiunii
>mice a Reichului hitlerist. Şi-a cerut scuze că trebuie să-1
ijeze câteva minute pe fuhrer si l-a urmat pe Hitler în
ui de muzică, pe care l-a părăsit după o jumătate de oră
i indu-le lui Hess si Goebbels: „Nu ştiu unde mi-este capul.
i rul spune că acum e rândul întregii Cehoslovacii. Pentru
, cel mai important este să pregătesc înglobarea industriei
azinul Boemiei si Moraviei. Avem neapărată nevoie de ea."70
:easta, Keppler a părăsit Cancelaria râzând si în mare grabă, grandomania sa fără limite, Hitler considera că vechea
elarie a Reichului nu mai era suficientă. A dat ordinul ca
>sstrasse să fie construit un nou palat - asa-numita Nouă
; elarie.
. :unci când reprezentanţii statelor străine aveau să intre pe
• în Noua Cancelarie a Reichului, urmau să fie copleşiţi de
i ioarea lui Hitler şi de aura puterii sale nemăsurate. Hitler
l ois aghiotantului său în timpul recepţiei de Anul Nou: „Atunci
domnii aceştia intră în Sala Mozaicului trebuie să simtă
Grad superior în SS, aproximativ corespunzător gradului de
enent de divizie din armată, (n.tr.)
încă de pe 21.10.1938, Hitler a ordonat pregătirea „lichidării
lui Cehoslovaciei", precum si a „luării în posesie a ţinutului Memel".

imediat întreaga grandoare a marelui Reich german. Coridoarele
cele lungi îi vor umple pe vizitatorii mei de veneraţie."
într-adevăr, Hitler i-a obligat de Anul Nou pe diplomaţii străini
să se plimbe pe toate coridoarele pentru a ajunge până la el.71
Plimbarea era menită să mărească tensiunea aşteptării dincolo
de orice limite până la întâlnirea cu „cârmaciul Europei", căci
asta se considera Hider a fi. La ordinul său special, palatul magnatului căilor ferate, Borsig, fusese înglobat ca aripă separată în
edificiul Cancelariei. De pe Wilhelmstrasse până pe Goringstrasse
se întindeau acum clădiri de dimensiuni uriaşe şi de un lux
nemaivăzut.
Vizitatorii soseau prin marea „Sală de Onoare" în holul cu
coloane de marmură roz şi candelabre aurite. Holul dădea în

Sala Mozaicului, împodobită cu un gigantic vultur german. Trepte de marmură duceau de acolo în Sala de Granit, străjuită de o cupolă şi scăldată în parfumul plantelor exotice. De aici începea o galerie îmbrăcată în marmură roşie, construită după modelul castelului lui Ludovic al XlV-lea de la Versailles.72 Nişele ferestrelor erau si ele îmbrăcate în marmură pe care iluminarea indirectă o făcea să sclipească. Pereţii fuseseră îmbrăcaţi de experţi italieni în marmură pisată, amestecată cu ciment şi şlefuită. Totul sclipeşte şi străluceşte. Goblenurile provin din castelele Habsburgilor şi din Palatul Rothschild din Viena. Galeria se sfârşeşte în marea Sală de Recepţii, inundată de lumina orbitoare ce se revarsă din uriaşele candelabre. Covorul care acoperă podeaua este atât de mare încât a fost nevoie să se scoată o bucată de perete pentru a putea fi introdus în sală. încăperile sunt decorate cu mobilă scumpă lucrată cu intarsii; uşile sunt si ele împodobite cu intarsii. Biroul de lângă această sală este lambrisat cu lemn de esenţă preţioasă. Noul birou al lui Hitler măsoară 25 de metri.73 Pe pereţi si pe şemineu - diferite tipuri de marmură, într-o nişă sunt atârnate

71 Cancelaria Reichului a fost inaugurată oficial pe 12.1.1939 cu recepţia oferită de Anul Nou membrilor corpului diplomatic.

72 Sala Oglinzilor din palatul de la Versailles are o lungime de 86 de metri, incluzând si cele două anticamere. Galeria de Marmură din Noua Cancelarie a Reichului măsura 146 de metri.

73 Biroul avea o lungime de 27 de metri, o lăţime de 14,5 metri si 0 înălţime de 9,75 metri.

uri preţioase; deasupra uriaşului şemineu este un portret Bismarck. Pe gigantica masă de marmură tronează Frederic ea, călare, în chip de figurină de porţelan alb. Atrag privirea iperiile grele, care mătură podeaua, ale celor opt ferestre, npul zilei de aici se văd coloanele şi fântânile arteziene l iarc, precum si pavilionul de ceai, construit din sticlă şi dobit cu bronz şi porfir.

in cauza solului mlăştinos, Cancelaria a fost aşezată într-o de beton. Construcţia întregului complex a costat în total ie milioane de mărci.74 După ce totul a fost gata, Hitler a derat că palatul nu era destul de grandios şi a decis să-1 într-o zi lui Hess, iar el să se mute într-o clădire şi mai zantă, lângă Grădina Zoologică, în apropiere de Reichstag; această clădire era încă în stadiu de proiect. Viitorul palat lia să fie atât de mare încât să încapă în el cel puţin 300 sau de lachei aşezaţi unul în spatele celuilalt.75

u seara zilei de 14 martie 1939, Noua Cancelarie era i inată ca ziua. Hitler considera că sosise momentul să încheie ua rundă a politicii de la Miinchen.

11 ultima săptămână, diplomaţi, consilieri si experţi mişunaseră l imineaţa până seara în holul şi în sălile Cancelariei. Printre afla si conducătorul partidului separatist slovac, Tiso.76 Hitler t vizitat în aceste zile de mai multe ori si de diplomaţi de la

! ipesta si Varşovia. După Miinchen se deschisese şi acolo - ca
Hitler - apetitul pentru teritoriile cehe.77
Costurile de construcţie a Noii Cancelarii a Reichului s-au ridicat
,9 milioane de mărci.
Hitler plănuia, după cum îşi aminteşte arhitectul Albert Speer, să
ească el însuşi Cancelaria timp de zece sau cincisprezece ani. După
î intenţiona să se mute în noul Palat al fiihrerului, care urma să fie
i ruit si ale cărui dimensiuni erau proiectate să fie si mai gigantice.
' Hitler îl presase cu succes la 13.3.1939 pe premierul slovac
i să declare a doua zi independenţa Slovaciei.
1 La 2.10.1938, trupele poloneze au ocupat, în urma invaziei
tane în Regiunea Sudetă, teritoriul Olsa, aşezat lângă Teschen.
1.3.1939, unităţile ungare au început să ocupe Ucraina Carpatică, i t atunci parte a Cehoslovaciei.

Astăzi, atmosfera din Cancelarie este deosebit de animată, [eitel, Schmundt si ofiţeri ai Statului Major dispar în încăperile
ui Hitler si expun în grădina de iarnă planurile pentru invazia
Cehoslovaciei.
„De data aceasta", spune Hitler, „n-am nevoie de conferinţe.
La Miinchen au fost de acord cu ceva, acum vor trebui să spună
da în continuare."
Mecanicii de la trenul lui Hitler au primit ordin să încingă
cazanele. Statul său major se pregăteşte de plecare.
Pe masa lui Hitler se află o mapă cu biografia detaliată a
preşedintelui Republicii Cehoslovace, Hâcha. El i-a luat locul
lui Benes, care şi-a dat demisia după Acordul de la Munchen
privind anexarea de către Germania a Regiunii Sudete.
Hitler aşteaptă acum sosirea lui Hâcha, căruia i-a ordonat să
vină la Berlin.78 în „Sala de Onoare", o companie a Leibstandarte
„Adolf Hitler" se pregăteşte pentru primirea preşedintelui
Cehoslovaciei, într-o oră, el îşi va pierde această calitate. Hâcha
soseşte însoţit de ministrul său de externe, Chvalkovsky. După
plimbarea nesfârşită prin toată clădirea Noii Cancelarii, ajung
în sfârşit în faţa lui Hitler. Acesta n-a mai avut nevoie acum de
oglindă pentru a-şi compune expresia potrivită, îi întâmpină
pe cei doi cu mina celui mai mare stăpânitor din toate timpurile.
Uşile se închid.
După un salut rece, Hitler îi pofteşte pe Hâcha si Chvalkovsky
să ia loc la masă, unde se află si Ribbentrop, Goring şi Stuckart, secretar de stat în Ministerul de Interne al Reichului. Acesta
din urmă este însărcinat cu administrarea teritoriilor ocupate.
Lui Hâcha i se cere să semneze un document gata pregătit
prin care Cehia este declarată protectorat al Germaniei, iar
Slovacia, stat independent.
De data aceasta, Hitler nu s-a mulţumit, ca în cazul cancelarului

austriac Schuschnigg, să-i lase lui Keitel rolul zeului Marte pentru
a evidenţia concentrarea trupelor germane la graniţă, îi spune lui
78 Hâcha sosise către seară la Berlin şi a fost cazat la hotelul Adlon.
Hitler, care s-a folosit ca de obicei de tactica sa de istovire, l-a lăsat
Pe şeful statului cehoslovac să aştepte până la ora 1.00 înainte să-1
Primească la Cancelarie.

na fără menajamente că armata germană este pe cale să ocupe
loslovacia.
:âcha refuză să semneze documentul. Atmosfera din biroul
.itler începe să se încingă. Ribbentrop se ridică si se repede
acha pentru a-i da acestuia încă o dată documentul să-1
i eze, document pe care Hitler tocmai l-a semnat el însuşi.
S tler îl ameninţă pe Hâcha: „Dacă nu semnaţi, bombardierele
i ane vor distruge Praga!"
) apă miezul nopţii, medicul personal al lui Hitler a fost chemat
:'.] ou, la fel ca SS-istii Bornhold, Hansen si Koster, din garda de
i a lui Hitler.79 Imediat după aceea l-au dus pe Hâcha, care
i ise, într-o încăpere alăturată. Morell îi face o injecţie. După
1 a minute, medicul reuşeşte să-1 readucă pe Hâcha în simţiri.
:•: âcha este iarăşi chemat la Hitler. I se pune un stilou în mână
v e asigurat că nimeni nu are intenţia să-i germanizeze ţara.
c rului ceh i se garantează o autonomie deplină (precum cea
.:; ire se bucura el în acel moment), în cele din urmă, Hâcha a
: t si si-a pus semnătura pe document.
[' upă ce a obţinut în acest fel semnătura lui Hâcha, Hitler îşi
< e aminte că documentul are nevoie de o justificare. Pe loc
.:; redactat un „apel" prin care Republica Cehoslovacă roagă
srmania să-i acorde protecţia ei militară şi s-o elibereze în acest
de „neliniştile interne" si de „presiunea asupra graniţelor".
icha semnează si asta.
Apoi aghiotantul lui Hitler, Schaub, cere legătura telefonică
Praga.
Cu vocea întretăiatei luptând cu senzaţia de sufocare, Hăcha
iormează guvernul de la Praga despre documentele semnate, nata Cehoslovaciei a primit ordinul să depună armele.
Mijiseră deja zorii zilei de 15 martie când Hâcha a părăsit
ncelaria Reichului.
După o jumătate de oră, maşina lui Hitler gonea spre gara
halt. Trenul îl aştepta. Dar Hitler nu a dat încă ordin de
>: are. împreună cu Keitel, aştepta raportul despre desfăşurarea
79 Este posibil să fie vorba despre August Korber, membru al
imandoului de escortă al fuhrerului din 1933. -3 .... ayjaa«, Sfârşitul Cehoslovaciei

invaziei din Cehoslovacia. Himmler - palid si cu privirea dură
ascunsă îndărătul ochelarilor rotunzi - se afla si el în trenul lui
Hitler. Dorea să conducă personal lichidarea patrioţilor cehi.

După ce Hitler s-a convins că nu-1 ameninţa niciun pericol
dacă pleca în Cehoslovacia, trenul s-a pus în mişcare. Hitler a
coborât într-o gară mică în apropiere de Reichenberg, în Regiunea
Sudetă.
îl aştepta deja o coloană de maşini. Hitler a plecat direct la
Praga. La miezul nopţii, uriaşele limuzine Mercedes se deplasau
pe străzile capitalei adormite si paşnice a Cehoslovaciei.
Vitrinele erau luminate. Aproape nicăieri nu se vedeau militari.
Nici poliţie. Şoferii au greşit drumul. După ce au găsit în sfârşit
Hradcinul, s-au bucurat cu toţii. Acest castel istoric ridicat
deasupra Pragăi este sediul preşedinţiei Republicii Cehoslovace.
Hitler coboară din maşină. Se opreşte, în lumina felinarului, la poarta vechiului castel care
străjuieşte oraşul. Si-a atins ţelul.
Calcă pe urmele împăratului Ferdinand, care a declanşat aici
Războiul de Treizeci de Ani. Locatarii castelului sunt obligaţi
să-i pregătească o cameră.
Hitler se stabileşte într-una dintre încăperile castelului, în
jurul său se adună un anturaj numeros, în afara generalilor, aproape toţi poartă uniforma SS.
Himmler, cu statul său major, este cel care preia mesajele concise. Gruppenfuhrerul Karl
Frank
se tot apleacă spre el. Frank este unul dintre şefii celei de-a
„Cincea Coloane" din Cehoslovacia şi împuternicitul lui Himmler.
în această noapte conduce la Praga o operaţiune menită să-i
elimine fără menajamente pe toţi inamicii Marelui Reich german.
Hitler doreşte să-i servească cu ceva pe toţi cei prezenţi.
Dar nu are la dispoziţie nimic pentru a juca rolul amfitrionului.
Se înfurie. Alimentele şi băuturile existente în castel sunt aduse
rapid şi întinse pe masă.
Hitler petrece aici aproape toată noaptea în discuţii animate.
Se discută şi se decide cum se va proceda în continuare a doua
zi. Gruppenfuhrerul SS Stuckart, secretar de stat în Ministerul
de Interne al Reichului, notează, împreună cu Frank şi Himmler, măsurile necesare pentru
administrarea ţării ocupate.
Lumina slabă a micului candelabru nu reuşeşte să alunge
semiîntunericul din cameră. Siluetele cu zvastică pe mânecă

i că umbre lungi pe pereţi, între timp, oamenii lui Himmler
nk umblă pe străzile oraşului si fac arestări în masă. Hitler
e la principiul atitudinii faţă de slavi. Declară: „Cine nu-i
ctă pe germani ca reprezentanţi ai rasei stăpânilor, trebuie
pedepsit cu confiscarea averii, închisoare şi moarte. Satele
se opun stăpânirii germane vor fi arse si făcute una cu
intui."
l tler filozofează si despre „spaţiul vital" german şi spune
a obţinut, luptând pentru Germania, noi posibilităţi de
lizare politică, surse de bogăţie si o poziţie de frunte.
i upă ce se luminează de ziuă si Gestapoul şi-a făcut în cea
nare parte treaba, piaţa din faţa castelului se umple cu
ţi germani. Ocupaţia s-a realizat.

>sesc ministrul Reichului, Frick, şi consilierii săi. Neurath, plomat de şcoală veche, este numit protector al Cehoslovaciei.
e si el, cu statul său major compus în grabă, upă masa de prânz, Hitler trece pe străzile Pragăi. Ca
in oraş german, stă în picioare în maşină, pentru ca cehii
soaţă vedea pe noul lor stăpân. A doua zi, trenul său se
,rce prin Viena la Berlin.
itler este acum stăpânul a două ţări. Posedă reşedinţele
tnite odinioară de familiile Hohenzollern si Habsburg. în
i spre Berlin, le spune însoţitorilor săi: „Intrarea în Praga
i plăcut mai mult decât toată vorbăria de la Miinchen."

Martie 1939: înglobarea regiunii Memel
.*.)••
Capitolul 5
După anexarea Cehoslovaciei, portul baltic Memel a fost desprins de Lituania, la 22 martie 1939, cu aprobarea tacită a puterilor occidentale, si anexat Germaniei.80
în legătură cu uşurinţa deosebită cu care fusese rezolvată problema desprinderii regiunii Memel de Lituania, Hitler a remarcat faţă de Linge: „Da, Linge! Trăieşti într-o epocă măreaţă. Astea sunt de acum fleacuri pe care le rezolvăm din mers. Ştii fabula cu elefantul si şoarecele, nu? Elefantul calcă din mers pe şoarece. Este o lege a naturii că cel puternic îl înghite pe cel slab."
Odată cu anexarea regiunii Memel, Germania a mai făcut un salt spre est.81 Stăpânul ţinutului a devenit Gauleiterul Prusiei Orientale, Koch, un bărbat mic de statură, cu faţă de buldog, aprig duşman al Rusiei. Koch se compara cu cavalerii teutoni
din Evul Mediu şi declara cu mândrie că ţinutul administrat de el, Prusia Orientală, va juca un rol important în expansiunea germană spre est.

80 în noaptea de 22 spre 23.3.1939, ministrul de externe al Reichului german şi cel al Lituaniei au semnat la Berlin tratatul de cedare a regiunii Memel către Germania. Hitler se găsea în acel moment la bordul crucişătorului Deutschland în drum spre Memel, unde a sosit pe 23.3 după-amiază.

81 Regiunea Memel aparţinuse până în 1919 Imperiului German. Un referendum a dus, în 1921, cu peste 90% din voturi, la crearea unei republici după modelul Danzigului. Lituania a ocupat teritoriul în 1923. între populaţia germană majoritară şi guvernatorul lituanian au existat mereu conflicte.

avalerii teutoni i-au jefuiau şi i-au înrobit în Evul Mediu
avii care se stabiliseră atunci pe coasta Mării Baltice.
i epoca lui Hitler, în secolul al XX-lea, Koch a afişat pe clădirile
i ile deviza cavalerilor teutoni: Pentru spaţiu vital în Est!82
rmătoarea victimă a agresiunii germane după anexarea
unii Memel a fost Polonia. Pentru a ascunde pregătirile de
oi împotriva Poloniei, Hitler a ridicat problema Danzigului

Coridorului Polonez.83
e 18 aprilie, cu două zile înainte de cea de a cincizecea
. ersare a lui Hitler, şeful organizaţiei naţional-socialiste din
i zig, Albert Forster, a venit la Cancelarie, unde de altfel era
ori primit ca oaspete. S-a dus în asa-numita cameră a
iţelor, unde lucrau secretarele lui Hitler. Acolo s-a întâlnit
oar cu secretarele Daranowski si Schroeder, ci şi cu Linge.
i orster a început să povestească despre greutăţile de care
vea în calitate de Gauleiter al Danzigului. „De-ar veni odată
1 'oiul!" a exclamat. „N-ar mai trebui să-mi pierd vremea cu
temaţii ăştia de polonezi! Doar nu vreau să fiu Gauleiter
lai în Danzig. Nu! Voi fi Gauleiterul întregii Prusii Orientale, a ce i-am gonit de acolo pe polonezi."
In seara zilei de 19 aprilie, Hess si Forster erau în fumoarul
celariei. Aşteptau împreună miezul nopţii pentru a-1 felicita
4itler care pe 20 aprilie împlinea 50 de ani.
Hitler a sosit pe la miezul nopţii în fumoar. Hess l-a felicitat
urnele partidului naţional-socialist. Apoi a venit rândul lui
;ter să-şi exprime felicitările. A spus: „Prin persoana mea, n Fiihrer, vă prezintă felicitări întregul oraş Danzig. Mein
uer* Danzig vă priveşte plin de speranţă si aşteaptă clipa când
fi izbăvit." ' ' ... . ..,,_ , Nu a existat un moto de acest fel al Ordinului Cavalerilor
iu toni.
33 în 1919, ca urmare a Tratatului de la Versailles, Danzigul a fost
arat republică sub autoritatea si controlul constituţional al Ligii
lunilor. Teritoriul era considerat zonă vamală poloneză şi era
•ezentat în plan extern de Polonia. Pentru a i se oferi Poloniei
:hidere la mare, i s-a cedat o parte a Prusiei Occidentale, asa-numitul
iidor. .;>/.,•«. ... , ,..; ,^... *..

Hitler mulţumeşte pentru felicitări. Cu pieptul bombat de mândrie, declară: „Păcat că nu am luat puterea cu zece ani mai devreme. Acum am deja cincizeci de ani. Nu pot să-mi mai amân mult timp planurile. Trebuie să asigur Germaniei spaţiul vital si resursele. Un geniu se naşte doar o dată la o sută de ani. De aceea nu pot să las rezolvarea sarcinilor mele în seama urmaşilor mei. Ei vor avea o singură obligaţie - să păstreze ceea ce am cucerit eu. Mâine, la paradă, voi demonstra lumii întregi că nu mă tem de război."
Hitler a rămas cu Hess şi Forster până noaptea târziu. Au discutat despre reacţia declanşată în Anglia de anexarea Cehoslovaciei. Hitler a spus cu ironie: „Nu înţeleg deloc de ce se miră Londra. Ar fi trebuit să prevadă că aşa se va întâmpla."
Forster a întrebat în legătură cu tratativele pe care britanicii tocmai le duceau la Moscova84: „Ce tot discută ăia acolo? Chiar vor să se ia de mână cu ruşii?"

Hess: „Tratativele astea sunt o altă şmecherie a guvernului de la Londra, pentru a calma opinia publică. Chamberlain şi Halifax trebuie să anihileze opoziţia. Nici Anglia, nici Franţa nu vor încheia o înţelegere cu sovieticii."
Hitler: „Nu asta contează. Tratativele cu Moscova sunt un joc dublu. Englezii vor să ne sperie cu Moscova. Noi le cunoaştem foarte bine poziţia. Vor să facă cât mai puţine concesii de la Dictatul de la Versailles si să ajungă - prin intermediul Moscovei - la o înţelegere cu noi. Franţa nici nu contează. Este la remorca Angliei."
Forster: „Cel mai bun antidot ar fi să-i speriem ca lumea pe britanici."
Hess: „Demonstraţia forţei militare a Germaniei la parada de mâine va fi un avertisment impresionant pentru englezi."
Hitler: „Englezii sunt nişte actori proşti. Şmecheriile lor nu mă impresionează deloc. Cu manevrele lor de la Moscova vor să mă facă să cred că se poate şi altfel."
A doua zi, la 20 aprilie, Linge l-a trezit pe Hitler încă de la ora 8 dimineaţa.
84 Din martie 1939, Marea Britanic si Franţa tratau cu Uniunea Sovietică încheierea unui pact de ajutor reciproc.

litler s-a îmbrăcat cu uniforma brună de partid, a ales însă, ilitate de comandant suprem al forţelor armate, în loc de
• ironul obişnuit, centura de paradă a generalilor germani.
'. stat mult timp în faţa oglinzii din dormitor, admirându-se a păun. îşi netezea întruna haina. Apoi si-a compus o expresie mnă si a ieşit în hol.
lancelaria Reichului este o mare de flori. Holul este împodobit lalmieri si plante exotice. La uşi stau servitori în livrele anate, cu fireturi argintii si decoraţii în piept, în mijloc, s-au at aghiotantii si ofiţerii de legătură, garda personală a lui ;r şi piloţi ai escadrilelor sale, precum si membri ai Leibstane în uniforma SS neagră, cu centura introdusă de curând, imită stilul gărzii lui Wilhelm al II-lea. Ofiţerii din Leibstane poartă - ca şi cei din Wehrmacht - epoleţi argintii si centura ormei de paradă.
n hol, Hitler este felicitat de aghiotantul Briickner în numele ror membrilor statului său major personal. Apoi, fanfara tară începe să cânte în „Curtea de Onoare".
,inge îi întinde lui Hitler chipiul împodobit cu fireturi de si mănuşile. La un semn, muzica tace. în „Curtea de Onoare" at poziţie de drepţi o companie a batalionului de onoare, rcat de tradiţie, al Garnizoanei Berlin. Comandantul, în brma de paradă a armatei de uscat, ordonă: „Prezentaţi . '!" Hitler apare în uşă. Comandantul batalionului de onoare raportul, cu salutul fascist.
Fanfara cântă acum „Deutschland, Deutschland iiber alles", Intecul lui Horst Wessel*, imnul naţional-socialist, precum si
-' [Nota redactorului sovietic:] Imnul Germaniei hitleriste a fost urnit după proxenetul Horst Wessel, membru al SA, cunoscut

:ru crimele sale împotriva comuniştilor. A fost ucis de muncitori
cartierul berlinez Wedding cu scurt timp înainte de venirea la
:re a lui Hitler. Nota editorilor: Partenera de viaţă a acestui
onal-socialist fanatic s-a prostituat din cauza nevoilor financiare, Vessel nu a fost
„proxenetul" ei, ci a primit de la ea sprijin financiar
tru a-si plăti studiile. A fost ucis de fostul proxenet al femeii, ;, după eliberarea din închisoare, s-a înfuriat că femeia se
•ăgostise între timp de Wessel. Fostul proxenet a fost membru al
:r Frontkămpferbund (Uniunea Comunistă de Luptă), ceea ce
i oferit ocazia atât comuniştilor, cât si naţional-socialiştilor să dea

bucata preferată a lui Hitler, „Marşul Badenweiler". Himmler
vine cu cei mai apropiaţi colaboratori ai săi din poliţie si SS în
două limuzine.
Poartă cu totii uniforma de paradă a SS, cu casca de oţel neagră.
Hitler le primeşte felicitările si iese cu ei din „Curtea de Onoare"
pe Wilhelmstrasse. Aici trece în revistă, stând în picioare în
Mercedes, o paradă a unităţilor SS şi ale poliţiei.
După aceea se întoarce în Cancelarie, îşi fac apariţia Goring, Hess, Goebbels, Ribbentrop, Neurath, Keitel şi alte mărimi ale
Germaniei hitleriste. Goring este împodobit de sus până jos cu
cruci. Alături de numeroasele sale decoraţii, o poartă astăzi si
pe cea mai înaltă, acordată de regele Suediei - un lanţ de aur
lat, purtat peste umăr. La gât străluceşte Lâna de Aur, acordată
de Franco pentru ajutorul oferit de aviaţia germană în lupta
împotriva Republicii Spaniole. Toţi îl felicită pe Hitler şi îl asigură
solemn de fidelitatea lor.
Acum a sosit momentul înmânării cadourilor. Un loc aparte
îl ocupă modelele de tancuri, de piese de artilerie, de avioane
şi nave de război, trimise de magnaţii industriei, precum şi un
model al „Poziţiei Siegfried"85 cu iluminare electrică. Toate
acestea sunt menite să simbolizeze spiritul celui de-al Treilea
Reich. Hitler apreciază foarte mult aceste cadouri care îl preocupă
ore întregi. După înmânarea cadourilor, părăseşte cu suita sa
Cancelaria şi se îndreaptă către Poarta Brandenburg.
Limuzina neagră, blindată poartă stindardul fiihrerului cu
zvastica si patru vulturi în colţuri.
In spatele Porţii Brandenburg are loc parada trupelor. Hitler
se ridică în maşină cât poate de drept si trece în revistă, cu braţul
ridicat, trupele înşirate pe toată lungimea Grădinii Zoologice.
In fata Universităţii Tehnice au fost ridicate tribune. Aici, Hitler
asasinatului o conotaţie politică. Condamnat la detenţie pentru omor
cu premeditare, a fost ucis în 1933 de naţional-socialisti.
85 Denumirea dată de aliaţi asa-numitelor fortificaţii din vest. Linia
de fortificaţii, construită între 1938 si 1939, avea o lungime de 630 de
kilometri si se întindea de-a lungul graniţei germane de la vest; era

alcătuită din circa 14.000 de buncăre, puncte de luptă si adăposturi subterane. Construcţia costase 3,5 milioane de mărci.

boară din maşină. Diplomaţii şi ataşaţii militari străini prezenţi •idică în picioare.
Hitler, Goring, Hess, Goebbels, Ribbentrop, Neurath, Keitel ighiotanţii lui Hitler iau loc în tribună sub un baldachin din ifea roşie cu franjuri de aur.86
începe parada. Hitler face câţiva paşi în faţă. Şirul este ;;chis de batalionul stindardului, îşi coboară toţi drapelele aţa lui Hitler. Toţi cei prezenţi se ridică în picioare. Orchestra iţă „Deutschland, Deutschland iiber alles" şi cântecul lui rst Wessel, imnul naţional-socialist. Soldaţii în uniforme de nuflaj defilează în rânduri drepte.87 După ei urmează ;imentele aviaţiei militare si unităţile infanteriei marine.88 mpresie deosebită o fac parasutiştii în uniforma de marş cu ;că de oţel, prezenţi pentru prima oară la această paradă.
Apoi, întreaga lăţime a străzii este ocupată de o coloană aşa a infanteriei motorizate. Artileria grea trece în zgomotul urzitor al motoarelor care se întrepătrunde cu sunetul unei ităţi de gornişti. După o scurtă pauză, apare cavaleria, apoi icurile. La sfârşit, deasupra capetelor celor prezenţi trece ca urtună o escadrilă formată din avioane de ultimul tip, cum m mai fost văzute în Europa, în ochii lui Hitler luceşte triumful. Se întoarce la Cancelarie i r-o stare de spirit excelentă, îl urmează o lungă coloană de i isini cu oaspeţii invitaţi la banchetul ce va avea loc la Cancelaria ichului. Sunt miniştri, Reichsleiteri, Gauleiteri, şefi ai SA si SS, cii escadrilelor şi ai corpului de vehicule grele al partidului ţional-socialist, precum şi reprezentanţi ai Comandamentului i litar Suprem.

86 Culoarea baldachinului era gri deschis, aproape alb. Marginile iu împodobite într-adevăr cu franjuri de aur, precum si cu diferite mboluri de partid şi de stat (vulturul, zvasticile, crucile de fier).

87 în timpul paradei, soldaţii, în afara parasutistilor prezenţi pentru ima dată, purtau uniforma de paradă.

88 în 1938, marina militară transformase două companii de atac unităţi de infanterie marină, în cazul unităţilor participante la radă era însă vorba despre membrii unităţilor de înotători ale arinei militare.• <?• -> ^'•*"-'- *'•"•'

Felicitări de Io Leni Riefenstahl

Seara, Hitler a primit felicitările oaspeţilor particulari. Printre ei, o doamnă trecută de prima tinereţe, cu părul vopsit castaniu. Era vedeta de cinematograf Leni Riefenstahl, a cărei stea era în cădere, o femeie care-1 venera pe Hitler cu pasiune încă din 1931. Drept răsplată, i s-a dat ocazia să producă filme despre congresele

partidului naţional-socialist si despre Jocurile Olimpice din 1936 de la Berlin.
Leni Riefenstahl se opreşte la câţiva metri de Hitler si-1 fixează pe fuhrer cu ochii larg deschişi. De pe buzele rujate i se desprinde un strigăt pătrunzător: „Aaa!" Apoi îşi acoperă faţa cu mâinile, vizibil zguduită. După ce a reuşit să se controleze din nou, şopteşte înăbuşit: „Mein Fuhrer!" Se repede la idolul ei şi îi întinde un uriaş buchet de garoafe. Hitler primeşte florile cu o expresie de autosatisfacţie si i le dă mai departe lui Linge. Apoi îi oferă braţul şi o conduce în salonul de muzică.
După ce Leni Riefenstahl a plecat, Hitler a primit-o pe sora sa Angela, căsătorită cu profesorul Hammitsch din Dresda. După moartea primului ei soţ, Raubal, Angela a fost mai întâi menajera lui Hitler în Obersalzberg. A dat-o afară fiindcă încercase să pună o vorbă bună pentru una dintre victimele masacrului care a urmat puciului lui Rohm din 30 iunie 1934.89 De atunci o primeşte pe sora sa doar o dată pe an - de ziua lui.
Pe 21 aprilie, Hitler pleacă de la Berlin la Eva Braun în Obersalzberg.90
Ajuns acolo, a aflat de la Bormann că „fidelele" ordonanţe SS Wibizek şi Sander ar fi furat în drum spre Obersalzberg mai multe dintre modelele dăruite lui Hitler la aniversare. Hitler a ordonat arestarea lor si a urlat furibund: „în lagăr cu ticăloşii! La cariera de piatră! Da, da, să spargă pietre! Şi să nu mai iasă în veci de acolo!"
89 Anton Joachimsthaler, cel mai bun cunoscător al situaţiei din anturajul lui Hitler, porneşte de la premisa că sora lui Hitler a avut nişte conflicte cu amanta acestuia, Eva Braun, si că din acest motiv fusese nevoită să renunţe la postul de menajeră în Obersalzberg. Nu există nicio dovadă care să susţină ipoteza că Angela Raubal ar fi intervenit în favoarea unei victime a puciului lui Rohm.
90 Hitler a plecat în Obersalzberg de abia la 3,5.1939.

: litler a rămas în Obersalzberg toată vara. îşi petrecea timpul e obicei în compania Evei Braun si a prietenelor ei. Dar se si igea deseori pentru a citi romane poliţiste si de aventuri. Din ;a acestei literaturi de două parale, un sobar care lucra în :1 a fost trimis în vara anului 1939 într-un lagăr de concentrare, •ătorul placa în biroul lui Hitler o sobă cu faianţă pe care o tenă a Evei Braun, o artistă din Miinchen pe nume Stork, :tase cu scene din viaţa partidului naţional-socialist. Sobarul povestit celorlalţi muncitori de la Berghof despre biblioteca oroasă" a lui Hitler. SD-ul a aflat si sobarul a dispărut la ordinul riitler în lagărul de concentrare de la Dachau.
Suntem pe 29 august 1939. în Cancelaria Reichului domneşte mosferă de război. Anturajul lui Hitler ştie că s-a decis loiul împotriva Poloniei si că invazia trupelor germane în mia este iminentă. Garda de corp a lui Hitler este înarmată litraliere. „Coloana fiihrerului", compusă din maşini de teren

ornice ale firmei Krupp91, pe care statul major al lui Hitler le
seste de regulă în timpul manevrelor, a fost trimisă la graniţa
nano-polonă de unde Hitler va urmări peste câteva zile
asurarea operaţiunilor militare din Polonia.
Ambasadorii Angliei si Franţei, Henderson si Coulondre, •erut în zadar o audienţă la Hitler. Acesta a dat ordin să fie
lişi la Ribbentrop.
‚Nu vreau să-i mai primesc", a spus el, „să se ocupe Ribbentrop
ăi. N-am intenţia să rezolv problema poloneză ducând
ative cu Polonia, Anglia sau Franţa."92
1 Hitler se folosea exclusiv de vehicule marca Mercedes-Benz;
:ru drumurile făcute pe front si la cartierul său general utiliza
lelul 770 G4 W31. Afirmaţia că ar fi folosit maşini de teren Krupp
probabil menită să demonstreze în ochii redactorilor sovietici
turile sale strânse cu „capitalul monopolist".
2 Ambasadorul britanic, Neville Henderson, a fost primit la
ugust 1939 înjurai orei 19.00 la Cancelarie de către Hitler personal, i-a înmânat o notă pentru guvernul britanic reprezentând practic
Itimatum adresat Poloniei. A urmat o discuţie violentă, pe parcursul
ia Henderson a urlat mai tare decât Hitler. Ambasadorul britanic

La 31 august, Hitler a ordonat pe neaşteptate convocarea
parlamentului, în noaptea dinspre l septembrie a dictat secretarelor, în biroul său, discursul pe care urma să-1 ţină în faţa
parlamentului, în acel moment, războiul germano-polon începuse
deja, căci în noaptea dinspre l septembrie trupele germane au
început invazia Poloniei.93
La l septembrie, în jurul orei 10.00 dimineaţa, Hitler s-a
dus la şedinţa parlamentului, după ce Morell îi făcuse o injecţie
energizantă. Parlamentul se întrunea în clădirea fostei Opere
Kroll.* Hitler purta în această zi pentru prima oară, în locul
uniformei brune de partid, o haină militară cenuşie, pe care
Linge i-o comandase cu doar câteva zile înainte.
Deoarece parlamentul fusese convocat practic de la o zi la
alta, mulţi deputaţi din afara Berlinului nu au putut să ajungă
a notat în legătură cu această întrevedere într-o scrisoare către Halifax:
„Aveam senzaţia că trebuia să-i răspund lui Hitler cu propriile sale
metode... Aşa că am început să urlu mai tare decât domnul Hitler.
I-am spus că nu voi sta să ascult un asemenea limbaj nici de la el si nici
de la nimeni altcineva."
93 La l septembrie 1939, la ora 4.45, nava de linie Schleswig-Holstein, ancorată în portul Danzig, a deschis focul asupra platoului occidental
polonez. Acest moment a fost considerat oficial începutul celui de-al
Doilea Război Mondial, însă încă de la ora 4.40, bombardierele
germane atacaseră si distruseseră în proporţie de 60 la sută orăşelul
polonez Wielun, situat la 100 km est de Breslau. 1.200 de civili si-au

pierdut viaţa în acest atac aerian, care fusese precedat de o altă acţiune
de luptă. Un comando germano-slovac ocupase, la 26.8.1939, pasul
lablonka. La Berlin uitaseră să-1 informeze pe comandant că atacul
fusese devansat.
* [Nota redactorului sovietic:] Şedinţele parlamentului se ţineau
la Opera Kroll de când naţional-socialistii incendiaseră în 1933
clădirea veche a Reichstagului (parlamentul german), cu intenţia
provocatoare de a arunca vina asupra partidului comunist din
Germania, în acest context a fost înscenat apoi la Leipzig procesul
împotriva lui Dimitroff. Nota editorilor: Cu toate că numeroşi istorici
din Republica Federală Germania si din RDG s-au străduit să
demonstreze că Reichstagul fusese incendiat de naţional-socialisti, Pană acum nu s-a găsit
nicio dovadă clară în acest sens. Singurul
autor este într-adevăr, după toate probabilităţile, comunistul olandez
Marinus van der Lubbe, care suferea de tulburări psihice.

dinţa. Locurile lor au fost luate de SS-isti din gărzile de
ale lui Hitler si Goring. Ei jucau rolul deputaţilor si „votau"
ru războiul împotriva Poloniei.
aţional-socialiştii adunaţi la Opera Kroll i-au pregătit lui
:r o primire entuziastă. După ce Goring, care prezida, a
his şedinţa, Hitler şi-a ţinut discursul, -a prezentat drept adept al păcii, a acuzat Polonia de a fi
at Germania si a declarat că de acum ar fi silit să înceapă
î pentru existenţa poporului german, i timpul discursului, Hitler s-a uitat de câteva ori ca din
nplare spre loja în care şedeau diplomaţii străini. Pe drumul
stoarcere la Cancelarie, Hitler le-a spus aghiotanţilor săi
ar fi făcut o imensă plăcere să urmărească feţele englezilor
incezilor, care se tot lungeau pe măsură ce ascultau, liscursul lui Hitler cu declaraţia de război
adresată Poloniei
dansat în parlament ovaţii furtunoase, în loja diplomaţilor, 'asadorii Japoniei şi Italiei l-au
aplaudat. Ca semn al
'bării războiului, s-au ridicat în picioare împreună cu gărzile
3rp ale lui Hitler si Goring. Goring, în calitate de preşedinte, nstatat „unanimitatea".
e drumul de la Opera Kroll la Cancelarie, mari mulţimi de
eni aflate pe bulevardul Unter den Linden şi pe Wilhelmstrasse
oprimau entuziasmul faţă de războiul împotriva Poloniei, ia întotdeauna după un mare discurs,
Hitler s-a întors epuizat
implet transpirat la Cancelarie. A făcut o baie fierbinte şi a
o doză din somniferul Ultraseptyl, prescris de Morell.94
• n seara aceleiaşi zile, Ribbentrop i-a prezentat lui Hitler notele
asadorilor englez şi francez, care cereau oprirea imediată a
inilor duşmănoase împotriva Poloniei şi retragerea trupelor
nane. Hitler a comentat: „O să vedem noi dacă îi vor ajuta
, iolonezi. Ăştia se vor fofila ca de obicei."
" n dimineaţa zilei de 3 septembrie, Henderson şi Coulondre
înmânat lui Ribbentrop notele diplomatice în care se
lea că Anglia şi Franţa se consideră în stare de război faţă de
* Ultraseptyl nu era un somnifer, ci un antiinflamator de sinteză
te răspândit. Morell prescria deseori acest sulfonamid, chiar

jtriva recomandărilor, preventiv si în doze mici. ., .

Germania.95 Hitler a avut o criză de furie. Cu spume la gură a alergat în grădina de iarnă încoace si încolo, urlând în prezenţa lui Ribbentrop, Hess, Goebbels, Himmler si a altora care se strânseseră acolo: „Polonezii sunt o şleahtă prăpădită, nu-s în stare de nimic, numai să facă gură. Englezii ştiu asta la fel de bine ca şi noi. Domnii britanici cunosc dreptul celui mai puternic. La urma urmei, ei au fost maeştrii noştri în chestiunea raselor inferioare. Este scandalos ca cehii si polonezii, mizerabilii ăştia care nu-s mai buni decât sudanezii sau hinduşii, să se prezinte ca state suverane - numai fiindcă de data asta este vorba de interesele germane, şi nu de cele britanice. Toată politica mea faţă de Anglia a plecat de la premisa că ambele părţi recunosc realităţile fireşti, şi acum vor să mă pună la stâlpul infamiei. Este o ticăloşie incredibilă!"

în jurul orei 8.00 seara, coloana de maşini a lui Hitler gonea către gară. Hitler s-a urcat în trenul personal, care de acum se numea „Cartierul General al fuhrerului", şi a plecat spre teatrul de război din Polonia.96

Hitler şi statul său major s-au instalat pe locul de manevre al trupelor Gross Born la graniţa germano-poloneză în Pomerania.97

Acţiunile de luptă împotriva Poloniei au decurs după planul elaborat de şeful Statului Major german, Halder.98 După trei săptămâni de război, din Polonia nu mai rămăseseră decât ruinele Varşoviei, oraşe şi sate arse, câmpuri devastate, lagăre

95 Declaraţia de război a Angliei a fost înmânată înjurai orei 9.00, dar nu lui Ribbentrop, ci translatorului-sef al Ministerului de Externe, Paul Schmidt, deoarece ministrul de externe pretindea că era reţinut.
Declaraţia de război a Franţei i-a fost apoi înmânată lui Ribbentrop la ora 12.00.

96 „Trenul special al fuhrerului" a servit, în timpul campaniei din Polonia, drept cartier general al fuhrerului, deoarece Hitler se aştepta la un atac din partea Franţei la mijlocul lui septembrie si voia să fie Pregătit pentru o deplasare rapidă a nucleului de decizie.

97 Câmpul de manevre Gross Born se afla la 50 de kilometri nord de Schneidemtihl.

98 Planul Făli Weiss („Cazul Alb"), de ocupare a Poloniei, fusese elaborat în mare parte de către Franz Halder, sub supervizarea lui von Brauchitsch. ,,-,..>.

jrizonieri de război si o populaţie înfometată si sărăcită."
:rnul lor îi părăsise si se refugiase la Londra.100
i pofida teribilelor măsuri de subjugare luate de comandourile
lane de pedepsire, poporul polonez nu s-a predat şi a continuat

pte pentru independenţă, în timp ce Hitler se întorcea într-o
la o inspecţie în Polonia la cartierul său general pe roţi din
s Born, un grup de patrioţi polonezi a deschis focul asupra
i :ulelor „coloanei fuhrerului" si asupra SS-istilor din garda de
a lui Hitler. După aceea, la şeful comandoului de poliţie din
.1 major al lui Hitier, Hogi, a avut loc o discuţie cu privire la
irea protecţiei lui Hitler, la care a participat şi şeful statului
>r al lui Himmler, baronul von Alvensleben. Alvensleben i-a
at apoi pe Hogi, Linge şi alţi SS-isti din statul major al lui
:r să viziteze împreună cu el lagărul de prizonieri de război
ipropiere de Gross Born şi să se uite acolo la „animalele
neze".
omandantul lagărului, un maior, i-a condus prin barăci, 12 prizonierii polonezi erau ţinuţi în spaţii murdare şi cu
i insuficiente.
rizonierii ale căror chipuri nu-i plăceau lui Alvensleben au
Biciuiţi pe loc, la ordinul lui, de soldaţii de gardă. Alvensleben
rticipat personal. Aristocratul şi moşierul Alvensleben i-a
it în picioare pe prizonierii aproape leşinaţi după lovituri şi
că „trebuie să le arăţi bestiilor cine le este stăpân". La
lărţire, comandantul lagărului i-a poftit să treacă mai des
colo. Avea să organizeze „scene şi mai palpitante".
' Trupele germane au distrus până la mijlocul lui septembrie
iţa poloneză mult inferioară; la 17.9.1939, două formaţiuni
;tice at) atacat dinspre est si au ocupat, conform protocolul secret
ttatulu] de neagresiune germano-sovietic, teritoriile pe care Rusia
dase ijjoloniei între 1918 si 1920. în timpul campaniei, până la
.1939 Urmata poloneză a pierdut 70.000 de soldaţi, 133.000 au
'ăniţi si 917.000 luaţi prizonieri. Pierderile armatei germane s-au
at la 10.572 de morţi, 3.407 dispăruţi si 31.322 de răniţi. Armata
e a pierdut 973 de oameni, iar 2.002 au fost răniţi.
30 Guvernul polonez se refugiase iniţial, la 17.9.1939, în România.
0.9.1939 s-a alcătuit la Paris, sub conducerea generalului
iyslaw Sikorski, un guvern polonez în exil, care s-a refugiat la
Ira în vara lui 1940, după invazia germană în Franţa. , „,,,,, Hitler în Polonia, crimele de război

în Polonia cucerită de germani a fost instituită o administraţie
colonială sub conducerea lui Hans Frank în calitate de guvernator
general. Frank era un vechi complice al lui Hitler, încă de la
începuturile partidului naţional-socialist. De profesie avocat, îl
apărase pe Hitler în procesul care i se intentase după organizarea
puciului naţional-socialist din noiembrie 1923. înainte de 1933, Frank îi apărase pe membri ai SA care erau acuzaţi de asasinarea
unor comunişti sau a altor germani progresişti. După preluarea
puterii de către Hitler, Frank a fost numit, ca recompensă pentru
„meritele" sale, preşedinte al Academiei de Drept German.
Activitatea lui Frank în Polonia consta mai ales în organizarea

de orgii în palatul regal din Cracovia si în uciderea în masă a
oamenilor la Auschwitz şi Maidanek.
în timpul călătoriei de întoarcere din campania poloneză, trenul special al lui Hitler a fost oprit într-o staţie în care, pe o
linie de garare, se afla un tren sanitar cu răniţi. Hitler si-a
exprimat dorinţa să-i viziteze. Cu o expresie de tristeţe trucată, a mers prin vagoanele cu soldaţi răniţi. Pe parcursul întregului
război, după acest episod, Hitler n-a mai vizitat niciodată un
spital militar sau un tren sanitar, argumentând că un conducător
de oşti nu-şi poate permite sentimentalisme.
Aniversarea puciului naţional-socialist, organizat de Hitler
în noiembrie 1923 la Miinchen, a fost organizată în 1939 în
condiţii de război. Nici englezii, nici francezii, care acum se
aflau în stare de război cu Germania, nu întreprinseseră însă
niciun fel de acţiuni de luptă împotriva Germaniei.101
Pentru întâlnirea cu „vechii luptători" din berăria de la
Miinchen, Hitler a ales în locul cămăşii brune pe care o purta
în mod tradiţional în această zi, o haină militară cenuşie pe
101 Asa-numitul „Sitzkrieg" (Război ciudat sau fals) de pe Frontul
de Vest a durat de la 3.9.1939 până în momentul atacului german în
yest, la 10.5.1940, si a reprezentat o fază a războiului aproape în
întregime lipsită de lupte. Acţiunile de luptă pe linia fortificaţiilor
din vest au constat în această perioadă mai ales în misiuni locale
de recunoaştere si în dueluri de artilerie, precum şi în acţiuni de
răspândire a unor manifeste.

i prins „Ordinul Sângelui". Fiindcă trebuia să se întoarcă
ut la Berlin, festivitatea a început de data aceasta cu o oră
levrerne.102
ţinut un scurt discurs în faţa celor adunaţi în berărie, :ând cât de fericit era să poată conduce lupta poporului
an. Hitler a părăsit adunarea în strigăte de ‚fleil!" si s-a
a gară, unde trenul aştepta gata de plecare.
i drum, cu puţin înainte de Niirnberg, a sosit un mesaj
rafie care informa că, după plecarea lui Hitler, în berărie
i'se loc o explozie. Alte detalii nu au fost comunicate, gara din Niirnberg, primarul oraşului, Liebel, şi şeful
ei, Martin, aşteptau agitaţi sosirea trenului lui Hitler. S-au
n în primul vagon, unde au fost întâmpinaţi de Linge.
in l-a rugat pe Linge să-1 anunţe imediat pe fuhrer că avea
lesaj urgent pentru el. Hitler, care tocmai aflase de mesajul
rafie, a ieşit pe coridor si i-a întrebat imediat pe Liebel şi
lartin: „Ce s-a întâmplat?"
'ifein Fuhrer", a răspuns Martin, „tocmai am aflat de la
:hen că se pregătise un atentat împotriva dumneavoastră, i la o oră după ce aţi părăsit adunarea din berărie, acolo a
loc o explozie puternică. Oamenii care mai erau în sală
st îngropaţi sub tavanul prăbuşit."103
! itler a pălit. Cu respiraţia tăiată, a întrebat: „Unde este

înler?"
tartin a răspuns că Himmler rămăsese la Miinchen şi conducea
i mal investigaţiile. Hitler s-a enervat si mai mult si a
i iat să i se comunice lui Himmler că trebuia să rămână la
i :hen până ce toţi criminalii părtaşi în această afacere erau
i. Apoi s-a calmat puţin şi a adăugat plin de mânie:
neţi-i să procedeze fără niciun scrupul şi să desfiinţeze cu
banda aia de criminali."
Festivitatea a început cu o jumătate de oră mai devreme, la
1100. Deoarece trenul lui Hitler trebuia să plece din Miinchen la
L .31, Hitler îşi scurtase discursul si părăsise berăria la ora 21.07.
ia plasată de Georg Elser a explodat la ora 21.20.
' Elser pusese bomba într-o coloană de lângă pupitrul
i orului. Prăbuşirea tavanului a dus la moartea a 8 oameni, iar
1 fost grav răniţi. - «"•'Ait-'rti:;'r-rvv>r»u. .-r'«i

Liebel si Martin au coborât din nou. Vestea despre atentatul
eşuat asupra lui Hitler s-a răspândit în tot trenul. Fuhrerul a
fost felicitat pentru salvarea sa miraculoasă. Hitler a răspuns
că pe el îl proteja providenţa.
Cercetările au scos la iveală că o bombă fusese instalată
într-o coloană aflată în faţa scenei din berărie, pe care Hitler
îşi ţinea discursul. Chelnerii au declarat că în zilele dinaintea
atentatului văzuseră de mai multe ori în berărie un bărbat pe
care nu-1 cunoşteau. Descrierea acestuia a fost imediat transmisă
la toate punctele de frontieră, ceea ce a dus în final la arestarea
unui anumit Elser care voia să plece în Elveţia, în timpul
anchetei, Elser a declarat că el pusese bomba acolo. O făcuse
fără alţi complici si cu intenţia de a-1 omorî pe Hitler pentru a
schimba ordinea politică din Germania. Cu toate că nu existau
alte indicii, Hitler nu voia să creadă că Elser organizase singur
atentatul. A ordonat arestări în masă.104
SD-ul* era de părere că atentatul asupra lui Hitler a fost
opera serviciului secret britanic, în acest context, oamenii SD
au înscenat o legătură telegrafică cu o staţie a serviciului secret
britanic din Olanda, pretinzând că erau un grup de rezistenţă
antifascist din Germania.
în cursul acestei operaţiuni, SD-ul german a reuşit să-1 ademenească pe spionul englez Captain Best la graniţa germano-olandeză. Acolo, oamenii SD i-au împuşcat pe grănicerii olandezi si
1-au adus pe Best pe teritoriul german.105 în timpul anchetării
104 Elser fusese arestat deja în timp ce încerca să treacă ilegal
graniţa la Konstanz. Asupra sa a fost găsită o carte poştală cu imaginea
berăriei din Miinchen, notiţe despre fabricarea explozibilului si mai
multe piese ciudate din metal. De abia după ce sosise ştirea despre
atentat s-a făcut legătura cu Elser.

* SD - Sicherheitsdienst, Serviciul de Securitate, (n.tr.)
105 Legătura telegrafică a SD, secţia străină, cu rezidentul MI6 din Olanda a început încă din octombrie 1939, pentru a se verifica scurgerea nepermisă de informaţii cu privire la intenţiile de atac în Vest ale germanilor. MI6 a fost făcut să creadă că se afla în legătură cu opoziţia militară. La o zi după atentat, agenţii britanici Sigismund Payne Best şi Richard Stevens au fost capturaţi în timpul unei întâlniri din apropierea graniţei şi duşi din Olanda, ţară neutră, în Germania, DOSARUL
est nu s-a putut constata nicio implicare a serviciului secret
nic în atentatul lui Elser asupra lui Hitler. Best a dispărut
un lagăr de concentrare, iar Elser a fost folosit pentru
tructia de bombe în secţia de diversiuni a SD.106
ir;
1 m a fi prezentaţi ca oamenii din umbră responsabili de atentat, rea a intrat în istorie sub denumirea de „incidentul Venlo".
)5 Best si Stevens au fost ţinuţi în lagărul de la Sachsenhausen
i la sfârşitul războiului. Elser a fost internat iniţial tot la
senhausen, iar la sfârşitul lui 1944 sau începutul lui 1945 a fost
it în lagărul de la Dachau. La ordinul Serviciului de Securitate al
lului Elser a construit în timpul detenţiei un model al bombei
dar nu a lucrat pentru SD. La 5.4.1945, comandantul lagărului
iau a primit ordinul de a-1 lichida cât mai discret pe Elser, ceea
a si întâmplat pe 9.4.

Decembrie 1939: Goring devine şeful programelor de înarmare
>br , . i
'*.. ?n-u:u . •», Capitolul 6

Hitler s-a întors la Berghof în decembrie 1939.107 într-o seară i-a chemat pe Goring, Hess, Keitel, Funk şi pe ministrul înarmării si muniţiei, Fritz Todt, la o întrevedere la Berghof. La uşa sălii mari unde avea loc convorbirea, Linge a agăţat un afiş „Rugăm nu deranjaţi", pentru ca Eva Braun şi prietenele ei să nu intre în această încăpere, despărţită de salonul de alături doar printr-o draperie.

La sosirea lui Goring, ordonanţele s-au repezit să iasă din garderobă, deoarece Goring nu se dezbrăca niciodată acolo. Dorea să pară întotdeauna un om extrem de ocupat si le arunca ordonanţelor din mers haina, pălăria şi bastonul de mareşal. Cu paşi mari si energici, în cizme cu pinteni, a intrat furtunos în sală. După câteva minute au venit Hess, Funk, Todt şi Keitel. Linge l-a anunţat pe Hitler că toţi domnii erau prezenţi. Hitler a coborât scara cufundat în gânduri, urmat de Linge. In faţa sălii s-a îndreptat si a intrat cu paşi siguri si hotărâţi. Cei prezenţi au ridicat braţul pentru salut. Hitler i-a salutat amabil pe Goring, Hess, Funk, Keitel şi Todt. S-au apropiat toţi de masa mare din marmură. Hitler a deschis convorbirea arătând că Goring va fi însărcinat cu conducerea întregii industrii de război. El avea să primească toate împuternicirile necesare pentru asigurarea bazelor economice ale războiului. După Hitler, s-a auzit vocea hârâită a lui Goring. Vorbea despre starea

107 Hitler a rămas la Berghof de pe 20 până pe 22.12.1939.

IDfWuftî

St larii si creiona perspectiva strălucită a unei industrii de
i)i gigantice, în continuă creştere. Expunerile sale denotau
8) Dtimism necondiţionat.
Htler se sprijină cu toată greutatea pe masă, aşa încât
tele i se îndoaie. Declară că situaţia militară favorabilă
laniei şi atmosfera de victorie din rândul trupelor germane
j i de folosite integral; soarta însăşi le dicta ceea ce trebuie să
Maşinăria de război germană funcţiona la turaţie maximă
trebuia oprită. Francezii erau nevoiţi să accepte lupta.
>m scoate noi din Linia Maginot. Ce părere ai, Keitel?"
leitei râde plin de aroganţă si spune: „Va fi o curăţenie
t raia."
i. Germania este decisă", îl aprobă Goring pe Hitler, „iar noi
|t em în situaţia de a ridica mănuşa. Puterile occidentale vor
pentru că ne-au declarat război."
a 23 decembrie 1939, Hitler a plecat de Crăciun din Obersalz• în Renania pentru a inspecta trupele staţionate pe Rin şi
•aniţa cu Belgia. La 24 decembrie, „trenul fuhrerului" a
pe linia destinată mărfarelor dintr-o gară mică din apropiere
' achen. Hitler a plecat cu maşina până la locul în care erau
onate trupele. Din casele micului oraş se auzeau cântece
late de copii - era cea mai importantă sărbătoare a anului, familiile sunt despărţite, numeroşi taţi şi fraţi sunt în armată, olonia, în buncărele „Poziţiei Siegfried" sau în Renania, ătiţi de luptă.
i) patrulă SS trece fără grabă de-a lungul celor 14 vagoane ale
alui lui Hitler, iar poliţia gării este şi ea prezentă. Imediat
i locomotivă si la capătul trenului se află câte un vagon dotat
| rtilerie antiaeriană, pentru a preîntâmpina posibile atacuri
i ;ne. Aceste vagoane au rămas ataşate de trenul lui Hitler pe
: ă durata războiului. Artileriştii, în hainele lor călduroase, l esc în noaptea întunecată si geroasă si se leagănă de pe un
|i)r pe altul pentru a se încălzi.
'e drumul de acces către trenul lui Hitler se aude zgomotul
t de motoarele unor maşini militare, care se apropie cu
rile mascate. Deodată, Linge aude o voce puternică. Pe aripa
l, i de a doua maşini, care îl urmează pe Hitler, stă Bormann, 24 decembrie 1939: Borman în „trenul fuhrerului"

cu faţa întoarsă si beat, urlând un şlagăr renan de carnaval.
Linge deschide uşa pentru a-1 ajuta pe Hitler să coboare din
maşină. Bormann coboară de pe aripa celei de a doua maşini şi
se îndreaptă clătinându-se spre tren. îi taie calea lui Hitler.

„Mein Fiihrer, ăsta nu este vagonul dumneavoastră", se bâlbâie
cu limba împleticită, „nu, mein Fiihrer, bineînţeles că ăsta nu
e vagonul dumneavoastră. Ă-ă-ă-la e mai în spate."
Linge îi spune că se află în faţa vagonului lui Hitler.
„Va să zică", spune Hitler, „aveam dreptate, ăsta este vagonul
meu, evident."
Bormann îşi îndreaptă chipiul şi reuşeşte cu greu să urce în
vagonul alăturat.
După ceva timp, Bormann apare pe culoarul vagonului lui
Hitler. Cu un zâmbet tâmp, se apropie de compartimentul lui
Hitler. Duce în braţe un brăduleţ. Eva Braun i-1 dăduse în
Obersalzberg, gata împodobit, şi-1 rugase să i-1 dea lui Hitler
de Crăciun. Bormann îi dă de înţeles lui Linge, făcând grimase, că ar urma să fie o surpriză pentru Hitler. Deodată, brăduleţul
îi cade din braţe. Nucile şi globurile de sticlă se rostogolesc pe
jos. Bormann rămâne năuc şi cu ochii căscaţi. I se face frică.
„Repede, repede!" îl zoreşte pe Linge, care s-a apropiat imediat
pentru a ridica brăduleţul de jos. Bormann se apropie prudent
de compartimentul lui Hitler. îi înmânează acestuia o scrisoare
de la Eva Braun şi micul pom de Crăciun. Şeful partidului naţional-socialist108, care, de beat ce este, de abia se mai ţine pe
picioare, îi urează fuhrerului, în numele partidului, un Crăciun
fericit.
Trenul lui Hitler se îndreaptă spre Ems. în această staţiune
balneară se află regimentul de infanterie motorizată al Leibstandarte
SS „Adolf Hitler".
Ajuns la Bad Ems, Hitler a mers cu maşina la sanatoriu, unde
oamenii din Leibstandarte sărbătoresc Crăciunul.
îl întâmpină comandantul Leibstandarte, Sepp Dietrich.
Când Hitler intră în sală, Sepp Dietrich dă comanda pe un ton
108 Bormann era în acel moment secretarul personal al lui Hitler si
Şeful cancelariei statului major al locţiitorului fuhrerului, Rudolf Hess.

1 de familiar: „Linişte, oameni!" Hitler preia si el acelaşi ton
centru a arăta că între el si Leibstandarte există un solid
lent de comuniune, însoţit de Sepp Dietrich, Hitler a trecut
j' ungul şirului de SS-işti în poziţie de drepţi şi i-a salutat cu
ridicat. A luat loc la una dintre mesele plasate în sală în
, de potcoavă si acoperite cu feţe de masă albe. Ofiţerii si
ii din Leibstandarte iau loc şi ei. Cadoul din partea lui Hitler, 1 iri si coniac, este aşezat în faţa fiecăruia, în faţa meselor se
scenă pe care cânta orchestra Leibstandarte. La dreapta
L străluceşte în lumina lumânărilor un brad de Crăciun mare
at împodobit, în faţa scenei se plasase o tribună de vorbitor, i ipă ce orchestra a cântat câteva marşuri, a luat cuvântul
Dietrich. SS-istii au răspuns de fiecare dată cu un „HeiZ/"
or uralelor sale la adresa lui Hitler.
ioi, Hitler s-a postat la tribună. A spus: „Voi, soldaţi ai
andarte, vă aflaţi acum pe meterezele Occidentului* pentru

; eri spaţiul vital pentru Germania. Este dreptul nostru să
din spaţiul strâmt de până acum. Anglia îşi aminteşte
odată că trebuie să ni se pună în cale şi să ne declare
j i. Adevăratul motiv pentru ei nu este campania din Polonia.
• ilitate, plutocraţii englezi privesc plini de invidie cum se
>ltă economia germană. Poporul care şi-a cucerit un spaţiu
uriaş sunt englezii. Eu voi distruge stăpânirea britanică.
ui aparţine germanilor, nu englezilor care dau deja dovadă
nilitate. Voi, soldaţii mei din Leibstandarte, sunteţi aleşii
i, garanţia pentru victoria Germaniei!"
scursul lui Hitler a fost întâmpinat cu aplauze furtunoase.
1 :etat răsuna strigătul „Sieg Heil! Sieg HeiU".
i apă aceea, Hitler a luat din nou loc la masă, printre SS-işti.
estra cânta marşuri vesele. Pentru SS-işti s-a servit punci.
, i urmat glume şi scheciuri în care erau ironizaţi membrii
letului britanic. Chamberlain a fost înfăţişat cu un chip
d si ţâfnos, cu umbrela sub braţ.
[Nota redactorului sovietic:] Este vorba despre linia Maginot.
i editorilor: Redactorul sovietic greşeşte, Hitler s-a referit
devăr la linia de fortificaţii din Vest.

Hitler şi-a luat rămas-bun de la SS-isti într-o dispoziţie excelentă.
De la Bad Ems s-a întors în Obersalzberg, pentru a petrece
Anul Nou 1940 împreună cu Eva Braun.109
La sfârşitul lui martie 1940 comandanţii supremi ai armatei
de uscat, ai Luftwaffe si ai marinei militare au fost chemaţi la
o întrevedere în Cancelarie, în Vest situaţia era neschimbată.
Trupele engleze şi franceze rămâneau pasive. „Acţiunile lor
de luptă" se limitau la intonarea imnului victoriei. Cântau
„Ne uscam rufele în Linia Siegfried".
La întrevederea cu Hitler au participat Goring, Keitel, Halder, Jodl, Brauchitsch, Raeder şi generalul Falkenhorst. S-a discutat
planul pentru ocuparea Danemarcei şi Norvegiei.110 Falkenhorst
era prezent pentru că i se dăduse comanda trupelor de ocupaţie
din Scandinavia.
După întrevedere, Hitler i-a invitat pe Goring si pe Raeder la
masă. Au mâncat toţi trei în sufrageria lui Hitler. Din discuţiile
avute în timpul mesei a reieşit că Raeder privea destul de critic
planul de ocupare a Norvegiei, deoarece se temea de o reacţie a
flotei britanice si deci de pierderi grele de partea germană. Hitler
a răspuns: „Dacă marina germană a avut vreodată o justificare, apoi aceasta este. Nu voi permite ca flota să ruginească în porturi
ca în vremea lui Wilhelm al Il-lea.111 Prefer să risc s-o pierd.
109 Hitler a petrecut perioada dintre 31.12.1939 şi 5.1.1940 laBerghof.
110 Hitler semnase deja la l .3.1940 ordinul pentru cazul „Weseriibung"
(Exerciţiul Weser), privind ocuparea Danemarcei si Norvegiei. La

5.3.1940 a discutat detalii ale operaţiunii cu comandanţii supremi ai celor trei arme. La 26.3, comandantul marinei militare, marele amiral Erich Raeder, l-a informat pe Hitler în legătură cu pregătirea invaziei. La 1.4.1940, generalul Nikolaus von Falkenhorst, însărcinat cu comanda operaţiunii, i-a spus lui Hitler că urma o convorbire cu comandanţii care participau. A doua zi, la întrevederea cu Goring, Falkenhorst si Raeder, Hitler a stabilit ziua de 9.4.1940 ca dată a invaziei.
111 în Primul Război Mondial, flota maritimă germană nu fusese utilizată prea mult până la lupta de la Skagerrak; punctul central al războiului pe mare fusese războiul submarinelor.

r dacă crucişătoarele noastre se duc la fund, vor îndeplini
;i o misiune importantă. Voi scrie o pagină glorioasă în
Ji ia marinei militare germane."
oring l-a sprijinit pe Hitler si a subliniat cât de necesară
ucerirea Norvegiei. Aceasta avea să devină, a spus Goring, f i avionul german împotriva Angliei, upă masă, Hitler era într-o dispoziţie de zile mari. A povestit, prea mare seriozitate, un episod de dinainte de venirea sa
itere. în 1925, observase o mare mulţime de oameni care
i rânsese în jurul maşinii ce-1 aştepta în gara din Miinchen.
i enii râdeau de un cal care smulgea paie dintr-un scaun
î al maşinii lui Hitler şi le mânca. Hitler a fost atât de jenat
>: s-a dus acasă pe jos. Toţi au râs de această poveste, i zilele următoare - în aprilie 1940 - au început operaţiunile
ebarcare a trupelor germane în Norvegia şi Danemarca.
:r înfuleca praline la kilogram.
\sta-i hrană pentru nervi", îi explica lui Linge, leteorologul recomandat de Goring de la Institutul pentru
:ie trimitea zilnic prognozele meteo la Cancelarie, prognoze
aza cărora s-a stabilit apoi data începerii operaţiunii din
•egia. Omul, care nu avea habar în ce scop erau folosite progle sale, a decedat la scurt timp după ocuparea Norvegiei.112
;r făcea bancuri pe socoteala lui: „Pe ăla l-a lovit damblaua
l a priceput ce însemnau prognozele lui."
lanul lui Hitler a fost un succes. Norvegia şi Danemarca au
ocupate.113 Flota britanică a apărut în largul coastelor
egiene. Cu toate că a dat peste o armată germană extrem
tică, alcătuită în special din torpiloare si plasatoare de mine, intrat: în luptă, ci s-a întors în Anglia. După ce a apărut din
în apele norvegiene, faptul era deja împlinit. Fără a fi
njaţi de Anglia, germanii si-au debarcat trupele în Norvegia.
2 Este vorba despre dr. Kurt Diesing, membru al serviciului
'lului pentru prognoza meteo.
3 In timp ce ocuparea Danemarcei a avut loc aproape fără luptă, , sgienii s-au opus din răsputeri, în ciuda forţelor lor inferioare.
i ioia la 9.7.1940, regele Haakon al Vll-lea a ordonat încetarea luptelor.

Mai târziu au încercat si britanicii să debarce în Norvegia.114
Au plasat forţe neimportante la Trondheim, nimicite de germani.
Asupra unor ofiţeri britanici căzuţi în luptă au fost găsite ordine
secrete pentru efectuarea operaţiunii de debarcare. Acestea
conţineau informaţii detaliate legate de direcţia în care urmau să
pornească soldaţii britanici de-a lungul coastei norvegiene - spre
stânga sau spre dreapta, cum trebuiau să ţină armele etc.
Ordinele descriau de asemenea foarte exact dotarea trupelor
britanice. Aceasta consta mai ales în alimente si articole sportive.
Văzând aceste ordine, Hitler a râs si a spus ironic că britanicii
au debarcat în Norvegia pentru a face sport, nu pentru a lupta.
U
După ce armata germană a ocupat Danemarca si Norvegia, în
mai 1940 a atacat Franţa. La 10 mai, prima zi a ofensivei, Hitler
a plecat din Berlin spre cartierul său general, numit „Felsennest"*, construit pe un deal lângă Euskirchen, în Renania.115 Buncărul
lui Hitler era complet îngropat în pământ, fără ca la suprafaţă să
poată fi văzută vreo denivelare. Deasupra intrării era întinsă o
plasă de camuflaj, încăperile lui Hitler - dormitor si birou - erau
mobilate ca de front. Tot aici erau încartiruiţi si Keitel, aghiotanţii
Schmundt si Schaub, precum si Linge. La o distanţă de 30-40 de
metri se afla un cazinou cu ziduri de beton. La 200 de metri, în
spatele unei porţiuni de pădure, era o baracă din lemn, camuflată
si ea cu plase, destinată convorbirilor. Zona cu cele trei construcţii

114 Intre 14 si 20.4.1940, forţele britanice, franceze si poloneze
au debarcat la Andalsnes, Harstadt, Namsos şi Narvik. Trupele
debarcate la Andalsnes si Namsos urmau să înainteze într-o mişcare
de cleşte spre Trondheim. Atacul a eşuat însă, iar forţele aliate au
fost evacuate la începutul lui mai. Aliaţii au reuşit în schimb să
înainteze spre Narvik, pe care l-au ocupat la 28.4. La începutul lunii
iunie, trupele au fost retrase din cauza situaţiei critice din Franţa.

* „Cuibul din stâncă", (n.tr.)

115 Cartierul general propriu-zis, „Adlerhorst" („Cuib de vulturi"), de lângă Bad Nauheim, nu fusese încă finalizat. „Felsennest" se afla
Pe un deal în satul Rodert, lângă Bad Miinstereifel, la o distanţă de
12 kilometri de Euskirchen.

deal fusese înconjurată cu sârmă ghimpată. Se numea „Zona
i să l".
estul cartierului general al lui Hitler se afla în sat, la poalele
iilui.
i rmata germană a pătruns rapid prin Belgia si Olanda în
ui Franţei. Unităţile de atac au izolat forţe importante ale
rsarului, printre care si unităţi ale Corpului Expediţionar
mic, si le-au prins în cleşte la Dunkerque.116 Britanicii au
napoi rapid, lăsând trupele franceze să le acopere
,gerea. Cercul de la Dunkerque se strângea tot mai mult.

;ria si tancurile germane trăgeau ca la vânătoare în
nicii care se revărsau într-o panică nebună spre coastă.
1 coasta plată de la Dunkerque, britanicii au construit
ri ajutătoare aşezând camioane în apă pentru a putea
je la nave. Ca să scape din iadul de la Dunkerque, mulţi
aruncat hainele si armele, au sărit în apă si au încercat să
*ă înot la nave.
| fernul de la Dunkerque s-a apropiat de apogeu odată cu
irile continue ale Luftwaffe, care stăpânea singură spaţiul
n. Avioanele de luptă germane i-au ajuns pe britanicii
pe fugă nu doar la sol, ci si pe apă. Navele încărcate de
l ţi s-au scufundat sub grindina de bombe germane.117
1' „Lovitura de seceră", adică pătrunderea unor puternice unităţi
ncuri germane prin Ardeni, consideraţi inaccesibili, până pe
i a Canalului Mânecii, era rezultatul unui „Plan Schlieffen"
i icat, pe care Statul Major german îl prezentase în octombrie
I Diviziile blindate ale Grupului de Armate „A" au parcurs în
ile 250 de kilometri şi au izolat în Belgia 42 de divizii aliate.
i îl de Armate „B" a pătruns în Nord, Grupul de Armate „C" a
at pe linia fortificaţiilor din Vest si pe frontul de pe Rinul
ior. încălcarea neutralităţii Belgiei a fost întâmpinată de unii
I1 superiori cu rezerve masive, înlăturate însă de Hitler şi de
ii planului „loviturii de seceră".
Pe ansamblu, atacurile aeriene germane de la Dunkerque au
u mult sub aşteptări, în timp ce Goring se lăudase că va opri
i area prin atacurile aeriene, pierderile aliate au rămas, cu 7.000 de
' si 72 de nave scufundate, relativ scăzute.

Toate armele si toată dotarea abandonată de Corpul Expeditionar Englez au căzut în mâinile germanilor. Pentru a-şi salva
pielea, britanicii i-au lăsat pe aliaţii francezi în voia sorţii.
Aceştia au luptat si au căzut în luptă pentru ei.118
După ce comandantul corpului expediţionar s-a întors cu
resturile jalnice ale trupei în Marea Britanic, Churchill l-a decorat
pentru „această victorie strălucită" a armatei engleze cu „Ordinul
Bath". în cercurile înaltului Comandament german s-a râs mult
de această decoraţie atât de potrivit acordată lui Wavell119
pentru „baia rece" din apele Canalului Mânecii.120
Fuga britanicilor din Franţa a oferit înaltului Comandament
german posibilitatea de a deplasa imediat mari unităţi din
spaţiul Dunkerque pe frontul de pe râurile Somme si Oise, să
străpungă la 5 iunie fortificaţiile franceze de pe malul sudic al
celor două râuri si să cucerească la 14 iunie Parisul.
Prizonierii de război francezi si-au exprimat într-un mod foarte
drastic părerea despre comportamentul englezilor la Dunkerque.
118 în cadrul operaţiunii „Dynamo" - numele de cod pentru

evacuarea trupelor aliate din Dunkerque - au fost transportaţi în Anglia 338.000 de soldaţi, dintre care 123.000 de francezi. Conducerea militară britanică a salvat în acest fel nucleul corpului expediţionar si a împiedicat capitularea Marii Britanii. Evacuarea a fost favorizată de un ordin al lui Hitler, care la 24.5.1940 cerea diviziilor de tancuri germane aflate la 18 kilometri sud de Dunkerque să oprească înaintarea. Speculaţiile conform cărora ar fi vrut, în acest fel, să ajungă la o înţelegere cu Marea Britanic au rămas neconfirmate. Ordinul pare să fi fost determinat de teama unui atac din flanc al armatei franceze, de problemele de coordonare si de asigurarea lui Goring că restul trupelor aliate vor fi „desfiinţate" de forţele aeriene germane. Se poate presupune existenţa unei nesiguranţe ce persista încă în rândurile înaltului Comandament al Forţelor Armate cu privire la potenţialul real al unităţilor blindate.

119 Corpul Expediţionar Britanic din Franţa a fost condus de feldmaresalul John Standish Gort. Feldmaresalul Archibald Wavell era în acel moment comandant suprem al forţelor terestre britanice din Orientul Apropiat.

120 La primirea în ordinul creat încă din 1399 era prevăzută la început o baie, ca rit de iniţiere. Gort a primit distincţia „Knight Grand Cross of the Order of the Bath" la 2.6.1940.

lagărele de prizonieri îi băteau pe englezi, îi numeau laşi, lişti si trădători. Germanii s-au văzut nevoiţi să-i cazeze la
: jut pe prizonierii francezi si pe cei englezi în barăci separate, l lin de entuziasm, Hitler s-a dus la Dunkerque.121 La întoarcere
1: vestit că în adăposturile Statului Major britanic, părăsite
|i aba, găsise chiar si telefoane de campanie intacte. I-a povestit
7 oring, plin de dispreţ, felul în care englezii îşi abandonaseră
:gul convoi la Dunkerque. „Nu s-au gândit decât cum să
: e cu viaţă", a spus Hitler. „Da, să trateze cu biciul coloane
:gi de oameni, la asta se pricep. Dar pe câmpul de bătălie
i nişte laşi nenorociţi."
i > >
îloring era şi el plin de entuziasm. Aşteptând maşina în
', adăpostului, i-a relatat lui Hitler ultima sa „aventură", l Iu câteva zile în urmă fusese într-un local pe malul Rinului.
|i clienţii se ridicaseră în picioare, în afară de doi preoţi
: lici. „Le-am arătat eu lor. I-am trimis în lagăr", a spus Goring
p nd. „Şi am dat ordin ca pe un stâlp să fie atârnat un chipiu
meu. Acum trebuie să mărşăluiască în fiecare zi prin fata
i Dului şi să exerseze salutul naţional-socialist."
|l îitler a râs si l-a bătut pe umăr cu simpatie. După ce au glumit
Jiul, Goring i-a strâns mâna, şi-a ridicat plin de importanţă
l onul de mareşal, a urcat în maşină si a plecat la cartierul
general.
Jînfrângerea deplină a Franţei era previzibilă încă înainte de
jrşitul lunii mai. Hitler a primit în această perioadă o scrisoare
la aliatul său Mussolini.122 Pe Hitler l-a indignat mai ales

I î ui că Italia, care timp de sase luni se ţinuse deoparte, voia
i n să intre cu orice preţ în război. Pentru a nu trebui să împartă
i la cu Mussolini, Hitler a declarat că deocamdată nu are
| sie de Italia, căci Franţa era deja la picioarele lui.
21 Hitler a vizitat, pe l-2.6.1940, frontul din sudul Belgiei si din
•ciul Franţei, care trecea între altele prin Bruxelles, Gent, Ypres, |i jemarck, Lille, Lens, Arras si Cambrai. La Dunkerque a ajuns de
a pe 26.6.1940.
22 Scrisoarea lui Mussolini i-a fost înmânată lui Hitler de către
|basadorul italian Alfieri pe 30.5.1940.

Lui Mussolini i-a răspuns că intrarea Italiei în război trebuia amânată până ce forţele aeriene germane aveau să distrugă aerodromurile din sudul Franţei, fapt ce ar fi uşurat trupelor italiene operaţiunile militare.123 Italia însă a declarat Franţei război, fără a ţine seama de argumentele „convingătoare" ale lui Hitler.124 Iată cum arăta „unitatea" partenerilor axei Berlin-Roma.

Hitler voia să ştie ce alte scopuri ascunse ar fi putut urmări Mussolini - în afara celui de a-şi asigura o parte din prada obţinută în Franţa.

Gibraltarul? Malta? Sau intenţiona marina italiană să atace Suezul? La sfârşitul lui mai, Hitler l-a însărcinat pe Ribbentrop să-1 invite pe ambasadorul Italiei la Berlin, Alfieri, la Bad Godesberg, la hotelul Dreesen. Hitler i-a cerut să organizeze vizita lui Alfieri ca si cum ar fi fost vorba despre un parlamentar din opoziţie, în această zi au fost îndepărtate chiar si indicatoarele de pe drumul lui Alfieri, pentru ca acesta să nu-şi dea seama că Hitler îşi avea cartierul general la Euskirchen, la o oră si jumătate de mers cu maşina de Bad Godesberg.

în drum spre întâlnirea cu Alfieri, Hitler părea nervos. Trebuia să ştie neapărat ce intenţii aveau italienii, căci de la declaraţia de război a Italiei, Comandamentul Suprem italian nu arătase nicio intenţie de a interveni activ în lupte.

Convorbirea lui Hitler cu Alfieri de la hotelul Dreesen a durat aproximativ o oră. Din camera în care avea loc se auzea vocea iritată a lui Hitler. îl copleşea pe Alfieri cu reproşuri mânioase, îşi revărsa asupra lui furia si urla că nu putea înţelege atitudinea atât de pasivă a Italiei. „Puteţi să-mi daţi o explicaţie? Puteţi să-mi daţi în sfârşit un răspuns clar? Aşa nu se mai poate continua", a zbierat Hitler.

în statul său major se ştia că de fapt nu era furios din cauza pasivităţii Italiei, ci din cauza faptului că Mussolini declarase

123 Hitler i-a răspuns lui Mussolini pe 31.5.1940.

124 Italia a declarat război Franţei si Marii Britanii la 10.6.1940. Câştigurile teritoriale obţinute în urma ofensivei pornită imediat în

Savoia Superioară au fost însă nesemnificative, în ciuda celor 32 de
divizii folosite.   oi f-:

i Franţei împotriva voinţei lui. Alfieri a plecat de la hotel
li ut si speriat. La scurt timp după aceea a plecat si Hitler.
i timpul cinei de la cartierul general a rămas tăcut si posac.
:•;!, Jodl, Bormann, Dietrich, Hewel, Hoffmann, Morell si
Jîotanţii schimbau priviri pe furiş. Hoffmann, bufonul Curţii, l asit în cele din urmă, încetul cu încetul, să alunge întru
l a supărarea lui Hitler.
>upă masă, Keitel, Jodl, Bormann si Hewel au mai rămas, în
l lor, Hitler şi-a mai descărcat o dată supărarea. „Declaraţia
l ăzboi a Italiei, de care am fi avut atâta nevoie în toamna
|'ită", a explicat el, „a fost condiţionată mai întâi, de către
l)r Emanuel, de predarea de către Mussolini a comandaI tului uneia dintre armate către prinţul moştenitor. Ducele
l 'uzat bineînţeles." Celor prezenţi le era clar la ce se referea
;r. Prinţul moştenitor Umberto era cunoscut drept anglofil.
JJ odl l-a aprobat imediat pe Hitler: „Bineînţeles, mein Filhrer, aţi spus întotdeauna: de ce nu alungă Ducele toată dinastia
oia?"
| Vedeţi", răspunde Hitler, „lui Mussolini nu-i este uşor cu ei.
aţa îl sprijină pe rege, Biserica este de partea lui, Curtea
le ocupă decât de intrigi, iar în partidul fascist există multe
Sriente străine."
Jodl este de părere că italienii ar trebui cel puţin să creeze
|cultăţi flotei britanice din Mediterana. „L-am întrebat pe
cri", a continuat Hitler, „ce planuri are Italia. Aşteptăm tot
|pul un atac al armatei italiene. Ambasadorul a rămas fără
A devenit limpede că nu au de fapt niciun plan serios. La
| ;barea mea categorică de ce sunt atât de pasivi, Alfieri a
uns foarte obraznic că pe front plouă."
|Keitel a intervenit indignat: „Ce o fi în capul lui Mussolini?"
illormann scoate şi el exclamaţii mirate si pline de dispreţ.
j? ,a sfârşitul discuţiei, Hitler subliniază că pasivitatea italienilor
•ivea şi părţile ei bune, pentru că aşa li s-ar mai putea stăvili
: itul pentru Franţa.
î,a începutul lui iunie, cartierul general al lui Hitler de la
; drchen a fost mutat la Bruly-de-Pesche, la nord de Rocry, „UUolfsschlucht", cartierul general al fuhrerului

în apropiere de graniţa belgiană.125 La indicaţiile lui Hitler, acest cartier general a fost denumit „Wolfsschlucht"*. Aşa a
apărut pentru prima dată porecla lui Hitler, „Wolf („lup"), în
denumirea cartierului său general.
„Wolfsschlucht" se afla într-o pădurice. Acest cartier general
fusese construit în grabă si avea un caracter provizoriu. Hitler

locuia în singura baracă din lemn, împreună cu Briickner, Schmundt si Linge. Alături se afla un adăpost subteran din
beton cu o singură încăpere. Sala de mese era la 80-100 de
metri de baraca lui Hitler. Keitel, Jodl si Bormann, precum si
restul statului major se instalaseră în scoală si în locuinţele
satului francez Briily-le-Pesche, evacuat. Consfătuirile se purtau
în clădirea scolii. Acolo se aflau si cartierele generale ale lui
Brauchitsch şi Goring.
în aceste zile, şoferul lui Himmler s-a sinucis din greşeală
mânuind neglijent mitraliera în maşină.126 SS-istul a fost
înmormântat în localitatea belgiană Bruly-de-Pesche. La
înmormântare, Himmler a spus: „Se odihneşte în pământ german.
Această ţară va fi a noastră pentru totdeauna."
în prima jumătate a lunii iunie 1940, Reichsleiterul Amann
a dat curs invitaţiei lui Hitler si s-a înfiinţat la cartierul general
al acestuia. Fostul plutonier fusese în Primul Război Mondial
superiorul lui Hitler în Regimentul „List".127 După venirea la
putere a lui Hitler, a devenit director general al Grupului
Editorial Eher, unde Hitler era coproprietar.

125 Mutarea s-a produs la 6.6.1940.

* „Bârlogul lupului", (n.tr.)

126 Şoferul lui Himmler, Obersturmfuhrer SS (grad din SS, aproximativ echivalent gradului de locotenent din armată, n. tr.) Hans
Bastians, s-a împuşcat mortal la 14.6.1940. A fost primul caz de deces
din cartierul general al fuhrerului.

127 Regimentul 18 Infanterie de Rezervă bavarez fusese alcătuit
în septembrie 1914 din batalioane de front unite. După moartea
comandantului, colonelul Julius List, căzut în luptă la 31.10.1914, a
fost numit ulterior „Regimentul «List»". Hitler a făcut parte din
Regimentul „List" din 16.8.1914 până în 14.10.1918, activând în
sPecial în calitate de curier.

După Amann, la cartierul general a sosit Wiedemann, alt
ii camarad al lui Hitler din Regimentul „List". Acesta emigrase
i ia! în America, în 1933, Hitler îl chemase înapoi în Germania, martor ocular al „faptelor sale eroice" din timpul Primului
boi Mondial, Wiedemann urma să-1 proslăvească acum în
mania.
-lider a vrut să viziteze împreună cu Amann si Wiedemann
ele poziţii ale Regimentului „List" în Franţa din timpul
nului Război Mondial.128 Cu o maşină de teren de la Krupp, părăsit sub escortă cartierul general. Coloana de maşini a
-lider a gonit pe şoselele franceze prin oraşe şi sate, trecând
lângă ruine, morminte proaspete si câmpuri răscolite de
: nade. Refugiaţii care se întorceau acum în valuri se dădeau
parte din faţa vehiculelor lui Hitler care treceau în urletul
|« nelor. Au întâlnit şi grupuri de prizonieri francezi epuizaţi, -lider a încercat, servindu-se de o hartă, să găsească locurile
:are luptase sau fusese încartiruit Regimentul „List", în

|; unea Chemin des Dames a dat ordinul de oprire, întregul
) p a coborât. Hitler a traversat repede câmpul şi s-a oprit în
unor tranşee pe jumătate prăbuşite. Cu un fel de bucurie a
îderii, a arătat spre gropile pline de gunoi şi sârmă ghimpată
' inită. Si-a amintit plin de mândrie că fusese curier în această
J; une. S-a înviorat; de mult nu mai fusese văzut aşa.
n seara zilei de 15 iunie 1940 a sosit la cartierul general al
Hitler prima informaţie legată de o ofertă de armistiţiu din
:ea guvernului francez. Fusese transmisă de ambasadorul
nan la Madrid, von Stohrer, cu care luase contact însărcinatul
icez cu afaceri de acolo. Informaţia s-a răspândit rapid în
egul cartier general. Toţi se felicitau si repetau cuvintele lui
er, care spusese că vagonul din pădurea de la Compiegne, în
: germanii ceruseră pace în 1918, urma să fie acum un loc al
mfului german. Hitler a dat indicaţii ca evenimentul să fie
mtorit cum se cuvine, astfel că în curând întregul stat major
beat.
28 Vizitarea fostelor câmpuri de bătălie ale Primului Război
[mdial a avut loc la 25 si 26.6.1940.

Pe baza informaţiei de la Madrid, înaltul Comandament al Forţelor Armate a redactat imediat proiectul unui tratat de armistiţiu cu Franţa. Ideea fundamentală era capitularea completă a Franţei. El prevedea de asemenea ocuparea întregii ţări si dezarmarea armatei franceze. Soldaţii si ofiţerii urmau să fie luaţi prizonieri, iar întreaga dotare a armatei avea să fie predată Germaniei ca pradă de război. Hitler nu a fost de acord cu acest proiect.
La 17 iunie le-a dat indicaţii lui Keitel şi Jodl pentru un nou proiect referitor la condiţiile pe care le prevedea pentru armistiţiul cu Franţa si a formulat următoarele raţionamente: Anglia va încerca să oprească guvernul francez de la încheierea unui armistiţiu si să-1 convingă să continue lupta, idee întărită de propunerea lui Churchill de a încheia o alianţă anglo-franceză pe baza unei unificări juridice largi a celor două state. Politica germană trebuie prin urmare să dezbine Anglia si Franţa. Nu se poate atinge acest scop cerând o capitulare necondiţionată a Franţei si ocupându-i întregul teritoriu. Dimpotrivă, o asemenea prevedere ar putea determina guvernul francez să respingă încheierea unui armistiţiu, să se refugieze în Africa de Nord si să continue de acolo războiul, împreună cu Anglia. De aceea era necesar să se ofere guvernului francez o modalitate de acceptare a condiţiilor de armistiţiu. Scopul întregii manevre consta în scoaterea Franţei din război - pe cât posibil, cu tot cu coloniile pe care le deţinea - si izolarea Angliei.
După ce a fost înmânată cererea oficială de armistiţiu formulată

de guvernul francez, la 15 iunie au început la Roma tratativele
între guvernul german si cel italian. Acolo s-a stabilit ca Hitler
si Mussolini să se întâlnească pe 18 iunie la Miinchen, pentru
a cădea de acord asupra condiţiilor de armistiţiu pe care urmau
să le impună Franţei.
In seara zilei de 17 iunie, Hitler a plecat cu avionul, împreună
cu Keitel, Ribbentrop şi anturajul său apropiat, la Frankfurt pe
Main unde îl aştepta trenul personal. După sosirea acestuia la
Miinchen, în dimineaţa zilei de 18 iunie, Hitler s-a îndreptat, ui ovaţiile populaţiei, spre
„Fiihrerbau", sediul fiihrerului din
Konigsplatz.

iş

n aceeaşi dimineaţă, l-a primit pe Mussolini la gara principală
Miinchen. După masa de prânz din „Fiihrerbau", Hitler şi
;solini au discutat în biroul lui Hitler. în aceeaşi încăpere
şese loc, cu nici doi ani în urmă, la 29 septembrie 1938, ferinţa „istorică" dintre Hitler,
Mussolini, Chamberlain şi
f l adier. Urmările Conferinţei de la Miinchen sunt cunoscute:
er a ocupat Cehoslovacia, regiunea Memel, Polonia, Olanda, jia, Danemarca, Norvegia şi a
distrus Franţa. Rezultatul ei
ost sute de mii de morţi căzuţi pe câmpurile de luptă, ruine, netea şi sărăcia popoarelor.
,a convorbirea dintre Hitler şi Mussolini a asistat la început
mic cerc de colaboratori: din partea germană, Keitel si
aentrop, din partea italiană, Ciano. A doua parte a discuţiei
oit loc între patru ochi. Imediat după sfârşitul convorbirii, er l-a condus pe Mussolini la gară,
iar acesta a părăsit oraşul
' ichen. Hitler s-a întors în aceeaşi seară la cartierul său general.
După cina luată în tren, Hitler a relatat despre rezultatele
'evederii cu Mussolini şi a expus ambiţiile exagerate ale
i enilor. Italia cerea ca Franţa să-i cedeze Savoia, regiunea
- jurul Nişei, insula Corsica şi Tunisia, în acest fel dorea să-şi
•,ure supremaţia în Mediterana. Hitler a explicat că mai
i perase zelul lui Mussolini şi s-a declarat mulţumit că acesta
ase.
>e 19 iunie, în timpul prânzului, Hitler a sosit din nou la
ikfurt pe Main, de unde a plecat cu avionul la cartierul său
erai din Bruly-de-Pesche. Hitler şi Keitel au ordonat acolo
diat pregătirea, în pădurea de ia Compiegne, a „locului
1 1 mării armistiţiului", în vederea tratativelor ce urmau să
:apă cu Franţa. Ideea de a încheia armistiţiul în acelaşi loc
are Germania fusese nevoită, la 17 noiembrie 1918,129 să
- meze capitularea si de a anula în acest fel în mod public
îl de la 1918 fusese exprimată de Hitler încă de la începutul
•unie 1940, când se întrevedea înfrângerea militară a Franţei.
29 Tratativele pentru încetarea luptelor pe frontul germano-francez
nceput la 7.11.1918 în pădurea de la Compiegne, iar armistiţiul

est semnat la 11.11.1918. . , '

La 20 iunie, textul armistiţiului cu Franţa era gata redactat.
Hitler a dictat personal asa-numitul preambul al documentului.
Acesta urmărea, în concepţia sa, două ţeluri: în primul rând, era menit să-i pregătească din punct de vedere psihic pe francezi
să accepte condiţiile germane, pentru că textul exprima respectul
si admiraţia germanilor pentru „lupta eroică" a armatei franceze.
In al doilea rând, Hitler a justificat în preambul condiţiile
germane invocând necesitatea continuării războiului împotriva
Angliei, astfel încât lovitura principală a tratatului să se îndrepte
nu împotriva Franţei, ci împotriva Angliei.
în seara aceleiaşi zile, Hitler i-a ordonat lui Gunsche să fie
prezent la tratativele din pădurea de la Compiegne si l-a însărcinat
cu protecţia sa personală. Gunsche trebuia să stea la uşa cu geam
care despărţea vagonul în două, pentru a putea fi văzut din toate
părţile în toată splendoarea celor aproape doi metri ai săi. Avea
ordinul să tragă asupra oricărui membru al delegaţiei franceze
care ar fi îndrăznit să se comporte nepotrivit faţă de Hitler.
începutul tratativelor din pădurea de la Compiegne a fost
stabilit pentru dimineaţa zilei de 21 iunie. A fost însă amânat, din cauză că delegaţia franceză nu a reuşit să ajungă la timp la
Paris, fiind împiedicată de trupele si refugiaţii care blocau şoselele.
în dimineaţa zilei de 21 iunie, Keitel si Jodl au plecat cu
maşinile de la cartierul general al lui Hitler spre asa-numitul
„loc de semnare a armistiţiului".
Acest loc istoric a fost pregătit special pentru tratative. Vagonul
în care Germania învinsă semnase în 1918 armistiţiul cu Franţa
fusese scos dintr-o sală de muzeu construită de francezi special
în acest scop. A fost plasat exact în acelaşi loc în care stătuse în
noiembrie 1918, pe şinele care rămăseseră în centrul zonei.
Linia secundară, pe care se aflase atunci vagonul delegaţiei
germane, era acum goală.
In vagon nu se modificase nimic. Era un vagon-restaurant
obişnuit al companiei internaţionale de vagoane de dormit, în
care un compartiment fusese transformat în sală de conferinţe, înăuntru se aflau o masă mare şi scaune de jur împrejur.
în faţa aleii care ducea la „locul armistiţiului" se afla un
Monument al victoriei, ridicat de francezi şi reprezentând un

i ur german prăbuşit. Acesta a fost acoperit cu steaguri cu
tică. Pe alee fusese postată o companie de onoare, în pădurea
jur erau adăpostite în corturi cancelaria, centrala telefonică
aţia de emisie-recepţie.
,a amiază au sosit Goring, Brauchitsch, Raeder, Ribbentrop

ess, cărora Hitler le ordonase să fie de faţă la înmânarea
ială a documentelor cuprinzând condiţiile de armistiţiu. In
t din urmă a sosit si Hitler personal. Pozând în erou, a trecut
f, evistă garda de onoare, s-a oprit la monumentul acoperit
steaguri cu zvastică şi la placa de comemorare a victoriei
iţei asupra Germaniei din 1918.
Hând s-a anunţat apropierea delegaţiei franceze din direcţia
isului, Hitler,'Goring, Brauchitsch, Raeder, Ribbentrop, i el, Hess şi Jodl au urcat în vagon. Toţi au luat loc la masă.
Jna dintre laturile mesei a fost rezervată delegaţiei franceze, ische, purtând casca de oţel şi cu pistolul încărcat în buzunar, postat la uşa care ducea în compartimentul alăturat. In
apta lui stătea translatorul Schmidt.
în jurul orei 14.00 a apărut delegaţia franceză însoţită de
eralul german von Tippelskirch. Din ea făceau parte şeful
S legaţiei, generalul de armată Huntziger, generalul Parisot
la forţele terestre, generalul Bergeret de la aviaţia militară, ^amiralul Le-Luc de la marină şi ambasadorul Noe'l.
Delegaţia franceză a coborât din maşini la intrarea pe alee.
ncezii au fost conduşi pe lângă monumentul învelit şi pe lângă
i da de onoare până la vagon. La intrarea delegaţiei, Hitler şi
urajul său s-au ridicat în tăcere. Francezii s-au oprit speriaţi, se aşteptaseră la prezenţa întregii conduceri germane. In
ere si cu o expresie severă, Hitler i-a poftit scurt să ia loc.
După ce s-au aşezat toţi, s-a ridicat Keitel. Şi-a pus tacticos
noclul si a început să citească preambulul tratatului. Trans)rul Schmidt traducea în franceză.
Apoi Keitel i-a înmânat şefului delegaţiei franceze, generalul
ntziger, textul tratatului de armistiţiu în limbile germană şi
nceză, precum şi o hartă a Franţei pe care era trasată linia
demarcaţie între teritoriul francez ocupat şi cel neocupat, aceasta, înmânarea oficială a documentelor cuprinzând

condiţiile de armistiţiu se încheiase. Hitler, Goring, Brauchitsch, Raeder, Ribbentrop si Hess s-au ridicat si au părăsit vagonul. Doar
Keitel si Jodl au rămas pentru tratativele cu delegaţia franceză, împreună cu câţiva colaboratori si cu translatorul Schmidt.
La coborârea lui Hitler din vagon, o orchestră a intonat imnul
naţional german. Keitel si ceilalţi nemţi rămaşi în vagon s-au ridicat
imediat si au ridicat braţul pentru salutul fascist. Keitel cânta cu
voce tare; ceilalţi germani din vagon i s-au alăturat. Francezii
s-au ridicat si ei în picioare. Un membru al delegaţiei franceze
avea lacrimi în ochi. Hitler nu a aşteptat rezultatul tratativelor, ci
s-a întors în aceeaşi zi cu avionul la cartierul său general.
După plecarea lui Hitler; Keitel le-a cerut francezilor să ia la
cunoştinţă despre textul tratatului de armistiţiu. După aceea, şeful
delegaţiei franceze, Huntziger, i-a cerut lui Keitel permisiunea de
a lua legătura telefonică cu guvernul francez din Bordeaux. Keitel

s-a eschivat la început deoarece se temea că tratativele s-ar putea
prelungi. A declarat că delegaţia franceză ar fi trebuit să aibă
împuternicirea de a încheia singură armistiţiul. Huntziger a
confirmat că delegaţia franceză avea această împuternicire, subliniind însă că aceste condiţii impuse de nemţi decideau soarta
poporului francez, prin urmare i se părea necesar să informeze
guvernul. Huntziger a amintit că delegaţiei germane i se dăduse
permisiunea, în 1918, de a-si consulta guvernul.
Keitel a cedat.
Huntziger a cerut legătura la Bordeaux pentru a vorbi cu
comandantul suprem al armatelor franceze, generalul Weygand.
Convorbirea telefonică a delegaţiei franceze cu Bordeaux-ul a fost
ascultată de translator, ambasadorul Schmidt. Weygand l-a întrebat
pe Huntziger în primul rând unde era. Acesta a răspuns: „Poţi să-ţi
imaginezi unde!" La care Weygand a spus: „Bietul meu prieten!"
Apoi Weygand s-a interesat de condiţiile armistiţiului. Huntziger
i-a răspuns că erau dure şi le-a enumerat punct cu punct.
Weygand a promis că va da un răspuns limpede după ce-1 va fi
informat pe Petain. Tratativele din vagon au continuat.
Pe parcursul lor, Huntziger l-a întrebat pe Keitel ce fel de
condiţii de armistiţiu intenţiona să pună Italia, exprimându-si
temerea că aceste condiţii ale Italiei ar putea fi dure si nedrepte.

Keitel a răspuns evaziv că nu-i erau cunoscute condiţiile
s î mulate de italieni. Tratativele franco-italiene urmau să înceapă
li;diat după încheierea celor franco-germane. Huntziger a
puns, vizibil iritat, că Franţa nu avea de fapt nevoie de un
i listiţiu cu Italia, dat fiind că acesta era de facto în vigoare la
j. nita franco-italiană, din momentul în care Italia declarase
boi. în cazul în care condiţiile Italiei ar leza onoarea Franţei, f. /ernul francez nu le va accepta. Tonul generalului Huntziger
înăsprit, acesta subliniind fiecare cuvânt: „Cu aşa ceva nu
n fi de acord."
în continuare, situaţia a devenit picantă. La Jocul armistiţiului"
iu pădurea de la Compiegne a apărut pe neaşteptate ataşatul
|i itar al Italiei la Berlin şi a început să-i chestioneze pe ofiţerii
• mani în legătură cu mersul tratativelor. A fost nevoie de ceva
: rturi pentru a-1 împiedica pe generalul italian să-şi facă apariţia
faţa delegaţiei franceze.
în seara zilei de 22 iunie, Keitel le-a adresat francezilor un
|i imatum. într-o scrisoare scurtă, i-a cerut generalului Huntziger
:omunice în cel mult o oră dacă delegaţia franceză era dispusă
accepte condiţiile armistiţiului. In caz contrar, delegaţia
J--mană va porni de la premisa că rezultatul tratativelor era
1. Acţiunile de luptă aveau să fie reluate în plină forţă.
i ntziger a transmis conţinutul scrisorii imediat lui Petain la
rdeaux. După nicio jumătate de oră, Huntziger a declarat
delegaţia franceză era dispusă să semneze tratatul de armistiţiu.
Pe 24 iunie, Hitler i-a invitat la cazinou pe Keitel, Jodl, rmann, Hewel, pe aghiotanţii săi si alte câteva persoane din

tierul său general. Era foarte bine dispus. S-a declarat satisfăcut felul cum decursese războiul până în acel moment şi a mifestat optimism în privinţa atitudinii viitoare a Angliei.
-oblemele Europei Occidentale sunt acum rezolvate, iar nouă ne mai rămâne decât să încheiem conturile cu Rusia sovietică" pus Hitler frecându-si mâinile.
Către miezul nopţii, oaspeţii lui Hitler au ascultat la radio .cursul lui Goebbels, acompaniat la început şi la sfârşit de smote de luptă înregistrate. Ascultătorii credeau că era vorba spre o transmisie de pe front. In realitate însă, zgomotele m produse în studioul radio din Berlin. ; >,• s ;. .^-/^ u

A:- "".U ii*"
în octombrie 1940 Hitler a decis să se întâlnească cu Franco pentru a trata intrarea Spaniei franchiste în război, întâlnirea cu Franco a avut loc în gara Hendaye din apropiere de Biarritz, în trenul lui Hitler.130 întrevederea, la care au luat parte Hitler, Keitel, Franco, ministrul de externe al Spaniei, Serrano Suner, si translatorul Schmidt, a durat aproximativ patru ore. S-a discutat despre cucerirea fortăreţei britanice a Gibraltarului, după un plan elaborat de Statul Major german sub numele de cod „Isabella/Felix"131. Au fost iniţiate următoarele măsuri:
- s-au alcătuit două state majore: unul tactic, sub comanda generalului german Lanz, si unul pentru aprovizionare, sub comanda generalului german Jaenecke;
- au fost trimişi cincizeci de ofiţeri germani în civil cu paşapoarte si viză spaniolă false în Marocul spaniol. Aveau din partea Statului Major german însărcinarea să verifice în ce măsură reţeaua de şosele din regiunea Gibraltarului putea fi utilizată de unităţile germane motorizate şi de artileria germană;
- o divizie spaniolă sub comanda generalului Asensio a exersat atacul asupra Gibraltarului în apropiere de Algeciras;
- unităţi germane de artilerie se antrenau în Franţa, la nord-vest de oraşul Besancon pentru a testa posibilităţile de asalt asupra unor stânci asemănătoare celor din Gibraltar. Statul Major spaniol i-a trimis celui german probe de rocă din Gibraltar pentru a fi analizate de biroul pentru armament al înaltului Comandament al Armatei de Uscat.
Keitel a descris plin de entuziasm o piesă de artilerie specială, uriaşă, produsă de Krupp, cu o rază de acţiune de aproape 200 de kilometri.132 Hitler a decis să i-o pună la dispoziţie lui Franco.
130 Hitler si Franco s-au întâlnit pe 23.10.1940 la Hendaye.
131 în timp ce planul „Felix" prevedea ocuparea de către spanioli a Gibraltarului cu sprijinul trupelor germane, acţiunea „Isabella" urma să se deruleze în cazul unei debarcări britanice în Peninsula Iberică. Scopul consta în alungarea britanicilor de către trupele germane de Pe continentul european, precum si în ocuparea porturilor spaniole

Şi portugheze de la Atlantic.
132 Keitel se referă la piesa de artilerie de tren K. 12 y având calibrul de 21 cm, care fusese creată de firma Krupp si costa 1,5 mili

Planul „Isabella/Felix" urma să fie dus la îndeplinire în
|i uarie-februarie 1941. Hitler a renunţat însă în curând la acest
| n si chiar la participarea făţişă a Spaniei la război, deoarece
]=ărâse să atace în cel mai scurt timp Rusia sovietică.133
Hitler a declarat că intrarea Spaniei în război ar face necesară
Sărarea întinsului ţărm peninsular împotriva manevrelor de
Sbarcare anglo-americane, IUTU care ar lega importante forţe
|rmane de această zonă. în afară de aceasta, Germania s-ar
ea obligată să preia aprovizionarea Spaniei cu material de
l1 boi, combustibil şi alimente. După ce fusese luată decizia de
| :aca Uniunea Sovietică potrivit planului „Barbarossa", Hitler
părea să mai aibă vreun interes să deschidă un alt teatru de
•boi în Peninsula Iberică.134 O politică de „neutralitate
11 evoitoare" a Spaniei îi părea acum o variantă mai favorabilă.
Sub masca neutralităţii, Spania lui Franco le-a permis
marinelor si altor nave de război germane să efectueze reparaţii
|-ă facă aprovizionări în porturile spaniole. Spania sprijinea
i îţia militară germană, care ataca deasupra Atlanticului nave
|;;lo-americane, punându-i acesteia la dispoziţie aerodromurile
Sstaţiile de emisie-recepţie.
[n ceea ce priveşte economia de război, livrările de minereu
nolibden şi wolfram din Spania jucau un rol important pentru
ii e de mărci. Tunul, cu o lungime de 33 m, trăgea cu proiectile de
l ,5 kilograme la o distanţă de până la 115 kilometri. Punctul slab
i durata de viaţă redusă a acestei piese de artilerie, de 90 de focuri.
Ir impui întregului război s-au tras cu acest tun doar 72 de proiectile
c irecţia coastei britanice de la Canalul Mânecii.
133 Planul „Felix" a fost respins de Franco, îl considera într-adevăr
|i.izabil, însă credea că rezultatul politic al acestuia ar fi fost
K ngerea legăturii dintre Spania si Reichul german, ceea ce ar fi
: :rminat invazia Peninsulei Iberice de către Marea Britanic. Probabil
Jjilanul „Isabella" nu l-a convins.
134 După întrevederea cu Franco, Hitler a semnat la 18.12.1940
finul nr. 21 privind cazul „Barbarossa", care începe cu aceste
t inte:,Armata germană trebuie să fie pregătită să doboare Uniunea
> ietică printr-o campanie rapidă chiar înainte de încheierea
: ooiului cu Anglia." Pregătirile pentru atacul împotriva Uniunii
|vietice urmau să se finalizeze până la 15.5.1941. ,.} , v ft^,,, ,,, g3 octombrie 1940: Discuţiile cu Franco

industria de război germană. Spania mai ajuta si la ocolirea
blocadei economice împotriva Germaniei importând din America
materii prime deficitare si trimiţându-le mai departe în Germania.
Din rapoartele amiralului Canaris, şeful contrainformaţiilor din

înaltul Comandament al Forţelor Armate, în legătură cu ajutorul acordat de autorităţile spaniole celor germane, reiese că în mai multe locuri din Spania au fost plasate baze de contrainformaţii, cu acordul regimului lui Franco.
Serviciile germane de informaţii transmiteau din Spania la Berlin informaţii importante despre repartizarea forţelor navale si terestre britanice, despre activitatea serviciilor secrete britanice si americane în Spania si în Marocul spaniol, despre legăturile cercurilor englezeşti si americane cu înalte oficialităţi ale regimului de la Vichy si despre situaţia politică existentă în triburile arabe din Marocul francez.
După capitularea Franţei, înaltul Comandament german a dat ordinul de pregătire a unei operaţii de debarcare în Anglia, după planul „Seelowe"*. Marina militară a fost însărcinată cu procurarea mijloacelor necesare pentru trecerea Canalului si cu pregătirea lor. în acest scop, comandanţii armatelor urmau să comaseze toate navele maritime si fluviale aflate în zona lor.135 Trupele executau manevre de debarcare, înaltului Comandament al Armatei de Uscat i s-au alăturat ofiţeri de marină pe post de consilieri. In acel moment, ambele flote aeriene - ale feldmaresalilor Sperrle si Kesselring fuseseră concentrate în Vest. Când fusese elaborat planul „Seelowe", înaltul Comandament german fusese de părere că
* „Seelowe" - leu de mare. (n.tr.)
135 Până la mijlocul lunii septembrie 1940, marina militară comasase în Canalul Mânecii 168 de transportoare de trupe, 1.975 de bărci cu fundul plat, 100 de nave de coastă motorizate, 420 de trailere Ş1 1.600 de bărci cu motor. Cu ele urmau să fie duse pe Insulele Britanice, în trei etape, 260.400 de oameni, 34.200 de vehicule si °l-983 de cai. La 12.10.1940, operaţiunea „Seelowe" a fost amânată Pentru 1941, iar la 10.1.1941 a fost'clasată definitiv.

torul principal al unei operaţiuni de debarcare încununate de :ces ar fi fost superioritatea forţelor aeriene germane faţă de e britanice. După părerea lui Hitler si a înaltului Comandament -mân, superioritatea flotei britanice era anihilată de cea a |' ţelor aeriene germane. Faptul că forţele aeriene germane puteau era împotriva flotei britanice în Canalul Mânecii, care între lais si Dover nu măsura nici 30 de kilometri în lăţime, era privit , un factor favorabil.136
Hitler a tot amânat data debarcării fiindcă spera că Anglia putea fi determinată să încheie pace în urma ameninţărilor invazia. El era de părere că, după înfrângerea Franţei si pa lovitura pe care o încasaseră englezii la Dunkerque, teninţarea unei invazii plus războiul submarinelor si atacurile riene germane vor fi suficiente pentru a-i obliga pe britanici încheie pace.
Hitler a declarat în acest context că, dacă Churchill continua

se încăpăţâneze, el avea să îngenuncheze Anglia, însă înainte
toate trebuia să încheie conturile cu Rusia sovietică, în toamna
1940 s-au intensificat pregătirile pentru atacul asupra Uniunii
«etice, iar operaţiunea „Seelowe" a fost folosită pentru camui rea iminentei invazii în Rusia Sovietică si pentru regruparea în
a forţelor legate de aceasta. Hitler a dat ordin ca pregătirile
, itru operaţiunea „Seelowe" să continue pe parcursul întregii
|t ni, pentru a crea impresia că invazia în Anglia va avea loc în
măvara lui 1941.
136 La 1.8.1940, forţele aeriene germane primiseră ordinul de a
|joorî „cu toate mijloacele aflate la dispoziţie" forţele aeriene
|Hanice. La 13.8 a început, cu „Ziua Vulturului", bătălia aeriană
• itru Anglia. Germanii nu au reuşit să slăbească în mod decisiv
i irarea aeriană britanică, motiv pentru care forţele aeriene germane
|i trecut în septembrie 1940, în urma pierderilor tot mai mari, la
i nbardarea oraşelor englezeşti, în mai 1941, bătălia aeriană a fost
l :ată din cauza luptelor din Balcani si a atacului iminent asupra
iunii Sovietice. Până în acel moment, forţele aeriene germane
i rduseră în bătălia pentru Anglia 1.142 de bombardiere, 802 piloţi,) de avioane de interceptare şi 128 de bombardiere în picaj.

24 octombrie 1940: întâlnirea cu Petain

A doua zi după întâlnirea cu Franco, trenul lui Hitler a oprit
într-o mică staţie la 50 de kilometri nord de Tours, în sudul
Franţei.337 Aici era prevăzută o întâlnire cu şeful regimului de la
Vichy, Petain, si cu prim-ministrul, Laval. Spre deosebire de aroganţa pe care Hitler o afişase faţă de francezi la Compiegne, aici
dorea să-si demonstreze dorinţa de a colabora politic cu regimul
de la Vichy. A plecat cu maşina în întâmpinarea lui Petain si Laval.
După ce a parcurs o distanţă scurtă, a coborât si i-a aşteptat.
La scurt timp după aceea au sosit si Petain si Laval, acesta din
urmă cu nelipsita sa cravată albă.
Hitler l-a salutat pe bătrânul Petain cu o deferentă pe care nu
o mai manifestase decât faţă de Hindenburg. Pe Laval l-a tratat
ca pe un aliat. Hitler l-a invitat cu multă amabilitate pe Petain să
ia loc în maşina sa. Petain, deja destul de slăbit din cauza vârstei, dar încercând să se ţină drept si plin de energie, s-a urcat în maşina
lui Hitler. Hitler l-a urmat. Laval şi Keitel au luat cea de a doua
maşină. S-au îndreptat spre gara în care se afla trenul lui Hitler.
în onoarea lui Petain si a lui Laval, acolo fusese postată o gardă
de onoare germană. Hitler a trecut-o în revistă împreună cu
oaspeţii francezi, după care au urcat în tren. Convorbirea a avut
loc în vagonul-salon al lui Hitler; în afară de Petain şi Laval, la ea
au mai luat parte Keitel şi translatorul Schmidt. Era vorba despre
includerea întregii industrii franceze în potenţialul de război al
Germaniei si despre modul în care guvenul de la Vichy putea
sprijini Germania în lupta împotriva Angliei. Discuţiile au durat

aproximativ două ore.
După aceea, Petain, Laval şi Hitler au trecut din nou în revistă
garda de onoare. La despărţire, Hitler i-a strâns îndelung mâna
lui Petain. Un zâmbet prietenos a apărut pe chipul lui Laval.
După ce şi-a luat rămas-bun, Hitler s-a întors în vagon. Era foarte
bine dispus. La cină s-a arătat deosebit de mândru că Laval îl
comparase cu Napoleon, în ceea ce priveşte războiul cu Anglia, 137 întâlnirea lui Hitler cu
Petain si Laval a avut loc la 24.10.1940
Montoire sur le Loir.

al asigura Germania de tot sprijinul, însă declarase că nu
mia uitat duşmanul comun - Uniunea Sovietică - iar tunurile
lotriva lui trebuiau pregătite din timp. Făcea aluzie la campania
Napoleon din Rusia din anul 1812 si i-a dat de înţeles lui
er că el avea să reuşească acolo unde Napoleon eşuase. Hitler
caracterizat pe Laval ca fiind un politician abil şi un prieten
lădejde al Germaniei. A spus în glumă că ar fi mai bine totuşi
iu i se verifice lui Laval puritatea rasială: ca meridional tipic
ar avea nicio şansă.
Petain se comportase ca un „erou învins", ceea ce-i plăcuse
Hitler foarte mult.
Către miezul nopţii, trenul lui Hitler a pornit spre Miinchen, i land să traverseze toată Franţa.
Hitler a avut în martie 1941 o întrevedere cu Goring în locuinţa
^articulară din Miinchen, în Prinzregentenplatz. După aceea
întiona să meargă la „Fiihrerbau" si i-a oferit lui Goring ocazia
[conducă. De la atentatul asupra lui Hitler din berăria
|L ncheneză, din noiembrie 1939, nu mai folosiseră împreună
eaşi maşină. Se înţeleseseră asupra acestei măsuri de prevedere
itru ca „Fiihrerul I" şi „Fiihrerul II" să nu poată fi eliminaţi
ândoi simultan.
în drumul spre „Fiihrerbau" i-a însoţit Linge. In maşină, discuţia
tre Hitler si Goring s-a concentrat asupra războiului împotriva
iunii Sovietice. Continuau o dezbatere începută deja în locuinţă.
Ier spunea că nu trebuia să mai aştepte cu războiul împotriva
iunii Sovietice. Goring în schimb era de părere că, înainte de a
ca Uniunea Sovietică, era necesar să se asigure spatele faţă de
glia. Hitler a declarat categoric că „socotelile cu Anglia le
heiem mai târziu, dacă încăpăţânatului de Churchill nu-i vine
ntea la cap".
Pregătirile pentru atacul împotriva Uniunii Sovietice erau
3lină desfăşurare în martie si aprilie 1941. Unităţi puternice
ţionate în Franţa, Belgia, Olanda, Danemarca şi Norvegia şi
îgătite pentru invazia Angliei conform planului „Seelowe"
i fost mutate în Est, în apropiere de graniţa sovietică. Divizii

blindate de elită, care participaseră la ocuparea Iugoslaviei şi a Greciei, au fost regrupate în grabă si trimise în Est, unde urmau să dea lovitura-surpriză împotriva Rusiei sovietice.138
în mai 1941, Hitler s-a întors de la Monichkirchen, la sud de Viena, unde urmărise operaţiunile trupelor germane împotriva Iugoslaviei si Greciei, la Berghof.139
La 11 mai, în jurul orei 10.00 dimineaţa, în anticamera biroului lui Hitler a apărut aghiotantul acestuia, Albert Bormann, fratele lui Martin Bormann, împreună cu aghiotantul lui Hess, Oberfuhrerul* SA Pintsch. Albert Bormann l-a rugat pe Linge să-1 trezească pe Hitler si să-1 anunţe că Pintsch îi adusese o scrisoare importantă de la Hess. Linge a bătut în uşa dormitorului.
Dinăuntru s-a auzit vocea somnoroasă a lui Hitler, întrebând:
„Ce s-a întâmplat?"
Linge a dat raportul. Răspunsul: „Vin imediat."
După câteva minute, Hitler a ieşit nebărbierit din biroul care dădea spre dormitor. S-a apropiat de Pintsch, l-a salutat si a cerut scrisoarea lui Hess. Cu ea în mână, a alergat pe scări în jos în sala cea mare. Linge, Pintsch şi Bormann erau încă pe scară când Hitler a sunat. Când Linge a intrat în sală, Hitler stătea la uşă cu scrisoarea deschisă în mână.
„Unde-i omul?" a mârâit.
Linge l-a adus pe Pintsch. Hitler l-a întrebat: „Sunteţi la curent cu conţinutul acestei scrisori?"

138 In primăvara anului 1941, ofensiva italiană împotriva Greciei, pornită în octombrie 1940, era în pragul catastrofei, aşa că Hitler a ordonat un atac împotriva Europei de Sud-Est, pentru a evita o înfrângere a aliatului său. în asa-numita campanie din Balcani, trupele germane au cucerit, între aprilie si iunie 1940, Iugoslavia si Grecia.

139 Hitler s-a aflat de pe 12.4 până pe 25.4.1941 la cartierul general al fuhrerului „Friihlingssturm" („Furtună de primăvară") de lângă Monichkirchen. A condus campania din Balcani din trenul său special denumit „America". După o scurtă oprire la Berlin, a sosit la Berghof Pe 10.5.1941.

* Grad în formaţiunea paramilitară SA, echivalent aproximativ cu gradul de general de brigadă din armată, (n.tr.)

^intsch a răspuns afirmativ. In timp ce părăsea încăperea, je i-a văzut pe Pintsch si pe Hitler apropiindu-se de masa . -e de marmură. După câteva minute a sunat din nou. Linge trat. Hitler stătea încă la masă. Lângă el, Pintsch. Hitler a Jonat: „Să vină Hogi."
gl, şeful comandoului de poliţie din statul major al lui Hitler, osit rapid. Hitler i-a ordonat să-1 aresteze pe Pintsch. Hogi, :-l cunoştea bine pe Pintsch, l-a arestat. Pintsch era complet ' orientat. După cum avea să-i spună mai târziu lui Hogi, fusese ivins că Hess plecase în Anglia cu ştiinţa şi acordul lui Hitler. aceea nu înţelegea deloc de ce era arestat. Hess îi comunicase Pintsch încă la sfârşitul lui ianuarie 1941, în secret, că avea J gând să plece în Anglia, urmând o decizie a lui Hitler, pentru

fluce la capăt tratativele începute în august 1940. Pintsch
St de la Hess că, în august 1940, la iniţiativa ducelui de Bedford
altor politicieni britanici influenţi, avusese loc la Geneva o
levedere a unor oficiali britanici cu profesorul german Albrecht
ishofer, care fusese trimis acolo de Hess în scopul unor
j:uţii preliminare cu englezii.
[n timpul acestor tratative, britanicii declaraseră că ţara lor
dispusă să înceapă tratative de pace cu Germania. Ca o
diţie preliminară, cereau anularea pactului de neagresiune
ieiat de Germania în 1939 cu Uniunea Sovietică. Hess i-a
licat lui Pintsch că Hitler şi el însuşi fuseseră gata să accepte
astă condiţie pusă de englezi, însă Hitler dorise să amâne
;putul tratativelor concrete cu Anglia până după ocuparea
|icanilor. Pintsch a înţeles din discuţia cu Hess că politica
Jrmaniei din această perioadă se concentra asupra pregătirilor
război împotriva Rusiei sovietice.
După arestarea lui Pintsch, Hitler a dat ordin să fie chemat
:diat Martin Bormann; Bormann era în acea perioadă şeful de
major al lui Hess. în curând s-a aflat că Hitler îl numise pe
i mann locţiitorul său în partid, în locul lui Hess. Cei care-1
i oşteau bine pe Bormann au întrevăzut în spatele expresiei
; de adâncă tristeţe, afişată cu ostentaţie, satisfacţia profundă
î-1 încerca. „Ce ipocrit", comentau SS-istii între ei. „Un vegetarian
: s se hrăneşte cu cârnaţi afumaţi", aşa îl numeau pe proaspăt
icăunatul urmaş al lui Hess, care îl convingea pe Hitler să-i

mănânce meniurile vegetariene pentru a se îndopa apoi la vila
sa cu cârnaţi afumaţi plini de grăsime.
După discuţia cu Bormann, Hitler i-a chemat la Berghof pe
Goring si Ribbentrop. între timp, fusese chemat la Hitler şeful
direcţiei de presă a Reichului, Dietrich, care se afla si el acolo.
Hitler i-a dat indicaţii să-i comunice tot ceea ce apărea în presa
britanică despre zborul lui Hess. în acelaşi timp, i-a interzis să
dea presei informaţii în legătură cu acest subiect.
în seara zilei de 11 mai, Hitler a discutat cu Goring, Ribbentrop
si Bormann, după ce aceştia sosiseră la Berghof. L-a chemat pe
Dietrich de mai multe ori si l-au întrebat dacă nu se auzea
nimic din Anglia.
Despre Hess nu sosea însă nicio veste.
Dietrich a comunicat de abia seara târziu că radioul britanic
anunţase că Hess aterizase cu paraşuta într-o regiune îndepărtată
din nordul Angliei. Poliţiştilor care-1 arestaseră le spusese că
venise pentru a-1 vizita pe prietenul său, ducele de Hamilton.
Hitler a întrebat agitat dacă englezii comunicaseră ceva în
legătură cu intenţiile lui Hess. Dietrich a răspuns că nici vorbă.
Hitler i-a ordonat lui Dietrich să prezinte în presă plecarea lui

Hess în Anglia drept „fapta unui dezechilibrat mintal". Din anturajul lui Hitler s-a strecurat vestea că decizia de a-1 declara pe Hess nebun fusese luată într-o convorbire cu Goring, Ribbentrop si Bormann.
De la Londra a sosit ştirea că ducele de Hamilton nega că l-ar cunoaşte pe Hess, iar lui Hitler i-a scăpat o exclamaţie spontană: >,Ce^ipocrizie! Acum se face că nu-1 mai cunoaşte!"
In timpul discuţiilor din statul major al lui Hitler în legătură cu zborul lui Hess s-a spus, în cel mai mare secret, că acesta avea asupra sa un memorandum despre condiţiile de pace cu Anglia: Hess l-ar fi redactat, iar Hitler l-ar fi aprobat.
Punctul principal ar fi fost acela că Anglia urma să dea Germaniei mână liberă în privinţa Rusiei sovietice, în timp ce Germania urma să garanteze Angliei menţinerea coloniilor si Suprematia în Mediterana.

S' 3">oq f>> .(nufra DOSARUL HITLER
In afară de aceasta, memorandumul sublinia ideea că o f iţă „a marii puteri continentale Germania" cu „marea re maritimă Anglia" le-ar asigura acestora stăpânirea lumii.
• -a aflat apoi că Hess ar fi fost ocupat încă din februarie 1941 : laborarea propunerilor politice si economice care urmau să fiezinte baza tratativelor cu Anglia. Mai participaseră şeful anizaţiei pentru străinătate a partidului naţional-socialist, ile, consilierul din Ministerul Economiei, Jagwitz, generalul j-' Haushofer si fratele lui Hess, Alfred, locţiitorul lui Bohle.
Aghiotantul Pintsch, care fusese arestat la ordinul lui Hitler, 3 st predat Gestapoului la Berlin. Acolo i s-a cerut să dea o araţie conform căreia ar fi observat la Hess, în zilele de jaintea zborului acestuia, semne de tulburări psihice.
|După ce Pintsch a semnat la Gestapo că avea să ţină secret :e ştia despre zborul în Anglia, a fost eliberat - la ordinul iitler, după cum i s-a comunicat la Gestapo.
| După eliberare, Pintsch, care avea grad de general, a fost . radat si trimis ca soldat pe front într-o companie disciplinară.
; 3abil că se spera ca astfel să dispară un martor într-o afacere cată. însă Pintsch a rămas în viaţă, iar în 1944 Hitler a L t chiar bunăvoinţa de a-1 avansa locotenent.
l, Soţia lui Hess nu a fost arestată, ci a rămas pe moşia a cărei jprietară era. Hitler a ordonat să i se aloce o sumă importantă. Kimas în relaţii de corespondenţă cu soţul ei aflat în Anglia. fisorile treceau prin mâinile lui Martin Bormann.
tern

22 iunie 1941: Rtcicul asupra Uniunii Sovietice

•ifef

(t
1 '

ft t, Capitolul 7
în primăvara anului 1941, Hitler pusese aproape întreaga
industrie grea din Franţa, Belgia, Olanda, Cehoslovacia, Italia, Ungaria, România si statele balcanice în slujba războiului
împotriva Uniunii Sovietice. Industria acestor ţări a fost
subordonată planurilor de agresiune a Germaniei împotriva Rusiei
sovietice. După ce mobilizase enormele resurse industriale şi
umane ale Europei ocupate, Hitler a dictat în Cancelarie, în
noaptea de 22 iunie 1941, discursul pe care urma să-1 ţină în faţa
parlamentului, întrunit cu ocazia atacului asupra Uniunii Sovietice.
In biroul lui Hitler făceau cu schimbul secretarele Daranowski şi
Schroeder. Hitler a dictat până la ora 5.00 dimineaţa. Textul a
fost multiplicat pentru presă în camera aghiotanţilor. Linge aducea
o dată la 15 minute paginile din biroul lui Hitler.
La ora 5.00, Hitler s-a culcat, iar la 8.30 s-a trezit din nou.
Hitler a citit înaintea apariţiei sale oficiale, cu voce aspră şi
ochii roşii de oboseală, pasajele cele mai pregnante, menite să
apeleze la psihicul germanilor, căutând să găsească intonaţia, mimica si gestica potrivită.
Cu acest discurs, Hitler declara război Uniunii Sovietice.
La 22 iunie, în jurul orei 10.00 dimineaţa, a plecat, îmbrăcat
m haina cenuşie a uniformei militare, la şedinţa parlamentului
de la Opera Kroll. înaintea plecării din Cancelarie, Morell i-a
fiiai făcut o injecţie cu amfetamine.
înspre ora 11.00, ora Berlinului, lumea a fost înştiinţată de
atacul Germaniei asupra Uniunii Sovietice cu care încheiase
Un pact de neagresiune. Hitler a declarat cu ipocrizie în faţa

-ii,'iau

amentului că, după ce meditase îndelung, luase decizia de
rticipa o ameninţare a Germaniei de la est.
n aceeaşi zi, Hitler a plecat din gara Stettin către Prusia
i mtală, la cartierul general ce-i fusese pregătit la Rastenburg, urnit, la ordinul său, după numele animalului de pradă, olfschanze"*.
iitler, care se vedea dintr-odată ameninţat de „iminenţa
i i atac de la est", a găsit la Rastenburg, pe o suprafaţă de
i kilometri pătraţi, nenumărate buncăre de beton si barăci
: lemn, construite deja cu un an si jumătate în urmă.
Construirea unui cartier general la Rastenburg fusese începută
i nte de campania din Franţa, ca parte a pregătirilor în vederea
i rului asupra Rusiei.140
statul major al lui Hitler, care era informat în mod continuu
l îgărură cu felul în care decurgea atacul asupra vecinului rus
:»tiutor, a pus cu plăcere stăpânire pe noul cartier general.141
Toţi se aşteptau la un război-fulger. Conducerea hitleristă

:i :rca să-i convingă pe germani că această campanie împotriva
' iei sovietice urma să fie un război-fulger. Pentru colaboratorii
•i statul major al lui Hitler existau discursuri speciale, care
•: tentau Armata Roşie drept slabă, insuficient înarmată si greu
mobilizat, iar conducerea ei era descrisă ca fiind lipsită de
;erientă militară.
v „Bârlogul lupului", (n.tr.)
140 Ordinul de construcţie a „Wolfschanze" fusese emis imediat
I: ă vizita ministrului de externe sovietic, Viaceslav M. Molotov, în
|i :mbrie 1940. Lucrările urmau să fie finalizate până în aprilie 1941.
j impui vizitei sale, ministrul de externe sovietic a elaborat o listă
pretenţii teritoriale care a determinat conducerea germană să
j: sidere că un conflict ulterior era inevitabil. Printre altele, Molotov
rut strâmtorile turceşti si Balcanii ca sferă de influenţă sovietică, |:a ce ar fi îngreunat, respectiv ar fi făcut imposibil accesul
nanilor la petrolul românesc care reprezenta o premisă decisivă
tru războiul purtat de ei.
141 Conducerea sovietică nu era nicidecum „complet neştiutoare".
Sar primise de la serviciile ei de informaţii numeroase indicii cu
•ire la atacul iminent.

După ce Hitler lua în primire, la consfătuirile militare, rapoartele despre mişcările de trupe germane, pleca la cazinou, afişând poza învingătorului, si trecea cu mâna lui, cu un creion roşu gros, noile poziţii ale armatei germane pe o hartă a Rusiei
atârnată pe perete. Apoi rămânea mult timp în compania
generalilor şi ofiţerilor de la cartierul general.
La sfârşitul lui august 1941, Mussolini a dat curs invitaţiei
lui Hitler şi a venit la „Wolfschanze"142. A fost primit cu mare
pompă. Hitler aproape că plesnea de mândrie şi satisfacţie.
Mussolini l-a felicitat exaltat. In acel moment, trupele italiene
trimise de Mussolini pe Frontul de Est se aflau în marş spre
Uman. Hitler si Mussolini au plecat cu avionul în acea regiune.143
Avioanele Focke-Wulf 200144, pe care le foloseau Hitler, Mussolini si anturajul lor, au aterizat pe un aerodrom militar
în apropiere de Uman. Acolo se pusese masa, sub cerul liber, pentru cei sosiţi.
Şeful Grupului de Armate „Sud", von Rundstedt, comandantul
suprem al armatei de tancuri, von Kleist, şi comandantul aviaţiei
militare din Ucraina, Lohr, le-au prezentat lui Hitler şi Mussolini, într-un hangar, în faţa unor mari hărţi de manevre, situaţia de
pe front.
După raport, Hider şi Mussolini au dorit să inspecteze Cămăşile
Negre. Au pornit într-o coloană de zece maşini de teren Krupp.
In prima se afla aghiotantul de front al lui Hitler, maiorul
Engel, care indica drumul. Cu el se afla un fotoreporter trimis
de Hoffmann. In cea de a doua maşină, împodobită cu însemnele
fuhrerului şi ale Ducelui, se aflau Hitler şi Mussolini, împreună

cu Schmundt, Linge şi Dollmann. Acesta din urmă era translatorul lui Mussolini şi fusese staţionat permanent în Italia. Ministerul de Externe îl trimisese acolo. Pe drum, Hitler îi prezenta lui

142 Mussolini a sosit la „Wolfschanze" pe 25.8.1941.

143 Zborul către Uman a avut loc pe 28.8.1941.

144 Focke-Wulf 200 Condor: avioane de cercetare si avioane de cursă lungă cu o rază de acţiune de 4.400 de kilometri, în 1937 a avut loc primul zbor cu un avion de pasageri; în acelaşi an escadrila guvernamentală a preluat un aparat cu titlu de „avion conducăt0r-Immelmann III". Ulterior i s-au adăugat alte 12 avioane.

• issolini „noile proprietăţi". „Priviţi, Duce", îi spunea, arătând e câmpurile de cernoziom, „aici este cel mai fertil pământ i lume. Italienii dumneavoastră trebuie să se chinuie pentru l acra un pământ stâncos, aici însă se află suprafeţe imense

• asemenea pământ bogat. Va fi grânarul noii Europe".

Coloana de maşini a lui Hitler a ajuns la intersecţia dintre i ia şosele late. Aici urma să defileze o divizie italiană în fata t Hitler şi Mussolini.145 însă divizia a întârziat, şi cei doi au :is să plece în întâmpinarea ei. în curând, â apărut în oărtare vârful unităţii Cămăşilor Negre. Hitler şi Mussolini i a pregătit pentru întâlnire. Maşinile lor au oprit pe marginea ' elei. Dar comandantul diviziei italiene, care se afla în maşina vârful coloanei, precum şi primele camioane cu soldaţi ieni, care credeau toţi că Hitler şi Mussolini se aflau la locul ntâlnire stabilit, au trecut pe lângă ei fără să-i bage în seamă. i "and însă soldaţii l-au descoperit pe Mussolini şi l-au salutat strigăte. Comandantul diviziei a sărit din maşină si a alergat l e Hitler şi Mussolini, fiind nevoit să-şi ţină 'cu mâna casca)ţel care-i sălta pe cap. în cele din urmă, cu respiraţia tăiată, i at poziţie de drepţi în faţa maşinii lui Hitler. De agitat ce era, nai ştia cui să dea raportul, lui'Hitler sau lui Mussolini. Hitler ndicat cu un gest scurt pe Duce. în timp ce SS-iştii din garda :orp a lui Hitler rânjeau în spate de încurcătura ^avântatului" erai italian, Ducele a primit cu o expresie importantă raportul l)âit.

Divizia a pornit din nou. Soldaţii italieni cântau un fel de intella. „Ia uitaţi-vă la Duce", se înghionteau oamenii din l ia de corp a lui Hitler, „ai zice că este Cezar în persoană." i lizibil mişcat de inspecţia trupelor sale, Mussolini l-a asigurat |Hitler, în timpul întoarcerii, că va trimite şi alte divizii italiene ;rontul de Est, bineînţeles, pe cele mai bune.

45 Hitler si Mussolini au inspectat unităţi ale „Corpo di Spedizione 11 ani in Russia" (Corpul expediţionar italian în Rusia). Corpul consta 13uă divizii de infanterie si o divizie rapidă si cuprindea înjur de | 00 de oameni, în 1942, acesta A fost lărgit pentru a forma Armata iliană, cu zece divizii. Grosul Armatei 8 a fost distrus în timpul sivei sovietice de iarnă de pe bon, în 1942/43.

Leibstandarte SS „Adolf Hitler" se afla pe Frontul de Est de
la începutul războiului germano-sovietic. înainte de a fi trimisă
acolo, fusese deplasată în mai 1941 din Grecia la Briinn, în
Cehoslovacia, unde fusese completată si pregătită pentru a
participa la atacul asupra Rusiei sovietice. La sfârşitul lui iunie
1941, Leibstandarte a trecut graniţa germano-sovietică la est
de oraşul Lublin. Fusese încadrată, ca divizie de infanterie
motorizată, în armata de tancuri sub comanda generalului von
Kleist si primise însărcinarea de a pătrunde cu un corp blindat
în direcţia Rovno-Jitomir către Kiev.146
Pentru războiul cu Uniunea Sovietică, în cadrul Leibstandarte
au fost date ordine speciale pe care şefii de companie le citeau
SS-iştilor în timpul pregătirilor înainte de traversarea graniţei
sovietice.
în aceste ordine se spune că războiul împotriva Rusiei trebuie
purtat sub deviza:
- „Sparge-le ruşilor capul, ca să fii în siguranţă!"
- „Tu eşti stăpânul nemijlocit al acestei ţări! Viaţa şi moartea
populaţiei sunt în mâinile tale!"
- „Avem nevoie de pământurile ruseşti, dar fără ruşi!"
SS-iştii din Leibstandarte au primit ordinul de a rade de pe
faţa pământului oraşele si satele ruseşti. Leibstandarte trebuia
să-şi facă un renume atât de cumplit încât doar rostirea numelui
ei să răspândească printre ruşi spaimă si teroare.
Li s-a băgat în cap SS-istilor că Leibstandarte trebuia să lase
în urma marşului ei prin Rusia doar pământuri pârjolite. Dacă
fuhrerul avea să ajungă vreodată într-o asemenea regiune, trebuia să poată spune: pe aici a
trecut Leibstandarte a mea!
în timpul marşului spre Kiev, Leibstandarte a întâmpinat, într-o localitate de lângă Rovno, o
rezistenţă puternică din
146 Generalul Kleist a comandat iniţial grupul de tancuri ce-i purta
numele, „Kleist", redenumit la 25.10.1941 Grupul l Blindat. Divizia
SS Leibstandarte „Adolf Hitler" însăşi fusese subordonată iniţial
Corpului XIV Motorizat şi după aceea Corpului III Motorizat al
Grupului Blindat „Kleist".' ^ , ., , .• , DOSARUL HITLER
I ea unei unităţi ruseşti de gardă.147 Localitatea a putut fi
rită doar după ce întreaga artilerie si toate tancurile diviziei
DSt aruncate în luptă. Pentru a pedepsi rezistenţa militarilor
stici, aproximativ douăzeci de mii de femei, copii si bătrâni
i aşi în urmă au fost împuşcaţi. Au fost adunaţi într-un loc şi
ras în ei din tancurile batalionului de recunoaştere. Localitatea
st distrusă complet.
lontinuând înaintarea, trupele Leibstandarte au fost prinse
o contraofensivă puternică a ruşilor, care le-a ameninţat
i cui stâng. Luptele au durat o săptămână si au fost duse cu
e încrâncenare de ambele părţi. Comandantul Sepp Dietrich

t încă din prima zi ordinul: nu luăm prizonieri, toţi vor fi
uscaţi la faţa locului. Peste tot s-au alcătuit comandouri
iale, însărcinate să dea sistematic foc caselor în toate
lităţile si să-i „afume" cu grenade pe locuitorii ascunşi în
iiţe sau adăposturi.
a începutul lui august, Leibstandarte a cotit spre Uman.
oate că nu trecuseră nici sase săptămâni de la atacul asupra
i inii Sovietice, Leibstandarte avea deja pierderi importante
le depăşeau cu mult pe cele suferite în campaniile împotriva
niei, Franţei si Greciei. Companiile duceau lipsă de purtători
i urniţii.. în acest scop au fost folosiţi, sub imperiul ameninţării
noartea, prizonieri de război şi civili ruşi. La ordinul
andantului Leibstandarte, Sepp Dietrich, purtătorii ruşi
I1 aleşi după criterii rasiale, căci ei aveau să fie înconjuraţi
>S-işt:i. Trebuiau să fie blonzi si cu ochi albaştri, în timpul
< elor, sarcina lor era să asigure cantitatea necesară de
liţie pentru mitraliere. Mulţi dintre ei au căzut sub tirurile
nice. SS-iştii remarcau bucuroşi: „Ivanii ăştia au căzut
tru Germania mare!"
47 Titlul „gardă" a fost acordat primelor unităţi ruseşti la
'.1941. Conducerea militară sovietică distingea în acest fel trupele
se evidenţiaseră în mod deosebit în lupta împotriva armatei
lane. Unităţile de gardă erau la început mai bine dotate din
:tul de vedere al personalului şi al materialelor decât unităţile
late ale Armatei Roşii. Dat fiind că luptele de la Rovno avuseseră
a începutul lui iunie 1941, este evident că Leibstandarte nu a
at atunci împotriva unor unităţi de gardă.

în luptele de la Cherson, câinele comandantului batalionului
de recunoaştere, Sturmbannfuhrer* Meyer, a fost ucis de o
schijă. Pentru a-1 răzbuna, Meyer a dat ordin să fie strânşi la
un loc treizeci de locuitori paşnici, pe care apoi i-a împuşcat
cu mâna lui.
Trupele germane au înaintat, la începutul lui septembrie, în front larg pe Nipru, iar Leibstandarte a fost deplasată pentru
completare în regiunea de la sud de Dnepropetrovsk. Acolo
unde ajungeau unităţile ei, locuitorii care supravieţuiseră
măcelurilor erau strânşi ca vitele în hambare, în fiecare zi erau
scoşi să facă muncile cele mai de jos şi erau bătuţi cumplit.
SS-istii le luau tot ce aveau.
La mijlocul lui septembrie, Gunsche, care luptase în
Leibstandarte pe Frontul de Răsărit, a fost trimis din regiunea
Dnepropetrovsk la şcoala de iuncheri SS de la Bad Tolz, în
Bavaria.
în drum a făcut o scurtă oprire la „Wolfschanze", cartierul
general al lui Hitler. Voia să-i viziteze acolo pe prietenii săi din

garda de corp a lui Hitler, din care făcuse parte între 1936 si
1941, înainte să fie detaşat la unităţile Leibstandarte.
Si-a manifestat mirarea fată de Schaub si alţi camarazi
j i i '
văzând cât de grandios şi masiv era acest cartier general faţă
de cele din Vest. Gunsche a întrebat dacă fuhrerul intenţiona
să petreacă iarna aici. Toţi au început să râdă, iar Schaub a
declarat cu importanţă: „Să petreacă iarna? Ce-ţi imaginezi?
Războiul nostru împotriva Rusiei este un «război-fulger».
Crăciunul îl vom petrece cu siguranţă în Obersalzberg, ca de
obicei."
Aflând că Gunsche venise de pe Frontul de Est, Hitler l-a
chemat la el în buncăr. L-a primit în sala de conferinţe. La intrarea
lui Gunsche, Hitler se plimba cu paşi mari încoace si încolo, fluierând încetişor. Era foarte bine dispus. Hitler i-a strâns mâna
Şi l-a întrebat: „Ei, Gunsche, cum îţi merge? Ce fac Dietrich şi
Leibstandarte a mea?"
Grad din SS, corespunzând aproximativ gradului de maior din
. (n.tr.)

IGunsche a relatat că SS-istii sunt într-o dispoziţie excelentă, ăzboiul din Uniunea Sovietică le place, dar că rusii se
S; pătânau să reziste. „Le spulberăm noi rezistenţa; este doar
lestiune de timp", a răspuns Hitler. „Am dat ordin să fie
Si asate în faţa Moscovei armate cu peste 2.000 de tancuri.
;cova va fi atacată si va cădea, si atunci am câştigat
litler i-a spus lui Giinsche că nu avea deloc intenţia să
îrească întregul teritoriu al Rusiei, în primul rând, era vorba
| :>re a distruge forţele active si a ocupa teritorii vitale. Odată
itingerea Uralilor, avea să dea semnalul de oprire. Restul
iei urma să moară de foame. Pentru cazul în care rusii ar fi
lircat să strângă forţe dincolo de Urali, el, Hitler, avea
gătită o aviaţie puternică. „Ca reorganizator al Europei, mtez că în această ţară va fi instaurată o nouă ordine, după
>ie mele!", a declarat Hitler la sfârşit. La ultimele cuvinte i
Dngestionase faţa. L-a concediat pe Giinsche cu salutul fascist.
în noiembrie 1941, situaţia trupelor germane care se împotSpiseră la Moscova a devenit tot mai critică sub loviturile
| lor. în rapoartele de pe Frontul de Est pe care Linge i le
• :enta lui Hitler, se menţiona tot mai des rezistenţa tenace a
nicului. Linge, care cunoştea dispoziţiile lui Hitler, a constatat
cesta devenise foarte irascibil. Mai ales în timpul consfătuirilor
:aca mereu pe Halder, Brauchitsch si Keitel. Consfătuirile
au loc zilnic la ora 12.00 în buncărul lui Keitel din „Wolfmze".
ntr-una din primele zile ale lunii decembrie, din sala de
siliu a răsunat vocea lui Hitler care vorbea la telefon cu
• Ierian. Acesta comanda armata de tancuri de la Moscova.148
-Jitler urla la telefon: „Guderian! Să rezişti cu orice preţ!
| lit întăriri! Mobilizez tot ce am! Te poţi baza pe asta! Rezistă, stă în orice caz!"

148 Guderian era comandantul Armatei 2 Blindate.

Nu mult după aceea, au sosit rapoarte conform cărora Guderian începuse să se retragă. Printre ofiţerii gărzii de corp se spunea că Hitler nu era mulţumit de ofiţerii din statul său major. Consfătuirile în legătură cu situaţia de pe Frontul de Est deveneau din ce în ce mai furtunoase. Hitler zbiera, lovea cu pumnul în masă si le reproşa generalilor că erau incapabili de luptă. Aceştia ieşeau de multe ori din sala de consiliu pe coridorul buncărului pentru a-si reveni după tiradele injurioase ale lui Hitler. Odată, în timpul unei consfătuiri a comandanţilor supremi ai Grupului de Armate „Nord", a apărut pe coridor feldmareşalul Leeb. Alerga încoace si încolo extrem de surescitat, în camera de alături, care dădea în coridor, se aflau aghiotantul lui Keitel, Gabriel, şi Linge, care stătea ca de obicei la dispoziţia lui Hitler.
Leeb s-a oprit în uşă şi i-a spus lui Gabriel: „Ce pot să fac dacă fiihrerul nu mă mai crede?"
înfrângerea de la Moscova si blocada fără succes a Leningradului au dus la ascuţirea relaţiei dintre Waffen SS şi Wehrmacht. SS-iştii reproşau Wehrmachtului că era lipsit de un spirit real ofensiv si că proceda după metode şcolăreşti. Ofiţerii din Wehrmacht, la rândul lor, se plângeau că unităţile SS erau mai bine dotate şi înarmate decât cele ale armatei. In afară de asta, SS se bucura de o poziţie privilegiată. Se acuzau reciproc de îngâmfare.
Apărarea tenace a Leningradului, pe care Hitler dorise să-1 cucerească folosind tactica uzurii, îl scotea din minţi. Urla furibund: „O să rad oraşul ăsta de pe faţa pământului şi îi lichidez toată populaţia! Leningradul nu-şi va mai reveni niciodată! Jur solemn acest lucru!"
După ce se liniştea puţin, Hitler repeta în aceste zile întruna: «Oricine poate suporta o victorie. Dar numai cei puternici suportă înfrângerile."
Comandantul suprem al armatei de uscat, Brauchitsch, nu s-a tt>ai arătat deloc la „cartierul general al fiihrerului" după dezastrul de la Moscova. Se spunea că este bolnav, dar nimeni nu credea. In timpul informării colaboratorilor de la cartierul general asupra Sltuaţiei de pe front, Schmundt a declarat ambiguu că Brauchitsch

vi i"

811 jase concediu din motive de sănătate si că fuhrerul preluase Iii isuşi comanda armatei de uscat.149
-litler i-a mai eliberat din funcţie în această perioadă, în

'ă de Brauchitsch, pe şefii armatelor de tancuri, Guderian
l loepner, pe comandantul suprem al Grupului de Armate
i rd", Leeb, precum şi pe alţi generali.150
3e 7 decembrie 1941, japonezii au atacat flota militară
i 'ricana de la Pearl Harbour, si la cartierul general al lui
er a reapărut încrederea, înfrângerile armatei germane de
i loscova şi Leningrad au fost date uitării. Germania a declarat
)oi Statelor Unite ale Americii.151 în acea zi, discuţiile de la
i .a de prânz s-au concentrat asupra capacităţii de luptă a
'ricanilor. Halder a vorbit ironic despre experienţele sale din
pul Primului Război Mondial şi a declarat'că ofiţerii
"ricani nu făceau faţă unei comparaţii cu cei prusaci. Ofiţerii
ii >ricani erau oameni de afaceri în uniformă care tremurau
tru viaţa lor, iar arta lor de a purta război nu era mare lucru.
După câteva zile, Schmundt a apărut în camera lui Linge
tru a bea cu el, ca de obicei, un păhărel de rachiu. Nu după
i t timp a apărut si Hitler, care mai intra când si când pe la
,je pentru a asculta muzică uşoară la radioul acestuia. Hitler
eluat de la Linge ultimul raport de front, s-a aşezat la birou
i cerut ochelarii, în raport se spunea că submarine germane
| undaseră nave americane. „Ia citeşte, Schmundt", i-a spus
er aghiotantului său, „vezi cât de favorabil ne este războiul
tra Americii? Acum putem lovi cu adevărat."

49 Hitler l-a eliberat pe feldmareşalul Walter von Brauchitsch din
iţia de comandant suprem al armatei de uscat pe 19.12.1941.

50 Guderian a fost eliberat din funcţie pe 25.12.1941. Pe
11 indantul Armatei 4 Blindate, general-locotenent Hoepner, Hitler l-a
afară din armată la 8.1.1942. Şeful Grupului de Armate „Nord", naresalul Wilhelm Leeb, a fost eliberat din funcţie pe 16.1.1942 din
a unor corectări ale frontului efectuate de el din proprie iniţiativă.

1151 Hitler a declarat război SUA la 11.12.1941, fără să fi analizat
ealabil urmările intrării în război a americanilor.

Hitler a atras atenţia asupra faptului că americanii erau
legaţi acum de teatrul de război din Pacific, ceea ce îndreptăţea
speranţele că submarinele germane puteau perturba si mai mult
aprovizionarea Angliei din SUA.
Hitler s-a lăsat pe spătarul scaunului şi a început să-si exprime
dispreţul faţă de americani. A arătat că maşinile americane nu au
câştigat niciodată la cursele internaţionale. Avioanele americane
arătau elegant, dar motoarele lor nu valorau nimic. Toate astea îi
dovedeau că mult lăudata industrie americană era supraestimată.
Nu avea mare lucru de arătat în afară de mediocritate si reclame.
După ce Hitler şi Schmundt au plecat, şeful gărzii personale
a lui Hitler, Schădle, a intrat la Linge. A început o discuţie
despre situaţia proastă de pe Frontul de Est. Schădle a remarcat

că fiihrerul nu mai fusese de mult pe front. Trupele trebuiau
să-1 vadă pe fuhrer. „Cu ce se ocupă şeful tot timpul, fir-ar al
dracului?" a întrebat Schădle.
Linge ştia exact cu ce se ocupa Hitler, dar nu a spus nimic.
Hitler îşi petrecea timpul în consfătuiri, pălăvrăgea cu
fotograful Hoffmann si cu prietenii acestuia, citea romane de
aventuri, desena proiecte de arhitectură neinteligibile fiindcă
se credea un mare artist, se retrăgea seara cu Schaub care-i
arăta diapozitive cu dansatoare goale de la Paris sau îşi plimba
câinele, un terier scoţian pe nume „Burii", pe care i-1 dăruise
Bormann. Micul animal era numit la cartierul general în glumă, din cauza dimensiunilor sale,
„câinele marelui Reich german".
La începutul lui decembrie 1941, dorinţa gărzii de corp a
lui Hitler s-a îndeplinit în sfârşit: Schmundt a dat ordinul de
pregătire a unui zbor către Taganrog. De la cartierul general
până acolo erau aproape 2.000 de kilometri. Vremea era rece
şi ceţoasă. Pilotul lui Hitler, Baur, considera că nu era potrivită
Pentru un asemenea zbor. Keitel s-a dus în buncărul lui Hitler
Şi a început să-1 roage pe acesta, folosind un ton servil ca
întotdeauna când vorbea cu Hitler, să anuleze zborul pe front
din cauza timpului nefavorabil.

„Nu! Nu!" l-a întrerupt Hitlefe^cum este foarte important
j reziste acolo în Sud. Chiar si Leibstandarte se retrage. Trebuie
Japărat să mă duc acolo." «Ţ,, Keitel a încercat să-i explice pe tonul cel mai supus că se
nea că i s-ar putea întâmpla ceva. „Sunteţi singurul om, mein
jiirer, pe care se sprijină totul!"
Hitler răspunde măgulit: „Ei bine, să vedem atunci cum va
rremea mâine."
A doua zi, Hitler a decis să zboare la Taganrog.152 Avionul
a aterizat în jurul amiezii la Poltava. Hitler, Schmundt, rell si Linge au urcat într-un
bombardier marca Heinkel153
u plecat, escortaţi de avioane de vânătoare, către Mariupol.
onul se clătina puternic, iar Hitler arăta palid si prăpădit.
La aerodromul din Mariupol, Hitler a fost întâmpinat de
|tre von Reichenau şi von Kleist. De acolo a plecat cu ei în
|zarmă, unde era cazat Statul Major al Armatei.
Pe coridorul slab luminat al statului major, Linge a dat peste
om în blană de oaie si cu căciulă de blană cu capul de mort
|SS. Omul a exclamat: „Aţi sosit în sfârşit, camarazi!"
Era Sepp Dietrich, comandantul Leibstandarte SS „Adolf
îtler". A întrebat unde era fuhrerul şi a fost condus la Hitler.
E-iştii care veniseră cu Dietrich i-au povestit lui Linge că ruşii
i le dădeau pace deloc. Au înjurat fără reţinere comandamentul
rţelor armate si au dat glas speranţei că fuhrerul avea să se
trupelor pentru a le insufla curaj.
însă Hitler s-a mărginit să viziteze statul major. A dat ordin
bazinul Doneţului să fie menţinut cu orice preţ şi s-a întors
ioua zi dimineaţa la Poltava. Acolo a existat o scurtă amânare

cauza timpului nefavorabil. Reichenau, care plecase în
2laşi timp cu Hitler de la Mariupol şi al cărui stat major se
152 Hitler a plecat pe 2.12.1941 cu avionul la Mariupol. De acolo
iers împreună cu comandantul Diviziei SS Leibstandarte „Adolf
er", Sepp Dietrich, la cartierul general al Grupului de Armate
i" de la Taganrog.
153 Heinkel He-111: bombardier standard cu două motoare, aflat
S dotarea forţelor aeriene germane, cu o rază de acţiune de 1.950 de
iometri.

afia la Poltava, nu era de văzut. Nu s-a putut stabili legătura telefonică cu „Wolfschanze" la Rastenburg. Hitler era vizibil nervos. O oră întreagă a aşteptat foarte surescitat în biroul supraîncălzit al comandantului aerodromului, în cele din urmă a sosit si Reichenau. Pilotul său nu găsise aerodromul. Vremea era groaznică - niciun pic de vizibilitate şi un frig cumplit.

Hitler a acceptat imediat invitaţia lui Reichenau de a petrece noaptea în locuinţa acestuia.

A doua zi s-a întors în confortabilul său cartier general, unde a fost întâmpinat cu bucurie de Keitel. Hitler era foarte mulţumit de „fapta sa de eroism".

Xr
'S.
tf.fi, ...Iii, •frt
îs
S:'iiarie 1942: Speer devine succesorul lui Todt
O

•Tf>

Capitolul 8

După o întrevedere cu Hitler la „Wolfschanze", în primăvara
| ului 1942, ministrul Reichului pentru înarmare si muniţie, z Todt, si-a pierdut viaţa în condiţii misterioase.154 Avionul
astrului a explodat după decolare pe aerodromul de la
tenburg la o înălţime de aproximativ treizeci de metri. Todt
chipajul au murit în incendiu. Cauza exploziei a rămas
lucidată. La cartierul general al lui Hitler circulau nişte
nuri vagi cum că ar fi fost opera unui serviciu secret.

Hitler l-a numit ca succesor al lui Todt pe arhitectul Albert
er. Acesta era, în postul de ministru al înarmării, omul de
itură intre marii industriaşi si înaltul Comandament militar.

Speer venea deseori la cartierul general al fuhrerului. Sosind
renul-curier de la Berlin, tren care făcea naveta între capitală
i, artierul general, Speer aştepta în camera lui Linge până se

^ea Hitler. De acolo dădea şi telefoane. Vorbea cu locţiitorul
Saur sau cu biroul de înarmare al armatei de uscat, între
listerul său, conducerea militară şi întreprinderile industriale
ui se mai înăsprea uneori în urma împărţirii prăzii din Est.
Speer s-a plâns odată de faţă cu Schaub, care tocmai se afla în
iera lui Linge, de dificultăţile existente în repartizarea
eprinderilor si resurselor de materii prime obţinute în teritoriile
ietice ocupate. Speer spunea că domnii din industrie îşi vedeau
primul rând de interesele lor. Reprezentanţii marilor firme
154 Fritz Todt a murit la 8.2.1942.

veneau în urma trupelor si pretindeau să le fie predate întreprinderile
si materiile prime capturate.
Krupp, Rochling si alţi magnaţi ai industriei grele îşi cereau
partea leului pentru meritele lor faţă de patrie. Speer era de părere
că Hitler trebuia să convoace neapărat o întrevedere cu industriaşii
pentru a face cât de cât ordine în economia războiului. Acest
lucru era cu atât mai necesar cu cât înaltul Comandament german
plănuia să atace în Caucaz si să cucerească terenurile petrolifere
de la Baku. în mai 1942, la propunerea lui Speer, Hitler i-a invitat
pe marii industriaşi la cartierul său general.155
Au venit: dr. Hermann Rochling, şeful Uniunii Fierului, dr. AlbertVogler, preşedintele concernului Vereinigte Stahlwerke*, dr. Walter Rohland, şeful comisiei principale pentru tancuri si
vehicule blindate, Erich Miiller, directorul general al uzinelor
„Krupp" si mâna dreaptă a lui Krupp, regele tunurilor, Paul Pleiger, preşedintele
întreprinderilor „Hermann-Goring" şi al Uniunii
Cărbunelui, şi alţii.
Hitler îi poftise pe oaspeţii săi la masa de prânz. Mesele
erau încărcate cu cele mai diverse delicatese si produse pe care
comisarul Reichului, Koch, fostul Gauleiter al Prusiei Orientale, le procurase din Ucraina special pentru cartierul general. La
masă a venit vorba despre capacitatea de producţie a industriei
de armament, şi industriaşii au început să se plângă de lipsa
forţei de muncă. Hitler a întrebat cum se prezentau muncitorii
francezi pe care guvernul Petain îi trimisese în Germania.
Industriaşii au răspuns că francezii munceau bine, dar că erau
prea puţini. Apoi discuţia a ajuns la utilizarea prizonierilor de
război ruşi ca forţă de muncă. Hitler a întrebat cum munceau
ruşii, iar industriaşii au răspuns că rusii încercau să tragă chiulul
de la lucru, că trebuiau supravegheaţi cu stricteţe si că era nevoie
de măsuri de constrângere.
155 La 6.5.1942 s-a înfiinţat, sub conducerea lui Speer, un consiliu
al înarmării, din care făceau parte, în afară de membri ai diferitelor
arme ale Wehrmachtului, diverşi industriaşi. Hitler i-a primit pe
iS.5.1942 la „Wolfschanze".
* Uniunea întreprinderilor Siderurgice, (n.tr.) '•

"fi!* >„

Unul dintre ei a observat că ruşilor ar trebui să li se dea tutun
ntru a-i îmboldi la muncă, iar Hitler a replicat că va da
.poziţii să fie produs „tutun" din ierburi de pădure si de câmp, premiu pentru prizonierii de război ruşi care munceau bine.
Justriaşii au cerut o mărire a numărului de prizonieri ruşi
i întreprinderi. Hitler i-a asigurat că se va ocupa personal ca
i iustria să obţină suficienţi prizonieri si persoane deportate
i Rusia ca forţă de muncă. A declarat plin de sine că, în
mă viitoarelor operaţiuni militare de pe Frontul de Est, vor
"acuţi atât de mulţi prizonieri de război încât industria nici
va putea să-i folosească pe toţi.
După masă, Hitler şi industriaşii s-au dus în pavilionul de
ai dotat cu o mare sală de consiliu. Acolo îi aşteptau pe
iustriaşi vin, şampanie, coniac şi trabucuri de Havana.
Discuţiile au avut loc în spatele uşilor închise şi în cel mai
ire secret.
In aceeaşi lună, Hitler l-a invitat pe Antonescu la cartierul
neral.156 A fost cazat în buncărul special pentru oaspeţi. Hitler
întreţinut cu el acolo. Translator era Schmidt.
Antonescu vorbea în franceză. Schmundt si Linge îl aşteptau
Hitler la uşa încăperii în care avea loc întrevederea. Discuţia
itre Hitler şi Antonescu a fost foarte animată.
Era vorba despre participarea trupelor româneşti la asaltul
ipra Stalingradului. Antonescu i-a promis lui Hitler că va pune
dispoziţie un contingent însemnat, însă a atras atenţia asupra
itului că unităţile româneşti erau prost înarmate.157 Hitler i-a
ut lui Antonescu informaţii mai precise în legătură cu numărul
arme necesare românilor. Antonescu a răspuns că nu avea
ipra sa datele complete, dar că le va trimite la Berlin imediat

156 Discuţia cu mareşalul Ion Antonescu a avut loc la „Wolfschanze"
11.2.1942.

157 în total, România a pus la dispoziţie în 1942 pentru Frontul de
27 de divizii, cuprinse în armatele'române 3 şi 4, care au fost
ncate în luptă în cadrul Grupului de Armate „B".

după întoarcerea sa. După întrevedere, Antonescu a participat
la consfătuirea lui Hitler. A doua zi, Hitler l-a condus Ja aerodrom
si si-a luat rămas-bun într-un mod foarte cordial. ,,t
La scurt timp după plecarea lui Antonescu, au sosit la Berlin
cererile de arme din partea României. La masa de prânz din
cazinou, Hitler le-a spus lui Keitel si Jodl că românii ar fi ridicat
nişte pretenţii nemaipomenite. Nici nu se gândea să le îndeplinească. „De arme am eu nevoie ", a spus Hitler. „Le plătesc

petrolul cu maşini, motociclete, biciclete si din partea mea si cu
cărucioare de copii, dar nu cu arme. Oricum ăia nu-s în stare să
mânuiască armele germane."
Keitel îi ţinea isonul. Românii ceruseră mult mai multe arme
decât aveau nevoie. Hitler era de părere că ori intenţionau să le
comercializeze, ori intenţionau să facă rezerve pentru a ataca
după război Ungaria. Hitler si-a bătut joc de Arbitrajul de la
Viena158, în urma căruia românii fuseseră nevoiţi să cedeze, la
cererea lui Hitler, Transilvania Ungariei. Hitler nu a ascuns faptul
că cearta dintre Ungaria si România îi era extrem de favorabilă, îi
dădea posibilitatea, de a împinge, în calitate de arbitru, România
si Ungaria în războiul împotriva Uniunii Sovietice: pe unguri
pentru Transilvania si pe români pentru a posibilă revizuire a
Arbitrajului de la Viena.
Hitler a relatat despre întrevederea sa cu regentul maghiar
Horthy, ce avusese loc înaintea războiului împotriva Uniunii
Sovietice, imitând dialectul vienez al acestuia. Când Hitler i-a
cerut lui Horthy să intre în război împotriva Rusiei sovietice, acesta i-a răspuns: „Suntem pregătiţi din punct de vedere
spiritual, dar nu şi material." Toţi cei prezenţi au izbucnit în râs.
158 în urma celui de-al doilea arbitraj de la Viena, Germania şi Italia
au obligat România, la 30.8.1942, să cedeze Ungariei Transilvania
de Nord si Ţinutul Secuiesc. România a pierdut 43.500 de kilometri
pătraţi şi 2,5 milioane de locuitori, în acelaşi timp, Germania şi Italia
au garantat intangibilitatea teritoriilor rămase în interiorul statului
român. După sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, Uniunea
Sovietică a iniţiat o nouă modificare a graniţelor. Ca o compensaţie
Pentru cedarea Moldovei, României i s-a retrocedat Transilvania de
Nord.

La sfârşitul lui iunie 1942, când centrul de greutate al
oboiului s-a deplasat spre sectorul sudic al Frontului de Est, "tierul general al lui Hitler a fost mutat în Ucraina.159 Se
a la câţiva kilometri de Viniţa, la liziera unei păduri. La
rinţa lui Hitler, a fost denumit „Wehrwolf".160 în apropiere
cartierul general se aflau statul major al comandantului
prem al armatei de uscat si statul major al lui Goring. Statul
ijor al lui Himmler a fost cazat la marginea localităţii Jitomir.
La sosirea la „Wehrwolf, Hitler a fost întâmpinat de comanntul cartierului general, colonelul Thomas. Hitler, Thomas, hmundt si Linge au intrat în hol. Aici fusese agăţată pe perete
iartă a părţii europene a Uniunii Sovietice, pictată pe lemn.
ziţiile atinse de germani erau marcate cu săgeţi. Lui Hitler
plăcut harta. S-a apropiat pentru a o putea vedea mai bine.
iicând cu degetul Rostov si Stalingrad, i-a spus lui Thomas:
; harta asta va trebui să treceţi în curând nişte corecturi. Le
m da acum ruşilor o lovitură care-i va pune în genunchi! Lumea
reagă va fi cu ochii pe noi!"
Thomas i-a prezentat lui Hitler cartierul general şi mai ales
isurile de siguranţă. Zona era protejată de un cordon de apărare

:ătuit din buncăre, tunuri antiaeriene si tancuri, precum si
tranşee pentru tancuri şi câmpuri minate.
Şeful serviciului de securitate al lui Hitler, Rattenhuber, formase
i grup special al RSD (Reichssicherheitsdienst)*, care păzea căile
acces spre cartierul general şi ţinea sub observaţie populaţia
•i împrejurimi.
Thomas a mai spus că, pentru a se spori vigilenta personalului, seara de dinainte de sosirea lui Hitler fuseseră răspândite
>te zvonuri conform cărora un rus îmbrăcat în uniformă de
îior german ar fi încercat să intre în cartierul general pentru
ucide pe Hitler.
159 Hitler a sosit pe 16.7.1942 la cartierul general al fuhrerului
fehrwolf' de la Viniţa.
160 Iniţial se numise „Eichenhain" („Pădurea de stejari"; „Wehrwolf'
vârcolac", n.tr.). '"*
* Serviciul de Securitate al Reichului. (n.tr.)!:

Hitler a dat din cap aprobator şi a întrebat: „Cine a realizat
construcţia?"
Thomas a răspuns: „în mare parte, rusii comasaţi în lagăre."
Chipul lui Hitler s-a întunecat. I-a spus lui Thomas: „Trebuie
împuşcaţi toţi, imediat. Deja ştiu prea multe despre cartierul meu
general.'"161'
Thomas a pocnit din călcâie şi a răspuns: „Cum ordonaţi, mein
fiihrer!", s-a întors si a plecat.
în plus faţă de aceste măsuri de siguranţă pentru cartierul
general, Himmler alcătuise la statul său major din Jitomir o unitate
specială denumită „Reichsfuhrer S S", care cerceta cu regularitate
zona în căutare de partizani.162
în toamna lui 1942, maşina pilotului lui Himmler, Schnăbele, a fost atacată de partizani, în maşină se aflau Schnăbele, un
alt ofiţer S S şi două rusoaice pe care voiau să le ducă în tabără.
Pilotul lui Himmler si ofiţerul SS au fost ucişi de partizani.
Când au fost găsite cadavrele, Himmler a dat ordin ca toată
zona să fie cercetată. Partizanii nu au fost descoperiţi.
Himmler i-a raportat lui Hitler. Acesta a ordonat ca toţi
locuitorii nevinovaţi ai satelor din apropiere să fie ucişi. Execuţia
cetăţenilor ruşi a fost efectuată de o unitate a lui Himmler. Au
avut loc scene cutremurătoare. Femeile care implorau milă au
fost doborâte cu patul pustii, apoi împuşcate. Copiii au fost smulşi
din braţele mamelor si împuşcaţi în faţa acestora. Cadavrele
bărbaţilor, femeilor si copiilor ucişi au fost aruncate în gropi
săpate dinainte. SS-iştii din garda de corp a lui Hitler au venit
special de la Viniţa pentru a asista la această orgie a răzbunării.
161 La construcţia cartierului „Wehrwolf' au lucrat, între noiembrie
1941 şi septembrie 1942, înjur de 8.000 de membri ai Organizaţiei

Todt si 1.000 de persoane din Uniunea Sovietică aduse la muncă forţată. Nu există dovezi cu privire la execuţii de asemenea proporţii.
162 în cazul acestei unităţi era vorba despre batalionul de escortă a Reichsfuhferului S S, format în februarie 1941 si extins în februarie 1943, când a fost transformat în brigadă de asalt; în octombrie 1943 a fost reorganizat în Divizia 16 Blindată, a luptat în Italia împotriva Partizanilor si a participat la numeroase crime de război.

A doua zi după sosirea sa la cartierul general de la Vinita, Ier a fost din nou cuprins de entuziasmul victoriei. I-a ordonat
1 Linge să-i aducă ceva de scris, busola, un atlas, o lupă şi o
, ta în mai multe culori pe care erau trecute zăcămintele de
l terii prime din Rusia.
Hitler era foarte agitat. A indicat Rostov şi i-a spus aghiotantului
Iu Schmundt: „Da, Schmundt, dacă punem mâna pe teritoriul
|ia, nu-mi mai fac griji pentru continuarea războiului."
Degetul lui Hitler a trasat apoi un cerc în jurul Astrahanului, Vlarea Caspică. „Aici o să tai nervul vital al Moscovei, si pe
na totul este terminat", a spus Hitler în cele din urmă, :entuând în mod deosebit cuvântul „terminat".
Atacul trupelor germane asupra Caucazului în direcţia
tlingrad începe în ultimele zile din luna iunie a anului 1942.
cartierul general al lui Hitler, dispoziţia este excelentă. Se
i mult rachiu, iar mesele îmbelşugate contribuie şi ele la
stinderea atmosferei. Meritul îi aparţine „comisarului Reichului
ntru Ucraina", Koch. Acesta umple cămările cartierului
| ieral al lui Hitler cu alimente jefuite de la populaţia ucraineană.
Pe străzile din Vinita rulează în şiruri nesfârşite camioane
| alimente. Ţăranii ucraineni aduc, sub pază germană, făină, i-t, slănină, ouă si păsări, chiar şi vite, în tabăra Cartierului
ieral.
Aghiotantul lui Hitler, Schaub, administrează un transport
i: ;cial de alimente care, la indicaţiile lui Hitler, sunt trimise
etenilor săi şi unor vechi naţional-socialisti din Germania.
Aprovizionarea cu alimente a Evei Braun la Miinchen era
•cina lui Linge. Acesta îi trimitea alimentele prin curier special.
| a Braun îi cerea în mod deosebit slănină ucraineană, care
>lăcea foarte mult.
Koch nu aproviziona doar cartierul general al fiihrerului cu
| rările sale, ci si Cancelaria Reichului din Berlin si castelul
Hitler, Berghof, din Obersalzberg. într-acolo plecau cantităţi
ase de făină, zahăr, unt, slănină, carne, ouă şi păsări.
în iulie 1942, la cartierul general al lui Hitler a sosit Alfred
senberg, proaspăt numit ministru pentru teritoriile ocupate, jefuirea sistematică a regiunilor din €st

într-o uniformă cafenie de operetă, cu multe fireturi de aur.

Rosenberg, un german din zona baltică, era, ce-i drept atotputernic, în calitate de „ideolog" al partidului naţional-socialist, în domeniul gândirii fasciste, dar nu se bucura de prea mare respect ca organizator si practician.
După Rosenberg au mai sosit la cartierul general „stăpânii" îngâmfaţi şi invidioşi ai teritoriilor sovietice ocupate: Erich Koch, numit „împăratul Ucrainei", Wilhelm Kube, un beţiv si bădăran, odinioară Gauleiter al mărcii Brandenburg, acum comisar general pentru Rutenia, şi Heinrich Lohse, grăsanul fost Gauleiter în Schleswig-Holstein, acum comisar al Reichului pentru Ţinutul din Est. Erau urmaţi de ministrul Reichului pentru alimentaţie si agricultură, Backe, şi de secretarul de stat din Ministerul Transportului, Ganzenmuller. Ultimul a sosit - plin de importanţă ca întotdeauna - Goring. Purta uniforma bleu de mareşal, cu nenumărate decoraţii, si învârtea bastonul de mareşal din aur cu fildeș.
Hitler îi chemase pentru a discuta cu ei despre situaţia alimentelor din Germania. Voia ca transportul de alimente din Germania pentru trupele din Est să fie sistat, iar aprovizionarea trupelor să fie asigurată cu alimente din teritoriile sovietice ocupate.
Toţi aşteaptă să fie primiţi de Hitler. Li se alătură Bormann. Vorbesc despre piaţa neagră din Germania, care între timp s-a extins foarte mult.
Goring îi spune lui Backe: „Toată lumea face speculă. Dacă specula s-ar pedepsi cu puşcăria, tot poporul german ar trebui închis. Nu asta este problema. Problema este să scoatem din Rusia tot ce există aici. Şi atunci dispare şi problema pieţei negre."
După ceva timp, Linge, care era cu ei, a fost chemat la Hitler. S-a întors aproape imediat si a anunţat: „Fiihrerul vă aşteaptă."
Goring s-a repezit spre baraca lui Hitler pentru a intra primul. L-a urmat imediat Rosenberg, însă Koch l-a depăşit si a ajuns înaintea ministrului său. Ultimul a intrat Bormann si a luat loc lângă Hitler, pentru a le demonstra tuturor puterea care trecuse asupra sa de când Hess plecase în Anglia.
După ce s-a discutat problema alimentelor, Hitler a cerut Rărirea numărului de muncitori trimişi din zonele ocupate în

| dustria germană. A declarat că le promisese industriaşilor ie va trimite forţă de muncă.
Hitler i-a cerut lui Bormann să-1 cheme pe Sauckel, care li: ise în aceeaşi zi la cartierul general şi aştepta în casa lui l: -mann indicaţiile lui Hitler. Fritz Sauckel, Gauleiterul din ingia, construise lagărul de concentrare Buchenwald de i ga Weimar şi dispunea deja de suficientă experienţă în i /inta folosirii oamenilor la munca forţată. Hitler l-a însărcinat deportarea în masă, în Germania, a populaţiei din Rusia i ietică şi ţările europene ocupate.
La sosirea lui Sauckel, Bormann s-a retras pentru a redacta slinul de numire a acestuia. Hitler a corectat textul de două

i înainte să-1 semneze. Din acest moment, soarta a milioane
: oameni - ruşi, ucraineni, bieloruşi, letoni, lituanieni, estoni, i .onezi, cehi, francezi, belgieni, olandezi, sârbi şi greci - era
mâna stăpânului de la Buchenwald.163
Luând din mâinile lui Hitler ordinul de numire a lui Sauckel, ormann a spus: „Este un triumfal partidului naţional-socialist."
în toamna anului 1942, atmosfera de victorie de la cartierul
; ieral a slăbit destul de mult. Din cauza apărării încrâncenate
uşilor, trupele generalului Paulus s-au înţepenit la Stalingrad.
ensiva unităţilor lui List în Caucaz nu înainta deloc. După
.toriile de la început, List a rămas înţepenit în munţi. Nu
tea îndeplini ordinul lui Hitler de a pătrunde de-a lungul
j astei Mării Negre până la Tbilisi pentru a ocupa terenurile
trolifere de acolo.
Când Hitler a fost anunţat, în timpul unei consfătuiri, că
iipele lui List au urcat pe vârful Elbrus şi au arborat acolo
163 Sauckel fost numit la 21.3.1942 împuternicit general pentru
r ţa de muncă, în lunile următoare, atribuţiile sale au fost extinse
Agresiv, incluzând între altele si răspunderea pentru muncitorii din
: itoriile de est ocupate. „Rutenia Albă" era denumirea dată de
| ;i ţional-socialişti Bielorusiei. Comisariatul Reichului pentru Regiunea
: Est cuprindea statele baltice, independente până la tratatul
::rmano-sovietic.

steagul cu zvastică, Hitler a remarcat cu o ironie amară: „Vor
să-i întreacă pe englezi la ambiţia sportivă?"164 Hitler l-a eliberat
din funcţia de comandă pe generalul List, fără a-1 primi la o
discuţie personală.165
Apoi l-a chemat pe Halder, şeful Statului Major. Linge l-a condus
la Hitler, care l-a primit pe Halder cu răceală si l-a întrebat dacă
nu ar vrea să-si ia un concediu mai lung din motive de sănătate.
Halder a rămas zece minute la Hitler, după care a plecat „în
concediu".166
De acum însă, Hitler s-a retras cu totul dintre generali si s-a
izolat. Nu mai mergea cu ei la cazinou si mânca la prânz singur
în biroul său. Seara îl ruga pe Linge să-i pună discuri cu muzică
funebră. Citea cărţi ca Eu, Claudiu, împărat si zeu, care descria
luptele cumplite ale împăraţilor romani pentru tron, sau o
lucrare despre campaniile împăratului Frederic al II-lea din
familia Hohenstaufen, din secolul al XHI-lea. în plus, era
deosebit de iritabil. Orice muscă îl scotea din sărite. Din cauza
unui fluture aproape că si-a ieşit din minţi. Se făcea tot posibilul
pentru a goni din preajma lui toate muştele, gângăniile sau fluturii, încăperile sale au fost prevăzute cu plase contra ţânţarilor, în
fiecare dimineaţă, ordonanţele umblau cu pliciurile pentru
muşte si vânau insectele până la ultima. Pe mese erau pahare

cu miere, de tavan se atârnaseră hârtii pentru muşte. Pe coridor
şi în faţa casei erau lămpi albastre de înaltă tensiune, cu plase
de sârmă, pentru distrugerea insectelor.
Bormann a primit de la Hitler sarcina de a-i găsi un câine
ciobănesc. Terierul său scoţian i l-a făcut cadou mamei Evei
Braun la Miinchen. Noul ciobănesc, o căţea, a fost botezată
„Blondi" după predecesoarea ei, pe care Hitler fusese nevoit
s-o eutanasieze la Berghof din pricina vârstei ei foarte înaintate.
164 La 21.8.1942, vânătorii de munte din Divizia l au arborat
drapelul de război al Reichului pe Elbrus, cel mai înalt vârf al
Caucazului. Escaladarea n-a avut nicio urmare din punct de vedere
militar, însă a fost folosită de germani în scopuri propagandistice.
165 Feldmaresalul Wilhelm List a fost eliberat de Hitler din funcţia
de comandă la 9.9.1942.
166 Hitler l-a eliberat pe general-colonelul Franz Halder din funcţia
de Şef al Statului Major al Armatei de Uscat la 24.9.1942.

j H s ui oon

Hitler i-a cerut lui Bormann să stenografieze consfătuirile, jieoarece nu mai avea încredere în generali, dorea ca fiecare
jvânt rostit acolo să fie notat, în acest scop au fost aduşi
kenografi si secretari, care înainte stenografiaseră şedinţele
(.eichstagului, ale cabinetului de miniştri sau ale cancelariei
lartidului naţional-socialist. în prezenţa lui Bormann, Hitler
-a cerut personal să jure că vor păstra o tăcere absolută asupra
lonţinutului a tot ce se discuta acolo.167
Erau întotdeauna prezenţi doi stenografi de serviciu. Notau
i icare cuvânt al lui Hitler si al celorlalţi participanţi. Stenografii
iii secretarele erau cazate într-o clădire separată, păzită foarte
St rict, din zona cartierului general. Acolo, procesele-verbale erau
I edificate şi păstrate. Acces aveau doar Bormann, colonelul
fu :herffdin Statul Major, care scria la însărcinarea lui Hitler istoria
; zboiului, si aghiotanţii lui Hitler. Hitler se temea că proceH< le-verbale ar putea ori să dispară, ori să fie modificate.
Hitler l-a avansat general-maior pe aghiotantul său Schmundt
Iii l-a numit şef al biroului de personal al armatei de uscat.
:: tr-o seară de septembrie, Schmundt a apărut într-o dispoziţie
î zile mari în camera lui Linge: „Hai să bem un pahar", i-a
| pus, „am motiv să sărbătoresc. Fuhrerul tocmai mi-a acordat
i stincţia de aur a partidului."
Pentru Schmundt, care nu era membru de partid, reprezenta
II itr-adevăr o dovadă de mare încredere, pentru că această
istincţie era acordată doar vechilor national-socialisti care
li iseseră alături de Hitler încă din ziua înfiinţării partidului, la

j? 4- februarie 1920. Ciocnind cu Linge, Schmundt i-a spus: „Da, In u este simplu să fii şeful serviciului de personal al armatei de
] i scat. Fuhrerul vrea ca cele mai înalte posturi de comandă să
r e ocupate de oameni care în primul rând îi sunt foarte devotaţi
i .1 ii personal si în al doilea rând sunt destul de flexibili pentru
i-i aproba ideile si planurile geniale, în al treilea rând, nu
trebuie să arate nicio milă în război. Eu o să fac faţă. Pentru
lalder s-a găsit deja un înlocuitor bun. Fuhrerul a spus mereu
167 Primele procese-verbale ale consfătuirilor datează din
12.9.1942r

că Halder este un învăţător de ţară tâmpit. Până reuşeşte să
scoată o vorbă din gură, situaţia de pe front s-a si schimbat.
Generalul Zeitzler, care până acum a fost şeful statului major
al feldmaresalilor von Kleist si von Rundstedt, va sosi în câteva
zile aici. Ăsta este un om pe placul fuhrerului. Plin de viaţă, în
afară de asta, îl cunoaşte pe Sepp Dietrich al vostru foarte bine.
Sunt sigur că fuhrerul se va înţelege bine cu el. Generalii l-au
înşelat pe fiihrer. Nu au fost în stare să realizeze planurile lui
pe front. Fuhrerul spune că de abia acum îl înţelege cu adevărat
pe Frederic cel Mare. Când acela s-a simţit înşelat în Războiul
de Treizeci de Ani, s-a izolat de generali si de fratele său, prinţul
Heinrich, si s-a înconjurat doar de câini."
Schmundt băuse mult. Era trecut de miezul nopţii. A început
să cânte cântecul soldăţesc „Vin călare dragonii albaştri". Linge
a închis bine uşa camerei pentru a nu-1 trezi pe Hitler. Luau
cântecele la rând. înspre dimineaţă, Schmundt, pentru a face
o glumă, a bătut în cuie uşa camerei lui Schaub, aflată alături
de cea a lui Linge. La ora aceea, Schaub era în cazinou şi bea
cot la cot cu fotograful Hoffmann.
m
La începutul lui octombrie 1942, Giinsche a sosit din Franţa
la cartierul general. După ce absolvise în mai 1943 scoală de
iuncheri de la Bad Tolz, s-a întors la Leibstandarte şi a fost
numit ofiţer cu sarcini speciale în statul major. Leibstandarte
era staţionată în acel moment în Normandia, unde fusese
detaşată de pe Frontul de Est în iunie 1942. Acolo urma să fie
completată din nou după pierderile grele suferite în luptele de
pe Mius şi de la Marea Azov.
Giinsche a venit la cartierul general al fuhrerului însărcinat
de Sepp Dietrich cu cercetarea stării de spirit de acolo; trebuia
sa afle ce avea de gând Hitler cu Leibstandarte.
Giinsche a fost primit de Hitler, care era foarte palid si avea
^arcane întunecate. L-a chemat pe Giinsche lângă el, i-a strâns
niâna si l-a întrebat în ce stare era Leibstandarte. Giinsche a
raportat că atmosfera paşnică din Franţa avea efecte pozitive
asupra oamenilor din Leibstandarte. Completarea cu recruţi

Lre tocmai îşi terminaseră pregătirea mergea fără probleme.
|fibstandarte era din nou gata de luptă. ;»!Hitler a zâmbit. -j
Pe coasta Atlanticului se aflau atunci forţe foarte slabe. Zidul
^anticului168, al cărui rol era mult exagerat de propaganda
rmană, mi oferea o protecţie reală. Era alcătuit din fortificaţii
front uşoare, ceva artilerie de coastă si un număr limitat de
ăposturi pentru submarine la Saint-Nazaire si Lorient. Pentru
ăsa impresia că în Franţa de Vest, ocupată, erau concentrate
i ilte trupe, fuseseră arborate în locuri vizibile drapelele ale
iţelor majore, ca si cum acolo s-ar fi aflat nenumărate state
i ijore, când în realitate acestea nici nu existau.
In acelaşi scop, Leibstandarte mărşăluia din când în când prin
ris cu tancuri noi si afişând dotarea completă. Coloanele de
idaţi erau întinse cât se putea, creându-se în acest fel imaginea
ei forţe de luptă uriaşe. Tancurile rulau cu viteză maximă pe
lamps-Elysees până la Arcul de Triumf, unde feldmareşalul von
mdstedt, comandantul suprem al Grupului de Armate „Vest", ;cea în revistă trupele Leibstandarte. Fotografii si reporterii
ezentau în presă si la cinematograf asemenea manevre de
i opagandă ca pe o demonstraţie a forţei trupelor germane
n Vest.
în discuţiile cu Giinsche, Hitler explica faptul că-şi asumase
>cul de a lăsa descoperit Frontul din Vest pentru a putea lovi
Est cu mai multă forţă. Venise toamna, marea era agitată, iglezii rataseră momentul potrivit si nu mai puteau efectua
cio operaţiune de debarcare până în primăvara viitoare. El, itler, nu va ezita să arunce toate forţele din Vest, printre care
Leibstandarte, pe Frontul de Est. Stalingradul trebuia să cadă
avea să cadă. Soarta războiului va fi decisă în Rusia. Războiul
va sfârşi cu victoria Germaniei.

168
„Zidul Atlanticului" era denumirea dată de propaganda
:rmană fortificaţiilor de la Canalul Mânecii şi de pe coasta franceză
Atlanticului, în ciuda celor 12.000 de buncăre, cazemate si
lăposturi, apărarea coastei a rămas incompletă si nu a reuşit să
l împiedice debarcarea aliaţilor în iunie 1944.

La despărţire, i-a ordonat lui Giinsche să-i transmită comandantului Leibstandarte, Sepp Dietrich, să înceapă imediat
pregătirile pentru deplasarea pe Frontul de Est. Pe tot parcursul
întâlnirii, Hitler l-a tratat pe Giinsche destul de rece şi i-a lăsat
impresia unui om extrem de abătut si înăcrit.

Cei din anturajul lui Hitler încercau pe cât posibil să-1 evite, ^um este azi?" întrebau SS-istii din casa lui Hitler când se
făcea schimbarea gărzii.
în noiembrie 1942, trupele ruseşti au devenit tot mai active, iar Hitler nu s-a mai simţit în siguranţă la Viniţa si si-a mutat
din nou cartierul general la Rastenburg.169
La 8 noiembrie a plecat cu avionul la Miinchen pentru a
aniversa ziua puciului naţional-socialist. în berăria „Burgerbräukeller", unde se adunau de obicei participanţii la puci, Hitler a declarat solemn în discursul său: „Nu voi renunţa niciodată la pământul pe care a pus odată piciorul un soldat
german!"170
De la Miinchen, Hitler s-a întors la „Wolfschanze".
Normandia, începutul lui ianuarie 1943. Unităţile Leibstandarte se îndreaptă împreună cu alte divizii germane din
Franţa către Frontul de Est. Hitler si-a pus rapid în practică
intenţia pe care i-o comunicase lui Giinsche în octombrie 1942.
în Franţa, Leibstandarte a fost transformată într-o puternică
divizie blindată, cu 20.000 de oameni şi 200 de tancuri. Partea
principală a diviziei a fost transportată rapid pe Frontul de
Est. Doar câteva state majore şi unităţi mai mici mai aşteptau
să plece la începutul lui ianuarie. Comandantul diviziei, Sepp
Dietrich, l-a chemat în aceste zile pe Giinsche. Dietrich, care-si
tutuia toţi oamenii din SS, i-a spus lui Giinsche: „Giinsche, tu
ne vei părăsi. Trebuie să te prezinţi la fiihrer."
Giinsche s-a arătat foarte surprins de acest ordin neaşteptat.
Sepp Dietrich l-a bătut pe umăr şi i-a spus: „Vezi să-ţi faci treaba
bine. Apără-1 pe fiihrer."

169 Hitler a părăsit „Wehrwolf" pe 31.10.1942 si a sosit pe 1.11 la »wolfschanze".

170 Hitler a spus la 8.11.1942: „Nu renunţăm la nimic din ce este a' nostru; acolo unde ne aflăm noi în acest război, nu va mai intra nimeni!"

Gunsche a sosit la cartierul general al lui Hitler de la „Wolf"hanze" pe 12 ianuarie 1943. Schaub l-a condus imediat la
cler. Pe drum i-a spus cu acreală: „Vremuri rele, dragul meu.
-am cam luat adio de la ideea unui «război-fulger» împotriva
siei. Toată lumea se uită cu teamă spre Stalingrad."
Hitler l-a primit pe Gunsche în baraca lagărului, care avea o
orafaţă de aproximativ 105 metri pătraţi. Un perete era ocupat
mai multe ferestre mari. Aici se afla o masă lungă pentru
rţi. între ferestre erau instalate telefoane care puteau fi trase
iră si aveau căşti de ascultare suplimentare, în încăpere se
ii aflau biroul lui Hitler, o măsuţă rotundă si două seifuri ui îngropat în perete, celălalt nu.
Pe pereţi erau atârnate hărţi topografice mari.
Hitler stătea cu Bormann la măsuţa rotundă si joasă din

a şemineului. Căţeaua Blondi era cu el; animalul a început
mârâie si să-si arate colţii la intrarea lui Gunsche.
Gunsche s-a oprit în uşă, iar Hitler l-a inspectat de sus până jos.
Aspectul exterior al lui Hitler se schimbase foarte mult în
imele trei luni, de când îl văzuse Gunsche la Viniţa. Arăta
un om grav bolnav. Faţa căpătase o culoare pământie, obrajii
scofâlciseră, avea pungi sub ochi. Cu o expresie întunecată, cerut lui Gunsche să se apropie. I-a întins mâna si i-a spus
0 voce neobişnuit de stinsă: „Gunsche, de astăzi eşti aghiotantul
:u personal. Te-am ales pentru că nu vreau să văd oameni
1 în jurul meu. Despre sarcinile dumitale vorbim mâine, stul o să-1 afli de la Bormann si Schaub."
Gunsche i-a răspuns: „Mein Fii/irer! Mă voi arăta demn de
:rederea dumneavoastră!"
în anticameră, Gunsche l-a întâlnit pe Schaub, care-1 aştepta
ja. Schaub l-a felicitat pe Gunsche, dar cu o expresie de
jrijorare. La cartierul general se spunea de mult că pe fata lui
haub se putea citi starea de spirit a lui Hitler, aşa că acesta era
mit „barometrul lui Hitler". La întrebarea lui Gunsche dacă
tler era cumva bolnav, Schaub a negat. Pur şi simplu se schimse de când se înrăutăţise atât de mult situaţia de la Stalingrad.
Schaub l-a condus pe Gunsche prin cartierul general si l-a
ezentat colaboratorilor săi. Lângă buncărul fiihrerului, în
sectorul I al cartierului general, se afla buncărul lui Bormann, înnuaris 1943: Gunsche devine aghiotantul lui Hitler

163

unde mai locuiau în afară de acesta un referent si patru
secretare. Acolo erau instalate si aparatele telefonice, în acest
ţe\} a explicat Schaub, Bormann era în legătură directă cu toţi
Gauleiterii din Germania şi din cancelariile partidului de la
Berlin si Miinchen. Alături de buncărul lui Bormann era casa
serviciului secret de stenografie. Schaub a povestit cu o expresie
conspirativă că fiecare cuvânt din timpul consfătuirilor era de
acum stenografiat.
„Fuhrerul", a explicat Schaub, „nu mai are încredere în
generali. Vrea să vadă totul negru pe alb. O să ai o grămadă de
treabă cu stenogramele astea, pentru că face parte din sarcinile
dumitale să verifici procesele-verbale ale consfătuirilor."
în buncărele învecinate locuiau Keitel si Jodl cu statele lor
majore, şeful presei Reichului, Dietrich, omul de legătură al
lui Goring la cartierul general, generalul Bodenschatz, reprezentantul lui Ribbentrop, Hewel, ofiţerul de legătură al
înaltului Comandament al Marinei, amiralul Krancke, omul
de legătură al lui Himmler, Obergruppenfuhrerul SS Wolff, precum şi Morell, Hoffmann şi Scherff. Brandt171, chirurgul lui
Hitler, era cazat într-un buncăr împreună cu aghiotanţii.
Secretarele Schroeder, Wolf şi Junge locuiau în casa de oaspeţi.
în sectorul I se mai aflau buncărele pentru garda de corp a

lui Hitler şi pentru serviciul de securitate, două cazinouri, pavilionul de ceai, cinematograful, băile şi garajele.
în sectorul II al cartierului general se găseau comandantul, batalionul de escortă al fiihrerului, administraţia economică
Şi noua staţie feroviară, unde staţionau trenurile - pentru Hitler, Pentru Keitel şi pentru Warlimont si Statul Major al Conducerii
Wehrmachtului.
Cartierul general al înaltului Comandament al Armatei de
Uscat şi al şefului de stat major, general-colonelul Zeitzler, se
afla la circa 20 de kilometri sud-est de „Wolfschanze", în pădurea
de la Lotzen.
Goring se instalase într-un fost castel de vânătoare al lui
al II-lea din Rominten, în apropiere de graniţa ger171 Karl Brandt a fost, începând din 1934, cu unele întreruperi, Ur>ul dintre medicii personali ai lui Hitler. . . , * ': l Y V! ! 'î1 •
' ' !»f l i » l 1>

nano-sovietică, la două ore de mers cu maşina de „Wolftianze". Când venea pentru scurt timp la „Wolfschanze", >ring înnopta într-un buncăr mare din sectorul I, special
icnajat pentru el.
Cartierul statului major al lui Himmler se afla la Angerburg.
• acolo ajungeai la „Wolfschanze" cu maşina în 45 de minute, mmler îl numea „comandamentul de front al Reichsfiih-ului SS".
Ribbentrop se cazase cu un mic stat major pe o moşie la est
Rastenburg, la o oră si jumătate de „Wolfschanze".
Marele amiral Donitz se afla în Berlin.
A doua zi, la 13 ianuarie 1943, în jurul orei 1.00 la amiază, i câteva minute înainte de începerea consfătuirii, Hitler a
nit însoţit de aghiotantul său de la Waffen SS, Giinsche, din
:âperile sale private în sala de consfătuiri. Blondi îl însoţea, sit în sală, Hitler a spus: „Deci, Giinsche, iată ce sarcină ai:
timpul consfătuirii stai la stânga mea. Fii foarte atent la ce
spune aici. Am motivele mele să fiu circumspect. Să nu te
j influenţat de nimeni. Trebuie să cunoşti exact situaţia
riziilor SS. Dar să te bazezi doar pe rapoartele de la statele
yore ale acestora."
Apoi a intrat Linge şi a raportat: „Mein Filhrer1. Domnii au
sit." Hitler a dat din cap. Câteva secunde mai târziu au venit
jrezentanţii conducerii militare superioare, Keitel, Jodl, itzler, Warlimont, Buhle, Jeschonnek, Bodenschatz, Krancke, ristian, ambasadorul Hewel, istoricul militar Scherff, precum
. aghiotanţii militari ai lui Hitler, Schmundt, von Below, Engel
. i i/on Puttkammer.
în ultimele săptămâni ale luptelor de la Stalingrad, Goring
mai participase la consfătuirile de la cartierul general al lui
:ler. După ce îi promisese solemn lui Hitler că forţele aeriene
- asigura aprovizionarea Armatei „Paulus", prinsă în cleşte la
ilingrad, nu mai dăduse ochii cu Hitler.172 Prefera să aştepte

172 Goring îl asigurase pe Hitler, la 24.11.1942, că Armata 6
ercuită la Stalingrad putea fi aprovizionată pe calea aerului, în
i :st scpp era nevoie, după părerea înaltului Comandament al
1 matei, de cel puţin 700 de tone de provizii pe zi. în timp ce Goring

ca norii negri să treacă, si în acest timp mergea la vânătoare
pe domeniul său de la Rominten.173
Hitler i-a strâns mâna doar lui Zeitzler. Celorlalţi nu le-a
aruncat nici măcar o privire, nici chiar lui Keitel. Aghiotanţii
lui Hitler s-au grăbit să întindă pe masă trei hărţi mari aduse
de şeful Statului Major al Armatei de Uscat, Zeitzler. Pe ele
erau însemnate poziţiile grupurilor de armate „Sud", „Centru"
si „Nord" de pe Frontul de Est. Mai exista o hartă specială cu
poziţiile Armatei 6 înceicuite la Stalingrad. Hitler si-a pus ochelarii
si s-a aplecat asupra acestor hărţi.
Zeitzler a început să prezinte situaţia de la Stalingrad cu
gesturi rapide, cum făcea de obicei. Spunea că situaţia Armatei
6 s-a agravat si a arătat pe hartă străpungerile adânci ale
trupelor ruseşti prin poziţiile germane. Paulus fusese nevoit să
cedeze teren, iar rusii îşi continuau cu tenacitate atacurile, în
Armata 6 erau deja 40.000 de răniţi. Muniţia si alimentele
erau pe sfârşite. Paulus cerea cu insistenţă aprovizionarea
promisă pe calea aerului, însă avioanele reuşeau doar cu mare
greutate să treacă de furtuna de foc a apărării antiaeriene
ruseşti.174 Colonelul Christian, şeful Statului Major al Forţelor
Aeriene, l-a văzut pe Hitler întunecându-se la faţă si l-a corectat
pe Zeitzler cu observaţia că aprovizionarea pe calea aerului
era îngreunată de timpul nefavorabil.
Zeitzler şi-a continuat prezentarea. A comunicat că Paulus
îi cerea fiihrerului permisiunea să iasă din încercuire cu
efectivele combatante ale armatei sale. La aceste cuvinte Hitler
îl asigura pe Hitler că se vor trimite cel puţin 500 de tone zilnic, conducerea forţelor aeriene credea că putea asigura 350 de tone pe
zi. Doar la 19.12.1942 au ajuns în încercuire 295 de tone. Pe
ansamblu, media zilnică a proviziilor paraşutate până la capitularea
Armatei 6 nu a depăşit niciodată 100 de tone.
173 Domeniul din Rominten, în Prusia Orientală, a fost transformat
de Wilhelm al II-lea în castel de vânătoare, fiind folosit apoi intens
de Goring.
174 In timpul aprovizionării Stalingradului pe calea aerului, forţele
aeriene au pierdut 499 de aeronave de transport, adică aproape două
treimi din efectivele totale.

bc-l(Ţtr1i<D.V S'

s-a înroşit de mânie. Keitel i-a făcut lui Zeitzler un semn să
tacă, dar era deja prea târziu. Hitler şi-a aruncat ochelarii pe
masă si a început să urle: „Să nu îndrăznească Paulus să-mi
vină cu de-astea! Oricum nu mai poate să iasă de acolo! Refuz
categoric să-i dau permisiunea!"
Hitler era foarte agitat. Respirând greu, a continuat: „Poate
că într-adevăr Manstein nu a pătruns nici el... Dar asta nu
exclude faptul că Stalingradul poate fi despresurat. Diviziile
din Vest au sosit deja. Voi continua atacul asupra Stalingradului
cu ele!"
în sala de consiliu s-a lăsat o tăcere de mormânt. Toţi cei
prezenţi se tem să nu-1 irite pe Hitler mai mult cu vreo vorbă
iiecugetată. In cele din urmă, Keitel se decide să spargă tăcerea.
îşi asază mâna pe hartă si declară cu voce sonoră, preluând
onul lui Hitler: „Da, mein Filhrerl Stalingradul trebuie ţinut
cu orice preţ! în Primul Război Mondial am avut greutăţi chiar
nai mari!"
încetul cu încetul, furia lui Hitler se domoleşte.
îi ordonă lui Zeitzler să-i comunice lui Paulus prin radio că
decizia sa nu avea să se schimbe. Stalingradul trebuia ţinut cu
orice preţ. Milch şi Hube vor fi trimişi la Rostov, de unde urmează
,ă asigure aprovizionarea armatei pe calea aerului. Paulus nu
irebuie să-si piardă curajul. Hitler însuşi şi, împreună cu el, întregul popor german urmăreau
cu mândrie lupta eroică a Armatei „Paulus".
După prezentarea lui Zeitzler a venit rândul lui Jodl, şeful
Statului Major al Conducerii Wehrmachtului.
Cu un calm ostentativ, Jodl a întins pe masă nişte hărţi ale frontului de Vest. Nu avea aproape
nimic de relatat despre teatrul de război din Vest. Deoarece anglo-americanii rămâneau
pasivi în lupta împotriva Germaniei, Frontul de Vest era în acest moment un loc în care
diviziile epuizate în luptele din Rusia j 'iiteau să se odihnească şi să se refacă.
Jodl vorbea foarte rar şi cu o^voce stinsă despre situaţia din Franta, Norvegia şi din Balcani,
încerca vizibil să-si cântărească fiecare vorbă pentru a nu trezi din nou mânia lui Hitler.
La următoarele consfătuiri, Zeitzler a raportat că situaţia Armatei 6 de la Stalingrad continua
să se deterioreze, în plus vrea sa retragă Armata 6.
În comunicatele transmise prin radio de Paulus era vorba doar de un singur lucru - situaţia
fără ieşire a unităţilor încercuite, zece mii de răniţi, lipsa totală a oricărei aprovizionări si
atacurile tenace ale ruşilor. Milch şi Hube anunţau din Rostov că avioanele de vânătoare si
apărarea antiaeriană a ruşilor făceau imposibilă paraşutarea de muniţie şi alimente deasupra
zonei din jurul Stalingradului. Explicau în rapoartele lor că „apărarea antiaeriană a creat o
perdea de foc indestructibilă deasupra Stalingradului. Toate avioanele noastre sunt distruse.
Nu putem pătrunde." Însă Hitler nu vroia să cedeze.
După comunicatul radio al lui Paulus, a sosit altul de la comandantul Corpului LI al Armatei
6, generalul von Seydlitz.
Acesta raporta că, în situaţia creată, el nu-şi mai putea asuma răspunderea pentru corpul său
de armată. Hitler striga: „Să nu-şi asume răspunderea - asta-i laşitate! De bunăvoie nu renunţ
la Stalingrad! Nici dacă va fi distrusă întreaga Armată 6!"

La 30 ianuarie 1943 se încheia primul deceniu al exercitării puterii de către Hitler. în această zi, Hitler era deosebit de palid.
Nu închisese un ochi toată noaptea, înainte de consfătuire, Morell i-a injectat, ca de obicei în ultimul timp, o doză crescută de amfetamine, în sală se adunaseră participanţii la consfătuire. Keitel a ţinut un scurt discurs: „Astăzi, la a zecea aniversare a preluării puterii de către dumneavoastră, mein Fiihrer, noi si întreaga armată stăm strâns uniţi în jurul dumneavoastră şi ne gândim la marile victorii la care ne-ati condus şi ne veţi conduce în continuare, în aceste momente grele, mein Fiihrer, vom continua lupta sub geniala dumneavoastră conducere, până la victoria finală."
Mişcat, Hitler i-a strâns mâna, pentru prima dată din toamna anului trecut, când plecase Halder.
La l februarie, în jurul orei 10.00 seara, Zeitzler a sunat la Hitler. însoţit de Schmundt şi Giinsche, Hitler s-a dus la telefon, m sala de consiliu, îşi târâia picioarele si s-a trântit obosit

175 Paulus l-a eliberat din funcţie pe generalul Walther von Seydlitz-Kurzbach la 26.1.1943, după ce acesta ceruse de mai multe °ri Statului Major al Armatei să capituleze si acordase în cele din Urină unităţilor aflate sub comanda lui dreptul de a decide singure ieŞirea din luptă.

htr-un fotoliu. Pe masă era întinsă harta Stalingradului. Hitler aruncat o privire furioasă asupra ei si apoi a măturat-o de pe asă cu o mişcare bruscă. Giinsche i-a întins receptorul, .uându-si si el căştile pentru a urmări convorbirea cu Zeitzler.
cesta raporta scurt că rusii strângeau din toate părţile 'ncercuirea de la Stalingrad. Era de presupus că Paulus nu avea să treacă de această noapte.176
Hitler a întrebat unde era Paulus. Zeitzler i-a răspuns că nu ştie exact. Credea că este la postul său de comandă. Zeitzler i-a mai comunicat lui Hitler că sosise un comunicat radio de la trecker, comandantul Corpului XI Armată, în care acesta bpunea că germanii aveau să se arunce singuri în aer dacă veneau ruşii.177
„Mulţumesc", a răspuns Hitler, apoi a închis telefonul si i-a rdonat lui Schmundt să-i comunice imediat lui Paulus că-1 vansase feldmaresal.178
Hitler a părăsit încăperea cu paşi târsâiţi, însoţit de Blondi, bi i-a spus lui Linge, care-1 aştepta pe coridor: „Să vină Hoffmann ă-mi ţină de urât."
Hoffmann a sosit în buncăr si s-a dus mai întâi la Linge. Era meţit de băutură, cu toate că, din cauza evoluţiei tragice a ituaţiei de la Stalingrad, Hitler interzisese consumul de alcool :n cartierul general în următoarele 14 zile. Hoffmann îşi avea ropria rezervă de şampanie, aşa că putea trece uşor peste

nterdicţie. I-a spus lui Linge că voia să facă o glumă şi l-a
gat să-i servească de faţă cu Hitler suc de mere îndoit cu apă
ntr-un pahar de şampanie.
Când i-a adus lui Hitler ceaiul, Linge i-a spus ordonanţei să-i
ervească lui Hoffmann paharul de „şampanie". Hitler s-a holbat
a pahar şi i-a aruncat lui Linge o privire furioasă. Hoffmann i-a

176 în acest moment, Paulus capitulase deja; comandantul Armaei 6 s-a predat Armatei 64 sovietice în seara zilei de 31.1.1943, 'mpreună cu întregul său stat major.

177 Generalul de infanterie Karl Strecker nu s-a aruncat în aer, în biuda anunţului său marţial, ci a fost luat prizonier de ruşi la 2.2.1943.

178 Avansarea lui Paulus în gradul de feldmaresal a avut loc în oaptea de 30 spre 31.1.1943.

explicat în grabă că era vorba doar de o glumă. Chipul lui Hitler s-a luminat. A râs de idee împreună cu Hoffmann. Hoffmann s-a folosit de acest moment de bună dispoziţie pentru a-1 ruga pe Hitler să-i pună la dispoziţie forţă de muncă pentru moşia de la ţară. Ce individ calculat, s-a gândit Linge în timp ce părăsea încăperea.

Pe 2 februarie, la ora 4.00 dimineaţa, din dormitorul lui Hitler s-a auzit soneria. Linge si-a pus un halat si a bătut la uşă. Dinăuntru s-a auzit vocea de bas a lui Hitler: „Linge, aflã de la departamentul de presă dacă s-a dat deja comunicatul cu avansarea lui Paulus. Dacă nu, să fie retras."

Linge l-a sunat pe adjunctul şefului serviciului de presă, Lorenz. Răspunsul era că ştirea pornise deja către presă si că publicarea nu mai putea fi oprită.179 Linge l-a anunţat pe Hitler. Acest a spus nesatisfăcut „mulţumesc" si a adăugat: „Dacă sosesc veşti noi, adu-mi-le imediat, oricum nu pot să dorm."

în jurul orei 6.00 dimineaţa, caporalul Dănicke, secretarul lui Jodl, i-a adus lui Linge două mesaje radio cifrate de la Stalingrad pentru Hitler. Primul: „Inamicul se află chiar în faţa poziţiilor noastre. Abandonăm lupta." Iar al doilea: „Ruşii pătrund în poziţiile noastre. Distrugem totul."180

Linge a pus în faţa uşii lui Hitler cele două comunicate radio, ultimele semne de viaţă din partea Armatei „Paulus", si a dat raportul. După un sfert de oră, Hitler a ieşit pe coridor în manta militară, cu gulerul ridicat, palid, încovoiat şi cu ochii umflaţi.

179 Agenţia Germană de Presă fusese informată deja la 30.1.1943, de către şeful serviciului de presă al Reichului, Otto Dietrich, în legătură cu avansarea lui Paulus în gradul de feldmareşal.

180 în dimineaţa zilei de 2.2.1943, împreună cu CorpulXI Armată, au capitulat ultimele rămăşiţe ale Armatei 6 încercuite la Stalingrad.
După estimările actuale, au fost luaţi prizonieri între 90.000 si 130.000 de soldaţi germani si români, dintre care doar 6.000 s-au întors ulterior acasă. în plus, de partea germană au fost afectaţi ori au murit din

cauza bolilor, a foamei si a frigului în jur de 146.000 de oameni. Pierderile sovietice din timpul întregii bătălii de la Stalingrad s-au ridicat la 474.871 de morţi si 974.734 de răniţi. Numărul victimelor din rândurile populaţiei civile din regiunea Stalingrad a rămas necunoscut.

o

i spus lui Linge, complet abătut: „O scot pe Blondi la plimbare, npă aceea mă culc la loc. Vezi dacă nu-i posibil să ţinem
•nsfătuirea astăzi mai devreme. Trezeste-mă cu o oră înainte
înceapă."
Consfătuirea a fost stabilită pentru ora 11.30. Când a intrat
tler în sală, participanţii l-au salutat în tăcere cu salutul fascist.
O tăcere mormântaîă domneşte în sală. Hitler se duce la
asă, aruncă o privire fugară pe'hărţi şi cade într-un fotoliu, roagă pe cei prezenţi să-1 lase singur cu Keitel, Jodl şi Zeitzler.
„Se ştie ceva despre Paulus, Zeitzler?" întreabă Hitler.
„Nu, nimic", răspunde Zeitzler.
Hitler articulează cu o voce slabă: „Azi-noapte am avut o
esimţire că ruşii l-au luat prizonier pe Paulus. De aceea am
ut să opresc comunicatul de presă despre avansarea lui în
ad. Poporul german nu trebuie să ştie că un feldmareşal german
ost luat prizonier de ruşi. Lupta si distrugerea Armatei 6 trebuie
ezentate poporului în aşa fel încât acesta să creadă că generalii
i luptat cu arma în mână în tranşee, cot la cot cu soldaţii, si că
i căzut în luptă. Am nevoie de un milion de soldaţi noi." '
Cu aceste cuvinte, Hitler s-a ridicat. A început să se plimbe
cet încoace şi încolo. Apoi a venit din nou la masă si a întrebat:
Mai este ceva despre Stalingrad în afară de comunicatele radio
j. azi-dimineaţă? Ce anunţă rusii?"
„Nu, mein Fiihrer, nimic", răspunde Zeitzler, „dar la Harkov
i pe Donul Inferior situaţia trupelor noastre este foarte critică."
însoţit de Linge, Hitler s-a târât afară din sală.

februarie 1943: Nervozitatea lui Hitler
r ;>:!•:;'<, -ni. :' '.:,;}'>. o îoîfnnob i';
Capitolul 9
Distrugerea armatei germane la Stalingrad a avut efecte dezastruoase asupra lui Hitler. Nu mai făcea faţă decât cu injecţiile stimulatoare ale medicului său personal, Morell. Medicul i le făcea din două în două zile după micul dejun. Au apărut crampele stomacale pe fond nervos. Deoarece Hitler avea dureri mari, era nevoit să stea în pat zile la rând. Linge, care-i administra opiul prescris de Morell, îl vedea chircindu-se de durere.181
Crizele nervoase s-au înmulţit. Lui Hitler i se părea ba că gulerul era prea strâmt si îi bloca circulaţia, ba că pantalonii

erau prea lungi. Se plângea de mâncărimi de piele. Peste tot - în
apa toaletei, în săpun, în crema de ras sau în pasta de dinţi bănuia otravă si cerea analize exacte. Chiar si apa cu care se
gătea mâncarea trebuia analizată. Hitler îşi rodea unghiile si îşi
scărpina urechile şi ceafa până îi dădea sângele.
Fiindcă suferea de insomnie, lua tot felul de somnifere. Patul
îi era încălzit cu pături si perne electrice. Respira cu greutate

181 Crampele stomacale ale lui Hitler erau urmarea unei alimentaţii
exclusiv vegetariene si a lipsei de mişcare, la care se adăuga distrugerea
florei intestinale în urma abuzului de Ultraseptyl. Morell a reconstituit-o
cu ajutorul Mutaflorului, un preparat bacterian. Combina un preparat
de vitamine, Vitamultin, cu injecţii de glucoza cărora probabil că le
adăuga energizantul Pervitin. In 1943, Morell i-a făcut lui Hitler şase
'njecţii cu Eudokal, un derivat de opiu cu efect sedativ, si cu analgezicul
Eupaverin. în al doilea semestru al anului 1942 nu i-a administrat însă
aceste injecţii.

a cerut să i se instaleze în dormitor o sticlă de oxigen din care
nhala deseori.
Hitler a ordonat ca temperatura din camerele lui să fie meninută la 12 grade. Credea că temperaturile scăzute aveau un
fect înviorător. Participanţii la consfătuiri părăseau deseori încă•erea din cauza frigului si încercau să se încălzească pe undeva.
Hitler nu mai ieşea aproape deloc din buncăr. Doar dimineaţa, nainte de micul dejun, o plimba timp de zece minute pe Blondi.
Vceasta nu se mişca de lângă el. Uriaşul animal dresat îl asculta
loar pe el, la toţi ceilalţi mârâia. Blondi îl păzea pe Hitler zi si
toapte; chiar şi în timpul consfătuirilor se culca la picioarele lui.
După masa de prânz, Hitler se culca îmbrăcat şi rămânea
pat până seara. Apoi se ducea la consfătuirea de seară, care
vea loc zilnic la ora 21.00. După ce se încheia, mai rămânea
n încăpere şi se juca cu câinele cu o minge, îl amuza s-o vadă
e Blondi ridicându-se pe picioarele dinapoi şi înapoindu-i
ningea cu labele din faţă întinse, ca un iepure. Hitler îi cerea:
Hai, Blondi, fă pe iepurele!"
La miezul nopţii, îl ruga pe Linge să-i pună discuri cu muzică, sa cum obişnuise la cartierul său general „Wehrwolf" de la
riniţa, când începuse să se izoleze de generali.
Goring se folosea fără scrupule de starea lui Hitler în scopurile
ale personale, îl vizita acum zilnic. Cu această tactică urmărea
ă-şi creeze la Hitler un statut special. Hitler, căruia generalii
: făceau silă, căuta la rândul său prezenţa lui Goring.
încă de la micul dejun îi spunea lui Linge: „Astăzi iau prânzul
u mareşalul Reichului. I s-ar putea găti ceva special, de exemplu

;lul său preferat, pui la cuptor, şi la desert plăcintă cu mere."
în această perioadă Hitler s-a apropiat din nou de Eva Braun, are se afla fie la Miinchen, fie la Berghof, în Obersalzberg. în
mile dinainte îşi scriseseră rareori. Acum o suna aproape zilnic.
După Stalingrad au trecut câteva săptămâni până ce Hitler
reînceput să-şi petreacă timpul cu secretarele, cu Bormann, offmann, Morell şi aghiotanţii. Lui Linge i-a spus că societatea
r îi distrăgea atenţia de la eşecurile de pe Frontul de Est şi îi
dma nervii.

Ofensiva sovietică de pe Don

173

Situaţia de pe Donul Inferior se agrava constant. Erau
ameninţate în mod imediat localităţile Kursk, Harkov si Rostov.
Situaţia din Kuban era deosebit de critică. Zeitzler raporta la
consfătuirile lui Hitler din prima jumătate a lui februarie 1943
că trupele germane din Caucaz erau în pericol de a fi izolate, pe hărţile de front pe care le adusese cu el, zonele în care
atacau trupele sovietice erau marcate cu săgeţi roşii.182
Keitel, Jodl, Warlimont, Buhle, Scherff, Schmundt si Gunsche, care stăteau în jurul mesei în timpul expunerii lui Zeitzler, s-au
aplecat deasupra hărţilor pentru a putea vedea mai bine. O
linie a frontului german de abia se mai vedea - poziţiile germane
erau încercuite sau întrepătrunse cu cele inamice. In unele
locuri, rusii pătrunseseră deja.
Hitler era la masă, cu faţa spre fereastră si părea extrem de
obosit, înainte de Stalingrad, stătuse în picioare în timpul tututor
consfătuirilor. Acum îl dureau spatele si picioarele. Hitler l-a
întrerupt pe Zeitzler şi i-a spus cu voce obosită: „Aşa nu se mai
poate continua. Cărbunele din regiunea Doneţului este vital
pentru industria noastră. Nu! Aici trebuie să rezistăm! Generalii
mei trebuie să priceapă odată lucrul ăsta!"
A trecut cu mâna dreaptă peste hartă si a indicat un punct la
sud de Harkov, unde erau însemnate unităţile de avangardă ale
tancurilor ruseşti. Se mira cât de repede înainta armata sovietică.
„De la Stalingrad până în acest punct", spunea Hitler, „sunt
aproape 500 de kilometri. De unde au rusii o asemenea forţă?
După calculele mele, trebuia să fi cedat de mult. Nu înţeleg."
Hitler a dat din cap si a tăcut. Apoi dintr-odată s-a înroşit la faţă
Şi a început să urle: „Generalii ăştia! Măcar de-ar arunca totul
în aer când se retrag! Am senzaţia că o iau la goană fără să se
uite înapoi si că lasă totul ruşilor, fără să distrugă nimic. Cer
ca totul să fie distrus sau ars! Fiecare casă!"183
182 La 2.2.1943, Armata Roşie a început pe Don ofensivele „Steaua"
?' „Saltul". Dacă ţelul operaţiunii „Steaua" era o înaintare până la
, „Saltul" urma să ducă la cucerirea Harkovului.
183 La 16.2.1943, Hitler a emis Ordinul fuhrerului nr. 4 referitor
'a .^distrugerea sau incendierea obligatorie a tuturor utilajelor, 174

Zeitzler a încercat să-1 calmeze spunându-i că existau ordine
ie distrugere în timpul retragerii si că erau îndeplinite întocmai.
)upă această izbucnire, privirea lui Hitler s-a golit din nou. La
[sfârşitul consfătuirii a declarat că i se părea necesar să plece
uersonal pe front, la comandantul suprem al Grupului de
Vrmate „Sud", feldmaresalul von Weichs.184 în aceeaşi seară, lider i-a ordonat pilotului său, Baur, să pregătească un avion
întru a zbura la Zaporojie, unde se afla statul major al lui Weichs.
Hitler a decolat în dimineaţa zilei de 10 februarie într-un
lavion Condor si a pornit către Zaporojie escortat de o escadrilă
Ide vânătoare.185 îl însoţeau Jodl, Buhle, aghiotanţii săi, precum
•si Morell si Linge. Din grup mai făceau parte secretara Schroeder
îşi doi stenografi care urmau să întocmească procesele-verbale
Jale convorbirilor de la Zaporojie.
La Zaporojie, Hitler s-a stabilit cu statul său major în fosta
leasă a aviatorilor ruşi, unde se afla statul major al lui Weichs.
|A fost însă nevoit să părăsească oraşul în grabă chiar a doua zi
|după sosire.
în jurul orei 11.00 dimineaţa, Hitler l-a primit pe inginerul
iBrugmann, care venise special de la Dnepropetrovsk, unde
•conducea lucrările de repunere în funcţiune a hidrocentralei
Ide pe Nipru. Brugmann era cunoscut în Germania pentru construcIţia clădirilor partidului naţional-socialist de la Niirnberg. La
•Dnepropetrovsk activa în calitate de aşa-numit conducător OT, •adăposturilor etc. utile duşmanului" în situaţia retragerii. A mai
•ordonat ca masa populaţiei civile să fie deportată pentru a fi folosită
Ica forţă de muncă. Satele lăsate în urmă trebuiau să fie „apoi distruse".
184 Feldmaresalul Maximilian baron de Weichs a fost până la
J14.2.1943 comandant suprem al Grupului de Armate „B". După
•înfrângerea de la Stalingrad si prăbuşirea Grupului de Armate „B", •resturile acesteia, precum si Grupul de Armate „Don" au fost comasate
lîn noul Grup de Armate „Sud" sub comanda feldmaresalului Erich
Ivon Manstein. Weichs şi statul său major au rămas pe Frontul de Est
•până în iulie 1943, apoi acesta a fost detaşat în rezerva fuhrerului, Jfiind însă reactivat din nou la scurt timp după aceea.
185 Hitler a plecat de abia pe 17.2.1943 la Zaporojie. A decolat la
lora 2.00 de pe aerodromul de la „Wolfschanze" din Wilhelmsdorf si
la ajuns la ora 6.00 la cartierul general al Grupului de Armate „Sud".

reprezentant-şef al „Organizaţiei «Todt»".186 Hitler i-a ordonat
lui Brugmann să distrugă hidrocentrala în caz că germanii ar
fi nevoiţi să renunţe la ea.
Apoi s-a dus la consfătuirea cu Weichs.187 La scurt timp după

aceea, în biroul lui Hitler, în care se afla Linge, s-a repezit
aghiotantul Below.
„Trebuie să facem imediat bagajele!", a strigat el. La aerodromul
din Zaporojie au apărut tancuri ruseşti. Trebuie să ne grăbim!"188
Linge a adunat în mare grabă tot ceea ce era necesar. A apărut
şi Hitler. Era foarte nervos şi i-a dat mână liberă lui Linge în
privinţa bagajelor. Când geamantanele erau deja în maşină, Below l-a anunţat pe Hitler că tancurile ruseşti nu pătrunseseră
până la aerodromul unde aşteptau avioanele lui Hitler, ci la
altul, mai la est de Zaporojie. Fuseseră alungate între timp.
Hitler a răsuflat uşurat. I-a chemat pe feldmaresalul Weichs şi
pe general-colonelul von Richthofen, care comanda forţele
aeriene pe acest segment de front, în grabă şi aproape din
mers, i-a acordat lui Weichs Frunzişul de Stejar la Crucea de
Cavaler189,1-a avansat pe Richthofen în gradul de feldmaresal190
şi... a plecat. Nu a avut loc nicio consfătuire.

186 Este vorba despre o echipă de constructori denumită după
liderul ei, Todt, si înfiinţată în 1938, responsabilă de construcţia
edificiilor cu destinaţie militară. De la începutul războiului a folosit, pentru realizarea proiectelor ei, muncă forţată, deţinuţi din lagărele
de concentrare si prizonieri de război.

187 După cum se ştie, la Zaporojie, Hitler a avut consfătuiri timp
de trei zile cu noul comandant suprem al Grupului de Armate „Sud", •
von Manstein, si cu nou-numitul şef al Flotei 4 Aeriene, feldmaresalul
Wolfram baron von Richthofen. Nu este clar dacă Weichs a fost si el
prezent.

188 întoarcerea lui Hitler a avut loc pe 19.2.1943. în această zi, unităţile sovietice ale Armatei l Gardă erau la circa 60 de kilometri
de Zaporojie.

189 Feldmaresalul von Weichs a primit Frunzişul de Stejar la Crucea
de Cavaler de abia la 5.2.1945.

190 Von Richthofen fusese avansat deja la 31.1.1943, împreună cu
von Weichs, Paulus şi Kleist, în gradul de feldmaresal.

în drum spre aerodrom, Hitler a trecut pe lângă coloane de
Ilcetăţeni ruşi paşnici care lucrau la şosele sub paza unor supraveghetori germani. Hitler a remarcat cu răutate: „Exact asta e
îenirea slavilor, a acestor roboţi! Altminteri nici nu ar merita
să existe pe lumea asta!"
De la Zaporojie, Hitler a plecat cu avionul la cartierul său general
LWehrwolf" de la Viniţa. Acolo l-a chemat pe general-maiorul
Stahel. Stahel se evidentiase mai cu seamă în menţinerea unor
„segmente de front dificile", care trebuiau apărate, conform
ordinului lui Hitler, până la ultimul om. Mai era cunoscut şi

sentru tratamentul nemilos pe care-1 aplica populaţiei ruseşti.
La întâlnirea cu Stahel au fost de faţă Below şi Gunsche.
iitler l-a numit pe Stahel comandantul fortăreţei Zaporojie. I-a
ordonat: „Luaţi avionul şi mergeţi imediat acolo! Trebuie să
lenţineţi Zaporojie! Trimiteţi toţi soldaţii în linia întâi. Adunaţi-i
toţi rusii si obligaţi-i să construiască fortificaţii până le dă
gangele!"
„Ce împuterniciri am?" a întrebat Stahel.
„Toate!" a răspuns Hitler. „Faceţi ce vreţi. Si fără sentilentalisme!" -.în cea de a doua jumătate a lunii februarie, feldmaresalul
lommel s-a întors de pe frontul din Africa la cartierul general
JWehrwolf". în 1939, în timpul războiului germano-polonez, lommel fusese comandantul cartierului general al lui Hitler.
|n campania din Franţa din 1940 Rommel comandase o divizie
blindată care a ajuns prima la Atlantic. Apoi a fost numit
Jomandant al Corpului german „Africa". Rommel era cel mai
abit dintre generalii germani, iar Hitler îl preţuia foarte mult.191
191 întrevederea cu feldmaresalul Erwin Rommel a avut loc la
IO.3.1943. A doua zi, Hitler i-a acordat lui Rommel Frunzişul de
Stejar cu Spade si Briliante la Crucea de Cavaler, cea mai înaltă
jfistincţie de război germană, si l-a trimis la cură. în mai 1943, Rommel
fost însărcinat iniţial, în calitate de comandant suprem al Grupului
|e Armate „B", cu organizarea apărării Italiei, înainte să conducă, 10 martie 1943: Discuţia cu Rommsl

177

Când Rommel a sosit la „Wehrwolf", misiunea sa în Africa
se încheiase. Corpul său de armată fusese nevoit să se retragă
deoarece rezervele promise de Hitler nu sosiseră, fiind folosite
pe Frontul de Est. în Africa nu a mai rămas în mâinile germanilor
decât un punct fortificat într-o suburbie a Tunisului, apărat de
succesorul lui Rommel, general-colonelul Mackensen.
Hitler l-a primit pe Rommel foarte amabil si i-a acordat
distincţia cea mai înaltă, Frunzişul de Stejar la Crucea de Cavaler.
Rommel era foarte abătut. I-a explicat lui Hitler că ar fi putut
fără îndoială să înainteze până la Alexandria dacă fuhrerul
i-ar fi trimis întăririle promise. A arătat că pe trupele italiene
nu se putea bizui. Italienii, a spus el, fugiseră ca iepurii.
Hitler i-a răspuns lui Rommel că nu avusese de ales. Rommel
trebuia să înţeleagă, a adăugat Hitler, că nu era posibil să înaintezi
pe un teatru de război secundar precum cel din Africa atâta
timp cât exista pericolul de a pierde războiul în Rusia.
„Am fost nevoit să comasez toate forţele", a explicat Hitler, „pentru a închide breşa de la Stalingrad."
în continuare i-a declarat lui Rommel că situaţia din Vest îl
îngrijora deosebit de mult. Dacă ar apărea acolo un al doilea
front, urmările pe Frontul de Est ar fi catastrofale. „O debarcare
în Franţa ar fi un dezastru pentru Germania", a subliniat el. I-a

explicat lui Rommel că Zidul Atlanticului, foarte prost fortificat, trebuia întărit urgent. Pe moment, doar în regiunea
Pas-de-Calais şi la Capul Griz-Nez de pe coasta franceză fuseseră
concentrate baterii grele cu artilerie de mare capacitate. Altminteri, asa-numitul Zid al Atlanticului consta în simple fortificaţii de
front, întărite pe alocuri cu porţiuni minate. Artileria de coastă
folosea în cea mai mare parte armament obţinut din prada de
război - tunuri franceze, poloneze, cehe si belgiene de tip vechi, cu rezerve de muniţii limitate, întăririle aduse poziţiei de pe
coastă erau deficitare. Nu existau aproape deloc rezerve, deoarece toate diviziile combatante fuseseră trimise de mult pe
Frontul de Est. Hitler l-a anunţat pe Rommel că-i va încredinţa
începând de la 1.12.1943, pregătirile pentru respingerea unei invazii
aliate în Franţa.

l
pnducerea lucrărilor de întărire a Zidului Atlanticului şi comanda
upelor germane din Franţa.
Cât de important era Zidul Atlanticului se poate vedea şi
lin faptul că după întâlnirea cu Hitler, Rommel a plecat mai
ntâi în concediu.
•
Situaţia de pe Frontul de Est se deteriora pe zi ce trece.
Loviturile ruşilor erau tot mai nimicitoare. Germanii au reuşit
loar cu preţul unor pierderi uriaşe în oameni si tehnologie să
eziste presiunii ruşilor în zona Harkov-Poltava şi să stabilizeze
itr-o oarecare măsură frontul.
Goring şi-a făcut apariţia la cartierul general al lui Hitler
e la Viniţa după ce norii negri de pe front s-au retras cât de cât.
,-a îmbrăţişat cu gesturi teatrale pe Zeitzler şi a exclamat: „Zeitzler, ste pur şi simplu un miracol că aţi reuşit să stabilizaţi frontul!"192
Zeitzler, pe care subalternii săi îl numeau, din cauza staturii
ondoace, a mobilităţii si cheliei strălucitoare, „generalul
ugelblitz"*, s-a luminat de bucurie în faţa laudelor venite din
artea mareşalului Reichului. Chiar şi Hitler s-a înviorat puţin
i a spus: „Nu de mult credeam că mă loveşte damblaua dacă
ud o veste bună."
Hitler a decis să profite de acalmia de moment de pe front
să plece în Obersalzberg. Această hotărâre a declanşat o mare
lucurie la cartierul său general, pentru că toţi sperau că starea
avea să se amelioreze în compania Evei Braun.
Hitler a plecat cu avionul de la Viniţa la „Wolfschanze" în
astenburg în primele zile ale lui martie şi a rămas acolo câteva
le înainte să plece în Obersalzberg.
Aici a primit un raport al inventatorului unei rachete teleghidate, sn Braun. Raportul lui Braun era strict secret. La prezentarea

'• Grupul de Armate „Sud", aflat sub comanda feldmareşalului
pn Manstein, reuşise, în martie 1943, să recucerească Harkovul şi
\ stabilizeze frontul german în sudul Uniunii Sovietice.
* Kugelblitz - „fulger globular", (n.tr.) v'

sa au fost admişi în sala de proiecţii de la „Wolfschanze" doar Keitel, Jodl, Buhle, Schmundt, Giinsche si ceilalţi aghiotanţi. Clădirea era înconjurată de SS-isti din garda de corp a lui Hitler. Braun si-a ilustrat prezentarea cu diapozitive.193 Acestea arătau o rachetă uriaşă care putea urca până la o înălţime de 80 de kilometri. Se îndrepta, încărcată cu o tonă de explozibil, cu o viteză uluitoare asupra unei ţinte aflate la o distantă de până la 200-300 de kilometri de locul lansării. Explozia era atât de puternică încât putea distruge un cartier întreg, ucigând orice urmă de viaţă.

în timpul prezentării, Hitler a aplaudat cu frenezie şi a descris cu entuziasm scenele teribile din rândurile populaţiei în cazul detonării acestei arme. Era încântat de prezentare, i-a acordat pe loc lui Braun titlul de profesor şi a promis să viziteze laboratoarele acestuia de la Peenemiinde.

în aceste zile, Hitler i-a chemat la el pe Keitel şi pe Himmler. Le-a ordonat încă o dată să vegheze cu stricteţe ca ordinele sale privind distrugerea a tot ce lăsau în urmă trupele germane din Rusia sovietică în timpul retragerii să fie îndeplinite întocmai. Hitler a subliniat că trupele ruseşti nu trebuiau să găsească decât pământuri arse si un desert fără viaţă. Era de părere că astfel putea fi oprit un atac al ruşilor. Hitler a vorbit despre înăsprirea represaliilor în teritoriile aflate încă sub ocupaţie germană. I-a cerut lui Himmler să folosească mai multe camioane închise cu camere de gazare mobile, pentru a nu risipi muniţia de care aveau nevoie trupele.194

193 prezentarea lui Wernher von Braun, pe care-1 însoţea generalul Walter Dornberger, şeful departamentului de resort din biroul pentru armament al armatei de uscat, a avut loc la 7.3.1943. în afară de fotografii, a fost prezentat si un film despre prima lansare reuşită a lui V2, la 3.10.1942.

194 Un comando SS a utilizat pentru prima dată în vara anului 1940 camioane cu gaz pentru a ucide pacienţi din aziluri în regiunea Posen. Monoxidul de carbon era introdus din butelii, începând din septembrie 1941, grupurile de intervenţie ale SD au folosit în teritoriile ocupate din URSS camioane ale căror gaze de eşapament erau reconduse în interior. Primele acţiuni documentate de acest gen au avut loc în noiembrie 1941 la Poltava si în decembrie 1941 la Harkov.

ţuk./nc

Apelând la un raport al lui Hennicke, Gruppenfuhrer SS* şi
al poliţiei din Rostov, Himmler a raportat că folosirea
ierelor de gazare mobile dădea rezultate bune. Zâmbind
cinism, Himmler a spus că această metodă de ucidere era
ii umană" si „mai silenţioasă" decât împuşcarea.
Hitler se interesase personal la vremea respectivă de dezvoltarea
nerelor de gazare. A studiat pe îndelete proiectele pe care i
irezenta Himmler. Hitler a ordonat să se acorde tot sprijinul
esar constructorului camerelor de gazare, un inginer din
;nach, si să i se pună la dispoziţie cele mai capabile ajutoare
nice. Camerele de gazare au fost folosite pentru prima dată
iarkov, din ordinul personal al lui Hitler.195
Cu puţin timp înainte ca Hitler să plece în Obersalzberg, făcut apariţia Goring, cu o mutră care anunţa lucruri rele.
ica de la cartierul general din Rominten si i-a comunicat lui
Ier că şeful Statului Major General al Forţelor Aeriene, ieral-colonelul Jeschonnek, murise pe neaşteptate de apendicită
tică. Nimeni din anturajul lui Hitler nu credea în această
siune.196 Se ştia că relaţia dintre Goring şi Jeschonnek era
sionată de mult timp, şi asta din cauză că Jeschonnek nu
•oba informaţiile exagerate şi nefundamentate pe care
ring i le transmitea lui Hitler în legătură cu dezvoltarea şi

* Grad superior din SS, aproximativ echivalent gradului de
eral-locotenent din armată, (n.tr.)

195 Primele camere de gazare au fost folosite începând din ianuarie
O în cadrul „acţiunii de eutanasiere", a uciderii bolnavilor psihici
şase clinici psihiatrice ale Reichului german, între martie şi
jmbrie 1942, oameni ai Serviciului de Securitate al SS au construit
întâi camere de gazare în lagărele de exterminare Belzec, Sobibor
reblinka (în guvernământul general), iar mai târziu şi în alte lagăre
zoncentrare si de exterminare, în teritoriile sovietice ocupate nu
existat camere de gazare.

196 General-colonelul Hans Jeschonnek s-a sinucis în noaptea de
;pre 19.8.1943 la cartierul general al forţelor aeriene de la Goldap
jsia Orientală). Royal Air Force bombardase în acea noapte mai
Iţe oraşe germane, fără să întâmpine vreo rezistenţă din partea
elor aeriene germane.

capacitatea de luptă a forţelor aeriene germane. Jeschonnek
argumenta că producţia prioritară de bombe în detrimentul
celei de avioane de vânătoare afecta în mod serios forţa
germanilor în spaţiul aerian, în afară de asta, a demonstrat că
existau defecte în producţia de serie a avioanelor. Divergenţele
de opinie dintre Goring si Jeschonnek au apărut în momentul
în care Goring anunţa public cu orice ocazie: „Dacă un avion
inamic va trece vreodată de graniţa germană, mie să-mi spuneţi
Meier."* Si într-adevăr, poporul german nu l-a mai numit pe

Goring decât Hermann Meier.
Hitler prefera rapoartele în stilul lui Goring celor ale lui Jeschonnek. Fanfaronada lui Goring se potrivea mai bine cu viziunea lui Hitler, care între timp se îndepărtase complet de realitate, în îngâmfarea sa patologică, Hitler nu suporta să i se spună un adevăr care nu concorda cu propria sa imagine.
De aceea îl irita atitudinea lui Jeschonnek. Omul i-a devenit tot mai antipatic. Cauzele morţii lui Jeschonnek s-au clarificat foarte repede. Aghiotantul lui Hitler din cadrul forţelor aeriene, Below, le-a comunicat colegilor în mare secret că Jeschonnek se împuscase la cartierul său general. Pentru a masca sinuciderea, generalul a fost înmormântat cu toate onorurile militare, în presă au apărut necrologuri elogioase.
Postul de şef al Statului Major al Forţelor Aeriene a fost ocupat de generalul de aviaţie Korten.
înaintea lui Jeschonnek se sinucisese deja cunoscutul aviator şi luptător Udet, fostul şef al biroului tehnic din Ministerul Aviaţiei. Udet îi datorase acest post lui Goring, de care îl legau relaţii de prietenie. Udet bea mult si avea tot timpul datorii pe care i le plătea Goring.
Udet s-a împuşcat în timpul unui zbor pe care-1 executa el însuşi.197 Avionul s-a prăbuşit. Versiunea oficială era că Udet

* [Nota redactorului sovietic:] Meier este un nume de familie foarte răspândit în Germania.

197 General-colonelul Ernst Udet s-a împuşcat la 17.11.1941, nu în timpul unui zbor, ci în locuinţa sa din Berlin. După bătălia aeriană împotriva Marii Britanii, pierdută de germani, si după eşecul forţelor aeriene germane de pe Frontul de Est, Goring şi Hitler i-au retras încrederea. ;.;' - •••< £,Sx;.....; '.i'.-.r-i!-'

•o s

iurise într-un accident aviatic. Hitler i-a spus aghiotantului său i anumite erori profesionale erau de fapt motivul sinuciderii i Udet. După părerea lui Hitler, Udet fusese responsabil de recţia greşită adoptată în domeniul construcţiei de avioane, în îtrimentul altor tipuri de avion, Udet ar fi forţat construcţia de)mbardiere în picaj, deoarece credea că acestea erau de viitor.
Iniţiaţii din cartierul general al lui Hitler ştiau însă că orientarea esită din domeniul producţiei de avioane era în primul rând >era lui Goring. Programul fusese elaborat după ideile şi dicaţiile acestuia, nu după cele ale lui Udet. Când greşeala a venit evidentă, Goring a avut nevoie de un ţap ispăşitor. Conform onurilor, Goring se folosise de problema datoriilor lui Udet, irmare a vieţii sale dezordonate, şi i-ar fi recomandat să „tragă ncluziile care se impun". Nu era greu apoi să-i arunci în cârcă

Udet, care era mort, greşeli comise de fapt de Goring.
a
După 10 martie 1943, Hitler s-a mutat din nou în castelul
rghof din Obersalzberg, unde îl aştepta Eva Braun cu cercul
etenelor ei.198
în acelaşi timp, cartierul general al lui Hitler si cartierele de
t major ale lui Goring, Himmler şi Ribbentrop se aflau în zona
rchtesgaden - Salzburg - Bad Reichenhall, lângă Obersalzberg.
iţei şi Jodl au fost cazaţi cu tot cu statele lor majore în casa
ului Cancelariei Reichului, Lammers, între Berchtesgaden şi
chofswiesen. Warlimont s-a cazat cu Statul Major al Conducerii
hrmachtului în cazarma din Strub, la Berchtesgaden. Goring
uia când în vila sa din Obersalzberg, când în castelul său de
•Jtirnberg. Noul său şef de stat major, Korten, care-1 înlocuise
Jeschonnek, mort prin sinucidere, s-a instalat cu statul său
jor într-un hotel din Berchtesgaden.
„Comandamentul de front" al lui Himmler a fost mutat într-o
L spaţioasă din Salzburg. Donitz si Ribbentrop împreună cu
IQ8 Hitler a sosit împreună cu anturajul său după o scurtă oprire
•urlin, unde participase la festivităţile legate de Ziua Eroilor şi
e, la 22.3.1943, a avut loc un atentat eşuat asupra sa.

statele lor majore s-au stabilit în apropiere - Donitz într-o vilă
si Ribbentrop în castelul Fuschl, care-i aparţinea.
Războiul se purta acum din castelul Berghof din Obersalzberg.
Rolul gazdei în castel a fost preluat de Eva Braun. însă acest
lucru era cunoscut doar de anturajul foarte apropiat al lui Hitler.
Dacă în castel apăreau persoane noi, Eva Braun era nevoită să
se conformeze indicaţiilor lui Hitler si să rămână în apartamentul
ei. După un incident petrecut la Miinchen în timpul războiului, Hitler a învăluit si mai mult în
mister relaţia sa cu Eva Braun.
Femei necunoscute strigaseră într-o seară în faţa vilei Evei
Braun din Miinchen cuvinte injurioase la adresa ei, numind-o
„târfa fiihrerului". Hitler a aflat si a ordonat ca paza din faţa
casei Evei Braun să fie întărită, în acelaşi timp, s-a îngrijit ca
Eva Braun si prietenele ei să nu se întâlnească la Berghof cu
ofiţeri din afara statului său major personal.
Hitler nu voia să-si piardă imaginea de „pustnic" pe care o
avea în ochii poporului.
Ororile războiului o atingeau prea puţin pe Eva Braun. Ea
îşi avea grijile ei.
Treizeci de persoane lucrau pe atunci în bucătăria castelului
Berghof. Eva Braun voia să mai angajeze încă zece femei, care
însă nu au putut să se prezinte imediat, din cauza mobilizării
totale pentru război. Eva Braun i s-a plâns lui Hitler, iar acesta
1-a repezit furios pe Bormann: „Eu scot divizii întregi din pământ, aşa că n-ar trebui să fie
chiar o problemă să faci rost de câteva
fete pentru Berghof. Fă bine si îngrijeşte-te de treaba asta!"
în Obersalzberg, Hitler se trezea de regulă în jurul orei 12.00

la amiază. Doctorul Morell îi făcea injecţia cu amfetamine.
Hitler îşi lua singur în birou micul dejun si rămânea acolo până ce începea consfătuirea militară.
Aceasta avea loc de două ori pe zi - în jurul orei 1.00 sau 1.30 la prânz si la ora 10.00 seara. Cu puţin timp înainte să înceapă, soseau maşinile lui Keitel, Jodl, Warlimont, Korten si

iltor participanţi din Berchtesgaden. Se strângeau toţi în cea mare. Hitler era anunţat că totul era pregătit. Cobora ilă si, după salutul fascist, le strângea tuturor mâna. Apoi oc într-un fotoliu pregătit pentru el la masă. La capetele ;i şedeau stenografii. Ceilalţi stăteau în picioare în jurul ai. Consfătuirea dura de obicei cam două ore. Dacă nu era ent Zeitzler, situaţia de pe Frontul de Est era prezentată eful departamentului operaţional din Statul Major al atei de Uscat, colonelul Brandt. Zeitzler rămânea de obicei rtierul său general din Lotzen, în Prusia Orientală, si venea • o dată pe săptămână în Obersalzberg.
lasă se servea după plecarea participanţilor la consfătuirea castel. Hitler rămânea de obicei în sală, unde stătea de ă cu aghiotanţii sau citea ultimele comunicate ale Biroului nan de Ştiri.
j
a masa de prânz se adunau toţi locuitorii castelului orul Morell cu soţia, chirurgul lui Hitler cu soţia, Hoffmann, rich, Hewel, Lorenz, realizatorul de jurnale de actualităţi rtierului general, Frentz, secretarele lui Hitler si aghiotanţii u soţiile. Mai veneau la masă Bormann cu soţia, precum si le lui Dietrich si Speer.
iupă ce se adunau toţi, Hitler era anunţat că totul era pregătit ru masă. Acum se alătura şi el celorlalţi. Le săruta mâna nnelor. Apoi conducea câte o doamnă la masă, respectând urnită ierarhie. Doamnele care aveau întâietate erau de ei soţiile lui Bormann, Brandt, Speer sau Dietrich, precum ietena Evei Braun, doamna Schonmann. Lui Hitler nu-i ea s-o conducă pe doamna Dietrich. Găsea că se îmbrăca odat şi că era prea tăcută. La stânga lui Hitler şedea Eva m, iar în dreapta lui, Bormann.
, i timpul mesei se discutau cele mai banale lucruri. Războiul orile lui nici nu erau pomenite. Era vorba despre rochiile nnelor, despre greutăţile pe care le îndurau pentru că din ,a mobilizării totale nu mai aveau manichiuriste la coafor i-şi mai puteau face permanent la rece, despre comportatul nepotrivit al unor ofiţeri faţă de doamne în trenuri. La tentele Evei Braun, Hitler a cerut să li se permită din nou

coaforilor să angajeze manichiuriste şi să facă permanent la rece. Când s-a vorbit despre ţinuta doamnelor, Hitler a glumit pe seama rujului Evei Braun care lăsa urme pe şervet. A spus

râzând că acum, în timpul războiului, se fabrica un surogat de ruj din cadavre de animale. Alte subiecte predilecte erau teatrul si cinematograful, mai ales filmele color americane.
Doamnei Schonmann, o vieneză cu mult temperament, căsătorită cu un inginer de construcţii subterane din Miinchen, îi plăcea să discute în contradictoriu cu Hitler în timpul mesei.
Şarmul ei vienez nu-1 lăsa rece. Discutau despre actori si dirijori vienezi, despre cuvintele rostite de Frederic cel Mare, dar şi despre felul cum trebuiau pregătite anumite mâncăruri sau despre cât cântărea un ou de găină. Hitler era atât de încântat încât cerea să i se aducă enciclopedia Brockhaus sau cărţi despre Frederic cel Mare pentru a putea verifica.
Cu asemenea discuţii „pline de miez" decurgeau mesele de prânz de la Berghof.
După masă, doamnele se retrăgeau în camerele lor şi se schimbau pentru plimbare. Hitler o hrănea în acest timp pe Blondi.
Apoi i se aduceau şapca cu cozoroc şi bastonul de alpinist, întreaga societate ieşea în parc şi se îndrepta în direcţia pavilionului de ceai de pe Mooslahner Kopf. înainte ca Hitler să pornească la drum, oamenii SD-ului, răspândiţi în aşa fel încât Hitler să nu-i întâlnească, cercetau toată zona. în timpul acestor plimbări, Hitler se întreţinea mai ales cu Schmundt sau Below.
în urma lor mergea şeful comandoului său de poliţie, Hogi, sau şeful Sb, Rattenhuber,199 cu Linge. Ceilalţi îi urmau.
De la castel până la pavilionul de ceai era un drum de circa douăzeci de minute. Pavilionul de ceai era o construcţie rotundă, situată pe o stâncă, în faţa lui se întindea o pajişte, închisă
către versant cu un grilaj de protecţie. Acolo fusese aşezată o bancă pe care Hitler se odihnea după drum. Eva Braun, Hoffmann
199 Rattenhuber conducea serviciul independent de securitate al Reichului (RSD - Reichssicherheitsdienst), însărcinat cu protecţia si securitatea şefilor celui de-al Treilea Reich. Era subordonat serviciului secret de poliţie al statului - nu SD.

rentz îl fotografiau deseori şezând acolo. Lui Hitler îi făcea cere să pozeze cu Blondi lângă el. Apoi mergeau toţi în ilion, unde ordonanţele serveau cafeaua. Se continuau :uţiile de la masa de prânz sau se vorbea despre Blondi si pre câinii Evei Braun. Avea doi terieri mici si negri pe nume :gus" si „Stasi". Hitler, care se instala comod la cafea, mai)ea uneori în timpul acestor conversaţii si atunci ceilalţi itinuau în şoaptă, înspre ora 7.00 seara, toată lumea se)rcea cu maşina la Berghof. Hitler se retrăgea în birou până iasă de seară şi citea ziarele si comunicatele Biroului German Presă.
Dacă vremea era proastă, Hitler rămânea în castel si trăgea pui de somn pe canapeaua din birou.
Cina se servea pe la 8.30 si decurgea foarte asemănător cu sa de prânz. Către ora 10.00 era programată consfătuirea itară de seară. După aceea, Hitler semna documentele

;ritoare la decorarea unor ofiţeri sau industriaşi, la aprobarea
ătoriilor între militari şi femei străine sau la condamnarea la
arte a unor ofiţeri acuzaţi de defetism, în acest timp, Eva Braun si prietenele ei vizionau de obicei
;ala de popice filme americane color. Când se întorceau în
imul de lângă sala unde se afla Hitler, îi atrăgeau acestuia
nţia râzând şi vorbind tare. în acest fel voiau să-i dea de
;les că „ajunge cu războiul" şi că de acum ar trebui să li se
lice lor. în acelaşi timp, începeau să latre si căţeluşii Evei
.'.un, Negus şi Stasi, si să se tăvălească pe covor.
Hitler li se alătura doamnelor. Expresia sa întunecată se
lina tot mai mult. Ordonanţele aprindeau focul în semineul
sala de alături. Hitler, Eva Braun, sora acesteia, Gretl, imna de companie a Evei Braun, domnişoara Kastrup, stenele Evei, Morell, Hoffmann, Dietrich, Brandt, Bormann, uotanţii si secretarele se strângeau din nou în sală. Hitler
loc în faţa şemineului, lângă Eva Braun. Doamnele se
pau pe sofale, unele aproape culcate, şi în fotoliile masive
pluş care formau un semicerc în faţa şemineului.
Acestea erau aşa-numitele seri de ceai. Ordonanţele serveau
ipanie, lichior, ceai, cafea si o gustare. Eva Braun şedea, Discuţiile din timpul meselor şi distracţiile

învelită într-o capă de blană, într-un fotoliu, cu picioarele trase
sub ea. în prezenţa lui Hitler era tăcută si prefera să asculte, în
timp ce prietenele ei trăncăneau despre filmul pe care tocmai
îl vizionaseră. Hitler îl ruga pe Giinsche: „Dă-mi, te rog, albumul
de discuri."
în marele dulap din perete se aflau mii de discuri, în Obersalzberg, Hitler prefera muzica uşoară. Asculta întruna aceleaşi
melodii de operetă compuse de Lehâr si Suppe, iar în încheiere
prefera întotdeauna uvertura la Văduva vese/ă. Hitler era în
stare să asculte muzică la gramofon până la două sau două si
jumătate noaptea. De abia după aceea se retrăgea în încăperile
sale private. Eva Braun se culca de regulă mai devreme.
După plecarea lui Hitler, Bormann era de nerecunoscut, în
prezenţa lui Hitler juca rolul bărbatului copleşit de muncă.
Acum însă îşi scotea masca şi invita toată societatea la chef în
vila lui. Prietenele Evei Braun, Hoffmann, Morell, Lorenz, aghiotanţii si secretarele lui Hitler urcau în maşinile trase la
intrarea laterală a castelului Berghof şi plecau la Bormann.
Casa acestuia era luminată ca ziua. Ordonanţele SS serveau
şampanie, coniac, lichior si dulciuri. Dintr-un patefon inclus
într-un dulap răsuna o antrenantă muzică americană de dans.
Bormann dansează prin tot salonul cu iubita sa, o actriţă din
Dresda.200 Soţia lui Bormann se ocupă de oaspeţi. A sculat-o
din pat special în acest scop.
I-a născut lui Bormann unsprezece copii si îi este devotată
ca o sclavă. El a silit-o să accepte ca amanta lui să locuiască în

casă cu ei.
„Serile de dans" de la Martin Bormann, adjunctul lui Hitler în partidul naţional-socialist, erau renumite pentru dezmăţul care domnea acolo. Asemenea chefuri nocturne aveau deseori loc în Obersalzberg, în anul de război 1943.
Condamnările la moarte semnate de Hitler în aceste zile în Obersalzberg se refereau la ofiţerii acuzaţi de defetism, în faţa înfrângerilor suferite de trupele germane pe Frontul de Est, Hitler dăduse ordin ca ofiţerii suspectaţi de atitudine defetistă

200 Amanta permanentă a lui Bormann era actriţa Manja Behrens.

fie deferiţi tribunalelor. De atitudine defetistă erau acuzaţi ofiţerii care se vedeau siliţi să se retragă dintr-o situaţie fără ;ire. Hitler a dat ordin să fie executaţi fără milă.
Sentinţele tribunalelor de război ajungeau mai întâi la Keitel, re le preda cu observaţii strict formale aghiotantului militar lui Hitler, iar Hitler, în calitate de comandant suprem al rţelor armate, trebuia să le confirme. Sentinţele îi erau prezentate
* Hitler de contraamiralul von Puttkamer, aghiotantul său pentru arina militară. Hitler le confirma fără să se ocupe îndeaproape
• fiecare caz în parte. Nu îşi exercita dreptul de graţiere. Doar singură dată, în anul 1944, a suspendat o condamnare la oarte. Aceasta se referea la general-locotenentul Feuchtinger, mandantul unei divizii blindate din Franţa, pe care curtea arţială îl condamnase la moarte pentru evaziune în stil mare.
itler a anulat sentinţa si a transformat-o în pedeapsă cu chisoarea.201
Hitler afirma tot timpul că vinovaţi de eşecuri erau doar ;neralii, dar nu-1 trăgea pe niciunul dintre ei la răspundere, •auchitsch, Halder şi alţii au fost scoşi la pensie, iar la despărţire, itler le-a acordat distincţii înalte. Toţi s-au retras liniştiţi pe osii. Semna însă fără milă condamnările la moarte ale unor
>iteri.
în zilele petrecute în Obersalzberg, Hitler trebuia să aprobe t căsătorii între germani şi femei străine. Aceste cereri erau iepuse de soldaţi germani staţionaţi în ţările cucerite de .ermania - Franţa, Belgia, Olanda, Danemarca sau Norvegia care doreau să se căsătorească cu femei de acolo. Era vorba iai cu seamă de marinari germani. Puttkamer prezenta cererile dată la două sau trei săptămâni. Pe Hitler îl preocupau mult.

«s
3

201 General-locotenentul Edgar Feuchtinger, comandant, în 1943/44, ' Diviziei 21 Blindate, a fost arestat la 5.1.1945 pentru corupţie si iccare nepermisă (se distrase la Paris pe 6.6.1944, la începutul vaziei aliaţilor, cu o iubită), a fost degradat si condamnat la moarte, itler l-a graţiat la 2.3.1945 si l-a detaşat ca tunar în Divizia 20 Undată. Feuchtinger a dezertat însă în drum spre unitate si s-a predat

ritanicilor.

Studia cu mare atenţie mai ales fotografiile femeilor, ataşate
cererilor.
Conform regulamentului înaltului Comandament Militar, trebuiau prezentate o fotografie-portret din profil, o fotografie-bust
şi una a întregului corp. Hitler le compara cu femei pe care le
cunoştea. O candidată avea nasul ca al fiicei lui Winifred
Wagner, Verena, alta semăna cu doamna Hess. Majoritatea
femeilor nu erau foarte drăguţe. Hitler obişnuia să spună râzând
că soldaţii săi care se îndrăgostiseră de aceste femei aveau să-1
înjure după ce se trezeau din beţie pentru că le dăduse permisiunea să se însoare. Hitler studia
si hârtiile anexate cererilor autobiografiile celor în cauză, certificatele de la poliţie ale
străinelor şi ale părinţilor lor sau certificatul SD cu privire la
opiniile politice ale familiei. Rareori semna imediat. De obicei îl
ruga pe Linge să-i prezinte cererea încă o dată. Declara că era
important să se verifice ca printr-o asemenea căsătorie să nu
intre sânge de rasă inferioară în Germania. De aceea îşi rezerva
dreptul de a aproba personal cererile.
Hitler şi înaltul Comandament german făceau totul pentru
a împiedica opinia publică să afle despre eşecurile de pe Frontul
de Est. Presa si radioul îi spuneau poporului german de dimineaţa
până seara că războiul va fi câştigat. Goebbels publica săptămânal
în ziarul Das Reich editoriale despre marile victorii obţinute în
„retragerea conform planurilor" a trupelor germane din est.
Hans Fritzsche de la Ministerul Propagandei falsifica, în
discursurile pe care le ţinea berlinezilor la radio, situaţia reală
de pe front şi cerea poporului german tot mai multe sacrificii
în numele victoriei, în acest spirit erau redactate şi rapoartele
de pe front destinate presei. Keitel si Jodl trebuiau să le prezinte
mai întâi lui Hitler. Acesta le corecta în aşa fel încât poporul să
nu poată înţelege ce se întâmpla de fapt pe front.
Jurnalul de actualităţi de pe front era si el prelucrat de Hitler
personal în Obersalzberg. Niciun jurnal nu putea fi difuzat fără
corecturile aduse de el. Schimba imaginile şi modifica textul
redactat de Goebbels. Primea materialul filmat mai întâi fără

SIV»':

met. în sala de la Berghof îl viziona împreună cu Keitel, jrmann, Jodl, Dietrich si aghiotanţii săi. Imaginile trupelor
srmane în retragere, cele cu tancuri distruse sau soldaţi răniţi, scurt, tot ceea ce putea indica o înfrângere era eliminat
Dnform indicaţiilor lui Hitler, fiind înlocuite cu imagini din
schile jurnale de actualităţi ale „strălucitului an 1941", care
rezentau prizonieri ruşi epuizaţi, focul artileriei germane, |tacuri ale avioanelor germane de luptă sau scene vesele din

icătăriile de campanie - tot ceea ce amintea de şirul victoriilor
lin „războiul-fulger" promis de Hitler. în timpul vizionării, lunsche citea textul redactat de Goebbels si-1 corecta conform
hdicaţiilor lui Hitler. Acesta se concentra în special asupra
penelor filmate în cartierul său general. Admitea doar imagini
L primii ani de război, care-1 prezentau în chip de învingător, laginile mai noi, în care apărea încovoiat si descurajat, jrebuiau eliminate şi distruse - acesta era un ordin categoric.
Spunea că poporul german s-ar îngrozi dacă l-ar vedea aşa.
în timpul şederii lui Hitler în Obersalzberg, din martie până
iunie 1944, Zeitzler şi Himmler trimiteau tot mai multe
ipoarte despre ofiţeri şi soldaţi germani cu activităţi antifasciste.
i prizonieratul sovietic înfiinţaseră „Comitetul Naţional
îermania Liberă»" şi „Asociaţia Ofiţerilor Germani".202
La primele vesti despre această afacere, Hitler a spus că nu
Iuţea fi vorba decât despre câteva cazuri individuale de militari
frogaţi de ruşi pentru a fi folosiţi în acest sens. însă rapoartele
Ulterioare ale lui Zeitzler si Himmler demonstrau că acel
Zomitet Naţional «Germania Liberă»" se baza pe o mişcare
irgă în rândurile prizonierilor de război, orientată împotriva
îgimului lui Hitler şi împotriva războiului. Vrând-nevrând, iitler a fost nevoit să-şi ia adio de la ideea că doar câţiva
Jrizonieri se întorseseră împotriva lui.
Comitetul Naţional „Germania Liberă" şi Asociaţia Ofiţerilor
germani au fost înfiinţate la 13.7.1943 si la 12.9.1943 la iniţiativa
ai Stalin, de către soldaţi si ofiţeri prizonieri de război, precum si de
emigranţi. Ele serveau părţii sovietice mai ales din punct de
j/edere propagandistic si si-au pierdut importanţa pe măsură ce aliaţii
|-au apropiat de victorie. Influenţa lor asupra trupelor germane de
le Frontul de Est a fost per total neglijabilă. •..>..., u
Reacţia lui Hitler la CNGL

Activitatea Comitetului Naţional a avut efecte considerabile
asupra soldaţilor germani de pe front, în primul rând, a fost
contrazisă afirmaţia propagandei germane conform căreia rusii
nu luau prizonieri. Manifestele aruncate deasupra poziţiilor
germane erau semnate de mii de prizonieri germani, în al doilea
rând, soldaţii germani puteau vedea că prizonierii de război
pot activa politic în Rusia sovietică, în al treilea rând, li s-a
oferit o imagine reală despre ceea ce adusese până atunci
războiul lui Hitler si despre ceea ce va mai urma.
Toate acestea îl înfuriau pe Hitler. A dat armatei ordinul ca
manifestele Comitetului Naţional să fie distruse imediat. Soldaţii
şi ofiţerii care le aveau asupra lor trebuiau să fie executaţi imediat.
Familiile prizonierilor germani de război care luptau de
partea sovietică împotriva lui Hitler au fost aruncate în închisori
sau lagăre de concentrare.203
în ultima fază a războiului, Hitler se temea mai ales că rusii
ar putea să le dea prizonierilor de război antifascişti posibilitatea

să lupte cu arma în mână împotriva lui. Hitler a fost primul
care a vorbit despre „Armata «Seydlitz»"204, pe care rusii ar fi
format-o, chipurile, din prizonieri de război antifascişti si ar fi
pus-o sub comanda generalului german Seydlitz, care li s-ar fi
| alăturat. Este de mirare că aberaţiile lui Hitler despre „Armata

203 Pe şeful Asociaţiei Ofiţerilor Germani, generalul Walter von
j Seydlitz-Kurzbach, Curtea Marţială de la Torgau l-a condamnat la
moarte în contumacie pe 26.4.1944. După 20.7.1944, Serviciul de
Securitate al Reichului a arestat 53 de rude ale membrilor Comitetului
Naţional „Germania Liberă" si le-a deportat la Schierlichmuhle, în
Riesengebirge.

204 In septembrie 1943, generalul von Seydlitz-Kurzbach a propus
„alcătuirea, din prizonieri de război, a unei armate reduse numeric, dar foarte combative, care să poată fi folosită în Germania în
momentul preluării puterii de către noul guvern". De partea sovietică
nu a existat însă niciodată un interes serios pentru planul folosirii
unor unităţi militare germane împotriva Germaniei naţional-socialiste.
Stalin a ignorat si alte iniţiative ale unor militari germani de a forma
unităţi proprii pentru lupta împotriva celui de-al Treilea Reich sau de
a alcătui un guvern alternativ; toate acestea ar fi putut fi interpretate
ca o demonstraţie a faptului că exista o Germanie „antifascistă".

^Seydlitz»" au fost preluate după război de anumiţi politicieni
Americani si britanici.

încă înainte ca Hitler să se mute din Rastenburg în Obersalzberg, :e vorbise deseori despre faptul că aliaţii Germaniei erau foarte
ngrijoraţi din cauza înfrângerilor grave de pe Frontul de Est.
Iereau să discute cu Hitler. Primul care dorea să vină era
ntonescu. Hitler a tot amânat această vizită. „Dacă-1 primesc
e unul, o să vină toţi", spunea. Dar după ce cererile aliaţilor
acest sens au devenit tot mai insistente, Hitler i-a cerut lui
.bbentrop să organizeze vizitele lui Antonescu, Mussolini si
orthy.

Pentru aceste întâlniri a ales vechiul sediu episcopal Klessheim
e lângă Salzburg, cam la o oră de mers cu maşina de Obersalzberg.
lastelul Klessheim fusese renovat în 1942 si dotat cu mobilă
e lux din Franţa. Era destinat în exclusivitate primirii şefilor
e stat străini.

întâlnirile de la Klessheim cu aliaţii au început în martie.
itler s-a înţeles cu Keitel si Jodl să li se prezinte situaţia de pe
rontul de Est într-o hrmină favorabilă. La indicaţiile lui, Jodl
regătise hărţi la scara 1:1000000, care ofereau o imagine
eformată a situaţiei de pe front. Cu aceste hărţi opera Hitler
discuţiile cu Antonescu, Mussolini şi Horthy. Linia frontului
.u era trasată corect pe aceste hărţi, iar segmente întregi erau
edate incomplet. Forţele adversarului, propriile forţe si direcţia

peraţiunilor nu se puteau distinge, în acest fel, situaţia de pe
ronţ părea mult mai bună decât era în realitate, întrevederile
:u Antonescu, Mussolini si Horthy erau numite în glumă în
tatul major al lui Hitler „discuţii despre asa-zisa situaţie".
Primul a venit Antonescu.205 Hitler declarase înainte de
întâlnire: „O să-i administrez lui Antonescu clisma necesară."
Hitler l-a primit împreună cu Ribbentrop la gara Liefering de
lângă Salzburg, gară amenajată pentru oaspeţii de la Klessheim.
205 Antonescu a sosit pe 12.4.1943 la castelul Klessheim; înaintea
lui, Hitler îl primise deja pe Mussolini.

Din cauza vizitei lui Antonescu, Hitler a rămas o zi întreagă la
Klessheim. Consfătuirea militară obişnuită a avut loc tot acolo, nu în Obersalzberg, însă Antonescu n-a fost invitat să participe
la ea. A rămas în acest timp în apartamentul său. După
încheierea consfătuirii, toţi s-au pregătit pentru întrevederea
cu Antonescu. Hărţile la scara 1:300000, care înfăţişau exact
situaţia de pe front, au fost îndepărtate si înlocuite cu hărţile
care prezentau „asa-zisa situaţie".
Linge i-a făcut cu ochiul lui Hitler că totul era gata pentru
„aşa-zisa consfătuire". Hitler s-a dus la apartamentul lui Antonescu
si s-a întors apoi cu el în sala de conferinţe. Aceasta arăta cu
totul altfel decât în urmă cu o jumătate de oră. Se adunaseră
si ofiţerii români si funcţionari ai Ministerului de Externe. Erau
prezenţi Ribbentrop, Messner, Keitel, Jodl si alţii, în birturile
aparatelor de fotografiat, Hitler a prezentat situaţia de pe
Frontul de Est cu gesturi teatrale şi pe un ton sigur de victorie.
Câteva observaţii timide ale lui Antonescu au fost măturate de
Hitler cu explicaţii privind resursele inepuizabile ale germanilor
şi planurile unor noi ofensive grandioase care promiteau victoria.
Keitel, Jodl si Zeitzler cântau aceeaşi melodie. Antonescu s-a
întors în România, iar Hitler, bine dispus, în Obersalzberg.
După câteva zile l-a primit pe Mussolini.206 ‚Aşa-zisa situaţie"
1-a impresionat foarte mult pe acesta. La sfârşitul convorbirilor, Ducele a exclamat: ‚fuhrer\
Axa Berlin-Roma va învinge!"
Apoi a venit rândul lui Horthy. Pe el nu-1 prea interesa discursul
lui Hitler despre situaţia de pe Frontul de Est. In schimb, i s-a
plâns lui Hitler în legătură cu atitudinea provocatoare afişată de
germani în Ungaria şi cu comportamentul scandalos al soldaţilor
germani faţă de populaţia ungară. Cu o atitudine plină de
amabilitate şi cu multe promisiuni, Hitler şi-a dat silinţa să-1 asigure
pe Horthy că toate acestea vor înceta.207
206 Mussolini fusese primit înaintea lui Antonescu la castelul
Klessheim. întrevederea cu Hitler a durat din 7 până în 10.4.1943.
207 în discuţiile cu Hitler din 17.4.1943, Horthy s-a opus si cererilor
de marginalizare a evreilor în societatea maghiară şi planurilor de

exterminare a acestora. Hitler ar fi exclamat, scrie Horthy în memoriile sale, că „evreii trebuie fie nimiciţi, fie trimişi în lagăre de exterminare":

în aceste zile a fost primit şi preşedintele Slovaciei, Tiso.208
kntru el nici nu s-a mai organizat o discuţie cu privire la
f asa-zisa situaţie". Hitler era de părere că o masă bună de prânz
a suficientă. „Ăsta oricum zice «da» la tot ce spun eu", a râs el.
După ce Hitler si-a primit aliaţii atât de amabil, a început
riediat să-i blesteme groaznic. Ocazia i-a fost oferită de
opunerea lui Keitel de a-1 distinge cu Crucea de Cavaler pe
meralul italian Gariboldi, care comandase Armata 3 italiană
Stalingrad.209 Toată furia lui Hitler legată de pierderea
italiei de la Stalingrad a izbucnit din nou. A blestemat ziua
care îl rugase pe Mussolini să trimită trupe italiene pe Frontul
Est. Românii şi mai ales italienii erau, după spusele lui, o
ndă de laşi. în ochii lui, ei erau de fapt principalii vinovaţi
: dezastrul'de la Stalingrad. Keitel a dat imediat înapoi. Cum
a de aşteptat, a lăsat să se înţeleagă, aprobând din cap, că
3 întru totul de acord cu opinia fuhrerului. A explicat că
!• opunerea sa nu însemna că dorea să-i distingă pe generalii
Italieni pentru vitejia lor, ci ar reprezenta doar un gest prilejuit
le vizita lui Mussolini. După multe discuţii, Hitler a cedat în
cele din urmă si a propus ca generalul Gariboldi să fie distins
tu ordinul „Vuiturul Negru", care se acorda străinilor pe timp
pace. S-a dovedit însă că generalul avea deja această
ecoraţie, aşa că, în cele din urmă, Hitler a fost de acord să-1
istingă cu Crucea de Cavaler.
Gariboldi a fost invitat la Berghof, căci această decoraţie
ra acordată doar de Hitler personal. Generalul a sosit însoţit
e ataşatul militar al Italiei la Berlin, generalul Marras. Cei
oi au fost conduşi în marea sală în care se afla Hitler.
.ghiotantii, care ştiau cu câtă silă se decisese Hitler să acorde
ceasta distincţie, s-au strâns în salonul alăturat pentru a urmări
eremonia din spatele draperiei.

208 întâlnirea dintre Hitler si preşedintele slovac Josef Tiso a avut
Si ic la 23.4.1943.

209 General-colonelul Italo Gariboldi comandase la Stalingrad
Lirmata 8 italiană, în timp ce România aliată si-a trimis aici Armata 3.
ICrucea de Cavaler i-a fost acordată generalului italian la 1.4.1943.

Italienii au intrat foarte intimidaţi. Hitler stătea demonstrativ
cu faţa la perete. Gariboldi si Marras s-au oprit nehotărâţi la

uşă. Hitler s-a întors pe jumătate si i-a făcut semn cu capul lui Gariboldi să se apropie. Fără să-i arunce o privire, Hitler i-a întins caseta închisă, cu decoraţia, spunând printre dinţi că era foarte ocupat, şi a părăsit imediat sala. Gariboldi a rămas ca lovit de trăsnet cu decoraţia în mână. în timp ce Hitler traversa sala, trecând pe lângă aghiotanţi, le-a spus în treacăt că acestea fuseseră cele mai neplăcute minute pe care le trăise vreodată. ""

Zeitzler şi Heusinger, şeful departamentului operaţional din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, veneau o dată pe săptămână din Prusia Orientală pentru a da raportul în Obersalzberg. La începutul lui aprilie, Hitler l-a chemat pe Zeitzler la el pentru un raport extraordinar. Erau prezenţi toţi participanţii permanenţi la consfătuirile militare. După ce Zeitzler a prezentat situaţia de pe front, Hitler a declarat în legătură cu o discuţie pe care o avusese cu Keitel şi Jodl în seara precedentă: „Situaţia de pe Frontul de Est nu permite operaţiuni largi de atac în direcţii diferite. Trebuie să smulgem bucăţi importante din frontul rusesc si să redevenim stăpâni pe situaţie. Trebuie să putem prezenta în sfârşit nişte succese. Tot ce le-am povestit aliaţilor la Klessheim nu va ţine prea mult. Iar străinătatea neutră reacţionează de asemenea cu iritare. Turcia trebuie menţinută în toane bune tot timpul."210

Hitler şi-a pus ochelarii, a studiat harta si a continuat cu asprime: ‚Aici, la Kursk, avem posiblitatea să le dăm ruşilor o lovitură şi să ameninţăm din nou Moscova."

Giinsche s-a grăbit să-i întindă lui Hitler creioanele colorate după care acesta întinsese mâna. Hitler a desenat două săgeţi verzi pe hartă: una din direcţia Oriol, cealaltă din direcţia ^elgorod. Ambele pătrundeau adânc în poziţiile ruseşti si se mtâlneau mult dincolo de Kursk. Hitler a continuat: „Zeitzler, 210 Turcia livra metale neferoase, mai ales vanadiu, tuturor părţilor angrenate în război. :-->A.I;--> .M'./»..t'.ut ^.m., ..,,.<,. ,..,,,.,., 196

I după părerea mea ar trebui să dăm lovitura principală aici, în l punctul nodal al arcului de la Kursk, din spaţiul Belgorod-Oriol. l Sper că va fi un mare succes. Elaborează imediat un plan! JTrimite-i imediat acolo pe cei mai buni ofiţeri din Statul Major. l Să studieze cu atenţie zona. In această operaţiune îl vom folosi pentru prima dată pe Ferdinand.211 Monstrul acesta va fi berbecul cu care vom străpunge poziţiile ruseşti. Pe Ferdinand nu-1 opreşte niciun T-34."212

Ferdinand, un autotun de greutate foarte mare, fusese produs l cu puţin timp înainte, în număr mare, pentru a fi folosit pe Frontul S de Est.

Pregătirea operaţiunii de la Kursk l-a acaparat cu totul pe Hitler. | Nu mult după aceea, Zeitzler i-a prezentat planul elaborat de Statul i Major, în prezentarea sa, Zeitzler a atras atenţia asupra faptului că

l rusii concentraseră forţe importante în spaţiul vizat de atacul german. Cercetarea situaţiei trupelor si a spaţiului aerian arăta că-şi întăriseră semnificativ poziţiile din punctele nodale ale arcului de la Kursk. în afară de asta, două armate blindate ruseşti dispăruseră dintr-odată din zona Kursk, fără să apară însă pe alte segmente de front. Zeitzler presupunea că fuseseră retrase de pe front în rezervă. De aici a tras concluzia că pregătirile operaţiunii de la Kursk nu reprezentau un secret pentru ruşi si că momentul de surpriză nu va avea efectul scontat.213

211 Piesă de artilerie puternic blindată, cu acţionare Diesel electrică, I dotată cu un tun de 8,8 cm. Ferdinand s-a dovedit a f i o construcţie l eronată. Din punct de vedere tehnic nu era finisată, era uşor I deteriorabilă, vulnerabilă în lupta la distanţă mică si nu dispunea j iniţial de mijloace de autoapărare. O versiune îmbunătăţită a fost f denumită ulterior„Elefant".

212 T-34: tanc de luptă sovietic de dimensiuni medii. Avea o greutate l de 30 de tone, era dotat cu un tun de 7,6 cm (începând din 1944, cu Iun tun de 8,8 cm), atingea o viteză de 50 km/oră si avea o rază de acţiune de 300-450 de kilometri. Tancul standard sovietic, construit în circa 40.000 de exemplare, s-a dovedit a fi o construcţie extrem de J reuşită, mult superioară tancurilor de luptă germane până în 1943.

213 începând de la 1.4.1943 agentul spionajului militar sovietic, jSândor Rado („Dora"), transmisese la Moscova primele detalii ale planului operaţional al atacului german de la Kursk. Mai târziu a anunţat serviciul de informaţii militare, GRU, că atacul fusese amânat.

Zeitzler a propus o altă variantă a atacului. Lovitura principală avea să fie dată nu împotriva punctelor nodale ale arcului de la Kursk, ci mult mai la vest. Insă Hitler a insistat să-si ducă la îndeplinire planul. După părerea sa, trebuia atacat cu o lovitură concentrată pe un segment de front lat de cel mult patru sau cinci kilometri. Unităţi de pionieri si infanterie urmau să distrugă sistemul sovietic de întăriri. Atacul trebuia precedat de un uragan de foc al artileriei. Hitler voia să folosească tancurile doar după ce pătrunderea reuşise, după ce câmpurile minate fuseseră înlăturate, iar focul apărării antitanc ruseşti fusese înăbuşit.

Pe parcursul convorbirilor ulterioare, Hitler a început să creadă tot mai mult că operaţiunea din zona Kursk putea decide războiul. A ordonat ca întreaga producţie de tancuri din mai si iunie să fie predată armatelor lui Model şi Hoth, care participau la operaţiunea de la Kursk. Numărul total de tancuri pe care aceste armate le puteau folosi la începutul ofensivei se ridica acum la aproape 3.000.214 La Kursk au fost comasate diviziile blindate de elită ale Leibstandarte SS ,Adolf Hitler", „Das Reich", „Totenkopf' si „Grossdeutschland", dotate cu noile tancuri Tiger215

şi cu tunuri Ferdinand. în plus, Hitler i-a ordonat lui Goring să concentreze în zona Kursk aproape toate efectivele forţelor aeriene pentru a oferi ofensivei sprijin si pe calea aerului.
La o consfătuire militară privind pregătirea operaţiunii de la Kursk au fost prezentate fotografii din aer ale poziţiilor ruseşti de la nord-est de Belgorod, clasificate drept strict secrete. Pe ele se putea vedea un sistem de tranşee eşalonate, de poziţii de artilerie si puncte de observaţie. Hitler s-a uitat la ele şi a spus: „Nici astea n-o să-i mai salveze!"

214 Armata germană avea la dispoziţie 2.700 de tancuri pentru bătălia de la Kursk. Uniunea Sovietică avea în schimb 3.300.

215 Tiger: tanc greu de luptă. Cântărea 55 de tone, era dotat cu un tun de 8,8 cm si a fost folosit în luptă pentru prima dată în toamna lUi 1942. ' • .-.:.M*!e .,'• . -. ,:; ,..!,::,,.,,.,,., st

Pentru pregătirile privind ofensiva de la Kursk, Hitler s-a tplasat, la mijlocul lui iunie 1943, împreună cu cartierul său pneral din Obersalzberg, din nou la „Wolfschanze"., în Prusia rientală. In acest timp, a sosit din Turcia o delegaţie de ^nerali si ofiţeri de stat major,216 dând curs unei invitaţii din îrtea înaltului Comandament al Armatei de Uscat. Turcilor rma să li se demonstreze forţa germanilor pe Frontul de Est, ocazia unor manevre ale diviziilor blindate concentrate în ^aţiul Harkov-Belgorod, care se pregăteau pentru ofensiva la Kursk. După manevre, turcii au sosit la cartierul general bntru a se întâlni cu Hitler. Au avut mai întâi întrevederi detaliate i Keitel si Jodl, după care Hitler i-a invitat la ceai. După întâlnirea Hitler, au plecat, la invitaţia înaltului Comandament al brţelor Armate, în Franţa. Hitler a fost foarte mulţumit de Jscuţia cu turcii. I-a spus lui Gunsche: „Pe turci ne putem baza. ;monstraţia diviziilor noastre blindate de la Harkov i-a ipresionat foarte tare."
în Franţa, delegaţia turcă a fost primită de comandantul jiprem al Grupului de Armate „Vest", feldmareşalul von Rundstedt. : la „cartierul general al fuhrerului" primise ordinul să nu strice ipresia pe care o făcuseră manevrele diviziilor blindate de ; Frontul de Est si să le arate oaspeţilor doar punctele puternic [>rtificate ale Zidului Atlanticului. Astfel, turcii au vizitat doar iteria grea „Fritz Todt"217 de la Capul Gris-Nez. N-au fost duşi, rident, să vadă artileria de coastă alcătuită din piese învechite, iiate de la inamic.
Ofensiva din spaţiul Belgorod-Kursk-Oriol a început la 5 iulie 5. încă din dimineaţa primei zile, Hitler şi-a îndemnat

216 Delegaţia militară turcă a sosit la Berlin pe 24.6.1943 si a fost ^imită de Hitler la „Wolfschanze" pe 6.7.1943.

217 Bateria „Fritz Todt" consta din patru piese de artilerie de 38 cm, o rază de acţiune de 54 de kilometri si a fost amplasată iniţial în ?40 la Capul Gris-Nez, sub denumirea bateria „Siegfried". După iioartea lui Fritz Todt, în 1942, i s-a schimbat numele.

cu tancuri suplimentare

aghiotanţii să afle de la Zeitzler cum evolua situaţia, în jurul orei
douăsprezece si jumătate la prânz, Zeitzler a apărut personal la
Hitler. Acesta s-a repezit spre el si l-a întrebat agitat: „Zeitzler, cum merg lucrurile la Kursk?"
Zeitzler a răspuns vag si a căutat să se eschiveze. Era de
părere că informaţiile de pe front erau încă incomplete, că
rusii opuneau o rezistenţă îndârjită. A adăugat prudent: „După
cât se pare, efectul de surpriză nu a existat."
Hitler şi-a pierdut stăpânirea de sine: „Ferdinand! Trebuie
aruncat în faţă Ferdinand! Trebuie să străpungem frontul, cu
orice preţ!"
La 6 iulie, Zeitzler a relatat că infanteria si pionierii nu erau
în stare să străpungă poziţiile de apărare ale ruşilor şi că
sufereau pierderi grele. De aceea fuseseră deja aruncate în luptă
forţele principale ale unităţilor blindate. Hitler spumega.
A ordonat ca tancurile să fie ţinute în rezervă, iar poziţiile
ruseşti să fie depăşite doar cu forţele infanteriei şi ale unităţilor
de pionieri, cu orice sacrificii. Si-a repetat ordinul ca loviturile
să fie concentrate.
In aceste zile Hitler suferea parcă de febră. O dată pe oră îi
cerea lui Zeitzler informaţii în legătură cu poziţiile ruseşti, dacă
acestea căzuseră sau nu si despre terenul cucerit de Leibstandarte SS.
După câteva zile, Zeitzler a raportat că atacul se împotmolise.
Diviziile germane erau obligate să treacă în apărare. Ruşii
efectuau pe câteva segmente de front contralovituri rapide, Ferdinand şi Tiger erau scoase din luptă, unul câte unul, de
focul apărării antitanc ruseşti şi al tancurilor T-34 îngropate.
Hitler nu voia să creadă. Urla, lovea cu pumnul în masă şi
zbiera: „Toate astea se întâmplă din cauză că ordinele mele nu
sunt ascultate!"
I-a ordonat lui Giinsche să zboare imediat la Leibstandarte, sa se informeze la faţa locului şi să-i raporteze apoi personal.
Giinsche a plecat cu avionul în zona de la nord de Belgorod, unde comandantul Leibstandarte, Sepp Dietrich, îşi avea
Centrul de comandă. Cu puţin timp înainte ca avionul său să
aterizeze, Giinsche a văzut la sol poziţiile ruseşti adânc

eşalonate. Peste tot erau resturi arse de tancuri grele si piese
mobile de artilerie aparţinând germanilor.
Sepp Dietrich i-a explicat lui Giinsche: „Aici sunt zece
kilometri de poziţii ruseşti pe care as fi putut să le cuceresc.
Dar cu ce preţ! Dintre cele peste 150 de tancuri cu care am

venit, au mai rămas doar douăzeci capabile de luptă. Infanteria
a suferit pierderi extrem de grele, în diviziile învecinate situaţia
nu este mai bună. Cine poate şti cât de adânc sunt eşalonate
poziţiile ruseşti? Este uşor să vorbeşti când stai în Prusia
Orientală. Aici toate arată altfel. Aici nu putem pătrunde."
în seara zilei următoare, Giinsche era din nou la Hitler. Când
a vrut să relateze ce văzuse, Hitler l-a întrerupt cu un gest obosit
si neajutorat şi a spus: „Lasă. Ştiu... Si Dietrich a fost aruncat
înapoi. Am vrut să schimb soarta cu ofensiva de la Kursk. N-aş fi
crezut niciodată că ruşii sunt atât de puternici..."218
..i, ^.
'.•Ui! ""l*. j
< > ? ',") / î
• ;;V ' •« ', j, 218 Ofensiva germană de la Kursk a fost oprită definitiv la
17.7.1943. De la 11.7 până la 31.8.1943, au căzut în spaţiul Kursk
30.043 de oameni ai Wehrmachtului, 119.109 au fost răniţi'si 22.508
au fost daţi dispăruţi. Pierderile Armatei Roşii în această perioada
au ridicat la 141.941 de morţi şi 991.472 de răniţi.

Vara anului 1943: Teatrul de război din Italia

£0.5.:

-* "«u. ', t
i» J
."j '4

Capitolul 10

La sfârşitul lunii iunie 1943, deci înaintea începerii operaţiunii
de la Kursk, la „Wolfschanze" a sosit comandantul suprem al
trupelor germane din Italia, feldmaresalul Kesselring, pentru
a-i prezenta lui Hitler raportul, în timpul prezentării raportului
au fost de faţă Goring, Keitel, Warlimont, Below si Giinsche.
Jodl lipsea din motive de sănătate.
S-a discutat despre pericolul reprezentat de posibilitatea debarcării trupelor anglo-americane
în Italia, după ce unităţile germane
şi italiene capitulaseră în Tunisia în luna mai a aceluiaşi an.
Kesselring a arătat că, după căderea Tunisului, înaltul
Comandament italian începuse să saboteze măsurile prevăzute
pentru întărirea apărării Italiei. Flota italiană era ţinută cu
bună ştiinţă în porturi, sub pretextul lipsei de combustibil. Pentru
a dejuca intrigile înaltului Comandament italian, Kesselring a
sugerat să i se încredinţeze lui comanda supremă a unităţilor
italiene.
Hitler a reacţionat cu calm la raportul lui Kesselring. A declarat
că el prefera ca o eventuală debarcare anglo-americană să aibă
loc în Italia, nu în Franţa, în ceea ce priveşte atitudinea înaltului
Comandament italian, Hitler a propus ca unităţile italiene să
fie retrase din zonele în care s-ar fi putut desfăşura lupte cu
trupele anglo-americane şi să fie folosite doar pentru apărarea
de coastă. După întrevedere, Kesselring s-a întors în Italia.

In noaptea aceea, Hitler i-a ordonat lui Giinsche să afle dacă se culcase deja. Acesta se afla în acele zile în buncărul său „Wolfschanze", situat la nici 100 de metri de cel al lui Hitler.

Giinsche a fost informat la telefon că Goring era pe punctul
Ide a merge la culcare, însoţit de Giinsche si Linge, Hitler s-a
jrăbit să ajungă la buncărul lui Goring. Mareşalul Reichului
1-a primit pe Hitler în ţinută de noapte. Purta un halat colorat, încins cu un cordon albastru, iar la gât, o eşarfă de mătase, în
Dicioare avea papuci de lac cu catarame de argint. Arăta ca un
iaharajah si răspândea în jur un miros de parfum scump.
Hitler a rămas la el cam o jumătate de oră. Era vorba despre
situaţia din Italia, aşa cum o descrisese Kesselring, si de planul
tui Hitler de a se întâlni cu Mussolini.
A doua zi dimineaţa, Hitler i-a cerut lui Ribbentrop să fixeze
i întâlnire cu Mussolini. A plecat în aceeaşi zi, înainte de prânz, ie la Rastenburg la Salzburg, însoţit de Keitel, Warlimont, Bormann, Hewel, de aghiotanţi si de gărzile sale de corp.219
Varlimont îi ţinea locul lui Jodl, care se îmbolnăvise.
De la Salzburg, Hitler si anturajul său s-au îndreptat, într-o
Icoloană de maşini, spre Obersalzberg; Hitler dorea s-o vadă
Eva Braun. Părinţii Evei se aflau şi ei în Obersalzberg, cu
toate că de obicei nu se arătau pe acolo atunci când venea Hitler.
litler a luat cina în compania lor. Tatăl Evei purta uniforma
|unui căpitan din serviciul administrativ.
A doua zi, în jurul orei 7.00 dimineaţa, Hitler si statul său
iajor s-au întors la aeroportul din Salzburg, de unde, escortaţi
ie avioane de vânătoare, au decolat după o oră în direcţia
Italia. Avionul lui Hitler a aterizat pe aeroportul militar Belluno, la nord de Veneţia, unde l-a întâmpinat Mussolini împreună
cu şeful Marelui Stat Major italian, Cavalero, si cu Kesselring.
Drumul de la aeroport până la locul convorbirilor a durat destul
de mult, mai întâi cu trenul, apoi cu maşinile.220 Era o vilă
situată într-o localitate izolată din munţi. Pe Hitler îl enervase
drumul lung, pentru că dorea să se întoarcă în Germania în
aceeaşi zi.
Maşina lui Warlimont a rămas în urmă, a pierdut contactul
|cu coloana, iar şoferul s-a rătăcit. Ofiţerii italieni care-1 însoţeau

219 Hitler a plecat cu avionul în Obersalzberg în ziua de 18.7.1943.
220 întrevederea cu Mussolini a avut loc pe 19.7.1943 la Vila Gaggiâ
•din localitatea Feltre, lângă Belluno, în Italia de Nord.

pe Warlimont au explicat că ei nu cunoşteau drumul. Maşina

s-a oprit la o intersecţie. Warlimont, mâna sa dreaptă, maiorul
Waizenegger de la Marele Stat Major, si Giinsche au coborât şi
au încercat să studieze urmele de roţi în. praful şoselei pentru
a-şi da seama în ce direcţie se îndreptase coloana de maşini cu
Hitler si Mussolini.
Warlimont reuşea cu greu să-si ascundă iritarea. Era de
părere că italienii se purtau obraznic cu el, tratându-1 de parcă
ar fi fost un oarecine. El nu putea lipsi de la începutul convorbirilor
fiindcă documentele necesare se aflau în servieta sa; iar în
afară de asta, Keitel nu putea negocia cu italienii.
în timp ce ofiţerii italieni alergau gesticulând de colo-colo
în intersecţie, iritarea lui Warlimont a crescut tot mai mult.
Considera că era o manevră perfidă a militarilor italieni pentru
a obstrucţiona negocierile. „Nu vor să lupte şi nu vor ca Kesselring
să le fie comandant suprem", a declarat el.
în cele din urmă a apărut o maşină pe care Keitel o trimisese
în căutarea lui Warlimont, iar acesta a sosit la întrevedere cu o
întârziere de o oră.
Drumul nesfârşit de la aeroport în munţi şi întârzierea lui
Warlimont au stârnit suspiciunile gărzii de corp a lui Hitler. Cu
ocazia altor vizite întreprinse de Hitler la Mussolini, fuseseră
plasate doar santinele italiene. De data aceasta însă, în jurul vilei
şi în faţa încăperilor în care se desfăşurau discuţiile, comandoul
de escortă al lui Hitler postase santinele proprii, înarmate cu
mitraliere. Atmosfera întrevederii nu mai era cordială, cum fusese
pe vremuri. La bufetul amenajat în parcul vilei, germanii şi
italienii s-au separat demonstrativ în grupuri.
După întrevederea care a durat peste trei ore, Mussolini şi
Hitler s-au retras pentru a lua masa de prânz între patru ochi, după care au plecat din nou la aeroport, fiecare cu anturajul
său; de acolo Hitler a decolat spre Germania, în avion i-a spus
lui Bormann că avusese un sentiment foarte neplăcut în această zi.
„Mussolini este prietenul meu de nădejde", a declarat Hitler.
>,Este singurul roman adevărat dintre toţi italienii. La despărţire
nii-a spus: «Fiihrer, când n-o să mai fiu eu, fascismul din Italia
se va prăbuşi ca un castel din cărţi de joc.»" *?;" n .u/i^i :>

Hitler a petrecut noaptea în Obersalzberg, iar a doua zi
imineaţă a plecat la cartierul său general de la Rastenburg.
Hitler era din ce în ce mai îngrijorat în legătură cu fidelitatea
familiei regale italiene faţă de alianţa cu Germania. SD-ul a
nunţat din Roma că existau tratative secrete între casa regală
aliană si Anglia. La începutul lunii iunie, Hitler l-a chemat la
:artierul său general pe prinţul Philipp de Hessen, a cărui soţie
ra prinţesa Mafalda, una dintre fiicele regelui Victor Emanuel.

rinţul de Hessen era în acel moment Obergruppenfuhrer* SA, irtător al însemnului de Aur al partidului naţional-socialist
ocupa funcţia de preşedinte al provinciei Hessen. Avea reşedinţa
Kassel.
Hitler a declarat că voia să afle de la prinţ care erau intenţiile
•udelor sale regale de la Roma. Dat fiind că prinţul se afla
eseori la Roma, Hitler a presupus că era la curent cu planurile
urţii regale italiene. După părerea sa, membrii familiei regale
Italiene, şi mai ales prinţul moştenitor Umberto, erau capabili
z orice mârşăvie împotriva Germaniei. „Umberto", a spus
itler, „este un duşman personal al Ducelui, pentru că acesta
oreşte să conducă singur Italia."
Prinţul de Hessen a sosit la cartierul general şi a fost cazat în
uncărul pentru oaspeţi. Hitler lua prânzul cu el în fiecare zi si-1
vita la serile sale de ceai. Răsfoiau împreună albume cu imagini
i fotografii de la siturile arheologice din Roma. Hitler încerca, n discuţiile cu prinţul, să înţeleagă intenţiile casei regale italiene.
^ ordonat de asemenea ca toată corespondenţa prinţului să fie
ontrolată.
La 10 iulie 1943, trupele anglo-americane au debarcat în
îicilia. La 25 iulie, Keitel şi Jodl au sosit în buncărul lui Hitler
mpreună cu omul de legătură al lui Himmler la cartierul
eneral, Obergruppenfuhrer SS Karl Wolff, şi au cerut să fie
ondusi imediat la fuhrer. Au fost rugaţi să aştepte în sala de
:onsfătuiri. Hitler a venit după câteva minute, însoţit de
* Grad superior din ierarhia SA si SS, corespunzând aproximativ
radului de general de divizie din armată, (n.tr.)

Giinsche. Părea derutat si speriat. După eşecul ofensivei de la
Kursk, Hitler trăia permanent cu teama altor ştiri catastrofice.
Keitel s-a apropiat de el si a spus cu voce gâtuită: „Mein
Fiihrer, Ducele..."
„Ce-i cu el?", l-a întrerupt Hitler. ,ii
„... A căzut."
Keitel i-a înmânat lui Hitler o scrisoare a înaltului
Comandament italian. Hitler i-a smuls scrisoarea din mână şi a
citit cu voce scăzută: „Guvernul lui Mussolini a demisionat.
Majestatea Sa regele l-a însărcinat pe mareşalul Badoglio cu
formarea unui nou cabinet. Italia, care-si îndeplineşte cu fidelitate
datoria de aliat, va continua lupta de partea Germaniei până la
victoria finală."
Hitler pălise. Se sufoca.
„Unde este Ducele acum? Ce se ştie despre el?", a întrebat
în cele din urmă.
„Nimic", au răspuns cu toţii simultan.
Hitler a mototolit scrisoarea si a exclamat furios: „II vor

ucide! Italienii ăştia! Bandă de trădători! Roatta, ticălosul ăsta, a devenit şeful Marelui Stat Major!"221
Hitler îl ura de mult pe generalul italian Roatta. Ştia că Roatta, care comanda trupele italiene din Balcani si era însărcinat cu
lupta împotriva partizanilor greci, albanezi si iugoslavi, le
vânduse, din lăcomie, arme şi adunase în felul acesta o avere.
„Ăştia sunt toţi mână în mână cu englezii!" a strigat Hitler.
„Blestemata asta de familie regală! Şi prinţul Philipp, ginerele
regelui, se învârte pe aici şi face pe prostul! Ăla ştia tot! O să
mi-o plătească!"
(Prinţul Philipp de Hessen a fost predat Gestapoului din
Konigsberg*, iar soţia sa, prinţesa italiană Mafalda, a ajuns
într-un lagăr de concentrare.)
Hitler bătea cu pumnii în masă şi continua să strige: „Le
arăt eu lor! Armata italiană va fi dezarmată! Jodl, ce unităţi
Pot prelua treaba asta?"
221 General-locotenentul Mărio Roatta fusese numit şeful Marelui
Stat Major al Armatei Italiene la 1.6.1943.
* Denumirea germană a oraşului Kaliningrad. (n.tr.)

Jodl a răspuns încet: „Mein Fiihrer, putem folosi regimentele
le munte din Tirol si din Styria aflate în rezervă. Sunt amplasate
iproape de graniţa italiană. Nu sunt decât recruţi proaspăt
regătiti, asta e adevărat, dar se descurcă ei cu laşii ăştia de
talieni."
Hitler a declarat, după o scurtă pauză, că regimentele de
unte despre care vorbea Jodl nu erau în stare să-i dezarmeze
>e italieni. „Asta e o treabă pentru Leibstandarte", a spus Hitler.
‚Oricum trebuie completată."
A dat ordin imediat ca Leibstandarte STS „Adolf Hitler" să
mutată de pe Frontul de Est în regiunea Innsbruck, la graniţa
;ermano-italiană. Apoi Jodl i-a relatat lui Hitler despre luptele
din Sicilia împotriva anglo-americanilor. Hitler şi-a scos ochelarii
cu o mişcare bruscă şi i-a tot răsucit în mâinile încrucişate la
pate până când le-a spart o lentilă. I se întâmpla deseori când
era furios sau nervos. A aruncat cioburile şi rama pe masă şi a
spus cu dispreţ: „Ce laşi, Churchill şi Eisenhower! în locul lor
aş debarca la Genova sau chiar la Hamburg, dar nu în Sicilia, nde este cel mai puţin periculos pentru noi. Beţivanul de
Churchill se bucură că noi ne irosim forţele în Rusia şi aşteaptă..."
Hitler ştia din rapoartele Marelui Stat Major că britanicii
jamânau cât puteau deschiderea unui al doilea front. Aceste
rapoarte se bazau în special pe informaţiile pe care Marele Stat
Major le obţinea regulat din surse britanice oficiale, prin
intermediul diplomaţilor spanioli de la Londra. Ambasadorul

Spaniei la Londra, ducele de Alba, si ataşatul său militar, colonelul Alfonso Barra, trimiteau informaţiile Marelui Stat
Major spaniol de la Madrid, iar acesta le transmitea apoi
ataşatului militar german. Era vorba despre estimări ale situaţiei
militare realizate de înaltul Comandament britanic şi despre
amplasarea trupelor britanice, în rapoartele sale către Hitler, Marele Stat Major german trăgea din aceste informaţii concluzia
că Anglia continua să se orienteze de fapt spre o politică de
apărare. Se susţinea că Londra lansa cu bună ştiinţă aceste date
pentru ca Germania să-şi concentreze toate forţele pe Frontul
de Est. în Marele Stat Major german, aceste informaţii provenite
din canale spaniole purtau numele de cod „Rapoartele Alba".

Himmler a intrat în sala de consfătuiri. Hitler era atât de
agitat încât nici nu l-a observat. Abia după ce Giinsche i-a atras
atenţia, s-a întors, l-a salutat scurt pe Himmler si l-a întrebat:
„Himmler, cum a fost posibil să se întâmple aşa ceva? Ducele
nu a demisionat de bunăvoie, ar fi ridicol. Aici a fost vorba de
violenţă."
Himmler a raportat că deocamdată nu deţinea decât
informaţii incomplete din Italia. Pe baza lor se putea totuşi
trage concluzia că majoritatea fasciştilor din conducere, printre
care si ginerele lui Mussolini, Ciano, erau împotriva Ducelui.
Sprijineau eforturile casei regale de a scoate Italia din război.
Hitler s-a aşezat pe marginea mesei şi le-a spus lui Keitel, Himmler, Jodl, Wolff si Giinsche, care se grupaseră în jurul lui, că-1 considerase întotdeauna pe Ciano un şarlatan. Hitler ştia că, după cucerirea Albaniei, Ciano îşi însuşise acţiunile unor
mari întreprinderi miniere. Ca ministru de externe, condusese
un „trust" care patrona bordeluri în toată Italia. Soţia lui Ciano, Edda, fiica lui Mussolini, era în opinia lui Hitler o muiere
dezmăţată. Când veniseră în vizită în Germania, ceruse să i se
pună la dispoziţie, pentru „distracţie", ofiţeri S S deosebit de
puternici. Hitler a oftat: „îmi pare rău de Duce. Dacă mai este
în viaţă, Himmler, află unde îl ţin închis. Trebuie să-1 salvăm!"
După doar câteva zile, ataşatul militar al Italiei la Berlin, generalul Marras, a sosit la cartierul general al fiihrerului. La
scurt timp după căderea lui Mussolini, fusese numit
reprezentant diplomatic al guvernului Badoglio în Germania.
Venea pentru a-i prezenta lui Hitler scrisoarea de acreditare.
Keitel şi Dornberg, şeful de protocol din Ministerul de Externe, i-au condus pe Marras si pe colaboratorii italieni care-1 însoţeau
în buncărul lui Hitler. Hitler se afla în sala de consfătuiri, iar
italienii au fost nevoiţi să aştepte în anticameră. Ordonanţele
le-au preluat mantalele. Linge l-a anunţat pe Hitler că sosise
Marras. Hitler s-a ridicat de la birou şi şi-a compus o expresie
întunecată, adecvată momentului. Linge a deschis uşa şi l-a

rugat pe Marras să intre. Italianul a ezitat un moment, dorind

l lase pe Keitel să intre primul, însă acesta a remarcat că el
i a aici acasă si l-a poftit pe Marras să intre el primul. Văzându-1
Hitler, Marras s-a întors speriat spre însoţitorii săi. Cu scrisoarea
acreditare în mână, a luat poziţie de drepţi în faţa lui Hitler, să înainte să poată scoate un cuvânt, Hitler a strigat la el:
î 'ommile general, nu mă costă nimic să vă arestez aici pe loc!
>mportamentul dumneavoastră se apropie foarte mult de
radare!"
Marras a pălit. Mâna în care ţinea scrisoarea de acreditare
tremura. Linge a trebuit să părăsească sala. Hitler a sunat
ipă douăzeci de minute, iar când Linge s-a întors în încăpere, ipul lui Hitler era încă roşu de furie. Scrisoarea de acreditare
cea aruncată pe masă. Cu un semn al mâinii, Hitler i-a indicat
i Marras să plece. Acesta s-a întors cu o mişcare de militar
isciplinat şi a părăsit încăperea în grabă. Pe coridor a smuls
in mâinile ordonanţei mantaua şi a ieşit din buncăr alergând.
fiitel, Dornberg şi însoţitorii lui Marras de abia l-au putut urma.
sărit în maşină şi a părăsit cartierul general.
Hitler a căutat printre fasciştii italieni un om potrivit pentru
-l înlocui pe Mussolini. în acest scop i-a primit la cartierul
eneral pe nişte reprezentanţi ai partidului fascist italian care, upă căderea lui Mussolini, se refugiaseră în Germania. Bormann
-i prezentat posibilii succesori ai Ducelui; Hitler dorea să
•bească personal cu ei. Niciunul nu i-a făcut însă o impresie
luptător. Cu toţii duceau dorul bucuriilor pe care le trăiseră
Italia. Fostul secretar al partidului fascist italian, Pavolini, plângea în special de pierderea averii. Nu a pomenit nici
car o dată de soarta Italiei. Hitler era indignat. A spus: „Ăştia
nt corupţi până în măduva oaselor, toţi. Nu ne putem baza
ei să continue războiul."222
Himmler a sosit neanunţat la „Wolfschanze" la începutul
nii august 1943. L-a rugat pe Giinsche să-1 ducă imediat la
ider, care l-a si primit. Himmler l-a anunţat radios: „Mein
ifirer, Ducele este în viaţă!"
222 Cu toate acestea, Hitler a patronat la 9.9.1943 alcătuirea, pe
ritoriul german, a unui guvern italian fascist alternativ sub conducerea
i Alessandro Pavolini. ,.»,,i. s ^,,.

Lui Hitler nu-i venea să creadă. Susţinea că, dacă Mussolini
ar fi fost într-adevăr în viaţă, serviciul secret britanic l-ar fi dus

de mult în Anglia. Himmler avea la el o hartă a munţilor Abruzzi
si i-a arătat-o lui Hitler: „Mein Fiihrer, am reuşit să aflăm, fără
niciun dubiu, că Ducele este ţinut prizonier într-un sat izolat
din aceşti munţi."223
Hitler se plimba agitat prin încăpere şi se scărpina la ceafă, unde avea deja o rană. A dat ordin să fie chemaţi Gunsche, Keitel si Jodl. S-a sfătuit cu ei şi cu Himmler cum să-1 elibereze
pe Mussolini. Au decis ca Ducele să fie eliberat de un comando
special ce urma să fie paraşutat în imediata apropiere a casei
unde era închis. Himmler i-a explicat lui Hitler că el cunoştea
omul potrivit pentru această misiune, un luptător cunoscut. Hitler
voia să-1 vadă.
Himmler s-a întors în aceeaşi seară de la cartierul său general
din Angerburg, situat la 45 de minute de mers cu maşina de
„Wolfschanze". îl însoţea un ofiţer S S înalt, cu umeri largi şi
cu urma unei lovituri de sabie pe obraz. Pe mâneca stângă a
uniformei erau prinse cu galoane de argint literele „SD". Era
Skorzeny, un austriac care lucrase înainte de Anschluss ca agent
al naziştilor şi care organizase în Austria asasinate politice.
Skorzeny i-a făcut o bună impresie lui Hitler. Acesta i-a ordonat
lui Jodl să-1 sprijine pe Skorzeny în realizarea unui plan de
eliberare a lui Mussolini. Jodl urma să-i ceară comandantului
suprem al trupelor de parasutistl din Italia, generalul Student, să-i pună la dispoziţie lui Skorzeny paraşutlstii necesari. La
despărţire, Hitler i-a spus lui Skorzeny: „Dumneata vei pleca
imediat în Italia! Vezi care este situaţia la faţa locului si
acţionează aşa cum consideri că este necesar!"224

223 Mussolini era ţinut prizonier de noul guvern italian într-un
hotel de pe Gran Sasso din munţii Abruzzi.

224 Iniţial, SD secţia externă plănuise în august 1943 să aresteze, în cadrul asa-numitei operaţiuni „Alarich", toate persoanele care
Participaseră la eliminarea lui Mussolini. „Alarich" a fost însă
abandonată încă din septembrie. La 9.9 a eşuat partea cea mai
importantă a planului, acţiunea împotriva înaltului Comandament
italian.

între timp, trupele germane au dezarmat armata italiană, în acest scop, Leibstandarte SS „Adolf Hitler" părăsise, la mijlocul
anului 1943, poziţiile pe care le ocupase la Harkov, fiind mutată
la graniţa germano-italiană. Comandantul Leibstandarte nu
mai era Sepp Dietrich, ci Theodor Wisch.
După luptele de la Kursk, Sepp Dietrich fusese numit comandantul Corpului l Blindat, alcătuit din Leibstandarte si dintr-o
divizie blindată nou-formată în Belgia, denumită „Hitlerjugend", compusă din SS-işti de şaisprezece si şaptesprezece ani.

Leibstandarte a sosit la Tirol la începutul lunii august şi a
trecut pasul Brenner spre Milano. Sarcina ei era aceea de a
dezarma unităţile italiene care aveau forţa aproximativă a unei
armate, comasate în regiunea Milano-Torino-Como. SS-iştii
primiseră ordinul de a-i trata pe italieni ca pe nişte inamici si
trădători şi de a înăbuşi cu forţa orice încercare de rezistenţă.
Giinsche, care la dorinţa lui ajunsese şef de companie în Italia, s-a alăturat companiei Leibstandarte la începutul acţiunii.
La despărţire, Hitler i-a spus râzând: „Să nu-i sperii prea rău
pe italieni cu statura dumitale uriaşă!"
Soldaţii italieni se retrăseseră în marea lor majoritate în
cazărmi. Cei mai mulţi ofiţeri însă şi-au schimbat uniforma cu
haine civile si au dispărut. Dezarmarea s-a desfăşurat în felul
următor: în faţa cazărmii apărea un ofiţer S S care le cerea
italienilor să depună armele şi să se predea. Răspunsul era de
fiecare dată acelaşi: „Niciodată. Ne vom apăra până la ultima
picătură de sânge." Dar la prima detonare a unei grenade, italienii ridicau steagul alb şi se lăsau dezarmaţi fără să opună
rezistenţă. După care „aliaţii" porneau în marş, în coloane lungi, spre lagărele de muncă din Italia şi Germania. Acolo era dus la
îndeplinire ordinul lui Hitler: „Dacă italienii n-au chef să lupte, atunci să muncească pentru noi până cad jos."225
l
225 în Italia de Nord si în sudul Franţei, din 480.000 de soldaţi
Jjitalieni, 330.000 au fost internaţi şi duşi, în marea lor majoritate, la
Imuncă forţată în Germania, în Italia Centrală si în Italia de Sud, ^unităţile germane au dezarmat 300.000 de oameni si au internat
2.000. în Balcani si la Marea Egee au fost dezarmaţi si internaţi în
lagăre în jur de 380.000 de italieni. , flugust 1943: leibstandcirte în Italia

Acesta era modul în care Leibstandarte „lupta" în Italia.
SS-iştii discutau deseori despre acest „război plăcut" din Italia, atât de relaxant în comparaţie cu ororile războiului din Rusia.
Leibstandarte şi-a îndeplinit sarcina si a transportat în Germania
prada confiscată - cantităţi uriaşe de bunuri de război - după
care unităţile ei s-au instalat în numeroasele staţiuni de odihnă
de la Lago Maggiore, lacul Garda şi lacul Como. Acolo s-au
odihnit după luptele grele din Rusia si şi-au îngrijit rănile cu care
se aleseseră nu cu mult timp în urmă la Kursk.
Leibstandarte a fost completată si i s-a reînnoit armamentul.
A primit mai ales vehicule noi de la Fiat si Alfa Romeo. I s-a
alăturat o altă unitate blindată dotată cu modele „Panther",226
astfel încât Leibstandarte avea la dispoziţie aproape 300 de
tancuri Tiger, Panther si tip IV227
Viaţa liniştită a Leibstandarte în Italia s-a încheiat la sfârşitul
lunii octombrie 1943. împreună cu alte unităţi germane, a fost
aruncată în grabă pe segmentul sudic al Frontului de Est, unde
situaţia se agravase. SS-istii s-au întors abătuţi în Rusia, la

războiul adevărat, cu toate grozăviile lui.
în cea de-a doua jumătate a lunii august 1943, Wolff, fostul om de legătură al lui Himmler la cartierul general, numit după căderea lui Mussolini comandantul suprem al SS şi al forţelor de poliţie din Italia, a comunicat că operaţiunea lui Skorzeny reuşise.228 Mussolini a fost eliberat de oamenii generalului Student, care se paraşutaseră în apropierea casei în care era

226 Panther („panteră"): tanc german de dimensiuni medii, conceput ca replică la modelul sovietic T-34. Tancul, a cărui producţie de s^rie începuse în noiembrie 1942, avea o greutate de 45,5 tone şi era dotat cu un tun de 7,5 cm.

227 Din modelul iy tancul standard al armatei germane, au fost produse 8.000 de exemplare. Dispunea de un tun de 7,5 cm si cântărea în jur de 25 de tone. Până în 1940 s-a dovedit superior tancurilor forţelor inamice, în timpul războiului cu Uniunea Sovietică a suferit pierderi grele din cauza tancurilor sovietice mai puternice, de tip T-34.

228 Acţiunea de eliberare a lui Mussolini a avut loc pe 12.9.1943.

,-»

:ţinut Ducele. Skorzeny l-a scos apoi pe Mussolini de acolo i un avion mic de tipul Fieseler-Storch.229 Hider l-a trimis imediat ie pilotul său personal, Baur, cu Condorul fuhrerului, după lussolini în Italia. Baur l-a adus viu şi nevătămat la cartierul [eneral al lui Hitler. Acesta îl aştepta pe aerodromul din Rastenjurg si a alergat în întâmpinarea avionului când acesta a terizat. Mussolini putea fi văzut la geamul din faţă. Purta aine civile, iar pălăria îi ascundea faţa. Arăta palid şi obosit. L coborât cu efort scara avionului. Hitler i-a strâns îndelung mbele mâini. Mussolini era complet apatic. Hitler l-a prins de meri, l-a zgâlţâit si i-a spus câteva cuvinte. Au râs amândoi.
'eitel, Bormann, Dietrich şi ceilalţi, care stătuseră deoparte, au apropiat şi l-au felicitat pe Mussolini pentru salvarea sa.
«re timp, coborâseră din avion Skorzeny şi fiul lui Mussolini. u plecat toţi împreună la cartierul general. Mussolini şi fiul au au fost cazaţi în buncărul luxos al lui Goring. Lui Skorzeny s-a acordat pentru eliberarea lui Mussolini cea mai înaltă Distincţie germană, Crucea de Cavaler. De la „Wolfschanze", 'ussolini a plecat la Miinchen. Acolo s-a instalat, împreună fiul său si cu soţia, care între timp sosise din Italia, într-unul lintre castelele casei regale bavareze, familia Wittelsbach.
La începutul lunii septembrie 1943, Mussolini a alcătuit un .ou guvern dincercul fasciştilor refugiaţi în Germania şi care-i iau fideli.230 în Italia, germanii luptau împotriva trupelor iglo-americane care debarcaseră la 10 iulie în Sicilia. La Irşitul lunii august, unităţile germane au fost nevoite să se tragă din Sicilia în Italia de Sud peste strâmtoarea Messina.231

229 Fieseler-Storch: avion german de dimensiuni mici, de tip

sseler 156, utilizat în special pentru zboruri de legătură şi de
cunoaştere la distanţe mici. Distanţa de decolare era de 65 de metri, •• la aterizare avionul se oprea după 20 de metri.
230 Mussolini a preluat conducerea guvernului la 15.9.1943.
ipubblica Sociale Italiana, înfiinţată de el, a rămas însă un
gim-marionetă al germanilor.
231 Evacuarea insulei a luat sfârşit în noaptea de 16 spre 17.8.1943.
apele germane, cu un efectiv de 100.000 de oameni, s-au retras în
rtea continentală a Italiei.

La 8 septembrie, regele Italiei si guvernul Badoglio s-au
refugiat în Sicilia la anglo-americani si au declarat capitularea
Italiei. Era de fapt doar capitularea lor proprie, căci aproape
întreaga Italie era ocupată de trupele germane, iar armata italiană
fusese dezarmată de germani. Anglo-americanii stăpâneau doar
Sicilia si o foarte mică parte din Italia de Sud.232
Badoglio nu a putut preda înaltului Comandament anglo-american decât forţele principale ale marinei italiene. Cunoscând
însă „spiritul de luptă" al forţelor navale italiene, înaltul Comandament german nu a dat prea mare importanţă acestui fapt.233
După fuga regelui Italiei, Victor Emanuel, si a prim-ministrului, Badoglio, Mussolini s-a întors cu guvernul său în Italia de Nord, unde s-a stabilit la lacul Garda. Nu mai era însă decât un
regim-fantomă. Toată puterea de decizie revenea autorităţilor
germane de ocupaţie. Guvernul lui Mussolini se ocupa de administraţia civilă si de procurarea de forţă de muncă pentru Germania.
Această limitare a puterii era legată de relaţia lui Hitler cu
italienii. El a declarat că nu le va mai da în niciun caz putere
politică, deoarece îl trădaseră. Guvernul Mussolini, a spus el, fusese creat doar pentru a arăta lumii că în Italia fascismul
continua să existe. Hitler i-a permis de aceea lui Mussolini să
creeze o armată de patru sau cinci divizii. Aceasta consta în
soldaţi ai armatei italiene, dezarmate de germani, ajunşi în
lagăre de muncă din Germania. Comandantul lor a fost numit
mareşalul Graziani, care-i rămăsese fidel lui Mussolini. Armata
lui Graziani nu era destinată frontului, ci avea atribuţii poliţieneşti. Trebuia, în primul rând, să înăbuşe eventualele revolte
antifasciste în rândurile populaţiei si să lupte contra patrioţilor
italieni care atacau trupele germane de ocupaţie, în acest scop, 232 Trupele britanice au debarcat la 3.9.1943 în extremitatea
sud-vestică a Calabriei. în ziua capitulării Italiei, Armata 5 americană
a debarcat în golful Salerno, în timp ce forţe britanice debarcau
concomitent la Taranto.
233 Flota italiană a trecut la 9.9.1943 de partea aliaţilor, în drum
spre Malta, avioane de luptă germane au avariat vasul de război Italia
Şi au scufundat vasul Roma; cei 1.500 de oameni aflaţi la bordul

acesteia au pierit. ; ;„»'M..UJ•;*•=••<;•..; • ••

armata lui Graziani fusese dotată doar cu carabine si mitraliere
uşoare.
Hitler nu şi-a mai pus nicio speranţă în Mussolini, pe care
înainte obişnuia să-1 numească „singurul roman adevărat".
După tot ceea ce trăise începând din momentul arestării sale, soarta Italiei nu-1 mai interesa. Comandantul suprem al trupelor
SS si de politie din Italia, Obergruppenfuhrer SS Wolff, ai cărui
agenţi asigurau paza lui Mussolini, relata că Ducelui îi ajunsese
complet indiferentă evoluţia militară si politică a ţării. Nu mai
trăia decât pentru plăcerile sale personale. SD-ul comunica
din Italia că Mussolini ducea o viaţă de excese, se înconjura de
femei şi îşi petrecea nopţile în orgii.
Hitler a comentat faţă de un aghiotant: „Pe Duce nu-1 mai
interesează decât haremul său de tinere italience drăguţe care-i
umplu viaţa complet."
Atacurile masive ale ruşilor de la Kursk se transformau într-o
rnare ofensivă. Rapoartele de campanie ale înaltului Comandament
german vorbeau despre o retragere „planificată" a trupelor
germane, în scopul „redresării frontului". In statul major al lui
Hitler circulau glume amare în legătură cu această formulă, pentru că toată lumea ştia că „retragerea planificată" costase
partea germană zeci de mii de morţi si răniţi.
Hitler repeta însă cu încăpăţânare după fiecare consfătuire
în legătură cu situaţia de pe Frontul de Est: „Toate astea se vor
sfârşi cu o victorie germană."
între timp, trupele germane de pe Frontul de Est se retrăgeau
tot mai mult sub presiunea ruşilor. Visurile legate de cerealele, cărbunele şi minereul din Ucraina, de petrolul din Caucaz erau
de domeniul trecutului.
La cartierul general au început să-şi facă apariţia industriaşii, care aveau lungi întrevederi cu Hitler. Anturajul său apropiat
susţinea că stăpânii Germaniei îşi făceau griji. Primul care a
venit a fost şeful Uniunii Fierului, dr. Rochling. L-a urmat, în
trenul particular, regele tunurilor, Krupp.234 în aceste zile a
234 Gustav Krupp nu se îngrijora doar de situaţia de pe front, îl
preocupa transfonnarea societăţii pe acţiuni într-o societate personala, Toamna anului 1943: Rezervele manifestate de industriaşi 215
trecut pe la cartierul general si Goring, care altminteri se deda
nestingherit plăcerilor vânătorii la Rominten.
Suferinţele si pierderile cumplite ale trupelor germane de
pe Frontul de Est nu-1 prea interesau. Aducea vânat si o bere
specială, produsă doar pentru el. La masa de prânz pe care a
luat-o împreună cu Hitler, Goring a citit cu voce tare o scrisoare
primită de la Schacht. Schacht scria că cercurile de industriaşi

considerau situaţia de pe Frontul de Est ca fiind extrem de
periculoasă pentru Germania. Industriaşii erau de părere că, în această conjunctură, se impunea încheierea păcii cu puterile
occidentale. Schacht a menţionat că ştia, în urma unor contacte
private, că asemenea tratative ar fi fost fără îndoială încununate
de succes.
Scrisoarea l-a înfuriat cumplit pe Hitler. Incapabil să se
stăpânească, a început să-1 înjure pe Schacht. Urla că Schacht
voia să treacă peste el şi să facă politică în spatele lui. El, Hitler, considera orice fel de tratative purtate cu anglo-americanii fără
ştirea lui drept o dovadă de înaltă trădare. Ameninţa că-1 va
trimite pe Schacht într-un lagăr de concentrare.235
în timp ce Hitler striga, Goring îşi păstra calmul. A încercat
să-i distragă atenţia lui Hitler si chiar a reuşit, povestind că
bătrânul Schacht divorţase pentru a se putea căsători cu tânăra
lui secretară.
pentru a putea asigura el însuşi succesiunea la conducerea
întreprinderii. Hitler a fost de acord cu propunerea, datorită „meritelor
extraordinare, unice în felul lor, în slujba forţei de apărare a poporului
german". Decretul său din 12.11.1943 a exceptat firma „Fried. Krupp"
de la prevederile Codului civil în vigoare.
235 Schacht nu menţionează această scrisoare în memoriile sale.
Ultima sa întrevedere cu Hitler a avut loc în februarie 1941. Hitler i-a
cerut informaţii în legătură cu atitudinea viitoare a SUA faţă de un
conflict cu Uniunea Sovietică, în august 1943, Schacht i s-a adresat
lui Lammers cu rugămintea de a-i transmite lui Hitler din partea lui o
estimare în scris a situaţiei politice. A fost refuzat. Schacht a redactat
totuşi scrisoarea si a fost arestat de Gestapo la 23.7.1944, fiind acuzat
de contacte cu complotiştii de la 20.7. Dat fiind însă că dovezile nu
erau suficiente pentru o condamnare, a fost internat în lagărul de
Sachsenhausen, unde a beneficiat de un tratament privilegiat.

;•>'.!•..'.•'.î.

După ce trupele germane fuseseră nevoite să se retragă peste
ipru, Hitler i-a convocat la cartierul general pe comandanţii
, spremi ai grupurilor de armate si ai armatelor de pe Frontul
Est. întrevederea a avut loc în sala de mese a cazinoului
)uat la 500 de metri de buncărul lui Hitler. Hitler a venit la
izinou cu maşina, împreună cu Bormann, Schaub, Schmundt
Linge. La intrare a fost întâmpinat cu salutul fascist de mareşalii
generalii strânşi acolo. Hitler a ţinut un discurs în care a
erut menţinerea frontului cu orice preţ.236
A arătat că situaţia era favorabilă războiului din Est, pentru
T deschiderea unui al doilea front în Franţa se tărăgăna în
ontinuare. Hitler le-a citit celor prezenţi două ştiri ale Biroului
lerman de Presă, care explicau controversele dintre anglo-ameicani şi ruşi.

Hitler si-a încheiat discursul declarând patetic: „Domnilor!
Ltunci când va veni clipa pericolului pentru Germania, sper că
umneavoastră, generalii mei, veţi fi împreună cu mine pe
aricade! Iar dumneavoastră, feldmareşalii, alături de mine
u spada în mână!"
Feldmaresalul von Manstein, care pe atunci comanda Grupul
ie Armate „Sud", a sărit în picioare şi a exclamat: ‚fiihrer, ni dona, noi te urmăm!"
Hitler a tăcut şi i-a aruncat lui Manstein o privire mirată.
! lu-1 credea sincer. Manstein, un general tipic din vechea scoală
, lui Wilhelm al II-lea, era cunoscut drept un monarhist convins, i are doar se adaptase nazismului. Keitel a strigat şi el: ‚/iihrerului
•tostru mult stimat, de trei ori Heil! Heil! Heil!"
Feldmareşalii şi generalii au sărit în picioare şi au ridicat
i aţul drept. Keitel a strigat de trei ori: „Sieg Heil! Sieg Heil!
>eg Heil!" Toţi ceilalţi i s-au alăturat. Apoi a intonat imnul naţional
‚erman, „Deutschland, Deutschland iiber alles"* si cântecul
1.1 Horst Wessel. Toţi cei prezenţi au cântat împreună cu el.
Oacă în timpul intonării imnului corul improvizat a reuşit să
236 Hitler a ţinut acest discurs în faţa comandanţilor Frontului de
hst la 27.1.1944.
* „Germania, Germania deasupra tuturor", (n.tr.)

fie cât de cât unitar, la cântecul lui Horst Wessel s-a fragmentat, fiindcă generalii şi feldmaresalii nu prea cunoşteau textul si
melodia acestui imn naţional-socialist. Hitler a părăsit sala în
timp ce ei mai cântau.
Drumul de întoarcere s-a făcut într-o tăcere de gheaţă.
Bormann a scrâşnit din dinţi: „Intolerabil!"
Ajuns la buncăr, Hitler s-a dus imediat în sala de conferinţe.
Schmundt, Schaub si Linge au dispărut în camera aghiotanţilor.
Schaub arbora o figură amărâtă şi ţinea capul plecat, semn că
se apropia o furtună. A intrat şi Bormann, care i-a spus lui
Schmundt: „Manstein să vină urgent la fuhrer!"
Schmundt s-a dus după Manstein şi l-a condus la Hitler.
Dinăuntru s-a auzit imediat vocea lui Hitler. A strigat la Manstein
să nu mai îndrăznească vreodată să-1 întrerupă. Acest lucru
denota lipsă de disciplină. Hitler l-a înjurat pe Manstein timp
de zece minute, iar acesta a ieşit de la el ca un şcolar care-şi
primise pedeapsa meritată după o boacănă.
In primele zile din decembrie, Giinsche a fost convocat de
pe Frontul de Est la cartierul general al lui Hitler. Ajunsese pe
Frontul de Est după ce Leibstandarte S S „Adolf Hitler" fusese
mutată din Italia în Rusia. Hitler l-a invitat la masa de prânz
imediat ce a sosit si i-a spus: „Giinsche, am hotărât să te aduc
din Rusia. Mi s-a spus că rusii le injectează prizonierilor lor
nişte substanţe speciale pentru a-i face docili. Nu vreau să risc

nimic în ce te priveşte pe dumneata. Ai activat prea mult în statul meu major şi ştii prea multe."
Hitler a mai adăugat că dăduse indicaţii să fie aduşi înapoi de pe Frontul Se Est toţi cei care serviseră vreodată în statul său major personal sau în garda de corp.
Giinsche avea impresia că, de când nu-1 mai văzuse, Hitler mergea si mai aplecat si că mâna stângă îi tremura mai tare. Hitler explica tremuratul spunând că-i era tot timpul frig. Tremuratul începuse după dezastrul de la Stalingrad, dar pe atunci de abia se observa. Hitler încărunţea. Mişcările sale păreau bruşte şi nervoase. La masă bea dintr-o răsuflare un pahar întreg

:1e şliboviţă, ceeea ce era extrem de neobişnuit în cazul său. Pe tremuri i se servea uneori câte un păhărel de aperitiv. Obişnuia i se strâmbe când bea, să se scuture si chiar să-şi ţină nasul mdcă nu suporta mirosul de alcool. Acum însă bea la fiecare iasă de prânz sau cină o cantitate importantă de rachiu sau ~»niac.
După masă, Hitler l-a rugat pe Giinsche să-i povestească ce ăzuse pe front. Giinsche ştia că Hitler voia să audă veşti bune. >p aceea a început să povestească prudent despre moralul « rmanilor din Rusia, care începuse să scadă. Giinsche nu a >menit despre dimensiunile uriaşe ale ofensivei ruseşti, ci a jrbit doar despre tenacitatea ruşilor din timpul contraofensivei ermane. însă şi asta s-a dovedit a fi prea mult pentru Hitler. -a oprit cu gesturi iritate si a spus: „Astea sunt cazuri izolate, u am cu totul alte informaţii."
A adăugat iritat că în curând va trece din nou la atac, va lainta până la Nipru si va recuceri Kievul. Apoi s-a ridicat, i-a i âns mâna lui Giinsche şi a spus că trebuia să-i dea de mâncare u Blondi. A luat farfuria câinelui, pe care i-o adusese o ordonanţă, a ieşit încet din sufragerie.
La mijlocul lunii februarie 1944, Zeitzler i-a prezentat lui fitler situaţia de pe Frontul de Est. Nu mai avea de mult energia 5 odinioară. Continua însă să vorbească foarte repede. De ta aceasta părea că dorea să termine cât mai repede cu portul. Ca de obicei în ultimul timp, a început cu situaţia mpului de Armate „Sud". A arătat că situaţia trupelor germane i pe cursul inferior al Niprului se agravase în asemenea ăsură încât fuseseră nevoite să renunţe la zona industrială la Nikopol. înaltul Comandament al grupului de armate, ; mnea Zeitzler, dorea, în acest context, să retragă trupele câţiva ilometri la vest, pentru a îndrepta frontul. La aceste cuvinte, dtler a sărit în picioare, s-a aruncat peste masă si a strigat, cu nana stângă încleştată pe hartă: „De ce nu pricep odată generalii lotivele pentru care mă agăţ de această zonă? Avem neapărat cvoie de minereul de mangan de la Nikopol! Nu vor să înţeleagă ' est lucru! Şi de câte ori le lipsesc câteva tancuri, se reped să

telegrafieze că «fără tancuri nu putem rezista, vă rugăm să aprobaţi retragerea»!"237

Hitler explicase de mai multe ori că minereul de mangan de la Nikopol era deosebit de important pentru producţia de otel. Din acest motiv, era necesar ca sursele de minereu să fie menţinute cu orice preţ. Regiunea de la Nikopol trebuia transformată într-o fortăreaţă inaccesibilă ruşilor. Hitler s-a aruncat într-un fotoliu. Se uita la Zeitzler cu ochii larg deschişi, ca si cum ar fi aşteptat un sprijin de la el. însă Zeitzler n-a spus nimic. Ştia că în asemenea momente era mai bine să tacă.

După ce Hitler s-a mai calmat, Zeitzler a continuat. A relatat despre situaţia dificilă a Armatei 8 încercuite la Korsun-Şevcenkovski.238 Operaţiunea de despresurare a Armatei 8, pornită de câteva zile, se desfăşura foarte greu din cauza rezistenţei ruşilor.

Zeitzler nu a vorbit prea mult despre linia frontului de la Bobruisk-Moghilev-Orsa-Vitebsk. Luptele de acolo prezentau în acest moment doar o importanţă locală.

Pe segmentul de front din nord, relata Zeitzler, armatele germane fuseseră împinse pe teritoriul eston, după ofensiva începută de ruşi la Leningrad si Volhov la mijlocul lunii ianuarie.

Zeitzler a încheiat, iar Hitler a cerut să mai vadă o dată harta segmentului de front din sud. A privit-o foarte agitat. Apoi, dându-şi osteneala să vorbească pe un ton mai calm, a explicat că războiul împotriva Rusiei intrase într-un stadiu care avea să-i decidă soarta -victorie sau înfrângere. Orice armată putea pierde si putea fi forţată să se retragă, însă venea inevitabil un moment în care toate aceste lovituri se sfârşeau

237 Trupele germane au fost nevoite să se retragă la 8.2.1944 din zona cu zăcăminte de minereu de la Nikopol.

238 La 28.1.1944, trupele sovietice au încercuit la Cerkassî înjur de 100.000 de soldaţi ai Armatei 8 comandate de generalul Otto Wohler si ai Armatei l Blindate comandate de generalul Hans Hube. La 17.2.1944, 30.000 de soldaţi germani au reuşit să treacă în liniile Proprii, în încercuire au rămas 55.000 de morţi şi 18.000 de răniţi. Armata sovietică a pierdut în luptele din Ucraina de Vest 270.200 de oameni, 839.330 au fost răniţi. . ., •.

cu o catastrofă. Frontul german de Est se afla acum în acest

stadiu. De aceea era absolut necesar să se dea dovadă de o
voinţă de fier. O altă retragere ar fi însemnat înfrângerea
definitivă a Germaniei. De acum înainte, orice ofiţer şi general
care-i va propune retragerea va fi pedepsit cu asprime sau
împuşcat pur si simplu. Problema nu se mai punea în termeni
de experienţă operativă, ci de hotărâre şi tenacitate a comandanţilor. Din acest motiv, avea să numească în posturile de
comandă cele mai înalte generali şi ofiţeri tineri care dădeau
dovadă de aceste calităţi. Militarii respectivi aveau să fie
avansaţi cu două sau trei grade. Hitler a pronunţat ultimele
cuvinte cu o voce foarte răguşită. S-a ridicat, a părăsit încăperea
prin uşa laterală si s-a retras în camera sa personală.
„Să vină Morell", i-a aruncat lui Linge, care îl urmase în
grabă.
Morell a apărut după câteva minute. Linge l-a ajutat ca de
obicei să pregătească seringile. Hitler si-a scos haina şi si-a
dezgolit braţul pentru injecţia pe care Morell i-a făcut-o imediat.
'T r
,l H

(februarie 1944: Mutarea la Berhghof
Capitolul 11
în cea de-a doua jumătate a lunii februarie 1944, Hitler a
lordonat ca mai multe clădiri din cartierul general
l „Wolfschanze" să fie acoperite cu un strat suplimentar de beton, cu o grosime de şapte metri. Era vorba despre buncărul său
personal, despre asa-numitul buncăr al oaspeţilor, destinat
şefilor partidului si miniştrilor care veneau să dea raportul, si
despre buncărul care adăpostea centrala telefonică, staţia de
telegraf, staţia radio si alte facilităţi. Stratul de beton cu grosimea
j de doi metri nu i se mai părea suficient lui Hitler, deoarece se
temea de atacuri aeriene din partea ruşilor. Lucrările urmau
să dureze mai multe luni. Hitler dorea să petreacă acest timp
în Obersalzberg, împreună cu cartierul său general. La Lotzen, în Prusia Orientală, a rămas doar Zeitzler, şeful Marelui Stat
Major al Armatei de Uscat, cu colaboratorii săi.
Hitler a plecat de la „Wolfschanze" pe 23 februarie cu trenul
său special, îndreptându-se spre Obersalzberg. A făcut o scurtă
oprire la Miinchen. De acolo l-au însoţit Eva Braun, sora ei, Gretl, si o prietenă, doamna Schneider. De data aceasta, doamna Schonmann n-a mai fost invitată la Berghof. Eva Braun era geloasă pe ea pentru că Hitler îi acordase foarte multă
atenţie în timpul primei ei vizite la Berghof, în 1943. După
câteva zile a sosit la Berghof şi mama Evei Braun. Eva Braun
îşi folosise influenta crescândă asupra lui Hitler pentru a obţine
permisiunea de a p invita.
In aceste zile se mai aflau la Berghof, în afară de prietenele
Evei, soţia medicului personal al lui Hitler, Morell, a chirurgului
Brandt, a aghiotantului Below, precum şi secretarele lui Hitler.

Keitel, Jodl, Buhle si Scherff erau cazaţi, ca si în 1943, la
serviciul Cancelariei Reichului, situat în Obersalzberg, între
erchtesgaden si Bischofswiesen, la o jumătate de oră de mers
:u maşina de Berghof. Tot acolo era cazat de data asta şi
amiralul Voss, care-1 înlocuise pe amiralul Krancke, omul de
legătură al lui Donitz la cartierul general al lui Hitler. Krancke
fusese numit comandant supram al comandoului de grup de
marină de pe Coasta Atlanticului. Goring s-a mutat din nou
în vila sa din Obersalzberg, împreună cu soţia şi cu fiica sa în
vârstă de şapte ani. Himmler si Donitz s-au cazat la Salzburg.
Nu departe de acolo locuia si Ribbentrop, în castelul său, Fuschl.
Colonelul Streve, comandantul cartierului general al lui Hitler, si statul său major, precum şi Warlimont cu Statul Major al
Conducerii Wehrmachtului s-au instalat în cazarma Strub.
Streve fusese numit comandant în toamna anului 1942, în locul
lui Thomas, detaşat pe frontul din Africa de Nord, unde a căzut
la datorie.
Programul cotidian de la Berghof semăna cu cel din mai si
iunie 1943. Hitler se trezea în jurul orei 12 la amiază. După
micul dejun, înspre ora 1.00 sau 1.30, îşi ţinea în sala cea mare
consfătuirea de prânz. După încheierea acesteia, Eva Braun, mama si sora ei, Gretl, doamna Schneider, doamna de companie
a Evei, domnişoara Kastrup, Bormann, Morell, Below si Brandt
cu soţiile lor, Otto Dietrich, Hewel, Lorenz, precum si secretarele
lui Hitler şi aghiotanţii se strângeau în salonul de lângă sala
cea mare. Aşteptau aici masa de prânz, în jurul orei trei şi
jumătate, Hitler îi oferea braţul uneia dintre doamne si toată
lumea mergea la masă. Doamna căreia îi dăduse braţul îşi avea
locul la masă lângă el. Ca şi în anul precedent, discuţiile purtate
la masă erau destul de banale. Nu se vorbea nimic despre
război. După masă, dacă era vreme bună, Hitler pleca împreună
cu toţi ceilalţi într-o plimbare la pavilionul de ceai de pe Mooslahner Kopf.
Dacă vremea era rea, rămânea în castel şi îşi petrecea timpul
în apartamentele Evei Braun. Se uitau împreună la reviste
ilustrate din anii 1933-1939 şi admirau fotografiile din „epoca

de glorie a lui Hitler". Hitler lua cina pe la ora 8.00, în aceeaşi
companie. După aceea urma consfătuirea de seară, când
aghiotanţii săi militari, Below, Puttkamer si Borgmann, expuneau
situaţia care domnea în acel moment pe fronturi. După consfătuirea de seară, începea obişnuita seară de ceai în sala cea
mare, cu inevitabila şampanie si muzică de gramofon.
O schimbare o reprezentau în acest an cocteilurile preparate

după reţetele Evei Braun. Ea şi ordonanţele SS le dădeau denumiri glumeţe. Servit odată cu un cocteil nou, Hitler a întrebat cum se numea băutura. I s-a răspuns că „autobuz". Hitler a întrebat cum se ajunsese la acest nume şi i s-a explicat că probabil pentru că încăpeau în el tot atâtea ca într-un autobuz şi pentru că avea un efect pe atât de rapid pe cât putea merge un autobuz. Hitler a izbucnit în râs si a lăudat-o pe Eva Braun pentru ideile ei. După miezul nopţii, Eva Braun mai comanda o mică gustare alcătuită din supă de broască ţestoasă, sandvişuri si cârnăciori.
Hitler se retrăgea de obicei pe la 3.30 dimineaţa si pleca la culcare.
Spre deosebire de anul 1943, programul cotidian era acum deseori întrerupt de alarma antiaeriană provocată de apropierea avioanelor anglo-americane. De obicei se întâmpla în jurul orelor 9.00 si 10.00 dimineaţa, când locuitorii castelului încă mai dormeau. Atunci când avioanele inamice se apropiau de graniţa germană de sud, pornea asa-numita alarmă pregătitoare.
Ştirea privind sosirea avioanelor ajungea de la centrul operaţional al Statului Major al Aviaţiei Militare, care purta numele de cod „Robinson", la Below, aghiotantul lui Hitler pentru aviaţia militară.239 Acesta îl informa pe Linge, care la rândul lui îl trezea imediat pe Hitler şi îi informa pe ceilalţi locuitori ai castelului în legătură cu alarma pregătitoare, începea brusc o activitate frenetică. Cameristele cărau în adăposturile antiaeriene nenumărate coşuri cu hainele Evei Braun si ale celorlalte doamne.
Doamnele ieşeau în fugă din camerele lor - pe jumătate adormite, 239 Numele de cod al cartierului general al Statului Major al Aviaţiei
Militare din Bartenstein (Prusia Orientală). In primăvara anului 1945, trenul lui Goring, şeful aviaţiei militare, a primit acest nume de cod.

fără machiaj, cu hainele aruncate în grabă pe ele si cu baticuri pe cap.
Odată ce avioanele inamice intrau în spaţiul aerian din sudul Germaniei, sirenele porneau alarma si toată lumea se grăbea să ajungă în adăposturile antiaeriene.
Dacă se pornea alarma pregătitoare, Hitler se îmbrăca în grabă si ieşea, fără să mai ia micul dejun, pe terasa castelului, însoţit de aghiotanţi. Acolo primea la intervale scurte rapoartele
lui Below despre poziţia de moment a avioanelor, pentru a putea coborî la timp, în caz de pericol, în adăpostul antiaerian.
Lucrările la buncărul antiaerian al lui Hitler duraseră un an si jumătate. Era vorba despre un sistem de tuneluri în interiorul masivului stâncos al Obersalzbergului, legate între ele prin coridoare înguste, astfel încât întregul Obersalzberg era scobit în interior asemenea unui gigantic muşuroi de cârtiţă. Intrarea care ducea în încăperile subterane ale lui Hitler era protejată cu

o uşă blindată. O scară cu aproximativ 100 de trepte ducea în
jos într-un coridor subteran. La capătul acestor trepte se afla un
depozit de mitraliere. Din acest coridor se ramifica un labirint
întreg de tuneluri către încăperile lui Hitler, mobilate foarte
confortabil. Dedesubt se aflau mari depozite de alimente pentru
cazul în care cartierul general ar fi fost nevoit, din motive de
război, să se mute în buncăr pe o perioadă mai lungă. Din acest
motiv, buncărul a fost extins considerabil la începutul anului
1945. S-au adăugat de asemenea noi dormitoare.
în caz de alarmă antiaeriană, întreaga zonă din jurul
Obersalzbergului era învăluită în ceaţă artificială. O unitate
specială fusese răspândită în acest scop în grupuri mici pe
munţii din jurul castelului; rolul ei era să elibereze din butelii
un gaz lăptos. Numeroasele baterii de apărare antiaeriană care
înconjurau Obersalzbergul erau pregătite de luptă. Batalionul
SS din cazarma aflată cam la 500 de metri distanţă de castel
asigura întărirea pazei din perimetrul si din jurul castelului.
în timpul alarmei antiaeriene, Hitler rămânea pe terasă în
cercul aghiotanţilor săi si se asigura că întregul Obersalzberg
era bine învăluit în ceaţă. Dacă vântul risipea pe undeva ceaţa, Hitler se înfuria si ordona
deschiderea altor butelii.

O alarmă antiaeriană dura în general între o oră si jumătate
si două ore. Nici măcar o bombă n-a lovit vreodată regiunea
de la Obersalzberg.240 Avioanele americane si britanice
bombardau în special oraşul Miinchen. In timpul atacurilor, care aduceau populaţiei
nenumărate suferinţe, Hitler se îngrijora
în special de vila Evei Braun, de palatele din Konigsplatz ale
partidului naţional-socialist si de localul Osteria Bavaria, unde
obişnuise să mănânce pe vremuri când se afla în Miinchen.
Atunci când locuinţa sa din Prinzregentenplatz a fost uşor
avariată de undele de şoc ale unui bombardament, Hitler a
declarat cu mândrie: „Acum am rămas şi eu fără casă din cauza
bombardamentelor."
Eva Braun se enerva din cauza alarmelor antiaeriene pentru
că nu putea să doarmă liniştită. Se plângea şi de plictiseală, căci zilele treceau monoton. L-a
determinat pe Hitler să se uite
ore în şir în cataloage cu servicii de porţelan si de cristal şi s-o
ajute să le aleagă pentru Berghof pe cele mai frumoase. Prin
ofiţerii săi, Himmler îi trimitea ei aceste cataloage, considerând-o
stăpâna castelului de la Berghof. La rândul său, Himmler
primea cataloagele fiindcă porţelanurile erau lucrate de
deţinuţii din lagărul de concentrare de la Dachau în fabrica de
porţelan,,Allach" şi în alte întreprinderi din Cehoslovacia, aflate
în subordinea serviciului economic şi administrativ al conducerii SS.241
La comanda specială a lui Hitler si a Evei Braun, deţinuţii
din lagărul de concentrare de la Dachau au fabricat lustre de
porţelan şi o serie de figurine de porţelan ce-i reprezentau pe

Frederic al II-lea călare si pe soldaţii şi generalii săi din toate armele, în uniformele din perioada Războiului de Şapte Ani.
Pentru a mai anima puţin viaţa de la castel, Eva Braun l-a convins pe Hitler, în aprilie 1944, să-1 invite în Obersalzberg pe binecunoscutul magician Schreiber din Berlin. Schreiber a

240 Berghof si clădirile administrative din jur au fost distruse la 25.4.1945 în timpul unui atac al bombardierelor britanice.

241 Manufactura de porţelan „Allach" GmbH, cu sediul la Dachau, era în proporţie de 100% o filială a holdingului Deutsche ^irtschaftsbetriebe GmbH, proprietate a SS.

venit cu soţia sa, care-1 asista în timpul spectacolelor. Cei doi au fost cazaţi în vila lui Bormann. La masa de prânz si la cină erau invitaţii lui Hitler la castel, unde soseau împreună cu Bormann si cu soţia acestuia. Schreiber le-a prezentat lui Hitler si anturajului său spectacole de magie seară de seară, timp de două săptămâni. Aveau loc în aceeaşi sală mare în care Hitler obişnuise înainte să ţină consfătuirile militare, începeau cu regularitate după discuţiile din timpul ceaiului de seară. Din public făceau parte Hitler, Eva Braun, mama acesteia, sora ei, Gretl, prietena Evei Braun, doamna Schneider, doamna ei de companie, domnişoara Kastrup, Bormann, Morell şi Brandt cu soţiile, Hewel, Otto Dietrich, Lorenz, secretarele şi aghiotanţii lui Hitler. Hitler lua loc în rândul din faţă. La dreapta şi la stânga lui şedeau Eva Braun şi mama acesteia. Tot în rândul din faţă îşi aveau locurile si Bormann şi Otto Dietrich. Ceilalţi şedeau în spatele lor.
Pe muzică de dans (Bormann şi Eva Braun erau cei care alegeau de fiecare dată discurile), Schreiber mânuia porumbei care se dizolvau în aer sau făcea să dispară tot felul de obiecte ale celor prezenţi. Sala se umplea de hohote de râs când dispărea ceasul de buzunar din aur al lui Bormann sau ceasul-brăţară împodobit cu diamante al Evei Braun, un dar de la Hitler. Hitler se înviora vizibil când asista la trucurile lui Schreiber. Râdea si aplauda mult. A remarcat faţă de Schreiber, glumind, cât de Dine ar fi fost dacă în felul acesta ar fi putut să facă să „dispară" şi armatele ruseşti.
In primăvara anului 1944, pierderile suferite de trupele germane pe Frontul de Est au ajuns la dimensiuni înspăimântătoare. Pământul rusesc era îmbibat de sângele soldaţilor nemţi, iar mormintele acestora nici nu mai puteau fi numărate. Trenurile aduceau zilnic în Germania zeci de mii de răniţi, iar spitalele erau supraaglomerate. Tot mai mulţi soldaţi mutilaţi, în cârje :;au orbi, populau străzile oraşelor şi satelor germane. Dimensiunile pierderilor nu erau însă făcute publice. Rapoartele de front ale înaltului Comandament vorbeau despre o retragere

planificată a Frontului de Est şi despre pierderi colosale de partea asă. Propriile victime erau prezentate drept nesemnificative.

Opinia publică germană nu ştia nici câte sute de mii de soldaţi si ofiţeri germani ajunseseră prizonieri la ruşi. Pentru a contrabalansa uriaşele pierderi umane suferite în lupta împotriva ruşilor, sute de mii de oameni consideraţi până atunci de importanţă vitală pentru producţie au fost înregimentaţi în cadrul mobilizării totale decretate după înfrângerea de la Stalingrad - chiar şi copii de 16 si 17 ani.242 Ei au fost comasaţi în divizii noi şi trimişi pe Frontul de Est. Resturile diviziilor decimate acolo au fost mutate din Rusia în Franţa, Belgia sau Olanda, pentru a fi completate şi reînarmate. Prin urmare, în ţările occidentale ocupate de Germania, era staţionat în permanenţă un anumit număr de unităţi germane - care în fond nu mai erau decât resturile jalnice ale diviziilor învinse în Rusia, însă nici aceste rezerve nu mai reuşeau să umple golurile tot mai mari de pe Frontul de Est. Din acest motiv, au fost trimişi în linia întâi si membrii personalului de la sol al aviaţiei militare. Ei au alcătuit aşa-numitele divizii de front ale aviaţiei militare, încorporate în armata de uscat.243 După pierderile de

242 Ministrul propagandei, Joseph Goebbels, a anunţat la 18.2.1943 declanşarea „războiului total", care pregătea societatea civilă a Reichului, printr-o serie de modificări radicale, pentru un război necondiţionat, în cadrul asa-numitelor acţiuni de selectare au fost mobilizaţi mai ales bărbaţii mai în vârstă din ramurile neproductive. Cei născuţi în 1926 si 1927 au fost înregimentaţi la început ca ajutoare în apărarea antiaeriană, apoi în diviziile de grenadieri sau în unităţile „Volkssturm" (organizaţie militară înfiinţată la ordinul lui Hitler în 1944 si gândită ca sprijin pentru armată în apărarea teritoriului naţional; a cuprins toţi bărbaţii între şaisprezece şi şaizeci de ani, apţi de luptă şi neînrolaţi în armată; se afla în subordinea lui Himmler - n.tr.). Până în iulie 1944, armata a fost completată cu 600.000 de oameni.

243 Hitler a ordonat, la sfârşitul verii lui 1942, ca circa 200.000 de soldaţi ai aviaţiei militare, chipurile supradimensionată din punctul de vedere al personalului, să fie trimişi în armată. Goring a eludat acest ordin, alcătuind într-un timp scurt diviziile de front ale aviaţiei militare. Aceste trupe lipsite de experienţă în luptele de teren au suferit pierderi foarte mari. Dintre cele 21 de divizii câte fuseseră iniţial, în martie 1945 nu mai existau decât cinci.

•e Frontul de Est şi din cauza lipsei de rezerve, unităţile Waffen S, alcătuite până în acel moment din voluntari, au fost :ompletatate tot cu forţe ale aviaţiei si marinei militare, însă în :iuda tuturor acestor măsuri, armata rusă continua să împingă :rupele germane tot mai mult spre vest.

După înfrângerea gravă suferită de nemţi în toamna si iarna 943/44 în Ucraina, Hitler si-a pus toate speranţele în primăvară. declarat că drumurile impracticabile vor stopa ofensiva ruşilor i le vor asigura germanilor pauza necesară regrupării forţelor i organizării apărării, însă calculul lui Hitler si al înaltului omandament german s-a dovedit a fi eronat, încă de la :nceputul lui martie 1944, când vremea de primăvară şi topirea ăpezilor de abia începuseră, trupele ruseşti au pornit la sud e Şepetovka si pe Ingul o nouă ofensivă puternică şi au spart n câteva zile poziţiile germane pe lăţimea si adâncimea tontului.244 Zeitzler a sosit la mijlocul lunii martie din Prusia rientală pentru a-i prezenta lui Hitler un raport special.

După mutarea cartierului general de la „Wolfschanze" la ,6tzen, Zeitzler rămăsese împreună cu statul său major în rusia Orientală şi venea de regulă doar o dată pe săptămână Berghof. în celelalte zile, era înlocuit la consfătuirile militare le lui Hitler de colonelul Brandt de la Marele Stat Major, din epartamentul operaţional al înaltului Comandament al Armatei de Uscat. La consfătuirea specială dedicată raportului ii Zeitzler au participat Keitel, Jodl, Korten, Brandt, Schmundt, ewel si Gunsche. Hitler a întârziat. I-a salutat apoi cu o xpresie întunecată pe cei prezenţi si a luat loc la masa pe care râu întinse hărţile operaţionale ale Frontului de Est. Ceilalţi tăteau de ambele laturi ale mesei.

Zeitzler şi-a început prezentarea. A relatat că germanii ierduseră, pe parcursul ofensivei ruseşti din Ucraina de Sud, ocalităţile Cherson, Uman, Berislav şi o serie de alte oraşe, iteza înaintării ruşilor spre vest şi drumurile pline de noroi, explicat Zeitzler, făceau imposibilă menţinerea frontului în

244 Ofensiva împotriva armatelor l si 4 ale Grupului de Armate LSud" din Ucraina de Vest a deschis la 4.3.1944 Frontul l Ucrainean.

toate poziţiile. Zeitzler a indicat pe hartă mai multe puncte în care diviziile germane fuseseră înconjurate sau deja distruse de trupele ruseşti. A menţionat cu această ocazie si Armata 6, formată în locul Armatei „Paulus" decimate la Stalingrad.245

Hitler şi-a trecut mâna tremurândă peste hartă. A măsurat cu un deget lăţimea spargerii frontului si a spus: „Armata 6 este nenorocirea noastră. N-ar fi trebuit să dau noii armate numărul celei învinse la Stalingrad. Acest număr îmi aduce ghinion."

Hitler a continuat, tot mai agitat, să spună că nu înţelegea de ce ruşii puteau înainta pe drumurile desfundate, în timp ce germanii se înecau în noroaie. A strigat plin de furie: „Generalii mei au uitat cum să dea ordine, de aici ni se trage! Ar trebui să

învețe de la ruşi cum se dau ordinele!"
Zeitzler a vrut să dea o replică, dar s-a stăpânit la timp.
A respirat adânc de mai multe ori. Pentru prima dată de când
începuse războiul, Hitler a exprimat ideea că generalii germani
trebuiau să învețe de la cei ruşi cum să dea ordine, în perioada
următoare avea să repete de mai multe ori în timpul consfătuirilor
că generalii germani ar fi avut ce învăța de la cei ruşi.
Zeitzler şi-a continuat raportul si şi-a exprimat temerea că
Grupul de Armate „Sud" ar putea fi izolat în această situație
de Grupul de Armate „Centru". De aceea, a explicat Zeitzler, înaltul Comandament al Grupului de Armate „Sud" propunea
să se renunțe la Crimeea, ceea ce ar fi făcut posibile deplasarea
frontului dincolo de Bug şi ocuparea de noi poziții.
Hitler a sărit în picioare şi a strigat: „M-am săturat să mai
ascult propunerile acestor domni despre o retragere din motive
operaționale! Ăştia nu fac decât să vorbească despre o rectificare
a frontului, dar se retrag ei înşişi tot mai mult! Au uitat cu totul să
privească înainte!" întorcându-se către Schmundt, a continuat:
245 Armata 6 fusese refăcută la 6.3.1943 din contingentele de
armată „Hollidt" din sudul Rusiei si suferise pierderi grele în primăvara
lui 1944, în timpul retragerii de pe Nipru spre Nistru, în august 1944, în timpul ofensivei împotriva Grupului de Armate „Ucraina de Sud"
'n regiunea Chisinău, Armata 6 a fost din nou încercuită si finalmente
distrusă.

jăsiți-mi în sfârşit nişte generali în stare să rectifice frontul în
mp ce înaintează!"
Hitler a tăcut, îşi scărpina cu mişcări nervoase ceafa până la
inge, îşi rodea unghiile şi îşi smulgea cu dinții unghiile încarnate.
între timp, Gunsche a fost chemat la telefon, în grădina de
irnă s-a întâlnit cu Eva Braun care se juca cu cățeluşii ei.
5pune-mi, te rog, ce avem azi: co-scu sau co-lu?" a întrebat
a. Gunsche a zâmbit. Cunoştea sensul acestor prescurtări, isemnau consfătuire scurtă sau lungă. Dezbaterile militare
in castel le plictiseau de moarte pe ea şi pe prietenele ei, aşa
ă inventaseră aceste prescurtări pentru a arăta că aşteptau cu
erăbdare sfârşitul consfătuirii. Hitler considera că prescurtările
râu foarte potrivite.
La întoarcerea lui Gunsche, Hitler se liniştise puțin şi se
sezase iar pe scaun. Tocmai declara pe un ton categoric că nu
e putea renunța sub nicio formă la Crimeea. Keitel dădea din
ap aprobator, spunând: „Da, mein Fiihrer\ Aveți întru totul
reptate! Dacă renunțăm la Crimeea, turcii ne vor abandona
mediat!"
După ce au fost strânse de pe masă hărțile Frontului de Est, odl si-a întins hărțile lui şi a început să prezinte situația de pe
teatrele de război secundare", cum era numit Frontul de Vest
a cartierul general al lui Hitler. Aici intrau Franța, Italia, glanda, Belgia, Danemarca, Norvegia si țările din Balcani, odl era incomparabil mai bine dispus decât Zeitzler. Relata

;âmbind despre acţiunile de luptă desfăşutare împotriva trupelor
inglo-americane din Italia.
Arătând pe hartă, spunea: „în acest loc, mein Fiihrer, a fost
istrus un avanpost american. Iar aici, americanii au reuşit să
înainteze 500 de metri."
Hitler zâmbea. Aşa ceva îi plăcea. Trupele anglo-americane
:are debarcaseră în Sicilia la 10 iulie 1943, deci cu mai bine
e opt luni în urmă, nu obţinuseră până în acel moment niciun
;ucces hotărâtor, şi asta cu toate că forţele germane care li se
^puneau erau destul de slabe. Trupele anglo-americane înaintau
netru cu metru, cu mare efort, si se împotmoleau la fiecare
>as. Niciunităţile debarcate pe coasta de vest a Italiei, la sud

de Roma, în spatele frontului german, nu înregistraseră până
în acel moment victoriile aşteptate. Frontul german din
Montalbano de la mănăstirea Monte Cassino nu putea fi spart.245
După cum se ştie, frontul german din Apenini, de la nord
de Florenţa, a rămas neclintit si în lunile următoare ale iernii
anului 1944/45. De abia după ce Germania a capitulat în
mai 1945, anglo-americanii au izbutit să ocupe întreaga Italie, lucru care nu le reuşise timp de doi ani.
Alături de trupele anglo-americane debarcate în Italia se
afla şi armata generalului polonez Anders.247 Hitler era de
părere că această trupă de mercenari era plătită de englezi.
Dacă i se oferea mai mult, ar fi putut trece de partea germanilor.
Dar mai bine să nu se ajungă la aşa ceva, spunea Hitler în
glumă, căci dacă englezii ofereau la rândul lor si mai mult, mercenarii ar fi trecut iarăşi de partea lor.
Jodl a descris în continuare acţiunile trupelor germane
împotriva partizanilor sârbi, greci, sloveni, macedoneni si
albanezi din Balcani. A relatat că zilnic erau ucişi cam 300 de
partizani. Hitler s-a arătat foarte satisfăcut de această informaţie.

246 Muntele Monte Cassino reprezenta inima „Liniei Gustav" a
germanilor. Conform planurilor înaltului Comandament al Forţelor
Armate, aici urma să fie stopată înaintarea aliată în Italia. Deşi plănuiau
să spargă „Linia Gustav" în octombrie 1943, aliaţii au ajuns la poziţiile
de apărare doar în ianuarie 1944, din cauza dificultăţilor de
aprovizionare, a vremii nefavorabile si a terenului dificil, precum si
din cauza unei rezistenţe germane masive. După patru bătălii la Monte
Cassino, aliaţii au realizat, la 13.5.1944, o străpungere decisivă a liniilor
germane; trupele germane s-au retras pe „Linia Goţilor", în timpul
bătăliilor, aliaţii au pierdut 12.000 de oameni; de partea germană au
fost ucişi sau răniţi, respectiv luaţi prizonieri, 20.000 de oameni.

247 Această armată de voluntari polonezi fusese alcătuită la sfârşitul
anului 1942 în Uniunea Sovietică sub comanda generalului Wladyslaw
Anders. Cei iniţial 70.000 de oameni au fost detaşaţi la mijlocul anului

1942 în Irak si au luptat începând din 1943 în Africa de Nord si
Italia, unde au luat parte la asaltul de la Monte Cassino. în februarie
1945, Anders a primit comanda trupelor poloneze din Vest, ale căror
efective se ridicau la aproape 200.000 de oameni. Peste 80 la sută
ei au refuzat ulterior să fie repatriaţi în Polonia comunistă.

în ceea ce priveşte Franţa, Jodl a raportat că noi transporturi
le divizii germane, care se refăcuseră în Franţa după luptele
rele din Rusia si fuseseră completate, porniseră de acolo înspre
Frontul de Est.
în încheierea consfătuirii, Hitler a făcut un scurt rezumat
situaţiei politice, vorbind exclusiv despre diferentele dintre
iglo-americani si ruşi. De câtva timp era subiectul său preferat
|i revenea la el la sfârşitul fiecărei consfătuiri. Citea rapoartele
isecrete ale ambasadelor germane din Madrid, Lisabona, Ankara
!|i Stockholm, pe care le primea de la Ribbentrop. Erau însemnate
cu litera R (Ribbentrop) si aveau pe margini note ale ministrului
||de externe în legătură cu atitudinea antisovietică tot mai
pronunţată manifestată de cercurile conducătoare din Anglia
i>i America.
După citirea acestor rapoarte, Hitler reda extrase din buletinele
Informative ale Biroului German de Presă şi ale agenţiilor străine
ie presă, referitoare la relaţiile dintre anglo-americani şi ruşi.
leiesea din ele că, în cercurile de decizie din Anglia, se pomenea
tot mai mult despre pericolul sovietic, având în vedere înaintarea
rapidă a armatei ruse. Aceste cercuri cereau o intervenţie rapidă
|fn vest a trupelor anglo-americane. Hitler lua foarte în serios
icest gen de informaţii, în timpul consfătuirilor sublinia că, în
bondiţiile prezente, pericolul unei intervenţii de la vest era răul
bel mai mic, căci atitudinea duşmănoasă a taberei anglo-americane faţă de Rusia sovietică ar fi putut duce la o ruptură
fntre aliaţi, ceea ce ar fi influenţat mersul şi finalul războiului
favoarea Germaniei.
în aprilie 1944, trupele germane au evacuat Odessa după
lupte grele. Rusii au ocupat apoi Crimeea si au cucerit la
aijlocul lunii mai Sevastopolul, ultima redută din peninsulă a
germanilor. Acest lucru l-a înfuriat pe Hitler în asemenea
lăsură încât a fost nevoit să stea câteva zile la pat. I-a demis
se Kleist şi pe Manstein din funcţiile de comandanţi supremi
îi segmentului de sud al frontului, cu toate că avea o părere
3ună mai ales despre Manstein, datorită cruzimii de care acesta
iăduse dovadă pe Frontul de Est.248 După ce au ocupat Crimeea, 248 Hitler, care-1 considera pe von Kleist, în calitate de comandant
|uprem al Grupului de Armate „A", responsabil de pierderea Crime», Laptele din Balcani.
€vacuarea Crimeii

rusii au înaintat rapid până la Nistru, l-au traversat si au creat
pe malul vestic mai multe capete de pod.
Hitler a avut la sfârşitul lunii mai, în timpul unei consfătuiri, 0 nouă altercaţie cu Zeitzler, când acesta i-a prezentat raportul, pe data aceasta l-a enervat informaţia legată de faptul că rusii
îşi reluaseră atacurile în spaţiul Chisinău-Iasi, împingând
frontul german mai departe spre vest. Hitler s-a înfuriat îngrozitor.
A strigat la Zeitzler, spunând că nicio retragere nu era permisă
în acest segment si că nu se putea renunţa la niciun metru de
teren. Obosit de criza de nervi, a continuat cu o voce slabă:
„De acolo drumul duce direct la Ploieşti. Dacă pierdem petrolul
românesc, am pierdut definitiv războiul. Atunci totul s-a sfârşit."
în zilele următoare, Hitler a fost din ce în ce mai agitat, în
cele din urmă i-a ordonat lui Zeitzler, care rămăsese tot timpul
la cartierul general, să plece pe segmentul de front în cauză şi
să inspecteze personal situaţia de acolo. I-a spus: „Faceţi un
efort, pentru Dumnezeu, şi stabilizaţi situaţia de acolo, în aşa
fel încât să nu mai avem surprize."
Zeitzler a plecat în primele zile din iunie, dimineaţa devreme, la Statul Major al Grupului de Armate „Sud", în aceeaşi zi, i-a
telefonat lui Hitler după masa de prânz. Legătura era foarte
proastă; până în Obersalzberg erau 1.500 de kilometri. Hitler
nu a înţeles aproape nimic, în cele din urmă a cârâit în receptor, complet epuizat şi cu o voce răguşită: „Rezistaţi cu orice preţ!
Rezistaţi cu orice preţ!"
Giinsche i-a luat receptorul din mâna tremurândă. Hitler a
suferit o criză de slăbiciune din cauza agitaţiei. A părăsit sala
clătinându-se. Morell a fost chemat imediat, iar Linge l-a ajutat
să pregătească seringile. Hitler a ieşit din dormitor, fără haină, obosit şi încovoiat, cu pungi mari sub ochi. „Domnule profesor", 1 s-a adresat lui Morell cu o voce obosită, „cred că nu suport
clima de munte. Inima nu mai rezistă."
'-a demis pe feldmaresal la 30.3.1944. în aceeaşi zi a fost demis si
teldmaresalul von Manstein din funcţia de şef al Grupului de Armate
»Sud", din cauza unor neînţelegeri avute cu Hitler în privinţa unor
Probleme legate de conducerea militară.

S-a trântit epuizat pe canapea si a continuat: „Vă rog să-mi
ascultaţi în orice caz inima." Morell a răspuns că avea să aducă
jimediat un aparat pentru cardiogramă. Pe masă erau pregătite
îatru seringi, iar Hitler şi-a dezgolit braţul pentru injecţie.
Zeitzler s-a întors a doua zi de pe front. De la aerodromul
Salzburg a plecat imediat, obosit si neras cum era, la Berghof.
)upă ce hărţile operaţionale au fost întinse pe masa din marea

bală, a început să expună rezultatele vizitei sale pe segmentul de
pud al frontului, în introducere a asigurat că înaltul Comandament
îl Grupului de Armate „Sud" făcea toate eforturile pentru a
lenţine poziţiile. Apoi a început să vorbească despre impresiile
personale de pe front si a declarat că i se părea raţional
ca linia frontului să fie retrasă, în scopul rectificării, pe poziţiile
jîn care fusese străpunsă de ruşi.
Hitler a sărit în picioare si a strigat că Zeitzler se lăsase dus
ie nas de generali si că el, Hitler, avea de mult impresia că
îeitzler lucra cu ei. Zeitzler a vrut să răspundă, dar Hitler l-a
copleşit în continuare cu reproşuri vehemente: „Zeitzler, n-ai
făcut nicio treabă!" .
Zeitzler s-a înroşit ca racul, a început să gâfâie şi dintr-odată
-a prăbuşit peste masa cu hărţi. Giinsche si aghiotantul lui
îeitzler; colonelul de stat major Smend, i-au descheiat haina
le uniformă si l-au aşezat într-un fotoliu, între timp sosise şi
lorell. Acesta a constatat un atac cerebral, iar Zeitzler a fost
(transportat imediat la spitalul din Berchtesgaden:
Zguduit de cele întâmplate, Smend i-a spus lui Giinsche că
ihrerul fusese nedrept cu Zeitzler. Acesta nu precupeţise niciun
îfort si făcuse totul pentru ca frontul să fie menţinut.
Şeful departamentului operaţional al Marelui Stat Major, generalul Heusinger, a preluat în locul lui Zeitzler postul de
şef al Statului Major.249
249 Zeitzler a suferit atacul cerebral la 9.6.1944. Heusinger a ocupat
jfuncţia din 10.6 până în 21.7.1944, după care cu problemele Marelui
>tat Major a fost însărcinat Guderian.

La Berghof a avut loc, în aceste zile, un eveniment care nu se
potrivea deloc cu războiul si ororile lui. In mai 1944 s-a celebrat
la castel, cu tot fastul cuvenit, căsătoria lui Gretl, sora Evei Braun, cu Gruppenfuhrerul SS Hermann Fegelein, omul de legătură al
lui Himmler la „cartierul general al fuhrerului".250 La sfârşitul
anului 1943, Fegelein îi urmase în acest post lui Wolff, pe care
Hitler îl trimisese în calitate de comandant suprem al SS si al
poliţiei în Italia. Printre altele, Fegelein era însărcinat să-i
prezinte personal lui Hitler rapoartele lui Himmler, care tratau
acţiunile poliţiei, ale SS si ale Gestapoului, acţiunile punitive
ale forţelor de poliţie împotriva partizanilor din Rusia, alcătuirea
si starea diviziilor SS, şi relatările privind situaţia de pe Frontul
de Est, trimise de unităţile SS; Hitler verifica pe baza lor
rapoartele de operaţiuni ale Marelui Stat Major. Fegelein avea
în acel moment 38 de ani. înainte de război fusese şeful Şcolii
Centrale de Cavalerie a SS din Miinchen. în război comandase
Divizia 8 SS Cavalerie, care acţionase în 1941 împotriva
partizanilor din regiunea Pripiet.

După ocuparea Poloniei, întreprinzătorul Fegelein a pus pe
picioare la Varşovia o serie de ateliere în care se confecţionau
costume pentru femei şi bărbaţi, mantouri de blană, pantofi, poşete şi serviete, toate din materiale jefuite. Folosea polonezi
obligaţi să presteze muncă silnică. Fegelein practica un înfloritor
comerţ la negru, aprovizionându-i cu aceste articole şi pe
membrii statului major al lui Hitler şi pe Eva Braun.
La Berghof, Fegelein s-a împrietenit foarte repede cu Eva
Braun. La dorinţa ei, Hitler l-a primit în anturajul său şi l-a
invitat la serile de ceai din faţa şemineului, în curând a devenit
omul casei la Berghof. Până atunci, Eva Braun nu mai îngăduise
nimănui din statul major al lui Hitler un asemenea grad de
intimitate, însă Fegelein o subjuga şi o supunea tot mai mult
250 Căsătoria lui Hermann Fegelein cu Margarete Braun a avut loc
ta 3.6.1944. Fegelein a fost avansat Gruppenfiihrer de abia la
21.7.1944.

ifluenţei sale. în discuţiile cu Hitler, Eva Braun lăuda mereu
Serul viril si eleganţa lui Fegelein. Era, după cum spunea ea, „un
|ărbat adevărat".251 Nici Hitler nu putea nega acest lucru. I-a spus
ai Himmler: „Himmler, mi-ai trimis în Fegelein un om care se
striveşte cu noi."
Deja după o lună de când o cunoscuse pe Eva Braun, s-a
îgodit cu sora ei, Gretl, consolidându-si în acest fel poziţia în
Ijreajma lui Hitler. Eva Braun si-a impus dorinţa ca această
isătorie să fie celebrată fastuos la castelul Berghof.
Hitler a sărit în această zi peste consfătuirea de prânz. A
Jeclarat că nu dorea să deranjeze petrecerea cu veştile rele de
|e front. Acolo se duceau lupte înverşunate pentru Sevastopol.
Căsătoria a avut loc la Salzburg, iar martori au fost Himmler
Bormann. De acolo, mirii au plecat la Berghof. Hitler i-a
itâmpinat la intrare cu o expresie solemnă. Purta haina cenuşie
comandantului suprem al Wehrmachtului, cu însemnul de
Lur al Partidului, Crucea de Fier Clasa I si decoraţia de rănit
lin Primul Război Mondial, împreună cu tânăra pereche, l intrat în sala cea mare. Acolo i-a înmânat lui Gretl cadoul, o
jjoşetuţă din platină. Apoi i-a condus pe tinerii căsătoriţi în
îlon, unde sosiseră Eva Braun, părinţii ei, sora mai mare, lise, cel de-al doilea soţ, părinţii lui Fegelein, fratele său mai
lic, ofiţerul SS Waldemar Fegelein, prietenele Evei Braun, limmler, Morell, Hoffmann, soţia lui Brandt, chirurgul lui
Jitler, Below cu soţia si Giinsche.
Hitler i-a condus în sufragerie, unde era pusă masa. Fracurile
uniformele domnilor, precum si rochiile de seară luxoase ale
|oamnelor dădeau castelului Berghof o notă de fast deosebit.
lesele erau împodobite cu aranjamente florale uriaşe si cu

imânări aprinse în sfeşnice de aur, iar serviciile de masă
|roveneau din dotările de protocol ale statului - de obicei se
:>loseau doar la banchetele oferite de guvern.
251 Joachimsthaler afirmă, într-un rezumat al cercetărilor sale, că
litre Eva Braun si Hermann Fegelein ar fi existat raporturi sexuale.

Ordonanţele SS, îmbrăcate cu această ocazie în jachete albe, au servit supa de creier de viţel, iar Hitler a bătut în pahar si
toată lumea a tăcut. Hitler s-a ridicat si a ţinut un scurt toast.
Si-a exprimat bucuria prilejuită de căsătoria lui Fegelein cu
Gretl Braun în castelul său. în calitate de şef de stat, a dat glas
mai ales dorinţei ca, după voia Celui de Sus, tânăra pereche să
fie binecuvântată cu cât mai mulţi urmaşi. Apoi si-a ridicat
paharul si a ciocnit cu tinerii căsătoriţi. După toastul lui Hitler, ordonanţele au servit şiruri nesfârşite de mâncăruri fine, umplând mereu paharele cu şampanie şi vinuri franţuzeşti, din care existau rezerve importante în pivniţele de la Berghof.
Atmosfera de la masă era strălucitoare, iar buna dispoziţie a
oaspeţilor a atins punctul culminant atunci când ordonanţele
au servit pe farfurii de argint bombe de îngheţată împodobite
cu figurine feminine din zahăr, îmbrăcate în robe din secolul
al XVIII-lea.
După masă, s-a trecut în sala cea mare, unde fotografii lui
Hoffmann l-au pozat pe Hitler în diferite ipostaze alături de
tânăra pereche si de alţi invitaţi, întregul grup a plecat apoi
într-o coloană de maşini, fără Hitler, la vila lui Bormann, pentru
a continua petrecerea cu artiste şi artişti din Miinchen, invitaţi
de Fegelein. Hitler nu dorea să-i vadă la castel. Mai târziu, invitaţii au ajuns la pavilionul de ceai de la Kehlstein, unde
totul era pregătit pentru continuarea petrecerii. S-a petrecut
cu mult antren în toate încăperile. O orchestră cânta neobosită
muzică de dans. Ordonanţele serveau şampanie, lichioruri şi
cele mai sofisticate bunătăţi. Eva Braun strălucea, căci Hitler
nu era de faţă. Dansa, flirta si savura petrecerea mai mult decât
toţi ceilalţi. Cine nu cunoştea situaţia ar fi zis că ea era fericita
mireasă. Himmler si Bormann îi ţineau isonul. Nimic nu amintea
sici de suferinţe si mizerie, de milioanele de morţi si de
dezastrele pe care războiul le adusese atâtor popoare ale lumii.
Seara, toată lumea s-a întors, ameţită de băutură, de la
Kehlstein la vila lui Bormann; Hoffmann era beat mort. Casa
iui Bormann fusese transformată pentru petrecere într-un
stabiliment de distracţii, cu încăperi pentru dans, pentru masă
sau pentru relaxare. O cameră fusese amenajată ca bar, alta ca

telier foto. Instrumentiştii în fracuri albe cântau neîncetat
Ingouri si foxtrot. La bar, un cvartet de jazz alcătuit din soldaţi

ferea cuplete la limita obscenului din lumea demimondenă a
lenei.
înspre ora 11.00 seara, Puttkamer, Below si Giinsche, jhiotanţii lui Hitler, s-au întors la Berghof pentru consfătuirea
seară. De data aceasta, raportul era prezentat de colonelul
andt, însărcinat de Hitler în acest sens, deoarece aghiotanţii
ătreceau în vila lui Bormann. Brandt a relatat despre luptele
ble mai recente de la Sevastopol si despre pierderile grele
pferite acolo de trupele combatante. Mii de soldaţi germani
căzut în acea noapte în lupta pentru Sevastopol, pe când în
Jbersalzberg petrecerea era în toi.
Puttkamer, Below si Giinsche s-au întors după raportul lui
randt la vila lui Bormann. Petrecerea s-a prelungit până la
ele dimineţii.
Linge a aflat a doua zi de la ordonanţele care serviseră la
strecere că Bormann îşi trimisese soţia la culcare încă de la ora
l.00, ca să nu deranjeze, înspre dimineaţă, după ce schimbase
3uă cămăşi de seară, a cerut să fie chemată pentru a-i aduce
|ta, curată, „îţi vine să crezi", au povestit ordonanţele, „că
srmann şi-a sculat soţia din pat la patru dimineaţa şi i-a ordonat
l-i aducă din altă vilă, de la Pullach, lângă Miinchen, cămăşi
arate? Până acolo si înapoi sunt 200 de kilometri."
Ministrul înarmării şi producţiei de război al Reichului,)eer, care pleca deseori în inspecţie la întreprinderile de
hnament, era în contact permanent cu cercurile de industriaşi.
|upă ce armata germană suferise pierderi atât de grele pe
tontul de Est, Speer i-a spus tot timpul lui Hitler că industriaşii
râu tot mai nemulţumiţi de conducerea militară. Informaţiile
ţi Speer legate de atmosfera negativă din aceste cercuri erau
i concordanţă cu rapoartele lui Himmler, al cărui SD împânzise
bată ţara cu o reţea de agenţi si informatori atenţi la cea mai
kică critică adusă lui Hitler. Speer l-a sfătuit pe Hitler să-i

jnvite la el pe reprezentanţii marii industrii pentru a le insufla
^in nou curaj.
Din acest motiv, Hitler a invitat în Obersalzberg, la mijlocul
lunii iunie 1944, cam 200 de industriaşi.252 S-au adunat la
hotelul Platterhof, ce aparţinea concernului hotelier al partidului
naţional-socialist. Hitler a ţinut cu această ocazie un discurs
de o oră si şi-a dat silinţa să găsească formulări cât mai
convingătoare. Era vizibil neliniştit de atmosfera care domnea
în cercurile industriaşilor.
Hitler le-a cerut mai ales să rămână de partea lui, deoarece
un duşman înverşunat nu putea fi învins decât cu o tenacitate
de nezdruncinat.

A subliniat că generalii săi, care luptau pe Frontul de Est, nu înţelegeau în totalitate importanţa pe care o avea pentru
industria germană bazinul Doneţului, Ucraina sau minereurile
de mangan de la Nikopol, dat fiind că-şi concentrau atenţia
doar asupra chestiunilor de strategie militară.
în continuare, Hitler a atras atenţia asupra faptului că în
industria de armament nu se constatau dificultăţi deosebite, în ciuda pierderii unor regiuni bogate în resurse din Rusia.
Existau încă rezerve importante de materii prime, care permiteau
depăşirea unor piedici si chiar mărirea producţiei de armament.
După război, armata germană avea să fie dotată în mod strălucit
cu toate armele. Industria de armament putea conta si după
război pe profituri uriaşe. Lumea întreagă va căuta calitatea
victorioaselor arme germane, iar industria germană va putea
livra armament în întreaga lume. Acest război avea să fie urmat
de altele, a declarat Hitler.
Ungaria va lupta împotriva României, Grecia împotriva
Italiei. Germanii vor decide dacă aceste ţări vor fi sau nu vor fi
in război una împotriva alteia. Reconstrucţia oraşelor distruse
Şi producţia de bunuri de consum vor cunoaşte un mare avânt.
Industriaşii puteau obţine preţuri mari pentru produsele lor.
252 Această adunare convocată de Albert Speer, la care au participat
Aproximativ 200 de manageri din industria de armament, a avut lop
a 4.7.1944. ' •'•'" "•"

.3-q

în încheiere, Hitler le-a cerut patetic marilor întreprinzători
•i acorde o încredere deplină si să facă totul pentru victorie.
ipa marii întorsături nu era departe.
Hitler a părăsit sala în aplauze furtunoase si strigăte entuziaste
Heil. ' ^
• *
în ziua de 6 iunie 1944, Linge l-a trezit pe Hitler foarte
teme, deoarece Jodl cerea să-i vorbească urgent la telefon.
comunicat lui Hitler că anglo-americanii invadaseră Franţa
zorii zilei. După nicio jumătate de oră, Keitel si Jodl se aflau
a la Berghof. Hitler i-a primit în sala cea mare. Arăta mult
i bine decât de obicei.
„Care va să zică, Jodl, a început la Atlantic?" a întrebat
tler imediat. „Unde anume? Ai informaţii precise?"
Jodl a desfăşurat pe masa de marmură o hartă a coastei
anticului şi a indicat punctele în care debarcaseră trupele
JLglo-americane. „Aici, la sud de Le Havre, mein Filhrer, au
t debarcate trupele de pe mare. Au fost deja împinse înapoi
mai multe locuri, în spatele frontului german au fost lansaţi
raşutisti. încă nu se poate şti cu precizie unde se concentrează.
r putem spune de acum că inamicului nu i-a reuşit un

c-surpriză. Paraşutiştii erau aşteptaţi."
Hitler s-a ridicat. Ochii lui aruncau scântei.
„Domnilor", a spus agitat, „mă bucur că anglo-americanii
u decis în sfârşit să debarce în Franţa, şi încă acolo unde
m aşteptat. Acum ştim cum stăm. Vom vedea cum vor
ntinua lucrurile."
Pe baza rapoartelor si informaţiilor de la Ribbentrop, Himmler
j Jodl, Hitler se aşteptase în ultimele săptămâni la o invazie
ainentă în Franţa, însă nesiguranţa privitoare la data şi locul
:estei invazii îl afectase foarte mult. Se sfătuise cu Jodl în
:petate rânduri în legătură cu modul în care urma să fie
;partizat numărul redus al rezervelor mobile, adică al diviziilor
indate, staţionate în Franţa. A declarat că, în luptele care
r urma, totul va depinde de acţiunile diviziilor blindate.

Acestea au fost regrupate de mai multe ori si concentrate în
c^le din urmă în Normandia.
în timp ce Hitler mai discuta cu Keitel şi Jodl, s-a anunţat
sosirea lui Goring. Hitler s-a grăbit să-i iasă în întâmpinare. Goring
intrase deja în hol. Hitler i-a prins dreapta cu ambele mâini si a
exclamat radios si emoţionat: „Goring, ai aflat? Anglo-americanii
au debarcat în sfârşit azi-dimineaţă în Franţa, exact în locul în
care i-am aşteptat! Si tot de acolo o să-i aruncăm iar afară!"
Keitel şi Jodl s-au apropiat de ei. Hitler i-a smuls lui Jodl
harta din mâini şi a întins-o pe o măsuţă. Hitler si Goring s-au
aplecat deasupra ei si au căutat punctele în care debarcaseră
trupele anglo-americane. Apoi s-au sfătuit toţi patru în legătură
cu măsurile ce trebuiau luate împotriva parasutistilor inamici.
Evenimentele din Franţa au pierdut însă mult din importanţă
după doar câteva zile. întreaga atenţie a lui Hitler era acaparată
de luptele ce se desfăşurau pe Frontul de Est, în sectorul Grupului
de Armate „Centru".
Heusinger a raportat situaţia sectorului de front al Grupului
de Armate „Centru" la o consfătuire militară de la mijlocul
lunii iunie 1944. I-a arătat lui Hitler că datele furnizate de
serviciul de informaţii şi intensificarea activităţii partizanilor
indicau că ruşii pregăteau o operaţiune de anvergură pe
segmentul central al frontului. Hitler a mârâit furios că el ceruse
de mult ca regiunile în care se găseau partizani să fie transformate
într-un desert depopulat: „Ăstia-s toţi nişte bandiţi! Duşmani
ai germanilor şi bandiţi - e tot una! Trebuie exterminaţi toţi!"
A privit cu îngrijorare harta şi a spus: „Transmiteţi-i feldmareşalului Busch că trebuie să fie deosebit de vigilent. Prin grupul
lui de armate trece drumul care duce direct spre Germania!
Aici nu putem da înapoi niciun singur pas!"
Pe 23 iunie, la doar câteva zile de la această discuţie, în

Bielorusia a început marea contraofensivă rusească împotriva
Poziţiilor Grupului de Armate „Centru".253 Pe acest segment
253 Operaţiunea „Bagration" acesta era numele de cod al
contraofensivei împotriva Grupului de Armate „Centru" a început la
22.6.1944, exact la trei ani după atacul german asupra Uniunii
Sovietice. Până pe 8.7.1944, când operaţiunea a luat sfârşit, trupele
Armatei Roşii au nimicit 28 de divizii germane cu 350.000 de oameni.

S de front, ruşii nu întreprinseseră de mai multe luni niciun atac
imai important. In regiunea Vitebsk-Orsa-Moghilev, germanii
Indicaseră între timp un sistem de fortificaţii succesive, pe care-1
|numiseră „Vaterlandslinie" („Linia patriei").254
Heusinger anunţase însă deja la consfătuirea din 25 iunie
|că rusii străpunseseră frontul în adâncime la sud-vest si sud de
iVitebsk, că atacau puternic pe întreg sectorul de front al Grupului
Ide Armate „Centru" si că străpunseseră deja în câteva locuri.
|Heusinger a subliniat în special efectele devastatoare ale focului
Idezlănţuit de artileria rusă.
Hitler aproape că s-a prăbuşit peste masă, gemând: „Cum
|s-a putut întâmpla aşa ceva? Doar acolo se află diviziile noastre
Icele mai bune! Unde este Divizia «Feldherrnhalle»? Unde este
fjDivizia 12 Infanterie?"
Heusinger a răspuns abătut că nu exista încă o imagine clară
cu privire la situaţia Diviziei „Feldherrnhalle" şi a celorlalte
mităţi. Toate centrele de comandă ale Grupului de Armate
LCentru" îşi schimbaseră poziţia, iar legăturile armatelor cu
Icorpurile şi ale corpurilor cu diviziile erau foarte proaste.
în zilele următoare, imaginea catastrofală oferită de Grupul
ie Armate „Centru" a devenit evidentă. Heusinger a relatat că
/itebsk si Orsa, iar ulterior şi Moghilev şi Bobruisk fuseseră
abandonate. In sectorul Grupului de Armate „Centru" frontul
jfusese spart pe o lăţime de aproape 300 de kilometri. Rusii
izolaseră şi încercuiseră unităţi germane mari.
Hitler a ordonat ca frontul să fie menţinut cu orice preţ. La
ardinul lui, au fost aruncate în luptă în acel loc divizii de pe sectoare
ie front mai liniştite, precum şi toate unităţile combatante ale
irmatei de rezervă. Insă si aceste întăriri au fost nimicite
literalmente de loviturile puternice ale ruşilor. Grupul de Armate
254 Este vorba despre un sistem de apărare german care consta în
asa-numitele „locuri fixe", de obicei oraşe mai mari. Trupele staţionate
aici trebuiau să se lase încercuite pentru a lega de acele locuri forţe
bat mai mari ale inamicului. Această „tactică a spărgătorului de valuri"
sra condamnată să eşueze, având în vedere raportul de forte existent, bi limita considerabil
posibilităţile de operare oricum reduse, în sursele
germane, acest sistem este denumit si „Linia Nipru".

Centru" a suferit pierderi enorme. Zeci de mii de soldaţi si ofiţeri au fost luaţi prizonieri. Tancurile ruseşti se apropiau cu viteză ameninţătoare de graniţele Prusiei Orientale. Acestea erau informaţiile despre situaţia de pe Frontul de Est pe care Heusinger le-a prezentat în aceste zile la consfătuirile militare ale lui Hitler. Hitler şedea la masă, complet apatic, cu privirile aţintite asupra hărţii Frontului de Est. Agitaţia din ultimele zile, când asistase la spargerea sectorului central al frontului, îi provocase din nou crampe stomacale. Din când în când, se chircea cu fata schimonosită de durere. Apoi se ridica din nou si măsura cu mâinile tremurânde distanţa pe care unităţile de avangardă ale armatei ruseşti o mai aveau de parcurs până la graniţa Prusiei Orientale. Cu un creion albastru, desena pe hartă săgeţi care loveau flancurile unităţilor ruseşti ce înaintau. Deodată a aruncat priviri sălbatice în jur, a sărit din fotoliu, a aruncat creionul pe masă si a strigat: „Trădare! Trădare!"

Iulie 1944: întoarcerea la „UUolfschanze"

Capitolul 12

Având în vedere situaţia critică de pe Frontul de Est, Heusinger Schmundt l-au rugat de mai multe ori pe Hitler să-si mute irtierul general din nou în Prusia Orientală, pentru a putea ^nduce operaţiunile de acolo, însă Hitler s-a opus. A declarat j se va întoarce la „Wolfschanze" doar atunci când se va naliza reamenajarea buncărului său. De abia după ce i s-au •"atât fotografii ale asa-numitului buncăr pentru oaspeţi, nalizat, unde putea fi cazat temporar, s-a decis să se mute n Obersalzberg din nou la Rastenburg. La ordinul său, la ceputul lunii iulie 1944, cartierul general a fost mutat acolo.255

Eva Braun a vrut să-1 convingă pe Hitler să rămână la îrghof. Se temea că i s-ar putea întâmpla ceva. Hitler a încercat 0 consoleze: „Nu va dura mult, fetiţo. Mă întorc în curând."

Hitler si întregul cartier general au decolat cu mai multe âoane de pe aerodromul din Salzburg către Prusia Orientală.

In cele cinci luni de când nu mai fusese acolo, din februarie ină în iunie 1944, „Wolfschanze" suferise modificări serioase, •chile buncăre fuseseră dotate cu un acoperiş din beton armat os de şapte metri, iar cele nou-construite se ridicau în pădure emenea unor piramide egiptene. Hitler a fost cazat la început buncărul pentru oaspeţi, bine camuflat. Primul lucru pe care 1 făcut la sosire a fost să viziteze buncărul fuhrerului. Lucrările ; exterior pentru consolidarea construcţiei fuseseră deja

255 Hitler a sosit cu statul său major la „Wolfschanze" pe 9.7.1944 (Nimicirea Grupului de flrmate „Centru"

încheiate, în momentul acela, muncitorii Organizaţiei Todt erau ocupaţi cu amenajarea interiorului.
Interiorul buncărului era un labirint. De la intrare se putea ajunge în primul coridor care dădea în spaţiile de locuit doar prin două asa-numite ecluze. Acestea trebuie imaginate ca fiind două spaţii intermediare, despărţite unul de altul si fiecare de coridor prin uşi blindate. In aceste încăperi făceau de gardă SS-istii din garda de corp a lui Hitler. în primul coridor se aflau dormitoarele secretarelor - domnişoara Wolf, domnişoara Schroeder, doamna Junge si doamna Christian.
Doamna Christian., fostă domnişoară Daranowski, se căsătorise la sfârşitul anului 1942 cu colonelul Christian, de la Marele Stat Major al înaltului Comandament al Forţelor Armate. Era o persoană plină de temperament, care iradia bucurie de viaţă. Energia ei neobosită îi plăcea mult lui Hitler. îi îndeplinea toate dorinţele. Cât de mare era influenţa pe care o avea asupra lui se vedea şi din faptul că-1 avansase pe soţul ei, colonelul Christian, în gradul de general-maior si-1 numise şef al statului major al conducerii aviaţiei militare.
Din primul coridor se trecea în altul, întortocheat, care ducea spre spaţiul în care se aflau încăperile aghiotanţilor, ale lui Morell, Linge şi ale ordonanţelor. De aici, nişte coridoare în zigzag duceau la dormitorul şi camera de lucru a lui Hitler. Sufrageria lui Hitler şi depozitul se aflau de asemenea în buncăr, în dormitorul său intrau tuburile prin care putea fi introdus oxigen. Acesta provenea din butelii îngropate în pământ în afara buncărului, deoarece Hitler se temea că ar putea exploda. Conţinutul buteliilor de oxigen era controlat de un laborator din Lotzen, fiindcă Hitler se temea că acestea ar fi putut conţine gaze toxice amestecate cu oxigen.
în timpul vizitării buncărului, Hitler a ordonat ca intrarea sa fie protejată cu un zid gros din beton, iar între zid şi buncăr să fie instalate mitraliere, în eventualitatea că ar fi avut loc un atac al parasutistilor ruşi. A mai ordonat ca pe acoperişul buncărului să fie instalate cuiburi de mitraliere care să apere drumurile de acces. Hitler devenise vizibil mai înspăimântat. La ordinul său, în faţa buncărului pentru oaspeţi în care era Cazat temporar, fuseseră săpate şanţuri si instalate mitraliere.

Lui Linge i-a ordonat: „Roagă-1 pe Speer să ne trimită noile itraliere cu care au fost dotate trupele. O să-mi iau si eu o armă." Linge i-a aruncat o privire mirată, de parcă ar fi vrut să pună că nu avea nevoie de armă, căci SS-istii îşi apărau hrerul. Observând privirea lui Linge, Hitler a declarat pe un n teatral, ce-i era caracteristic: „Să nu crezi că mă las omorât

ici în buncăr. Dacă va fi nevoie, voi pune mâna pe armă si voi upta. Ai grijă ca ordonanţele să exerseze să tragă ca lumea."
Chiar în ziua sosirii lui Hitler la „Wolfschanze" a avut loc o onsfătuire militară cu cei care participau de obicei. Heusinger prezentat situaţia din segmentul central al Frontului de Est.
Hitler şedea la masă, încovoiat. Mâna stângă îi tremura si târna moale în jos. Cu dreapta trecea nervos peste harta întinsă >e masă. Heusinger a raportat că fuseseră concentrate forte mportante din diviziile de pe alte segmente de front si că se fectuaseră contraatacuri persistente, însă toate acestea nu eusiseră să oprească înaintarea ruşilor în sectorul Grupului "e Armate „Centru". Oraşul Minsk căzuse. Ruşii traversaseră erezina în front larg. Trupele lor de recunoaştere înaintau ătre Vilnius si Grodno, precum si la sud, în direcţia Baranovici Brest-Litowsk. Heusinger a adăugat cu voce joasă că probabil iu vor reuşi să-i oprească pe ruşi la graniţele Prusiei Orientale, ntr-adevăr, săgeţile roşii groase trasate pe hărţile operaţionale irătau că vârfurile de atac ale ruşilor se apropiau de Prusia rientală. Cartierul Statului Major al Grupului de Armate Centru" se afla deja în Prusia Orientală, pe teritoriu german.
Comandantul suprem al grupului de armate, feldmaresalul îusch, fusese demis de Hitler pe motiv de „imobilism" şi înlocuit u general-colonelul Reinhardt, care comandase până în acel noment Armata 3 din cadrul grupului de armate.256

255 Feldmaresalul Ernst Busch a fost îndepărtat la 28.6.1944 din ostul de comandant suprem al Grupului de Armate „Centru" si nlocuit în primă instanţă cu feldmaresalul Walter Model, în august 944, general-colonelul Georg-Hans Reinhardt l-a înlocuit pe Model, ie care Hitler îl numise comandant al Grupului de Armate „B", ce >pera în Vest.

în ciuda situaţiei catastrofale de pe segmentul central al frontului, Hitler s-a întors a doua zi, pe neaşteptate, din Prusia Orientală în Obersalzberg împreună cu întregul său stat major.
A declarat că se simţea epuizat, că în Prusia Orientală era caniculă si că nu suporta clima de acolo. Nu cu mult timp în urmă declarase la Berghof că nu suporta clima de munte din Obersalzberg. Acum nu-i convenea vremea din Prusia Orientală.
La ordinul lui Hitler, Heusinger a rămas la „Wolfschanze".
După doar câteva zile însă, a sosit la Berghof si l-a implorat pe Hitler să se întoarcă la „Wolfschanze", căci situaţia gravă de la graniţa Prusiei Orientale făcea ca prezenţa sa acolo să fie absolut necesară pentru ca deciziile să se poată lua rapid.
Hitler a cedat rugăminţilor lui Heusinger si s-a întors la 10 iulie în Prusia Orientală.257 Deoarece buncărul fiihrerului nu fusese încă finalizat, consfătuirile aveau loc într-o baracă aflată la 50 de metri distanţă de buncărul pentru oaspeţi în care locuia Hitler. Baraca era acoperită cu un strat de beton de numai şaizeci de centimetri. La câteva zile de la întoarcerea sa

la „Wolfschanze", pe 20 iulie, în timpul unei consfătuiri, a avut loc un atentat asupra lui Hitler.
în acea zi, Hitler a părăsit buncărul pentru oaspeţi înspre ora 1.00 la prânz, pentru a se duce la consfătuire. Era foarte cald. Toate ferestrele depozitului, situat în stânga intrării, erau larg deschise. La începutul consfătuirii, în afară de Hitler se mai aflau acolo: Jodl, Korten, Heusinger, Warlimont, Fegelein, Scherff, Bodenschatz, Voss, Brandt, Schmundt, Giinsche, Puttkamer, Borgmann, Below, aghiotantul lui Keitel, John von Freyend, colaboratorii lui Jodl, Waizenegger, Biichs si Assmann, precum si ambasadorul Sonnleithner din statul major al lui
Ribbentrop, care-1 înlocuia în această zi pe Hewel.258
Consfătuirea a început cu raportul lui Heusinger privind situaţia de pe Frontul de Est. Pe segmentul central, se prezenta cam în felul următor: Vitebsk, Orsa, Moghilev, Bobruisk si Minsk

257 Hitler a sosit din nou la „Wolfschanze" de abia pe 16.7.1944.

258 Mai erau prezenţi cei doi stenografi, Heinz Buchholz si Heinrich Berger.

ijunseseră acum mult în spatele frontului rusesc. Capitala ituaniană Vilnius fusese abandonată de nemţi cu câteva zile nainte. Vârfurile diviziilor blindate ruseşti se apropiau de iaulai si Elgava. Frontul german nu mai putea fi refăcut. Fusese part în prea multe locuri. Trupele ruseşti se aflau deja la graniţa rusiei Orientale, iar cu câteva zile înainte de această onsfătuire începuse o ofensivă puternică a ruşilor împotriva rupului de Armate „Ucraina de Nord".
Heusinger si-a început raportul cu informaţia conform căreia oua ofensivă se desfăşura pe o lăţime a frontului de proximativ 200 de kilometri. Rusii reuşiseră să pătrundă adânc n poziţiile de apărare germane si să străpungă la est de Lvov Poziţia Prinţul Eugen"259 în toată adâncimea ei. „Se dau lupte jele pe drumurile de acces către Lvov", a raportat Heusinger.
în acel moment a sosit Keitel, însoţit de Buhle şi de colonelul de stat major von Stauffenberg.
Stauffenberg era şeful statului major al comandantului uprem al armatei de rezervă, general-colonelul Fromm. Era staţionat pe strada Bendler din Berlin, unde se afla statul major l lui Fromm. Venea la cartierul general doar atunci când trebuia ă raporteze despre starea armatei de rezervă; Stauffenberg uptase înainte în armata lui Rommel pe frontul din Africa, unde ierduse braţul stâng, un ochi si trei degete de la mâna dreaptă.
Heusinger şi-a continuat raportul. Hitler se aplecase mult easupra mesei pentru a studia harta Frontului de Est. După :um s-a dovedit ulterior, când a intrat, Stauffenberg şi-a plasat servieta, în care se afla o bombă cu ceas, sub masa cu hărţile operaţionale. Apoi a ieşit din nou, chipurile pentru a da un

telefon. Pe atunci, participanţii la consfătuire puteau să intre necontrolaţi cu servietele în sală şi să iasă în camerele de alături oricând doreau.
259 Este vorba despre un sistem de apărare succesivă din zona Armatei l Blindate a Grupului de Armate „Ucraina de Nord'j Numeroase locuri precum Lvov, Brodai si Stanislav fuseseră consolidate pentru a fi utilizate ca puncte de apărare solide, capabile să oprească o ofensivă sovietică.

Heusinger încă nu-şi încheiase raportul când în depozit a avut loc o explozie puternică. Giinsche şi John von Freyend, care se sprijineau de pervazul ferestrei, au fost loviţi de unda de soc si aruncaţi afară. Când si-a revenit, Giinsche a văzut nori groşi de fum ieşind pe ferestrele depozitului, iar dinăuntru a auzit gemete. A alergat la intrare. Câţiva SS-işti din garda de corp a lui Hitler, care fuseseră de serviciu, alergau si ei către baracă, în uşă, Giinsche s-a lovit de două persoane care se clătinau, înnegrite de fum, încercând să iasă din clădire sprijinindu-se una de alta. Erau Hitler şi Keitel. Hainele le atârnau în zdrenţe, părul lui Hitler era răvăşit şi pârlit. Pe faţa înnegrită îi apăruseră pete roşii. Giinsche l-a sprijinit pe Hitler de umărul stâng, exclamând: „Slavă Domnului, mein Fiihrer, că sunteţi în viaţă!"
Keitel şi Giinsche l-au susţinut pe Hitler de ambele părţi si 1-au dus la buncărul lui. Hitler îşi pierduse vocea aproape complet. Cârâia, luptându-se să respire: „Ce... ce a fost asta...?"
Keitel şi Giinsche l-au aşezat într-un fotoliu din sufragerie. Hitler se bâlbâia cu o voce stinsă: „Un atentat... O bombă... Ce a fost asta? Ce noroc... Sunt în viaţă... A fost mâna providenţei."
într-o izbucnire de bucurie, le-a strâns întruna mâinile lui Keitel si Giinsche. în încăpere s-a repezit cel de-al doilea chirurg al lui Hitler, Hasselbach, care-1 înlocuia pe Brandt, iar în urma lui au venit în grabă Bormann, Morell şi Linge.
Hasselbach şi Morell l-au examinat pe Hitler. Au constatat o contuzie la braţul drept, leziuni ale timpanului si răni uşoare la ambele picioare, cauzate de aşchii de lemn din duşumelele rupte în explozie.
încetul cu încetul, Hitler si-a revenit, Recăpătându-şi vocea, a dat glas presupunerii că fusese o bombă cu ceas. Cu siguranţă că fusese plasată acolo de muncitorii care lucraseră la reamenajarea cartierului general şi care-i doreau moartea. Temându-se că si în buncăr ar putea fi bombe, Hitler a dat ordin ca duşumelele să fie demontate imediat.
Dintre participanţii la consfătuire, mai fuseseră răniţi de bombă: aghiotantul lui Hitler şi şeful serviciului de personal al armatei de uscat, general-locotenentul Schmundt, şeful Statului ^ajor al Aviaţiei Militare, generalul de aviaţie Korten, 250

colaboratorul departamentului operaţional al Marelui Stat
Major al Armatei de Uscat, colonelul de stat major Brandt, însărcinatul special al fiihrerului pentru istoriografie militară, general-maiorul Scherff, ofiţerul de legătură al lui Goring la Hitler, generalul de aviaţie Bodenschatz, reprezentantul permanent al
lui Donitz, viceamiralul Voss, aghiotantul lui Hitler pentru
armata de uscat, locotenent-colonelul de stat major Borgmann, si stenograful Berger. Toţi au fost duşi la spitalul militar Karlshof
de la Rastenburg. Schmundt, Korten, Brandt si Berger au murit
în urma leziunilor. Heusinger, Warlimont, Jodl, Buhle, Fegelein, Puttkamer si von Below au scăpat cu răni uşoare.
La o jumătate de oră după atentat, la „Wolfschanze" a sosit
Himmler pentru a începe investigaţiile. Cam la o oră după
explozie, telefonistul de la cartierul general, sergentul major
Adam, care stabilea legăturile telefonice pentru participanţii
la consfătuiri, a venit la Linge. Adam a relatat că-1 văzuse pe
colonelul von Stauffenberg ieşind din depozit cu câteva minute
înainte de explozie şi îndreptându-se către maşina cu care
venise. Linge l-a informat imediat pe Hitler. Acesta l-a chemat
pe Adam, care şi-a repetat declaraţia, iar Hitler a întrebat: „Cine
este acest Stauffenberg? De unde vine?"
Linge a răspuns că Stauffenberg activa în Marele Stat Major
al Armatei de Rezervă sub comanda lui Fromm. Aflând acest
lucru, Hitler a exclamat: „Stauffenberg este autorul atentatului!
Să fie arestat imediat!" S-a dovedit că Stauffenberg părăsise
deja perimetrul cartierului general, cu toate că drumul de acces
fusese închis imediat după atentat. Pretextând că avea un mesaj
urgent de la Hitler pentru Fromm, reuşise să iasă şi să se
întoarcă la Berlin. La două ore de la atentat, Hitler i-a telefonat
lui Goebbels la Berlin.
A aflat de la acesta că întregul cartier guvernamental era
încercuit de soldaţi şi că el, Goebbels, nu putea părăsi ministerul, în timp ce Hitler vorbea cu Goebbels, în biroul acestuia din urmă
a sosit comandantul Regimentului de Gardă „Berlin", maiorul
Remer, ai cărui soldaţi închiseseră cartierul guvernamental.
Remer venise pentru a anunţa că primise acest ordin de la
comandantul oraşului Berlin, general-locotenentul von Hase.

parola „ULJalkiria"

Hitler l-a cerut pe Remer la telefon şi i-a spus: „Remer, ascultă, sunt în viaţă! Execuţi doar ordinele mele!"
Hitler i-a ordonat lui Remer să se deplaseze cu regimentul
său în strada Bendler, unde se afla statul major al colonelului
Fromm, si să zdrobească cercul de complotişti. După discuţia
cu Goebbels şi Remer, Hitler l-a numit pe Himmler comandant

suprem al armatei de rezervă, în locul lui Fromm. I-a dat ordin
să plece imediat la Berlin şi să-i aresteze pe complotişti.
înainte ca Himmler să ajungă la Berlin, în strada Bendler
s-au petrecut următoarele: Stauffenberg, care se pare că auzise
explozia în timp ce părăsea „Wolfschanze", i-a anunţat pe ceilalţi
complotişti la întoarcerea în strada Bendler că Hitler murise.
Printre complotişti se numărau: generalul Beck, care fusese
înaintea lui Halder şeful Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, generalul Hoepner, demis de Hitler din armată după înfrângerea
germanilor în faţa Moscovei în iarna anului 1941/42, generalul
Olbricht, trimis şi el în rezervă după eşecul de la Moscova, colonelul de stat major Mertz von Quirnheim, colaborator al
Marelui Stat Major al Armatei de Rezervă, si generalul Fromm.
Statul major al lui Fromm a comunicat tuturor circumscripţiilor militare vestea morţii lui Hitler.260 în acelaşi timp, fusese stabilită parola „Walkiria", codul folosit de armata de
rezervă pentru declararea stării excepţionale pe întreg teritoriul
Germaniei, în plus, statul major al lui Fromm a transmis tuturor
circumscripţiilor militare informaţia conform căreia, ca urmare
a morţii lui Hitler, se formase un nou guvern condus de feldmareşalul von Witzleben.
Witzleben comandase până în 1941 grupul de armate din
Franţa. Hitler îl stimase mult. Apoi a căzut însă în dizgraţie si
a fost demis. Imediat ce Hitler a aflat de ordinele transmise
circumscripţiilor militare de statul major al lui Fromm, i-a cerut
260 General-colonelul Friedrich Fromm fusese luat în arest de
colonelul Claus Schenk, conte de Stauffenberg. Telegrama către
c°mandanţii circumscripţiilor militare si comandanţii militari din
teritoriile ocupate fusese redactată de feldmaresalul Erwin von
în calitate de nou comandant suprem al forţelor armate.

lui Keitel să le comunice acestora că el, Hitler, era în viaţă si că
ordinele sale erau singurele valabile. Având în vedere informaţiile
si ordinele contradictorii transmise de complotişti si de Keitel
situaţia a devenit cu totul obscură pentru circumscripţiile militare'
Lui Hitler nu i-a fost uşor să recapete controlul asupra trupelor
de pe teritoriul german. Un ajutor semnificativ i-a acordat în
aceste zile general-colonelul Guderian, pe atunci inspector
general al trupelor blindate. El s-a situat imediat de partea lui
Hitler. Intr-un ordin transmis trupelor blindate ale armatei de
rezervă si şcolilor de tanchişti, Guderian a condamnat complotul
împotriva lui Hitler si a ordonat ca orice acţiune a armatei de
rezervă împotriva lui Hitler să fie înăbuşită cu forţa armelor.
Ştirea despre eşecul atentatului a sosit foarte repede si la
statul major al lui Fromm din strada Bendler. Fromm, într-o
încercare de a se salva şi de a musamaliza implicarea sa în
complot, le-a ordonat ofiţerilor din statul său major, care-i
rămăseseră fideli lui Hitler, să-i împuşte pe Stauffenberg, pe

Olbricht şi pe ceilalţi. General-colonelul Beck se afla în biroul
lui Fromm în momentul execuţiei.
Mai târziu s-a aflat că Beck, văzând că Fromm o cotise, întrebase
„permiteţi?", luase pistolul acestuia de pe birou si încercase să-si
tragă un glonte în cap. însă pistolul nu funcţionase, iar Fromm
1-a împuşcat cu mâna lui.261 Apoi a ordonat ca trupurile celor
împuşcaţi, care fuseseră aruncate toate la un loc în aceeaşi
groapă, să fie exhumate si fotografiate. Fotografiile i le-a trimis
lui Hitler.
Au început arestările în masă. Hitler a trimis un grup de oameni
ai SD, conduşi de Hauptsturmfuhrer SS Hans Bergmuller, la
Marele Stat Major al înaltului Comandament al Armatei de
Uscat de la Lotzen, pentru a opera si acolo arestări. Au fost
arestaţi toţi şefii de departamente, generalii şi ofiţerii înaltului
261 General-colonelul Ludwig Beck, care s-a opus arestării, a
încercat de două ori în zadar să-si ia viaţa folosind propriul pistol.
Fromm, care fusese eliberat în seara zilei de 20.7.1944 de ofiţeri
fideli regimului, a ordonat unui ofiţer să-1 împuşte pe Beck. Acesta a
refuzat, si atunci general-colonelul a fost împuşcat de către un
plutonier într-o încăpere alăturată.

împuşcarea lui StauFfenberg

Comandament al Armatei de Uscat care erau suspectaţi de a fi
fost implicaţi în complot. Au fost aduşi la „Wolfschanze" pentru
interogatorii. Câţiva generali si ofiţeri, printre care ofiţerul
însărcinat cu încartiruirea la Marele Stat Major, Wagner, s-au
sustras arestării prin sinucidere. Hitler a condus el însuşi cercetările
la „Wolfschanze". Interogatoriile erau conduse de şeful comandoului de poliţie al lui Hitler, Hogi, şi de oameni ai SD. Hogi îi
comunica personal lui Hitler rezultatele, iar Hitler îi indica
felul în care trebuiau continuate interogatoriile si persoanele
care urmau să mai fie arestate.
în urma cercetărilor a rezultat că toţi şefii de secţie ai statului
major şi colaboratorii lor cei mai apropiaţi, cu excepţia şefului
departamentului de transport, generalul Gercke, si a şefului
Marelui Stat Major, Heusinger, ştiau de complotul împotriva
lui Hitler.262 Heusinger fusese rănit în atentat. Cei arestaţi au
declarat că organizaseră revolta împotriva lui Hitler convinşi
fiind că războiul nu mai putea fi câştigat sub conducerea lui.
Această apreciere cu privire la capacităţile de conducător
militar ale lui Hitler circula pe atunci în cercurile superioare
ale armatei sub forma unei glume răutăcioase. Se spunea că
pe statuile lui Hindenbrug fusese prinsă următoarea inscripţie:
„Coboară-n jos, războinic mare, Caporalul tău nu mai e-n stare!"
După interogatorii, arestaţii au fost aduşi la închisoarea
Berlin-Moabit. Principalii implicaţi au fost deferiţi acolo unui

tribunal prezidat de secretarul de stat în Ministerul Justiţiei, Freisler.263 Toţi au fost condamnaţi la moarte prin spânzurare.
In prealabil, un tribunal de onoare îi exclusese din armată.
Acest tribunal de onoare era alcătuit din Keitel, preşedinte, 262 General-locotenentul Adolf Heusinger cunoştea si el si aproba Planul atentatului prevăzut pentru 20.7.1944, însă nu participase la executare si planificare. Agenţii Gestapoului l-au arestat pe Heusinger 'a spital. Deoarece nu s-a putut dovedi că ar fi participat la atentat, a fost eHberat după două luni si mutat în unităţile de rezervă ale fuhrerului.
263 Este vorba despre Tribunalul Poporului. Freisler nu mai era în acel moment secretar de stat, ci preşedinte al Tribunalului Poporului ?i prim-judecător al Primului Senat al acestuia. II.-M.JV.>.»:. >,

feldmareşalul Rundstedt si generalul de infanterie Reinhardt care răspundea pe lângă înaltul Comandament de educaţia naţional-socialistă în rândurile armatei.264
înainte de execuţie, condamnaţilor li s-a permis să scrie scrisori de adio. Acestea au fost controlate de Gestapo şi fotografiate.
Fotografiile au ajuns la Hitler: printre ele se afla si scrisoarea de adio adresată soţiei sale de către şeful departamentului organizaţional al Marelui Stat Major, generalul Stieff. îi scria că, pentru a-şi mântui sufletul, se convertise înainte de moarte la romano-catolicism. Hitler a râs copios si a spus că-i lăsa cu plăcere papei sufletul negru al acestui „diavol", dar numai după ce avea să-1 spânzure. Hitler îl numea pe Stieff „diavol" din cauza ochilor săi mari si puţin ieşiţi în afară.
Aghiotantul lui Zeitzler, locotenent-colonelul Smend de la Marele Stat Major, condamnat şi el la moarte, l-a rugat pe Hitler să-i permită să moară împuşcat, nu spânzurat. Hitler a refuzat.
Toţi condamnaţii au fost spânzuraţi. Printre ei se mai aflau, în afară de Stieff si Smend, feldmaresalul von Witzleben, comandantul oraşului Berlin, generalul von Hase, generalul trupelor de informaţii, Fellgiebel, şeful departamentului organizaţional din Marele Stat Major al Forţelor Armate, colonelul de Mare Stat Major Meichssner, şeful poliţiei din Berlin, Obergruppenfuhrerul SA, contele Helldorf, fostul primar general al oraşului Leipzig, Goerdeler, câţiva diplomaţi, printre care ambasadorii von der Schulenburg şi von Hassell, mai mulţi prelaţi, precum şi alţi generali si ofiţeri din Marele Stat Major.
Cu toţii au fost spânzuraţi în pivniţa închisorii Moabit.265
Hitler a ordonat ca execuţiile să fie fotografiate, iar fotografiile să-i fie trimise lui. Fotografii lui Hoffmann au plecat special în acest scop de la „Wolfschanze" la Berlin. Fiecare condamnat a fost fotografiat sub ştreang, în momentul spânzurării si atârnând în ştreang.
264 Asa-numita Curte de Onoare s-a întrunit la 4.8.1944. Generalul-colonel Hans Reinhardt nu făcea parte din ea. Este vorba de general-maiorul Hermann Reinecke.
265 Execuţiile au avut loc la închisoarea Berlin-Plotzensee.

Pe post de spânzurătoare a fost folosit un schelet din fier de
care fuseseră fixate cârlige, în fotografiile trimise lui Hitler se
putea vedea această instalaţie de care atârnau cei executaţi în haine de puşcăriaşi şi despărţiţi unul de altul prin nişte fâşii
lungi de stofă.
în afară de execuţii, Gestapoul a operat arestări în masă fără
proceduri legale. Au fost împuşcaţi nu doar oameni suspectaţi
de a fi fost implicaţi activ în complot, ci şi persoane acuzate de
defetism.266
General-colonelul Fromm nu a fost executat imediat. A rămas
în detenţie până la începutul anului 1945. De abia atunci a
fost executat la ordinul lui Hitler.267
La 7.3.1945, Tribunalul Poporului l-a condamnat pe generalul-colonel Friedrich Fromm la moarte „din cauza laşităţii".
Generalul a fost executat la 12.3.1945 în închisoarea Brandenburg.
Hitler a aflat de la Himmler si Bormann că feldmareşalul
Rommel se solidarizase cu complotiştii. I-au prezentat rapoarte
ale SD şi informaţii ale Kreisleiterului* de la Wurzburg, conform
cărora Rommel ar fi făcut declaraţii defetiste şi ar fi spus deschis
256 Ca urmare a loviturii de stat eşuate, Gestapoul a arestat peste
7.000 de persoane, dintre care au fost ucise în lunile următoare 4.980.
Din cadrul înaltului Comandament al Forţelor Armate, al înaltului
Comandament al Armatei de Uscat si al Marelui Stat Major, au fost
condamnaţi la moarte 60 de ofiţeri. Douăzeci de generali au fost
executaţi pentru tentativa de atentat asupra lui Hitler, în timp ce
tribunalele militare au emis condamnări la moarte pentru 36 de
generali acuzaţi că s-ar fi opus regimului. Patruzeci si nouă de generali
s-au sinucis pentru a scăpa de arestare si acuzaţii, în cercurile militare
?i pe front au fost arestaţi numeroşi membri ai armatei, iar 700 dintre
ei au fost condamnaţi la moarte de tribunalele militare.
267 La 7.3.1945, Tribunalul Poporului l-a condamnat pe genera'ul-colonel Friedrich Fromm la moarte „din cauza laşităţii". Generalul
a fost executat la 12.3.1945 în închisoarea Brandenburg.
* Kreisleiter era o funcţie de conducere în structura administrativă
a Reichului nazist. „Kreis" fiind o subunitate administrativă în cadrul
^nei „Gau", Kreisleiterul era direct subordonat pe linie administrativă
?i politică Gauleiterului. (n.tr.) •-•

că războiul era pierdut. Rommel se găsea pe atunci în oraşul
său natal, Wiirzburg, pentru a-si reveni după o rană uşoară la
cap, suferită ca urmare a unui accident de maşină.268 Dat fiind
însă că Rommel se bucura de simpatia generală, Hitler a ordonat
să fie ucis pe ascuns si fără proceduri legale. Acest ordin a fost
îndeplinit de generalul Krebs, care urma să fie numit, în martie
1945, şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat. Krebs i-a
povestit lui Giinsche că-1 obligase pe Rommel, în octombrie 1944
în locuinţa acestuia din Wiirzburg, să se otrăvească cu cianură.269
Informaţia oficială oferită opiniei publice a fost că Rommel
murise în urma leziunilor pe care le suferise în accidentul de
maşină. Pentru a se muşamaliza crima, a fost înmormântat cu

toate onorurile militare.
Atunci când Hitler aducea vorba despre complot, afirma mereu
că iniţiatorii acestuia nu fuseseră mânaţi de aspiraţii patriotice în
legătură cu războiul, ci de o duşmănie personală fată de el.
Declara: „Stauffenberg era o unealtă în mâinile unor oameni
cărora eu le-am dat totul: poziţii înalte, bogăţie, distincţii. Ei m-au
sprijinit în toate şi au fost mulţumiţi atât timp cât s-au bucurat de
favorurile mele. Dar acum vor să scape de mine."
Hitler a încercat să se folosească de atentat pentru a-şi conferi
aura unui „Fiihrer ales de soartă". A declarat: „Doar eu sunt în
măsură să salvez poporul german. Doar eu voi duce războiul la
un final victorios."
268 Feldmaresalul Erwin Rommel fusese rănit pe 17.7.1944 în timpul
unui atac aerian asupra maşinii sale, în apropierea oraşului Livarot
(Franţa). A suferit o fractură severă de bază de craniu, două fracturi
craniene si o zdrobire a osului zigomatic. Şi-a petrecut concediul de
refacere în casa lui din Herrlingen, lângă Ulm.
269 NU generalul Hans Krebs, ci generalul Wilhelm Burgdorf a fost
cel care a executat ordinul de a-1 convinge pe Rommel să se sinucidă.
La 14.10.1944 s-a dus la Herrlingen, acasă la feldmareşalul Rommel.
Rommel a refuzat să se împuşte, iar Burgdorf a mers cu el la o groapa
de pietriş din apropiere, unde i-a predat o fiolă de cianură. După câteva
minute, Rommel era mort. Burgdorf l-a dus apoi într-un spital militar
din Ulm, unde a comunicat că Rommel suferise probabil un atac de cord. Certificatul de deces menţionează drept cauză a decesului: „Atac de cord în urma unui accident de front suferit în Vest."

Pistincţia de rănit „20 iulie 1944"

Lui Linge i-a spus: „Da, Linge, un miracol m-a salvat. Providenţa
m-a ţinut în viaţă pentru poporul german."
La întâlnirile Gauleiterilor partidului naţional-socialist si
ale ofiţerilor de front responsabili cu educaţia naţional-socialistă, chemaţi special în acest scop la „Wolfschanze", Hitler '
repeta că providenţa îl salvase pentru ca el să poarte poporul
german spre victorie.270
Pentru a conferi atentatului o dimensiune istorică, Hitler a
creat o distincţie specială cu care dorea să-i onoreze pe toţi
participanţii la consfătuire care fuseseră răniţi de explozia
bombei. Această distincţie a fost făcută după modelul distincţiei
pentru răniţi. Diferenţa consta în aceea că pe ea au fost gravate
data de 20 iulie 1944 si numele „Adolf Hitler". Hitler si-a acordat lui însuşi această distincţie. A ordonat ca nişte exemplare să fie
expuse în buncărul său. Leziunile suferite de Hitler erau însă
superficiale - o contuzie la braţul drept, câteva aşchii de lemn
în picioare si leziuni uşoare ale timpanelor. Hitler scăpase
aproape teafăr, fiindcă în momentul exploziei se aplecase peste
masă pentru a studia harta Frontului de Est. Tăblia mesei din

lemn masiv atenuase forţa exploziei.
Aghiotantul lui Hitler, Schaub, dorea să primească neapărat şi el distincţia de rănit în atentat, cu toate că el nu suferise nicio leziune. Se aflase în birou în momentul exploziei bombei, iar biroul era despărţit de depozit prin alte două sau trei încăperi. Cu toate acestea, a încercat să convingă statul major al lui Hitler si pe Hitler însuşi că suferise leziuni ale timpanelor. Timp de câteva zile, s-a prefăcut că nu aude bine şi ducea tot timpul mâna la ureche. Povestea oricui prin ce trecuse în timpul atentatului.
La început, crezuse că avioanele ruseşti aruncaseră o bombă.
Unda de şoc îl azvârlise de pe scaun; de pe dulap căzuseră sticlele de şampanie. Sărise pe fereastră si se pitise într-un şanţ.
Hitler era dispus să-1 onoreze pentru aceste „păţanii" cu distincţia respectivă, însă fiindcă ceilalţi aghiotanţi şi medicii insistau că Schaub nu făcea decât să simuleze, s-a răzgândit.
270 Discursul lui Hitler a fost rostit în faţa ofiţerilor superiori naţional-socialişti pe 3.8.1944 la „Wolfschanze". întâlnirea cu Gauleiterii
Şi cu Reichsleiterii a avut loc a doua zi. .

Telefonistului, plutonierul Adam, care atrăsese atenţia asupra ui Stauffenberg, Hitler i-a dăruit 30.000 de mărci si o casă paţioasă lângă Berlin.
Hogi a primit însemnul de Aur al Partidului pentru anchetarea omplotistilor de la „Wolfschanze". Maiorul Remer, care primise la Goebbels ordinul de a izola şi a închide cartierul guvernaental, a fost avansat imediat colonel si numit comandant de uptă al cartierului general al lui Hitler. Hitler a introdus acest ost fiindcă rusii se aflau deja la graniţele Prusiei Orientale, iar ,Wolfschanze" se găsea de acum în apropierea frontului.
Comandantului de până acum al cartierului general, colonelul treve, nu i-au mai rămas decât simple sarcini administrative.
După atentat, la cartierul general au fost introduse măsuri de securitate deosebit de severe. Hitler însuşi a alcătuit lista participanţilor permanenţi la consfătuiri. Această listă a fost apoi înmânată şefului gărzii de corp a lui Hitler, Schădle, şi şefului comandoului său de poliţie, Hogi, pentru ca aceştia să poată controla accesul la consfătuiri. Generalii si ofiţerii care nu erau trecuţi pe listă intrau doar cu permisiunea specială a lui Hitler.
Cine dorea să intre în depozit - chiar si Goring, Donitz, Keitel, Jodl sau Warlimont - trebuia să-si prezinte servieta la control. Armele personale erau predate personalului de pază.
Warlimont, care era deosebit de sensibil în legătură cu tot ceea ce priveşte persoana sa, apărea acum fără servietă, ducând hârtiile de care avea nevoie la consfătuire în mână, la vedere.
Chiar şi persoanele invitate la cartierul general pentru rapoarte

speciale sau pentru a fi decorate cu Crucea de Cavaler, pe care
Hitler o înmâna personal, erau percheziţionate de oamenii SD
înainte de a fi primite de Hitler.
Starea de sănătate a lui Hitler s-a deteriorat la începutul lunii
august 1944. Accesele de ameţeală erau tot mai dese, iar medicii
i-au recomandat două săptămâni de repaus la pat.
Keitel îl înlocuia acum la consfătuirile militare. „Strategul' >
cum îl numeau în glumă tinerii ofiţeri din statul major al lul

r, se vedea crescând în importanţă. Cu mişcări ample ale
braţelor sale lungi, desena pe hartă săgeţi albastre groase, reprezentând contraatacuri împotriva străpungerilor ruseşti ale
frontului. Lovea cu pumnul în masă, se îmbăţoşa într-un mod
cu totul nenatural şi arunca înjur priviri ameninţătoare.
La înaltul Comandament militar avuseseră loc modificări
importante după atentatul din 20 iulie. Nici participanţii la
consfătuiri nu mai erau aceiaşi. Guderian era acum şeful Marelui
Stat Major; în timpul atentatului se dovedise a fi un fidel al lui
Hitler. Adjunct al său şi şef al departamentului operaţional al
înaltului Comandament al Armatei de Uscat, care fusese regrupat, era acum general-locotenentul Wenck. Aghiotant al lui Hitler
si şef al serviciului de personal al armatei de uscat a devenit
generalul Burgdorf, în locul lui Schmundt, care îşi pierduse
viaţa în atentat, în postul de şef al Marelui Stat Major al Aviaţiei
Militare a fost numit, după moartea lui Korten, generalul de
aviaţie Koller.271
Nici „strategul" Keitel n-a reuşit însă să stabilizeze Frontul de
Est. Ofensiva pe care o porniseră ruşii la mijlocul lunii iulie 1944
pe segmentul de front al Grupului de Armate „Ucraina de Nord"
a dus la pierderea oraşelor Lvov, Przemysl şi laroslav.272 Trupele
ruseşti au ajuns pe Vistula la sud-est de Varşovia şi au reuşit să
creeze mai multe capete de pod mai mici pe malul vestic al
fluviului si unul mare la Sandomierz.273

271 Hitler îl numise pe generalul Heinz Guderian şef al Marelui
Stat Major al Armatei de Uscat la 21.7.1944. în aceeaşi zi a preluat si
general-locotenentul Walther Wenck postul de şef al departamentului
°peraţional al înaltului Comandament al Armatei de Uscat. Generalul
Burgdorf a fost numit la 12.10.1944 „aghiotant-sef al Wehrmachtului
Pe lângă fuhrer". Generalul Karl Koller a fost, începând din
12.11.1944^ şef al Marelui Stat Major al Aviaţiei Militare.

272 Ofensiva sovietică împotriva Grupului de Armate „Ucraina de
Nord" a început la 13.7.1944. Până la mijlocul lunii august 1944, Armata Roşie a dispersat 32 dintre cele 56 de divizii ale grupului de
arniate, iar alte opt au fost complet nimicite. Pierderile ruşilor s-au
r'dicat la 65.000 de morţi si 224.295 de răniţi.

273 La 29/30.7.1944,'tr'upele sovietice au forţat Vistula în zona

andomierz si au creat pe malul vestic un cap de pod. La 1.8.1944, ?60 . ' DOSARUL HITLER
n. >.'!*••;.
Hitler primea rapoartele de pe front în pat. Serile le petrecea
u secretarele, care se strângeau în jurul patului său.
în această perioadă a izbucnit o „luptă pentru putere" între
nedicii lui Hitler. Medicii curanţi si chirurgii Brandt si Hasselbach
;e opuneau metodelor lui Morell. îi reproşau că organismul
ui Hitler era agresat cu supradoze de stricnina, care ducea la
> înrăutăţire continuă a stării generale a pacientului.274
Medicul orelist Giesing din Lotzen, care îi trata lui Hitler
impanele afectate de explozie, s-a declarat pe faţă de partea
ui Hasselbach si Brandt. Hitler a aflat de conflict. Morell s-a
rnpus bineînţeles, căci îi devenise indispensabil lui Hitler cu
ubstanţele sale stimulatoare si sedative. Hitler l-a dat afară pe
Jiesing. Brandt si Hasselbach au fost demişi, în locul lor, Himmler
-a trimis pe propriul său medic curant, Obersturmbannfuhrer
5S* Stumpfegger.
urmata poloneză a declanşat revolta de la Varşovia, care însă, la
rdinul lui Stalin, nu a fost sprijinită de sovietici. Trupele germane şi
5 au acţionat extrem de brutal împotriva membrilor forţelor poloneze
populaţiei civile. La 2.10, membrii forţelor poloneze au fost obligaţi
1 capituleze, însă au obţinut recunoaşterea calităţii de prizonieri de
izboi. în timpul luptelor, forţele poloneze au pierdut 16.000 de
ameni, 6.000 find răniţi. De partea germană s-au înregistrat 2.000
2 morţi şi 9.000 de răniţi. 166.000 de locuitori ai oraşului au fost
:işi în timpul revoltei. 70.000 au fost duşi la muncă forţată în lagărele
2 concentrare. Hitler a ordonat ca Varşovia să fie făcută una cu
amantul.
274 Hitler suferea în această perioadă de un icter uşor, care însă a
ispărut rapid după un tratament adecvat. Giesing, specialistul orelist
ire îi trata timpanele, a presupus o intoxicaţie cu stricnina din cauză
1 interpretase greşit prospectul unui alt medicament (pilulele
Dctorului Koster împotriva balonării). Hasselbach şi Brandt, ambii
tedici specialişti în chirurgie, fuseseră alarmaţi de Giesing. Hitler ar
trebuit să ia însă 150 de tablete zilnic tablete care acţionau pozitiv
;upra florei intestinale pentru a manifesta într-adevăr simptome de
itoxicaţie.
* Grad superior din ierarhia SS, echivalent aproximativ cu gradul
2 locotenent-colonel din armată, (n.tr.)

p0fniter6Q medicilor însoţitori
în aceste zile, Hitler a avut nevoie urgentă de un tratament
stomatologic. Stomatologul său, Hugo Blaschke, care-1 trata de
mulţi ani, a fost chemat la „Wolfschanze". Blaschke avea un
cabinet particular pe bulevardul berlinez Kurfurstendamm si era
membru al partidului naţional-socialist. Hitler îi acordase înainte
de război titlul de profesor, în timpul războiului, a fost avansat
comandant de brigadă SS. Era adus cu regularitate la Cancelaria
Reichului, la castelul Berghof si la „Wolfschanze" pentru a trata

dantura lui Hitler, a Evei Braun si a colaboratorilor din statul
major personal al lui Hitler. Aurul folosit de Blaschke pentru
plombe provenea din rezervele conducerii SS. Gestapoul îl luase
de la deţinuţi, în afară de asta, conducerea SS primea coroane
de aur, dinţi de aur si punţi dentare smulse prizonierilor ruşi
de război din lagăre. Această practică a început în 1944 la
ordinul secret al lui Himmler, care îndeplinea în acest fel o
dorinţă expresă a lui Hitler.275
La mijlocul lunii august, după două săptămâni de repaus la
pat, medicii îl restabiliseră pe Hitler într-atât încât putea lua
parte din nou la consfătuirile zilnice. Cu toate acestea era încă
foarte palid si slăbit. Avea cearcăne mari, iar mâna stângă îi
tremura foarte tare. Purta braţul drept într-o eşarfă, deoarece
suferise o contuzie în urma exploziei. Şi mergea mai încovoiat
ca oricând.
La prima consfătuire a lui Hitler după boală, în afară de
Participanţii permanenţi, au mai fost de faţă Bormann, feldWaresalul Model, pe care Hitler îl numise comandant suprem al
Grupului de Armate „Centru" în locul generalului Reinhardt, si
Gauleiterul Koch.276 După ce rusii îi alungaseră pe germani din
275 Himmler le ordonase deja la 23.9.1940 stomatologilor SS din
Jagărele de concentrare să le scoată deţinuţilor morţi dinţii de aur si să
lr>depărteze în cazul celor vii „aurul dentar care nu mai putea fi reparat".
276 Consfătuirea cu feldmaresalul Model si Gauleiterul Koch a avut
loc Pe 15.8.1944.

Ucraina, „împăratul Ucrainei", cum era numit în glumă în statul
major al lui Hitler, se întorsese în Prusia Orientală, unde ocupa
postul de comisar pentru apărare al Reichului.
Noul şef al Marelui Stat Major, Guderian, purtând uniforma
neagră a trupelor de tancuri, a prezentat situaţia de pe Frontul
de Est: pe segmentul de front al Grupului de Armate „Ucraina
de Sud" este aşteptată o mare ofensivă a ruşilor în regiunea
laşi-Chişinău. Diviziile româneşti din flancul drept nu au o
capacitate combatantă foarte mare, din care cauză, el, Guderian, ordonase postarea între ele a unor divizii germane ca „balene
de corset". Pe segmentul de front al Grupului de Armate „Ucraina
de Nord", care fusese aruncat puternic spre vest, peste Vistula, nu erau de aşteptat alte atacuri ale ruşilor. Atacurile germanilor
împotriva capului de pod al ruşilor de pe malul vestic al Vistulei, .a Sandomierz, nu duseseră până în acel moment la niciun
rezultat.
Hitler l-a întrerupt pe Guderian cu o voce scăzută: „Dacă
nu reuşim acum să înlăturăm acest cap de pod, nu vom putea
menţine Vistula în cazul unui atac al ruşilor."
I-a ordonat lui Guderian să comaseze toate forţele pentru a

ichida capul de pod rusesc şi pentru a transforma malul drept al Vistulei într-un segment de front puternic fortificat.
Guderian şi-a continuat prezentarea. A descris situaţia de .a graniţa Prusiei Orientale, unde ruşii avansaseră în front larg. <och şi Model îşi aruncau priviri otrăvite. Deodată Koch s-a nroşit violent şi a exclamat: „Armata nu mă ajută să construiesc nişte sisteme de fortificaţii la graniţă. Pe domnul Model nu pare să-1 intereseze acest aspect!"
Model nu i-a rămas dator şi a replicat la rândul său, ridicând onul, că Koch făcea doar ce voia si nu asculta de pionieri în chestiunea construcţiei sistemelor de fortificaţii. Amândoi s-au nfuriat, au strigat tot mai tare, aruncându-si unul altuia insulte ;rele. Hitler n-a reuşit să-i calmeze decât cu greu.
Din momentul în care trupele ruseşti începuseră să se apropie de graniţa Prusiei Orientale, Koch aduna sute de mii de civili i prizonieri de război ruşi pentru a construi sisteme de fortificaţiin afară de spaţiul fortificat deja din Prusia Orientală, numit

„Heilsberger Dreieck"277, Platoul lacustru Mazur, care, datorită configuraţiei lui naturale, era oricum uşor de apărat, fusese si el acoperit cu o reţea deasă de sisteme de fortificaţii. Pe toate şoselele si podurile se lucra febril la ridicarea altor bariere de tancuri si şanţuri.
Cu cât frontul se apropia mai mult de graniţa Prusiei Orientale, cu atât soseau mai mulţi refugiaţi din zonele de graniţă expuse în mod nemijlocit pericolului - o imagine pe care Germania n-o cunoscuse până atunci. Pentru prima oară, războiul se apropia de teritoriul propriului stat.278
La încheierea consfătuirii s-a discutat despre modul în care puteau fi evacuaţi la timp femeile şi copiii din Prusia Orientală, pentru a se evita panica. Hitler a declarat agitat: „Să îndrăznească ruşii să intre în Prusia Orientală. Atunci vor face cunoştinţă cu poporul german. Acesta se va agăţa cu toate puterile de pământul lui şi-1 va apăra până la ultima picătură de sânge. Atunci se va spune: poporul s-a ridicat."
Cu aceasta, consfătuirea a luat sfârşit. In timp ce participanţii ieşeau din încăpere, a apărut pe neaşteptate Goring. Purta o uniformă nouă de paraşutist si cizme înalte de vânătoare. S-a repezit la masa la care şedea încă Hitler si a exclamat pufnind că ar fi într-adevăr groaznic dacă ruşii ar invada Prusia Orientală. El declanşase deja alarma la Rominten şi îşi pregătise vânătorii pentru luptă. Goring a adăugat oftând: „Bieţii mei cerbi. Este îngrozitor!"
La „Wolfschanze" se afla în aceste zile de august, ca invitată Personală a lui Hitler, proprietara atelierului de artă „Troost"

277 Triunghiul de la Heilsberg (n.tr.). Sistem de apărare construit jncă din 1918 si modernizat în cel de-al Doilea Război Mondial, situat in regiunea Konigsberg (actualmente Kaliningrad, n.tr.), între râurile AUe si Passarge.

278 Un raport secret al partidului Naţional-Socialist de pe 7.8.1944 v°rbeste, în cazul Prusiei Orientale, despre „eforturile populaţiei Autohtone si ale celei evacuate acolo [din cauza războiului aerian] «in Berlin de a porni cât mai repede cu putinţă spre interiorul •Cehului si de a-si pune la adăpost bunurile (refugierea din zonele ,e graniţă, supraaglomerarea trenurilor, retragerea banilor de la bănci •' casele de economii, expedierea bagajelor)".

in Miinchen, văduva Troost. Pe Hitler îl lega de ea o prietenie transă, încă din zilele înfiinţării partidului. Doamna Troost /ea cam 40 de ani, era de mulţi ani membră a partidului aţional-socialist si purta însemnul de Aur al Partidului. Defunctul i soţ, profesorul Paul Troost, fusese si el membru al partidului imp de mulţi ani. S-a sinucis la scurt timp după venirea la 'Utere a lui Hitler. Hitler întreţinea de foarte mult timp relaţii rrânse cu ei. Lucraseră împreună la proiectele unor palate ;randioase pentru partidul naţional-socialist, pe care Hitler iorise să le construiască după preluarea puterii, însărcinat de 'itler, Troost alcătuise proiectele care deveniseră o idee fixă)entru fuhrer. Motivele pentru care profesorul Troost si-a pus apăt zilelor au rămas neclare, în anturajul lui Hitler se presupunea ă, după preluarea puterii, înnebunise în faţa perspectivei de a fi levoit să-si realizeze proiectele si se sinucisese. După moartea ui Troost, Hitler i-a acordat soţiei acestuia titlul de profesor si a cerut să decoreze interioarele palatului Berghof, ale Cancelariei ^eichului şi ale mai multor palate aparţinând partidului naţioial-socialist. De-a lungul anilor, relaţia cu ea a rămas neschimbată.
\tunci când Hitler venea la Miinchen, se întâlnea aproape zilnic u ea. Doamna Troost îl vizita deseori la Cancelarie si la castelul 3erghof.
De data aceasta, dăduse curs invitaţiei lui Hitler la „Wolfschanze" pentru a o împerechea pe Blondi cu câinele ei. Evenimentul a avut loc în timp ce Hitler era la consfătuirea la care iuderian a relatat despre situaţia de pe Frontul de Est si s-a discutat despre evacuarea femeilor si copiilor din Prusia Orientală, întorcându-se după consfătuire în buncăr, împreună cu Linge, l-a întrebat dacă împerecherea avusese loc.
„Da, mein Fuhrer, actul statal a avut loc", a răspuns Lunge aine dispus.
„Cum s-a comportat Blondi?"
„Amândoi s-au comportat ca nişte începători."
„Asta ce înseamnă?"
„Au căzut amândoi."

Hitler a râs. împerecherea lui Blondi cu câinele doamnei Troost a fost un eveniment important în statul major al lui Hitler. Blondi ocupa o poziţie privilegiată. Nimeni nu îndrăznea s-o atingă, nimeni nu avea voie s-o hrănească. Blondi mânca doar împreună cu Hitler. în 1943, a contractat o boală contagioasă si a fost dusă la clinica veterinară particulară a dr. Dopfer la Miinchen, în strada Rottmann, nr. 1. Hitler a trimis la clinică ouă, carne şi grăsime pentru Blondi.

în fiecare zi sosea un raport medical telefonic despre starea de sănătate a lui Blondi, primul lucru pe care Linge trebuia să i-1 prezinte lui Hitler. Dacă nu era favorabilă, Hitler se arăta foarte îngrijorat, îi era mai uşor să semneze condamnarea la moarte a unui ofiţer de front acuzat de defetism decât să suporte vesti proaste despre starea de sănătate a iubitei sale Blondi.

La 20 august 1944, trupele ruseşti au pornit ofensiva împotriva Grupului de Armate „Ucraina de Sud" în spaţiul laşi-Chişinău, trecând foarte repede de poziţiile germano-române. Deja la 24 august Chisinăul a fost abandonat. După câteva zile, rusii au ajuns la Prut.

în urma ofensivei ruseşti, România s-a văzut nevoită să iasă din război279, iar acest lucru a declanşat următoarele reacţii la cartierul general al lui Hitler:

Hitler a declarat că ruşii aveau să încerce să se folosească de situaţia creată pentru a traversa Balcanii şi a pune mâna pe Dardanele. De aici a tras concluzia că ar putea să facă o oprire în marşul lor spre Vest. Din punct de vedere politic, aceasta însemna că înaintarea ruşilor în Balcani, zonă considerată de

279 La 23.8.1944, regele României, Mihai 1,1-a arestat pe mareşalul Antonescu si a format un nou guvern. Acesta a declarat război Germaniei la 28.8.1944, după ce Antonescu încheiase deja, la 2.6.1944, la Stockholm, în cadrul unor întrevederi secrete avute cu reprezentanţii Uniunii Sovietice, un acord de principiu privind ieşirea României din război.

britanici sfera lor de influenţă, şi mai ales încercarea de a pune mâna pe Dardanele vor duce la o tensionare si mai puternică a relaţiilor dintre anglo-americani si ruşi. Pentru a-şi susţine punctul de vedere, Hitler citea aproape zilnic la consfătuiri, cu voce tare, ştiri ale agenţiilor de presă britanice, printre care cele ale agenţiei londoneze Exchange, care conţineau aprecieri dure la adresa Uniunii Sovietice.

Atitudinea ostilă faţă de Rusia sovietică s-a ascuţit si mai mult când trupele ruseşti au intrat în Bulgaria.280 Hitler acorda o mare importanţă acestui fapt. Studia cu cea mai mare atenţie rapoartele Biroului German de Presă referitoare la străinătate si sublinia pasajele importante cu un creion roşu. Ii dădea foile

lui Gunsche înainte de consfătuiri, spunându-i: „Nu uita să-mi
dai telegramele astea la sfârşitul consfătuirii."
Vorbind despre înrăutăţirea relaţiilor dintre puterile occidentale
şi Rusia sovietică, Hitler sublinia că important era acum să se
câştige timp. In septembrie 1944, Hitler ştia că anglo-americanii
erau dispuşi să încheie pace separată cu Germania, cu condiţia
însă ca el să părăsească puterea. Cererea de a-1 îndepărta pe
Hitler fusese exprimată de englezi în convorbirile purtate la
Stockholm cu reprezentanţii ministerului de externe german, convorbiri care au avut loc la
iniţiativa britanicilor. Când i s-a
relatat lui Hitler despre aceste discuţii, a dat ordin ca negocierile
să fie întrerupte. Reprezentantul permanent al lui Ribbentrop
pe lângă Hitler, ambasadorul Hewel, şi-a manifestat faţă de
iinsche nemulţumirea legată de fapul că negocierile de la
Stockholm fuseseră sistate. Era de părere că războiul de pe
Frontul de Est ajunsese într-un stadiu care făcea inevitabilă
încheierea unei păci cu puterile occidentale.281

280 jn cjucja alianţei sale cu Germania, Bulgaria n-a participat la
campania împotriva Uniunii Sovietice. La 5.9.1944, Uniunea Sovietică
a declarat război Bulgariei si a invadat ţara.

281 încă de la 17.1.1944, organul central de presă sovietic Pravda
răspândise zvonul că Ribbentrop negocia o pace separată cu Marea
Britanie. Nu există însă dovezi în acest sens. Fapt este că atât Marea
Britanic, cât si SUA si Uniunea Sovietică s-au aflat în timpul războiului
în contact cu Germania prin canale diplomatice si ale serviciilor de
nformatii.

„Ce mai aşteaptă fiihrerul? Trebuie să ia o hotărâre şi să
găsească o soluţie", a spus Hewel.
Hitler căuta soluţia în conflictul dintre puterile occidentale
si Uniunea Sovietică. La sfârşitul consfătuirilor obişnuia să
spună: „Veţi vedea, domnilor, că am dreptate." j
In momentul ieşirii României din război, în Germania se
aflau numeroşi membri ai Gărzii de Fier din România. La
vremea respectivă, se refugiaseră din cauză că erau urmăriţi
de guvernul Antonescu şi fuseseră internaţi în lagărul de la
Buchenwald, beneficiind de condiţii privilegiate.
Printre ei se afla şi conducătorul Gărzii de Fier, Horia Sima.
După căderea regimului Antonescu, Hitler a ordonat ca membrii
Gărzii de Fier să fie eliberaţi. Sub conducerea lui Horia Sima, a fost format un guvern-marionetă care urma să activeze, din
însărcinarea lui Hitler, în zonele din România neocupate încă
de ruşi.282 Din cauza înaintării extrem de rapide a trupelor ruseşti, „guvernul" nici nu a mai ajuns în România. Sima a primit
însărcinarea de a organiza de la Viena activităţi de spionaj şi
diversiune în România şi în spatele liniilor ruseşti si de a face
propagandă antisovietică în rândurile populaţiei. Agenţii lui
Sima, recrutaţi dintre membrii eliberaţi ai „Gărzii de Fier", au
fost dotaţi cu aparate de emisie-recepţie şi paraşutaţi de avioane

germane în România.
282 Garda de Fier, înfiinţată în 1927 sub numele de „Legiunea Arhanghelului Mihail", o organizaţie paramilitară, mistic-crestină si antisemită, a fost dizolvată în 1937. începând din 1935, a desfăşurat, sub diferite denumiri-paravan, acţiuni teroriste de anvergură; una dintre victimele Gărzii de Fier a fost prim-ministrul guvernului român. Conducătorul Gărzii de Fier, Corneliu Codreanu, a fost asasinat în 1938, iar succesorul său, Horia Sima, a iniţiat în 1941 o lovitură de stat care a eşuat. Sima, adus de SD în Germania, a fost condamnat la foarte în contumacie. SS l-a internat în lagărul de la Berkenbriick, de unde a evadat. După ce a fost capturat, a fost internat în condiţii sPeciale în lagărul de concentrare de la Buchenwald. Guvernul său Marionetă şi-a început activitatea la 24.8.1944.

Hitler nu-1 pomenea deloc pe fostul său aliat Antonescu. Şi oar cu nici doi ani în urmă îi arătase, în cadrul unei consfătuiri rganizate special pentru el, „aşa-zisa situaţie de pe Frontul e Est" pentru a nu-1 pierde ca aliat. Acum îl înjura pe Antonescu indcă nu se descurcase cu regele Mihai, acest „ţărănoi", si >entru că nu reuşise să-si supună poporul.
„Este un sifilitic si nimic mai mult!" spunea Hitler despre ntonescu.283
La sfârşitul lunii octombrie si începutul lunii noiembrie 944, situaţia de pe Frontul de Est se prezenta în felul următor: Rusii ajunseseră pe segmentul nordic al frontului la Memel, e coasta Mării Baltice, izolând în acest fel 30 de divizii germane n Kurlanda si prinzându-le ca într-un cleşte între oraşele Tukum i Libau.284 Rusii au spart la est de oraşele Gumbinnen şi Goldap brtificaţiile germane de la graniţă şi au cucerit Goldap. în afară e asta, unităţile ruseşti situate pe Niemen la nord şi pe Narew la ;ud ameninţau Prusia Orientală din două direcţii. Ruşii formaseră n front larg pe Vistula, la sud de Varşovia, şi se îndreptau spre ;ona industrială din Silezia Superioară. Pe segmentul sudic al Tontului, trupele lor traversaseră între timp Carpaţii, intrând Cehoslovacia si Ungaria. Din împrejurimile Budapestei .meninţau deja Austria si sudul Germaniei. Soldaţii ruşi intraseră l în capitala iugoslavă, Belgrad.
zss Nu exjstg date despre o îmbolnăvire de sifilis a lui Antonescu; este vorba pur si simplu de una dintre obişnuitele calomnii. Hitler a Iscris în „Mein Kampf' că această boală echivala cu o lipsă a „măreţiei sufleteşti" a pacientului. Pentru el, bolile venerice erau urmarea |,evreizării" si „mercantilizării" „instinctului de împerechere".
284 La 10.10.1944, Frontul l Baltic ajunsese pe ambele maluri ale jrâului Memel, pe coasta Mării Baltice, izolând în acest fel 33 de divizii ale Grupului de Armate „Nord". Trupelor prinse în încercuire li s-a (interzis să se evacueze pe mare, deoarece Hitler credea că putea

ameninţa cu ele flancul sovietic. Gruparea de trupe, redenumită la 26.1.1945 Grupul de Armate „Kurlanda", a capitulat la 10.5.1945 lupă sase bătălii nedecise, iar 208.000 de oameni au fost luaţi prizonieri de către sovietici.

Pierderile umane suferite de germani pe Frontul de Est au fost enorme. Peste tot erau comasate ultimele rezerve pentru a fi folosite împotriva armatei ruseşti. S-au alcătuit în grabă unităţile „Volkssturm". Batalioanele „Volkssturm" erau formate din adolescenţi de 15-16 ani si din bătrâni de peste 60 de ani. Comanda era preluată de activişti ai partidului naţional-socialist, de oameni din SA si de funcţionari ai organizaţiei „Hitlerjugend".285

Regimentul de apărare antiaeriană al fuhrerului şi divizia de escortă a fiihrerului care până acum activase la „Wolfschanze" au fost aruncate pe graniţa de est.286 Divizia de escortă era comandată de fostul comandant de luptă al cartierului general, Remer, care între timp fusese avansat general-maior pentru meritele sale în înăbuşirea complotului de la 20 iulie 1944. La „Wolfschanze" n-au mai rămas decât câteva companii de protecţie.

Coloane nesfârşite de refugiaţi înspăimântaţi si dezorientaţi se revărsau din Prusia Orientală spre interiorul ţării. Războiul, cu toate ororile sale, ajunsese pe teritoriul german.287

285 Unităţile „Volkssturm", create la 25.9.1944 din ordinul lui Hitler, au fost formate din bărbaţi între 16 si 60 de ani neîncorporaţi încă în armată. Alcătuirea si comanda reveneau Gauleiterilor; organizarea, pregătirea si înarmarea reveneau lui Himmler, în calitatea sa de comandant suprem al armatei de rezervă. Membrii „Volkssturm" erau consideraţi soldaţi si se supuneau jurisdicţiei militare. Circa sase milioane de oameni au reprezentat ultima rezervă combatantă, prost pregătită şi insuficient dotată a Germaniei naziste, în special unităţile „Volkssturm" aruncate pe Frontul de Est au suferit pierderi foarte grele în confruntările cu Armata Roşie. Peste 175.000 de membri ai ..Volkssturm" sunt consideraţi dispăruţi de la sfârşitul războiului încoace, iar numărul celor căzuţi în luptă a rămas necunoscut.

285 Brigada de escortă a fuh'rerului, alcătuită în iunie 1944 din batalionul de escortă al fiihrerului, a fost completată la 26.1.1945 cu scopul de a forma divizia de escortă a fiihrerului. Brigada de escortă a fiihrerului a fost încorporată ca unitate regulată în armata de uscat Şi a participat la ofensiva din Ardeni.

287 Din vara lui 1944, au fost evacuate în Germania mai cu seamă Populaţia germană din zonele ameninţate ale Europei de Est. ^vacuarea şi refugiul în Prusia Orientală s-âu sfârşit după stabilizarea frontului şi pe baza ordinelor de rezistenţă emise de conducerea naţional-socialistă în toamna anului 1944. Marele val format din Bilioane de refugiaţi din Prusia Orientală, Warthegau si Silezia a P°rnit după străpungerea frontului de către sovietici în ianuarie 1945.

Speranţa lui Hitler că un conflict între anglo-saxoni si ruşi
ivea să schimbe soarta războiului încă nu se îndeplinise. Hitler
ădăjduia să câştige timp, dar această nădejde îşi pierdea
alabilitatea în faţa vitezei cu care se desfăşurau operaţiunile
fensive pe Frontul de Est.
Gâtul lui Hitler era prins în laţul rusesc. Nu mai putea ezita, a a luat decizia de a da o lovitură rapidă trupelor anglo-ame:ane din Vest, creând condiţiile necesare unor tratative în
derea încheierii păcii separate. Astfel a apărut ideea unei
contraofensive germane în Ardeni.
Iată cum evolua situaţia pe Frontul de Vest după debarcarea
rupelor anglo-americane în Normandia, la 6 iunie 1944: unităţile
anglo-americane îşi creau capete de pod pe coasta Normandiei, trăpungând la sfârşitul lunii frontul german la Avranches.288
trăpungerea avea la început o lăţime de doar câţiva kilometri, naltul Comandament german l-a însărcinat cu lichidarea
străpungerii şi restabilirea frontului pe feldmareşalul von Kluge, are comanda de la începutul lui iulie 1944 Grupul de Armate
‚Vest" în locul lui von Rundstedt. Nu s-a ajuns însă la contraatacul
lanificat - şi asta din cauza unor evenimente absolut neprevăzute, u puţin timp înainte de începerea atacului, comandantul
>uprem al Grupului de Armate „Vest", von Kluge, a părăsit cartierul
eneral şi a plecat într-o direcţie necunoscută. N-a mai fost văzut.
Aflând despre dispariţia lui Kluge, Hitler a dat glas presupunerii
că acesta ar fi fost de partea complotiştilor de la 20 iulie si că
din această cauză trecuse la americani. I-a ordonat lui Rundstedt, care era deja în concediu, să se prezinte imediat pe Frontul de
Vest şi să preia comanda grupului de armate.
Kluge a reapărut după o absenţă de două zile. Hitler i-a ordonat
ă vină la cartierul său general pentru a clarifica situaţia. Pe
drum, Kluge s-a otrăvit în maşina sa.289

288 La 30.7.1944, Armata 3 americană a cucerit oraşul de coastă
din Baie du Mont Saint-Michel si a încercuit în acest fel trupele
germane din Peninsula Cotentin. Căderea importantului port
Iherbourg a început să se întrezărească. Când un contraatac german
al Armatei 5 Blindate s-a împotmolit la 6/7.8.1944 din cauza focului
aliat, bătălia invaziei fusese deja câştigată de aliaţi.
289 Feldmaresalul Hans Giinther von Kluge s-a otrăvit pe 18.8.1944
U?, 'iq
a Metz.

Ofiţerul cu însărcinări speciale, care-1 însoţise pe Kluge în
timpul celor două zile de absenţă, precum şi şoferul său au
declarat la anchetă că feldmaresalul rătăcise în aceste zile prin

apropierea liniei frontului, pradă unei agitaţii maxime, îşi justificase drumul spre prima linie spunând că dorea să-si vadă fiul care făcea parte dintr-o divizie aflată acolo. Investigaţiile ulterioare efectuate de Himmler şi de SD au demonstrat însă foarte clar că Kluge intenţionase să le deschidă americanilor frontul şi să capituleze, dar că din motive tehnice nu reuşise să stabilească un contact cu înaltul Comandament american.290

Dispariţia lui Kluge a creat o mare dezordine în cadrul unităţilor Grupului de Armate „Vest", care au fost nevoite, o perioadă destul de lungă, să se apere fără comandă şi fără indicaţii de luptă împotriva atacurilor americane.

Pierderea de timp cauzată de trădarea lui Kluge, dezorientarea din rândul trupelor germane, care s-au retras parţial pe poziţii complet noi, si necesitatea apărută de aici de a regrupa trupele au anulat posibilitatea declanşării unui contraatac, înaltului Comandament german îi era limpede acum că trupele germane erau în pericol de a fi izolate si încercuite în cazul unei înaintări a unităţilor americane spre Granville şi Saint-L6, lângă Falaise.291

Rundstedt a primit ordinul ca, în loc să contraatace, după cum fusese plănuit, să retragă trupele din Franţa si Belgia în spatele „Liniei Siegfried" si în Olanda.

290 Vizita pe front a lui Kluge, de pe 15 şi 16.8.1944, este demonstrată, la fel si faptul că o zi întreagă nu a fost de găsit. Rămâne însă un semn de întrebare dacă a vrut într-adevăr să stabilească un contact cu aliaţii, dat fiind că la 20.7.1944 refuzase să sprijine lovitura de stat după ce aflase că Hitler era în viaţă.

291 La mijlocul lunii august, trupele aliate au înghesuit într-un spaţiu foarte mic înjur de 12.000 de oameni aparţinând Armatei 7 si Armatei 5 Blindate. In urma unor greşeli tactice şi a unor neînţelegeri ta cadrul înaltului Comandament aliat, încercuirea a putut fi închisă de abia la 20.8.1944. Până în acel moment, înjur de 50.000 de oameni au putut ieşi din încercuire, iar alţi 5.000 au scăpat ulterior prin breşele existente în încercuire. Aproximativ 50.000 au fost luaţi prizonieri, iar *0.000 si-au pierdut viaţa. Apărarea germană din Normandia s-a
'

Şrmata germană s-a retras prin urmare, cu bătălii uşoare, ina la „Linia Siegfried".292 Trupele anglo-americane au ocupat jranţa si Belgia fără să întâmpine o rezistenţă serioasă din artea germanilor. Si asta în situaţia în care americanii, mai Ies Armata 3 de sub comanda generalului Patton, nici nu au rofitat de situaţia dificilă a nemţilor creată de incidentul legat e Kluge. Conducerea militară americană nu a înţeles situaţia a ezitat; în acest fel, înaltul Comandament german a reuşit -si salveze forţele şi să se retragă fără pierderi semnificative „Linia Siegfried".

Hitler a comentat cu ironie retragerea trupelor germane m Franţa si Belgia, spunând că Eisenhower si Patton probabil

î se mirau şi ei de acest succes neaşteptat. „Prăpădiţii ăştia", declarat Hitler, „se mai cred şi mari strategi graţie retragerii
i upelor de către înaltul Comandament german."
După ce unităţile germane au ajuns la „Linia Siegfried", în
ea de-a doua jumătate a lurii octombrie s-au dat câteva bătălii
zona Aachen. în celelalte zone ale „Liniei Siegfried" nu au
vut însă loc incidente.293
La sfârşitul lunii octombrie, Hitler a convocat la „Wolfschanze"
consfătuire extraordinară în cerc restrâns. Au participat:
Ceitel, Jodl, Guderian, Christian, Burgdorf, Giinsche, Fegelein
i general-locotenentul Winter, numit adjunct al lui Jodl cu
curt timp în urmă, în locul lui Warlimont. Warlimont fusese
umit, la mijlocul lunii octombrie, adjunctul lui Keitel la înaltul
omandament al Forţelor Armate, al cărui sediu se afla acum

292 Până în septembrie 1944, armata germană a pierdut în bătăliile
rele de pe Frontul de Vest peste 414.802 oameni - morţi, răniţi, ispăruţi si prizonieri. Pierderile aliate s-au ridicat, până pe 11.9.1944, i 40.000 de morţi, 164.000 de răniţi şi 20.000 de dispăruţi.

293 Aliaţii au pierdut la sfârşitul lunii septembrie circa 17.000 de
tmeni în operaţiunea aeropurtată eşuată al cărei nume de cod era
larket-Garden" şi prin care s-a urmărit forţarea trecerii râului Rin
Olanda. Luptele de la gura râului Schelde au fost foarte grele;
mata canadiană a pierdut între octombrie şi noiembrie în jur de
1000 de oameni. Lupte grele s-au dat si în spaţiul Aachen.

ja Berlin, întrevederea a avut loc în buncărul lui Hitler, unde
între timp lucrările de construcţie se finalizaseră. A început cu
raportul lui Guderian privind situaţia de pe Frontul de Est. El
a relatat că luptele se potoliseră pe aproape toate segmentele
de front, în afară de încăierări locale, pe întregul front domnea
acalmia. Guderian a declarat că rusii erau acum preocupaţi cu
procurarea rezervelor. Aveau nevoie de mult timp pentru a
porni o nouă ofensivă în Prusia Orientală si pe Vistula. Drept
pentru care Hitler a decis că sosise momentul pentru contraatacul
plănuit în Vest. I-a ordonat lui Jodl să elaboreze urgent planul
unui atac-surpriză împotriva trupelor anglo-americane din
nordul Franţei, Alsacia si Belgia.294
Hitler intenţiona ca lovitura principală să fie dată de pe
râul Eifel, la sud de Aachen, împotriva zonei de joncţiune a
trupelor britanice şi americane. Voia să le despartă, să pătrundă
rapid până la Meuse, să forţeze râul si să cucerească apoi Anvers
cu portul său, căci pe acolo se derula în principal aprovizionarea
trupelor anglo-americane.
La consfătuire s-a decis formarea a două armate blindate
pentru derularea acestei operaţiuni - Armata 5 Blindată, sub
comanda generalului Manteuffel, si Armata 6 SS Blindată, sub
comanda fostului comandant al Leibstandarte SS „Adolf Hitler", Sepp Dietrich, pe care Hitler îl avansase între timp în gradul
de general-colonel. Aceste două armate urmau să fie puse sub

comanda feldmaresalului Model si încorporate în Grupul de
Armate „Vest". La finalul convorbirilor, Hitler a mai subliniat o
dată că pregătirile acestei operaţiuni si plasarea strategică a
forţelor trebuiau să se realizeze în cel mai mare secret. Participanţilor la consfătuire le-a cerut să se angajeze sub semnătură că
vor ţine totul în secret. Semnăturile au fost strânse atunci pe
loc de Burgdorf, aghiotantul lui Hitler.
Dorind să conducă personal operaţiunea, Hitler si-a mutat
cartierul general în zona Bad Nauheim, o regiune împădurită
294 Jodl a primit încă de pe 25.9.1944 ordinul de a elabora un
Plan pentru o ofensivă în Ardeni. La 12.10 a prezentat primul plan
operaţional („Wacht am Rhein" - „De veghe pe Rin").

de lângă satul Butzbach, la 50 de kilometri nord-est de Frankfurt
pe Main.295 Acolo se afla şi cartierul general al statului major
al comandantului suprem al Grupului de Armate „Vest", Rundstedt.
Cartierul general al lui Hitler de la Bad Nauheim era alcătuit
din sase barăci bine camuflate şi din câteva buncăre de beton
slab consolidate. Spre deosebire de „Wolfschanze", cartierul
general de la Bad Nauheim nu era prea fortificat. „Wolfschanze"
fusese complet evacuat între timp, dat fiind că Hitler nu voia
să se mai întoarcă acolo, din cauza apropierii de front. Doar
Guderian a rămas cu statul său major la Lotzen, în Prusia
Orientală.
în drum spre Bad Nauheim, Hitler a rămas două săptămâni
la Berlin. Acolo a discutat cu Sepp Dietrich şi cu Manteuffel
despre operaţiunea iminentă din Ardeni.
Hitler l-a primit si pe „eliberatorul" lui Mussolini, Obersturmbannfuhrer SS Skorzeny, în acel moment şeful departamentului
de diversiuni296 din Ministerul Securităţii Reichului. Skorzeny
a primit ordinul de a conduce o unitate îmbrăcată în uniforme
britanice si americane şi dotată cu tancuri britanice si americane
capturate, care să străpungă la începutul contraofensivei în
spatele frontului anglo-american pentru a declanşa panică.297
In plus, Skorzeny trebuia să ocupe cele mai importante
poduri peste râul Meuse, pentru a împiedica distrugerea lor
de către inamic înainte de sosirea trupelor germane.
295 Hitler a sosit pe 10.12.1944 la cartierul general „Adlerhorst"
(„Cuib de vultur"), la zece kilometri vest de Bad Nauheim.
296 Oberstumbannfiihrer SS Otto Skorzeny a condus departamentul S
(Sabotaj) din serviciul VI (SD străinătate) al Ministerului Securităţii
"eicnului.
297 Unitatea alcătuită de Skorzeny la sfârşitul anului 1944 din
iameni de la contrainformaţii si din SD a primit numele de cod
'anzerbrigade 150 (Brigada 150 Blindată). A fost dotată cu
:chiparnent si uniforme americane, însă succesele ei au fost modeste.

)at fiind că germanii, spre deosebire de americani, stăteau de exemplu
:âte patru într-un jeep sau mergeau cu farurile camuflate după
nodelul armatei germane, se desconspirau repede si erau împuşcaţi, :onsiderându-se că aparţin unei unităţi neregulate, în concordanţa
^u normele dreptului internaţional în vigoare.

Cu doar câteva zile înainte de sosirea sa la Bad Nauheim, Hitler i-a convocat chiar înainte de începerea contraofensivei
din Ardeni pe comandanţii implicaţi - comandanţii diviziilor
si armatelor blindate, precum si comandantul suprem al
Grupului de Armate „Vest", Model - pentru a le mai explica o
dată importanţa operaţiunii ce urma să se desfăşoare.298 A ţinut
un discurs de aproximativ 45 de minute si le-a explicat că
operaţiunea din Ardeni avea exact aceeaşi greutate ca si cea de
la Dunkerque, unde în 1940 britanicilor le fusese dată o lovitură
fatală. Dacă ofensiva reuşea, a spus Hitler, avea să ducă la
lichidarea Frontului de Vest si la o întorsătură decisivă în desfăşurarea războiului. Nu a menţionat însă nimic despre intenţia
sa de a obţine prin această operaţiune o pace separată cu Anglia
si America.
După ce comandanţii au părăsit cartierul general, Hitler
si-a exprimat în cercul aghiotanţilor speranţa că operaţiunea
va avea un final încununat de succes, în cazul în care Sepp
Dietrich reuşea să înainteze cu armata sa până la Anvers, îl va
distinge cu „Marea Cruce", căci o asemenea victorie va avea o
importanţă decisivă pentru sfârşitul războiului. „Marea Cruce"
era cea mai înaltă distincţie militară germană, acordată doar
pentru victorii decisive pe front. Până acum o primise doar
Goring, cu toate că activitatea sa din timpul războiului se
limitase mai ales la partide de vânătoare.299 Hitler era convins
că, dacă reuşea să cucerească baza principală de aprovizionare
reprezentată de Anvers, anglo-americanii ar fi ajuns într-o
situaţie fără ieşire si i-ar fi făcut ei înşişi o ofertă de pace.
Condiţionarea tratativelor pentru o pace separată cu Germania
de eliminarea lui Hitler, exprimată de britanici, a fost comentată
de fiitler în felul următor: „Le voi arăta domnilor englezi că

298 Hitler a vorbit pe 11 şi 12.12.1944 în faţa comandanţilor de
Divizii si corpuri de armată aparţinând Grupului de Armate „Vest"
Prevăzute pentru ofensiva din Ardeni.

299 în cel de-al Doilea Război Mondial, Marea Cruce a Crucii de
^'er, treapta cea mai înaltă a Crucii de Fier, instituită la 1.9.1939, îi
fusese acordată, dintre toţi generalii germani, doar lui Goring, când
a fost numit si mareşal al Reichului, la 19.7.1940.

pacea cu Germania se poate obţine doar cu mine, nicidecum
|fără mine."
La 16 decembrie 1944 a început atacul trupelor germane
in regiunea râului Eifel conform planului bătăliei din Ardeni.
rmatele blindate ale lui Dietrich si Manteuffel au străpuns cu
şurinţă frontul anglo-american între Liege si Dinant si au înaintat
ană la râul Meuse.300 Acolo au fost angajate în lupte înverşunate.
în aceste zile, către sfârşitul lui decembrie, Guderian a sosit
e neaşteptate din Prusia Orientală la cartierul general de la
ad Nauheim; dorea să-i dea neapărat raportul lui Hitler.
uderian a raportat că informaţii exacte şi verificate furnizate
e serviciile de informaţii ale forţelor terestre şi ale aviaţiei
ndicau faptul că rusii îşi concentrau forţele pentru un nou
tac în Prusia Orientală şi pe Vistula. Guderian a declarat că, upă părerea sa, aici era de aşteptat o contraofensivă într-un
iitor foarte apropiat. A-subliniat că era absolut necesar ca
ceste segmente de front să fie întărite în continuare. Hitler
a ascultat pe Guderian foarte indispus şi şi-a manifestat îndoiala
u privire la exactitatea presupunerilor pe care acesta le formulase.
Unul dintre argumentele lui Hitler era buletinul meteo al
meteorologului de la cartierul general, Schuster, care prognoza
weme nefavorabilă pentru zborurile în Est, vreme ce avea să
;e înrăutăţească. Cu toate acestea, Hitler era vizibil neliniştit
in cauza raportului lui Guderian. A convocat în aceeaşi zi o
onsfătuire extraordinară în cerc restrâns, la care a fost invitat
i Bormann. Hitler a expus mai întâi situaţia de pe Frontul de
rest, unde contraatacul din Ardeni se desfăşura satisfăcător, .poi a rezumat situaţia de pe Frontul de Est si a vorbit despre
:oncluzia lui Guderian conform căreia o ofensivă a ruşilor părea
minentă.
Aici s-a văzut ca raportul lui Guderian îl dezorientase complet
e Hitler. A subliniat că o întărire a Frontului de Est ar duce în

300 Poziţiile iniţiale ale Grupului de Armate „B" prevăzute pentru
bfensiva din Ardeni se aflau între Trier si Monschau. Vârfurile ofensivei
germane au rămas la Dinant, la circa zece kilometri est de Meuse; de
Liege nu s-au apropiat niciodată.

de faţă la un eşec obligatoriu al operaţiunilor din
Ardeni. După Hitler a vorbit Bormann. Pentru a nu-1 irita si
mai mult pe Hitler, Bormann a recomandat cu multă prudenţă
luarea unor măsuri pentru întărirea la maximum a Frontului
de Est. A arătat că un alt atac încununat de succes al armatei
ruseşti ar avea urmări politice catastrofale pentru Germania.
Nu se putea nega că victoriile ruşilor de pe Frontul de Est ar fi

anulat succesele din Vest ale germanilor.
Hitler si-a amânat decizia. Cu aceasta, consfătuirea a luat sfârşit. A doua zi i-a convocat încă o dată pe toţi. De data aceasta a declarat că iminenta ofensivă a ruşilor de la graniţa Prusiei Orientale şi de pe Vistula reprezenta într-adevăr un pericol foarte serios. „De aceea m-am decis, cu inima îndoită", a continuat Hitler cu voce slabă, „să opresc luptele din Ardeni şi să mut Armata 6 Blindată a lui Dietrich şi forţele principale ale Armatei 5 Blindate pe Frontul de Est."301
înainte ca ordinul să fie emis de înaltul Comandament al Forţelor Armate, Hitler i-a ordonat lui Giinsche în ianuarie 1945 să plece pe Frontul de Vest la Sepp Dietrich. I-a spus: „Transmite-i lui Dietrich să retragă treptat două divizii de pe linia frontului. Şi spune-i că eu am decis să arunc toată armata lui pe Frontul de Est."
Giinsche a sosit la statul major al lui Dietrich de la Saint-Vith din Luxemburg pe 7 ianuarie dimineaţa302, unde i-a transmis

301 în acel moment, germanii pierduseră deja bătălia din Ardeni; retragerea Armatei 6 SS Blindate nu a influenţat rezultatul luptelor. In faţa rezistenţei tenace a aliaţilor si a superiorităţii lor aeriene, Şeful Grupului de Armate „B", feldmaresalul Model, a recunoscut la 18.12,1944: „Obiectivul Anvers trebuie abandonat momentan... Forţa grupului de armate nu mai este suficientă pentru acest obiectiv atât de îndepărtat." în timpul ofensivei din Ardeni, armata germană a înregistrat 17.200 de morţi, 34.439 de răniţi si 16.000 de prizonieri, iar armata SUA, 29.751 de morţi şi dispăruţi, precum si 47.129 de răniţi.

302 Saint-Vith, din departamentul Malmedy, a fost în Evul Mediu Parte a Luxemburgului, a trecut în 1919 în posesia Belgiei, în 1940 în Cea a Germaniei, iar astăzi este din nou parte a Regatului Belgiei.

r»! b îu";

acestuia ordinul lui Hitler. Dietrich a avut un soc. A spus că totul era pregătit pentru forţarea râului Meuse. Unităţile lui Skorzeny, pe capul căruia americanii puseseră o sumă mare de bani, declanşaseră panică în spatele frontului si se apropiau deja de podurile de pe râul Meuse.
„Ftihrerul trebuie să înţeleagă un lucru", a spus Dietrich. „Dacă armata mea va fi retrasă, britanicii şi americanii vor avea drum liber spre Rin."
Giinsche a rămas câteva zile la Sepp Dietrich. Pe 12 ianuarie, cu câteva ore înainte de plecare, la statul major al lui Dietrich a sosit o telegramă cifrată cu ordinul de a retrage imediat Armata 6 de pe front şi de a o muta pe Frontul de Est. în noaptea următoare, Giinsche s-a întors la cartierul general al lui Hitler

de la Bad Nauheim. Spre surprinderea sa, l-a găsit complet abandonat. Câteva ordonanţe mai strângeau lucrurile rămase. I-au explicat lui Giinsche că Hitler plecase în grabă cu statul său major la gara din Giessen, de unde dorea să pornească a doua zi cu trenul său special spre Berlin. Sosind ia Berlin a doua zi, pe 13 ianuarie, Gunsche a aflat că acum cartierul general al lui Hitler se afla în Cancelaria Reichului, din cauza ofensivei ruseşti din Prusia Orientală si de pe Vistula, care începuse pe 12 ianuarie.

„Wolfschanze" din Prusia Orientală, unde Hitler trăise euforia victoriei la începutul războiului cu Uniunea Sovietică, fusese aruncat în aer la ordinul său.

Berlin urma să fie ultimul loc de amplasare a cartierului general al lui Hitler.

12 ianuarie 1945: Retragerea unităţilor UJaffen SS

Capitolul 13

La Berlin, cartierul general era plasat în diferite locuri. Hitler s-a mutat în Vechea Cancelarie din Wilhelmsplatz. Deoarece prezenţa sa era ţinută secret, steagul său nu fusese arborat pe clădire, înainte, când Hitler venea la Berlin, steagul său era arborat pe Cancelaria Reichului, în ropotul de tobe al gărzii care dădea onorul în „Curtea de Onoare".

Steagul lui Hitler fusese confecţionat după propriul său proiect: în mijlocul pătratului din ţesătură roşie, un cerc alb înconjurat de auriu, cu zvastica neagră, în cele patru colţuri câte un vultur german brodat cu aur, de asemenea cu zvastica.303

Până atunci Hitler acordase acest steag doar unităţii Leibstandarte ca drapel de luptă.

In Cancelarie mai erau cazaţi, în afară de Hitler, aghiotanţii, secretarele si medicii, apoi Bormann, Fegelein, Otto Dietrich, Hewel si garda personală a lui Hitler. Keitel si Jodl s-au mutat cu statele lor majore la Berlin-Dahlem. Guderian a fost cazat în cartierul general al statului major, amplasat încă din 1939, dinainte de începutul războiului, la Zossen, la 30 de kilometri sud de Berlin. Donitz se afla cu statul său major la Oranienburg. Ribbentrop locuia în propria vilă din Berlin-Dahlem. Goring se afla la castelul său de vânătoare Karinhall, pe domeniul de vânătoare de la Schorfheide, la 60 de kilometri nord-est de

303 Auriul din jurul zvasticii reprezenta o coroană din frunziş de stejar; doi dintre cei patru vulturi ţineau de asemenea în gheare c°roane din frunziş de stejar. v !!ii-ţj/pv

»0 <- >"-.-' y.A.1 t,,- . ,-,\>,j,ţ v C <" ' &i. ^

îrlin. Denumirea castelului, pe care Goring îl construise după surea la putere a lui Hitler, era menită să păstreze vie amintirea soţu a lui Goring, suedeza Karin, decedată. Goring locuia -a Karmhall împreună cu cea de-a doua soţie, Emmy «ta acmţa Sonnemann, si cu fiica sa Edda, în vârstă de şapte T p ui.sau maJ°r Personal a fost cazat şi el la Karinhall

a ? nnT1' "ltler convoca ^runirea de două ori pe zi -la
a 3 00 dupa-amiaza şi la ora 12.00 noaptea. Consfătuirile
eau loc m gradina de iarnă a Cancelariei, iar la cea de
upa-armaza participau Keitel, Jodl, Guderian, Wenck, Buhle
oiicr, W inter Feselein amiralul \M Ă' '
ii Donitz, Voss, Bodenschatz, Scherff, Hewel, Otto "^"^ ^
^elow, Puttkamer, Borgmann, Joh^meJeVsTG^ns^MÎ
eneau apoi ofiţerii din Statul Major al Conducerii Weî?
aachtului, colonelul Waizenegger, maiorul Buchs si căpitanul
ie marina Assmann, precum si aghiotantul lui Keitel, John
l , on Freyend, aghiotantul lui Fegelein, Sturmbannfuhrer SS Gohler
B Specaea- erian, Ri
, Bormann şi referentul său, Standartenffihrer SS* Zander.
La dorinţa lui Hitler, Bormann şi Zander erau mereu prezenţi
de0a"
±SSLS S±^^S - P^ag-Loringhove^
, şi cu evacuarea populaţiei din zonele de est ale
uerrnaniei Goring şi Donitz participau si ei la aproape toate
consfaţumle. Situaţia de pe Frontul de Est era prezentatTde
'
R
S
a t, IM ™tr
mă r^ J0
na n
marin
Stat Maj°r al Aviatiei
te de colab^ator al lui Jodl în
Wehrmach^i- Despre operaţiunile
Wa§ner sau câP"anul de
corespunzând aproximati"

La consfătuirea de noapte participau Fegelein, Hewel şi aghiotanţii lui Hitler. Despre situaţia de pe front raportau pe rând Puttkamer, Below si Borgmann, aghiotanţii lui Hitler. Era vorba despre discuţii de informare, care de regulă nu durau mai mult de 20 sau 30 de minute. Hitler primea zilnic un scurt raport de front de la înaltul Comandament al Forţelor Armate. Acesta sosea în jurul orei 11.00 înainte de masă, în timp ce Hitler mai dormea. Linge îl punea, împreună cu informaţiile de la Biroul German de Presă, pe un scaun în faţa dormitorului lui Hitler, care le lua de acolo.

în afara rapoartelor de la înaltul Comandament al Forţelor Armate, Fegelein si Giinsche primeau zilnic de la diviziile SS informaţii privind situaţia de pe Frontul de Est, pe care i le transmiteau de asemenea lui Hitler. Acestea urmau un traseu aparte de canalele oficiale: treceau de la comandanţii diviziilor SS direct la Himmler, care le prelucra si i le trimitea apoi lui Hitler. Sistemul de raportare directă a diviziilor SS fusese

introdus de Hitler în toamna anului 1942, pentru a putea verifica informaţiile furnizate de înaltul Comandament al Forţelor Armate si înaltul Comandament al Armatei de Uscat referitoare la luptele de pe diferitele segmente ale frontului, în acest fel, Hitler se putea informa înaintea consfătuirilor despre cum decurgeau luptele si despre situaţia existentă pe segmentele de front pe care acţionau diviziile SS.
în afară de asta, Hitler primea zilnic după micul dejun informaţii privind distrugerile provocate de piloţii americani în oraşele germane. Aceste date erau strânse din toată Germania de cancelaria de partid a lui Bormann si îi erau apoi prezentate lui Hitler de către Schaub, care s-a ales din cauza aceasta cu Porecla „Julius Covor-de-Bombe".
La scurt timp după venirea lui Hitler de la Bad Nauheim la Berlin, a apărut si Eva Braun, căreia îi ordonase să vină de la ^unchen.304 S-a instalat într-un apartament din Cancelaria i, alături de cel al lui Hitler. Eva Braun a rămas cu
304 Hitler nu-i „ordonase" Evei Braun să vină la Berlin; chiar o ru8ase să rămână la Berghof.

Kitler la Berlin până la sfârşit, cu excepţia unei şederi de două iăptămâni la Miinchen.
Ofensiva rusească, începută la 12 ianuarie 1945 pe Vistula, ;-a extins în zilele următoare asupra întregului front de la vlarea Baltică până la Carpaţi. După câteva zile a fost cucerită capitala Poloniei, Varşovia, unul dintre punctele centrale ale ipărării germane.305
Curând după căderea Varşoviei, ruşii au străpuns sistemul le apărare eşalonat din sudul Prusiei Orientale şi au ocupat, lupă lupte grele, oraşele Allenstein, Tannenberg şi Deutsch-Eylau.
n acelaşi timp, trupele ruseşti au nimicit la Sandomierz apărarea germană de pe malul de vest al Vistulei şi au înaintat în direcţia :onei industriale din Silezia Superioară.
în această situaţie, Guderian i-a raportat lui Hitler la una lintre consfătuiri că ruşii ajunseseră la Golful Danzig şi că zolaseră Prusia Orientală cu tot cu armatele 3 şi 4 ale Grupului le Armate „Nord" care luptau acolo. Armatelor 16 si 18 ale Grupului de Armate „Kurlanda", care se înţepeniseră încă din '•• oamna lui 1944 la Marea Baltică, li s-au adăugat acum forţele principale ale Grupului de Armate „Nord" din încercuirea din Prusia Orientală. Guderian a atras atenţia asupra faptului că aprovizionarea lor nu mai era posibilă decât de pe mare şi în condiţii foarte grele. A propus ca unităţile Grupului de Armate .Kurlanda" să fie evacuate pe mare şi aruncate în luptă împotriva nisilor pe frontul din Pomerania.
Conform planului lui Guderian, atacul împotriva trupelor ruseşti urma să înceapă din Pomerania spre sud. Erau prevăzute m acest scop Grupul de Armate „Kurlanda" şi Divizia 6 Blindată .i lui Sepp Dietrich, adusă de pe Frontul de Vest. Cu această

operaţiune, Guderian urmărea să izoleze trupele ruseşti care înaintau spre Oderul Inferior si să creeze o puternică linie de ipărare pe vechea graniţă polono-germană. Era de părere că sos Pentru Armata Roşie, cucerirea capitalei poloneze la 17.1.1945 i reprezentat o victorie propagandistică importantă.

unităţile respective -în total 40-45 de divizii cu 1.600 de tancuri _ ar fi fost suficiente pentru această operaţiune. Nu mai era timp de pierdut, spunea Guderian, rusii trebuiau alungaţi cât mai repede din Germania. Hitler, care ascultase raportul lui Guderian cu o iritare crescândă, a răspuns cu asprime: „Ştiu si eu că rusii trebuie scoşi din Germania, Guderian. Nu este nevoie să mi-o spui dumneata."

Cu toate acestea Hitler a respins categoric propunerea lui Guderian ca trupele Grupului de Armate „Kurlanda" să fie aduse de la Marea Baltică în Pomerania. Si-a justificat decizia cu argumentul că acolo erau imobilizate trupe ruseşti care altfel ar fi fost aruncate în luptă în Prusia Orientală, Polonia si Silezia.

Guderian propusese încă din toamna anului 1944, când situaţia de pe Frontul de Est era favorabilă germanilor, ca Grupul de Armate „Kurlanda" să treacă de la Marea Baltică peste râul Memel către Prusia Orientală. Hitler nu fusese de acord nici atunci, fiind de părere că trupele germane din zona baltică reprezentau un factor de presiune împotriva Suediei. Susţinea că, atât timp cât trupele germane erau staţionate în zona baltică, Suedia nu ar fi cedat presiunilor britanice si ar fi continuat să livreze minereuri Germaniei.

De data aceasta însă, Guderian nu a cedat.

Contrar tuturor regulilor, l-a adus la consfătuire pe şeful departamentului Armate Străine Est din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, generalul Gehlen. Acesta se ocupa cu observarea, pe calea serviciilor de informaţii, a forţelor combatante ale statelor din Europa de Est, printre care si a celor aparţinând Rusiei sovietice. Gehlen urma să sprijine pe lângă Hitler Propunerea lui Guderian referitoare la Grupul de Armate ..Kurlanda". Pe baza unor date care-i fuseseră transmise de serviciul său de informaţii, Gehlen a încercat să-i demonstreze lui Hitler că Grupul de Armate „Kurlanda" nu reuşea să imobilizeze forţe ruseşti semnificative. Mai mult, rusii îşi retrăseseră deja Unităţile importante din această regiune, unităţi ce fuseseră reperate acum în zona de luptă a trupelor ruseşti care atacau *n direcţia Oderului Inferior. Argumentele lui Gehlen l-au lllfuriat pe Hitler. A strigat că nu va tolera acest mod de lucru

al Marelui Stat Major. I-a interzis lui Guderian să-1 mai aducă
: e Gehlen la consfătuiri sau să mai pomenească de retragerea
liviziilor din Kurlanda. Guderian a răspuns: „Cum ordonaţi, i lein Fiihrerl" si a tăcut.
Referitor la luptele din Prusia Orientală, Hitler a declarat
ă fiecare oraş, fiecare sat si fiecare casă trebuiau transformate
itr-o fortăreaţă în care ruşii să-si spargă dinţii. A strigat până
i-a pierdut vocea că germanii trebuiau să lupte în aşa fel încât
eama de ruşi a trupelor şi a populaţiei să se transforme într-o
eamă a ruşilor de germani.
Spaima de ruşi era într-adevăr mare. în timp ce trupele
ermane se revărsau înapoi în mod haotic, declanşau panică
•i rândurile populaţiei şi o târau după ele. A început un refugiu
i masă spre interiorul Germaniei. Străzile si şoselele Prusiei
)rientale erau înţesate de şiruri lungi de bătrâni, femei şi copii.
ie blocau în faţa barierelor pentru tancuri care nu aveau decât
receri înguste şi pline de curbe. Mulţi, în special copii, au
ngheţat pe drum în gerul aspru care domnea în iarna aceea, în urma altor lupte, ruşii au cucerit oraşele Tilsit, Gumbinnen
i Insterburg. Au străpuns sistemul de apărare al Platoului
/lazuriei. Pe coasta Mării Baltice, trupele germane au fost
nghesuite pe o limbă de uscat îngustă şi nisipoasă si în
'eninsula Samland. Situaţia lor de acolo era fără ieşire. Hitler
<eacţiona la rapoartele care ajungeau la cartierul general cu
iceleaşi cuvinte: „Să reziste şi să nu dea înapoi!"
După ce unităţile germane au fost izolate pe Istmul Kurlandei
:i în Peninsula Samland, Hitler i-a ordonat aghiotantului pentru
armata de uscat, Johannmeyer, să plece cu avionul pe frontul
lin Prusia Orientală şi să-şi facă o imagine exactă, pe care
ipoi să i-o raporteze. Dorea să verifice informaţiile care-i soseau
vie la comandanţii armatelor germane din Prusia Orientală. In
primul rând nu credea din principiu veştile proaste, iar în al
loilea rând presupunea că cei de acolo îi prezentau în mod
intenţionat situaţia mai proastă decât era în realitate pentru a
evita luptele grele cu rusii.
La întoarcerea sa, Johannmeyer a confirmat că trupele din
i'rusia Orientală se aflau într-o situaţie deosebit de grava

A raportat că se înghesuiau pe o fâşie îngustă de coastă, amestecate
cu mii de refugiaţi si animale, iar fiecare tir al artileriei ruseşti
producea numeroase victime. Hitler i-a răspuns: „Nu retrag de
acolo nici măcar un singur soldat. Trebuie să menţin fortăreaţa
Konigsberg cu orice preţ. Atât timp cât Konigsberg este în mâinile
noastre, pot să-i spun poporului german: în Prusia Orientală
suntem noi, nu rusii."
Johannmeyer a relatat că populaţia părăsea în masă Prusia

Orientală, fapt care ducea la moartea a numeroase persoane, iar Hitler a strigat: „Nu pot să ţin cont de asta!"
La începutul lui aprilie 1945, Konigsberg a fost încercuit de un cordon al trupelor ruseşti. Lui Hitler i s-a raportat că oraşul era incendiat de tirul artileriei ruseşti. Cu toate acestea, i-a ordonat comandantului fortăreţei Konigsberg, generalului Lasch, să reziste în continuare. Trupele ruseşti au cucerit Konigsberg la 9 aprilie, iar generalul Lasch a fost luat prizonier. Hitler l-a condamnat la moarte în contumacie.306
în schimb nu s-a gândit să-1 tragă la răspundere pe Koch, grangurul de partid pe care-1 considerase sufletul apărării de la Konigsberg. Dimpotrivă, în timp ce la Konigsberg se mai dădeau lupte, Hitler i-a oferit lui Koch posibilitatea de a se retrage în portul Pillau pentru a scăpa la timp de ruşi. în timp ce Konigsberg fusese deja încercuit de trupele ruseşti, Koch i-a telegrafiat din Pillau Gauleiterului din Breslau*, Karl Hanke, că nu va lăsa niciodată Konigsberg în mâna ruşilor, că bătălia pentru Konigsberg reprezenta un exemplu al luptei poporului german animat de credinţa sa nestrămutată în fiihrer. Karl Hanke, alt mare grangur de partid, ca şi Koch, i-a telegrafiat în grabă folosind cam aceleaşi cuvinte, afirmând că nici el nu va preda vreodată Breslau, încercuit în acel moment de trupele ruseşti. Pentru a insufla curaj poporului german, Goebbels a °rdonat ca aceste telegrame ale „conducătorilor poporului" să fie citite la radio.

305 Konigsberg a capitulat la 10.4.1945. Hitler l-a condamnat pe Lasch în aceeaşi zi la moarte, iar familia generalului de infanterie a f°st arestată.
* Denumirea germană a oraşului polonez Wroclaw. (n.tr.) „,.,.

svt;

Koch şi Hanke au scăpat fără nicio zgârietură din zonele de luptă, în timp ce numeroşi soldaţi germani şi-au pierdut viata î a Konigsberg si Breslau.307
Având în vedere evoluţia catastrofală de pe Frontul de Est, la sfârşitul lui ianuarie si începutul lui februarie 1945 Hitler si 3ormann s-au sfătuit de mai multe ori în legătură cu viitorul partidului. Hitler a aprobat propunerea lui Bormann ca tinerele :adre ale partidului naţional-socialist, majoritatea dintre ele nembri ai organizaţiei „Hitlerjugend" care comandau unităţi ,Volkssturm", să fie retrase de pe Frontul de Est si trimise în /estul Germaniei. Primii care au fost detaşaţi în Vest au fost elevii din institutele de pregătire ideologică şi militară ale oartidului şi din „şcolile «Adolf Hitler»" din Pomerania si Silezia. Jrmau să fie pregătiţi pentru a prelua în viitor funcţii de

conducere în partid. Trebuia prin urmare să fie cruţaţi, pentru
:a partidul să poată continua să existe. Bormann le-a cerut să
intre în ilegalitate, să se comporte loial faţă de anglo-americani
si să caute să ocupe posturi în administraţie, în prima fază
urmau să se retragă în regiunea Allgău, în Alpii Bavarezi, în
zona Bad Tolz-Lenggries. Printre cei care urmau să conducă
organizaţiile ilegale ale „Hitlerjugend" din Germania de Vest
se numărau şeful „şcolilor «Adolf Hitler»", Obergebietsfiihrer
Petter, şi responsabilul cu pregătirea militară din organizaţia
„Hitlerjugend", Schliinder.308
Concomitent cu mutarea tinerelor cadre ale partidului naţional-socialist în Germania de Vest, Hitler a ordonat si Gauleiterului
Prusiei Orientale, Koch, al Danzigului, Forster, şi al regiunii
Posen, Greiser, să se retragă cu statele lor majore în Vest.
307 Două armate ale Frontului l Ucrainean au încercuit Breslau la
15.2.1945. Oraşul declarat fortăreaţă a capitulat însă de abia la
6.5.1945. în timpul luptelor de apărare au fost distruse 68% dintre
clădiri, iar numărul victimelor umane a rămas necunoscut.
308 în timp ce Petter s-a achitat de această sarcină, Schliinder a
rămas la Berlin. A condus ultima rezervă a Hitlerjugend în luptei6
duse pe podurile de pe râul Havel, la Pichelsdorf, la vest de Berlin

La o consfătuire secretă din cancelaria partidului de pe
VVilhelmstrasse, la care au participat Petter, Schliinder si colaboratorii cei mai apropiaţi ai lui Bormann - secretarul de stat
dr. Klopfer, Oberbefehlsleiterul* partidului naţional-socialist, Friedrichs, şi referentul personal al lui Bormann, Muller - Bormann
a declarat în legătură cu mutarea cadrelor de partid în
Germania de Vest: „Salvarea noastră este în Vest. Partidul nostru
poate continua să existe acolo. Ne va garanta acest lucru lupta
împotriva bolşevismului."309
înainte de plecarea sa în vestul Germaniei, Obergebietsfuhrer
Karl Petter a venit în martie 1945 la Giinsche, la Cancelaria
Reichului, pentru a-si lua rămas-bun. Giinsche era prieten cu
Petter din timpul când fuseseră amândoi membri în „Hitlerjugend", din 1932 până în 1934. Petter a subliniat că doar
„Hitlerjugend" ar mai putea reprezenta un viitor pentru partid, vechea generaţie era birocratizată si detestată de popor. Petter
a plecat prin Sonthofen către Bad Tolz, pentru a prelua conducerea
grupelor de „Hitlerjugend" mutate acolo din Germania de Est.
în timp ce pe Frontul de Est - în Kurlanda, Prusia Orientală, Pomerania, Silezia, Boemia şi Ungaria - se dădeau lupte grele
care înghiţeau aproape toate rezervele germane, trupele
anglo-americane înaintau în februarie 1945 pe teritoriul german.
Intrarea pe teritoriul german s-a făcut între Aachen şi Trier, deci pe un segment de front care era foarte slăbit din cauza
mutării pe Frontul de Est a Armatei 6 Blindate a lui Sepp Dietrich.

Contrastul puternic dintre războiul din Est şi cel din Vest se oglindea si în consfătuirile lui Hitler. Spre deosebire de rapoartele lui Jodl despre Frontul de Vest, cele ale lui Guderian despre Bontul de Est erau prezentate într-o atmosferă agitată şi îi ^dansau lui Hitler de fiecare dată accese de furie. Deoarece, * Grad în cadrul partidului naţional-socialist; nu reprezenta o funcţie. (n.tr.)

309 La această şedinţă au fost stabilite planurile privind evacuarea ^torităţilor din Berlin. La 12.4.1945 a fost emisă în acest sens parola "Thusne'lda".

în urma mutării trupelor în Est, Frontul de Vest era foarte slăbit, Hitler era nevoit să ia la cunoştinţă de informaţiile lui Jodl privind înaintarea trupelor americane pe teritoriul german si să le considere inevitabile. Se calma la gândul că anglo-americanii vor putea fi opriţi de obstacolul natural reprezentat de Rin. De aceea a reacţionat destul de calm la ştirea lui Jodl conform căreia, din cauza mutării diviziilor pe Frontul de Est, numărul celor care dezertaseră si trecuseră liniile la anglo-americani era destul de mare. Dezertările erau puse pe seama spaimei stârnite de luptele grele împotriva ruşilor. Atunci când o divizie era pregătită pentru a fi transportată în Est, trenuri întregi, ba chiar companii întregi dezertau şi treceau la inamic.

La sfârşitul fiecărei luni, ministrul înarmării şi producţiei de război,'Speer, sau adjunctul acestuia, Saur, îi prezenta lui Hitler raportul privind producţia de armament şi dotările militare de tot felul. Uneori, aceste cifre îi erau transmise lui Hitler telefonic, iar el le trecea personal într-un tabel. De cele mai multe ori, unul dintre aghiotanţi asculta în căşti şi îşi lua notiţe, iar apoi cei doi comparau cifrele si le puneau faţă în faţă cu datele din luna precedentă.

Conform rapoartelor din ianuarie şi februarie 1945, întreprinderile germane de armament, cu excepţia celor din Silezia Superioară, mergeau la capacitate maximă. Acest lucru se explica în primul rând prin faptul că avioanele anglo-americane bombardau mai ales întreprinderile din industria aviatică, rafinăriile de petrol şi aerodromurile. Au bombardat uzinele de avioane Messerschmitt din Augsburg, Focke-Wulf din Bremen-Hemelingen, Heinkel din Rostock, uzinele din Wiener Neustadt care produceau avioane de vânătoare cu reacţii uzinele BMW, unde se construiau motoare pentru avioane, uzinele de rulmenţi din Schweinfurt şi Regensburg, precum şi alte întreprinderi mai mici, care produceau avioane sau componente de avioane.

în cartierul general al lui Hitler domnea convingerea ca anglo-americanii căutau să distrugă în primul rând industn3

germană de aviaţie, deoarece aviaţia era una dintre armele cele mai puternice ale germanilor împotriva lor. în acelaşi timp, părea că nu-i interesa să bombardeze întreprinderile care produceau armele folosite de germani în luptele de pe Frontul de Est.310
Acţiunile bombardierelor anglo-americane împotriva oraşelor germane s-au intensificat. Faptul că oraşele se prăbuşeau în ruine îl lăsa destul de rece pe Hitler. Odată a declarat: „Printre ruine te poţi apăra mai bine."
Altă dată a spus: „In locul oraşelor distruse voi construi după război altele, mult mai frumoase. Ar trebui să le fiu de fapt recunoscător anglo-americanilor că mă scutesc, cu bombardamentele lor, de treaba de a demola cartiere întregi, pe care oricum am vrut să le reconstruiesc."
în legătură cu atacurile asupra Berlinului, Hitler a remarcat odată: „Măcar de ar bombarda odată primăria din Berlin! De mult mă deranjează clădirea asta oribilă. Cred că anglo-saxonii o cruţă numai ca să-mi facă în ciudă", a spus râzând.
în februarie 1945, Hitler a discutat de mai multe ori cu Speer. Se sfătuiau în legătură cu soarta întreprinderilor industriale din vestul Germaniei în cazul unei ocupaţii americane. Hitler dăduse ordinul ca totul să fie aruncat în aer în timpul retragerii trupelor germane din Est, pentru ca ruşilor să nu le mai rămână nimic, în schimb în Vest a dat ordinul ca industria să fie păstrată intactă. Conform indicaţiilor lui Hitler, industriaşii trebuiau să rămână unde erau, chiar si în cazul ocupării Germaniei de Vest. Hitler credea că, dacă uzinele din Germania de Vest rămâneau intacte, acest lucru ar fi reprezentat o bună premisă pentru industriaşii germani de a relua vechile lor legături de Prietenie cu magnaţii industriei anglo-americane. îşi punea anumite speranţe în aceste legături. După părerea sa, situaţia

310 în urma bombardamentelor aliate, au fost distruse toate tipurile de întreprinderi de armament, inclusiv uzinele Krupp din Essen, fabricile Auto-Union din Saxonia, fabricile de combustibil din Leuna ?i Zeitz. Atacurile asupra întreprinderilor miniere din regiunea Ruhr au redus la jumătate producţia de lignit. Productivitatea neafectată ^e până la sfârşitul anului 1944 si începutul anului 1945 s-a datorat Cutării sistematice în subteran a marilor întreprinderi industriale.

de pe Frontul de Est era menită să ducă inevitabil la o înţelegere militară între Germania, Anglia şi America împotriva pericolului reprezentat de bolşevism. Iar industriaşii ar fi jucat în acest

scenariu un important rol de intermediere.
La propunerea lui Speer, Hitler le-a cerut industriaşilor ca, în regiunile în care înaintau trupele anglo-americane, să lase
utilajele din întreprinderile lor fără componentele importante, pentru a le face inutilizabile. Negociind cu americanii, ar fi
putut ulterior să le repună în funcţiune pentru a-si demonstra
în acest fel loialitatea. Speer a mers cu aceste directive ale lui
Hitler prin zonele industriale din vestul Germaniei. Hitler i-a
recomandat lui Speer să-i ia cu el pe fidelii săi - directorul
concernului Vereinigte Stahlwerke, dr. Vogler, şeful comisiei
pentru tancuri, dr. Rohland, si Geilenberg, directorul general
al Uzinelor Rheinmetall.
La sfârşitul lui februarie 1945, rusii înaintaseră până în
regiunea Kiistrin-Frankfurt-Guben zur Oder şi se aflau la
80-90 de kilometri est de Berlin, în aceste lupte au fost cucerite, ocolite sau încercuite mari oraşe dintre Vistula si Oder - Thorn, Schneidemiihl, Bromberg, Posen şi altele. Oraşele se aflau în
importante puncte nodale strategice. Germanii le declaraseră
pe toate fortăreţe. Toate rezervele si toate forţele rămase si
capabile de rezistenţă au fost aruncate în luptă pe Oder, pentru
a-i opri pe ruşi.
Au fost trimise acolo armata de rezervă, nave de război şi
batalioane ale „Volkssturm" din Berlin si din împrejurimile
acestuia. S-au luat măsuri speciale pentru stabilizarea frontului, deoarece acesta s-a spart sub loviturile masive ale ruşilor, în
timpul retragerii rapide a trupelor germane, înaltul Comandament
unit fusese nimicit, în acest context, Hitler l-a numit pe Himmler
comandant suprem al nou-formatului Grup de Armate „Vistula".
Spera că Himmler va reuşi, cu lipsa sa de scrupule şi cu
cruzimea ce-1 caracteriza, să refacă frontul dintre Marea Baltică
si Silezia.311

311 Himmler a preluat comanda supremă a Grupului de Armate
„Vistula" la 23.1.1945. ,.„ .•

Pentru a stopa dezertările în masă, în spatele frontului au
fost înfiinţate comandouri speciale SS sub comanda generalilor
de poliţie Obergruppenfiihrer SS von dem Bach-Zelewski, Obergruppenfuhrer SS Jeckeln, Skorzeny si a altora. Trăgeau
în soldaţii care voiau să fugă de pe front si îi trimiteau înapoi
în luptă. Ofiţerii si funcţionarii de partid din „Volkssturm" care
dezertau erau împuşcaţi pe loc sau spânzuraţi.
între Oder si Berlin au fost ridicate în grabă fortificaţii succesive
pe mai multe linii si numeroase baraje blindate. Toată populaţia
locală si locuitorii Berlinului au fost obligaţi să lucreze la ele.
Mobilizarea muncitorilor cădea în sarcina Gauleiterului de
Brandenburg, Stiirtz.

Comandantul Armatei 6 Blindate, Sepp Dietrich, a primit
ordinul de a înscena un schimb de mesaje radio la vest de
Oder, în spaţiul Fiirstenberg-Bad Saarow. Armata sa, care
înainta la ordinul lui Hitler de pe Frontul de Vest către Ungaria, se afla în acel moment în partea sudică a Frontului de Est.
Sepp Dietrich a organizat schimbul de mesaje radio cu câţiva
ofiţeri ai statului său major. Emiterea unor ordine si a unor
rapoarte fictive de la o parte a Armatei 6 Blindate către alta
urma să creeze impresia că se aflau pe Oder. Se urmăreau două
ţeluri: pe de o parte, inducerea în eroare a ruşilor privind efectivele
reale ale trupelor germane, pe de altă parte, în acest fel se
putea masca mutarea Armatei 6 Blindate în Ungaria.
La mijlocul lunii februarie, Hitler s-a mutat în buncărul său
antiaerian, împreună cu el, au mai fost cazaţi acolo Eva Braun
şi Morell; Hitler nu mai rezista nici măcar o zi fără injecţiile pe
care acesta i le administra, întregul stat major personal a rămas
în Cancelarie. Buncărul lui Hitler, buncărul fiihrerului, fusese
construit la ordinul său în 1943 în grădina Cancelariei Reichului.
Adăpostul antiaerian situat sub sala diplomaţilor din Cancelarie, Pe care-1 folosise până acum în cazul atacurilor aeriene asupra
Berlinului, nu i s-a mai părut destul de sigur. Voia să se bage şi
^ai mult sub pământ. Noul buncăr era cu trei metri mai adânc.
O scară spiralată din piatră ducea din vechiul buncăr în cel
n°u, iar jos dădea într-o mică încăpere cu uşă blindată. Dincolo
^e ea începea coridorul lat al buncărului fiihrerului, împărţit

două. în prima parte se aflau, de-a lungul peretelui drept, nai multe dulapuri cu echipament antiaerian (costume si măşti
;e gaze, căşti de oţel, extinctoare). O uşă în acest perete ducea
fitre încăperea cu instalaţiile de aerisire. O a doua uşă blindată
.ermitea accesul în şase încăperi legate una de alta. Aici se
i flau centrala telefonică cu conexiunile telefonice şi telegrafice, înde făcea de serviciu un telefonist din garda de corp a lui
litler, camera lui Morell, infirmieria, unde îşi avea patul şi
nedicul de serviciu al lui Hitler, dr. Stumpfegger, un dormitor
jentru Linge si unul pentru ordonanţe, precum şi o încăpere
omună. De-â lungul peretelui stâng din prima jumătate a
oridorului se afla o masă dreptunghiulară cu scaune, deasupra
ăreia era un ceas. Alături fusese instalată o cabină telefonică
iin care telefonistul de serviciu stabilea legăturile telefonice
:u exteriorul ale participanţilor la consfătuiri.
O uşă în peretele stâng al coridorului ducea la toalete, si tot
tcolo fusese amenajat culcuşul căţelei lui Hitler, Blondi. împerecherea ei, la sfârşitul lui ianuarie 1945, cu dulăul doamnei Troost

nu dusese la niciun rezultat. De aceea s-a mai făcut o încercare, de data aceasta cu câinele Reichsleiterului* Alfred Rosenberg, ideologul partidului naţional-socialist. Hitler a pus să fie montat
un radiator în colţul lui Blondi, iar la începutul lunii aprilie s-a
produs în sfârşit mult aşteptatul eveniment fericit: Blondi a fătat
opt pui. Trei au supravieţuit. Celui mai puternic dintre ei, Hitler
i-a dat numele „Wolf", propria sa poreclă, în aprilie 1945, Hitler obişnuia să stea ore în şir într-un fotoliu din coridorul
buncărului, jucându-se cu Wolf, preferatul său.
Prima parte a coridorului era despărţită de cea de-a doua, aşa-numitul spaţiu de depozitare, printr-o uşă blindată. In faţa ei
tăcea de gardă un ofiţer din garda de corp a lui Hitler. Participanţii
ia consfătuire îl aşteptau pe Hitler în spaţiul de depozitare. Pereţii
erau împodobiţi cu tablouri mari si valoroase, în special cu peisaje
* Reichsleiter reprezenta una dintre cele mai înalte funcţii politice
în ierarhia partidului naţional-socialist. Reichsleiterii erau subordonaţi
fie direct fiihrerului, fie locţiitorului acestuia, răspunzând în faţa
acestora privitor la atribuţiile de natură politică pe care le exercita
pe întreg teritoriul Reichului. (n.tr.) ,.>....tji,..,_. ,..^

italiene. De-a lungul peretelui din dreapta se aflau zece-şaisprezece
scaune, vizavi de ele era o banchetă capitonată, si în faţă, o masă
mare, dreptunghiulară, cu mai multe scaune capitonate. La stânga
si la dreapta banchetei erau de asemenea uşi blindate. Cea din
stânga ducea în încăperile particulare ale Evei Braun si ale lui
Hitler, cea din dreapta, în spaţiul de depozitare.
în faţa încăperilor lui Hitler se afla o mică anticameră, în
spatele uşii ei era un paravan pentru ca participanţii la consfătuiri
să nu poată arunca nicio privire în apartamentul lui Hitler şi al
Evei Braun.
în spatele uşii duble a anticamerei se afla biroul lui Hitler, cu podeaua acoperită în întregime de un covor gros şi moale, înăuntru se găseau, în dreapta uşii, o masă de scris mare si un scaun. Pe masă erau o lampă mare din bronz, o garnitură de
birou, telefonul, un atlas al lumii si o lupă. Hitler îşi lăsa de
obicei şi ochelarii acolo. Deasupra biroului atârna, într-o ramă
ovală, o imagine-bust a lui Frederic al II-lea, pictată de Menzel, tablou la care Hitler ţinea foarte mult. De-a lungul peretelui
de vizavi se aflau o canapea, o masă şi trei scaune tapiţate cu
mătase. Deasupra canapelei, peretele era împodobit cu o natură
moartă, la dreapta era o măsuţă de ceai, la stânga, un radio.
Peretele din dreapta era împodobit cu o lucrare valoroasă de
Lucas Cranach.
Uşa de alături ducea în dormitorul lui Hitler, a cărui podea era
de asemenea acoperită de un covor. Se aflau acolo un pat cu
noptieră, un şifonier de haine, o masă mobilă pentru ceai, un seif
in care Hitler păstra documente secrete, un raft de cărţi si o butelie

de oxigen. O uşă ducea din biroul lui Hitler în baia pe care Hitler 0 împărţea cu Eva Braun. De acolo se ajungea în budoarul Evei °raun, precum si în mica încăpere ce-i servea drept dormitor si carneră de zi. Acolo se găseau un pat cu o cuvertură închisă la culoare, o măsuţă rotundă şi un fotoliu. O lampă înaltă cu picior raspândea o lumină difuză. De-a lungul peretelui de vizavi se <ttlau patul Evei Braun, un şifonier de haine si o ladă pentru câine. °deaua era acoperită de un covor cu modele întunecate. Pereţii împodobiţi cu tablouri înfăţişând flori. Printr-o a doua uşă această cameră se ajungea în anticameră. ^

în spaţiul de depozitare se afla, în stânga, o masă mare cu lămpi şi telefoane. Pe ea se mai găseau o trusă de compas, o lupă, creioane si ochelarii lui Hitler. în faţa mesei erau mai multe caune, printre ele şi un taburet capitonat pentru picioare. De-a •ungul celorlalţi pereţi era o banchetă tapiţată. în dreapta intrării e aflau un aparat radio şi un alt telefon.

La capătul spaţiului de depozitare se găsea aşa-numita •cluză cu o uşă blindată. Prin ecluză se ajungea, trecând prin louă ieşiri de urgenţă, în grădina Cancelariei. De la ieşirea lin dreapta, o scară spiralată placată cu piatră ducea în sus. Deasupra acestei ieşiri fusese construit un turn cubic cu ziduri groase din beton, unde o santinelă a serviciului de securitate păzea intrarea în buncărul antiaerian al lui Hitler. Afară, în 'aţa intrării, făcea de gardă o altă santinelă din garda de corp i lui Hitler.

De la ieşirea de urgenţă din dreapta se ajungea la suprafaţă je o scară de incendiu din fier. Era apărată de un turn cilindric :u o cupolă, în care fuseseră instalate cuiburi de mitraliere si Dosturi de observaţie. Si aici făceau de gardă SS-işti din garda ie corp a lui Hitler. Turnul avea legătură telefonică cu buncărul.

Podeaua, placa tavanului si pereţii laterali ai buncărului Fuhrerului erau din beton de calitate superioară, cu o grosime de trei metri. Tavanul era întărit în plus cu armătură de fier foarte solidă, însă nici măcar toate astea nu i se păreau lui Hitler suficient de sigure. A ordonat ca buncărul să fie acoperit cu un strat de pietriş gros de un metru, în care fuseseră trase plase de oţel. în afară de asta, a ordonat ca accesul dinspre Cancelarie să fie construit în zigzag şi asigurat cu uşi grele blindate.

Hitler părăsea buncărul doar pentru consfătuirea de zi şi pentru masa de prânz. La începutul lunii februarie 1945, grădina de iarnă a Vechii Cancelarii a fost distrusă de o bomba, iar consfătuirile au fost mutate în biroul lui Hitler din Noua Cancelarie. Hitler ajungea acolo prin grădină. Dacă în timpul consfătuirii de zi, în Berlin se dădea alarma antiaeriană, aceasta avea loc în buncăr. Consfătuirea de noapte se tinea numai în buncăr.

De când venise de la Bad Nauheim la Berlin, pe 12 ianuarie

1945, Hitler nu mai lua masa decât în compania Evei Braun Ş1
a secretarelor. Alte persoane nu mai erau invitate, 'ti...

în această perioadă, relaţia dintre Hitler şi Goring a început
să se răcească, lucru vizibil mai ales la consfătuirile militare.
Hitler era cel care se distanţa. Ii reproşa tot mai des lui Goring
- uneori ridicând vocea - că aviaţia militară nu-si făcea treaba.
Hitler trecea uneori chiar si la injurii:
„în aviaţie nu sunt decât nişte indivizi cu gura mare!"
„Aviaţia ar trebui să intre în pământ de ruşine că avioanele
inamice se simt ca acasă deasupra Germaniei!"
„Dacă aviaţia nu-i în stare să zboare, atunci să lupte măcar
la sol!"
„Datele privind numărul avioanelor inamice doborâte sunt
false!"
„Mulţi aviatori nu-si merită decoraţiile!"
Goring nu răspundea nimic acestor acuzaţii. Singura sa
reacţie a fost că nu-şi mai purta decoraţiile - cel puţin pe
moment. Dacă la consfătuire era vorba despre aviaţie, Goring
se depărta demonstrativ de masă ori părăsea încăperea.
Roşu de furie, Hitler i-a prezentat odată lui Goring un articol
de ziar în care se spunea că acesta mergea la Schorfheide la
vânătoare de mistreţi. Hitler a strigat la el că, dacă tot nu avea
altă treabă decât vânătoarea de mistreţi, măcar să fie atent ca
acest lucru să nu ajungă în presă.
Hitler i-a retras lui Goring răspunderea pentru construcţia
avioanelor de vânătoare cu reacţie si l-a însărcinat pe Himmler
cu această chestiune. Acesta l-a numit director de producţie
Pe inginerul Kammler, Obergruppenfuhrer SS, care răspundea
deja din toamna anului 1944 de producţia de rachete şi comanda
o unitate specială dotată cu VI şi V2.312 ,y •, 312 Obergruppenfuhrer SS Hans Kammler a
fost numit la 27.3.1945
comandant suprem cu puteri depline pentru dezvoltarea, testarea şi
Producţia avioanelor de vânătoare cu reacţie. De la 8.8.1944, Kammler
a activat în calitate de împuternicit general pentru producţia rachetelor
y2 si comandant suprem însărcinat cu introducerea în luptă a acestora.
Incepând din ianuarie 1945, a supervizat si a condus în calitate de
comandant utilizarea efectivă în luptă a rachetelor VI. în subordinea

în timp ce se depărta de Goring, Hitler l-a atras tot mai
mult pe Goebbels lângă el. Relaţia dintre cei doi a devenit foarte
repede deosebit de strânsă. Goebbels nu participa la consfătuirile

militare, însă Hitler îl chema zilnic si discuta cu el despre orice.
în ultimele luni de război, Goebbels a avansat în postul de cel
mai apropiat consilier al lui Hitler.
La sfârşitul lunii februarie 1945, medicul ORL-ist, profesorul
von Eicken, i-a operat lui Hitler corzile vocale. Constatase
•xistenţa unui polip care se formase din cauză că Hitler striga
orea mult. Intervenţia a decurs fără complicaţii. Hitler a fost
însă împiedicat să vorbească o săptămână întreagă, altminteri
risca să-şi piardă vocea cu totul, în aceste zile, aghiotanţii lui
Hitler îi prezentau în buncăr situaţia de pe front. Ordinele si
indicaţiile le scria pe paginile unui carneţel.
în timp ce rusii înaintau în front larg în zona Grupului de
Armate „Vistula" din Pomerania spre Oderul Inferior, pe o fâşie
de coastă de 50-100 de kilometri lăţime, între Danzig şi Stettin, se mai aflau 20 de divizii germane.
La o consfătuire de la începutul lui martie 1945, Hitler a făcut
o estimare a situaţiei de pe front. Situaţia de pe Oder şi din
Pomerania i se părea şi lui foarte critică, însă a tras concluzia
că era posibil să le dea acum ruşilor o lovitură puternică. A
declarat: „Rusii nu-şi vor continua ofensiva traversând Oderul
în direcţia Berlin, fiindcă flancul lor drept este ameninţat de
trupele germane concentrate în Pomerania. Atât timp cât n-au
înlăturat acest pericol, nu trebuie să ne temem de un atac asupra
Berlinului. Asta înseamnă că în perioada următoare vor fi
imobilizate forţe puternice ale ruşilor în Pomerania, ceea ce
ne dă posibilitatea să străpungem poziţiile ruseşti de la sud de
Stettin şi să atacăm în spatele frontului rusesc pe Oderul
Inferior. Această operaţiune le va crea trupelor germane din
lui Kammler se mai afla si programul atomic german, în cartea sa
Hitlers Bombe, Rainer Karlsch arată că, în martie 1945, au fost
efectuate teste cu arme nucleare tactice.

pomerania un anumit spaţiu, astfel încât vor putea sa atace
frontul rusesc la sud de Danzig, să-1 străpungă şi să înainteze
în direcţia Schneidemiihl-Posen."
Guderian a fost împotriva planului lui Hitler. A declarat că, dat fiind că ruşii ajunseseră deja pe Oderul Inferior si se aflau
la 90 de kilometri de Berlin, cu siguranţă vor încerca să
cucerească Berlinul cât mai curând. Prin urmare, planul elaborat
de fiihrer era sortit din start eşecului. Toate forţele trebuiau
concentrate în vederea apărării pe râul Oder. Hitler s-a înfuriat
din cauza acestei obiecţii si s-a ambalat teribil, ceea ce nu i se
mai întâmplase în faţa lui Guderian.
„Taci din gură, Guderian!" a strigat. „Ruşii nu vor fi atât de
tâmpiţi ca noi când eram în faţa Moscovei şi am vrut s-o cucerim
imediat. Doar dumneata, Guderian, ai fost primul care voia să

intre cu armata în Moscova. Deci nu se poate să nu ştii cum s-a terminat povestea!"
Guderian a pălit. Himmler, care urma să preia comanda operaţiunii conform planului lui Hitler, l-a sprijinit pe Guderian.
S-a lăsat o linişte mormântală. Nu se mai auzea decât respiraţia agitată a lui Hitler. După o scurtă pauză, a spus că estimarea sa era singura corectă, doar diletanţii şi începătorii ar putea judeca altfel. Hitler a ordonat ca trupele de pe Oderul Inferior să fie retrase si să se alcătuiască două detaşamente de şoc.
Acestea urmau să atace de la sud de Stettin si de la capul de pod situat pe malul estic al râului Oder între Kiistrin si Frankfurt, să străpungă frontul rusesc şi să-1 împingă înapoi. Lovitura principală urma să fie dată de grupul de la Stettin.
La consfătuirile ulterioare, Guderian a atras mereu atenţia asupra faptului că ruşii îşi concentraseră forţe importante pe Oderul Inferior, conform datelor furnizate de serviciile germane de informaţii, ceea ce pleda în favoarea argumentului că intenţionau să-şi continue atacul asupra Berlinului.
Hitler a insistat ca planul său să fie urmat.
Contraatacul trupelor germane, efectuat în prima fază, conform indicaţiilor lui Hitler, din spaţiul Stettin, s-a oprit încă din primele zile în focul artileriei ruseşti. w: ; r

Hitler îşi ieşise din minţi de furie. L-a luat la rost pe Guderian i pe un şcolar în prezenţa tututor participanţilor la consfătuire. strigat spunând că Guderian condusese atacul în aşa fel încât -cesta fusese sortit eşecului si că făcuse acest lucru în mod atenţionat. I-a reproşat şi lui Himmler că se lăsase îmbrobodit le Guderian.
în zilele următoare, trupele ruseşti şi-au concentrat atacurile ;u împotriva Berlinului, ci împotriva Pomeraniei, iar Hitler a înfuriat şi mai mult. Insista că avea dreptate, că el era :ngurul care înţelegea intenţiile ruşilor. Pentru a demonstra cest lucru, a cerut protocoalele consfătuirilor la care se dezbătuse iodul de acţiune al ruşilor. Hitler i le-a dat lui Goebbels pentru i acesta să se familiarizeze cu ele. Goebbels le-a luat cu el şi le-a înapoiat apoi lui Hitler cu un bileţel pe care scrisese: Mein Filhrer, de ce nu-i demiteţi pe generalii ăştia incapabili?"
începând din această zi, relaţia dintre Hitler şi Guderian a deteriorat. Himmler a pierdut comanda Grupului de Armate Vistula" şi a fost înlocuit cu general-colonelul Heinrici.313
urios şi jignit, Himmler s-a retras la sanatoriul Hohenlychen, ondus de Gruppenfiihrer SS Gebhardt. I-a transmis lui Hitler l era bolnav. Din acel moment, şeful SD şi al Serviciului de ecuritate al Reichului, Obergruppenfuhrer SS* Kaltenbrunner, î devenit un participant permanent la consfătuiri. Este adevărat

uşă că nu spunea nimic, ci doar stătea si asculta.
Hitler nu a pomenit nimic despre motivele pentru care
;,altenbrunner era prezent la consfătuiri, în anturajul său se
resupunea că Hitler, care se simţea tot mai nesigur, dorea să-i
r/ertizeze în acest fel pe participanţii la consfătuiri.
Suntem la mijlocul lunii martie 1945. în anticamera biroului
u Hitler din Noua Cancelarie a Reichului s-au strâns participanţii
ermanenţi la consfătuirea de zi, aşteptându-1 pe Hitler. Ordo313 Heinrici l-a înlocuit pe Himmler în funcţia de comandant
iprem al Grupului de Armate „Vistula" pe 22.3.1945.
* Grad superior din ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului
; general de divizie din armată, (n.tr.)

nanţele SS serveau băuturi alcoolice si o gustare rece. La bufet, Guderian a dat pe gât mai multe pahare de coniac. Ai fi zis că
voia să prindă curaj înainte de consfătuire.
între timp, Hitler a sosit din buncărul său, însoţit de Linge, si, trecând prin grădina Cancelariei, a intrat în birou. I-a cerut
iui Linge să-i poftească în birou pe cei strânşi în anticameră.
SS-iştii din garda de corp au deschis larg uşile. Primul care a
intrat a fost Goring.
L-au urmat Donitz, Keitel, Jodl, Guderian, Kaltenbrunner
si ceilalţi. Hitler stătea la masa mare de marmură si a dat mâna
cu toţi.
în timp ce aghiotanţii Johannmeyer si Giinsche, precum si
aghiotantul lui Guderian, von Freytag-Loringhoven, întindeau
pe masă hărţile Frontului de Est, Guderian i-a spus ceva lui
Hitler. Acesta a mirosit alcoolul si s-a îndepărtat cu un pas. Fără
să-i răspundă lui Guderian, Hitler a luat loc într-un fotoliu de
la masa pe care erau întinse hărţile. Guderian, care din cauza
coniacului nu se mai ţinea foarte bine pe picioare, se sprijinea
de masă.
Cu limba cam grea, a raportat despre situaţia de pe Frontul de
Est, începând cu Grupul de Armate „Sud". Câţiva dintre ascultători
rânjeau pe ascuns şi-şi dădeau coate în timp ce-1 ascultau pe
Guderian. Din ceea ce spunea reieşea că acel contraatac al
Grupului de Armate „Sud" împotriva capetelor de pod ruseşti de
pe Dunăre si Drava, la sud de Balaton, se desfăşura foarte încet.
In continuare, Guderian a relatat că străpungerile în forţă ale
faşilor în Silezia si Boemia împotriva Grupului de Armate „Centru"
fuseseră oprite până acum, cu excepţia unor străpungeri izolate.
Acolo se dădeau lupte înverşunate. Ambele părţi înregistrau
pierderi grele, în zona Grupului de Armate „Vistula", rusii pătrunseseră, prin Koslin şi Kolberg, până la Marea Baltică, izolând în
acest fel una de alta unităţile plasate în Pomerania.
Guderian a adăugat că pierderile erau foarte mari şi că toate

rezervele fuseseră aruncate în luptă. „Ar fi util", a spus Guderian, »ca Grupul de Armate «Kurlanda» să fie mutat pe Oder."
La ultimele cuvinte ale lui Guderian, Hitler a sărit în picioare.
i se congestionase, a măturat hărţile de pe masă, a început

nori

lovească în ea cu pumnii, urlând că Guderian se înşela de
It în privinţa situaţiei de pe Frontul de Est.
„Nu ai estimat corect situaţia de la Moscova din iarna lui
11!" a strigat Hitler. „Nu ai cunoscut situaţia de pe Vistula la
•şovia în ianuarie 1945! Ai construit fortăreţe între Vistula
3der şi ai imobilizat acolo zeci de mii de soldaţi, în loc să-i
niti pe front. Si n-ai estimat corect nici situaţia de pe Oder!"
Guderian a pălit. Cu respiraţia tăiată, si-a dus mâna la inimă
i început cu voce stinsă: „Mein Filhrer, nu aveţi dreptul să-mi
rbiti aşa. Nimeni nu s-a chinuit atât de mult ca mine să-i
rească pe ruşi, în măsura în care asta e..."
Hitler a încheiat consfătuirea. Toţi au părăsit sala, si el a rămas
.gur în birou.
începând din acea zi, Guderian nu a mai venit la Hitler. Fusese
mis din funcţia de şef al Marelui Stat Major al Armatei de
cat.314 Locul lui a fost luat de generalul Krebs, care-1 înlocuise
doar câteva săptămâni înainte pe generalul Wenck, grav rănit
:r-un accident de automobil, la conducerea departamentului
eraţional al înaltului Comandament al Armatei de Uscat, ebs fusese înainte şeful statului major al feldmareşalului
adel, cu care semăna foarte mult în ceea ce priveşte mobilitatea
gesturile vioaie. Krebs era bun prieten cu Burgdorf, iar ulterior
a împrietenit si cu Goebbels si Bormann.
314 Guderian a fost demis 28.3.1945.

ţie 1945: C^troofosinsiVei de la lacul Balaton

,'• 'Ji * '* '
"; '-;   î i

-uiţi t

Iţ! l
Capitolul 14
La începutul lunii martie 1945, Hitler a ordonat ca, în zona
Grupului de Armate „Sud", să fie comasate forţe importante, printre care Armata 6 Blindată a lui Sepp Dietrich, sub comanda
generalului Wohler. Hitler pregătea o contraofensivă la lacul
Balaton.
Ţelul strategic consta în distrugerea marelui cap de pod
realizat de ruşi între Dunăre si Drava, la sud-vest de Budapesta;

trupele ruseşti urmau să fie împinse înapoi peste Dunăre, iar
Budapesta, recucerită.
Hitler intenţiona să înlăture cu această operaţiune pericolul
care ameninţa sudul Germaniei si regiunea petrolieră de la
lacul Balaton. Aici se afla ultima rezervă importantă de petrol
de care mai dispunea Germania, dacă nu luai în calcul micile
zăcăminte din Austria si Germania.315
Hitler a ordonat ca operaţiunea de la lacul Balaton să fie
pregătită cu deosebită atenţie.
In acest scop l-a convocat pe Sepp Dietrich; din Armata 6
Blindată, aflată în subordinea acestuia, făceau parte diviziile de
elită ale SS precum Leibstandarte „Adolf Hitler", „Das Reich", ..Totenkopf, „Wiking", „Hohenstaufen", „Frundsberg", „Hitlerjugend" si altele.316 Hitler i-a cerut lui Dietrich angajarea totală în
această operaţiune a armatei sale blindate si victoria cu orice preţ.

315 Zona petrolieră de la Nagykanisza a fost ocupată de Armata
Rosie la 2.4.1945.

316 Armata 6 Blindată avea în subordine, începând din martie 1945, Divizia l SS Blindată „Leibstandarte «Adolf Hitler»", Divizia 2 SS Blindată
"kas Reich", Divizia 9 SS Blindată „Hohenstaufen" si Divizia 12 SS Blindată

o' st,.

Contraofensiva de la lacul Balaton a eşuat. Rusii au oprit
upele germane cu lovituri grele în flancuri încă din primele
i le ale atacului, le-au împins înapoi pe poziţiile iniţiale si le-au
oligat să se retragă, în direcţia nord-vest, spre graniţa auslo-ungară, provocându-le pierderi grele.317
Hitler l-a demis imediat pe generalul Wohler şi l-a înlocuit
u generalul Rendulic, un austriac care fusese înainte de Anschluss
i armata austriacă.318 Hitler îi acordase însemnul de Aur al
artidului pentru fidelitate absolută.
Eşecul contraofensivei de la lacul Balaton l-a zguduit puternic
e Hitler. Speranţele pe care si le pusese în diviziile sale SS se
mlberaseră. în timpul consfătuirilor militare la care nou-numitul
(f al Marelui Stat Major, generalul Krebs, a prezentat pentru
ima dată raportul, fiind nevoit să relateze despre retragerea
.•matei lui Sepp Dietrich, Hitler şedea la masă cu capul în
<iept si complet debusolat.
La o consfătuire ulterioară a sosit un mesaj de la Sepp Dietrich
ire spunea că armata sa pierdea în luptele sângeroase un număr
nens de oameni si tancuri; Hitler a sărit în picioare, zbierând:
Diviziile mele SS au uitat să lupte! Au ajuns nişte laşi!"
A căzut înapoi pe scaun şi a fixat cu privirea obtuză un punct
naginar. Faţa i se contracta. Tocmai diviziile SS pe care le
i ezentase forţelor armate drept exemplu şi model, onorându-le

11 denumiri deosebite, tocmai pe ele trebuia acum să le acuze
j laşitate.
1 Iitlerjugend". Diviziile SS Blindate „Totenkopf" („Cap de mort") si
/iking" se aflau în cadrul ofensivei de la Balaton în subordinea Armatei
din Gruparea de Armate „Balck". în schimb, Divizia 10 SS Blindată
rundsberg" fusese plasată în martie 1945 în subordinea Armatei 9 si
imisă pe Vistula.
317 Operaţiunea „Sonnenwende" („Solstiţiul"), prin care se urmărea
alizarea unei străpungeri dinspre lacul Balaton spre Dunăre, a
:eput la 6.3.1945. Trupele germane au înaintat 20-30 de kilometri, •egistrând pierderi grele, pentru ca, în cele din urmă, unităţile
rmane să nu mai poată face faţă rezistenţei înverşunate a ruşilor.
17.3.1945, Armata Roşie a trecut la contraatac si a respins ultima
' ;nsivă germană.
318 Rendulic a fost numit comandant suprem al Grupului de Armate
ud" la 25.3.1945.

După consfătuire, Hitler l-a chemat pe Giinsche în birou si
1-a întrebat dacă Sepp Dietrich vorbise cu el înainte de contraofensiva de la lacul Balaton. Giinsche a răspuns afirmativ. I-a
relatat lui Hitler că Sepp Dietrich îşi exprimase încrederea în
legătură cu operaţiunea ce urma să se desfăşoare. Regretase
doar că armata sa lupta în Ungaria, si nu în Pomerania, pentru
că el voia să se bată pentru Germania, nu pentru Ungaria. Hitler
a mârâit: „Sunt convins că Guderian i-a băgat asta în cap."
Hitler l-a întrebat apoi pe Giinsche ce ştia despre comandanţii
diviziilor din armata lui Sepp Dietrich şi ai regimentelor Leibstandarte SS „Adolf Hitler". Giinsche a subliniat că Peiper, comandantul regimentului blindat al Leibstandarte, si Hansen, comandantul Regimentului l Infanterie Motorizată, precum si
Sandig, care comanda Regimentul 2 Infanterie Motorizată, făceau
parte din Leibstandarte din 1933, luptau pe front încă de la
începutul războiului si fuseseră decoraţi cu distincţii înalte.
Hitler i-a tăiat vorba: „Bine, bine, lasă-mă acum."
După ce a devenit evident eşecul definitiv al contraofensivei
de la lacul Balaton, Hitler l-a chemat pe Giinsche la el si i-a ordonat
să redacteze un ordin către comandantul Armatei 6 Blindate, Sepp
Dietrich, în care arăta că Leibstandarte nu mai era demnă să poarte
numele „Adolf Hitler". Giinsche, care fusese el însuşi membru al
Leibstandarte, s-a prăbuşit uluit pe un scaun din faţa biroului lui
Hitler şi a început să redacteze ordinul. Hitler alerga încoace şi
încolo prin încăpere. După ce Giinsche a şters de mai multe ori ce
scrisese, luând-o de la început, textul a fost în final pus pe hârtie:
„Ordon: deoarece Leibstandarte nu a îndeplinit sarcina pe care
i-am dat-o şi nu a demonstrat spiritul combativ pe care-1 aşteptam
de la ea, este nedemnă de a purta numele «Adolf Hitler»."
Hitler, care între timp observase ezitările lui Giinsche, s-a apropiat

de el şi a spus: „Las-o baltă, o să vorbesc personal cu Himmler."
Himmler, care nu reuşise încă să treacă peste demiterea sa din funcţia de comandant suprem al Grupului de Armate ..Vistula", se afla în continuare la sanatoriul S S Hohenlychen.
La ordinul lui Hitler, a participat a doua zi din nou la consfătuire. Aici Hitler şi-a revărsat furia împotriva lui Sepp Dietrich
Şi armatei acestuia: „Leibstandarte nu mai există! ,. v,,, ;,vj,..•-...?, 304

•'•

Nu este demnă să-mi poarte numele! Himmler, te duci 3ersonal la Dietrich! Le retrag numele tuturor diviziilor. Jos cu însemnele de pe mâneci! Si la Dietrich! Spune-i lui Dietrich că, dacă diviziile SS continuă să se retragă, le iau toate stindardele, iar ofiţerilor si soldaţilor le retrag decoraţiile!"
Himmler a răspuns cu voce stinsă: „Cum ordonaţi, mein Fu/irer!"319
Goring a încercat cu prudenţă să-1 facă pe Hitler să se răzgândească. A spus că o asemenea pedeapsă era prea dură pentru diviziile SS care-si vărsaseră sângele pe Frontul de Est pe tot parcursul războiului. Argumentul l-a înfuriat însă si mai mult Hitler. Si-a comparat soarta cu cea a lui Frederic al II-lea, care în Războiul de Şapte Ani pedepsise si el mai multe regimente pentru laşitate. „Frederic cel Mare le-a retras regimentelor sale numele, stindardul si decoraţiile! Nici eu nu voi ezita să-i împuşc pe SS-işti dacă se retrag în continuare!"
Deoarece Hitler ameninţase să le retragă diviziilor S S stindardul de luptă, la începutul lunii aprilie doi ofiţeri ai lui Sepp Dietrich au apărut la Giinsche pentru a lua stindardul de luptă al Leibstandarte pe care Giinsche îl păstrase pentru ei în buncărul ancelariei. Nu era purtat decât la parade. Giinsche le-a dat drapelul fără ca Hitler să ştie. Ofiţerii i l-au dus lui Sepp Dietrich, al cărui stat major se afla pe atunci în apropiere de Viena.
In luptele care au urmat pe segmentul sudic al Frontului de Est, Grupul de Armate „Sud", din care făceau parte diviziile SS ale Armatei 6 Blindate, fusese aruncat înapoi în Austria. La Viena, care la ordinul lui Hitler trebuia apărată până la ultimul om, a izbucnit o revoltă a populaţiei împotriva autorităţilor germane.320 Hitler i-a ordonat lui Kaltenbrunner, originar din Austria, fost şef al poliţiei din Viena înainte ca Hitler să-1 numească şef al Serviciului de Securitate al Reichului, să plece imediat la Viena si să înăbuşe revolta cu toată duritatea. Trupele

319 Himmler a plecat la 28.3.1945 cu avionul în Ungaria pentru a îndeplini personal ordinul lui Hitler. Dietrich a fost numit comandant de luptă al oraşului Viena la 2.4.1945. Şi-a exprimat iritarea în

legătură cu retragerea titlului de onoare „Adolf Hitler" cu ocazia unei
consfătuiri: „Hitler ne face laşi; două treimi dintre oamenii mei zac
ub pământ si el ne face laşi!" •••.-.- — ., »

ruseşti au intrat însă pe 13 aprilie în Viena si au salvat populaţia <je Kaltenbrunner, măcelarul lui Hitler. Acesta a plecat spre Viena pentru a îndeplini ordinul lui Hitler, însă nu s-a mai întors la Berlin. A dispărut pur si simplu. După cum s-a dovedit mai târziu, preferase să dispară în Vest, la anglo-americani.
Când trupele ruseşti au ajuns la râul Oder în zona Kustrin-Frankfurt, aflându-se practic la porţile Berlinului, Hitler a început să se îngrijoreze în legătură cu siguranţa rămânerii sale în Cancelarie. Se temea mai ales de posibile tulburări sau chiar de izbucnirea unei revolte în rândurile berlinezilor. De aceea a ordonat numirea în funcţie a unui comandant de luptă al Cancelariei Reichului, care să organizeze apărarea clădirii si a întregului cartier guvernamental. La propunerea lui Burgdorf, Hitler l-a numit în acest post mai întâi pe locotenent-colonelul Pick. La dorinţa lui Hitler însă, acesta a fost înlocuit după trei săptămâni de Giinsche. în calitate de comandant de luptă al Cancelariei Reichului si al cartierului guvernamental, Giinsche îi era subordonat lui Hitler personal.
Cartierul guvernamental cuprindea pe atunci următoarele străzi: Unter den Linden, Wilhelmstrasse, Behrenstrasse, Mauerstrasse, Wilhelmplatz, Vossstrasse si Hermann-Goring-Strasse până la Poarta Brandenburg, precum si Cancelaria.
Apărarea Cancelariei, comandată acum de Giinsche, consta în două batalioane de gardă ale Leibstandarte, Regimentul de Gardă „Berlin" care ţinea de Divizia Blindată „Grossdeutschland", Regimentul SA „Feldherrnhalle", precum si forţele poliţiei de Protecţie si ale SD. în subordinea lui Giinsche se mai aflau câteva companii ale „Volkssturm" si compania de escortă a ftihrerului, sub comanda directă a Obersturmbannfiihrerului SS Drobe.321 Aceasta din urmă fusese iniţial încartiruită în cazarma batalionului de gardă al Leibstandarte din Berlin-Lichterfelde, însă ulterior fusese mutată în Cancelaria Reichului.

321
320 O revoltă plănuită de ofiţeri a eşuat din cauza unui act de trădare. La 8.4.1945, trei dintre ei au fost spânzuraţi în public.
Este posibil să fie vorba despre Heinrich Doose.

La ordinul lui Giinsche, cartierul guvernamental a fost împrejnuit cu un cordon de apărare format din poziţii de foc puternic
mtărite. Trecerea prin Poarta Brandenburg a fost barată. Pe
poartă, sub Quadriga, au fost postate mitraliere. S-au spart
:reneluri în zidul grădinii de la vila lui Goebbels din HermannGoring-Strasse pentru a se instala acolo cuiburi de mitraliere.
3e-a lungul zidului exterior al grădinii Ministerului de Externe, atuat pe aceeaşi stradă, a fost construită o uriaşă poziţie de
foc din plăci de beton cu creneluri pentru mitraliere. Intrările
hnspre Hermann-Goring-Strasse în grădină si la garajele
Cancelariei Reichului erau apărate de cuiburi de foc. Ruinele
magazinului universal AWAG322, vizavi de Cancelaria Nouă, care fusese bombardat, au fost împrejmuite cu sârmă ghimpată
"i mine. Pe toate străzile care dădeau în Wilhelmplatz s-au
instalat cuiburi de foc şi bariere blindate care puteau bloca la
evoie imediat accesul către piaţă, între ruinele caselor distruse
""e la intersecţiile Behrenstrasse cu Mauerstrasse si Unter den
inden cu Wilhelmstrasse se aflau poziţii de foc fortificate. Pe
coperişurile clădirilor ministeriale au fost create cuiburi de
i 3C. Cu o atenţie deosebită a fost fortificată Cancelaria. Balconul
are dădea în Wilhelmplatz, unde Hitler primise, în zilele de
'lorie, ovaţiile naţional-socialiştilor din Berlin, servea acum
rept poziţie pentru mitraliere, căci de acolo se putea deschide
jcul asupra Wilhelmplatz si Wilhelmstrasse.
La ambele intrări principale ale Noii Cancelarii de pe
osstrasse fuseseră plasaţi saci de nisip si bariere pentru ca
itrările să poată fi blocate imediat la nevoie. Ferestrele clădirii
iseseră deja baricadate si înţesate cu mitraliere, în grădina
ancelariei Reichului se aflau mortierele şi rezervele de
luniţie. în grădina Ministerului de Externe, care se învecina
j cea a Cancelariei, Eva Braun şi secretarele lui Hitler puteau
322 Este vorba despre magazinul Wertheim din strada Leipzigrma A. Wertheim AG funcţiona după „arianizare" sub denumirea
NAG: Allgemeine Warenhandelsgesellschaft (Societate Generală de
}merţ cu Bunuri de Consum).

pentru secretare

face exerciţii de tragere, în cazul în care ar fi fost nevoite să se
apere în lupta împotriva populaţiei din Berlin. Numărul
santinelelor din Cancelaria Reichului a fost triplat. La fiecare
intrare şi ieşire au fost postaţi permanent mai mulţi oameni.
Giinsche era obligat să-i raporteze imediat lui Hitler. Acesta
s-a arătat foarte mulţumit, dar dădea mereu noi ordine. Odată
însă l-a chemat pe Giinsche si s-a răstit la el supărat:
„Doamnele mele (secretarele) s-au plâns că pot ajunge la
serile de ceai din buncăr doar pe ocolite şi că sunt oprite de
nenumărate santinele."

Giinsche a încercat să explice că doar pe timp de noapte, din raţiuni de securitate, erau mai multe santinele, însă Hitler 1-a întrerupt iritat: „Pe mine nu mă poate apăra nimeni. Pe mine mă apără doar providenţa."
în ciuda „protecţiei providenţei", Hitler nu a schimbat nimic si nu a ordonat o reducere a măsurilor de securitate.
în timp ce pe frontul dintre Oder si Berlin au fost create nenumărate puncte de sprijin şi cuiburi de rezistenţă, se lucra cu înfrigurare la fortificarea Berlinului, în tot oraşul, populaţia muncea din greu pentru a ridica baricade, a instala bariere blindate si a săpa tranşee.323 Conducerea generală era în mâinile lui Goebbels, în calitate de comisar pentru apărare al oraşului Berlin, si ale lui Schach, Gauleiterul adjunct al partidului naţional-socialist în capitală. Aproape că nu exista stradă pe care să nu apară un obstacol din molozul si pietrele caselor bombardate. Axa est-vest dintre Poarta Brandenburg si Coloana Victoriei a fost amenajată ca pistă de aterizare pentru avioane. Pentru ca pista să atingă o lăţime de 50 de metri, au fost scoase felinarele de pe ambele părţi ale străzii. Poarta Brandenburg si Coloana«Victoriei au fost dotate cu lumini de poziţie pentru

323 Ordinul de creare a poziţiilor fortificate în capitală si în jurul acesteia fusese dat la 9.3.1945 de comandantul „Zonei de Apărare Berlin", generalul de divizie Hellmuth Reymann. Acesta a atras în niod special atenţia asupra faptului că lupta pentru Berlin nu avea să fie o bătălie în front deschis, ci o luptă urbană. Prin urmare, s-a luat 'n calcul si s-a acceptat un număr corespunzător de victime din rândurile populaţiei civile. n! •;;. .-j-: .,.,,. ..•.•..».•*••*>

avioane. Coloane lungi de soldaţi, „Hitlerjugend" si „Volkssturm" au ieşit la marginea oraşului, unde s-au postat în poziţiile de apărare.
în timp ce capitala se pregătea febril pentru luptele de rezistenţă, guvernul lui Hitler se pregătea de fugă. Semnalul pentru evacuarea autorităţilor superioare de partid si de stat a venit de la Bormann. Lungi coloane de vehicule mari, negre le transporta în adăposturile pregătite în regiunea Salzburg-Berchtesgaden-Bad Reichenhall din sudul Germaniei.
Toate instituţiile primiseră ordinul de a lăsa la Berlin doar un mic grup de conducere, alcătuit din zece sau cincisprezece funcţionari, care puteau fi scoşi oricând din capitală cu avionul, în timp ce instituţiile Reichului erau evacuate, Hitler i-a cerut administratorului său, Arthur Kannenberg, să pună la adăpost toate obiectele de valoare din Cancelarie şi din proprietatea sa personală. Mobilierul de valoare, tapiţeriile, covoarele si tablourile au fost duse la castelul Moritzburg, situat pe un deal, la 15 kilometri de Dresda. Obiectele de artă plastică si statuile

aduse la vremea respectivă din Italia au fost transportate în
zona Stutţgart de Walter Ehardt, Obersturmbannfuhrer în garda
de corp a lui Hitler. Linge a dat dispoziţii ca biblioteca personală
a lui Hitler să fie transportată cu trenul la Bad Aussee lângă
Salzburg, unde fuseseră construite buncăre solide. Bormann a
ascuns acolo şi arhiva departamentului extern din Miinchen al
cancelariei partidului, care-şi avusese sediul în „Casa Brună".324
Biblioteca a fost însoţită la Bad Aussee de Obersturmbannfuhrer
Adolf Dirr din garda de corp a lui Hitler. Porţelanul proprietate
de stat în valoare de multe milioane de mărci, folosit odinioară
la recepţiile oficiale, a fost transportat la Bayreuth de Kannenberg
personal şi nu s-a mai întors niciodată la Berlin.
în cea de-a doua jumătate a lunii martie 1945, trupele ruseşti
I
au nimicit trupele germane din Pomerania. Au cucerit porturile
Danzig şi Gdynia, ambele importante baze de submarine şi de
324 Cancelaria partidului se afla din 1941 în clădirea administrativă
la PNS din spatele Konigsplatz, clădire finalizată în 1937.;^"^ ••'"

aprovizionare de la Marea Baltică. Doar în Peninsula Hela, o
fâşie îngustă de nisip din faţa Golfului Danzig, mai rămăseseră
câteva unităţi germane. Frontul germano-sovietic trecea de
mult de-a lungul liniei Stettin-Kustrin-Frankfurt-Guben, dar
Hitler continua să afirme la consfătuiri: „Totul depinde de cât
de solid este frontul de pe Oder."
Burgorf a sugerat ca Hitler să se deplaseze odată pe frontul de
pe Oder pentru a le insufla trupelor germane curaj. Hitler ezita, în buncăr se simţea mai în siguranţă. La sfârşitul lunii martie s-a
decis totuşi să plece pe Oder, dar nu la soldaţii din prima linie.
După un plan elaborat de Burgdorf, Hitler urma să se deplaseze
la statul major al comandantului Armatei 19, generalul Busse, cumnatul lui Burgdorf, în zona Kiistrin-Frankfurt, iar apoi să
viziteze statul major al generalului Huebner, care comanda o
divizie de infanterie de rezervă325 din cadrul Armatei 9 a lui
Busse. Vizita lui Hitler urma să fie exploatată la maximum din
punct de vedere propagandistic si să se desfăşoare sub sloganul:
„Fuhrerul se află în persoană pe Frontul de Est!" Fotografii lui
Hoffmann, si Frentz, realizatorul jurnalelor de actualităţi de
la cartierul general al lui Hitler, urmau să se îngrijească de
fotografiile si filmările corespunzătoare.
Hitler a plecat la 27 martie 1945 înainte de masă, într-un
moment în care nu se mai aşteptau atacuri aeriene asupra
Berlinului.326 Hitler şi-a părăsit buncărul obosit si cu paşi nesiguri.
325 Huebner comanda Divizia „Doberitz" (303 I.D.), o divizie de
infanterie alcătuită la Doberitz ca unitate de alarmă. Diviziile de

infanterie de rezervă („Volksgrenadier-Divisionen") au fost înfiinţate începând din octombrie 1944. Urmau să fie folosite preponderent în apărare si au fost alcătuite în grabă din părţi ale armatei de rezervă, resturi ale unor divizii distruse, personal de sol al aviaţiei militare si soldaţi în permisie, în ceea ce priveşte personalul si armamentul, erau mai slab dotate decât diviziile de infanterie, cu toate că dotarea materială era bună, cuprinzând între altele tunuri de asalt, arme automate s.a. Aceste divizii au înregistrat pierderi masive din cauza Pregătirii deficitare.

326 Călătoria lui Hitler pe frontul de la Kustrin nu a avut loc la 27.3.1945, ci, după însemnările din jurnalul lui Martin Bormann, la 3.3.1945. Motivul datării inexacte a rămas neclar.

Era palid, cute adânci îi brăzdau faţa, avea pungi mari sub ochi. Mâna stângă îi tremura si mai tare decât de obicei. Loviturile armatei ruseşti de pe Frontul de Est, începând cu ofensiva de pe Vistula de la 12 ianuarie 1945, îl transformaseră într-un bătrân neputincios. La intrarea în buncăr sosiseră şase maşini mari de teren din coloana lui Hitler. Bormann, Burgdorf, Fegelein, Morell, Stumpfegger, Hewel, Lorenz şi aghiotanţii lui Hitler aşteptau deja lângă maşini. Hitler s-a îndreptat cu paşi târşâiti spre ei şi i-a salutat cu o strângere moale de mână. Linge l-a ajutat apoi să se urce în maşina de teren mare şi confortabilă. Singur nu ar mai fi reuşit. La el în maşină au urcat Bormann, Burgdorf, Fegelein şi Linge. în ultimul timp, Bormann, Burgdorf şi Fegelein erau prieteni la cataramă şi nedespărţiţi, în statul major al lui Hitler li se spunea „trifoiul". Linge a luat loc în spatele lui Hitler, şi coloana s-a pus în mişcare. Plecarea lui Hitler a fost ţinută în cel mai strict secret. Maiorul Johannmeyer, aghiotantul lui Hitler, controlase traseul cu o zi înainte. Pentru Huebner şi Busse anunţarea vizitei avusese un caracter strict confidenţial.

Maşina era închisă. Se duseseră zilele în care Hitler trecuse prin Berlin, stând în picioare în maşina deschisă, aclamat de popor. Acum îşi ridicase gulerul hainei din piele şi se aşezase cât mai aproape de şofer. Vehiculul lui Hitler era urmat de alte două cu soldaţii din comandoul lui de escortă, apoi cu aghiotanţii şi Morell. In maşinile următoare se aflau Stumpfegger, Hewel şi Lorenz. Acesta din urmă trebuia să scrie pentru presă despre „vizita pe front a lui Hitler". Coloana se încheia cu o maşină de rezervă. Hitler a fost tot mai iritat pe măsură ce coloana a trecut pe bulevardul Unter den Linden, a traversat Alexanderplatz şi s-a îndreptat prin Frankfurter Allee spre cartierele muncitoreşti din nord-estul Berlinului. Se tot foia pe scaun, fiind agitat şi nervos. Muşchii feţei îi zvâcneau, în maşină se lăsase o linişte mormântală. Toţi se temeau de izbucnirile de furie ale lui Hitler.

Dintr-odată, i-a aruncat lui Linge, care şedea în spatele lui, mănuşile cenuşii din piele de căprioară si s-a răstit: „Te rog
să-mi dai nişte mănuşi mai lejere! Astea mă strâng şi-mi opresc
circulaţia!"

Linge i-a întins o altă pereche de mănuşi de aceeaşi mărime.
Hitler le-a pus şi le-a găsit potrivite. „De ce nu mi le-ai dat
imediat?" s-a răstit la Linge, în maşină s-a făcut din nou linişte.
Drumul urma să dureze cam o oră si jumătate. Coloana a ajuns
în cele din urmă la conacul spaţios în care era cazat statul
major al comandantului Armatei 9, generalul Busse. Linge l-a
ajutat pe Hitler să coboare. Busse l-a întâmpinat împreună cu
cei mai apropiaţi colaboratori din statul său major. II aşteptau
cu braţul ridicat pentru salutul fascist. Hitler a încercat să pară
plin de energie. Fotografii lui Hoffmann si Frentz şi-au îndreptat
obiectivele aparatelor spre el. A dat mâna cu fiecare.
Busse l-a condus apoi în încăperea cea mai mare a casei, unde îl aşteptau şi alţi ofiţeri ai statului major. Hitler i-a salutat
si pe ei cu o strângere de mână. S-a apropiat de masa mare pe
care erau întinse hărţile operaţionale ale frontului de pe Oder.
Hitler a adoptat o poziţie „fotogenică". Şi-a strâns braţul stâng
lângă trup pentru ca mâna să nu-i mai tremure. Alături de el
s-a postat generalul Busse pentru a-i expune situaţia de pe
segmentul său de front. De cealaltă parte a mesei s-au plasat
Bormann, Burgdorf şi Fegelein. Aghiotanţii lui Hitler, medicii, Hewel, Lorenz si SS-iştii din garda de corp s-au grupat în jurul
mesei împreună cu ofiţerii de stat major ai lui Busse. Totul era
pregătit pentru ca Hitler să fie fotografiat „lângă soldaţii care
luptau pe frontul de pe Oder".
Busse i-a prezentat lui Hitler situaţia: poziţiile sale de pe înaltul
mal vestic al râului Oder dominau întregul mal estic. Sistemele
de apărare succesive atingeau o adâncime de 15-20 de kilometri.
Hitler l-a întrebat pe Busse câtă muniţie avea la dispoziţie pentru
artilerie si pentru apărarea antiaeriană folosită în luptele la sol.
Răspunsul lui Busse nu l-a satisfăcut pe Hitler şi acesta a
declarat că avea să se îngrijească de o aprovizionare maximă
cu muniţie a armatei lui Busse. După o jumătate de oră, Hitler
a plecat mai departe spre statul major al diviziilor lui Huebner, situat la 20 de minute de mers cu maşina, la Wriezen. Generalul
l~a explicat pe scurt lui Hitler situaţia de pe segmentul său de
front, însă aceste detalii nu-1 prea interesau pe Hitler. El venise
^ Huebner în primul rând pentru a-1 însărcina cu investigarea

motivelor reale pentru care podul de la Remagen, de pe Rin, nu fusese aruncat în aer, astfel încât americanii traversaseră
râul fără nicio problemă.327 Huebner era cunoscut drept un
fidel al lui Hitler. Acesta i-a acordat Crucea de Cavaler si a
rămas la statul său major mai mult de o oră.328 După aceea s-a
întors la Berlin, iar înspre ora 5.00 după-amiaza era din nou
în buncăr.
Aceasta a fost vizita pe front a lui Hitler, prezentată cu mult
tămbălău propagandistic în presă si în jurnalele de actualităţi.
Au fost făcute public fotografii cu titluri precum „Fiihrerul la
soldaţii săi de pe Oder", imagini cu ofiţerii de stat major ai lui
Busse si Huebner, cu grangurul de partid Bormann, cu Fegelein, şmecherul de la Gestapo, cu diplomatul Hewel, cu şarlatanul
de pe Kurfurstendamm, Morell, ofiţeri SS, soldaţi din garda de
corp a lui Hitler şi aghiotanţi.
Hitler îl însărcinase pe generalul Huebner cu alcătuirea si
conducerea unei Curţi Marţiale şi îi ceruse să plece pe Frontul
de Vest pentru a investiga şi a-i găsi pe vinovaţii care nu
aruncaseră în aer podul de pe Rin de la Remagen în timpul
retragerii trupelor germane pe malul de est al Rinului. Vinovaţii
trebuiau pedepsiţi. Huebner urma să-i raporteze doar lui Hitler
personal despre această chestiune. Pe Frontul de Vest situaţia
se prezenta în felul următor: la l martie 1945, anglo-americanii
ajunseseră la Rin, la nord si la sud de Diisseldorf. După ce
traversaseră la 15 martie râul Mosel la vest de Koblenz, au
pătruns până la Rin, în regiunea dintre Koblenz şi Bonn. Pentru
a le opri înaintarea, toate podurile peste Rin au fost aruncate
în aer, cu o singură excepţie - podul de la Remagen.

327 Huebner a condus într-adevăr Curtea Marţială de Vest, însă
capul de pod de la Remagen a fost realizat de abia la 7.3, deci la
patru zile după vizita lui Hitler la Huebner. Huebner a venit la 9.3 la
buncărul fiihrerului si a fost numit de Hitler preşedinte al Curţu
Marţiale.

328 Huebner nu a primit Crucea de Cavaler în timpul vizitei Iu1
Hitler, ci de abia pe 9.3.1945.

în timpul unei consfătuiri, Jodl i-a raportat lui Hitler că
acest pod căzuse în mâinile americanilor, care acum ajunseseră, fără nicio luptă, pe malul estic.329 Jodl a raportat că podul
fusese pregătit pentru a fi aruncat în aer. Americanii începuseră
deja trecerea, iar detonatorul electric n-a declanşat. Auzind aceste
cuvinte, Hitler, care până în acel moment îl ascultase liniştit pe
Jodl, a sărit în picioare strigând: „Am ordonat ca podurile de

peste Rin să fie dinamitate la timp! Podul de la Remagen le-a fost
lăsat intenţionat americanilor! Asta este sabotaj si trădare!"
Hitler îi arunca lui Jodl priviri furioase. Era pentru prima dată
când se înfuria în asemenea hal ascultând raportul lui Jodl despre
situaţia de pe Frontul de Vest. Hitler a sărit din fotoliu, iar Keitel, care stătea la stânga lui, s-a dat înapoi speriat. Donitz, Bormann, Krebs, Burgdorf, Koller, Christian si aghiotanţii stăteau tăcuţi în
jurul mesei. Jodl a vrut să răspundă, însă Hitler s-a întors
dintr-odată spre Keitel si i-a ordonat să înceapă imediat investigaţiile pentru a afla cine se făcea răspunzător de faptul că podul
de la Remagen nu fusese dinamitat. Investigaţiile arătaseră că
podul nu fusese distrus, chipurile, pentru că pe malul vestic al
Rinului se mai aflau resturi ale trupelor germane care urmau să
folosească podul pentru a se retrage. Fuseseră urmărite apoi de
unităţi americane, iar detonatorul electric nu a funcţionat.
Comandantul podului, responsabil cu dinamitarea, a căzut
ulterior în luptă. Acesta a fost rezultatul investigaţiilor ordonate
de Keitel.
Hitler nu a crezut această versiune. A declarat că vina era pur
şi simplu aruncată asupra comandantului mort al podului. De
aceea i-a trasat lui Huebner sarcina de a efectua o a doua
329 Podul Ludendorff de la Remagen a căzut în mâinile armatei
americane în amiaza zilei de 7.3.1945, în timpul unei acţiuni de
cercetare, în decurs de 24 de ore, 8.000 de soldaţi americani au format
Pe malul estic al Rinului un cap de pod ce nu mai putea fi eliminat.
Toate încercările nemţilor de a distruge podul au eşuat. Afectat de
bombardamente, acesta s-a prăbuşit la 17.3.1945; aliaţii transportaseră
Pe acolo în mod constant trupe de rezervă pentru patru divizii, lncărcându-l în acest fel excesiv. Trecerea Rinului pe la Remagen a
Srabit cu câteva săptămâni înaintarea aliaţilor.3?; . ; ir M/(, /*/;'nfM

investigaţie. Huebner a plecat pe Frontul de Vest, iar curând după
aceea i-a raportat lui Hitler că investigaţiile sale demonstraseră, în afara oricărui dubiu, că ofiţerii unităţilor de pionieri si antiaeriene, care ar fi trebuit să apere podul de la Remagen, fugiseră
la apropierea americanilor fără să mai facă vreo încercare de a
dinamita podul. Chiar si unii ofiţeri fugiseră la americani. Pe
ceilalţi - zece în total - Huebner îi condamnase deja la moarte
si fuseseră împuşcaţi pe loc.330
Faptul că podul de la Remagen a căzut în mâinile americanilor
a avut efecte importante asupra evoluţiei situaţiei de pe Frontul
de Vest. Grupul de Armate „B", sub comanda feldmaresalului
Model, si-a concentrat forţele principale împotriva capului de
pod al americanilor de la est de Remagen, iar din această cauză
în spaţiul Diisseldorf-Bonn au rămas forţe relativ slabe. Americanii
s-au folosit de slăbirea unor segmente de front pentru a forţa

trecerea Rinului la Diisseldorf si în alte localităţi. Frontul german
de pe Rin s-a destrămat, iar anglo-americanii au reuşit să
pătrundă adânc în interiorul Germaniei, fără să ducă lupte
grele. Gruparea de Armate „Model" era în pericol de a fi izolată, în faţa acestei situaţii, Hitler a ţinut o consfătuire specială cu Keitel
si Jodl, la care a participat, ca de obicei, si Giinsche. Keitel
considera că era absolut necesar să se ia o decizie privind regiunea
Ruhr. Jodl a demonstrat, cu ajutorul unei hărţi a Frontului de
Vest, că Grupul de Armate „B", care se mai afla încă pe Rin, era într-adevăr în pericol de a fi izolat de anglo-americani.
„Mein Fiihrer", a continuat Jodl, „trebuie să stabilim acum
neapărat dacă n-ar fi mai bine ca Model să se retragă cu gruparea
lui de armate în interiorul teritoriului german. Acest lucru ar
însemna însă să renunţăm la regiunea Ruhr."
Hitler a ezitat o clipă. Apoi a ordonat: „Model să se retragă
în regiunea Ruhr si să rămână acolo."
330 Huebner a semnat la 16.3 cinci condamnări la moarte, împotriva unui locotenent-colonel, trei maiori si unui căpitan, pentru
că nu dinamitaseră podul. Instanţa de apel din Koblenz a anulat
condamnările în 1966. Huebner a fost condamnat la patru ani de
închisoare pentru ucidere fără justificare legală.

Era ciudat că Hitler i-a dat lui Model ordinul nu de a apăra
regiunea Ruhr, ci doar de a rămâne acolo, în statul major personal
al lui Hitler, acest lucru a fost interpretat ca o intenţie de a
ajunge la o înţelegere cu anglo-americanii împotriva ruşilor.
Din acest motiv, Hitler considera că era important să menţină
industria din regiunea Ruhr ca bază a unei economii de război.
Dacă Gruparea de Armate „Model" ar fi trecut acolo la acţiuni
de luptă, întreprinderile industriale ar fi avut de suferit în mod
serios.331 In afară de asta, Hitler voia să menţină Gruparea de
Armate „Model", cu cei 300.000-350.000 de oameni, în Vest, pentru a avea un atu suplimentar în timpul negocierilor cu
anglo-americanii.
Nu mult după aceea, la începutul lunii aprilie 1945, Gruparea
de Armate „Model" a fost încercuită în regiunea Ruhr. Feldmaresalul, care, împotriva voinţei lui Hitler, nu dorea să renunţe
la luptă, s-a împuşcat după ce încercuirea a fost definitivată.332
Trupele anglo-americane si-au continuat înaintarea la nord si
la sud de regiunea Ruhr, au traversat râul Weser şi au ajuns, la mijlocul lunii aprilie, la Magdeburg pe Elba, aproape fără să
întâmpine vreo rezistenţă.
La mijlocul lunii martie 1945, Hitler a început să convoace
consfătuirile noaptea, la ora 2.00 sau 3.00, din cauză că
bombardamentele asupra Berlinului aveau loc în fiecare seară
până spre miezul nopţii, împiedicându-i pe raportorii din înaltul
Comandament al Armatei de Uscat si din înaltul Comandament
331 întreprinderile din regiunea Ruhr, de pildă fabrica de oţel turnat
Krupp, fuseseră deja avariate de bombardamente.

332 Armata 9 americană, care înainta din nord, si Armata l, care ataca din sud, au făcut joncţiunea la Lippstadt pe 31.3 si au încercuit Grupul de Armate „B" în regiunea Ruhr. La 14.4, aliaţii au reuşit să taie încercuirea în două părţi. Cea mai mică a capitulat la 16.4.1945, iar cea mare, a doua zi. 325.000 de soldaţi germani au fost luaţi Prizonieri. Feldmaresalul Model s-a împuşcat la 21.4.1945 într-o Pădurice de lângă Duisburg, după ce ordonase autodizolvarea Grupului de Armate „B".

IV ."l.
.
(f "l

al Forţelor Armate să ajungă la consfătuiri. Dat fiind că situaţia de pe front se agrava tot mai mult, raportul de la consfătuirile nocturne nu mai era prezentat de aghiotanţii lui Hitler, ci de ofiţerii de stat major, maiorul Friedel de la înaltul Comandament al Forţelor Armate, si, alternativ, de locotenent-colonelul von Knesebeck si de Hermani de la înaltul Comandament al Armatei de Uscat.

Pe 13 sau 14 aprilie, pe la ora trei noaptea, Burgdorf, Zander, Johannmeyer, Giinsche, Hermani si Friedel s-au strâns în holul din buncărul lui Hitler. Ca de obicei pe timpul nopţii, în buncăr domnea o linişte desăvârşită. Nu se auzea decât zumzăitul monoton al ventilatoarelor. Hermani şi Friedel au întins hărţile operaţionale de pe Frontul de Vest si de Est. Ceilalţi participanţi discutau încă în hol. După câteva minute a sosit si Hitler din apartamentul său, unde luase cina în compania Evei Braun si a secretarelor. A schimbat câteva cuvinte cu Burgdorf si a intrat în sala de consfătuire. După ce i-a salutat pe Hermani si pe Friedel, Hitler s-a aşezat în fotoliul său de lângă masa cu hărţi.

Hermani a început să prezinte situaţia de pe Frontul de Est. A relatat despre pregătirile de atac ale ruşilor pe Oder în zona Kiistrin-Frankfurt, despre luptele de apărare de pe segmentul de front al Grupului de Armate „Centru" din Silezia si Boemia, precum şi despre luptele grele din zona Grupului de Armate „Sud", la vest de Viena-St. Polten si la Brno, în Cehoslovacia.

Situaţia de pe Frontul de Vest a fost prezentată de Friedel. El a raportat că americanii înaintaseră în Turingia si mai mult spre est, ocupând oraşele Weimar şi Jena. Hitler, care până atunci ascultase în tăcere şi aparent distrat, a întrebat dintr-odata: „Ce s-a ales de lagărul de concentrare de la Buchenwald?" (Buchenwald, unul dintre cele mai mari lagăre de concentrare din Germania, se afla în apropiere de Weimar.) Friedel nu avea

niciun răspuns. Ceilalţi au schimbat priviri pe furiş si au dat
din umeri. Hitler s-a ridicat. „Unde este Fegelein?", a întrebat.
Giinsche a răspuns că Fegelein se culcase deja. Hitler s-a
enervat. „S-a culcat? Să vină imediat aici, sau", a adăugat, „lasăVorbesc cu Himmler. Fă-mi legătura cu el!"
Himmler l-a întrebat pe Giinsche cu o voce somnoroasă:
„Ce s-a întâmplat?"

Giinsche îi dăduse însă deja receptorul lui Hitler, luând el
însuşi căştile.
Hitler, vizibil îngrijorat, i-a pus lui Himmler aceeaşi întrebare:
unde erau deţinuţii din lagărul de concentrare de la Buchenwald?
Himmler a răspuns că deţinuţii importanţi fuseseră împuşcaţi, jar restul nu putuse fi evacuat de acolo, din motive tehnice.333
Hitler a pălit si mai tare. Cu voce întretăiată, a întrebat: „Ce?
N-au fost evacuaţi de acolo? Probleme tehnice? De ce nu au fost
lichidaţi la timp? Ăştia se vor năpusti acum plini de zel asupra
naţional-socialistilor!"
Apoi a adăugat răguşit: „Himmler, ai grijă ca oamenii
dumitale să nu devină sentimentali! Am aşteptat mai multe de
la dumneata!"334
După care Hitler a trântit receptorul pe masă şi a părăsit
încăperea.
în prima jumătate a lunii aprilie, programul cotidian al lui
Hitler arăta cam în felul următor:
Linge îl trezea înspre ora 1.00 sau 1.30 la prânz. Hitler se
retrăsese în buncărul său, pe care nu mai voia să-1 părăsească
deloc. Din acest motiv, consfătuirea de zi nu mai avea loc la
Cancelaria Nouă, ci în buncărul fuhrerului. Discuţiile începeau
333 In lagărul de concentrare de la Buchenwald au sosit, începând
din vara anului 1944, transporturi din alte lagăre de concentrare. SS
a încercat să evacueze lagărul începând din 4.4.1945. Nu a reuşit
însă să-i strângă pe cei 6.000 de evrei prevăzuţi pentru marşul morţii.
Evacuarea lagărului de la Buchenwald a început la 7.4.1945. Peste
28.000 de deţinuţi au fost trimişi în transporturile morţii, pe parcursul
cărora au murit înjur de 15.000 de oameni printre care 11.000 de
evrei. Deoarece organizaţia ilegală a deţinuţilor tărăgăna întruna
efctuarea altor transporturi, în lagăr au rămas în jur de 21.000 de
°ameni. Armata 6 Blindată americană a eliberat lagărul de concentrare
de la Buchenwald la 11.4.1945.
334 La 14.4.1945, Himmler le-a ordonat comandanţilor lagărelor
lncă existente: „Predarea nici nu intră în discuţie... Niciun deţinut nu
trebuie să ajungă viu în mâinile duşmanului." La câteva zile după
aceea, după primele negocieri cu diplomatul suedez, contele Folke
"firnadotte, Himmler si-a revizuit ordinul., , .,..,, , ...

înspre ora 4.00 după-amiaza si durau până la 6.00 sau 7.00
seara. Consfătuirile nocturne aveau loc, în funcţie de durata
atacurilor asupra Berlinului, de la ora 2.00 până la 3.00
dimineaţa si durau cam o oră. înainte de a se înfiinţa la ele, Hitler îşi lua ceaiul în birou, cu Eva Braun şi cu secretarele.
Cele patru secretare făceau cu schimbul câte două în fiecare
seară, pentru a putea dormi. Conversaţiile din timpul ceaiului
se învârteau în jurul a tot felul de bârfe: se vorbea despre
aghiotanţii lui Hitler, de exemplu despre relaţia amoroasă a
lui Schaub, ori despre administratorul lui Hitler, Kannenberg, pe care atacurile aeriene îl speriau cumplit. Un alt subiect îl
constituiau reţetele culinare, apoi desigur câinii Evei Braun si
cei ai lui Hitler, Blondi si fiul ei Wolf.
Hitler suferea de insomnie, astfel că aceste întruniri nu se
încheiau decât pe la 5.00 sau 6.00 dimineaţa.
Hitler arăta bătrân şi obosit, încărunţise. Mergea încovoiat
si îşi târşâia picioarele. Era neobişnuit de nervos si agitat, se
înfuria mai uşor decât de obicei şi lua decizii contradictorii.
La începutul lunii aprilie, pe lângă tremurul mânii stîngi a
apărut un alt simptom: începuse să-1 doară ochiul drept. A fost
tratat de cunoscutul oculist berlinez, profesorul Lohlein. Linge
trebuia să-i pună dimineaţa şi seara picături cu cocaină pentru
a-i alina durerile.335 Hitler a spus în legătură cu această nouă
suferinţă: „De abia acum pot să înţeleg cum se simţea Frederic
cel Mare în timpul Războiului de Şapte Ani, când îi cădeau
dinţii din cauza grijilor, în cazul meu, mâna stângă si ochiul
drept au de suferit de pe urma greutăţilor războiului."
Atunci când Hitler ajungea să vorbească despre război, sublinia mereu că trebuia luptat până la ultimul om. Spunea:
335 Lohlein îi prescrisese alifia pentru ochi Pagenstecher, care nu
conţinea cocaină. Morell în schimb a tratat conjunctivitele lui Hitler cu
o soluţie de cocaină 1%. însemnările sale pomenesc trei administrări
ale acestor picături: pe 14.7.1944, pe 8.10.1944 si pe 22.3.1945. în
două cazuri a fost vorba despre conjunctivită cauzată de factori externi
(loţiune pentru păr, praf). La 8.10, plesnise un vas de sânge, în arhive
nu există nicio dovadă privind administrarea regulată a cocainei sau
chiar o dependenţă în acest sens. Hitler era probabil dependent de
substanţa energizantă Pervitin. - - .;...,,.

Nici nu mă gândesc să opresc lupta la douăsprezece fără cinci
minute." în legătură cu Berlinul ameninţat de ruşi, Hitler
afirma: „în Războiul de Şapte Ani, rusii au ajuns până la Berlin, însă Frederic cel Mare a continuat lupta."
De acum încolo, în statul major al lui Hitler nu se mai menţionau
nici victoria, nici înfrângerea. Starea de spirit generală se putea

caracteriza cam aşa: „Fie câştigăm, şi atunci totul este în ordine, fie pierdem, si atunci după noi, potopul."
Hitler se agăţa de speranţa că putea menţine frontul de pe
Oder. Toată atenţia îi era acum absorbită de întărirea acestui
front. Sub lozinca „Apărăm Berlinul pe Oder", lansată de el si
Goebbels, ultimele rezerve adunate erau aruncate zilnic în prima
linie. 120 de baterii antiaeriene au fost luate din Berlin si mutate
pe Oder, unde urmau să fie folosite în luptele la sol împotriva ruşilor.
Hitler se simţea susţinut de declaraţia preşedintelui Statelor Unite, Truman, în decizia sa de a duce lupta împotriva ruşilor până la
capăt. Acesta anunţase, atunci când fusese validat în funcţie, că
„teatrul de război al Americii nu este Europa, ci Asia Răsăriteană".
Hitler a înţeles din această declaraţie că America lui Truman
nu-1 va ataca pe la spate dacă îşi va continua lupta împotriva
bolşevismului.336
încă în primele zile ale lunii aprilie 1945, Hitler convocase
la Berlin trei Gauleiteri din Austria - pe Hofer de la Innsbruck, pe Uiberreither de la Klagenfurth şi pe Eigruber de la Linz.337
Hitler a discutat cu ei în prezenţa lui Bormann. Era vorba despre
ridicarea unei „fortăreţe în Alpi", în munţii austrieci, ca „ultim
bastion" pentru continuarea războiului.
Fortăreaţa din Alpi urma să cuprindă, în afară de munţii
austrieci, şi zona Salzburg-Bad Reichenhall-Berchtesgaden.
336 în timp ce pe continent SUA puteau folosi forţe terestre
Puternice, în Pacific au mers pe operaţiuni combinate, în aer si pe
. Truman era în continuare adeptul strategiei de a încheia mai
războiul din Europa cu o victorie.
337 Convorbirea cu cei trei Gauleiteri, precum si cu generalul
Ferdinand Schorner a avut loc la 5.4.1945.

Bormann si Keitel luaseră măsuri tehnice pentru a crea aici un
adăpost destinat întregului aparat superior de conducere al
Germaniei - cartierul general al lui Hitler, înaltul Comandament
al Armatei de Uscat, înaltul Comandament al Forţelor Armate, cancelaria partidului, toate ministerele Reichului si alte instituţii
ale statului. Se construiseră buncăre, se montaseră linii telefonice
si se creaseră depozite subterane de provizii. O mare parte din
parcul de maşini al lui Hitler fusese deja mutat în Obersalzberg.
Trenul său special staţiona pe o linie secundară într-o pădure
de lângă Miinchen. Escadrila lui Hitler, constituită din 15 aparate
Focke-Wulf 200 si Junkers 52338, aştepta pe aeroportul Gatow, la 20 de kilometri de Berlin, gata de decolare. Bormann vorbea
tot mai des de necesitatea de a muta cartierul general al lui
Hitler cât mai repede în Obersalzberg. însă Hitler refuza toate
propunerile de acest gen, spunând: „Atât timp cât ţine frontul
pe Oder, rămân la Berlin."

După întrevederea cu Gauleiterii austrieci, Hitler a discutat şi cu comandantul suprem al Grupului de Armate „Centru" de pe Frontul de Est, Ferdinand Schorner, despre ridicarea fortăretei din Alpi. Schorner era bun prieten cu Bormann, Burgdorf si Fegelein şi un fidel al lui Hitler. Fusese distins cu însemnul de Aur al Partidului. Hitler îl numea cel mai bun general al său şi îi asculta sfaturile. La consfătuirea în cauză au mai participat, în afară de Hitler şi Schorner, Burgdorf, Fegelein, Giinsche si şeful departamentului operaţional din statul major al lui Schorner, colonelul de stat major von Trotha. Schorner i-a prezentat lui Hitler un plan pentru despresurarea oraşului silezian Breslau, încercuit de ruşi. Propunerea lui Schorner l-a entuziasmat pe Hitler. L-a bătut pe general pe umăr, satisfăcut si cu respect.
După aceea Hitler a mai discutat cu el între patru ochi timp de trei sau patru ore. Cu această ocazie l-a avansat la gradul

338 Junkers 52: avioane standard de transport ale aviaţiei germane. Aparatul, dotat cu trei motoare, putea transporta patru tone de încărcătură pe o distanţă de 1.200 de kilometri. Spre sfârşit1" războiului, escadrila guvernamentală a lui Hitler era formată din 40 de aparate tip Fieseler 156, Focke-Wulf 200, Heinkel III, Junkers 53, Junkers 290 si Siebel 204. „,.,>,-. , •.-..,.

feldmaresal. în statul major al lui Hitler s-a aflat că-i explicase lui Schorner planul său de a continua lupta în Alpi. I-a oferit lui Schorner postul de comandant al ultimului său bastion, fortăreaţa din Alpi.
m
în aceste zile s-a văzut foarte clar care erau generalii fideli lui Hitler: Keitel, Jodl, Krebs, Koller, Greim, Wenck, Busch, Kesselring si Donitz.
Dintre oamenii partidului, cei mai apropiaţi îi erau Bormann, Goebbels, Ley si Axmann, şeful organizaţiei de tineret „Hitlerjugend".
Spre Bormann convergeau toate firele conducerii partidului. Instanţele partidului, Reichsleiterii si Gauleiterii partidului nazist îi erau subordonaţi lui personal. Dispunea de legături radio si telefonice proprii cu Gauleiterii din regiunile germane ocupate deja de anglo-americani. Asemenea contacte nu existau cu zonele ocupate de ruşi, deoarece toate organele superioare de partid fuseseră deja evacuate în Vest. Datorită acestor legături, Bormann era informat în legătură cu toate evenimentele politice şi militare. Era singurul din întreaga structură de conducere a partidului care îi transmitea lui Hitler aceste informaţii. Rapoartele pe care Bormann le primea din zonele germane ocupate de anglo-americani spuneau că forţele de ocupaţie nu-i urmăreau pe membrii partidului nazist; pe unii îi lăsaseră chiar în posturi de conducere din administraţie. Relatându-i lui Hitler aceste lucruri, Bormann sublinia în acelaşi timp că trimiterea unor cadre tinere de partid din Germania de Est în Vest fusese o decizie corectă, pentru că acolo partidul avea şansa de a-şi continua existenţa.
Bormann făcea toate eforturile pentru a ţine în mână conducerea

Partidului naţional-socialist, asigurându-si în acest fel o poziţie
Privilegiată pe lângă Hitler.
De aceea le-a cerut aghiotanţilor lui Hitler să nu lase pe nimeni
^in conducerea partidului în apropierea lui Hitler fără aprobarea
Sa- A justificat această cerere cu argumentul că Hitler era oricum
SllPrasolicitat de problemele militare. Bormann răspundea şi de

S ;%'
WvS"., vn
}i:'<"sv """ii

„Volkssturm" si de evacuarea populaţiei din teritoriile germane
Ide est. Când vorbea despre sfârşitul războiului, repeta la nesfârşit
I că se va ajunge la o înţelegere între Germania şi puterile
occidentale pentru o continuare comună a războiului împotriva
I bolşevismului.
Goebbels, propagandistul-sef al partidului naţional-socialist
îşi comisarul pentru apărare al Berlinului, avea o influenţă
enormă asupra lui Hitler. S-a bucurat de încrederea nelimitată
a acestuia în special în ultimele săptămâni de război. Goebbels
era portavocea lui Hitler în ceea ce priveşte inducerea în eroare
a poporului german. Folosind cuvinte mincinoase, chema la
continuarea până la victoria finală a unui război care practic
| era deja pierdut.
Goebbels a fost cel care a obligat populaţia oraşului Berlin
l - bărbaţi, femei, copii - să construiască sistemele de apărare si
a ameninţat cu represalii. A dat ordin să fie împuşcaţi sau
spânzuraţi toţi cei care ar fi scos steagul alb sau roşu, în cazul
în care armata rusă ar fi intrat în oraş. Acest ordin era îndeplinit, în numele lui Hitler, de
funcţionarii de partid ai „Volkssturm", | subordonaţi în Berlin lui Goebbels.339
Berlinezii, înfometaţi şi obligaţi să presteze aceste munci, l glumeau cu amărăciune: „Schimb portret mare cu Hitler contra
pâine mică Wittler." (Wittler era proprietarul unei mari brutării
| din Berlin).340
Goebbels îşi pusese în aceste zile vechea lui haină din piele
pe care o purtase prin Berlin înainte de venirea la putere a lui
j Hitler. Voia să se prezinte populaţiei oraşului ca „om din popor".
Goebbels l-a susţinut pe Hitler în decizia sa de a continua
l războiul cu orice preţ. Folosea argumente devenite între timp

339 încă de la 3.4.1945, Himmler dăduse asa-nurnitul ordin al steagurilor, care stipula între altele: „Dacă dintr-o casă apare steagul | alb, toate persoanele de sex masculin din acea casă vor fi împuşcate.
340 Pâinea Wittler: fraţii Heinrich si August Wittler au înfiinţat marea lor brutărie în 1898. în timpul celui de-al Doilea Război Mondial au aprovizionat mai ales armata, în 1945, firma şi-a reluat producţia în Berlin-Wedding, în ciuda unor distrugeri de anvergură, iar în 1982 a dat faliment.

ridicole, ca de exemplu: după alegerile prezidenţiale din 1932, partidul nazist pierduse numeroase voturi si ajunsese într-o situaţie critică, în timp ce comuniştii câştigaseră voturi în plus. Cu toate acestea, spunea Goebbels, partidul câştigase puterea. Un miracol de acest gen se va întâmpla si în acest război, iar national-socialismul avea să învingă.

Pe Hitler l-a impresionat această idee a lui Goebbels. Repeta si el acum: „Eu am învins comunismul în Germania. Voi distruge si bolşevismul rusesc."

Printre gărzile de corp ale lui Hitler circula următoarea glumă în legătură cu acest subiect: Zarah Leander este invitată la Cancelaria Reichului pentru a cânta acolo „Ştiu că într-o zi se va întâmpla o minune...". (Era un cântec dintr-un film de dragoste din acea perioadă.)341

Goebbels nu se dădea în lături de la nimic pentru a obliga poporul german să-si verse în continuare sângele în acest război. Apela în acest scop chiar şi la exemple din epoca lui Napoleon. Regizorul de film Veit Harlan a fost însărcinat cu producţia unui film color intitulat Kolberg. Filmul tratează un episod de pe vremea războaielor napoleoniene, în timpul ocupării Germaniei de către Franţa lui Napoleon, trupele franceze asediază timp de câteva luni fără succes oraşul Kolberg din Pomerania; garnizoana prusacă şi populaţia civilă nu s-au predat, în ciuda marilor sacrificii si a lipsurilor îngrozitoare. Acest film urma să arate garnizoanei si populaţiei din Berlin cum trebuiau să lupte împotriva trupelor ruseşti care asediau oraşul.

Deoarece ruşii au străpuns rapid linia de pe Oder, iar Germania a capitulat ulterior, Kolberg nu a mai ajuns în cinematografe. Goebbels a organizat însă o vizionare a filmului în vila sa din "ermann-G6ring-Strasse pentru ofiţerii Regimentului de Gardă '>&erlin" si conducătorii organizaţiei „Hitlerjugend", care c°mandau unităţile „Volkssturm" alcătuite din adolescenţi, a?a-numitele trupe de distrugere a tancurilor. Goebbels i-a invitat

^ Pe Axmann si Giinsche, pe comandantul de luptă din statul

£. 41 Zarah Leander cânta melodia respectivă în filmul Die grosse ebe („Marea dragoste"), produs de UFA în 1942.

major al lui Hitler, colonelul Streve, precum si pe locotenent-colonelul Bărenfãnger, comandantul unui sector al Berlinului. în total erau prezente 80 de persoane. După această vizionare, Goebbels a ţinut un discurs de principiu. Acest film, a declarat el, era menit să-i determine pe berlinezi să urmeze exemplul celor din Kolberg. Chiar dacă si ultima piatră din oraş se va prăbuşi, berlinezii trebuiau să-şi apere ruinele cu unghiile si cu dinţii.

Goebbels a oferit înainte de film o cină pentru oaspeţi, ocazie cu care si-a dat pe faţă toată ipocrizia. Pentru a demonstra că şi el îndura lipsurile războiului, toţi oaspeţii au fost rugaţi să-si predea cartelele de alimente. Aşa cum se preciza în invitaţie, trebuia să le lase la garderobă. Cina nu consta decât într-o cantitate modestă de cartofi si pâine, cu bucăţele minuscule de carne, precum şi înlocuitor de bere, alimente pe care le primeai pe cartelă, însă după ce majoritatea oaspeţilor au plecat şi a rămas doar cercul cel mai apropiat - Axmann, Streve şi Giinsche - tabloul s-a schimbat. Goebbels a deschis bucătăria si pivniţa. In prezenţa soţiei sale si a soţiei scenografului de le Teatrul de Stat, von Arendt, care locuia în vila lui Goebbels, masa a fost încărcată cu toate bunătăţile posibile, şampanie şi cocteiluri. Goebbels şi-a aruncat masca de sobrietate pe care o afişase, în calitate de comisar al Reichului pentru apărare, faţă de ofiţerii invitaţi. Era plin de spirit si nici nu a mai adus vorba de război.

Povestea episoade din viata lui de dinainte de preluarea puterii în 1933. De exemplu, imediat după venirea la putere a lui Hitler, îi dăduse afară pe angajaţii casei de asigurări din oraş, toţi social-democraţi, numindu-i în locul lor pe bătăuşii lui din SA. După aceea însă lucrurile n-au mers bine. Oamenii din SA nu făceau altceva decât să sadă la birouri, cu trabucuri groase în gură, să flirteze cu secretarele şi să bea rachiu. Toata treaba o aruncau, ameninţându-i cu bătaia, în spatele celor câţiva angajaţi vechi rămaşi. Goebbels a spus râzând că a aşteptat cât a aşteptat, dar că apoi fusese nevoit să intervin3 pentru că altminteri casa de asigurări ar fi dat faliment. Nu era însă atât de simplu să-i scoată iar de acolo pe tipii din SA»

care nu erau dispuşi să renunţe fără luptă la posturile lor. Trupele de poliţie trimise în acest scop au fost bătute îngrozitor, în cele din urmă, i-au trimis lui Goebbels o scrisoare de protest cu un ultimatum în care îl somau să le dea înapoi slujbele de la casa de asigurări dacă nu voia să fie el însuşi bătut. La urma urmei, dacă el era ministru, puteau şi ei să fie angajaţi ai casei de asigurări. Goebbels a adăugat, continuând să râdă, că în cele din urmă îi potolise oferindu-le alte posturi bine remunerate si cu muncă puţină.

în aprilie 1945, Ley a încercat si el să joace rolul de mare conducător de trupe. A apărut pe frontul de pe Oder, s-a plimbat

în spatele frontului, a vizitat mici fabrici de armament si i-a îndemnat pe Kreisleiterii si Obergruppenleiterii partidului naţional-socialist să opună rezistenţă înverşunată ruşilor. Ley a alcătuit o „trupă" din femei, fete si băieţi membri ai organizaţiilor naţional-socialiste pe care a botezat-o pompos „Corpul de Voluntari «Adolf Hitler»".342 Ii telefona deseori lui Hitler, îl căuta în buncăr si îi relata despre munca sa „titanică" menită să-i oprească pe ruşi. I-a spus lui Hitler că el cunoştea un om care inventase „radiaţiile mortale". Povestea s-a dovedit a fi însă doar un balon de săpun, ca toată agitaţia lui Ley.343
De fapt, Ley, care avea pe atunci 55 de ani, îşi petrecea majoritatea timpului cu iubita sa, o dansatoare de 18 ani, într-o

342 „Corpul de Voluntari «Adolf Hitler»" a cuprins unităţi create începând din aprilie 1945, compuse din funcţionari fanatici ai NSDAP Şi ai DAF („Deutsche Arbeitsfront" - Frontul German al Muncii); nu există date concludente în legătură cu efectivele lor. Câteva unităţi au fost folosite ca parte a Armatei 12 în timpul bătăliei pentru Berlin, in regiunea Munchen, membrii Corpului au împuşcat si au spânzurat, Pe 28 şi 29.4.1945, mai multe zeci de oameni, după eşecul revoltei grupului de rezistenţă „Freiheitsaktion Bayern" (Acţiunea pentru Ubertatea Bavariei). '
43 Posibilitatea de a produce „radiaţii mortale" era studiată în A, Marea Britanie, Uniunea Sovietică si Germania. Intrau în discuţie l aiaţiile radioactive, undele luminoase si cele sonore, în Tirol, Oirfner" au exPermlentat m timpul războiului un „tun" care urma să °are un om de la o distanţă de până la 60 de metri.

vilă de lux din Berlin-Dahlem.344 Printre jocurile amoroase, redacta articole de ziar în care chema poporul german la fidelitate faţă de fiihrer si le cerea soldaţilor de pe Oder să lupte împotriva ruşilor până la ultima picătură de sânge. Aceste apeluri adresate populaţiei înfometate şi suferinde erau revizuite de iubita lui Ley si publicate apoi în Angriff, cel mai mare ziar din Berlin al partidului naţional-socialist.
Ley era de profesie chimist si lucrase, până la preluarea puterii de către Hitler, la uzinele IG-Farben din Leverkusen. Hitler l-a numit şef al aşa-numitului Front al Muncii, care a luat locul sindicatelor distruse de naţional-socialişti. Hitler îl considera pe Ley un conducător abil al muncitorimii. Toată lumea ştia însă că era un beţiv si un scandalagiu. Prima lui soţie divorţase din cauza numeroaselor legături extraconjugale ale lui Ley. Cea de-a doua, cu care Ley avea trei copii, s-a împuşcat în 1943, tot din cauza exceselor cărora se deda Ley pe moşia sa, Waldbrol, de lângă Essen.345 Hitler i-a luat însă apărarea, declarând: „Ley este un om care-i cunoaşte pe muncitori si ştie cum să se poarte cu ei."
în martie-aprilie 1945 Hitler l-a atras în cercul său de apropiaţi

pe Artur Axmann, conducătorul pe ţară al organizaţiei „Hitlerjugend". Acesta condusese, înainte de preluarea puterii, organizaţia din Berlin a „Hitlerjugend". în 1940 i-a luat locul lui Baldur von Schirach la conducerea centrală a organizaţiei.
Axmann era prieten cu Goebbels. Hitler îl agrea foarte mult. în război fusese pe front cu o divizie SS si îşi pierduse braţul drept în urma unei răni grave. Axmann urma să plece şi el în Germania de Vest împreună cu alte cadre tinere ale partidului nazist pentru a conduce acolo activitatea ilegală a grupurilor „Hitlerjugend", contribuind în acest fel la reconstrucţia partidului

344 Ley trăia în acea perioadă cu dansatoarea şi cântăreaţa de origine estonă Madeleine Wanderer.

345 Este vorba despre moşia Rottland de lângă Waldbrol. Aici se afla un sanatoriu al eparhiei evanghelice Koln. Ley a cumpărat domeniul în 1935 cu 125.000 de mărci si a construit aici o moşie exemplară. Vecinii au fost expropiaţi, clădirile demolate si înlocuite cu construcţii monumentale, în 1945, Ley a dat ordin ca principal să fie distrus de SS.

0ational-socialist. Insă la dorinţa sa, Axmann a rămas la Berlin. A declarat că va pleca doar atunci când va pleca si Hitler.
în martie si aprilie, Axmann şi-a intensificat activitatea de mobilizare a organizaţiei „Hitlerjugend" pentru „Volkssturm" si de comasare a tinerilor în trupele de distrugere a tancurilor create pentru frontul de pe Oder, iar mai târziu si pentru luptele împotriva ruşilor din Berlin. Dorea să-i demonstreze lui Hitler că tineretul îl sprijinea şi că era gata să lupte pentru el. Axmann a indus în eroare tineretul german, prezentându-i demenţa continuării războiului ca pe o luptă pentru interesele poporului german. A încercat să-i convingă pe adolescenţi că Hitler şi poporul erau tot una si că a muri pentru Hitler însemna a muri pentru Germania.
Axmann a adus copii de 14-16 ani în grădina Cancelariei, unde i-a prezentat lui Hitler ca pe nişte „luptători". Ceremonia a fost regizată ca un spectacol mistic. Douăzeci de băieţi au dat onorul, în formaţie militară. Hider a ieşit din buncăr, iar Axmann a anunţat
avântat: „Mein Fiihrer, băieţii dumneavoastră se prezintă la datorie!"
Ca la o paradă, Hitler a trecut în revistă formaţia de băieţi, cu braţul ridicat ca la salutul fascist si a strigat: ‚Jtieil, băieţi!"
Băieţii au răspuns: ‚fîeil, mein Fiihrerl"
Hitler a strâns mâna fiecăruia. A ţinut un scurt discurs în care le mulţumea pentru „lupta activă" şi a subliniat că, fără îndoială, Germania avea să învingă. Axmann îi aşezase în aşa fel încât cei mai mici se aflau pe flancul stâng. Era o imagine sinistră, dacă te gândeai că aceşti copii cu obrajii bucălaţi urmau să fie trimişi să lupte cu tancurile ruseşti, că-i aştepta o moarte futilă si absurdă. Hitler le-a prins cu gesturi ample Crucea de Fier la piept si l-a mângâiat pe obraz pe cel mai mic dintre ei.
Apoi i-a salutat încă o dată cu braţul ridicat: „Hei/, băieţi!"
Axmann a strigat: „Pentru fuhrerul nostru iubit: Sieg Heil!
% HeW. Sieg Heil!"

Axmann a organizat pentru Hitler această paradă a copiilor în
^Prilie 1945 în grădina Cancelariei.346 După aceea, Hitler s-a retras
11 "Uncăr, iar Axmann şi-a trimis „trupa" în poziţiile de luptă.
2n 46 Decorarea celor 30 de băieţi din „Hitlerjugend" a avut loc pe
^ -3.1945 cei maj mic dintre ei de abia împlinise doisprezece ani.
Cena a fost filmată pentru jurnalul săptămânal de actualităţi.

Printre persoanele cele mai apropiate de Hitler în această perioadă se număra si ministrul înarmării si producţiei de război, Albert Speer. Hitler s-a apropiat de Speer mai ales din cauza dorinţei sale de a încheia o alianţă militară cu Marea Britanic si Statele Unite împotriva Uniunii Sovietice folosindu-se în acest scop de legăturile industriaşilor germani.
Speer era prieten şi cu Eva Braun. Era singurul ministru care participa la discuţiile intime dintre Hitler şi Eva Braun în încăperile acestora, în ultimele zile din aprilie, Speer a vrut să-i scoată pe Hitler şi pe Eva Braun cu un avion Fieseler Storch din Berlinul complet încercuit de trupele ruseşti. La 22 aprilie, Speer a plecat de la Berlin la Hamburg. De acolo a organizat aprovizionarea cu arme şi muniţii a trupelor asediate din Berlin.
Avioanele aterizau pe pista de rulare amenajată pe axa est-vest între Poarta Brandenburg si Coloana Victoriei sau îşi paraşutau încărcătura în diferite puncte ale Berlinului.
Relaţia lui Hitler cu Himmler s-a înrăutăţit tot mai mult din cauza situaţiei de pe Frontul de Est. A început cu înfrângerea din Pomerania, pentru ca apoi relaţia dintre cei doi să se deterioreze tot mai mult atunci când Hitler a tras la răspundere diviziile SS ale Armatei 6 pentru eşecul de la lacul Balaton.
Himmler se afla la locul său de comandă, în trenul special cu numele de cod „Steiermark". Acest tren staţiona pe o linie secundară la Hohenlychen în Mecklenburg, la 100 de kilometri de Berlin. Himmler nu mai venea la Hitler din proprie iniţiativă, ci numai dacă era chemat. Giinsche a aflat că Himmler îşi pregătise în apropierea locului său de comandă de lângă Berlin mai multe brigăzi cu tunuri de asalt şi regimente de rezervă cu efective de 15.000-20.000 de oameni,' care, conform ordinului lui Hitler, ar fi trebuit să fie trimise pe frontul de pe Oder. Gunsche i-a raporta1 acest lucru lui Hitler, care l-a chemat pe Himmler şi a strigat la el: „Himmler, nu permit să faci ce vrei! La ce-ţi trebuie dumitale o armată personală? Fă bine şi îndeplineşte ordinele mele!"
Ieşind de la Hitler, Himmler l-a chemat pe Gunsche şi s-a răstit la el: „Cum ai îndrăznit să-i raportezi asta fiihrerului? Ai noroc că nu eşti în subordinea mea!"
De atunci, Hitler nu l-a mai chemat pe Himmler la &•
Himmler a mai apărut o singură dată până în momentul l0

care Berlinul a fost cucerit de trupele ruseşti - de ziua de naştere
a iui Hitler, pe 20 aprilie. Cu trei zile înainte de sinuciderea lui
Hitler, la 27 aprilie, s-a aflat că Himmler începuse pe cont
propriu negocierile cu contele suedez Bernadotte, considerat
intermediarul anglo-americanilor. în timpul unor discuţii
prealabile cu Bernadotte, Himmler se declarase dispus să
accepte cererile britanicilor şi să înceapă negocierile pentru o
pace separată fără Hitler. Himmler îşi păstra trupele pentru a-1
înlătura pe Hitler cu forţa în cazul în care negocierile cu
Bernadotte ar fi dus la rezultate pozitive.347 Goring nu mai venea
decât la consfătuiri. Hitler nu-1 mai invita la el, ca pe vremuri.
într-o seară, la începutul lunii aprilie, Giinsche a dat de
Goebbels în sufrageria Cancelariei Reichului; Goebbels tocmai
discutase cu Hitler, iar acum îşi lua singur cina. L-a invitat pe
Gunsche să ia loc la masă cu el. Goebbels părea abătut. I-a pus
lui Gunsche întrebări în legătură cu măsurile de siguranţă din
cartierul guvernamental. Gunsche i-a vorbit despre diferitele
poziţii de luptă, despre barierele blindate si alte obstacole
ridicate în acea zonă. Goebbels l-a ascultat cu atenţie, apoi a
spus că el constatase cu satisfacţie că si vila sa era apărată de
mai multe poziţii de foc. După care Goebbels a început să vorbească
despre disponibilitatea Berlinului de a se apăra şi a declarat
cu patetismul ce-i era tipic: „Am cucerit Berlinul pentru fuhrer
în 1933. Şi-1 voi apăra."
Apoi a amintit de numeroşii membri ai conducerii de partid
care părăseau precum şobolanii vaporul ce se scufunda. Printre
347 înlăturarea lui Hitler cu forţa nu s-a menţionat în timpul
Discuţiilor dintre Himmler si Bernadotte. în timpul primelor două
'ntrevederi, în martie si la începutul lui aprilie, contele suedez a obţinut
^liberarea mai multor sute de deţinuţi din lagărele de concentrare.
a 21.4, Himmler nu a dat niciun fel de asigurări si nu a acceptat
Berile lui Bernadotte privind transformările politice. La 23.4, f^nimler i-a comunicat
suedezului că Hitler era probabil deja mort si
"a Prezentat o ofertă de capitulare, cu rugămintea de a o transmite
°mandantului suprem american, Eisenhower. Acesta a respins
si a avut grijă ca, printr-o indiscreţie bine ţintită, să facă
„trădarea" lui Himmler.

ei se număra si Goring.348 Aviaţia militară aflată în subordinea
lui Goring, a spus Goebbels, era principalul vinovat de eşecul
trupelor germane. La care Giinsche a răspuns că cei din
conducerea organizaţiei „Hitlerjugend" se întrebaseră de mai
multe ori de ce Hitler nu-1 demitea pur si simplu pe Goring.
Având în vedere că Goring, conform rezoluţiei Parlamentului, era primul succesor al lui
Hitler, Giinsche i-a relatat lui Goebbels

despre o scrisoare pe care Kurt Petter, Obergebietsfuhrer al organizaţiei „Hitlerjugend", i-o adresase lui Hitler.
După cum se ştia, Petter conducea în Allgău grupurile ilegale de „Hitlerjugend" care fuseseră evacuate acolo din estul Germaniei, în numele „Hitlerjugend", el a declarat că nu-1 va recunoaşte pe Goring drept succesor al lui Hitler şi s-a exprimat în felul următor: „Mein Filhrer, vorbesc în numele organizaţiei «Hitlerjugend» şi vă declar solemn că «Hitlerjugend» rupe toate legăturile cu Goring şi nu-1 mai consideră succesorul dumneavoastră."
Giinsche i-a povestit lui Goebbels că-i înmânase lui Hitler scrisoarea lui Petter. Hitler o citise, dar nu o comentase, făcând doar un gest de lehamite.
După ce Giinsche a terminat de vorbit, Goebbels a spus că Hitler ezita în cazul lui Goring si probabil nu va întreprinde nimic împotriva sa. Giinsche a răspuns că, dacă Hitler nu se putea decide să-1 înlăture pe Goring, atunci această decizie ar trebui luată neapărat de altcineva. „Domnule doctor", a spus Giinsche, „eu cred că i s-ar face un mare serviciu fuhrerului dacă cineva ar plasa câteva mine antitanc sub maşina lui Goring şi l-ar arunca în aer."
Goebbels a tăcut câteva clipe. Apoi s-a ridicat şi a răspuns încet: „Domnule Giinsche, eu nu am auzit nimic. Nu vreau sa am de-a face cu aşa ceva."
Goebbels i-a strâns cu prietenie mâna lui Giinsche şi a ieşit şchiopătând din încăpere. Era evident că Goebbels nu avea
348 Goring a părăsit capitala pe 20.4.1945 si s-a îndreptat spfe Obersalzberg, unde a sosit la 21.4.1945.

nimic împotriva asasinării lui Goring, dar nu dorea să fie implicat personal.
S-au răcit si relaţiile dintre Hitler si Ribbentrop. Cauza era următoarea: Hitler îi reproşa lui Ribbentrop că nu promovase cu energia necesară planul său, al lui Hitler, de a încheia o pace separată cu britanicii şi americanii. Hitler spunea ironic: „Ribbentrop este deja obosit. Doarme!"
Când stătea în picioare si vorbea cu cineva, Ribbentrop avea obiceiul să închidă ochii şi să-si lase capul pe spate de parcă ar fi plutit în alte sfere, întreba apoi dintr-odată: „Ce aţi spus?", ceea ce pentru Hitler era un motiv să constate enervat: „Ăsta doarme în picioare."
Hitler îi reproşa lui Ribbentrop că era incapabil să pregătească terenul pentru o înţelegere cu anglo-americanii; din această cauză a scăzut si prestigiul reprezentantului lui Ribbentrop, Hewel, fapt ce a devenit vizibil după întreruperea discuţiilor din toamna anului 1945 de la Stockholm, legate de o pace separată cu britanicii.349 De atunci, Hitler se distanţa tot mai

mult de Hewel. Spre deosebire de vremurile dinainte, când Hewel făcuse parte din cercul apropiaţilor lui Hitler, luând deseori masa doar cu el şi participând la serile de ceai, acum nu mai venea decât la consfătuiri, în alte momente, Hitler nu-i mai permitea să se apropie de el.

m
•O
,nî>

349 De la începutul anului 1945, însărcinaţii Ministerului de Externe rezentat aliaţilor occidentali şi Uniunii Sovietice, via Stockholm, erna si Madrid, propuneri privind încheierea unor acorduri de pace
. Parată. Ribbentrop căzuse de acord cu Hitler în privinţa acestei n'ţiative, însă Hitler nu-i dădea prea multe şanse de reuşită.

o? ;t.
'v i
t» ', 1 t

Capitolul 15

Consfătuirea nocturnă din 16 aprilie 1945 s-a încheiat înspre ora 3.30 dimineaţa. Locotenent-colonelul de stat major von Hermani, care prezentase situaţia de pe Frontul de Est, plecase de la Cancelarie la cartierul general al înaltului Comandament al Armatei de Uscat de la Zossen, iar maiorul de stat major Friedel, care dăduse raportul despre Frontul de Vest, plecase la Dahlem.

Situaţia de pe Frontul de Est se prezenta în felul următor: lupte grele în zona Grupului de Armate „Sud" din Austria, în special presiune puternică asupra trupelor ruseşti la St. Polten, la vest de Viena, atacuri puternice pe segmentul de front al Grupului de Armate „Centru" la Măhrisch-Ostrau si Brno, precum si în Silezia. în legătură cu frontul de pe Oder, von Hermani a relatat că acolo domnea acalmia. Nu se observaseră decât activităţi de cercetare.

Ca de obicei după consfătuirea nocturnă, Hitler s-a dus să ia ceaiul în biroul său cu Eva Braun si secretarele, doamna Christian si doamna Junge. Burgdorf, Fegelein si Giinsche beau vodcă si coniac în fumoarul Vechii Cancelarii.

înspre ore 5.00 dimineaţa a sunat telefonul la Vechea Cancelarie. Centrala Cancelariei Reichului informa că Burgdorf era cerut urgent la telefon de „Maibach". Acesta era numele de cod al cartierului general al înaltului Comandament al Armatei de Uscat din Zossen. La aparat era generalul Krebs.

Un apel telefonic atât de matinal din partea şefului Marelui Stat Major era ceva neobişnuit. Faţa lui Burgdorf s-a încordat, si cu o mişcare a mâinii le-a cerut lui Fegelein si Giinsche să tacă. A mâzgălit ceva pe o foaie de hârtie şi a strigat în receptor1

Unde? Kiistrin? Si unde încă? Pe tot frontul! îl voi informa
JJ '
imediat pe fiihrer. Dacă afli mai multe, te rog să mă suni

imediat. Mulţumesc!" (Burgdorf se tutuia cu Krebs.)
Burgdorf a pus receptorul în furcă si s-a întors agitat către pegelein si Giinsche: „La ora patru a început pe Oder. Tir puternic de artilerie rusească pe tot frontul. Infanteria rusească si tancurile lor atacă de o jumătate de oră."350
Burgdorf a ridicat din nou receptorul. Din buncăr i s-a spus că Hitler îşi lua ceaiul. Burgdorf a alergat în buncăr, însoţit de Fegelein si Giinsche, pentru a-i transmite lui Hitler informaţiile primite de la Krebs. Santinelele din garda de corp a lui Hitler si din SD, care erau de serviciu la buncăr, au fost foarte mirate să-i vadă pe Burgdorf, Fegelein si Giinsche la această oră târzie. Burgdorf a rugat să i se comunice lui Hitler că avea o informaţie importantă pentru el. Hitler a ieşit imediat în hol, unde-1 aşteptau Burgdorf, Fegelein si Giinsche. Ca întotdeauna când primea o veste neaşteptată, Hitler avea o privire circumspectă. Burgdorf a raportat: „Mein Fiihrerl Tocmai am primit un telefon de la Krebs. La ora patru dimineaţa a început ofensiva ruşilor pe Oder."
Hitler a tresărit. „Unde?" a întrebat.
Burgdorf i-a răspuns că, după un tir concentrat al artileriei . ruseşti, unităţi puternice de infanterie si de tancuri trecuseră la atac pe întreg frontul, în câteva locuri încercaseră să forţeze trecerea peste Oder la adăpostul întunericului. Dinspre capul de pod situat pe malul de vest al Oderului, la Kiistrin, se declanşau atacuri grele. Hitler a cerut şi alte detalii; voia să
350 Ofensiva sovietică de pe Oder, preludiul bătăliei finale pentru rlin, a început pe 16.4.1945 la ora 3.00 cu un tir de artilerie de 25 de minute, după care a urmat asaltul, în această luptă s-au aflat faţă în faţă 2,1 milioane de soldaţi sovietici, dotaţi cu 41.600 de P'ese de artilerie grea, 6.250 de tancuri şi 7.500 de avioane de luptă, ?' un milion de soldaţi germani. Aceştia erau dotaţi cu 10.400 de Piese de artilerie grea, 1.500 de tancuri şi 3.300'de avioane. Pe Parcursul luptei, conform celor mai recente date ale istoricilor militari ^u?i, peste 80.000 de soldaţi ai Armatei Roşii şi-au pierdut viaţa, iar °Q.QOO au fost răniţi. Numărul celor căzuţi de partea germană în atălia finală pentru Berlin nu se cunoaşte.

ştie mai ales dacă trupele fuseseră scoase la timp de sub tirul artileriei ruseşti. Burgdorf a răspuns că nu primise încă detalii de la Krebs. Mâinile lui Hitler se încleştau pe speteaza fotoliului. Se străduia să-şi ascundă agitaţia. Faţa i se contracta spasmodic. Si-a muscat buzele, semn al unei încordări maxime. Apoi a întrebat: „Cât este ceasul?"
„Cinci si douăzeci", a răspuns Giinsche.
Hitler s-a întors din nou spre Burgdorf: „Să mă anunţi imediat ce ai vesti noi. Chiar dacă ţi se spune că m-am culcat. Oricum

nu pot să dorm. Si să mi se facă imediat legătura cu Krebs.
Vreau să vorbesc personal cu el." Hitler s-a întors în birou, unde-1 aşteptau Eva Braun si secretarele.
Din rapoartele care au sosit pe parcursul dimineţii a reieşit
că rusii atacau pe aproape toate segmentele de front. Câteva
străpungeri de importanţă locală fuseseră însă lichidate până
în acel moment.
Hitler s-a culcat, însă nu a reuşit să doarmă. De câteva ori a sunat
după Linge si l-a rugat să-i întrebe pe Burgdorf si Johannmeyer dacă
nu sosiseră vesti proaspete de pe Oder. Burgdorf şi Johannmeyer, care erau în legătură telefonică permanentă cu Krebs, răspundeau că imaginea încă nu era clară deoarece legăturile cu unele segmente de front fuseseră distruse de artileria rusească
şi încă nu fuseseră refăcute.
în acea zi de 16 aprilie, Hitler a stabilit consfătuirea de zi la
2.30 după-amiaza. în holul buncărului fiihrerului s-au strâns
Goring, Donitz, Keitel, Jodl, Krebs, Koller, Burgdorf, Buhle, Winter, Christian, Wagner, Voss, Fegelein, Hewel, Lorenz, aghiotanţii
lui Hitler şi mai mulţi ofiţeri ai Marelui Stat Major. Asemenea
unor generali de pe front, Keitel nu mai purta nici el, din cauza
apropierii frontului, şnurul roşu de general la pantalonParticipanţii stăteau în grupuri şi discutau cu voce tare şi însufleţită
despre ofensiva rusească de pe Oder care începuse în zorii zileiToată lumea îşi exprima speranţa că frontul de pe Oder avea
să reziste. Hitler a ieşit din biroul său, însoţit de Bormanfl'
Toţi au tăcut imediat, au luat poziţie de drepţi şi au ridica1
braţul pentru salut. Hitler le-a strâns în trecere mâna lui Goring'
Donitz, Keitel, Jodl si Krebs.

Pe Krebs l-a întrebat: „Aveţi acum o imagine exactă despre
ce se întâmplă pe Oder?"
Krebs a răspuns: „Da, mein Fiihrer."
Hitler a dat din cap-către ceilalţi si s-a îndreptat apoi împreună
cu Krebs spre depozitul în care se ţineau consfătuirile. Ceilalţi
i-au urmat. Din cauza ofensivei ruşilor de pe Oder, erau prezenţi
toţi participanţii la consfătuire, astfel că spaţiul a devenit prea
strâmt, iar câţiva ofiţeri de stat major si aghiotanţi au fost nevoiţi
să rămână pe hol. Depozitul cuprindea maxim 20 de persoane.
Krebs a început prezentarea cu o privire de ansamblu asupra
situaţiei de pe Oder. A raportat că atacul ruşilor fusese oprit.
Trupele germane şi ruseşti aruncau în luptele înverşunate mii de
tancuri şi tunuri. Krebs a subliniat că, încă din zorii zilei, unităţile
ruseşti primeau sprijin continuu pe calea aerului. A raportat în
continuare că, pe unele segmente de front, ruşii reuşiseră să intre
în poziţiile apărării germane, iar acolo se trecuse la contraatac.
Lovitura principală a ruşilor era dată dinspre capul de pod situat
pe malul vestic al râului Oder, la vest de Kiistrin. Manevrele de
traversare ale ruşilor şi încercările lor de a construi poduri erau
perturbate de artilerie.
Hitler a privit spre Goring, care se aplecase peste masă si se

prefăcea că ar căuta un punct pe hartă. Era modul lui Goring
de a reacţiona atunci când Hitler îl întreba ceva despre acţiunile
aviaţiei militare. Christian a observat privirea lui Hitler şi a
raportat imediat că avioanele germane Stuka bombardau în
special unităţile ruseşti care încercau să traverseze râul Oder.
A vrut să mai adauge ceva, dar Hitler se întorsese deja spre
Krebs: „Continuă, Krebs."
Acesta a arătat harta si a declarat că, după pregătiri ale
artileriei, rusii atacau de la amiază cu puteri sporite şi că situaţia
trupelor germane, mai ales a celor de pe segmentul de front de
la vest de Kiistrin era foarte critică. Hitler s-a ridicat din fotoliu şi
a spus cu voce stinsă: „Trebuie să oprim primele atacuri ale ruşilor, cu orice preţ. Dacă frontul
începe să se mişte, totul este pierdut."
I-a ordonat lui Krebs să afle imediat cum se desfăşurau luptele
ia Kiistrin. Krebs a părăsit depozitul împreună cu aghiotantul
Sau> von Freytag-Loringhoven, pentru a da telefoane. Loringhoven

-a mai întors o dată si a cerut permisiunea de a lua harta
rontului de pe Oder, pentru a putea trece pe loc noile date
rivind situaţia de pe front, în timp ce Krebs vorbea cu statul
ajor al înaltului Comandament al Armatei de Uscat de la
ossen, Goring, Donitz, Keitel şi Jodl îl asigurau pe Hitler că
tacurile trupelor ruseşti de pe Oder vor fi respinse. Hitler a
ai atras o dată atenţia asupra importanţei faptului de a trece
•este primele zile ale atacului si de a le provoca ruşilor pierderi
rele. Keitel şi Jodl l-au aprobat imediat. Au amintit exemple
in Primul Război Mondial, când, în timpul unor lupte între
dversari extrem de bine dotaţi din punct de vedere tehnic, uşmanul nu reuşise să avanseze
decât metru cu metru, din
:auza vitejiei soldaţilor germani, fiind până la urmă obligat să
:edeze si să ducă o luptă de uzură.
Krebs si Loringhoven s-au întors după câteva minute în depozit, itler îi aştepta plin de
speranţe si s-a aplecat imediat asupra
ărţilor. Pe aproape întreaga linie a frontului, atacurile adver;arului erau indicate cu săgeţi roşii.
La Kiistrin, ruşii pătrunseseră
dane în poziţiile germane. Situaţia de pe acest segment de front
jse agrava. Celelalte părţi ale frontului rezistau. Comandantul
suprem al Grupului de Armate de pe Oder, general-colonelul
Heinrici, considerase necesar să se retragă pe segmentul de front
situat la vest de Kxistrin pentru a împiedica o lărgire a străpungerii.
Lui Hitler aproape că i-au ieşit ochii din orbite. I s-au umflat venele
de pe frunte. A lătrat: „Nu! Nu dăm înapoi nici cu un metru! Dacă
nu putem rezista pe Oder, atunci unde? Străpungerea de la Kiistrin
să fie lichidată imediat! Transmiteţi imediat acest ordin!"
Krebs a părăsit din nou depozitul pentru a transmite ordinul
pe front.351 Hitler era indignat. Tuna şi fulgera împotriva lui

Heinrici, care ceruse, cu doar două zile înainte, chiar înainte
de atacul ruşilor, aprobarea de a-si muta centrul de comandă
de la Prenzlau mai la vest, la Neustrelitz în Mecklenburg. Hitler
351 Textul ordinului fusese transmis de Hitler telegrafic la
14.4.1945 către grupările de armate de pe Frontul de Est. Acolo a
ajuns imediat la toate companiile. La 17.4.1945 a fost publicat de
ziarul Volkischer Beobachter (oficiosul partidului nazist, n.tr.) si de
alte cotidiane germane.

ameninţa: „Dacă mai îndrăzneşte vreodată careva, oricine ar
fi, să ceară aprobarea de a-si muta centrul de comandă înapoi
sau de a se retrage, va fi împuşcat pe loc! "
După consfătuire, Hitler a convocat-o pe secretara Christian.
I-a dictat un ordin către soldaţii de pe Frontul de Est, pentru care
s-a folosit aşa-numita hârtie a fuhrerului. In colţul din dreapta-sus
era imaginea unui vultur negru cu zvastica, iar dedesupt scria cu
litere mari „DER FUHRER". Ordinul era acesta: „Din ordinul
fuhrerului! Către soldaţii de pe Frontul de Est! Ultimul atac al
Asiei va eşua!"352
Hitler afirma în acest ordin: „Noi am prevăzut această
lovitură. Din ianuarie anul acesta s-a făcut totul pentru crearea
unui front puternic. Duşmanul este întâmpinat cu focuri grele
de artilerie. Pierderile infanteriei noastre vor fi compensate de
un număr mare de noi unităţi. Unităţi care nu au fost folosite
până acum, formaţiuni nou-alcătuite si «Volkssturm» vor fi
trimise pentru întărirea frontului nostru. Bolşevicii vor suferi
de data asta vechea soartă a Asiei, vor fi nimiciţi în faţa capitalei
Reichului german." Si mai departe: „Berlin rămâne german, Viena va fi din nou germană, iar
Europa nu va ajunge niciodată
rusească."
Cu aceste ultime cuvinte, Hitler şi-a întărit convingerea că
se va ajunge la un front comun al Germaniei hitleriste, Angliei
şi Americii împotriva Rusiei sovietice, îşi punea speranţa în
tendinţele antisovietice din cercurile de conducere britanice si
americane, care se intensificau pe măsură ce trupele ruseşti
avansau în Germania, în Balcani, în Cehoslovacia si Austria.
In încheiere se spunea: „Acum, că destinul l-a luat din această
lume pe cel mai mare criminal de război al tuturor timpurilor, acest război va lua o altă
cotitură." Fraza se referea la moartea
352 Textul era acesta: „Noi am prevăzut această lovitură, si din
ianuarie anul acesta s-a făcut totul pentru crearea unui front puternic.
Duşmanul este întâmpinat de o artilerie formidabilă. Pierderile
infanteriei noastre sunt completate cu nenumărate unităţi noi. Frontul
nostru este întărit cu unităţi de alarmă, formaţiuni noi si Volkssturm.
Bolşevicul va avea de data aceasta vechea soartă a Asiei, va fi nimicit
în faţa capitalei Reichului german."

preşedintelui Roosevelt, survenită în aprilie 1945.353 Din punctul
său de vedere, Roosevelt fusese până în acel moment principalul
obstacol în calea unui front comun împotriva ruşilor. Hitler
era convins că moartea lui Roosevelt va duce la „o' cotitură în
acest război".
La consfătuirea din noaptea de 16 spre 17 aprilie s-a relatat
că rusii împinseseră si mai în spate diviziile germane de la vest
de Kiistrin. Contraatacul, întreprins la ordinul lui Hitler pentru
înlăturarea spărturii frontului, nu avusese succes si urma să
fie repetat în dimineaţa zilei de 17 aprilie, în această noapte, Hitler a stat până la 6.00 dimineaţa cu Eva Braun si secretarele
sale la ceai. A declarat că rusii reuşiseră să intre puţin în poziţiile
de apărare ale germanilor. Acesta era însă un succes trecător, un avantaj de moment al agresorului.
în zilele următoare - la 17,18 şi 19 aprilie - situaţia trupelor
germane de pe Oder a devenit tot mai critică. Germanii erau
nevoiţi, în luptele înverşunate de apărare, să dea înapoi în
Faţa loviturilor tot mai puternice ale ruşilor. Aceştia au trecut
la atac şi la sud, în Silezia, reuşind să lărgească în mod considerabil
străpungerea frontului la vest de Kiistrin. După ce spărseseră
toate cordoanele de blindate, se apropiau ameninţător de
suburbiile estice ale Berlinului.354
Frontul german de pe Oder mai rezista în zonele Stettin şi
7rankfurt. Bubuiturile artileriei se auzeau noaptea şi pe străzile
.erlinului. Avioanele de cercetare ruseşti survolau capitala germană.
După părerea lui Hitler, vina pentru situaţia critică de pe
frontul de pe Oder îi revenea în totalitate comandantului suprem

353 Roosevelt a murit pe neaşteptate la 12.4.1945, din cauza unei
lemoragii cerebrale. Hitler a comparat acest eveniment cu salvarea
3rusiei în Războiul de Şapte Ani, în urma morţii subite, în 1762, a
arinei Elisabeta, care a dus la schimbarea 'alianţelor de către
uccesorul ei.

354 După ce Armata Roşie străpunsese, la 18.4.1945, poziţiile de
ipărare germane de la Seelow, tancurile sovietice au ajuns a doua zi
a Strausberg. La 20.4.1945, Frontul l Bielorus se afla pe linia
Şernau-Strausberg-Fiirstenwalde. Armata 3 Gardă Blindată a
rontului l Ucrainean a ajuns în noaptea de 21.4 la marginea de sud
Berlinului.

al grupului de armate, Heinrici. Hitler îl numea pedant ezitant, indecis, care nu dădea dovadă de entuziasmul necesar. Când

luptele au început să se apropie de Berlin, l-a demis din funcţia de comandant suprem al grupului de armate care mai purta încă denumirea „Vistula", cu toate că acest râu se afla de mult în spatele frontului rusesc. Hitler nu a numit însă un succesor pentru Heinrici.355 A preluat el însuşi conducerea luptelor de apărare a Berlinului. Cu toate că în aceste zile nu mai exista niciun dubiu că frontul german de pe Oder se prăbuşise şi că nu mai putea fi refăcut, speranţele lui Hitler se agăţau de segmentele care mai rezistau. A ordonat ca străpungerile de pe Oder să fie lichidate prin lovituri concentrate în flancurile ruşilor.

Krebs a relatat, la consfătuirea din după-amiaza zilei de 19 aprilie, că unităţile blindate ruseşti pătrunseseră încă si mai adânc, aflându-se acum în faţa localităţii Oranienburg, cam la 30 de kilometri nord de Berlin. Ştirea a avut efectul unei bombe şi l-a dezechilibrat complet pe Hitler.

Imediat după consfătuire, l-a chemat la el pe linge. Se plângea de dureri de cap intense şi de o oprire a sângelui la cap. I-a cerut lui Morell să-i ia sânge. De data aceasta nu au fost folosite lipitori, pentru că intervenţia era urgentă. Cu ajutorul lui Linge, Morell şi-a pregătit instrumentele pe măsuţa de ceai din dormitorul lui Hitler. Hitler si-a scos haina, si-a ridicat mâneca stângă a cămăşii si s-a aşezat pe marginea patului. Cu o voce slabă, i-a relatat lui Morell că în ultimele zile dormise puţin si se simţea complet dărâmat. Morell i-a legat un garou şi a introdus canula în venă. Dar sângele nu a curs. Sângele lui Hitler era foarte gros, se coagula imediat şi astupa acul. Morell a fost nevoit să folosească o canula mai groasă, pe care a introdus-o cu greu în vena lui Hitler. Linge ţinea un pahar sub ac, iar sângele lui Hitler se scurgea în el în picături groase. Hitler l-a întrebat pe Linge dacă nu i se făcea rău la vederea sângelui. Linge a răspuns: „Bineînţeles că nu, mein Filhrer. SS-iştii sunt obişnuiţi cu aşa ceva."

355 General-colonelul Gotthardt Heinrici a fost înlocuit la 28.4.1945 din funcţia de comandant suprem al Grupului de Armate „Vistula" cu generalul Kurt von Tippelskirch, iar acesta, după o zi, cu general-colonelul Kurt Student.
i

S-a strâns cam un pahar de apă plin cu sânge care s-a coagulat nediat. Linge a vrut să-i arate lui Hitler că nu i se făcea rău la |ederea sângelui si a glumit: „Mem Filhrer, nu mai este nevoie flecât de puţină sare şi putem oferi «sângerete â la fiihrer»."
l Hitler a zâmbit. Seara, la ceai, le-a povestit episodul Evei praun si secretarelor.

Starea de spirit optimistă care domnise la consfătuiri la iceputul ofensivei ruseşti pe Oder s-a transformat foarte |urând într-o nervozitate accentuată. Participanţii îi întrebau

|e ascuns pe aghiotanţii lui Hitler dacă acesta nu'pomenise de
iiutarea cartierului său general în Obersalzberg. în timpul
pnsfătuirilor, în hol şi în depozit domnea acum o dezordine
hcredibilă. Aghiotanţii personali ai lui Hitler (nu cei militari), haub, Albert Bormann, Albrecht, medicii săi Morell şi
umpfegger, secretarele, pilotul său Baur, Rattenhuber şi
terii SS din garda de corp se interesau mereu de situaţia de
front. Von Freytag-Loringhoven, care ieşea deseori de la
isfătuiri pentru a se interesa telefonic în legătură cu modificările
pe front, pe care apoi le însemna pe hartă, era asaltat cu
rebări: „Sunt noutăţi? Unde se află ruşii?"
Sunau tot timpul Ley, ministrul economiei Reichului Funk, senberg^ Speer, Axmann, Ribbentrop si alţii care se mai aflau
Berlin, întrebările erau mereu aceleaşi: '„Care este situaţia
pe front? Unde sunt ruşii? Rezistă frontul? Ce face fuhrerul?
nd părăseşte Berlinul?"
Giinsche răspundea fără să se lase impresionat: „Frontul de
Oder rezistă. Rusii nu vor ajunge în niciun caz până la Berlin, irerul nu vede niciun motiv pentru a părăsi Berlinul."
Ley, ale cărui apeluri redactate de iubita sa îndemnaseră
)orul să continue un război inutil împotriva ruşilor, a preferat
;e refugieze în Vest fără a-şi mai lua rămas-bun de la „iubitul
fuhrer". în aceste zile, Rosenberg şi Funk au fugit şi ei în
t fără a-1 anunţa pe Hitler.356
Ruşii se apropiau tot mai mult de Berlin, iar Giinsche, în
tatea sa de comandant de luptă al Cancelariei Reichului, a

ÎS6

Ley, Funk si Rosenberg au părăsit Berlinul după 21.4.1945.

luat, împreună cu şeful de brigadă SS Wilhelm Mohnke, măsuri
pentru întărirea apărării Cancelariei Reichului si a cartierului
guvernamental. Mohnke comandase, din august 1944 si până
la începutul lui martie 1945, Leibstandarte SS „Adolf Hitler" si
se afla la Berlin în concediu. S-a oferit să alcătuiască din membrii
unităţilor Waffen SS staţionate la Berlin - batalioanele de gardă, companiile de pregătire si de refacere - un grup de luptă de
3.500-4.000 de oameni. Cu aceştia voia să preia protecţia lui
Hitler. Giinsche i-a prezentat această intenţie lui Hitler, iar el a
fost de acord. Giinsche a ordonat deci ca rezervele de arme şi
muniţii să fie completate în mod corespunzător, în buncărul
Noii Cancelarii din Vosstrasse au fost amplasate mari depozite
cu rezerve de alimente. Sub conducerea medicului-sef al Clinicii
Universitare din Berlin, profesorul Werner Haase, Obersturmbannfuhrer SS, s-a amenajat o infirmerie.

La 20 aprilie, Hitler împlineşte 56 de ani. Linge îşi aminteşte ce s-a întâmplat acum zece ani, când a participat pentru prima oară la aniversarea zilei de naştere a lui Hitler. Ce diferenţă enormă!

în 1935, totul a fost fast si grandoare. Muzicile armatei l-au salutat pe „Comandantul Suprem" dis-de-dimineaţă. Vârfurile industriei, ale partidului, statului şi armatei se înghesuiau pentru a-1 curta pe fuhrer si a-i intra în graţii, oferindu-i cadouri valoroase. Apoi spectacolul grandios al marii parade militare desfăşurate în piaţa din faţa Universităţii Tehnice din Berlin. Acolo ar fi urmat să se desfăşoare, după victoria împotriva Rusiei sovietice, marea „paradă a Victoriei". Hitler proiectase deja giganticul arc de triumf pe sub care urmau să intre în capitala Reichului trupele germane victorioase.

Iar acum... Trupele ruseşti se află la porţile Berlinului, iar Adolf Hitler, o ruină din punct de vedere fizic si moral, s-a ascuns în buncărul său subteran.

în ziua celei de-a 56-a aniversări a lui Hitler, şeful Serviciului de Securitate, Rattenhuber, i-a arătat lui Linge un raport al SD conform căruia o ordonanţă ar fi intenţionat să-1 asasineze pe Hitler în această zi. Conform informaţiilor SD, omul ar fi urmat să poarte haine civile si ar fi avut, chipurile, braţul rănit pe

front. Linge a răspuns că niciuna dintre ordonanţele lui Hitler nu era îmbrăcată civil şi nu avea vreo rană la un braţ. Rattenhuber i-a cerut să fie totuşi atent.

în anii trecuţi, statul major personal al lui Hitler obişnuia să-1 felicite la miezul nopţii de 19 spre 20 aprilie. De data aceasta, Hitler anunţase că nu va primi nicio felicitare. Cu toate acestea, înspre ora 12.00 noaptea, Burgdorf, Fegelein, Schaub, Albrecht, Giinsche, Hewel si Lorenz s-au strâns în hol pentru a-1 felicita pe Hitler. Acesta le-a comunicat că nu are timp, aşa că Fegelein s-a dus la Eva Braun şi a rugat-o să-1 convingă pe Hitler să-i primească pe cei care voiau să-1 felicite. La insistentele ei, Hitler a ieşit în cele din urmă destul de reticent în hol. Le-a strâns scurt mâna tuturor, atât de repede încât de abia au avut timp să spună „la mulţi ani", si a dispărut din nou. Pilotul lui Hitler, Hans Baur, pilotul secund, Betz, Rattenhuber, Hogi şi Schădle au apărut în holul buncărului cu puţin înainte de începerea consfătuirii nocturne, intenţionând să-1 felicite pe Hitler atunci când acesta ieşea din birou pentru a merge la depozitul în care se ţinea consfătuirea. Hitler le-a dat mâna în trecere.

După consfătuirea foarte scurtă, Hitler a luat ceaiul în biroul său, singur cu Eva Braun.

în dimineaţa zilei de 20 aprilie, la insistenţele lui Burgdorf, Linge l-a trezit încă de la ora 9.00; Burgdorf avea de transmis o veste importantă de pe front. Hitler s-a ridicat, s-a dus în birou si 1-a întrebat pe Burgdorf prin uşa închisă ce se întâmplase. Burgdorf a anunţat că, în zorii zilei, ruşii străpunseseră frontul între Guben si Forst. Străpungerea nu era mare, iar germanii trecuseră la contraatac. A mai raportat că comandantul unităţii pe care rusii o străpunseseră fusese împuşcat pe loc fiindcă nu rezistase.
Hitler a spus: „Trimite-mi-1 pe Linge."
Linge, care stătea lângă Burgdorf, a spus: „Mein Fiihrer?"
„Linge, încă nu am dormit. Trezeşte-mă cu o oră mai târziu, la două după-amiaza."
După ce Hitler s-a trezit si şi-a luat micul dejun în birou, Linge i-a pus picăturile cu cocaină în ochiul drept. După ce acestea au mai atenuat durerea, Hitler s-a jucat până la masa

de prânz cu căţelul său favorit, Wolf. Masa de prânz a luat-o cu Eva Braun si cu secretarele.
Mai multe delegaţii s-au strâns înspre ora 3.00 după-amiaza în grădina Cancelariei pentru a-1 felicita pe Hitler: Axmann cu reprezentanţii organizaţiei „Hitlerjugend", Streve, şeful Statului Major al Grupului de Armate „Centru", cu câţiva ofiţeri,[357] Obersturmfuhrer SS Doose, comandantul companiei de escortă a fuhrerului, cu câţiva oameni din unitatea sa. Deoarece Hitler nu-si mai părăsea decât rareori buncărul, se postaseră toţi într-un şir la intrare. Hitler a ieşit în grădină îmbrăcat în mantaua militară cenuşie cu gulerul ridicat si însoţit de Puttkamer si de Linge, în faţa lui, toţi cei strânşi acolo au luat poziţie de drepţi si au ridicat braţul pentru salutul fascist.
La intrarea dinspre grădină, în salonul de muzică, se strânseseră Himmler, Bormann, Burgdorf, Fegelein, Hewel, Lorenz, medicii lui Hitler, Morell şi Stumpfegger, aghiotanţii Schaub, Albert Bormann, Albrecht, Johannmeyer, Below si Giinsche. Himmler s-a apropiat de Hitler şi l-a felicitat de ziua lui. Hitler i-a strâns mâna repede si a trecut mai departe pentru a-i saluta pe ceilalţi. Apoi s-a dus la delegaţii, încovoiat ca un bătrân si târsâindu-si picioarele, a trecut în revistă frontul. Şeful fiecărei delegaţii a făcut un pas înainte pentru a-1 felicita. Ofiţerul Grupului de Armate „Centru" i-a înmânat într-o mapă din piele o scrisoare de felicitare semnată de Schorner. Axmann 1-a felicitat în numele organizaţiei „Hitlerjugend".
După ce Hitler a trecut în revistă frontul, cei prezenţi au format un semicerc în jurul lui. Hitler îi informase înainte că nu putea vorbi cu voce tare. De aceea s-a limitat să spună doar câteva cuvinte, printre care fraza stereotipă conform căreia victoria avea să vină si ei vor putea afirma că au contribuit la ea. Apoi Hitler a ridicat obosit mâna dreaptă şi s-a retras în buncăr, în

această zi, Hitler a văzut pentru ultima oară cerul. Nu avea să
mai părăsească buncărul.
357 Şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Centru" era
acel moment general-locoi&ientul Oldwig von Natzmer.

Himmler, Bormann, Burgdorf, Fegelein si aghiotanţii l-au
rmat, căci consfătuirea de zi fusese stabilită pentru ora 4.00.
loring, Ribbentrop, Donitz, Keitel si Jodl au apărut cu douăzeci
e minute mai repede pentru a-1 felicita pe Hitler. I-a primit pe
iecare în parte în birou. Linge, care anunţa si poftea înăuntru
ie fiecare oaspete, i-a auzit pe Goring si pe Keitel jurându-i
redinţă veşnică lui Hitler si declarând că vor rămâne alături
e el până la sfârşit. Au rămas puţin timp la Hitler, cu excepţia
ui Ribbentrop, care a stat cam zece minute în birou. După
elicitări, Goring, Donitz, Keitel si Jodl s-au amestecat iar printre
articipanţii la consfătuire, care aşteptau în hol.
Ribbentrop a plecat din Cancelarie după discuţia cu Hitler.
,a scurt timp după aceea, Hitler a ieşit din birou şi i-a salutat
e cei prezenţi. Le-a mulţumit tuturor pentru felicitări. Apoi
-a întors către Krebs, i-a cerut informaţii cu privire la situaţia
e pe frontul de pe Oder şi s-a dus cu el în depozit. Ceilalţi i-au
armat.
Tema principală a acestei întrevederi era străpungerea
"rontului între Guben şi Forst. Unităţi blindate puternice se
propiau de Berlin şi au ajuns în acea zi în Spreewald, la sud
e şoseaua Berlin-Frankfurt. Capitala era ameninţată acum şi
Je la sud. Deoarece, la nord de Berlin, unităţile ruseşti pătrunseseră
eja până la Oranienburg, ajungând până aproape de graniţa
Je est a oraşului, străpungerea între Guben şi Forst părea cu
tât mai periculoasă cu cât ruşii erau acum în măsură să izoleze
erlinul de la sud.
Evoluţia situaţiei de pe front părea atât de ameninţătoare
ncât Bormann a luat imediat măsuri pentru mutarea cartierului
;eneral de la Berlin în Obersalzberg. înainte de consfătuire, a
eşit în grabă din încăpere şi l-a chemat în buncăr pe Obersturmannfuhrer SS Erich Kempka. Kempka era şoferul personal al
ii Hitler şi şeful serviciului de vehicule al Canceiariei. Bormann
alcătuit împreună cu el o coloană de maşini care urma să-1
ucă pe Hitler cu statul său major personal în Obersalzberg.
u fost prevăzute 15-20 de maşini mari de teren, mai multe
utobuze şi cam zece camioane. Pentru Hitler a fost pregătită
limuzină blindată, în afară de asta, Kempka a cerut două
tancuri din arsenalul de la Spandau.

Linge a împachetat toate lucrurile personale ale lui Hitler, în afară de hainele pe care le purta zilnic. Au fost pregătite
pentru a fi transportate în Obersalzberg 40-50 de lăzi mari cu documente militare, pe care Hitler le primise pe parcursul războiului de la înaltul Comandament al Forţelor Armate, de la înaltul Comandament al Armatei de Uscat, de la marina militară, de la forţele aeriene si de la Speer. Fuseseră aduse de la „Wolfschanze" la Cancelarie. Dieteticiana lui Hitler, Constanze Manziarly, a împachetat, la indicaţiile lui Bormann, alimentele dietetice ale lui Hitler, lăsând doar o provizie pentru câteva zile.
Camerista Evei Braun, Liesl, îl întreba întruna pe Linge dacă să facă bagajele. La urma urmei, Hitler participa ca de obicei la consfătuire, iar Eva Braun nu ştia nimic. Linge i-a recomandat să înceapă în orice caz să facă bagajele, căci plecarea putea avea loc în orice moment.
Toată ziua a fost marcată de pregătirile de plecare. Doar Goring dorea să plece chiar în acea zi. Şi-a luat rămas-bun de la Hitler înainte de sfârşitul consfătuirii, spunând că pleca în sudul Germaniei pentru a comasa acolo rezervele rămase si a le arunca împotriva ruşilor. Goring a pornit către seară spre Obersalzberg cu maşina, împreună cu statul său major personal. Soţia sa si fiica, precum şi toţi ceilalţi locuitori ai castelului Karinhall se retrăseseră în Obersalzberg cu mai multe săptămâni în urmă, în trenuri speciale.
La 21 aprilie, Linge l-a trezit pe Hitler încă de la 9.30 dimineaţa şi i-a comunicat că artileria rusească deschisese focul asupra Berlinului. Burgdorf şi ceilalţi aghiotanţi aşteptau în anticameră. Hitler a ieşit din dormitor după zece minute, grăbit şi neras. Se bărbierea singur, nu-1 lăsa nici măcar pe frizerul său, August Wollenhaupt, să-1 radă. Hitler spunea că nu suporta ca cineva să umble cu briciul la gâtul lui.
în holul din faţa depozitului îl aşteptau Burgdorf, Schaub, Below si Giinsche. „Ce s-a întâmplat? Ce este cu tragerile astea, de unde vin?" a întrebat agitat. Burgdorf a anunţat că centrul
Berlinului se afla sub tirul unei baterii grele a ruşilor, care

ăgeau probabil din zona de la nord-est de Zossen.358 Hitler a ălit şi a bâiguit cu voce stinsă: „Ruşii sunt atât de aproape?" Burgdorf a spus în continuare că de la Krebs sosise informaţia în jur de zece tancuri ruseşti atacau prin Baruth din direcţia iossen, aflându-se la doar 10-15 kilometri de cartierul general înaltului Comandament al Armatei de Uscat.
Hitler a mers cu Burgdorf, Below si Giinsche în depozit şi a srut o legătură telefonică cu Krebs. Acesta a repetat că tancurile aseşti ameninţau în mod direct cartierul general al înaltului lomandament al Armatei de Uscat. A întrebat dacă putea fi

kutat în alt loc. „Nu!" a strigat Hitler în receptor. „Nu vă lăsaţi
iaţi de câteva tancuri ruseşti, înaltul Comandament al
matei de Uscat rămâne la Zossen!"
Bormann, Fegelein, Johannmeyer si Schaub s-au repezit
itaţi în încăpere. Hitler şi ceilalţi au făcut presupuneri în
gătură cu poziţia în care s-ar afla bateria rusească. Hitler nu
bi avea stare în fotoliu. Sărea mereu în picioare şi ordona cu
pce agitată că dacă, se cunoaşte poziţia bateriei ruseşti, tileria antiaeriană de 12,5 cm instalată în Grădina Zoologică, trebui să execute un tir permanent Msupra ei.359 Având în
:dere marea precizie a tirului si raza de acţiune a acestor
nuri, ar fi trebuit să aibă succes. Către prânz, bateriile
tiaeriene plasate în Grădina Zoologică au deschis focul în
recţia Zossen. Bateria rusească si-a continuat însă tirul pe
t parcursul zilei, cu scurte întreruperi.

358 în ziua de 20.4.1945, la orele amiezii, Brigada 136 Blindată a
^rpului 79 Artilerie sovietic, situată la marginea cartierelor de nord
e Berlinului, deschisese focul asupra Berlinului, în dimineaţa zilei
21.4, artileria Corpului 32 trăgea dinspre Marzahn asupra
ncelariei.

359 în Berlin, forţele aeriene dispuneau în total de sase turnuri
bntru apărare antiaeriană, dintre care două erau situate în Grădina
pologică, două în Humboldthain şi două în Friedrichshain. Turnurile, icate în 1940, cu o înălţime de 40 de metri, dispuneau de tunuri
[uiaeriene gemene de 12,8 cm. Turnurile aveau facilităţi de
rovizionare proprii si ofereau adăpost pentru maxim 15.000 de
rsoane.

în timpul mesei de prânz, Burgdorf le-a comunicat celorlalţi
aghiotanţi că Hitler ordonase pregătirea retragerii unităţilor
germane utilizate în spaţiul Dresda-Dessau împotriva americanilor pentru a le arunca împotriva ruşilor. La indicaţiile lui
Hitler, cartierul general al înaltului Comandament al Armatei
de Uscat urma să fie mutat în aceeaşi zi de la Zossen la
Potsdam-Eiche.
Pe la ora 2.30 după-amiaza, în holul încăperii de consfătuiri
din buncărul lui Hitler s-au strâns Donitz, Keitel, Jodl, Krebs, Bormann, Buhle, Winter, Fegelein, Voss, Christian, Hewel, Koller, aghiotanţii lui Hitler si mai mulţi ofiţeri de stat major.
Toţi erau foarte agitaţi si întrebau mereu: „Hitler rămâne la
Berlin? îşi mută cartierul general în Obersalzberg? De ce a
rămas aici?"
Krebs a anunţat în timpul consfătuirii că tancurile ruseşti
pătrunseseră la sud de Berlin până în spaţiul Zossen. La nord
de capitală spulberaseră poziţiile germane şi ocupaseră
Oranienburg. La est se apropiaseră de suburbii si spărseseră în
câteva locuri cordonul de apărare al Berlinului. Krebs a relatat

în continuare că, în ciuda mai multor contraatacuri, trupele
germane nu reuşiseră să închidă străpungerile unităţilor ruseşti
de pe Oder. Situaţia trupelor germane se înrăutăţea de la oră
la oră si nu mai exista nicio speranţă ca frontul să fie restabilit.
Armata 9 risca să fie izolată.
Krebs a propus prin urmare ca Armata 9 a generalului Busse, ale cărei forţe principale se mai
aflau la nord şi la sud de Frankfurt/Oder, să fie retrasă la Berlin şi folosită pentru apărarea
capitalei. Hitler a respins propunerea, insistând ca frontul de pe
Oder să fie restabilit cu orice preţ. De aceea s-a decis ca Armata 9
să nu fie retrasă la Berlin, iar la căderea întunericului, toate trupele
germane dintre Dresda si Dessau să fie retrase şi aruncate în luptă
împotriva unităţilor ruseşti care atacau în zona Zossen-Baruth.
Donitz, Keitel, Jodl şi Bormann i-au propus lui Hitler ca, având în
vedere situaţia deosebit de critică, să mute cartierul general de la
Berlin în Obersalzberg. Hitler a refuzat, afirmând că nu vedea
Deocamdată niciun pericol iminent care să facă necesară mutarea
Cartierului general din Berlin. .,,,,,;,,..! .<

DOSARUL HIUEH
După consfătuire, Hitler l-a reţinut pe Krebs care voia să
lece imediat la cartierul Statului Major al înaltului Comandament
l Armatei de Uscat, mutat la Potsdam-Eiche, si i-a spus: „Krebs, reau să rămâi acum la mine."
Krebs a rămas si a fost cazat într-o încăpere din buncărul
•ioii Cancelarii. Din Statul Major al înaltului Comandament al
rmatei de Uscat, Hitler i-a păstrat alături de el doar pe aghiotantul
au, von Freytag-Loringhoven, iar ca ofiţer cu însărcinări
oeciale, pe căpitanul de cavalerie Boldt.
După consfătuire, Hitler a luat masa de prânz. I-a spus lui
inge că auzise zvonuri cum că el, Hitler, ar vrea să părăsească
erlinul. Nici nu se gândea. Linge i-a răspuns că zvonurile fuseseră
ieclansate de pregătirile pentru plecarea la Berchtesgaden, iniţiate
'e Bormann cu o zi înainte. Hitler a spus: „Bineînţeles că toţi
>amenii de care ne putem lipsi trebuie să părăsească Berlinul.
Obiectele mele personale si arhiva militară trebuie duse de
icum în Obersalzberg. Cu mine nu rămâne decât statul meu
major personal."
Hitler i-a cerut lui Linge ca, după masă, să-i trimită la el pe
bchaub si pe Below pentru a le da indicaţiile corespunzătoare, i încheiere i-a spus lui Linge
că, în caz extrem, ar putea părăsi
erlinul cu un avion Fieseler-Storch peste axa est-vest.
De această speranţă s-au agăţat în zilele următoare toţi
S-iştii din anturajul lui Hitler. îşi spuneau aşa: „Hitler nu va
amâne în niciun caz la Berlin. Dacă situaţia devine cu adevărat
ericuloasă, plecăm în Obersalzberg."
în timpul consfătuirii, Schaub şi Below au alcătuit, împreună
u pilotul lui Hitler, Hans Baur, o listă a persoanelor care urmau
ă fie transportate cu avionul în Obersalzberg. Au fost repartizate
e avioanele escadrilei lui Hitler, comandate de Baur. Avioanele
1 londor şi Junkers, cu patru motoare, aşteptau pregătite pe
ierodromul Gatow.

O înghesuială incredibilă a luat naştere în jurul lui Schaub
^i Below, deveniţi „atotputernici" pentru că ei decideau cine
putea pleca în Obersalzberg. Toţi voiau să plece. Veneau întruna
Iţi oameni care trebuiau să ajungă neapărat în Obersalzberg
ientru că-şi aveau, chipurile, familia în Bavaria sau proveneau

ei înşişi din această regiune si doreau s-o apere la faţa locului.
£)e fapt, toţi căutau doar să plece cât mai repede din Berlin.
La 21 aprilie, în timp ce se întuneca, o lungă coloană de
automobile si camioane a părăsit Cancelaria Reichului prin
poarta din spate, ieşind pe Hermann-Goring-Strasse, si s-a
îndreptat spre aerodromul Gatow. între 90 şi 100 de persoane
au plecat în Obersalzberg, printre care aghiotantul personal al
lui Hitler, Albert Bormann, aghiotantul său pentru problemele
marinei, contraamiralul von Puttkamer, stomatologul lui Hitler, Hugo Blaschke, reporterul de film, locotenent-colonelul Frentz, secretarele Wolf si Schroeder, precum şi stenografii.
Şoferii care s-au întors noaptea de la aeroport au povestit
că lumea se bătuse de-a dreptul pentru locurile din avioane.
Linge a trimis două avioane în Obersalzberg. în unul dintre
ele se aflau 30-40 de lăzi conţinând obiectele personale ale lui
Hitler şi alimentele sale dietetice. Era însoţit de unul dintre
valeţii iui Hitler, Hauptsturmfuhrer SS* Wilhlem Arndt, si de
două ordonanţe ale lui Hitler. Cel de-al doilea avion transporta
40-50 de lăzi cu documente ale arhivei militare care proveneau
încă de la „Wolfschanze". Era însoţit de colaboratori ai SD.360
Din Obersalzberg a sosit în aceeaşi noapte confirmarea că
toate avioanele au ajuns cu bine, cu excepţia celui care transporta
obiectele personale ale lui Hitler. Baur a constatat că acesta
fusese capturat de avioane de vânătoare americane care-1
obligaseră să aterizeze forţat la Koln.351
* Grad în ierarhia superioară a SS, aproximativ echivalent gradului
de căpitan din armată, (n.tr.)
360 Avionul cu protocoalele consfătuirilor în total peste 100.000
de file a sosit pe 23.4.1945 la 6.00 dimineaţa la Riem, lângă Miinchen.
Documentele au fost depozitate la Berghof si arse pe 25.4, la indicaţiile
colaboratorului personal al lui Borman, preşedintele senatului, Muller.
Istoricul militar Scherff, care însoţise transportul, a aprobat
distrugerea documentelor, afirmând că în următoarele decenii oricum
flu avea să existe o istoriografie obiectivă. Resturile care din
lntamplare nu au fost distruse ori au fost doar parţial arse au fost
Publicate în 1962 în Republica Federală Germania.
361 Avionul s-a prăbuşit în noaptea de 22 spre 23.4.1945 lângă
B°rnersdorf, în Saxonia. '

In acea zi a început un exod în masă din Berlin. Mii de oameni

u părăsit oraşul în direcţia vest, cu autobuzul, cu automobilul, a căruţe trase de cai, cu biciclete sau cu cărucioare pentru copii!
lajoritatea erau pe jos. Coloane nesfârşite părăseau oraşul, ngajaţii ministerelor şi ai administraţiei de stat rămaşi la Berlin
u fugit şi ei - cu sau fără aprobare ori cu documente false, hiar şi „funcţionarii" cancelariei fuhrerului si-au distrus carnetele
e partid şi alte documente. Dotaţi cu acte false, au părăsit
erlinul fără aprobare.
Capitala aflându-se sub tirul artileriei ruseşti, Gtinsche, în
îlitate de comandant de luptă al Cancelariei şi al cartierului
uvernamental, a dispus ca Bormann, Burgdorf, Fegelein, Voss, :ewel, Lorenz, Zander, aghiotanţii Schaub, Albrecht, Below şi
îhannmeyer, piloţii Baur şi Betz, precum si Rattenhuber, Hogi
Schădle, medicul lui Hitler, dr. Stumpfegger, precum şi
îcretarele rămase în Berlin, Christian si Junge, să se mute din
echea şi Noua Cancelarie în buncărul Noii Cancelarii. Krebs
fost cazat tot aici.
Buncărul Noii Cancelarii fusese construit în 1938, odată cu
>ată clădirea, pe când Hitler începuse pregătirile pentru război, vând peste 70 de încăperi, dimensiunile sale erau gigantice.
_ra format din două părţi, despărţite una de alta printr-un
,)aţiu subteran de dependinţe. Acolo erau livrate alimentele, ârbunii ş.a. Un ascensor greu pentru camioane ducea din acest
îaţiu direct pe trotuarul străzii Voss. Ieşirea era camuflată în
şa fel încât cei neiniţiaţi nici nu o remarcau. Un gang betonat
J o lungime de aproximativ 100 de metri ducea din dependinţa
ibterană pe sub grădina Cancelariei la buncărul lui Hitler. In
uncărul Noii Cancelarii se aflau şi centrala telefonică din
irtierul general al lui Hitler, cu denumirea de cod „Alt 500", aţia de emisie-recepţie, biroul de presă, biroul aghiotanţilor
ii Hitler, infirmeria profesorului Haase, precum şi centrul de
^manelă al grupului de luptă „Mohnke". Tot acolo erau staţionaţi
cei 60-70 de colaboratori ai SD, sub comanda judecătorului
turmbannfuhrer SS Forster, însărcinaţi cu protecţia buncăruluii îi controlau pe toţi cei care intrau şi ieşeau, n-'

în noaptea dinspre 22 aprilie, artileria rusească a amuţit. A
început să urle în schimb apărarea antiaeriană germană.
Bombardierele ruseşti atacau obiectivele militare din Berlin.
Jn apropierea Cancelariei Reichului au căzut bombe.
Pe 22 aprilie, artileria rusească si-a intensificat tirul încă de
dimineaţa. S-a raportat că mai multe baterii grele trăgeau
asupra centrului Berlinului, în Grădina Zoologică si în grădinile
ministerelor din strada Wilhelm cădeau tot mai multe proiectile.
Hitler a fost trezit la 10.00 dimineaţa de zgomotul artileriei.
S-a îmbrăcat rapid, l-a chemat pe Linge si a întrebat agitat:

„Cu ce calibru se trage?" Pentru a-1 linişti pe Hitler, Linge a răspuns
că tirul provenea de la apărarea antiaeriană din Grădina
Zoologică şi de la câteva tunuri răzleţe cu bătaie lungă ale
ruşilor. După ce Hitler si-a luat micul dejun în birou, s-a întors
în dormitor, unde Morell i-a făcut injecţia cu substanţe energizante.
Consfătuirea fusese planificată pentru ora 12.00. Cu puţin
timp înainte, în buncărul lui Hitler s-au strâns Donitz, Keitel, Jodl, Krebs, Burgdorf, Buhle, Winter, Christian, Voss, Fegelein, Bormann, Hewel, Lorenz, Below, Giinsche, Johannmeyer, John
von Freyand si von Freytag-Loringhoven. A urmat cea mai
scurtă consfătuire din întregul război. Mulţi aveau chipurile
încordate. Se punea întruna, pe şoptite, aceeaşi întrebare:
„De ce nu se decide fiihrerul să părăsească Berlinul?"
Hitler a ieşit din încăperile sale mai încovoiat ca oricând.
După un salut de abia articulat, s-a aşezat într-un fotoliu. Krebs
si-a început prezentarea. A raportat că situaţia trupelor germane
care apărau Berlinul se înrăutăţea în continuare. Rusii străpunseseră liniile germane în sud, la Zossen, şi se apropiau de marginea
oraşului, în suburbiile estice şi nordice se duceau lupte grele.
Situaţia unităţilor germane de pe Oder, la sud de Stettin, era
catastrofală. Tancurile ruseşti spărseseră frontul german şi
Pătrunseseră adânc în poziţiile germane.
Hitler s-a ridicat şi s-a aplecat peste masă. A trecut cu mâinile
trernurânde peste hartă. Dintr-odată s-a ridicat şi a aruncat
Creioanele colorate cât colo. Respira greu, se congestionase la
aţă, avea ochii larg deschişi. A făcut un pas înapoi de lângă

masă si a ţipat cu voce spartă: „Aşa ceva nu s-a mai văzut! în
iceste condiţii eu nu mai pot comanda! Războiul este pierdut!
)ar dacă dumneavoastră, domnilor, credeţi că eu voi părăsi
i3erlinul, va înşelaţi amarnic! Mai degrabă îmi trag un glonte
în cap!"
Cei prezenţi l-au privit îngroziţi. Hitler a ridicat mâna si a
exclamat: „Vă mulţumesc, stimaţi domni!"
După care s-a întors şi a părăsit încăperea.
Toată lumea a rămas ca paralizată. Acesta era sfârşitul?
Giinsche a alergat după Hitler. Din sala de consfătuiri s-a auzit
un „dar, mein Fiihrer..." consternat.
Giinsche l-a ajuns din urmă pe Hitler la uşa biroului. Acesta
s-a oprit si i-a ordonat: „Fă-mi imediat legătura cu Goebbels!"
Goebbels se afla în adăpostul antiaerian al vilei sale din
Hermann-Goring-Strasse. In timp ce Hitler vorbea cu el la telefon, ceilalţi participanţi la consfătuire au ieşit agitaţi si zăpăciţi în
micul hol. Bormann şi Keitel s-au repezit la Giinsche si l-au
întrebat: „Unde este fuhrerul? Ce a mai spus?" Giinsche a
răspuns că fuhrerul tocmai vobea la telefon cu Goebbels. Toată

lumea vocifera de-a valma. Keitel îşi agita braţele, Bormann îşi pierduse cumpătul cu totul si bâiguia în continuu: „Nu este posibil ca fuhrerul să vrea într-adevăr să se împuşte!"
Keitel a strigat: „Nu trebuie să-1 lăsăm pe fiihrer să facă aşa ceva!" Domnea un haos indescriptibil. Mulţi dădeau pe gât câteva păhărele din coniacul aflat pe masă.
După câteva minute, era spre 12.30 la prânz, a venit şi Goebbels în grabă. Şchiopăta mai tare ca de obicei. Venise în fugă si extrem de agitat de la vila sa din Hermann-Goring-Strasse.
„Unde este fuhrerul?" a întrebat. A fost condus imediat în biroul lui Hitler. Cei doi au stat de vorbă cam zece minute.
Goebbels a ieşit din nou, iar Bormann, Keitel, Donitz si Jodl s-au repezit la el: „Ce a spus fuhrerul?" L-au asaltat din toate părţile. Goebbels a comunicat că Hitler considera situaţia fără ieşire, că nu mai vedea nicio şansă si că pleca de la premisa ca războiul era pierdut. Hitler era complet distrus. Goebbels nu-1 mai văzuse niciodată într-o asemenea stare. Goebbels a

spus că era extrem de îngrijorat fiindcă Hitler îi ceruse la telefon, cu voce stinsă, să vină imediat cu soţia şi copiii în buncăr pentru că totul se sfârşise.
Bormann era atât de agitat că nu putea sta locului. I-a implorat pe Goebbels, Donitz, Keitel si pe alţii să-1 convingă pe Hitler cu orice preţ să părăsească Berlinul. Goebbels l-a întrebat încet pe Keitel: „Domnule feldmareşal, nu vedeţi chiar nicio posibilitate de a opri înaintarea ruşilor?"
Keitel a răspuns că ultima şansă ar fi retragerea cât mai grabnică a tuturor trupelor de pe Elba, printre care si a unităţii celei mai puternice, Armata 12 a lui Wenck, şi aruncarea lor împotriva ruşilor. Toţi cei prezenţi au salutat cu entuziasm propunerea lui Keitel. Bormann a sugerat ca Hitler să fie înştiinţat imediat. Armata 12, numită, după generalul de tancuri care o comanda, doar „Armata «Wenck»", fusese creată la începutul lunii aprilie 1945, la ordinul lui Hitler, din unităţi ale brigăzilor de muncă ale Reichului şi elevi ai şcolilor de ofiţeri si subofiţeri. Era staţionată în regiunea Magdeburg, fusese declarată de Hitler rezervă a înaltului Comandament al Forţelor Armate şi încă nu fusese trimisă în luptă. Armata „Wenck" era alcătuită din patru divizii complete, având 40.000-45.000 de oameni. Majoritatea soldaţilor erau prost pregătiţi si înarmaţi foarte precar. Artileria Armatei „Wenck" avea în dotare câteva baterii de obuziere de câmp uşoare. Tancuri nu avea deloc, doar afeturi mobile. Asemenea trupe luptau pe Elba împotriva americanilor.362
Keitel, Bormann, Goebbels, Burgdorf şi Fegelein l-au rugat pe Linge să-i introducă la Hitler. Linge a intrat la Hitler şi l-a găsit pe acesta zăcând pe pat, complet lipsit de puteri, cu jacheta

descheiată. L-a ascultat pe Linge, apoi s-a ridicat cu mişcări
obosite, şi-a încheiat haina de la uniformă, a mers în birou si a
spus cu voce stinsă: „Să intre."
362 Armata 12, numită „Armata «Wenck»", fusese refăcută la
începutul lunii aprilie 1945. Iniţial urma să^cuprindă zece divizii cu
Un efectiv total de 150.000 de oameni, în realitate, armata nu
dispunea de mai mult de sase divizii destul de neomogene si precare, alcătuite în majoritatea lor din elevi ai şcolilor militare si recruţi din
brigăzile de muncă ale Reichului. Tancuri si artilerie nu prea existau.

Linge i-a poftit pe Keitel, Bormann, Goebbels, Burgdorf si
Fegelein în biroul lui Hitler. Keitel, Goebbels şi Burgdorf au ieşit
lupă douăzeci de minute; aveau priviri încrezătoare. Ultimii
iu apărut Bormann şi Fegelein. în anticameră l-au rugat pe
jnge să le servească un pahar de rachiu, pe care l-au dat pe
jât imediat. Fegelein i-a spus lui Linge: „Totul va fi bine. Wenck
/ine cu armata lui spre Berlin."
Keitel a mai schimbat câteva vorbe cu Donitz în anticameră, |iar apoi a părăsit buncărul împreună cu Jodl si aghiotantul
său, John von Freyend.
La scurt timp după aceea, Donitz l-a rugat pe Hitler să-i
icorde o întrevedere între patru ochi. Hitler l-a primit în
lepozitul în care se ţineau consfătuirile. Urmarea discuţiei a
|fost că Donitz a plecat la Flensburg pentru a organiza acolo
transportul la Berlin al aşa-numiţilor candidaţi la moarte. Era
rorba despre ofiţeri si matrozi din marina militară prevăzuţi
Ipentru intervenţii cu torpile speciale, ale căror lovituri la ţintă
le provoca si lor moartea.363 Unii dintre ei se oferiseră voluntari, Băltii au fost condamnaţi să ia parte la aceste acţiuni. In afară
Ide asta, Donitz urma să-i aducă la Berlin pe toţi membrii
Imarinei militare care se mai aflau în nordul Germaniei, pentru
a fi folosiţi în apărarea capitalei.364
După ce au plecat toţi, Hitler l-a convocat pe comandantul
jjsuprem al Grupului de Armate „Centru", feldmaresalul Schorner.
353 Torpilele, denumite după constructorul lor, Richard Mohr, Itorpile „negre" („Mohr" - negru, arap) transportau o altă torpilă pe
l post de armă. Primele torpile de acest gen au fost utilizate fără niciun
[rezultat în aprilie 1944, în timpul debarcării aliaţilor la Anzio. La a
l doua încercare, în vara lui 1944, s-a reuşit distrugerea unui crucişător
Jbritanic şi a altor nave de război în golful Seine. Din cauza pierderilor
l prea mari datorate unor deficiente tehnice, torpilele „negre" nu au
l mai fost folosite. Modelele următoare au fost utilizate după invazie
J pe frontul din Normandia, însă nici acelea nu erau perfecţionate.
364 O divizie a marinei fusese mutată în martie 1945 pe frontul de
I pe Oder. La 25.4, comandantul suprem al marinei militare, marele
amiral Karl Donitz, a primit de la Hitler ordinul de a aduce cu avionul

J la Berlin soldaţi din marină sau de a-i trimite pe frontul din faţa
l Berlinului.

Trupele acestuia erau prinse în lupte grele de apărare în Silezia
si Cehoslovacia. Schorner a sosit la Berlin pe la 6.00 sau 7.00
seara. Avionul său a aterizat la Gatow, singurul aerodrom din
Berlin care nu fusese încă atacat de artileria rusească.
Aghiotantul lui Hitler, Johannmeyer, l-a rugat pe Linge să-1
anunţe pe Hitler că Schorner sosise si că se afla în vechiul
buncăr. Hitler a ordonat să fie condus în depozit si a ieşit el însuşi
în anticameră pentru a-1 primi pe Schorner. Linge i-a amintit
de bastonul de mareşal pe care Hitler dorise să i-1 înmâneze
lui Schorner. Hitler a dat însă din mână cu dispreţ si a spus:
„Astea-s prostii!"
Când Schorner a venit în buncărul lui Hitler, însoţit de
Burgdorf, Fegelein şi Johannmeyer, Hitler i-a spus lui Linge:
„Fie! Adu-mi bastonul în depozit!"
Hitler l-a salutat plin de amabilitate pe Schorner si i-a spus, în timp ce se îndreptau împreună spre consfătuire: „Schorner!
Mi-ar plăcea să te tai în patru ca să am patru Schorner!"
La care Schorner a răspuns cu un zâmbet fericit: „Sunt
mereu la ordinele dumneavoastră, mein Fiihrer!"
Discuţia lui Hitler cu Schorner, la care au participat Bormann, Burgdorf şi Fegelein, a durat cam o oră. După aceea a vorbit
cu Schorner între patru ochi. înspre ora 8.00 seara, Schorner
i-a salutat cu bastonul de mareşal pe cei din buncăr si a plecat
spre aerodromul Gatow; un avion l-a dus de acolo înapoi la
cartierul său general.
Vizita lui Schorner îl impresionase pe Hitler şi pe anturajul
său. Atmosfera apăsătoare care domnise în buncăr pe parcursul
dimineţii a dispărut aproape de tot până seara. Hitler prinsese
curaj şi începuse să facă iarăşi planuri. Unităţile lui Schorner, staţionate în Silezia, urmau să ajungă în flancul trupelor ruseşti
care pătrunseseră dinspre sud în direcţia Berlin, pentru a lupta
apoi să ajungă în capitală. Schorner însuşi primise de la Hitler
ordinul de a se retrage cu forţele sale principale în sudul
Germaniei pentru a ocupa acolo fortăreaţa din Alpi. Un alt plan
al lui Hitler prevedea refacerea legăturii dintre Berlin şi trupele
staţionate în Mecklenburg. în acest scop, i-a ordonat comandantului Armatei 3, Obergruppenfiihrer SS Felix Steiner, să

atace la 24 aprilie din zona de la nord de Oranienburg si să

încerce izolarea trupelor ruseşti care înaintaseră, venind
dinspre nord, până la Berlin.
Adjunctul lui Himmler, Fegelein, urma să ducă personal
acest ordin. Pe 23 aprilie dimineaţa a pornit la drum.
După ce Hitler i-a ordonat lui Schorner să se retragă cu o
parte a trupelor sale în fortăreaţa din Alpi, în statul său major
a mijit speranţa că Hitler ar putea totuşi părăsi în ultimul
moment Berlinul pentru a continua lupta în fortăreaţa din Alpi.
Această perspectivă a făcut ca în buncăr să înceapă un chef
general. Bormann, care-si revenise complet, s-a instalat în
anticameră cu Gunsche şi secretarele lui Hitler, Christian si
Junge; toată lumea bea coniac, si Bormann a început să ţină
discursuri sforăitoare despre armatele lui Wenck si Steiner si
despre „fidelul nazist" Schorner.
„Da, Schorner este omul nostru", sublinia şi secretara Christian.
„Este un naţional-socialist devotat." Bormann a ridicat paharul
şi a ciocnit cu secretarele: „Poimâine vom fi în afara oricărui
pericol. Wenck, Steiner si Schorner nu ne vor abandona. Trupele
lor vin la Berlin."
Linge s-a întâlnit seara pe hol cu Ribbentrop. Obişnuita
aroganţă a acestuia dispăruse cu totul. Cu o amabilitate neobişnuită, l-a întrebat pe Linge ce ştia despre intenţiile lui Hitler. Linge
i-a răspuns că Hitler intenţiona să rămână deocamdată la Berlin, iar Ribbentrop a devenit vizibil mai agitat si a întrebat dacă
putea vorbi între patru ochi cu Hitler. Linge l-a anunţat, si Hitler
1-a primit imediat pe Ribbentrop în biroul său. După o discuţie
de douăzeci de minute, Ribbentrop a părăsit buncărul, în aceeaşi
seară a plecat cu aprobarea lui Hitler de la Berlin la Hamburg.
După plecarea lui Ribbentrop, Hitler i-a spus lui Linge: „Pe ăsta
nu vreau să-1 mai văd pe aici."
în ziua aceea, la Cancelaria Reichului a sosit generalul de
brigadă SS Mohnke cu 3.500 de oameni din grupul său de
luptă. Hitler i-a ordonat să preia apărarea întregului cartier
guvernamental. Mohnke, care se simţea flatat, i-a spus lui
Gunsche: „Fiihrerul nu mai voia să ştie nimic de Leibstandarte
(după înfrângerea de la lacul Balaton), dar acum îi vom arăta
că încă mai are o Leibstandarte."

generalul Schorner IQ Hitler 357
în aceeaşi zi s-au mutat în buncăr Goebbels cu soţia sa,]V[agda, şi cu cei cinci copii, Hilde, Holde, Helke, Heike si
Heiner.365 Lângă Goebbels au rămas secretarul său de stat, generalul de brigadă SS Werner Neumann, aghiotantul său, Hauptsturmfuhrer Giinther Schwăgermann, si valetul, Unterscharfiihrer SS* Ochs.
Artileria rusească şi-a reînceput tirul asupra cartierului
guvernamental în dimineaţa zilei de 23 aprilie, după ce în
timpul nopţii domnise o oarecare acalmie, în Curtea de Onoare
a Cancelariei Reichului au explodat mai multe grenade în
rezervoarele si butoaiele de benzină depozitate acolo. Câţiva
soldaţi au fost ucişi sau grav răniţi.

Avioanele de luptă ruseşti treceau deasupra centrului Berlinului
trăgând de la altitudine joasă. Şoseaua din jurul capitalei, Berliner
Ring, metroul şi tramvaiele nu mai puteau fi folosite. Pe Leipziger
Strasse, în Piaţa Potsdam şi pe Hermann-Goring-Strasse se aflau
tramvaie abandonate. Reţelele de alimentare cu electricitate, gaze şi apă fuseseră distruse în aproape întreg oraşul. Doar
reţeaua telefonică din Berlin mai funcţiona.
Hitler a fost din nou trezit de tirul artileriei. S-a îmbrăcat şi
1-a chemat pe Linge în birou. După cum spunea, în această
noapte aproape că nu dormise deloc şi era foarte palid. A întrebat
nervos ce calibru foloseau rusii. Apoi l-a rugat pe Morell să-i
facă injecţia. După plecarea acestuia, Linge i-a pus picăturile
în ochiul drept. Hitler a remarcat că mâna lui Morell tremura
deja de frică. Se bucura că Linge se dovedea atât de îndemânatic
cu picăturile.
Hider a plecat după micul dejun, către ora 12.00, la consfătuire.
Aceasta avea loc de mai multe ori pe zi si la ore diferite, în
funcţie de situaţie, si nu dura mai mult de 30 sau 40 de minute.
365 Familia Goebbels s-a mutat în buncăr cu sase copii. Numele
!or erau Helga, Hilde, Hellmut, Holde, Hedda si Heide.
* Grad din ierarhia SS, corespunzând aproximativ gradului de
Sgrgent din armată, (n.tr.)

ultimele zile dinaintea căderii Berlinului, cercul participanţilor
-a micşorat continuu.
Keitel, care cu o zi înainte plecaseră Armata „Wenck", nu
e întorsese încă. Cartierul general al înaltului Comandament
l Forţelor Armate fusese mutat, din prudenţă, din Berlin-Dahlem
a Krâmpnitz, la 20 de kilometri vest de Berlin, pentru a nu
ădea sub tirul artileriei ruseşti. Pe Jodl şi Winter, care relatau
espre situaţia de pe Frontul de Vest, Hitler nici nu-i invitase la
:onsfătuiri. De altfel, având în vedere focul concentrat al artileriei
sesti, preferau si ei să nu se mai deplaseze la buncărul lui
itler.
Reprezentanţii forţelor aeriene, Koller si Christian, îşi mutaseră
ţaţele majore din Berlin pe domeniile de vânătoare de la
otsdam, astfel încât nici ei nu mai apăreau la consfătuiri, istificându-şi absenţa prin drumul lung pe care ar fi trebuit
ă-1 parcurgă, îi transmiteau la telefon aghiotantului pentru
viaţia militară, Below, ce aveau de spus, iar acesta îi raporta
poi lui Hitler.
Generalii Bodenschatz, Buhle şi Scherff, care cu doar trei
iile în urmă îi juraseră lui Hitler de ziua lui fidelitate până la
sfârşit, au plecat din Berlin în sudul Germaniei. Goring fusese
rintre primii care părăsiseră Berlinul, iar Himmler nu mai
dădea nici el pe la Hitler.

La consfătuiri nu mai veneau decât cei care locuiau în buncărul
ancelariei Reichului: Krebs, Bormann, Burgdorf, Voss, Fegelein, Hewel, Below,
Johannmeyer, Giinsche, Zander, von Freytag-Loringhoven si Lorenz. în aceste ultime zile mai venea şi
Goebbels la întruniri. Cu scurt timp înainte, Lorenz fusese numit
purtător de cuvânt al serviciului de presă al Reichului. Hitler îl
hlocuise pe Otto Dietrich din cauza „imobilismului" acestuia, pe
care-1 descoperise dintr-odată, după 15 ani de serviciu. Dietrich
s-a grăbit şi el să ajungă la familia sa din sudul Germaniei.
Pe la l .00 la amiază, Hitler a venit în anticameră si i-a salutat
pe toţi participanţii la consfătuire strânşi acolo. Nu a întrebat
nimic despre cei absenţi, spunându-i doar lui Below: „Below, se pare că dumneata eşti acum unicul reprezentant al aviaţiei
militare."

însoţit de ceilalţi, Hitler s-a îndreptat spre depozit si acolo
s-a aşezat încet într-un fotoliu de lângă masa cu hărţi. In locul
celor opt sau zece hărţi mari ale Frontului de Est si de Vest, acum nu mai erau pe masă decât două foi mici - o hartă a
Berlinului si împrejurimilor, precum si o alta a întregii Germanii.
Hărţile Frontului de Vest nu mai erau întinse pe masă. Krebs si
aghiotantul său făceau însemnările pe hartă.
Krebs a spus că intenţia ruşilor de a încercui Berlinul era
acum foarte limpede: la nord înaintau din direcţia Oranienburg, iar la vest ajunseseră până la Nauen, la 30 de kilometri de
Berlin. Legături cu lumea din afară mai existau doar în nord-vest.
în plus, de la sud si de la est se exercita o presiune puternică
asupra capitalei. Trupele ruseşti ajunseseră acolo aproape de
marginea oraşului.
Hitler l-a întrerupt pe Krebs cu întrebarea: „Ce este cu Armata
„Wenck"?"
Krebs a răspuns că Armata „Wenck" începuse în noaptea
precedentă retragerea de pe Elba. Americanii încă nu înaintaseră, în momentul acesta, Armata „Wenck" se regrupa la sud-est de
Magdeburg.
în timp ce Krebs se pregătea să expună şi alte amănunte
referitoare la Armata „Wenck", s-a deschis uşa. Au intrat Keitel
şi aghiotantul său, John von Freyend. Keitel era neras, iar
uniforma îi era plină de praf. Dorea să-i demonstreze fuhrerului
său că se ocupa de posibilităţile salvării acestuia. Hitler i-a
strâns mâna cu căldură.
După ce John von Freyend a întins harta pe masă, Keitel a
raportat că Armata „Wenck" fusese retrasă în întregime de pe
Elba şi pe moment era ocupată cu regruparea. „Am mers toată
ziua si toată noaptea pentru a mobiliza trupele să lupte. Mein
Fiihrerl Wenck vă transmite salutări respectuoase si speră să

Va poată strânge în curând mâna în Cancelarie!"
Keitel a luat poziţie de drepţi si a strigat: „Acum voi rămâne gâturi de dumneavoastră, mein Filhrer\ Nu i-as mai putea privi ln ochi pe soţia şi pe fiii mei dacă v-as părăsi în aceste clipe."
Hitler a fost vizibil mişcat de această nouă dovadă de fidelitate din partea lui Keitel. S-a ridicat din fotoliu şi a plasat

i âteva săgeţi pe hartă, explicând că Armata 3 a lui Steiner ar i rebui să atace la 24 aprilie din nord, iar Armata „Wenck" să i lainteze dinspre sud în direcţia Potsdam, dar nu mai târziu i e 25 aprilie. Ţelul operaţiunii, a continuat Hitler, consta în . liminarea nemijlocită a ameninţării reprezentate de ruşi l icntru Berlin si în înaintarea spre est pentru a se face joncţiunea • u Armata 9 si pentru a se reface frontul de pe Oder.
Din acest plan dement nu s-a ales evident nimic.
înainte de încheierea consfătuirii, Keitel i-a cerut lui Hitler iermisiunea de a mai pleca o dată la Armata „Wenck". Spunea i ă prezenţa sa acolo avea să întărească moralul trupelor. Hitler aprobat, si Keitel a părăsit buncărul după câteva minute ientru a pleca la Wenck. Nu s-a mai întors din această călătorie, i u toate că tocmai îi jurase lui Hitler că nu-1 va părăsi niciodată.
Tot atunci, şeful batalionului de informaţii al fuhrerului, naiorul Lohse, a părăsit şi el fără aprobare Cancelaria.366
în timp ce Hitler se afla la consfătuire, Linge i-a ordonat ameristei Evei Braun, Liesl, si ordonanţei lui Hitler, Unterschariiihrer S S Wauer, să strângă lucrurile din camera lui Hitler.
-inge a făcut el însuşi ordine pe masa de scris din birou. Pe ' naşă se afla un mesaj radio de la Goring, cu următorul conţinut:
Mult iubitul meu fuhrer! în drum spre sudul Germaniei, am onstatat că mai există suficiente forţe pentru a se continua upta de aici. De aceea vă implor încă o dată să părăsiţi Berlinul i să veniţi la Berchtesgaden (Obersalzberg). Al dumneavoastră redincios, Goring."367
După ce în birou se făcuse ordine si încăperea fusese încuiată, wa Braun a ieşit din camera ei cu un câine. Tirul asupra oraşului lăbise puţin. Eva Braun, foarte palidă, l-a rugat pe Linge s-o •onducă puţin în grădină, căci dorea să plimbe câinele. Linge a

356 Este vorba despre departamentul de informaţii al fuhrerului, ilcătuit din compania de informaţii a statului major al cartierului ;eneral al fuhrerului. Departamentul de informaţii al fuhrerului, cu un efectiv de 520 de oameni, răspundea de asigurarea comunicării ntre cartierul general ai fuhrerului şi centrele de comandă ale armatei i ale guvernului Reichului.
367 Textul acestui mesaj nu a rămas în arhive. H
flrfli°to „Steiner" trebuie să atace

însotit-o si s-a plimbat cu ea în sus si în jos în faţa buncărului. Eva Braun a spus cu o expresie serioasă că probabil totul avea să se sfârşească acum dacă nu se întâmpla vreo minune. Linge a fost je acord, însă a subliniat că Armata „Wenck" avea să realizeze această minune. Pe parcursul discuţiei, Eva Braun a remarcat cu tristeţe că, dacă această minune nu se întâmpla, ultima ieşire era moartea. Iar ea nu avea altă dorinţă decât să moară împreună cu Hitler ca soţie legitimă a sa.368
în timpul consfătuirii, Bormann a venit în anticameră cu harta operaţională a frontului sovieto-german si a întins-o pe masă. împreună cu Zander si Loringhoven, s-a aplecat asupra ei. Linge, care stătuse în faţa încăperilor lui Hitler lângă santinela SS, s-a apropiat la rândul lui de masă. Loringhoven i-a arătat lui
Bormann o şosea rămasă liberă în direcţia Dresda, pe care se putea ajunge în sudul Germaniei. Era o fâşie îngustă, cu o lăţime de 15-20 de kilometri, care putea fi tăiată în orice moment de tancurile ruseşti. Bormann i-a ordonat referentului său, Zander, să-i transporte în Obersalzberg pe această şosea cu autobuze
si maşini de teren pe toţi colaboratorii cancelariei partidului, printre care referentul Muller şi cele şase secretare. La Berlin
urmau să mai rămână doar Zander si secretara Else Kriiger, o femeie de 30 de ani, prietenă a Evei Braun, pe care, la dorinţa acesteia, Hitler o invita în ultimele zile împreună cu secretarele sale la ceai.
Imediat după consfătuire, Morell a apărut la Linge, complet demoralizat. L-a întrebat dacă Hitler nu-i putea acorda câteva numite. Hitler, care rămăsese singur în depozit, l-a poftit pe Morell înăuntru. Acest colos s-a trântit într-un fotoliu si a început să plângă ca un copil. Nu mai era decât o figură jalnică. Hitler a încercat să-1 liniştească, însă Morell continua să plângă.
Jn cele din urmă, Hitler l-a întrebat iritat: „Deci ce vreţi acum, domnule profesor?"
368 Colaboratori ai lui Hitler ajunşi în prizonieratul sovietic au
Declarat că Eva Braun ar fi fost însărcinată si că nu ar fi dorit să nască
111 prizonierat. Redactorii protocoalelor rezultate în urma anchetării
'ui Linge si Gunsche nu au preluat această presupunere în Dosarui

Morell a reuşit să articuleze, printre hohote de plâns: „Mein Fiihrer, nu mai rezist. Vă rog, vă implor, lăsaţi-mă să plec!"
Vorbea de atacuri de cord pe care le suferise în ultimele zile. Auzind aceste lucruri, Linge a închis uşa scârbit. Morell a ieşit destul de repede. Obţinuse de la Hitler permisiunea de a pleca cu avionul în Obersalzberg. în mare grabă, i-a aruncat doctorului Stumpfegger câteva indicaţii neinteligibile cu privire la injecţia cu energizante şi a părăsit buncărul în aceeaşi seară

odată cu căderea întunericului, gemând şi tremurând,' pentru
a se îndrepta cu maşina spre aerodromul Gatow. Un avion l-a
dus de acolo în Obersalzberg.
Acesta era omul care fusese ani de zile medicul lui Hitler, pe care acesta îl numise profesor, căruia îi acordase însemnul
de Aur al Partidului şi pe care îl decorase cu Crucea de Cavaler.
Morell cumpărase în anii războiului mari fabrici la Hamburg
si în regiunea cehă Olomouc, fabrici în care-şi producea
preparatele hormonale, concentratul de vitamine Vitamultin şi
un praf contra păduchilor numit „Russla". Morell însuşi îl crease
pentru armata germană. De un deosebit „spirit inventiv" dăduse
dovadă când îi alesese denumirea. „Russla" este o denumire
compusă din primele silabe ale cuvintelor „Russische" şi „Laus"*.
Soldaţii au refuzat praful pentru că nu-i ajuta cu nimic si pe
deasupra mai şi putea îngrozitor. Obişnuiau să spună în glumă
că praful înmulţea păduchii şi omora soldaţii cu mirosul său
scârbos. Hitler a dat însă indicaţii categorice s'ă se achiziţioneze
praful respectiv, iar Morell a câştigat în acest fel milioane.369
Şi-a cumpărat o vilă de lux la Schwanenwerder pe malul lacului
Wannsee, lângă Berlin, şi o alta în staţiunea Heringsdorf la Marea
Baltică. Era pe cale de a-şi construi o a treia la Berchtesgaden.
In 1944, Morell a început să lucreze la un explozibil special cu
care ar fi urmat să fie distrusă armata sovietică, în acest scop, a
cerut un microscop electronic, din care în Germania existau două
sau trei exemplare, folosite în cercetarea nucleară. Văzând că
* „Laus" păduche, „russische" rusesc, (n.tr.)
369 Praful Russla conţinea ca substanţă activă Xanthogenat, rezultat
din prelucrarea unui săpun rusesc împotriva păduchilor. Praful era
produs într-una dintre fabricile lui Morell, la Olmiitz (Olomouc).

eforturile sale rămâneau zadarnice, a apelat la Hitler, care a dispus
imediat ca „preferatul" său să obţină un asemenea microscop.
Coreii a instalat microscopul într-un laborator amenajat la
Berchtesgaden special în acest scop.370 Acum însă, acest profitor
al războiului se hotărâse să fugă.
După ce Morell a luat-o la sănătoasa, Goebbels s-a mutat în
încăperea acestuia, situată vizavi de cea a lui Hitler. Soţia sa a
rămas cu copiii în vechiul buncăr al lui Hitler.
Hitler l-a chemat în acea seară pe Giinsche în depozit. Goebbels
si Bormann erau deja prezenţi. Toţi trei erau aplecaţi deasupra
unui plan al oraşului Berlin. Hitler era destul de înnegurat. I-a
comunicat lui Giinsche că tocmai sosise un mesaj conform căruia
populaţia din cartierele de nord ale Berlinului, de exemplu
din cartierul muncitoresc Weissensee, scotea steaguri albe si
roşii la ferestre, că soldaţii germani se retrăgeau pe alocuri fără
să opună nicio rezistenţă si că mulţi dezertau. Hitler i-a ordonat
lui Giinsche să trimită imediat un detaşament de SS-işti la faţa
locului şi să-i împuşte pe soldaţii dezertori. Goebbels a intervenit
imediat: „Mein Fiihrer, vă promit că steagurile albe si roşii vor

dispărea imediat de pe case. Am dat ordin ca cei vinovaţi să fie împuşcaţi sau spânzuraţi în locuri publice în oraş. Ca să fie un avertisment pentru ceilalţi."371

370 în Germania existau în 1945 cel puţin 30 de microscoape electronice. Şase dintre ele fuseseră construite de AEG, în special pentru activitatea de cercetare proprie. Firma Siemens începuse să producă în serie microscoape electronice, ajungând chiar să exporte câteva. Morell a obţinut în 1944 un microscop electronic produs de Siemens si destinat iniţial Academiei Medicale Militare.

371 Goebbels, comisar pentru apărarea Reichului la Berlin, a emis pe 22.4 următorul ordin: „în cazul în care provocatori si elemente criminale 'ncearcă să provoace nelinişte în rândurile populaţiei decise să apere oraşul si să-i paralizeze spiritul de rezistenţă arborând steaguri albe sau afişând alte tipuri ce comportament las, trebuie intervenit imediat cu toate mijloacele..." Der Panzerbăr a publicat la 23.4.1945, sub titlul »Nu uitaţi!", următorul „îndemn al fuhrerului": „Oricine propagă sau ^Probă măsuri menite să ne slăbească rezistenţa este un trădător! Trebuie 1Iripuscat sau spânzurat pe loc! Acest lucru este valabil si atunci când asernenea măsuri sunt luate, chipurile, la ordinul Gauleiterului, al Ministrului Reichului dr. Goebbels sau chiar în numele fuhrerului."

Giinsche a ieşit de la Hitler si a alcătuit imediat două trupe nobile din SS-iştii aparţinând gărzii de corp personale a ruj îitler si din şoferii de pe camioanele Cancelariei, trupe care u fost detaşate în cartierele de nord ale Berlinului cu ordinul e a-i trimite înapoi în tranşee pe soldaţii şi ofiţerii care încercau ă fugă sau să dezerteze. Cine opunea rezistenţă trebuia adus a Cancelarie. Ambele trupe s-au întors după câtva timp cu un rup de ofiţeri şi soldaţi. Au fost spânzuraţi în gara Friedrichstrasse. 'e piept li s-au agăţat pancarte cu acest text: „Atârn aici pentru ă nu am îndeplinit ordinul fuhrerului!"

La 24 aprilie, în jurul orei 5.00 dimineaţa, tirul artileriei usestl s-a intensificat considerabil. Proiectile, grele detonau în erie în Cancelarie si în zona dimprejur.

După o oră tirul s-a mai potolit si Hitler s-a culcat. Artileria -a pornit din nou înspre ora 10.00, înainte de masă. Mai multe buze au explodat cu un zgomot infernal pe acoperişul buncărului ii Hitler, deteriorând sistemul de aerisire. Hitler s-a trezit din auza zgomotului proiectilelor. S-a îmbrăcat rapid şi a sunat upă Linge. Acesta a venit în birou şi a văzut că Hitler tresărea i fiecare explozie, privind înspăimântat spre tavan. Linge a ăutat să-1 liniştească spunând că tunetul exploziilor era o dovadă solidităţii plăcii de beton cu care era acoperit buncărul.

în această dimineaţă, dr. Stumpfegger i-a făcut lui Hitler ijecţia cu energizante, pentru prima dată după fuga lui Morell. onsfătuirea fusese programată pentru ora 10.30.

Consfătuirea începuse deja când Giinsche a ajuns către ora 11.00
i buncăr, în afară de Hitler mai participau doar Krebs, Burgdorf, ormann, Goebbels, Johannmeyer, Below si Loringhoven. Krebs
relatat: „Trupele ruseşti atacă Berlinul de azi-dimineaţă din sud
din nord. Cercul din jurul oraşului este aproape închis. Berlinul
lai are legături cu exteriorul doar printr-un coridor îngust la
id de Spandau. Este de aşteptat ca şi acesta să fie închis de ruşi.
rmata «Steinep> încă n-a trecut de zona de la nord de Oranienburg.
u avem date exacte cu privire la Steiner."372
372 Dacă la 23.4.1945 în sud-vestul Berlinului mai exista o legătură
î 40 de kilometri către vest, acest coridor nu mai avea la 24.4.1945
;cât zece kilometri. Punctul central îl reprezentau podurile de pe

Chipul lui Hitler s-a schimonosit de mânie. A început să
profereze injurii grave la adresa Armatei „Steiner", numindu-1
pe acesta un general arogant si înfumurat. Până de curând, j-jitler îl stimase mult pe Steiner, care comandase iniţial Divizia
5 SS Blindată „Wiking", iar apoi „Corpul SS III Germanic";
Hitler îi încredinţase nu de mult comanda Armatei 3. Acum a
ordonat ca lui Steiner să i se comunice imediat că armata sa
trebuia să atace cu toate forţele cel mai târziu a doua zi, pe
25 aprilie, pentru a restabili până seara legătura cu Berlinul.
Despre Armata „Wenck" nu se ştia nimic. Situaţia unităţilor
germane care se mai aflau pe râul Oder era catastrofală. Trupele
ruseşti lărgiseră străpungerea de la sud de Stettin în zona
corpului de marină373 si înaintaseră 50-60 de kilometri spre
vest. Armata 9, care se mai afla încă la Frankfurt/Oder, fusese
încercuită de trupele ruseşti şi era atacată acum din toate părţile.
Comandantul ei, generalul Busse, îi ceruse lui Hitler de mai
multe ori, prin intermediul cumnatului său, Burgdorf, si prin
intermediul lui Krebs, permisiunea de a-şi retrage trupele în
direcţia Berlin. Hitler refuzase însă de fiecare dată, cu toate că
unităţile ruseşti se aflau deja în spatele frontului Armatei 9.
Pur si simplu nu voia să renunţe la ideea că vechile poziţii de
pe Oder ar fi putut fi recucerite.
Fegelein, trimis de Hitler cu o zi înainte la Steiner, s-a întors la
Berlin pe 24 aprilie. L-a anunţat pe Hitler că Armata „Steiner"
nu putea acţiona din cauză că era prea slabă. Steiner voia să
aştepte până ce ar fi recrutat, cu ajutorul trupelor de recrutare, cât
mai mulţi dintre soldaţii care rătăceau despărţiţi de unităţile lor.
Ezitările lui Steiner i-au provocat lui Hitler o criză de nervi.
»Steiner trebuie să acţioneze până mâine cel târziu!" a strigat.
"Seara trebuie să fie la Berlin!"
raul Havel, mai ales podul de la Pichelsdorf si Charlottenbriicke.
Detaşamentele Hitlerjugend aduse pentru apărare au suferit pierderi
Srele, acceptate fără scrupul de conducerea forţelor armate.

373 în regiunea Stettin, conducerea marinei militare a aruncat în uPtă Divizia l Infanterie Marină, alcătuită din personalul supranumerar al marinei. Aceasta nu se afla sub comanda unui corp de marină, ci Sut> comanda Corpului XXXXVI Armată.

Hitler i-a ordonat lui Fegelein să se întoarcă imediat la Steiner pentru a-i duce personal acest ordin. Fegelein a plecat la drum în aceeaşi zi.

După masa de prânz, pe care Hitler a luat-o ca de obicei la el în birou în compania Evei Braun si a secretarelor, l-a chemat la el pe Schaub. Uşa către dormitor era deschisă când Linge l-a poftit pe acesta în biroul lui Hitler.

Hitler stătea în faţa seifului deschis. Le-a declarat lui Schaub şi lui Linge că trebuiau arse toate documentele rămase în Cancelaria Reichului. I-a ordonat lui Linge să aducă geamantane Acesta s-a întors în dormitor cu câteva geamantane, iar Hitler a început să scoată documentele din seif. Erau acte confidenţiale pe care Hitler le primise de la Keitel, Jodl, Donitz sau de la înaltul Comandament al Armatei de Uscat după mutarea cartierului său general la Berlin. Printre ele se aflau si corespondenţa personală a lui Hitler si mai multe legături de bancnote de cincizeci si o sută de mărci. Linge a împachetat totul în patru geamantane. Schaub, Linge şi ordonanţele chemate să ajute au cărat geamantanele în parc. Acolo au golit conţinutul, au îngrămădit totul în patru teancuri, le-au stropit cu benzină şi le-au dat foc. Flăcările s-au ridicat cam la zece metri în faţa ieşirii de urgenţă. Linge a aşteptat până ce toate hârtiile au ars complet.

Intre timp, Schaub a golit toate seifurile din încăperile private ale lui Hitler din Vechea Cancelarie. Erau cinci. Conţineau documente politice si militare din perioada războiului şi din cea de dinainte de război; printre ele se aflau şi ciornele unor scrisori corectate de Hitler personal, pe care le trimisese în timpul războiului lui Mussolini, Antonescu, Petain şi altora, cu tot cu răspunsurile acestora. Ajutat de ordonanţa sa, subofiţerul Mandtal, Schaub le-a împachetat şi pe acestea în' geamantane mari şi le-a ordonat SS-iştilor din garda de corp a lui Hitler să le ducă în grădină şi să le dea foc.

După ce toate documentele aflate în Cancelaria Reichului au fost arse, Schaub i-a dat lui Hitler raportul în prezenţa lui Linge. Hitler i-a ordonat lui Schaub să plece imediat cu avionul în Obersalzberg şi să ardă şi documentele care se mai aflau în castelul de la Berghof. în castel se aflau trei mari seifuri care

orc|0rea documentelor

C0ntineau documente din perioada războiului si dinainte de
război. Protocoalele consfătuirilor militare fuseseră depozitate
ţn buncărul de la Berghof. Tot acolo se afla si arhiva militară
mutată de la „Wolfschanze". Hitler a ordonat ca toate aceste hârtii
sâ fie arse. I-a predat lui Schaub cheile tuturor seifurilor de la
gerghof, chei pe care le purta mereu asupra sa. Schaub si-a luat
rămas-bun de la Hitler către seară. După aceea a părăsit buncărul
împreună cu subofiţerul Mandtal care urma să-1 însoţească.
Celor rămaşi în urmă le-a strigat: „Mă întorc în câteva zile!"
Dar nimeni nu-1 mai credea. Schaub a decolat de pe aerodromul
Gatow, aflat deja sub tirul artileriei ruseşti. Nu s-a mai întors
la Berlin. Odată cu el au părăsit capitala si cei doi stenografi
care nu fuseseră încă evacuaţi la 21 aprilie si care asiguraseră
până la sfârşit protocolul consfătuirilor militare. Acum nu mai
era nevoie de ei.
în seara acestei zile, în camera de zi a buncărului, Goebbels
i-a dictat funcţionarului din Ministerul Propagandei, care se ocupa
de corespondenţa sa, un apel către populaţia Berlinului. Apelurile
lui Goebbels erau publicate de regulă în ziarul Der Bar374, singura publicaţie care mai apărea încă la Berlin, în format mic şi
tipărită la tipografia Ministerului Propagandei, îndreptându-se
spre locul lui de dormit, Linge l-a auzit pe Goebbels, care şedea
la masă, dictând cu voce monotonă: „Berlinezi! Rezistaţi! Apărati-vă
capitala! între zidurile oraşului vostru, fuhrerul munceşte pentru
voi! Fiihrerul a preluat personal conducerea apărării oraşului!
Credinţă pentru credinţă! Doar peste cadavrele noastre va ajunge
duşmanul să pătrundă la iubitul nostru fuhrer!"375
374 Este vorba despre ziarul Der Panzerbăr („Ursul blindat"), care
a apărut între 22.4.1945 si 29.4.1945.
375 In Der Panzerbăr din 28.4.1945 se spunea: „Bolşevismul loveşte
astăzi Berlinul, obiectul urii sale. Vrea să lovească mortal capul ordinii
?.ermane> al ordinii europene. Noi ne asumăm această luptă. De aceea
Whrerul este în Berlin. Poartă împreună cu noi toţi povara acestui
oraş care a devenit front de luptă. Luptă împreună cu noi. Din Berlin, ^conduce lupta pentru libertate, care va intra în istoria mondială...
uhrerul se află pe câmpul de luptă, cel mai dur pe care l-a cunoscut
st°ria. în jurul său se strâng cei mai fanatici soldaţi..." u,«•..••*,.•*

în timp ce Goebbels dicta apelul în care cerea populaţiei
erlinului alte sacrificii si afirma că fuhrerul trăia doar pentru
pararea capitalei, Hitler scotea din seif ultimele documente
imase din perioada cât se aflase la putere şi le încredinţa flăcărilor

entru că nu mai credea în salvare. După ce si-a terminat dictarea, ioebbels l-a anunţat pe Hitler că Berlinul mai dispunea de rezerve
e alimente pentru 14 zile.376
Vesti noi care anunţau că situaţia în capitală si în jurul ei se
irăutăţea constant au continuat să sosească pe parcursul
itregii seri. Moralul celor din buncăr a scăzut la zero.
La început se spunea: „Rusii înaintează de ambele părţi ale
oselei Zossen-Berlin si au pătruns adânc în centura de apărare
Berlinului." Apoi: „Gatow, ultimul aerodrom al Berlinului, se
flă sub tirul artileriei ruseşti. Nu mai poate fi utilizat."
Krebs a raportat: „Tancurile ruseşti au ajuns pe şoseaua
erlin-Nauen."
Si în cele din urmă: „Ruşii au încercuit Berlinul din toate
ărţile." Vestea a lovit asemenea unui trăsnet. Chiar si cei mai
ptimisti, care speraseră până în ultima clipă că vor ieşi din
erlin, şi-au pierdut curajul. Pilotul lui Hitler, Baur, care toată
iua dăduse târcoale camerelor lui Hitler, aşteptând ordinul
e a-1 scoate pe Hitler din Berlin cu Condorul care aştepta la
atow pregătit de decolare, s-a retras noaptea târziu abătut
in buncărul fiihrerului în adăpostul său.
La 25 aprilie, tirul artileriei ruseşti asupra capitalei a început
imineaţa devreme. Proiectilele loveau din nou Cancelaria şi
rinisterele din apropiere. Izbucniseră incendii în mai multe
>curi, iar cerul era întunecat de nori grei de fum. înspre ora
.30 a sosit un mesaj radio de la Keitel, potrivit căruia Armata
Afenck" îşi începuse marşul spre Berlin. Vârfurile ei ajunseseră
L Treuenbrietzen, la 40 de kilometri vest de Potsdam. Ştirea
376 Der Panzerbăr din 23.4.1945 a anunţat că oraşul dispunea de
izerve de alimente pentru douăsprezece săptămâni în „cantitaţ1
bsolut suficiente".

s-a răspândit ca fulgerul în tot buncărul. „Wenck s-a pus în
marş, Wenck ne va elibera!" Moralul a crescut din nou si s-a
îmbunătăţit si mai mult când a sosit ştirea că şi Armata „Steiner"
pornise la luptă în dimineaţa aceea, la nord de Oranienburg, pentru a sparge blocada
Berlinului.
Krebs a venit la Hitler pe la 10.30 pentru a prezenta raportul
asupra situaţiei. Hitler nu-1 mai chema el la raport, Krebs venea
după cum credea el de cuviinţă atunci când avea vreo noutate.
Ceilalţi participanţi la consfătuire nu mai erau anunţaţi. Oricum
stăteau toată ziua în buncăr şi veneau în depozit atunci când îl
vedeau pe Krebs mergând cu hărţile lui la Hitler.
Hitler şi-a părăsit încăperile si a venit în depozit, unde-1
aşteptau deja Krebs, Bormann, Lorenz, Boldt, Loringhoven şi
Giinsche. Ceva mai târziu a venit si Goebbels, iar apoi au apărut
Below, Hewel, Voss şi Burgdorf. Hitler nu mai protesta că de

fiecare dată raportul era întrerupt. Şi-a ridicat doar scurt privirea, dar şi-a coborât-o imediat din nou asupra mesei. Din momentul
în care trupele ruseşti ajunseseră în suburbiile Berlinului, Krebs
folosea planul oraşului Berlin pe post de hartă operaţională
atunci când prezenta situaţia. A anunţat că nu avea vesti noi
de la Armata „Wenck", care trecuse la atac în dimineaţa aceea.
Ruşii exercitau o presiune mai puternică de la sud, din direcţia
Tempelhof, însă si din est si nord. Depozitele de muniţie, situate
de obicei la marginea oraşului, erau pierdute. Lipsa muniţiei
se făcea deja simţită, mai ales cea a grenadelor antitanc.
In legătură cu luptele din Berlin, Krebs a relatat că se împuşcase
comandantul Diviziei 18 Infanterie Motorizată, aflată în sudul
capitalei într-o situaţie dificilă. „L-au lăsat nervii" a remarcat
Burgdorf.
La care Hitler a spus: „în sfârşit, un general care a găsit curajul
^e a trage concluziile care se impun."
Era însă o excepţie.377 Alţi generali şi numeroşi ofiţeri din
Unităţile care luptau în Berlin preferau să îmbrace haine civile

377 Comandantul Diviziei 18 Infanterie Motorizată, general-maiorul
°sef Rauch, nu s-a împuşcat. S-a sinucis în schimb comandantul
iviziei 20 Infanterie Motorizată, care lupta de asemenea la Berlin, 8eileral-maiorul Georg Scholze.

şi să se ascundă în locuinţe particulare. Trupele mobile ale SS
şi ale „Hitlerjugend" îi descopereau pe mulţi dintre ei si ft
iinpuscau pe loc.
Hitler, pe care vestea de la Keitel îl mai înviorase puţin, s-a
prăbuşit din nou. Vorbea cu o voce aproape stinsă. Atmosfera
apăsătoare se transmitea si celorlalţi. Erau momente când în
încăpere se aşternea o linişte mormântală, toată lumea amuţea
>i se uita la hărţi. Bormann nu spusese încă nici măcar un cuvânt
Ie când începuse consfătuirea. Alerga nervos de la un capăt al
nesei la celălalt, părăsea încăperea şi revenea. Goebbels amuţise
;i el aproape de tot.
O singură dată a întrebat câţi kilometri reuşea Armata „Wenck"
>ă parcurgă pe zi si când putea fi aşteptată la Berlin.
După prezentarea lui Keitel, Hitler s-a retras în biroul său, iar
:eilalţi s-au dus în camerele lor sau în vechiul buncăr al lui Hitler.
Pe la ora 14.30 după-amiaza, Bormann, Burgdorf şi Krebs
iu venit în fugă si foarte agitaţi în buncărul lui Hitler. S-au
epezit imediat în depozitul în care Hitler tocmai se pregătea
,ă intre. Krebs l-a anunţat tulburat si înspăimântat că trupele
usesti si americane făcuseră joncţiunea pe Elba.
Bormann a izbucnit: „Mein Fiihrer, este ultimul moment în
•are mai puteţi lua personal legătura cu americanii."
Hitler a dat din cap obosit şi a răspuns: „Nu mai am nicio

mtoritate pentru asta. Altul trebuie s-o facă în locul meu. în
•eea ce mă priveşte, trebuie să trag concluziile care se impun."
Hitler a părăsit depozitul în tăcere şi a trecut în birou.
Sormann, Burgdorf si Krebs au ieşit din buncărul lui Hitler
land din cap si ridicând din umeri, îndreptându-se şi ei spre
ncăperile proprii.
După masa de prânz, Hitler l-a chemat pe Linge. Acesta l-a
;ăsit complet debusolat, cu capul plecat, în faţa mesei de scris
ie care se sprijinea cu ambele mâini. Linge a' întrebat: „Mein
'iihrer, m-aţi chemat?" Hitler a ridicat privirea obosită spre elOchii lui, în faţa trasă şi pământie, erau tulburi şi ficşi- A
nurmurat: „Linge, as vrea să te las să pleci la familia dumitale.-'

Linge l-a întrerupt: „Mein Fiihrer, am fost alături de dumneavoastră la bine şi rămân aici şi la greu."
Hitler s-a îndreptat şi l-a privit fix pe Linge, de parcă ar fi
vrut să descopere dacă acesta era într-adevăr sincer. Apoi a
spus: „Linge, am o sarcină specială pentru dumneata."
Din privirea lui Hitler vorbea moartea.
„Mă voi împuşca împreună cu domnişoara Braun în faţa
intrării în grădina Cancelariei. Nu există altă cale."
Linge a vrut să-1 contrazică, dar Hitler i-a luat-o înainte:
„Fă rost de benzină ca să ne stropeşti cadavrele şi să le dai foc.
Să nu permiţi cu niciun chip ca ruşii să pună mâna pe cadavrul
meu. M-ar duce la Moscova şi m-ar expune acolo în panoptic.
Iar asta nu trebuie să se întâmple", a spus el apăsat.
Hitler a adăugat: „Distruge tot ce mai este în camerele mele.
Nimic să nu mai amintească de mine. Acest tablou" - l-a arătat
pe iubitul său Frederic al II-lea, agăţat deasupra biroului - „îl
iei dumneata din ramă şi i-1 dai lui Baur. Să-1 ducă el într-un
loc sigur din Bavaria."
Linge i-a promis lui Hitler, împreună cu valetul acestuia, Hauptscharfuhrer SS* Heinz Kriiger, cu comandantul gărzii
de corp a lui Hitler, Sturmbannfuhrer SS Franz Schădle, si cu
şeful trupei de poliţie, Obersturmbannfuhrer SS Peter Hogi, că
va executa totul întocmai. Hitler a dat din cap si l-a lăsat să plece.
Linge a cerut de la şoferul lui Hitler, Kempka, 120 de litri
de benzină. Cele sase canistre au fost pregătite la ieşirea către
grădină.378 Linge i-a chemat apoi pe Kriiger, Hogi si Schădle şi
le-a dezvăluit planul. Toţi trei au fost consternaţi si zguduiţi.
Ca şi Linge însă, ştiau că fiihrerul nu putea fi contrazis. Au
căzut de acord ca Schădle si Linge să ardă cadavrele, în timp
ce Hogi şi Kriiger aveau să distrugă obiectele personale ale lui
Hitler din camerele acestuia. După ce sarcinile au fost distribuite, T *
Llnge i-a cerut lui Kriiger o sticlă de rachiu. Trebuiau să spele
Cu alcool nodul care li se pusese în gât. '** "

378
Grad din ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului de sergent
din armată, (n.tr.)
Vezi descrierea incendierii cadavrelor începând de la pag. 406.

Căpitanul-locotenent Kuhlmann a sosit seara la viceamiralul
jss în Cancelarie. Venise la ordinul lui Donitz cu mai multe
/ioane Ju 52 încărcate cu „candidaţii la moarte" ai marinei
dlitare de la Flensburg. Avioanele aterizaseră în semiîntuneric
e axa est-vest dintre Poarta Brandenburg si Coloana Victoriei, eoarece aerodromul Gatow fusese deja ocupat de trupele
isesti. Aterizarea avusese loc sub tirul artileriei ruseşti. Axa
>t-vest era deja plină de cratere provocate de exploziile proiectilelor, in acest motiv, câteva avioane s-au răsturnat în momentul în
ire au atins solul. Printre membrii marinei s-au numărat mulţi
lorţi si răniţi.379
Voss l-a condus pe Kuhlmann în buncărul lui Hitler si l-a
agat pe Linge să-1 introducă la Hitler, dat fiind că reuşise să
jungă la Berlin în condiţii atât de vitrege. Hitler era în dormitor, itins pe pat. Linge i-a comunicat rugămintea lui Voss, însă Hitler
refuzat. De abia după ce Voss l-a rugat pe Hitler a doua oară, u insistentă, să-1 primească pe Kuhlmann care venise la Berlin
entru apărarea fiihrerului, acesta a ieşit în anticameră.
Tăzându-l pe Hitler, Kuhlmann a luat poziţie de drepţi, a ridicat
•râtul si a raportat sosirea unităţii sale. Hitler i-a strâns mâna
ară putere şi a spus că Kuhlmann avea să fie repartizat grupului
le luptă „Mohnke" pentru apărarea cartierului guvernamental, ^poi s-a retras din nou în dormitor.
Kuhlmann i-a mai fost prezentat lui Goebbels, apoi a părăsit
tuncărul lui Hitler. A fost încartiruit împreună cu unitatea sa
n pivniţele Ministerului de Externe, lângă Cancelaria Reichului.
în aceeaşi seară, Speer l-a sunat pe Linge din Hamburg
>entru a se interesa de intenţiile lui Hitler si ale Evei Braun.
inge i-a comunicat că ambii rămâneau în Berlin, iar Speer a
ăspuns că „va organiza" mai multe avioane Fieseler-Storch si
379 Conform indicaţiilor date de Hitler şi transmise lui Donitz pe
Î5.4.1945, în timpul nopţii fusese adus cu avioanele un batalion al
inarinei comandat de Kuhlmann, pus imediat în subordinea
•omandantului de luptă al Cancelariei. A doua noapte urmau sa
josească, tot cu avioanele, înotători luptători ai comandoului unităţilor
ie luptă ale marinei. Tirul puternic al artileriei a împiedicat îr>sa
aterizarea lor pe axa est-vest.

lui Hitler de panoptic

je va trimite la Berlin pentru a le scoate de acolo cel puţin pe gva Braun si pe secretarele lui Hitler.
Pe parcursul întregii seri si până noaptea târziu, Krebs si aghiotantul său, Loringhoven, alergau mereu la Hitler cu vesti noi. Situaţia din Berlin si din împrejurimi se agrava constant, cu fiecare oră. Atacul Armatei 3 a lui Steiner fusese oprit de focul artileriei ruseşti după câteva succese fără importanţă. Unităţile blindate ruseşti înaintaseră spre vest trecând de Berlin si ocupaseră Rathenow. Garnizoana Potsdam, comandată de generalul Reymann, era încercuită şi prinsă în lupte disperate de respingere a atacurilor ruseşti. Se lupta deja în cartierele vestice ale Berlinului, în Zehlendorf, Nikolassee şi Dahlem. Trupele ruseşti pătrunseseră în Spandau şi înaintau spre Berlin de-a lungul şoselei late de la Zossen. Se apropiau deja de marile poduri de pe Hawel de la Pichelsdorf. Pentru apărarea acestor poduri fuseseră trimise trupe ale „Hitlerjugend" sub comanda lui Axmann.
înrăutăţirea constantă a situaţiei din Berlin l-a deprimat din nou pe Hitler. Locuitorii buncărului se adunau în grupuri mici, beau rachiu si dezbăteau zgomotos dacă ruşii mai puteau fi opriţi sau nu. Alţii discutau în şoaptă, încercau să estimeze cât avea să mai reziste Berlinul si dacă mai exista vreo posibilitate de a părăsi oraşul.
Neliniştea şi nervozitatea lui Hitler atingeau dimensiuni ameninţătoare. Dimineaţa nu mai trebuia trezit. Chinuit de griji, se trezea foarte devreme. Obuzele care explodau pe buncăr nu-1 lăsau să doarmă. După ce Stumpfegger îi dădea injecţia şi Linge îi punea picăturile în ochi, rătăcea cu paşi târşâiţi prin încăperile buncărului, încărunţise şi mai mult. Părea un moşneag, aproape un cadavru viu. Nicăieri nu mai avea stare. De abia se aşezase Pe un scaun în centrala telefonică, se ridica din nou şi trecea în tocăperea motoarelor, unde se afla instalaţia de aerisire, înainte ftu fusese văzut niciodată în aceste încăperi. Sau se ţâra la lada ln care era Blondi, îl lua pe iubitul său Wolf şi încerca să se joace Cu el pe coridor. Vorbea foarte puţin.
După masa de prânz, şedea deseori pe banca tapiţată din ^ePozit. Veneau acolo Bormann, Burgdorf, Fegelein, doamna

Christian, domnişoara Kriiger şi Eva Braun. Eva bea mult coniac fn aceste zile. Nu mai râdea aproape deloc, iar la discuţiile ncepute de obicei de Bormann, Fegelein sau doamna Christian m participa decât dacă se ameţise cu coniac. Ceilalţi beau şampanie, coniac si rachiu de-a valma, fără să-1 mai bage în seamă pe Hitler. Bormann, Burgdorf si Fegelein se tolăneau

fără jenă în fotolii. Discuţiile lor se învârteau de cele mai multe ori în jurul vieţii luxoase care trecuse, cu toate întâmplările ei hazlii, încercau să-1 atragă si pe Hitler în conversaţie, însă acesta era complet apatic, privea în gol, îl mângâia pe Wolf sau îl copleşea cu dezmierdări isterice.
La ceaiul nocturn, la care participau Eva Braun, secretarele Christian si Junge, uneori si dieteticiana Manziarly şi secretara Sui Bormann, Else Kriiger, Hitler nu mai vorbea decât despre cele mai bune metode de sinucidere. Reda în culorile cele mai sumbre ce li s-ar fi întâmplat dacă ar fi ajuns pe mâna ruşilor. Discuta în detaliu dacă era mai bine să te împusti, să te otrăveşti sau să-ţi tai venele. Aceste şedinţe nocturne durau uneori până la 6.00 sau 7.00 dimineaţa. Discuţiile de acolo le-au creat secretarelor, încetul cu încetul, o stare de adevărată isterie.
După ceaiul de la Hitler, doamna Christian apărea în centrala telefonică, unde şedeau SS-iştii din garda de corp a lui Hitler, şi dădea pe gât câteva pahare de şampanie. Intr-o dimineaţă, văzându-1 intrând pe Linge, doamna Christian a aruncat cu paharul de şampanie după el. După aceea şi-a cerut scuze si a explicat că nervii ei nu mai făceau faţă discuţiilor cu Hitler despre diversele moduri de sinucidere. Moralul SS-istilor era de asemenea în scădere. Căutau să se ameţească cu cantităţi uriaşe de şampanie şi rachiu. Singura speranţă care rămăsese ra Armata „Wenck".
în noaptea de 25 spre 26 aprilie, ruşii au tăiat ultimul cablu telefonic subteran care mai lega Berlinul de exterior. Acum nu mai exista decât legătura radio, menţinută cu două aparate de câte 100 de waţi putere, însă nici pe ea nu te puteai baza prea mult, deoarece antenele erau mereu avariate de proiectile.
Pe 26 aprilie, către ora 7.00 dimineaţa, artileria ruseasca a început un tir puternic asupra cartierului guvernamental
ptmosferâ de sfârşit de lume în buncăr

Cancelaria Reichului si buncărul lui Hitler erau atacate cu obuze grele. Placa de beton care acoperea gangul subteran care ducea de la Noua Cancelarie la buncăr a fost spartă în mai multe locuri. Pe podeaua gangului s-au format bălţi uriaşe de apă, peste care s-au pus scânduri. Trebuia să treci cu mare atenţie peste ele, căci exista mereu pericolul să cazi. Prin găurile din tavan se vedeau norii negri de fum si acoperişul în flăcări al Cancelariei. Lumina tulbure care pătrundea în gang crea o atmosferă înspăimântătoare.
Pe la 9.00, focul artileriei a mai scăzut în intensitate. Gunsche s-a instalat în centrala telefonică. Peste puţin timp a apărut şi Goebbels. Avea pete roşii pe faţa palidă ca moartea, iar în ochi, groaza unui animal hăituit. Părea încă si mai mic, mai slab si mai vulnerabil decât de obicei. A început imediat să vorbească despre situaţia din Berlin. L-a întrebat pe Gunsche cum estima el starea lucrurilor, cât timp avea să mai reziste Berlinul, dacă

Wenck avea să reuşească să ajungă până în capitală şi dacă nu
venea prea târziu. Erau întrebări pe care Goebbels le pusese
de nenumărate ori în ultimele zile. Vădeau spaima provocată
de sfârşitul care se apropia, îi înjura plin de mânie pe şefii
partidului naţional-socialist care îl abandonaseră pe Hitler:
„Dacă mai ieşim vreodată de aici, voi curăţa partidul aşa cum
trebuie. Mulţi înalţi funcţionari s-au comportat ca nişte ticăloşi
şi laşi."
întors către Gunsche, Goebbels a continuat spunând că, de
multă vreme, si mai ales de la începerea războiului, conducerea
nazistă era marcată de decadenţă şi de birocratizare, înalţii ei
funcţionari se ascunseseră înainte de război pe moşii, mergeau
la vânătoare şi duceau o existenţă parazitară. De ce se sprijinise
Hitler pe oameni ca Ley sau Gauleiterii Streicher, Koch si
Wăchtler? Ei şi alţii ca' ei provocaseră partidului daune imense
Şi îl distruseseră. Acum, în clipele cele mai grele ale lui Hitler, aceşti oameni îşi arătau
adevărata faţă. Toţi îl părăseau: Goring, Himmler, Ribbentrop, Rosenberg, Ley şi Funk.
La 10.00 dimineaţa a apărut Krebs pentru a-i da raportul
lui Hitler. Mai erau prezenţi doar Goebbels, Burgdorf, Lorenz, Gunsche si Zander. Cablul
telefonic era tăiat, iar antenele radio

'ariate de focul artileriei nu fuseseră încă reparate, aşa că Krebs
•i avea nimic nou de relatat despre Armata „Wenck" şi despre
:acul soldat cu eşec al Armatei „Steiner". A raportat că în noaptea
ecută luptele din Berlin se calmaseră puţin, pentru a reîncepe
i mai multă înverşunare dis-de-dimineaţă. Rusii străpunseseră
in nou poziţiile germane. In vestul Berlinului se aflau acum în
ehlendorf-Mitte şi Dahlem. Tancurile ruseşti ajunseseră la
ichterfelde. In nord-estul Berlinului, de ambele părţi ale
;ulevardului Frankfurt, înaintaseră până la Alexanderplatz, propiindu-se în acest fel de centrul
oraşului.
Efectele acestor vesti asupra lui Hitler au fost catastrofale.
n timpul prezentării lui Krebs, privirile lui Hitler rătăceau
uurea în jur.
Şeful de serviciu al departamentului de informaţii al Cancelariei
Reichului, sergentul major Adam (cel care îl denunţase pe
Stauffenberg după atentatul de la 20 iulie 1944), i-a dat lui
Giinsche pe la ora 2.00 la prânz un mesaj radio pentru Hitler.
Era de la Goring, din Obersalzberg. Deoarece nu mai exista o
legătură directă cu Obersalzberg, mesajul făcuse un ocol
trecând prin câteva unităţi ale aviaţiei militare.
Conţinutul era cam acesta: „Mein Fiihrer, deoarece, din
cauza încercuirii Berlinului, nu mai sunteţi în situaţia de a vă
exercita puterea, libertatea de acţiune fiindu-vă îngrădită, sunt
de părere că a sosit momentul ca eu, în calitate de succesor al
dumneavoastră, să preiau, conform deciziei Parlamentului de
la l septembrie 1939, responsabilitatea pentru conducerea
Reichului german în chestiunile interne si externe, în caz că, până la ora 22.00 a zilei de
astăzi, 26 aprilie 1945, nu soseşte

un răspuns negativ din partea dumneavoastră, voi considera
că v-ati dat acordul."380
380 Goring i-a trimis lui Hitler acest mesaj la 23.4.1945, după mesajul
radio citat, în care îşi mai exprima o dată fidelitatea faţă de Hitler.
Hitler a dat ordin să fie arestat de SS după primirea celui de-al doilea
mesaj. Telegrama lui Goring avea următorul text: „Mein Filhrerl Sunteţi
de acord ca eu, în calitate de adjunct al dumneavoastră, să preiau, după decizia dumneavoastră
de a rămâne în fortăreaţa Berlin si confer^
deciziei dumneavoastră din 29.6.1941, conducerea Reichului, cu totala
libertate de acţiune în chestiunile interne si externe? Dacă până la

Fără să se mai anunţe, Giinsche s-a dus cu mesajul lui Goring
direct în biroul lui Hitler. Acesta şedea cu Eva Braun pe canapea, chiar vizavi de uşă.
Giinsche i-a spus că trebuie să-i vorbească
urgent, iar Hitler l-a privit suspicios. I-a făcut Evei Braun un
senin cu capul, iar ea a părăsit încăperea. La un semn al lui
Hitler, Giinsche a citit textul cu voce tare. însă nu sfârşise încă
prima frază că Hiler a sărit în picioare şi i-a smuls mesajul din
mână. Cu mâinile tremurânde, şi-a pus ochelarii. Faţa i s-a
congestionat şi s-a roşit de mânie ca racul.
„Goring ăsta", a gemut, „să preia responsabilitatea în
chestiunile interne si externe! Să-mi dea un ultimatum!"
Hitler a mototolit hârtia telegramei, s-a aruncat într-un fotoliu
si si-a acoperit gemând faţa cu ambele mâini. După câteva minute
a strigat: „Telegrafiază-i imediat lui Goring! Scrie ce-ţi spun!"
Hitler a început să dicteze cu o voce sacadată: „Dispun ca
întotdeauna de toată puterea si nu mă simt deloc îngrădit în
libertatea mea de acţiune! îţi interzic orice iniţiativă în acest
sens. Adolf Hitler."381'
A tăcut, privind în gol.
Giinsche a spus că el si alţii se îndoiseră de mult de Goring.
I-a amintit lui Hitler de scrisoarea pe care Obergebietsfiihrer
Petter i-o trimisese cu ceva timp în urmă în legătură cu Goring.
Hitler a ordonat agitat: „Să vină imediat Bormann!"
Giinsche a părăsit biroul si i-a relatat lui Bormann despre
telegrama de la Goring. Bormann s-a dus la Hitler, iar Giinsche, °ra 22 nu soseşte niciun
răspuns, voi presupune că aţi fost privat de
libertatea dumneavoastră de acţiune si voi considera că premisele
respectivei decizii sunt realizate, urmând să acţionez spre binele
Poporului şi al patriei. Ceea ce simt pentru dumneavoastră în aceste
clipe atât de grele ale vieţii mele ştiţi şi nu poate fi exprimat în cuvinte.
Dumnezeu să vă apere şi să vă aducă cât mai curând încoace.
' dumneavoastră credincios Hermann Goring."
381 Răspunsul lui Hitler din 23.4.1945 a fost acesta: „Decizia
ugerului de la 29.6.1941 este din acest moment lipsită de valabilitate, omportamentul de care
daţi dovadă şi măsurile luate reprezintă o

radare faţă de persoana mea şi de cauza naţional-socialistă. Sunt în
ePlinătatea libertăţii mele de acţiune si interzic orice altă măsură."

i încăperea în care se afla staţia radio, pentru a da ordin ca
slegrama lui Hitler să-i fie transmisă imediat lui Goring.
Linge se afla în anticameră, iar Bormann, roşu ca racul, s-a
1 epezit pe lângă el în biroul lui Hitler. „Ticălosul ăsta de Goring", nurmura alergând.
Bormann l-a întărâtat si mai mult pe Hitler, aţâţându-i furia
'ană la isterie. „Porcul de Goring ştie exact că răspunsul
mmneavoastră nu poate ajunge până la ora 22.00!" a strigat.
Hitler a făcut o criză de nervi. Lovind cu pumnii în masă, irla: „Bormann, dă ordin politiei noastre din Obersalzberg să-1
resteze imediat pe Goring! Telegrafiază imediat! Dacă vrea
ă fugă, să fie împuşcat pe loc!"
Bormann a ieşit în fugă pentru a îndeplini ordinul imediat.
'recând pe lângă Linge, i-a strigat ofiţerului de serviciu din
jarda de corp să i-1 trimită imediat pe Hogi. Apoi a alergat la
joebbels. Hogi a apărut în buncăr, iar Bormann s-a dus cu el
la staţia radio pentru a trimite mesajul lui Hitler. Comandantul
Jin Obersalzberg, Obersturmbannfiihrer SS Frank, a fost
însărcinat cu arestarea lui Goring.
După ce Bormann părăsise buncărul, Hitler a ieşit din birou
pentru a merge la Goebbels. Acesta era în drum spre Hitler, aşa că s-au întâlnit în holul din faţa depozitului. Goebbels s-a
apropiat de Hitler şchiopătând şi a spus cu vocea lui monotonă, cu toate că si el fierbea de furie: „Această lovitură, mein Fiihrer, v-o dă Goring, pe care l-aţi considerat cel mai credincios."
Hitler s-a dus cu Goebbels în depozit, unde au rămas singuri
dmp îndelungat.
Eva Braun a ieşit la scurt tirnp după aceea din camera ei în
anticameră, unde revenise Giinsche. Nu ştia nimic si a întrebat
ce se întâmplase. Giinsche i-a povestit despre telegrama lui Goring.
Eva Braun a remarcat că ea avusese o presimţire la 20 aprilie, când Goring plecase din Berlin. Vorbise despre ea cu Hitler:
„Goring, acest renegat, l-a părăsit încă de atunci pe fiihrer, pentru că voia să-1 trădeze. Bietul fiihrer..."
Despre fapta lui Goring s-a discutat foarte aprins în buncăr, în curând însă, atenţia tuturor a fost acaparată din nou de
înaintarea continuă a ruşilor.

împreună cu câteva unităţi care se retrăseseră din calea
ruşilor în centrul Berlinului, în buncărul Noii Cancelarii s-au

refugiat si câteva grupuri ale organizaţiei de fete naţional-socialiste, BDM*.
După-amiază, Hitler l-a chemat la el pe Linge. Acesta a intrat în birou si l-a găsit pe Hitler cu Eva Braun la masă. Articulând cu greu cuvintele, Hitler a spus că Eva Braun văzuse în buncăr nişte fete necunoscute. Linge a raportat că era vorba despre membre ale BDM, fugite din calea ruşilor. Actele lor fuseseră verificate. Erau folosite pentru diferite treburi în vechiul buncăr.
Eva Braun a remarcat că le văzuse deja în buncărul lui Hitler.
Linge a răspuns că fetele veniseră cu siguranţă din curiozitate, pentru că doreau să-1 vadă pe Hitler. Atunci Hitler i-a spus lui Linge: „Rusii vor încerca în orice caz să pună mâna pe mine viu. Vor apela la orice mijloace pentru a-si atinge scopul. Pot foarte bine să îmbrace nişte fete în uniforme BDM si să le dea
0 legitimaţie BDM ca să mă sedeze cu substanţe chimice." I-a ordonat lui Linge să le dea afară din buncăr pe fete.
în aceeaşi seară, general-colonelul de aviaţie Ritter von Greim a aterizat cu un Fieseler-Storch pe axa est-vest. Hitler îl chemase telegrafic la el pentru a-1 numi comandant suprem al aviaţiei militare în locul lui Goring. Avionul era pilotat de aviatoarea Hanna Reitsch, iar aterizarea a avut loc la Poarta Brandenburg, sub tirul artileriei ruseşti. Greim a fost rănit destul de grav la picior. A fost dus la infirmeria buncărului, unde a fost operat şi
1 s-a aplicat un pansament. La ora 8.00 seara, Greim a fost dus pe o targa în depozitul în care-1 aştepta Hitler. Pe lângă targa mergea Hanna Reitsch, o persoană insignifiantă, slabă, purtând Crucea de Fier Clasa întâi pe rochia de un albastru închis. După ce targa cu Greim a fost pusă jos, Hitler i-a salutat pe amândoi, ?l~a tras un fotoliu si a rugat să fie lăsat singur cu Greim. în această
^scuţie Hitler i-a predat lui Greim postul lui Goring si l-a avansat kldrnaresal.
Greim fusese ales în locul lui Goring comandant suprem al aviaţiei militare încă din toamna anului 1944, pe când Hitler

Deutscher Mădel - Uniunea Fetelor Germane, (n.tr.) *>'

se mai afla la „Wolfschanze". General-maiorul de aviaţie Peltz, care comanda escadrilele germane de bombardiere de pe Frontul de Vest, ceruse atunci schimbarea lui Goring din motive de incompetenţă; la fel făcuse si locotenent-colonelul Baumbach, unul dintre cei mai cunoscuţi piloţi de bombardiere ai aviaţiei germane. Hitler avea o părere foarte bună despre amândoi.
Propunerea lor fusese sprijinită atunci si de aghiotantul pentru aviaţie al lui Hitler, von Below, si de fostul aghiotant al lui Goring, locotenent-colonelul de stat major Boehm-Tettelbach.
Acesta din urmă era referent pentru aviaţia militară la înaltul Comandament al Forţelor Armate. Hitler nu reuşise să facă însă acest pas atunci.

După discuţia cu Hitler, Greim a rămas în infirmeria buncărului. Alături de el era Hanna Reitsch, de mulţi ani partenera sa
de viaţă. Greim a trimis de pe patul infirmeriei telegrame în
toate direcţiile si a pus în mişcare toate mecanismele pentru a
mobiliza ultimele resturi ale aviaţiei militare germane în bătălia
pentru Berlin. Seara, Hanna Reitsch a cântat la patul lui împreună
cu copiii lui Goebbels cântece de leagăn si de copii.
Greim urma să zboare pe 27 aprilie la Rechlin, în nordul
Germaniei, pentru a supraveghea personal concentrarea forţelor
aviaţiei militare pentru bătălia Berlinului. Insă încercarea Hannei
Reitsch de a decola cu Greim a eşuat din cauza tirului puternic
al artileriei ruseşti asupra axei est-vest. De abia la 28 aprilie a
reuşit să decoleze si să-1 scoată pe Greim din Berlin.
Hanna Reitsch era singura femeie care purta Crucea de Fier
Clasa întâi. Era instructor şi pilot de testare în cadrul aviaţiei
militare. A devenit cunoscută în timpul războiului când tăia
funiile baloanelor de protecţie cu un avion de botul căruia era
fixat un aparat de tăiere.382 Hanna Reitsch era o naţional-socialistă convinsă, Hitler o respecta mult şi a invitat-o deseori la

382 Jn i94o/4i; Hanna Reitsch a efectuat zboruri cu bombardierele
Heinkel-111 si Dornier-17, testând dacă corzile de oţel ale baloanelof
de protecţie britanice puteau fi tăiate cu un aparat fixat de botu
avionului. Pentru aceasta a fost decorată de Hitler cu Crucea de Fier>
cu toate că încercările au fost încununate doar parţial de succes.

el. Ultima oară îl vizitase în 1944 în Obersalzberg. La cafea, cu
{-[itler si Below, a venit vorba de Churchill. Hanna Reitsch a
propus un atentat asupra lui Churchill, la care dorea să participe.
Hitler a răspuns râzând: „Churchill este apărat la fel de bine
ca si mine."
Cu cât rusii se apropiau mai mult de Cancelarie, cu atât mai
nervos era Hitler. Uneori dădea impresia că-si pierde minţile. Pe
la ora 9.00 seara, l-a chemat pe Giinsche si l-a repezit: „Unde-ţi
sunt trupele?"
„Care trupe, mein Fiihrer?"
Hitler a strigat mai tare: „Trupele dumitale, cei 6000 sau
8000 de SS-işti ai dumitale!"
Giinsche a răspuns că nu avea asemenea trupe, că apărarea
cartierului guvernamental era condusă de Mohnke, al cărui
grup de luptă avea un efectiv de 4000 de oameni, însă Hitler
continua să strige: „Taci din gură! Toţi mă înşelaţi! Nimeni
nu-mi spune adevărul!"
Giinsche a părăsit biroul, iar Bormann, care fusese prezent
la discuţie, a alergat după el ţipând la rândul lui: „Cum îndrăzneşti
să-1 înşeli pe fiihrer?"
Era evident că şi el îşi pierdea autocontrolul. Giinsche i-a

replicat: „Domnule Reichsleiter, eu ştiu foarte bine ce i-am raportat fiihrerului. La ce vă referiţi când spuneţi că l-am înşelat?" Bormann a răspuns deprimat: „Iartă-mă, dar aici poţi să-ţi pierzi minţile cu totul."

Pe la 11.00 seara, în buncăr a apărut comandantul Corpului LVIII Blindat, generalul Weidling. Cu câteva zile în urmă, rusii d împinseseră pe Weidling cu resturile corpului său de armată înapoi la Berlin. Unitatea suferise pierderi grele, întreaga artilerie Şi restul dotării tehnice erau pierdute.

Deoarece, la 25 aprilie, comandantul oraşului Berlin fusese grav rănit şi încă nu fusese numit un succesor, Burgdorf îl Propusese pe Weidling pentru această funcţie.383 Giinsche a intrat

383 Generalul Helmuth Weidling a fost numit comandant de luptă 2 Basului Berlin la 24.4.1945, după ce condusese, începând din •4-1945, sectoarele de est si de sud ale zonelor de apărare din Berlin.

u el în depozitul în care se mai aflau, în afară de Hitler; Goebbels «ormann, Krebs si Burgdorf. Se vedea că Weidling nu era prea ucântat să preia comanda Berlinului în această situaţie disperată. A declarat că era întru totul conştient de dificultatea sarcinii si ă era dispus să preia răspunderea doar cu condiţia ca el să fie .ingurul abilitat să comande Garnizoana Berlin, fără amestecul imănui. Hitler i-a garantat acect lucru. Trecuseră însă abia două re de când Weidling preluase comanda în Bendlerstrasse, că I lider a si intervenit, şi anume în felul următor: pe la 1.30 noaptea, I1 buncăr si-a făcut apariţia comandantul unuia dintre cartierele erlinului, locotenent-colonelul Bărenfănger, ale cărui trupe luptau a Alexanderplatz si pe bulevardul Frankfurt. îl chemase Goebbels, ir Hitler l-a primit în prezenţa lui Goebbels si a lui Giinsche.

Iniforma îi era acoperită de ulei si murdărie. Era neras si negru e fum. Venea direct din vâltoarea luptei dintr-un tunel al letroului de la Alexanderplatz.

Bărenfănger i-a relatat lui Hitler despre luptele înverşunate e pe străzile Berlinului, care se mutau acum tot mai mult în pivniţe şi în tunelurile metroului. Aveau loc scene cumplite, fiindcă părţi importante ale populaţiei civile se adăpostiseră acolo.

Hitler l-a întrerupt pe Bărenfănger întrebându-1 dacă în tunelurile metroului se folosea gaz detonant. în timpul revoltei de la Varşovia, unde luptele se dăduseră preponderent în subteran, utilizarea gazului detonant împotriva populaţiei revoltate dăduse rezultate excelente.384 Efectul fusese incredibil de puternic.

Bărenfănger a răspuns că nu avea gaz detonant. S-a plâns că superiorul lui direct, un general-maior, îi dăduse ordinul absurd de a respecta regulile războiului. Goebbels a exclamat: „Mein Fuhrer! Acest general-maior trebuie demis imediat!"385

384 în 1943, în timpul înăbuşirii revoltei din ghetoul Varşoviei, precum si în timpul luptelor împotriva armatei populare poloneze
din august 1944, SS si Wehrmachtul au folosit în canalizare, pivniţe
u buncăre mai ales aruncătoare de flăcări si bombe fumigene. Io
plus, au folosit substanţa dezinfectantă Kreosot, care în concentraţie
mare duce la sufocare.
385 Este vorba despre general-maiorul Werner Mummert, comandantul
Diviziei Blindate „Miincheberg".

„Este demis! Şi dumneata, Bărenfănger, îi iei locul. Te avansez
acum general-maior!" a declarat Hitler.
I-a strâns mâna tânărului ofiţer pe care tocmai îl avansase
general-maior si s-a retras apoi în birou pentru a lua ceaiul cu
Eva Braun si secretarele si pentru a vorbi în continuare despre
cele mai bune metode de sinucidere.
Fegelein s-a întors în acea zi de la Armata „Steiner". A aterizat
cu un Fieseler-Storch pe axa est-vest. Fegelein i-a raportat lui
Hitler că atacul Armatei 3 a lui Steiner eşuase definitiv. A
subliniat că el personal încercase tot posibilul pentru ca atacul
să reuşească, iar Steiner la rândul său făcuse tot ce era omeneşte
posibil. Hitler nu l-a lăsat pe Fegelein să termine si a mârâit:
„Steiner nu vrea să atace. Asta este cauza."
După ce Fegelein i-a dat raportul lui Hitler, i-a spus lui Giinsche
în taină că de la Steiner plecase la Himmler, al cărui tren special
se afla încă la vest de Hohenlychen în Mecklenburg, si vorbise
cu el. I-a comunicat lui Giinsche, în cel mai mare secret, că
Himmler fusese cel care împiedicase atacul Armatei „Steiner".
Dorise în acest fel ca Hitler să abandoneze speranţa că Berlinul
ar mai putea fi despresurat si să părăsească în sfârşit capitala.
Generalul SS Steiner se bucura de mult de protecţia lui Himmler
şi îi era devotat. Giinsche nu i-a transmis lui Hitler ce auzise
de la Fegelein, căci nu dorea nici el nimic altceva decât ca
Hitler să părăsească Berlinul.
Fegelein îl minţise pe Giinsche. Adevăratul motiv pentru
care Armata „Steiner" nu atacase a ieşit la iveală a doua zi.
A
In dimineaţa zilei de 27 aprilie, Cancelaria a fost din nou
atacată de artileria rusească. Obuzele explodau pe acoperişul
Buncărului în succesiune rapidă. Hitler a sunat după Linge la
Primele explozii. Acesta l-a găsit gata îmbrăcat în birou.
^-imzăitului ventilatoarelor li se adăugase un zgomot nou, ciudat.
*ytier l-a privit pe Linge iritat şi a întrebat îngrijorat ce se întâmplă.
;,in§e a aflat de la mecanicul Hans Hentschel că, în grădina
ancelariei, vâlvătăile focului înteţiseră mişcările aerului, ceea
Provoca acest zgomot nou în ventilatoare. Ardeau barăcile
care fuseseră cazaţi şoferii şi ordonanţele, barăci ce fuseseră

După ce ploaia de obuze a mai slăbit, Hitler i-a spus lui
Lmge ca voia să iasă în grădină pentru a vedea cum arăta
D^căr? ™T încle?tată Pe balustradă, Hitler s-a târât în SUs
! :mându-se că Hitler, foarte slăbit'în XnaTemfaTSu
sa cada pe spate Pe ultimele trepte, Linge a trecut în'fată pem™
a deschide uşa blindată către grădină, în acest moment lânsă
buncăr a explodat un proiectil. Linge s-a întors după HiS?
insa acesta mcerca deja să ajungă cât mai repede înapoi în
încăperile IUL Ajuns acolo, s-a prăbuşit într-un fotoliu, complet
ipsit de puteri. In ochi i se citea o spaimă cumplită. I-a spus Iu
Linge respirând cu greutate: „M-am răzgândit. Nu mă vo
împuşca cu domnişoara Braun în grădină, ci aici, în buncăr
Pregăteşte paturi ca să ne înveleşti cadavrele, să le duci în parc
şi sa le dai foc acolo.

lui
anti°ameră ?f în dormitorul
între 10.00 şi 11.00 dimineaţa a sosit o telegramă de la
Wenck Avangarda armatei sale ajunsese la Ferch, lâng
Schwielowsee, la zece-doisprezece kilometri de Potsdam. Ştirea
s-a răspândit ca fulgerul în tot buncărul. Pretutindeni se auzeau
Berlin "T ^ ^ SCOS hăr^le ^ Planurile «rasului
Berlm pentru a se studia distanţa dintre Potsdam si Berlin Toţi
SWnVîU Gnlmiaf PS Umăf' Sperând că Până la Prân^ Armata
-Wenck va face la Potsdam joncţiunea cu corpul de armată al
lui Reymann. De acolo până la Berlin mai erau 20 de kilometri.
Ca întotdeauna în asemenea situaţii, fiecare spunea ceea
ce doreau sa audă toţi: „Astă-seară Wenck va fi în Berlin "
Unii au început să facă pariu dacă Wenck va ajunge la
Cancelaria Reichului înainte de lăsarea întunericului De data
asta au băut rachiul de bucurie.
^ Goebbels a ieşit din biroul lui Hitler şi s-a grăbit să ajungă
m adăpostul lui, unde-1 aştepta Naumann. „Armata «Wenck»
rnPhh0 1 ^ ?1 M" ^ dibera- Trebuie Să fac un anunt"^ i^ strigat
Goebbels lui Naumann şi a început imediat să redacteze textul

unui manifest. Ziarul Der Bar nu mai apărea. Manifestul urma
să reproducă textul telegramei lui Wenck si semnătura acestuia, plus „adaosurile" lui Goebbels. Folosind cuvinte mincinoase si
clişee răsuflate, apela la populaţia berlineză să reziste. Scria
că Wenck se afla deja la porţile Berlinului. Clipa eliberării
capitalei nu mai era departe.
Locuitorii buncărului aşteptau plini de nerăbdare ştiri de la
Wenck, Hitler de asemenea. Se plimba încoace şi încolo prin

încăperi şi-1 întreba mereu pe Krebs unde se afla Wenck. în holul
din faţa depozitului se strânseseră Below, Giinsche si Johannmeyer si îşi dădeau osteneala să judece situaţia cu capul limpede.
Pe Frontul de Est, rusii provocaseră trupelor germane
înfrângere după înfrângere. Cu toate că acolo se concentraseră
rezerve imense si aproape toată tehnica germană, cu toate că
pe Nipru, pe Vistula, la graniţa Prusiei Orientale, pe Narew şi
pe Oder se aflau fortificaţii de mari dimensiuni, trupele germane
se retrăgeau în lupte grele, sub loviturile ruşilor, tot mai mult
spre vest. Iar acum se presupunea că Armata „Wenck" avea să
oprească acest tăvălug rusesc!
Legăturile radio se întrerupeau mereu, astfel că de la Wenck
nu mai ajungeau decât vesti fragmentate. De abia către seară
imaginea s-a mai clarificat. Atacul lui Wenck se oprise, iar
armata lui se împotmolise la nord-vest de Potsdam.
Trupele ruseşti atacau Armata „Wenck", îi loveau flancurile
din spaţiul Michendorf- Beelitz, obligând-o să intre în defensivă
şi împingând-o înapoi pe câteva segmente de front.
La prânz, la ora 12.30, Krebs, Burgdorf, Weidling, Johannmeyer, Loringhoven şi Giinsche s-au strâns în depozit. După
câteva minute a sosit Hitler, urmat de Bormann. Cu fiecare zi
decădea tot mai mult. Când mergea, îşi mişca picioarele cu foarte
mare greutate. Nici nu mai observa că se fuma în prezenţa lui.
Dacă strângea mâna cuiva, o făcea fără vlagă.
In timp ce Hitler a luat loc într-un fotoliu, au venit Lorenz si
aPoi Goebbels şi Naumann, care de ceva timp participau şi ei la
consfătuiri.
Krebs nu avea veşti noi de la Wenck. I-a cerut lui Hitler aprobarea
^e a ordona Armatei 9 a lui Busse, prinsă la vest de Frankfurt/Oder

i lupte grele de apărare împotriva ruşilor, să înainteze spre
erlin. Hitler a ordonat însă ca Armata 9 să facă joncţiunea cu
jrrnata „Wenck" pentru a sparge împreună încercuirea Berlinului.
!ei prezenţi au schimbat priviri mirate. Armata 9, încercuită
e peste o săptămână de trupele ruseşti, rămasă fără niciun fel
e aprovizionare, să lupte pentru a ajunge la Armata „Wenck"!
oldaţii n-ar mai fi fost în stare să iasă din încercuire decât
acă lăsau în urmă toate dotările grele. In acest fel însă nu
nai puteau lupta deloc. Si cu aceşti soldaţi voia Hitler să
ntărească Armata „Wenck"!
După Krebs a raportat Weidling. A arătat cât de lipsită de
peranţe era situaţia Berlinului. Toate suburbiile şi zonele
narginale ale oraşului fuseseră deja ocupate de trupele ruseşti.
• n multe locuri, apărarea exterioară fusese distrusă; rămăsese
ioar centura de apărare interioară.
Apărarea Berlinului fusese organizată pe două centuri de

i'ortificaţii. Cea exterioară trecea pe la marginea oraşului, iar :ea interioară, în jurul centrului, în Grădina Zoologică, în '-îumboldthain şi în Friedrichshain fuseseră instalate puncte ie atac puternic fortificate, în afară de asta, fuseseră montate oaterii antiaeriene pe blocul Schell de pe strada Tirpitzufer. Jucau un rol important în apărarea centurii interioare de apărare şi erau folosite aproape exclusiv pentru luptele la sol.
Weidling a mai raportat că, în nord-estul oraşului, trupele ruseşti înaintaseră până la Alexanderplatz, în nord până la gara Wedding, în vest prin cartierele Lichterfelde si Zehlendorf în direcţia Steglitz, Wilmersdorf, Friedenau şi Halensee.
Weidling a relatat apoi cât de grele erau luptele în Berlin. Se lupta înverşunat în aer, pe străzi, în tunelurile metroului si în pivniţele caselor. Soldaţi, poliţişti, oameni din „Volkssturm" Ş1 membri ai „Hitlerjugend" - toţi erau aruncaţi în luptă. Luptele ajunseseră în centrul oraşului, iar trupele ruseşti puteau ajung6 prin tunelurile metroului în spatele unităţilor germane, ceea ce crea situaţii critice.
Hitler a ascultat apatic si liniştit prezentarea lui Weidling» iar apoi a ordonat cu o figură impasibilă ca ecluzele râulul Spree să fie deschise pentru a se inunda tunelurile metrouH11»

care în acest fel ar fi devenit impracticabile. I s-a răspuns că în tuneluri îşi găsiseră adăpost mii de locuitori ai Berlinului si soldaţi răniţi care s-ar îneca dacă se deschideau ecluzele. Argumentul nu l-a impresionat pe Hitler.386
După plecarea lui Weidling, Hitler l-a chemat pe Mohnke. Centura de protecţie formată de grupul „Mohnke" în jurul cartierului guvernamental era acum atacată de tancurile ruseşti în mai multe locuri. Acestea se concentrau mai ales pe podurile de pe râul Spree, pe strada Tirpitzufer si pe strada Potsdam, la Poarta Halle şi la Lustgarten. Hitler i-a ordonat lui Mohnke să arunce în aer podurile de pe Spree.
După masa de prânz a venit Axmann. Deoarece unităţile „Hitlerjugend" fuseseră încercuite între timp de ruşi pe podurile Pichelsdorf situate de ambele părţi ale Heerstrasse si pe Stadionul Olimpic, Axmann se încartiruise în buncărul Cancelariei partidului de pe Wilhelmstrasse şi venea zilnic la Hitler. îl însoţea un băiat slăbuţ de 13 ani care, spunea Axmann, distrusese cu un proiectil antitanc un T-34 rusesc. Băiatul purta o uniformă a corpului german din Africa care-i era mult prea mare. Hitler 1-a primit ca pe un general cu merite deosebite si i-a prins cu gesturi mari Crucea de Fier la piept. Axmann a exclamat patetic: „Mein Fiihrer, vă puteţi bizui pe băieţii dumneavoastră!"
Hitler a ridicat mâna pentru salut si l-a trimis apoi pe acest copil înapoi în iadul încleştării, pentru a continua să lupte cu

vitejie. După aceea s-a târât înapoi în apartamentul său.
Weidling s-a întors către 9.00 seara pentru a-1 informa pe Hitler în legătură cu situaţia din Berlin, în anticameră le-a povestit lui Burgdorf, Krebs, Johannmeyer si Giinsche că drumul cu maşina de la centrul său de comandă de pe Bendlerstrasse până la Cancelaria Reichului, drum care de obicei nu dura mai mult de trei-patru minute, îi luase o jumătate de oră. Străzile erau pline de craterele bombelor si blocate de ruine, de sus atârnau cablurile tramvaielor. La toate astea se adăugau tirul neîntrerupt al Artileriei ruseşti si atacurile bombardierelor ruseşti.
, 38S Ecluzele nu au fost deschise. Doar în cazuri izolate s-au înregistrat inundaţii locale, cauzate de exploziile grenadelor sau ale b°mbelor.

i ab

Eft

Hitler a ieşit în anticameră cu buzele strânse, urmat de i îormann si Goebbels. Hitler l-a salutat pe Weidling si s-a îndreptat spre depozit. Ceva mai târziu au apărut Naumann, Axmann si ! ocţiitorul Gauleiterului din Berlin, Schach, care în ultimele ~ile participaseră si ei la consfătuiri. De data aceasta a raportat -•oar Weidling. A relatat din nou despre luptele grele din toate artierele Berlinului. Apoi a descris situaţia cumplită a populaţiei •erlinului, care stătea deja de o săptămână în pivniţe si staţii e metrou, fără mâncare si fără apă. Infirmeriile şi spitalele râu supraaglomerate cu mii de soldaţi si civili. Deoarece rusii cupaseră portul de est si vest de pe Spree, unde se aflau cele lai importante depozite de alimente pentru populaţie, nu mai xistau provizii decât pentru o zi sau două.
Krebs a anunţat că rusii respinseseră definitiv atacul Armatei Wenck", iar o despresurare a Berlinului era inimaginabilă, "ăderea oraşului nu mai era prin urmare decât o chestiune de ile. Weidling l-a implorat pe Hitler să se decidă să plece cu esturile Garnizoanei Berlin către sud-vest, în direcţia Potsdam, 'nde se afla Armata „Wenck". „Garantez cu viaţa mea, mein ^uhrer, că vă scot viu si nevătămat din Berlin. Doar aşa putem eri capitala şi populaţia ei de distrugerea totală!"
O linişte mormântală s-a aşternut în încăpere. Toţi îl priveau lini de speranţă pe Hitler. Insă acesta a scrâşnit din dinţi: „Nu!"
Weidling a încercat încă o dată să-1 convingă, explicându-i lanul de fugă. A propus ca Hitler să fie scos din Berlin într-un mc greu de tip Tiger, sub protecţia altor tancuri de acest tip. isă Hitler a răspuns: „Weidling, sunt hotărât. Rămân în Berlin."
După care a părăsit încăperea.

Două ordonanţe s-au căsătorit în această seară în vechiul
uncăr. Cununia celor două perechi, oficiată de un secretar de
tat din Ministerul Propagandei, generalul de brigadă SS
\ferner Naumann, a avut loc pe la 7.00 seara în camera de zi
vechiului buncăr, unde era cazată garda de corp. Martori au
:>st Linge si Schădle. Ambii purtau casca de oţel si un pistol)aspeţi erau aghiotanţii lui Hitler, ofiţerii gărzii sale de corp şi
i serviciului său de securitate, precum şi ordonanţele din SSfaumann, purtând şi el casca de oţel, a declarat solemn că

„UJenck" nu vine!

această cununie avea loc într-un moment unic, sub tirul
artileriei ruseşti în Berlinul încleştat în luptă. Salvarea capitalei
era însă aproape, iar tinerele perechi mai aveau mulţi ani de
fericire înaintea lor.
După cununie, Linge a organizat în vechiul buncăr o masă
pentru tinerii căsătoriţi.
Pe holul vechiului buncăr, unde luau masa nuntaşii, Krebs, Bormann şi Burgdorf alergau în acest timp către buncărul lui
Hitler, de unde s-au întors la fel de repede după 20 de minute.
Au anunţat că rusii opriseră definitiv Armata „Wenck". Speranţa
a lăsat locul disperării. Linge s-a grăbit să se întoarcă în buncărul
lui Hitler pentru a vedea ce face acesta. L-a văzut rătăcind cu
privirea absentă prin gang, fixând podeaua cu capul plecat.
Hitler nu l-a observat pe Linge până ce acesta nu i s-a adresat, anunţându-1 că două ordonanţe se căsătoriseră în vechiul
buncăr. L-a întrebat pe Hitler dacă nu dorea să-i felicite. Hitler
a aprobat din cap. Linge s-a întors si a condus tinerele perechi
si pe mama unuia dintre miri în gangul care lega vechiul buncăr
de cel nou. Hitler era deja acolo. I-a salutat pe tinerii căsătoriţi
cu o strângere de mână lipsită de vlagă si a spus: „Vă doresc
mult noroc, copii." Cu aceasta, s-a retras.
După această felicitare, dispoziţia oaspeţilor s-a înrăutăţit
puţin. Mai ales femeile erau zguduite de aspectul lui Hitler si
au amuţit, căzând pe gânduri. Linge a adus şampanie şi coniac, iar nunta a degenerat într-o beţie. Alcoolul a mai înviorat
atmosfera. S-a dansat şi s-a chefuit până a doua zi dimineaţa.
In ziua aceea s-a recepţionat ştirea unui post de radio străin
~ se pare că din Suedia - care spunea că, prin intermediul contelui
suedez Bernadotte, Himmler purta tratative cu britanicii si
americanii pentru o pace separată.387 Lorenz i-a dus această
Ştire lui Hitler. Acesta i-a chemat imediat pe Bormann şi pe
Hewel. Cei din buncăr au aflat în aceeaşi zi condiţiile în care
decurgeau tratativele: Hitler urma să fie demis, locul lui avea
S5 fie luat de Himmler, iar lupta cu Uniunea Sovietică să
continue cu sprijinul Angliei si al Americii. Himmler voia să-1

387

Vezi nota 349.

Destituie pe Hitler de la putere cu forţa. Astfel a devenit clar si
otivul pentru care Himmler împiedicase atacul Armatei
Steiner". Dorea s-o ţină în rezervă pentru cazul unei păci
eparate cu anglo-americanii. Armata „Steiner" a dat înapoi
[ub presiunea trupelor ruseşti în zilele căderii Berlinului si s-a
redat anglo-americanilor.
Ştirea privind tratativele lui Himmler cu Bernadotte i-a
eclanşat lui Hitler o criză cumplită de nervi. A strigat: „Eu nu
ă las scos din circulaţie în felul ăsta!"
L-a demis pe Himmler pe loc din toate funcţiile si l-a exclus
in partid. Bormann, care fusese ani de zile un prieten apropiat
l lui Himmler şi se tutuia cu el, i-a spus cu voce plângăreaţă
ui Giinsche: „Soarta nu-1 cruţă pe fiihrer de nimic. Mai întâi
Goring, acum Himmler."
Hitler l-a chemat la scurt timp după aceea pe Fegelein, însă
:esta nu era de găsit nicăieri, nici în buncărul Noii Cancelarii, ci în buncărul lui Hitler. Cei puţini care mai rezistau lângă
itler au bănuit imediat că Fegelein dispăruse din Berlin fără
srobare. Bormann şi Burgdorf, buni prieteni ai lui Fegelein, i alergat la Giinsche şi l-au întrebat dacă Fegelein îi împărtăşise
.anurile lui. Giinsche a negat.
Avionul Fieseler-Storch, adus de Fegelein la Berlin în ziua
recedentă, fusese distrus pe axa est-vest de o lovitură în plin.
eci nu putea să fi părăsit Berlinul cu avionul. Giinsche si-a
nintit că Fegelein avea o locuinţă pe Bleibtreustrasse, aproape
s bulevardul Kurfurstendamm. Un comandou al gărzii de corp
lui Hitler, sub comanda Obersturmfiihrer SS Helmuth Frick, a fost trimis în aceeaşi seară la adresa respectivă. Acolo l-au
ăsit pe Fegelein. Zăcea pe pat în haine civile, beat mort. îşi
scunsese uniforma în spatele sobei, în locuinţă se mai afla un
bersturmfiihrer SS din Divizia de Cavalerie „Florian Geyer", :omandată cândva de Fegelein, beat criţă si el. S-a prezentat
rept ofiţer al lui Fegelein cu însărcinări speciale.
în apartament se afla un geamantan plin cu ceasuri de aur şi
Iţe obiecte de valoare. Fegelein li-1 arătase în seara precedentă
ui Linge si altor ofiţeri SS din buncăr, spunând că fusese găsit
a şeful Uniunii Medicilor Reichului, Obergruppenfuhrer SS

dr. Grawitz,388 care, la intrarea ruşilor în Berlin, se împuşcase
în vila sa împreună cu toată familia.
La ordinul lui Hitler, Fegelein si ofiţerul au fost aduşi în
aceeaşi noapte în buncărul Noii Cancelarii. La anchetă, ofiţerul
a recunoscut imediat că Fegelein intenţionase să fugă din Berlin.
Voia să aştepte până ce tancurile ruseşti aveau să treacă de
Bleibtreustrasse pentru a se retrage apoi spre vest.
Hitler a ordonat ca Fegelein să fie repartizat disciplinar în
grupul de luptă „Mohnke", unde să-şi „dovedească fidelitatea
în luptă". Bormann i-a adus acest ordin lui Giinsche, spunându-i
să-1 predea pe Fegelein lui Mohnke. Giinsche era uluit că Hitler
îl pedepsea pe dezertorul Fegelein trimiţându-1 pe front. Cu
doar câteva zile în urmă, ordonase ca toţi dezertorii să fie
spânzuraţi cu o inscripţie agăţată pe piept: „Atârn aici fiindcă
nu am îndeplinit ordinul fuhrerului."389 Iar acum căuta să-1
scape pe cumnatul său, Fegelein. Giinsche i-a răspuns lui
Bormann că nu avea să îndeplinească acest ordin până ce nu
vorbea cu Hitler. A intrat imediat la Hitler.
Acesta era cu Eva Braun în biroul său. Ea plângea în hohote, iar Hitler se străduia s-o liniştească. Când a intrat Giinsche, Eva Braun s-a retras în camera ei. Giinsche i-a spus lui Hitler
că, dacă Fegelein îi era predat lui Mohnke, avea să fugă oricum.
A încercat să-i dovedească lui Hitler că Fegelein trebuia nu să
fie trimis în grupul „Mohnke", ci predat Curţii Marţiale ca un
dezertor ce era. Hitler a tăcut câteva clipe. Se vedea că ezita si
că voia să-1 cruţe pe Fegelein de dragul Evei Braun. Apoi a
spus enervat: „Fegelein să fie degradat si predat Curţii Marţiale.
Aceasta să fie prezidată de Mohnke."
Giinsche i-a dus imediat acest ordin lui Mohnke. Acesta s-a
dus cu câţiva ofiţeri la Fegelein, care îmbrăcase din nou
uniforma de general SS. Mohnke i-a smuls tresele. Fegelein nu
Purta decoraţii.

388 Obergruppenfuhrer SS Ernst Grawitz era medic al SS. Şeful
Uniunii Medicilor Naţional-Socialisti era Leonardo Conţi. Aici este
insă vorba într-adevăr despre geamantanul lui Grawitz.

389 După estimările actuale, în 1945, curţile marţiale şi tribunalele
sPeciale au executat înjur de 10.000 de asa-zisi dezertori.

La 28 aprilie, aruncătoarele ruseşti de rachete tip Katiuşa390
-au concentrat tirul asupra cartierului guvernamental şi
mcărului. Afară se dezlănţuise iadul. Hitler a sărit din pat şi
sunat după Linge. Acesta l-a găsit pe Hitler la masa din birou, ivind cu ochii măriţi de groază la tavan. A întrebat din nou:
]e calibru este ăsta?"
„Astea sunt orgile lui Stalin."
Era numele dat de soldaţii germani temutelor aruncătoare

2 rachete tip Katiusa. Despre orgile lui Stalin se vorbise deseori consfătuiri. Hitler fusese informat de mai multe ori despre :este aruncătoare. I s-a explicat în special efectul distrugător proiectilelor, care acopereau o suprafaţă întinsă si declanşau mica în rândurile soldaţilor germani. Poziţia Katiuselor era -eu de stabilit, dat fiind că erau montate pe camioane - erau >arte mobile si acţionau din puncte diferite.

Când Linge a pomenit de orgile lui Stalin, Hitler l-a privit iră să înţeleagă si a întrebat: „Ce vrei să spui cu orgile lui talin? Te referi la coridorul cu coloane din Noua Cancelarie?"

Hitler era evident complet zăpăcit. Ştia bineînţeles ce erau rgile lui Stalin, iar cea de-a doua întrebare nu avea nicio :gătură cu calibrul proiectilelor. Linge a încercat să-i mai xplice o dată care era treaba cu aceste aruncătoare de rachete, litler tăcea.

Pe la 9.00, Mohnke l-a chemat pe Gunsche la telefon. Cu o oce întretăiată de emoţie şi agitaţie, a anunţat că rusii •ecuseră la atac la Poarta Halle. în Piaţa Belle Alliance si la olt cu Wilhelmstrasse se dădeau lupte înverşunate. Mohnke a dăugat că legătura telefonică dintre punctul său de luptă si egimentele grupului de luptă era întreruptă. Trimisese curieri i spera să obţină cât de curând o imagine clară a situaţiei.

390 Katiusa: aruncător de rachete al artileriei sovietice, care lansa roiectile cu detonare electrică la distanţe de 2.500-8.400 de metri, 'recizia redusă era compensată de rapiditatea succesiunii tirurilor, le raza mare de acoperire şi de efectul demoralizator al salvelor. Din auza zgomotului pe care-1 produceau când erau puse în funcţiune, Katiusele erau numite de soldaţii germani „orgile lui Stalin."

Giinsche i-a transmis lui Hitler raportul lui Mohnke si i-a arătat pe planul oraşului unde se dădeau luptele în acel inoment. Auzind că rusii se apropiau de Wilhelmstrasse, Hitler a tresărit. Privirile i s-au fixat pe planul oraşului. De acolo până la Cancelaria Reichului mai erau 1200-1300 de metri. Hitler a întrebat foarte agitat dacă rusii ajunseseră deja la Wilhelmstrasse si care erau forţele de care dispunea Mohnke în Piaţa Belle Âlliance. Mergea încoace si încolo prin încăpere, pentru a cădea în cele din urmă într-un fotoliu; l-a rugat pe Giinsche să-1 cheme pe Mohnke. Acesta a apărut destul de repede si i-a raportat lui Hitler că reuşiseră să oprească atacul ruşilor în Piaţa Belle Âlliance colţ cu Wilhelmstrasse. Sovieticii înaintau acum în direcţia Gleisdreieck şi gara Anhalt.

Ştirea despre cât de aproape erau ruşii s-a răspândit rapid în buncăr. Toată lumea se adunase în grupuri şi discuta agitată. Goebbels mergea de la un grup la altul si punea întrebări. Apoi 1-a întrebat pe Linge: „Spune-mi, situaţia este chiar atât de gravă?"

Dr. Stumpfegger a venit în această dimineaţă în biroul lui

Hitler pentru a cere o semnătură. Linge stătea lângă el când
Stumpfegger a pus hârtia pe masă. Era o cerere către infirmeria
din buncărul Noii Cancelarii de a-i înmâna lui Stumpfegger, la
indicaţiile lui Hitler, douăsprezece fiole cu cianură. Hitler a
semnat cu mâna tremurândă. Cele douăsprezece fiole erau
destinate otrăvirii Evei Braun, secretarelor lui Hitler, Christian
şi Junge, dieteticienei Manziarly, secretarei lui Bormann, Kriiger, cameristei Evei Braun, Liesl, copiilor lui Goebbels şi
lui Blondi, căţeaua lui Hitler.
La masa de prânz, lui Hitler i s-a raportat că rezerva de alimente
dietetice fusese epuizată. Tot ce i se mai putea pregăti acum
era o supă vegetariană, dacă nu cumva prefera să mănânce
acelaşi lucru ca toţi ceilalţi.
Hitler a răspuns: „în curând nu va mai trebui să mâncăm
nimic. Daţi-mi supa."
După-amiază s-a anunţat că situaţia se înrăutăţea şi în celelalte
cartiere ale Berlinului. Deoarece cartierul guvernamental se
afla sub tirul puternic al ruşilor, Weidling nu mai venea decât
0 dată pe zi de la centrul său de comandă din Bendlerstrasse

pentru a da raportul. Veştile care soseau între timp i le comunica
lui Krebs la telefon, iar acesta i le prezenta lui Hitler. Mohnke
a venit si el de mai multe ori la Hitler pentru a raporta în
legătură cu situaţia din cartierul guvernamental. Pericolul
imediat pentru Cancelarie venea acum din direcţia Pieţei Belle
Alliance si a Porţii Halle. Aici rusii înaintaseră cel mai mult.
A doua mare ameninţare venea dinspre Grădina Zoologică.
Weidling a anunţat că tancurile ruseşti înaintaseră de ambele
părţi ale Heerstrasse până la Strada Am Knie391, ajungând în acest
fel la axa est-vest. Charlottenburg fusese ocupat de ruşi. Cercul
din jurul cartierului guvernamental se închidea tot mai mult. în
buncăr nu mai pomenea nimeni de Armata „Wenck".
„Cât timp mai rezistăm? Mai există vreo posibilitate să ieşim
din Berlin?" Acestea erau întrebările care-i preocupau pe toţi.
Pe la 6.00 seara, Axmann a venit la Hitler. în prezenţa lui
Bormann şi Giinsche, a declarat că avea la dispoziţie 200 de
membri aleşi ai „Hitlerjugend" care cunoşteau Berlinul ca pe
propriul buzunar. Cu ajutorul lor îl putea scoate pe Hitler viu
şi nevătămat din oraş. El însuşi, ca berlinez get-beget, cunoştea
de asemenea fiecare colţ al capitalei si avea să preia conducerea
grupului. Hitler a refuzat oferta lui Axmann, la fel cum respinsese
cu o zi înainte şi propunerea lui Weidling. I-a strâns mâna lui
Axmann şi i-a mulţumit pentru credinţă şi fidelitate.
în seara aceea, Bormann i-a comunicat pe neaşteptate lui Linge
că Hitler si Eva Braun doreau să se căsătorească. Ceremonia urma
să aibă loc în depozitul în care se organizaseră consfătuirile. Până

acum, în această încăpere nu fusese vorba decât despre luptele
înverşunate şi sângeroase din jurul Berlinului şi de pe străzi. Aici
dăduse Hitler ordinul ca ecluzele râului Spree să fie deschise, ceea ce avea să ducă la moartea a mii de cetăţeni paşnici şi soldaţiAici ordonase ca locuitorii Berlinului să fie spânzuraţi dacă arborau
steaguri roşii sau albe la apropierea ruşilor. Iar acum, aici, in
această încăpere, Hitler urma să se căsătorească cu Eva Braun.
Bormann i-a cerut lui Linge să mute mobila. Masa pe care de
obicei erau întinse hărţile operaţionale a fost mutată în mijlocul
391 Astăzi Piaţa Ernst Reuter.

camerei, în faţa ei au fost plasate patru fotolii, cele din fată
pentru Hitler si Eva Braun, cele din spate pentru Goebbels si
Bormann, martorii căsătoriei. Goebbels l-a chemat pe unul dintre
funcţionarii Ministerului Propagandei care avea să oficieze
ceremonia de stare civilă. Locul lui era la masă. Bormann l-a
anunţat pe Hitler, care era în birou, că totul era pregătit.
Hitler şi Eva Braun au ieşit mână în mână din camerele lor
si s-au îndreptat spre depozit. Hitler mergea greu şi cu mare
efort. Era pământiu la faţă, cu privirea rătăcită. Purta haina
mototolită cu care zăcuse pe pat în timpul zilei si însemnul de
Aur al Partidului, Crucea de Fier Clasa întâi si decoraţia de
rănit în Primul Război Mondial.
Eva Braun, palidă şi ea în urma nopţilor nedormite, purta o
rochie de mătase albastră si o capă de blană cenuşie şi pufoasă.
în anticameră îi aşteptau Goebbels şi Bormann, acesta din urmă
în uniforma cenuşie a unui Obergruppenfuhrer SS, iar Goebbels, uniforma brună a partidului. Hitler si Eva Braun l-au salutat în
depozit pe funcţionar, care se postase la masă, iar apoi au luat loc
în primele două fotolii. Bormann şi Goebbels s-au aşezat si ei la
locurile prevăzute pentru ei. Uşa s-a închis. Ceremonia nu a durat
mai mult de zece minute. Bormann a deschis din nou uşa în timp
ce Hitler şi Eva Braun semnau certificatul de căsătorie. Hitler i-a
sărutat mâna Evei Braun, acum soţia sa.
A ordonat ca în biroul său să fie aranjată masa pentru ceaiul
festiv la care fuseseră invitaţi Goebbels cu soţia, Bormann, precum si secretarele Christian şi Junge.
în timp ce se oficia căsătoria dintre Eva Braun si Hitler, în
buncărul Noii Cancelarii se desfăşura o altă ceremonie - Curtea
Marţială îl judeca pe Hermann Fegelein., cumnatul lui Hitler, Gruppenfiihrer S S si reprezentant permanent al lui Himmler
la cartierul general al lui Hitler. Curtea Marţială era prezidată
de Mohnke, iar din complet făceau parte ofiţerii grupului său
de luptă, Obersturmbannfuhrer S S Krause, Srurmbannfuhrer
SS Kaschula şi alţii. Mohnke si ofiţerii săi l-au condamnat pe
Fegelein la moarte.
Fegelein a fost scos din buncărul Noii Cancelarii în aceeaşi
n°apte, sub pretextul că Hitler dorea să-1 vadă. Pe drum, un
Oln din SD l-a ucis cu un glonte în spate. .»• •, j, r,-. •

După ce ceaiul festiv din noaptea de 28 spre 29 aprilie a
uat sfârşit, Hitler a chemat-o pe doamna Junge, una dintre
ecretare, în birou. Ei i-a dictat testamentul. Doamna Junge
'-a bătut la maşină în camera de zi a buncărului, împreună cu
ecretara lui Bormann, doamna Kriiger. Hitler l-a modificat de
âteva ori, apoi textul final a fost dactilografiat în trei exemplare.
în testament, Hitler afirma că nu dorise niciodată războiul
i că întreaga sa viaţă fusese dedicată poporului german. A
tabilit componenţa noului guvern. Ca succesor al său - nu ca
Fiihrer", ci ca preşedinte - l-a desemnat pe marele amiral
~)6nitz, cancelar al Reichului urma să fie Goebbels, ministru
le externe, contele Schwerin von Krosigk, ministru de interne, jauleiterul Bavariei Superioare, Giesler, iar comandant suprem
ti trupelor, Schorner. Bormann urma să rămână Reichsleiter
îl partidului cu rang de ministru.392
La ordinul lui Hitler, aghiotantul său militar, Johannmeyer, irma să-i ducă un exemplar al testamentului lui Schorner în
Cehoslovacia, Obersturmbannfuhrer Lorenz să-i predea un al
loilea exemplar lui Donitz în Schleswig-Holstein, iar referentul
ui Bormann., Standartenfiihrer* Zander, pe cel de-al treilea, 'ui Giesler la Tegernsee, în Bavaria Superioară. Johannmeyer, .orenz si Zander si-au luat rămas-bun de la Hitler în aceeaşi
aoapte, iar Hitler le-a comunicat că Bormann avea să le predea
i estamentul în dimineaţa zilei de 29 aprilie.
Johannmeyer, Lorenz şi Zander au apărut pe la 4.00 dimineaţa
a Bormann, care-i aştepta împreună cu Giinsche în depozitul

392 în testamentul său politic, Hitler a numit următorii membri ai
ţuvernului: preşedinte al Reichului, Donitz; cancelar, Goebbels;
ninistru pentru relaţia cu partidul, Bormann; ministru de externe, ieyss-Inquart; ministru de interne, Giesler; ministru de război, Donitz;
:omandant suprem al armatei de uscat, Schorner; comandant suprem
îl marinei militare, Donitz; comandant suprem al aviaţiei militare, îreim; Reichsfuhrer SS si şef al poliţiei germane, Hanke; economie, 7unk; agricultură, Backe; justiţie, Thierack; cultură, Scheel. Schwerin
'on Krosigk a devenit mai apoi ministru de externe al guvernului
nterimar Donitz la Flensburg.

* Grad superior în ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului
le colonel din armată, (n.tr.)

jjn buncărul lui Hitler. Toţi trei purtau uniforme de camuflaj, cască de oţel si erau înarmaţi cu câte o mitralieră. Bormann

i-a dat fiecăruia un plic alb cu sigiliul „Fiihrerului", în care se afla testamentul lui Hitler. Trebuiau să treacă prin liniile ruseşti. Comandantul Berlinului, Weidling, si Mohnke au primit ordinul Sa-i lase să treacă fără formalităţi prin poziţiile germane.

La 5.00 dimineaţa, în buncăr s-a aşternut liniştea. Nu se mai auzeau decât zgomotul monoton al aerisirii şi zumzăitul agregatului Diesel din încăperea motoarelor. Gunsche s-a aşezat într-un fotoliu. Liniştea n-a durat însă mult. Bormann, Burgdorf si după ei Krebs s-au repezit cu mare gălăgie în anticameră. Toţi trei erau ameţiţi de băutură. Bormann avea o sticlă de coniac si a umplut imediat mai multe pahare. Sughiţând puternic, i-a spus lui Burgdorf: „Pentru cazul în care ruşii m-ar prinde viu, am pastilele mele..."

Cu gesturi nesigure, a scos un tubuleţ de trei-patru centimetri din buzunar, a deşurubat capacul şi i-a arătat lui Burgdorf o capsulă ovală din sticlă, plină cu cianură verde.393 Cei trei s-au aruncat gemând în fotolii şi au început să sforăie.

Tirul artileriei ruseşti şi al mortierelor s-a dezlănţuit pe neaşteptate la 6.00 dimineaţa, deasupra cartierului guvernamental. Obuze de toate calibrele detonau pe Cancelaria Reichului si explodau cu un zgomot infernal pe acoperişul buncărului.

Hitler s-a sculat imediat si a alergat la Goebbels. Acolo a întâlnit-o şi pe soţia acestuia, care venise din vechiul buncăr, unde locuia împreună cu copiii. Doamna Goebbels plângea în hohote şi de abia se ţinea pe picioare.

După câteva minute, ofiţerul de serviciu din garda de corp a lui Hitler a venit în fugă la Linge pentru a-i transmite ordinul lui Hitler de a-i aduce în camera lui Goebbels însemnul de Aur al Partidului. Hitler i-a înmânat doamnei Goebbels propriul însemn, spunând că dorea să o distingă pentru „comportamentul ei eroic".

Pe la 10.00 dimineaţa, tirul ruşilor s-a deplasat în direcţia Friedrichsstrasse-Unter den Linden. Mohnke l-a chemat pe

393 Cianura de potasiu este incoloră. Nuanţa verzuie ar putea Proveni de la suprafaţa de ceară a capsulelor.

Giinsche si i-a comunicat că tancurile ruseşti înaintaseră pe Wilhelmstrasse si la gara Anhalt.

Giinsche i-a transmis informaţiile lui Hitler, care şedea cu Eva Braun, Goebbels si Bormann pe banca din holul depozitului. Au tăcut si s-au privit. Nimeni n-a scos un cuvânt. Hitler l-a Chemat pe Mohnke, dar nu l-a lăsat să spună nimic, ci l-a întrebat 'mediat cât timp mai putea rezista. Mohnke a răspuns ezitând ă spera să reuşească să mai reziste o zi. încă nu părăsise buncărul i deja sosiseră alte vesti proaste: „Ruşii au trecut la atac pe mbele părţi ale axei est-vest."

Iar după aceea: „Tancurile ruseşti se află la Universitatea
'Tehnică!"
Hitler s-a întins pe pat îmbrăcat, dar nu s-a liniştit. Ieşea
itruna, întreba dacă erau veşti noi, îl chema pe Mohnke, vorbea
u Krebs şi Burgdorf si se retrăgea din nou. După-amiază, nouă veste: „Ruşii încearcă să ajungă la Cancelarie şi în
unelurile de metrou."
Hitler, Eva Braun, Goebbels, Bormann şi secretarele s-au strâns
i depozit. Hitler se juca cu Wolf pentru a-şi ascunde agitaţia, ormann bea rachiu. Goebbels, care încărunţise complet în
ceste zile, privea în gol. Eva Braun schimba din când în când
âte o vorbă şoptită cu secretarele.
Dintr-odată, din gang a răsunat strigătul de groază: „Rusii
rag cu mitralierele în ieşirea de urgenţă!"
„Lunetiştii ruşi sunt pe acoperişurile ministerelor din jur!"
Toţi au sărit în picioare. SS-iştii din garda de corp a lui Hitler
din SD au alergat cu casca de oţel pe cap prin depozit până
i ieşirea de urgenţă.
Agitaţia din buncăr a ajuns la apogeu şi spiritele s-au mai
almat de abia către seară. La ora 8.00 au apărut Weidling şi
lohnke pentru a da raportul. Informaţiile lor erau concise, at fiind că acţiunile de luptă din Berlin se desfăşurau pe un
;ren foarte limitat, iar liniile germane nu mai măsurau decât
iţiva kilometri.
După ce Weidling si Mohnke au plecat, Hitler l-a chemat la
pe Axmann, care se mutase în această zi în buncărul NOU
ancelarii. în prezenţa lui Bormann, Goebbels şi Giinsche, i-a

l

conferit Ordinul German Clasa a Il-a, pe care-1 primeau foarte
rar doar cei mai înalţi funcţionari ai partidului naţional-socialist, precum si Crucea de Fier Clasa întâi.394 Hitler a declarat că
Axmann era unul dintre cei puţini care-i rămăseseră credincioşi.
La ora 12.00 noaptea, Hitler s-a dus prin gangul subteran
în vechiul buncăr. Mohnke şi Giinsche le postaseră aici într-un
şir pe secretarele şi dactilografele din subordinea lui Hitler si
din centrul de comandă al lui Mohnke. Hitler le-a strâns mâna
tuturor şi a spus cu voce înceată: „Vă mulţumesc, copii."
Din încăperile învecinate se auzeau voci de beţivi. Giinsche i-a
explicat lui Hitler că Rattenhuber (şeful Serviciului de Securitate
al Reichului) îşi serba acolo ziua de naştere. Rattenhuber s-a şi
năpustit la Hitler, l-a prins de mâini si a început să i le sărute.
Hitler l-a felicitat pe Rattenhuber pentru ziua de naştere şi s-a
târât după aceea înapoi în camerele lui.
Noaptea a trecut în aşteptarea ruşilor. Peste tot se bea din
greu. După miezul nopţii, tirul a mai slăbit în intensitate.
în holul buncărului se aflau profesorul Haase şi dresorul de
câini al lui Hitler, plutonierul Tornow. Haase avea în mână o

fiolă cu cianură şi un cleşte. Primise de la Hitler însărcinarea de a o otrăvi pe Blondi. Hitler voia să testeze pe ea efectul otrăvii. Căţeaua a fost otrăvită la toaletă, la miezul nopţii. Tornow i-a deschis gura, iar Haase a spart cu cleştele fiola de cianură. Otrava şi-a făcut efectul imediat. La scurt timp după aceea, Hitler a intrat în toaletă pentru a se convinge că Blondi murise cu adevărat. N-a spus niciun cuvânt, iar faţa i-a rămas impasibilă. După un minut s-a întors în birou.
In centrala telefonică se aflau în acest timp Mohnke si Giinsche. Tăceau, beau cafea tare cu coniac si se gândeau.
Ruşii pătrunseseră între timp din direcţia Grădinii Zoologice înspre parcul Tiergarten.
Tancurile ruseşti ajunseseră la Parlament. Erau la 300 de metri de Cancelarie, pe Prinz Albrecht-Strasse, între gara Anhalt Şi Piaţa Potsdam. Pe Friedrichsstrasse, pe Prinzenstrasse si la

394 Conducătorul Tineretului German, Artur Axmann, a primit la ^•4.1945 Crucea de Aur a Ordinului German. •:•.-,: c»; i*, u»,....-.a-;

pittelmarkt se dădeau lupte. Aşa se prezenta situaţia din jurul ancelariei Reichului în noaptea de 29 spre 30 aprilie. A doua urma să se decidă totul.
„Ce mai aştepta Hitler?" se întreba Giinsche tot mai des.
i-a amintit ce le spusese Hitler cu un an si jumătate în urmă laresalilor si generalilor lui: „Dacă va sosi vreodată ultima ipă a Germaniei, sper că dumneavoastră, feldmaresalii mei, eti lupta pe baricade cu spada scoasă alături de mine."395
Vorbe goale. Hitler era prea las pentru a scoate măcar capul in buncăr. Se agăţa de cele câteva ore pe care i le mai lăsa soarta, iereu cu spaima că rusii ar putea să pătrundă deja în buncăr.
în faţa dezastrului de pe Frontul de Est, Hitler si generalii săi râu în egală măsură neputincioşi. Pe tot parcursul războiului, ană în ultima clipă, generalii au făcut totul pentru a rămâne în raţiile lui Hitler. Plecăciuni si linguşeli, doar veşti pozitive despre tuaţia de pe front, nicio obiecţie. Zi de zi aceeaşi melodie: „Da, lein Fiihrer\", „Bineînţeles, mein Fiihrerl", „Cum ordonaţi, mein lihrerl", „Vă puteţi baza pe mine, mein Fii/irer!"
Au primit din mâinile lui Hitler, cu bucurie şi gratitudine, ecoraţii şi distincţii, dar nu i-au adus victoria asupra ruşilor.
Feldmareşalul Manstein, care sărise atunci în picioare după uvintele lui Hitler şi strigase: „Fiihrer, ordonă si noi te urmăm!", u se sfiise să accepte cea mai înaltă distincţie militară, Frunzişul e Stejar cu Spade la Crucea de Cavaler, şi o mărire a salariului u 4000 de mărci.396 Trăia bine pe moşie împreună cu familia, hiar şi atunci când Hitler l-a demis din funcţia de comandant uprem al Grupului de Armate „Sud", în vara anului 1944, din

auza unor eşecuri de proporţii în Ucraina şi în Crimeea.
în uşa centralei telefonice a apărut statura uscăţivă a lui
loebbels. încet şi şchiopătând din greu, s-a apropiat de Mohnke
i de Giinsche şi le-a oferit ţigări. Era foarte tăcut şi nu mai
orbea aproape deloc. Cu doar câteva zile în urmă, îi minţise
395 Vezi citatul lui Hitler în capitolul 10, modificat de redactorul
r ovietic.
396 Feldmaresalii primeau lunar, pe lângă salariul regulat de
'000 de mărci, un supliment special de 4000 de mărci, la care se
idăugau alte 400 de mărci ca alocaţie pentru însărcinări speciale
fiolei de cianură

pe berlinezi îndemnându-i să continue rezistenţa lipsită de sens.
Acum a întrebat şoptit si speriat: „Ce credeţi, domnilor, mai
pot să dorm liniştit în noaptea asta? Sau vin rusii deja?"
Nici în noaptea de 29 spre 30 aprilie Hitler nu a renunţat la
obiceiul său de a prelungi ceaiul de seară până dimineaţa, în
această noapte i-au ţinut companie Eva Braun, acum doamna
Hitler, doamna Christian, doamna Junge si domnişoara Manziarly.
Era ultima seară de ceai a lui Hitler. Pe la ora 5.00 dimineaţa, secretarele si domnişoara Manziarly au părăsit abătute biroul.
Doamna Junge i-a povestit lui Giinsche că Hitler intenţiona să
se împuşte în ziua aceea, deoarece ruşii puteau pătrunde în
buncăr în orice moment.
Hitler îşi luase rămas-bun de la ele. La fel si Eva Braun, căci
si ea voia să se sinucidă. Doamna Junge a povestit că Eva Braun
îi dăruise mai multe obiecte de valoare - rochii şi blana pe
care o purtase la căsătorie. Pe lângă toate astea, îi dăduse şi
un mic pistol dăruit cândva de Hitler. Doamna Junge i l-a predat
lui Gunsche.
Restul nopţii a trecut în aşteptarea ruşilor. Spaima morţii
i-a cuprins pe toţi. Bormann, Burgdorf, Krebs, Hewel şi Voss
zăceau în fotoliile din anticameră. Secretarele se culcaseră pe
saltele întinse în depozit. Toţi ceilalţi s-au culcat îmbrăcaţi, cu
pistoalele încărcate lângă ei.
La 30 aprilie, pe la 8.00 dimineaţa, Hitler i-a dictat lui Bormann
în birou un ordin către grupul de luptă „Mohnke", acela de a ieşi
din cartierul guvernamental. După sinuciderea lui Hitler, această
unitate trebuia să încerce să iasă în grupuri mici din Berlin pentru
a se alătura trupelor germane care mai luptau. Ordinul a fost
bătut la maşină de secretara lui Bormann, doamna Kriiger, pe o
»coală a fuhrerului" si semnat apoi de Hitler. Pe la 10.00 dimineaţa, Hitler l-a chemat la el pe Mohnke. Acesta a ieşit apoi din
strălucind de bucurie si i-a arătat lui Linge ordinul semnat.
Tirul de iad al artileriei ruseşti asupra Cancelariei Reichului
Se pornise din nou la primele ore ale dimineţii. A durat toată
şi părea un tunet greu, neîntrerupt.

Efi

Pe la 2.00 la amiază, Bormann a ieşit palid şi tulburat din
•iroul lui Hitler în holul din faţa depozitului. S-a apropiat în
rabă de Gunsche şi i-a şoptit agitat la ureche: „Bine că eşti
ici. Tocmai voiam să te chem."
I-a comunicat cu voce moartă lui Gunsche că Hitler si Eva
raun intenţionau să-şi pună capăt zilelor în ziua aceea. Cadarele lor urmau să fie stropite cu benzină şi arse în Cancelaria
.eichului. Acesta era ordinul categoric al lui Hitler. Cadavrul
ii nu trebuia în niciun caz să ajungă în mâinile ruşilor.
„Deci acesta este sfârşitul - fuhrerul stropit cu benzină si
rs", s-a gândit Gunsche înfiorându-se. Insă ceea ce-i spusese
ormann nu-1 mai impresiona chiar atât de mult. Sfârşitul nu
vea cum să fie altul. Hitler nu avea nici forţa, nici curajul de
cădea ca un soldat, aşa cum le ceruse până în ultimele zile
fiţerilor şi soldaţilor germani, ba chiar femeilor şi copiilor, scuns îndărătul zidurilor groase ale buncărului, nu mai încerca
ecât să amâne cât se putea verdictul destinului. Doar în
lomentul în care ruşii se aflau deja la poarta Cancelariei a
Ies soluţia nedemnă a sinuciderii, nu înainte de a ordona să-i
e ars cadavrul.
Bormann l-a rugat pe Gunsche să se îngrijească de o cantitate
ificientă de benzină ce urma să fie depozitată în capul scării
2 la ieşirea de urgenţă. „Noi, credincioşii ftihrerului, care am
imas alături de el până la sfârşit, îi vom face şi acest ultim
:rviciu", a declarat Bormann cu ipocrizie. A ieşit din hol
rşâindu-şi paşii. Gunsche a rămas singur. I-a telefonat imediat
i Mohnke şi l-a rugat să vină în buncărul lui Hitler. După
iteva minute, Rattenhuber, Baur şi Betz s-au repezit în hol, ;itaţi şi tulburaţi. Tocmai se întâlniseră cu Bormann si aflaseră
î la el că Hitler intenţiona să-şi pună capăt zilelor. Acum îl
altau pe Gunsche cu întrebări. Acesta tocmai se pregătea să
spundă când s-a deschis uşa şi a ieşit Hitler. Rattenhuber, mr, Gunsche şi Betz au ridicat braţul pentru salutul fascist, itler nu a reacţionat, i-a rugat doar cu voce obosită să se apropie
î el. Betz a rămas deoparte. „Apropie-te şi dumneata. Poţi să
culţi ce am de zis", i s-a adresat Hitler.
Ochii lui Hitler, care odinioară scăpăraseră scântei, erau
nşi, iar faţa, pământie. Sub ochi avea cearcăne mari, întunecate.

frenuirul mâinii stângi părea să fi cuprins capul si tot trupul.
A spus aproape fără glas: „Am ordonat ca după moarte să fiu

ars. Vă rog să aveţi grijă ca ordinul meu să fie îndeplinit întocmai.
p4u vreau ca ruşii să transporte cadavrul meu la Moscova si să-1
expună în panoptic."
Hitler a schiţat cu braţul drept, cu mare efort, un gest de salut
si s-a întors să plece. Baur si Rattenhuber au scos exclamaţii de
stupoare. Rattenhuber i-a prins mâna lui Hitler, însă acesta l-a
evitat si a dispărut după uşa biroului.
Mecanic, dar în mare grabă, Giinsche s-a apucat să îndeplinească ordinele lui Bormann si Hitler privitoare la arderea
cadavrelor lui Hitler şi Eva Braun. L-a sunat pe şoferul lui Hitler, Kempka, cazat în buncărul de lângă garajul Cancelariei Reichului
de pe Hermann-Goring-Strasse, si i-a ordonat să aducă imediat
zece canistre de benzină în buncărul fiihrerului şi să le depoziteze
la ieşirea de urgenţă către grădină.
După aceea, Giinsche i-a comunicat lui Kempka intenţia lui
Hitler de a-şi pune capăt zilelor. Giinsche le-a ordonat apoi
SS-iştilor din garda de corp si din serviciul de securitate care
ocupau mica încăpere de lângă ieşirea de urgenţă s-o evacueze
imediat si să se mute în altă parte. A trimis înapoi în buncăr
santinelele postate în faţa uşii blindate de la scara ieşirii de
urgenţă. A lăsat un singur om, pe Untersturmfuhrer SS* Hofbeck, în fata ieşirii de urgenţă, cu ordinul de a nu permite nimănui
să treacă. Giinsche s-a dus apoi în gangul buncărului şi s-a
postat la uşa depozitului pentru a aştepta acolo focul de armă
decisiv. Era 3.00 şi zece minute.
La puţin timp după aceea, Eva Braun a ieşit din biroul lui Hitler în anticameră. Tristă, i-a strâns mâna lui Linge, spunându-i:
.•Rămâi cu bine, Linge, îţi doresc să ieşi din Berlin. Dacă o vei
întâlni pe sora mea, Gretl, să nu-i spui cum a sfârşit soţul ei."
S-a dus apoi la doamna Goebbels, care era în camera soţului ei.
După câteva minute, Eva Braun s-a întors din camera doamnei
Goebbels în centrala telefonică, unde aştepta Gunsche. L-a
* Grad din ierarhia SS, corespunzând aproximativ gradului de
locotenent sau sublocotenent din armată, (n.tr.) - •••> un » •

. ;s..e- o ev

igat: „Spune-i, te rog, fuhrerului că doamna Goebbels îl roagă
mai intre o dată la ea."
Giinsche s-a dus la biroul lui Hitler. Deoarece Linge nu era
:olo în momentul acela, a bătut la uşă si a intrat. Hitler stătea
faţa mesei. A tresărit văzându-1 pe Giinsche apărând în mod
:asteptat lângă el.
„Ce mai e?" a mârâit posac.
Giinsche a anunţat: „Mein Fiihrer, soţia dumneavoastră vă
ansmite că doamna Goebbels ar dori să vă mai vadă o dată.

te împreună cu soţia dumneavoastră în camera ei."
Hitler a stat câteva clipe pe gânduri, apoi a trecut în camera
i Goebbels. La 3.40 Linge a intrat în centrala telefonică, unde
rvitorul lui Hitler, Kriiger, aştepta împreună cu o santinelă, ături, în camera de zi din faţa dormitorului lui Goebbels, se
iau Hitler si Goebbels, acesta din urmă încercând probabil
•ntru ultima oară să-1 convingă pe Hitler să părăsească Berlinul.
Hitler i-a răspuns însă pe un ton isteric: „Nu, doctore! îmi
noşti horărârea. Nu poate fi schimbată."
Hitler a intrat în dormitorul lui Goebbels, unde se găseau
iamna Goebbels cu Eva Braun, si si-a luat rămas-bun de la
lamna Goebbels. Apoi s-a întors în încăperile lui. Linge şi Kriiger
u urmat. La uşa biroului, Linge l-a rugat pe Hitler să-i îngăduie
-si ia rămas-bun de la el. Hitler i-a răspuns obosit si apatic:
m dat ordin să se încerce o străpungere. Caută să ieşi şi să
ingi cu un grup mic în Vest."
Linge a întrebat: „Mein Fiihrer, pentru cine să ne mai zbatem
i să mai luptăm acum?"
Hitler s-a întors către Linge, l-a privit câteva clipe în tăcere
i a declarat apoi patetic: „Pentru omul care va veni!"
I-a salutat pe Linge şi pe Kriiger cu o strângere de mână
sită de vlagă şi a ridicat braţul drept. Linge şi Kriiger au luat
ziţie de drepţi şi au ridicat braţul pentru a-1 saluta pe Hitler
ntru ultima oară. Apoi au închis uşa biroului si au alergat
preună în vechiul buncăr. „Să nu auzim şi să nu vedem
nic!" i-a strigat Linge în fugă lui Kriiger.
Eva Braun a mai aşteptat un minut sau două, apoi a părăsit
mera lui Goebbels. S-a dus încet în biroul lui Hitler. După

câteva minute, a ieşit Goebbels si s-a îndreptat spre depozit, unde se strânseseră între timp Bormann, Krebs, Burgdorf, Naumann, Rattenhuber si Axmann.
Linge s-a întors în buncărul lui Hitler după câteva minute.
Giinsche stătea în faţa uşilor blindate deschise către depozit, împreună cu ofiţerul de serviciu Obersturmfiihrer SS Frick.
Era ora 4.00 fără câteva minute. Trecând pe lângă Giinsche, Linge a remarcat: „Cred că s-a sfârşit" si a ieşit repede în hol.
Acolo a simţit miros de praf de puşcă. Linge a ieşit din nou în
holul depozitului, unde a dat de Bormann. Acesta stătea lângă
uşa depozitului cu capul plecat şi se sprijinea cu braţul de masă.
Linge l-a anunţat pe Bormann că în anticamera lui Hitler mirosea
a praf de puşcă. Bormann s-a îndreptat şi au alergat împreună
în biroul lui Hitler. Linge a deschis uşa şi a intrat cu Bormann.
Li s-a oferit următoarea imagine: pe canapea, în stânga, şedea
Hitler. Era mort. Alături de el, Eva Braun, moartă si ea. Pe tâmpla
dreaptă a lui Hitler se vedea o gaură de glonte de mărimea
unui pfenig, iar peste obraz treceau două dâre de sânge. Pe

covor, lângă canapea, se formase o baltă de sânge cât o farfurie.
Peretele si canapeaua erau stropite cu sânge. Mâna dreaptă a
lui Hitler zăcea pe genunchi cu palma în sus, iar cea stângă
atârna de-a lungul trupului. Lângă piciorul drept al lui Hitler
se găsea un pistol de tip Walther, calibrul 7,35 mm, iar lângă
piciorul stâng un altul, din acelaşi model, calibrul 6,35. Hitler
purta haina cenuşie a uniformei militare cu însemnul de Aur
al Partidului, cu Crucea de Fier Clasa întâi şi cu decoraţia de
rănit din Primul Război Mondial - ca de obicei în ultimele zile.
Mai purta o cămaşă albă cu cravată neagră, pantaloni negri, şosete negre şi pantofi negri din piele.
Eva Braun şedea cu picioarele ridicate pe canapea. Pantofii
ei de culoare deschisă si cu tocuri înalte erau pe podea. Avea
buzele strânse. Se otrăvise cu cianură.
Bormann a ieşit în anticameră pentru a-i chema pe SS-istii
care urmau să ducă trupurile fără viaţă în grădină. Linge a
adus din anticameră păturile pregătite acolo pentru a-1 înveli
Pe Hitler. A întins una pe jos în birou. Cu ajutorul lui Bormann, care se întorsese, Linge a întins pe podea trupul lui Hitler, care
încă nu se răcise, si l-a învelit în pătură. ' !

Giinsche a alergat în depozit. A deschis uşa atât de brusc
icât Goebbels, Krebs, Burgdorf, Axmann, Naumann si
attenhuber, care stăteau în jurul mesei, au tresărit. Giinsche
strigat: „Fiihrerul a murit!" Toţi s-au repezit în anticameră.
Linge a ieşit în acest moment cu cadavrul lui Hitler din birou
rmat de SS-iştii Lindloff şi Reisser. De sub pătură ieşeau
icioarele lui Hitler în şosete negre şi pantofi negri. Cadavrul
fost dus prin holul depozitului până la ieşirea de urgentă
itre grădină. Goebbels, Burgdorf, Krebs, Axmann, Naumann, iinsche şi Rattenhuber, care se mai aflau în anticameră, au
dicat braţul în semn de salut.
Din biroul lui Hitler a ieşit apoi Bormann, urmat de Kempka, jre ducea în braţe cadavrul Evei Braun. Goebbels, Axmann, aumann, Rattenhuber, Krebs şi Burgdorf i-au urmat până la şirea de urgenţă. Giinsche s-a apropiat de Kempka, i-a luat-o
in braţe pe Eva Braun, care încă nu fusese învelită în pături, a dus-o la ieşirea de urgenţă. Eva Braun emana un puternic
liros de cianură. Giinsche a urcat în fugă treptele, trecând de
oebbels, de Axmann, Naumann, Burgdorf, Krebs şi Rattenhuber, ire se opriseră în capul scării.
Din cauza tirului puternic de artilerie, nu au mai ieşit în
"adină. Cadavrul lui Hitler, învelit în pături, zăcea pe jos, la
Di metri de intrarea în buncăr. Giinsche a asezat-o pe Eva
raun în dreapta lui Hitler. Bormann s-a aplecat deasupra lui

itler, i-a descoperit încă o dată faţa şi l-a privit timp de câteva
icunde. Apoi l-a acoperit din nou.
In grădina Cancelariei Reichului şi deasupra buncărului
ideau şuierând proiectile, nori de fum treceau pe deasupra
jpacilor distruşi. Cancelaria Reichului şi clădirile dimprejur
•deau în vâlvătăi mari.
Bormann, Gunsche, Linge, Lindloff, Kempka, Schădle şi
îisser au luat canistrele de benzină pregătite şi au turnat toţi
:i 200 de litri peste cadavrul lui Hitler şi al Evei Braun. Mult
np nu au reuşit să dea foc benzinei. Vântul puternic produs
î incendii stingea mereu chibriturile, în cele din urmă, iinsche a luat una dintre grenadele de mână care zăceau la
trare pentru a aprinde cu ea benzina. Linge a reuşit să arunce

însă o hârtie aprinsă pe cadavre, aprinzând în acest fel benzina.
Trupurile lui Hitler şi Eva Braun au fost imediat cuprinse de
flăcări. Uşa buncărului a fost închisă, pentru ca focul să nu
pătrundă înăuntru. Bormann, Goebbels, Axmann, Naumann, Krebs, Burgdorf, Giinsche, Linge, Schădle, Kempka, Reisser si
Lindloff au rămas câteva clipe în capul scării, înainte să coboare
în buncăr în tăcere.
Giinsche s-a dus în biroul lui Hitler. Acolo totul rămăsese
neschimbat. Cele două pistoale zăceau pe podea, lângă balta
de sânge. Giinsche le-a ridicat şi le-a scos gloanţele, constatând
că focul mortal fusese tras din arma cu calibrul de 7,65 mm.
Cealaltă era şi ea încărcată şi cu piedica trasă. Giinsche a băgat
ambele pistoale în buzunar, iar mai târziu le-a predat
aghiotantului lui Axmann, locotenentul Hamann. Lui i-a dat si
cravaşa lui Hitler. Hamann intenţiona să păstreze obiectele
pentru „Hitlerjugend" ca pe nişte relicve.
Giinsche s-a dus apoi în depozit, unde se aflau Bormann, Goebbels, Axmann, Burgdorf, Krebs, Mohnke si Naumann.
Acum trebuia luată o decizie referitoare la ceea ce avea să se
întâmple în continuare. Bormann, Axmann, Mohnke si Giinsche
insistau să încerce să iasă din Berlin. Goebbels se împotrivea.
A declarat teatral: „Eu ies acum în Piaţa Wilhelm! Poate mă
nimereşte un glonte!"
Bormann era atât de nervos încât nu putea sta locului. Exclama
întruna: „Nu poate nimeni să-mi împrumute un Storch? Trebuie
să ajung la Donitz, neapărat. Este foarte important!"
In ochii lui Bormann se citea spaima. Să iasă din iadul acesta
- iată singurul lui gând si dorinţa sa cea mai fierbinte. De Hitler
nici nu mai era vorba. Nu se mai discuta decât despre un lucru:
„Cum ieşim de aici?"
Goebbels, în calitate de nou „cancelar al Reichului", a propus
în cele din urmă să se ia legătura cu înaltul Comandament

sovietic pentru a se încerca obţinerea unei sistări a luptei, măcar
Pentru câteva ore. Era limpede că Goebbels dorea să mai amâne
cu câteva ore sfârşitul; nu putea crede în mod serios că un
asemenea plan ar avea vreo şansă. Krebs i-a sfătuit pe toţi să
aştepte până ce avea să sosească în buncăr generalul

îidling; se anunţase pentru orele 5.30 ca să-i dea raportul
Hitler.
Giinsche s-a dus în centrala telefonică. Dinspre uşa pe
tnătate deschisă a dormitorului lui Goebbels răzbăteau
hotele de plâns ale soţiei acestuia: „Ce se va alege acum de
pii si de mine? Fuhrerul nu trebuia să facă aşa ceva..."
Linge le ceruse între timp lui Kriiger si ordonanţei Schwiedel
scoată din biroul lui Hitler covorul stropit cu sânge. Toţi trei
căutat cămaşa glontelui care sărise când se trăsese focul, ir nu era de găsit. Au cărat covorul afară si l-au ars în grădină, aţe hârtiile, printre care comunicatele Biroului German de
esă care mai zăceau pe birou, au fost arse de Linge personal.
încăperile lui Hitler nu se mai afla acum decât mobilierul, nge a scos din ramă portretul lui Frederic al Il-lea, care
ârnase pe perete în spatele mesei de scris, si i l-a predat, aşa
m dorise Hitler, pilotului Baur, care l-a băgat sub jachetă.
între timp, dresorul de câini al lui Hitler, plutonierul Tornow, erga beat mort prin buncărul Noii Cancelarii, strigând:
iihrerul a murit, salvaţi-vă care puteţi!"
Printre locuitorii buncărului, mai ales printre cei răniţi, a
bucnk panica. După cum s-a dovedit, Tornow împuscase în
ădimi puii lui Blondi, printre care si pe Wolf, câinii Evei Brâu
ai do imnei Christian, ca şi propriul său câine. Tornow a fost
estat
Pe l;i 5.30, în buncărul lui Hitler a apărut Weidling. Goebbels
i com jmicat moartea lui Hitler şi componenţa noului guvern, t consfătuirea care a urmat au luat parte Bormann, Goebbels, uman i, Krebs, Burgdorf, Weidling, Mohnke, Giinsche şi auma m. S-a discutat despre planul de ieşire din Cancelaria
îichului şi acela de a-i ruga pe ruşi să oprescă focul pentru câteva
•e. După multe discuţii, în cele din urmă a fost adoptat cel de-al
)ilea i|an. S-a luat decizia ca şeful departamentului operaţional
n staml major al lui Weidling, colonelul Dufving, să fie trimis
; post
de negociator la cel mai apropiat stat major rus.
Pe 11 7.30 seara, Dufving a părăsit buncărul trecând prin
Dziţiil: germane din preajma Cancelariei pentru a ajunge la
îşi. Si întors înspre ora 11.00 pentru a anunţa că ruşii nu

devine cancelar

stătuseră de vorbă cu el fiindcă nu dispunea de împuternicirile

necesare. Goebbels si Bormann l-au trimis în aceeaşi noapte
pe Krebs la înaltul Comandament sovietic pentru a negocia în
calitate de şef al Marelui Stat Major. Toată lumea l-a aşteptat
cu mare nerăbdare.397
în dimineaţa zilei de l mai, ieşind din camera în care dormea, Linge s-a întâlnit în holul din faţa depozitului cu Goebbels. După
ce s-au salutat, Goebbels l-a întrebat pe Linge cu o voce voalată:
„Spune-mi, Linge, n-ai putut să-1 determini pe fuhrer să nu se
sinucidă?"
Linge a răspuns: „Domnule doctor, dacă nici măcar dumneavoastră n-aţi reuşit, cum aş fi putut s-o fac eu?"
Goebbels a continuat: „Noaptea aceasta a fost cumplită
pentru mine. Şi eu am decis să-mi pun capăt zilelor. Dar este o
clipă foarte dificilă. Am luptat cu mine însumi, însă mie-mi
lipseşte curajul."
Pe la prânz, Krebs s-a întors cu vestea că înaltul Comandament
sovietic cerea capitularea necondiţionată.
înspre ora 6.00 seara, Burgdorf i-a chemat pe Mohnke si pe
Giinsche în buncărul Noii Cancelarii. Acolo se aflau deja Weidling
si Dufving. Când au intrat Mohnke şi Giinsche, Weidling tocmai
scotea un bilet din buzunarul hainei, spunându-i lui Dufving:
„Să nu uit: fuhrerul v-a numit colonel. Vă felicit."
Weidling a întins pe masă un plan al oraşului Berlin si le-a
comunicat lui Mohnke si lui Giinsche că resturile Garnizoanei
Berlin aveau să încerce în această seară pe la 10.00 să spargă
liniile ruseşti si să iasă din Berlin. După ce a mai prezentat
397 Generalul Krebs a negociat la 1.5.1945, începând de la ora
4-00, cu comandantul Armatei 8 Gardă sovietice, generalul Vasili
Ciuikov, o încetare a focului. Ciuikov l-a informat telefonic pe
Mareşalul Jukov despre negocieri, iar acesta la rândul lui l-a informat
Pe Stalin. Deoarece Krebs nu avea împuternicirea de a accepta o
Capitulare necondiţionată, discuţiile privind încetarea focului au rămas
rară rezultat. Generalul s-a întors pe la 12.00 în buncărul Cancelariei
Re>chului.

:âteva detalii, l-a întrebat pe Mohnke în ce direcţie avea de
jând să se îndrepte cu grupul lui de luptă. Mohnke a arătat pe
iartă ruta prevăzută în direcţia nord-vest, prin Tegel. Cu
iceasta, consfătuirea s-a încheiat. Mohnke si Giinsche au părăsit
ncăperea. De vizavi se auzeau puternice lovituri de ciocan.
>oldaţii din serviciul de informaţii distrugeau, conform ordinelor, taţia de emisie-recepţie şi centrala telefonică din cartierul
general al fuhrerului.
Mohnke s-a întors la centrul său de comandă pentru a

edacta ordinul de trecere prin liniile inamice. Giinsche i-a
nformat pe Linge, Schădle, Hogi si Kempka că garnizoana va
ncerca să treacă liniile în această seară. Lui Bormann, Voss, -lewel si Stumpfegger le-a spus să se pregătească de plecare.
\u fost informate si femeile - Christian, Junge, Kriiger si
Manziarly, care, contrar sfatului lui Hitler, nu-si luaseră viata.
Doreau să plece împreună cu bărbaţii.
Pe la ora 8.00 seara, Giinsche, Linge, Schădle si Kempka s-au
ius la centrul de comandă al lui Mohnke. Soldaţii grupului de
uptă campau în coridoare, ganguri si în încăperile buncărului
\Toii Cancelarii, pe lăzi, pe bănci sau pe podeaua goală. Extenuaţi
n urma luptelor grele şi neîntrerupte, dormeau în cele mai
lefiresti poziţii, cu armele si căştile de oţel lângă ei. Printre ei
.ăceau răniţi care gemeau de durere.
în scurtele momente în care tirul rusesc mai slăbea, aceştia
lin urmă erau duşi pe tărgi, în pivniţele hotelului Adlon, pe
umătate ars, de pe bulevardul Unter den Linden; acolo se afla
• infirmerie. Cine murea în buncăr era îngropat în grădina
Cancelariei. Fluxul răniţilor nu slăbea deloc. Strigătele sălbatice
le durere şi gemetele răsunau prin toate încăperile, în aerul
tătut si greţos se amestecau fum de ţigară, aburi de sulf, miros
le carbol şi putoarea toaletelor înfundate.
Axmann, Naumann, Albrecht, Rattenhuber şi mai mulţi
•fiţeri ii grupului de luptă sosiseră deja la centrul de comanda
l lui Ijlohnke. Mohnke a dat citire ordinului de a trece liniil6
lamicE: şi a stabilit ordinea în care urma să fie părăsită Cancelariarecen a urma să se facă în mai multe grupuri. Primul
' oman lat de Mohnke însuşi, era alcătuit din Giinsche, 1945: Negocieri cu ruşii

doamna Christian, doamna Junge, domnişoara Kriiger, Domnişoara Manziarly si compania de escortă a lui Hitler, sub
C0rnanda Obersturmfiihrer Doose. Cel de-al doilea grup, comandat
de Naumann, era format din Bormann, Schach, funcţionari ai
conducerii din Berlin a partidului naţional-socialist si un batalion
yolkssturm" din Ministerul Propagandei. Cel de-al treilea grup, sub comanda lui Kempka, era format din Linge, ordonanţe, garda
de corp a lui Hitler si şoferii de pe camioanele Cancelariei
Reichului. Un al patrulea grup era condus de aghiotantul
personal al lui Hitler, şeful de brigadă Albrecht, şi îi cuprindea
pe colaboratorii din biroul aghiotanţilor lui Hitler. Al cincilea
grup, condus de Rattenhuber, era compus din Baur, Betz, Hogi
si colaboratori ai SD. Cel de-al şaselea grup, condus de Axmann, era alcătuit din 200 de tineri berlinezi pe care îi adusese cu
câteva zile în urmă în buncăr pentru a-1 scoate pe Hitler din
Berlin. După ce acesta refuzase să plece, Axmann îi păstrase la
dispoziţia sa.
Trecerea urma să decurgă după următorul plan: mai întâi se
trecea de la Cancelaria Reichului prin tunelul de metrou până la

staţia Kaiserhof, iar de acolo cât mai departe în direcţia Wedding.
Grupuri mici urmau să se deplaseze pe străzile lăturalnice, trecând
prin gara Stettin şi prin Tegel, în direcţia nord-vest, pentru a ajunge
ia unităţile germane care luptau acolo.
Giinsche a părăsit centrul de comandă al lui Mohnke pentru a
le comunica lui Linge, Schădle, Kempka şi Hogi detaliile planului
de trecere. La 10.00 seara, Giinsche si-a luat rămas-bun de la
aghiotantul lui Hitler, Burgdorf, şi de la şeful Marelui Stat Major, Krebs. Aceştia nu doreau să participe la încercarea de evadare, ci
'Menţionau să se împuşte în „Curtea de Onoare" în momentul în
care ruşii urmau să intre în Cancelaria Reichului. Burgdorf a
declarat: „Ca tânăr ofiţer, am trăit înfrângerea Germaniei în Primul
^azboi Mondial, în 1918. Pe atunci eram tânăr şi mă simţeam
Plin de forţă. Acum sunt prea bătrân şi prea dezamăgit."
Giinsche şi-a luat apoi rămas-bun de la şeful Gestapoului, ^uppenfuhrer SS* Miiller. Acesta i-a spus că se va împuşca în
Grad din ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului de geneal-locotenent din armată, (n.tr.)

ancelaria Reichului, căci pentru nimic în lume nu voia să cadă
u în mâinile ruşilor.
Pe la 10.00 seara, Giinsche s-a dus la Goebbels pentru a-şi lua
imas-bun de la el si de la doamna Goebbels. Doamna Goebbels
icea într-un fotoliu, copleşită de disperare. I-a întins mâna lui
iinsche fără să scoată un cuvânt si s-a retras apoi în dormitorul
ii Goebbels. Chipul acestuia avea o paloare cadaverică. Cu o
ace abia şoptită, a spus: „Mă voi împuşca împreună cu soţia mea
ici în buncăr. Iţi doresc să ieşi viu şi nevătămat din Berlin."
Goebbels şi-a aprins o ţigară, i-a strâns mâna lui Giinsche si
-a retras la rândul său în dormitor.
Giinsche a trecut acum în buncărul Noii Cancelarii. Acolo
•s alcătuiau, încă de la 9.30, grupurile pentru evadare.
Aghiotantul lui Goebbels, Schwăgermann, şi valetul Ochs
iu venit la ora 10.00 din buncărul lui Hitler pentru a se alătura
grupului lor si i-au relatat lui Linge următoarele: Goebbels si
<oţia lui se împuşcaseră cu câteva minute în urmă în buncărul
'ui Hitler. Naumann, Schwăgermann, Ochs si alţii au stropit în
dormitor ambele cadavre cu benzină si le-au dat foc.398 Reuşiseră
• lupă aceea să iasă cu greu din buncăr, căci curentul de aer
puternic provocat de flăcări închisese uşa blindată.
Cu câteva ore înainte, pe la 4.00 după-amiaza, pe când Linge
^e mai găsea în buncărul lui Hitler, medicul lui Hitler, Stumpfegger, i otrăvise, la indicaţiile lui Goebbels, pe cei sase copii ai acestuia.
ue-a turnat otrava în cafea. Doamna Goebbels l-a aşteptat pe
Stumpfegger afară, în faţa uşii. Ieşind din camera copiilor, Stumpfegger i-a făcut un semn din cap că-i otrăvise pe copii.399
Doamna Goebbels a leşinat şi doi SS-işti din garda de corp a

iui Hitler au dus-o în dormitorul soţului ei.
! Alţi martori au declarat ulterior că Joseph si Magda Goebbels
s-au împuşcat în grădina Cancelariei Reichului. Această versiune este
confirmată de actele serviciului sovietic de contrainformaţii milita1"6;
399 Declaraţiile martorilor în legătură cu moartea copiilor lul
Goebbels sunt contradictorii: unii au susţinut că Stumpfegger 1
administrase copiilor mai întâi un somnifer, iar apoi îi
împreună cu Magda Goebbels.
398

Aproximativ 2000 de persoane au părăsit Cancelaria Reichului.
Majoritatea erau înarmate cu mitraliere, arme automate, pistoale
si proiectile antitanc, împreună cu ei a plecat si grupul de luptă
^Mohnke", cam 3000 de oameni, cu mai multe tancuri Tiger, auto tunuri, artilerie antitanc, mortiere si mitraliere.
Infirmeria a rămas în buncărul Noii Cancelarii a Reichului, sub conducerea profesorului Haase.
Primul grup, sub conducerea lui Mohnke, a părăsit buncărul
la scurt timp după ora 10.00 seara. Din el făceau parte, în
afară de 80-100 de soldaţi, Giinsche, Hewel, Voss, secretarele
Christian, Junge si Kriiger, dieteticiana Manziarly si mai mulţi
ofiţeri din grupul de luptă „Mohnke". Au traversat în grupuri
mici „Curtea de Onoare" a Noii Cancelarii, au ieşit prin marea
poartă în Piaţa Wilhelm si au alergat către staţia de metrou
Kaiserhof. De acolo au ajuns prin tunelul de metrou la gara
din Friedrichstrasse. Tunelurile si mai ales gările erau arhipline
de soldaţi, civili, femei si copii. Pretutindeni, copii care plângeau, femei ţipând isteric, soldaţi care înjurau sau strigau nişte ordine.
Deosebit de haotică se prezenta situaţia în gara Friedrichstrasse.
Aici tunelurile fuseseră baricadate si nu se putea înainta. Doar
grupuri foarte mici reuşeau să iasă pe rând, căci ieşirile erau
sub tirul ruşilor.
O parte a membrilor grupului „Mohnke" s-a pierdut în mulţime.
In cele din urmă, Mohnke a reuşit să părăsească metroul
împreună cu o parte dintre oamenii săi, să treacă pe podul
Weidendamm de cealaltă parte a râului Spree, pentru a ajunge
de acolo, prin curţile clinicii Charite şi prin pivniţele legate
una de alta de pe Chausseestrasse, trecând de cazarma Maikäfer, Până la gara Wedding. Grupul „Mohnke" se redusese la 20-25 de
Persoane, printre care el însuşi, Giinsche, Hewel şi cele patru femei, Christian, Junge, Kriiger şi Manziarly. Străzile erau pustii. Multe
case ardeau. Era o parte a oraşului care până atunci fusese relativ
Puţin atacată. Pe neaşteptate, vârful grupului a dat de două
tancuri T-34 care păzeau o intersecţie şi au deschis focul cu
^itraliere. Grupul a fost nevoit să se întoarcă. Au încercat apoi
Sa înainteze pe străzile lăturalnice, dar în zadar. Grupuleţul s-a
°l micşorat, în cele din urmă nu au mai rămas decât Mohnke, Unsche, Hewel si cele patru femei.

în dimineaţa zilei de 2 mai, au ajuns la un mare adăpost
tntiaerian situat lângă berăria de pe Aleea Schonhauser. Mai
nulte sute de soldaţi din toate armele se retrăseseră acolo, în
nvniţe se găsea centrul de comandă al comandantului de
livizie, general-maiorul Rauch, si al comandantului unei divizii
le paraşutisti, colonelul Herrmann. Mohnke si Giinsche au
ncercat împreună cu Rauch, Herrmann si alţi câţiva ofiţeri
;ă-i reorganizeze pe soldaţi şi să continue evadarea, încetul cu
ncetul, s-au strâns si alţi soldaţi si ofiţeri ai grupului de luptă
,Mohnke", printre care ofiţeri SS din garda de corp a lui Hitler
i din serviciul de securitate, precum si mai mulţi colaboratori
lin statul major personal al lui Hitler, care iniţial făcuseră parte
lin alte grupuri. Printre ei se afla si şeful serviciului de securitate, lattenhuber, care se rănise uşor la picior.
Pe la 3.00 după-amiaza, unităţile ruseşti se apropiau de
idăpostul antiaerian de pe Aleea Schonhauser.
Ofiţerii ruşi au venit la centrul de comandă al lui Rauch si
-lerrmann, declarând că Garnizoana Berlin capitulase deja în
loaptea precedentă.400 Pentru a se evita continuarea măcelului, e-au cerut nemţilor să depună armele si să se predea. S-au
oferit să-i ia cu ei pe Rauch şi Mohnke la cel mai apropiat stat
"najor rusesc, unde avea să li se confirme capitularea Berlinului.
Giinsche le-a sfătuit pe secretarele lui Hitler şi pe doamna
Manziarly să părăsească adăpostul antiaerian şi să încerce să
iasă singure din Berlin. Mohnke i-a înmânat doamnei Christian
un săculeţ cu briliante. Pietrele, prevăzute pentru decoraţiile
cele mai înalte, fuseseră păstrate de Burgdorf. I le dăduse lui
Mohnke atunci când acesta pornise la drum cu grupul său din
Cancelarie.
Mohnke, Rauch si Giinsche s-au deplasat pe la 4.00
după-amiaza cu maşina unuia dintre ofiţerii ruşi la Statul Major
al Armatei Sovietice. Un general rus le-a confirmat acolo ca
400 începând din dimineaţa zilei de 2.5.1945, în Berlin domne3
armistiţiul. După doar câteva ore, generalul Weidling a semnat ufl
ordin privind capitularea necondiţionată a trupelor germane di
Berlin.

generalul Weidling, comandantul oraşului Berlin, capitulase
în noaptea de l spre 2 mai.
Generalul a declarat: „Acest război îngrozitor s-a sfârşit. Ar
trebui să ne bucurăm cu toţii."
însoţiţi de acelaşi ofiţer, Mohnke, Rauch şi Giinsche s-au

întors la adăpostul din Aleea Schonhauser. între timp se făcuse aproape 10.00 seara. Soldaţii si ofiţerii nemţi care mai rămăseseră se predaseră si fuseseră luaţi prizonieri. Adăpostul si alte câteva spaţii învecinate fuseseră deja ocupate de ruşi. Intrând acolo, Mohnke, Rauch şi Giinsche au dat de Hewel, de profesorul Schenck, Standartenfiihrer SS, de un locotenent-colonel si de mai mulţi ofiţeri mai tineri, care se ascunseseră de ruşi într-o cămăruţă. Mohnke le-a spus că totul se sfârşise. Au intrat şi ofiţerii ruşi si le-au cerut să depună armele si să-i urmeze, în acel moment, Hewel şi-a scos pistolul şi s-a împuşcat. Ceilalţi şi-au predat armele si i-au urmat pe ofiţerii ruşi.

Cel de-al treilea grup, din care făceau parte Kempka şi Linge, a părăsit buncărul Noii Cancelarii abia pe la 10.30 seara. Din el făceau parte SS-işti din garda de corp a lui Hitler, precum şi şoferii de camion si ordonanţele acestuia.

Când Linge şi Kempka au ieşit pe Vosstrasse, cartierul guvernamental era încă sub tirul artileriei ruseşti, în întuneric se puteau recunoaşte doar ruine. Peste tot se ridicau către cer faţade de case pe jumătate distruse. Nori groşi de fum ieşeau din ferestrele negre rămase fără geam. Pe străzile găurite de bombe şi de grenade se îngrămădeau bucăţi de faţade, grinzi Şi ţigle. Cerul era luminat de numeroasele incendii. Linge, Kempka si ceilalţi au trecut pe lângă ruine, alergând către staţia de metrou din Piaţa Wilhelm. De acolo au urmat traseul unui tunel de metrou până în centrul oraşului. Apoi au trecut pe priedrichstrasse, care era distrusă, până la gara cu acelaşi nume.

*-a celălalt capăt al podului Weidendamm, soldaţii din grupul ^Mohnke" luptau împotriva ruşilor care-i prinseseră în foc ltlcnicişat din casele de pe Chausseestrasse. Soldaţii germani u încercat să treacă cu tancurile, însă nu au reuşit. ,fi

Linge i-a văzut de dincoace de pod pe Bormann şi Naumann rind din mers pe un tanc german pentru a trece în acest fel i liniile ruseşti. A văzut si cum tancul a fost lovit de o grenadă. ; i acelaşi timp, pe podul Weidendamm au căzut Albrecht, Hogi numeroşi aghiotanţi ai lui Hitler. Linge, care se pierduse în aos de Kempka, s-a alăturat împreună cu ceea ce rămăsese in grup unei trupe din grupul de luptă „Mohnke", care a ajuns npreună cu sute de civili prin tunelul metroului din Friedrichrasse până la Seestrasse. Printre ei se afla şi adjunctul auleiterului din Berlin, Schach.

în dimineaţa zilei de 2 mai, soldaţii ruşi au comunicat si :estui grup că Berlinul capitulase în acea noapte. Le-au cerut ituror să se predea. Schach s-a împuşcat.401 Linge şi ceilalţi lembri ai grupului au fost luaţi prizonieri.

si

Germania a capitulat la 8 mai 1945. Astfel a luat sfârşit poca celui de-al Treilea Reich, care, după spusele lui Hitler, ;; vea să dureze o mie de ani. Atunci când preluase puterea, Hitler promisese poporului german: „După ce voi fi stat la

putere zece ani, Germania va fi de nerecunoscut."402
Şi într-adevăr, după guvernarea lui Hitler, Germania era de nerecunoscut - devenise un morman de ruine. Hitler însuşi îşi j pusese capăt zilelor de teama ruşilor.
•, Mi"
401 Schach nu s-a sinucis. A fost luat prizonier de ruşi şi a trăit lupă întoarcerea din prizonierat în Saxonia Inferioară.
402 Redactorii sovietici parafrazează aici o declaraţie a lui Hitle1" •itată deseori şi în mai multe variante. La 1.2.1933, acesta a spus in timpul unui discurs radiodifuzat: „Ei bine, popor german, dă-ne patru ani, iar apoi judecă-ne!" '•->*>- -J. <•> - ••<•••• •

: j- . ,»', <?v:K
; , i a'î

Postfaţa editorilor

Dosarul Hitler a luat naştere în anii 1948-1949. De atunci au fost publicate peste o mie de biografii ale lui Hitler si mai mult de 10.000 de lucrări referitoare la regimul naţional-socialist, la genocidul împotriva evreilor din Europa si la cel de-al Doilea Război Mondial. Ampla biografie a dictatorului german publicată de Ian Kershaw în 1998 a încheiat - deocamdată - cercetările referitoare la persoana lui Hitler.1 Există, în egală măsură, un număr important de biografii ale dictatorului sovietic Stalin.2 Alan Bullock a comparat vieţile celor doi autocraţi.3 Anton Joachimsthaler a demonstrat însă în câteva lucrări că există încă detalii legate de biografia lui Hitler care se cer analizate.4 Cercetarea arhivelor ruseşti va scoate la iveală date noi, dat fiind că ele conţin nu doar dosarele guvernelor, serviciilor secrete şi forţelor armate sovietice, ci si cantităţi importante de documente germane de arhivă.
Accesul la arhive este însă limitat: mereu şi mereu s-au făcut auzite voci critice care au atras atenţia asupra faptului că cercetătorii occidentali se află în imposibilitatea de a întreprinde cercetări independente. Joachimsthaler, de pildă, a arătat în 1999 în cartea sa „Hitlers Ende" („Sfârşitul lui Hitler") că rezultatele

1 Citat în continuare după: Ian Kershaw, Hitler, 3 voi., Munchen, 2002. Ediţiile speciale citate vor fi marcate în continuare prin indicarea anului Apariţiei.
2 Vezi între altele Isaac Deutscher, Stalin. Eine politische Biographie, Berlin, 1990; Dimitri Wolkogonow, Stalin. Triumph und Tragodie, busseldorf, 1990.
3 Vezi Alan Bullock, Hitler und Stalin. Parallele Leben, Berlin, 1991.
4 între altele, Anton Joachimsthaler, Hitlers Liste. Ein Dokument Personlicher Beziehungen, Munchen, 2003; Anton Joachimsthaler, Hitlers ^nde. Legenden und Dokumente, Munchen, 2004 (ediţie actualizată).

rcetărilor efectuate de sovietici în 1945/46 au rămas „necunoscute ină astăzi".5 Anumite detalii ale acestor cercetări au fost publicate

tre timp, însă în majoritatea cazurilor nu în limba germană.
Prima parte a postfeţei va conţine prin urmare referiri ample si ţaţe din aceste dosare şi publicaţii, nu în ultimul rând fiindcă dactarea Dosarului Hitler de către NKWD pentru Stalin a fost ilejuită de cercetările efectuate de serviciul sovietic de informaţii anii 1945 si 1946.
în partea a doua sunt redate declaraţiile cele mai importante n dosarele adiacente Dosarului Hitler, cu scopul de a documenta toria redactării textului.
Partea a treia a postfeţei va servi aşezării documentului în mtextul istoric, oferind diverse posibilităţi de interpretare.
osarul Hitler nu descrie doar viaţa dictatorului german si politica :estuia, ci oferă informaţii şi date inedite. Partea a patra a postfeţei atează erorile din document care permit tragerea anumitor jncluzii privind politica sovietică din perioada 1939-1949.
1. Unde este Hitler? Declaraţii neclare
ale martorilor si lacune în rapoartele de cercetare
Adolf Hitler, Fiihrer si cancelar al celui de-al Treilea Reich, s-a inucis la 30 aprilie 1945, în jurul orei 15.30, trăgându-şi un glonte i tâmpla dreaptă.6 losif Visarionovici Stalin, secretar general al artidului comunist al Uniunii Sovietice, preşedintele Comitetului e Stat al Apărării şi preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, fost informat despre sinuciderea lui Hitler după aproximativ
J 3 ore, în dimineaţa zilei de l mai 1945. La ora 5.05, ora Moscovei, secretarul său personal, Alexandr N. Poskrebâsev, a preluat

5 Vezi Joachimsthaler, Hitlers Ende, pag. 7.

6 Judecătoria din Berchtesgaden a constatat ora decesului după un proces care a durat patru ani, pe parcursul căruia au fost audiaţi 42 de martori si au fost adunate rezultatele multor expertize. Specialistul M viaţa si activitatea lui Hitler, Anton Joachimsthaler, a completat cercetării6 oficiale prin cercetări proprii, corectând în acest fel nenumăratele legeno si mituri legate de moartea lui Hitler. Vezi Joachimsthaler, Hitlers Ende> ! 999, facsimil, pag. 16.

următoarea telegramă transmisă telefonic: „Foarte urgent, strict secret! Din partea gen. Jukov. Către tovarăşul Stalin. La Statul Major al Armatei 8 gardă a apărut şeful Statului Major al Armatei de Uscat, generalul de infanterie Kreps, care a declarat următoarele: 1. la 30.4, la ora 15.50, ora Berlinului, Hitler s-a sinucis."7
La cinci ore după această primă informare, mareşalul Gheorghi Jukov a transmis alte detalii precum si propunerile noului cancelar al Reichului, Joseph Goebbels, privind tratativele de pace. Stalin le-a refuzat ca fiind insuficiente si a cerut capitularea necondiţionată. Se spune că dictatorul sovietic ar fi comentat moartea rivalului său cu aceste cuvinte: „Deci s-a sfârşit cu el. Păcat că nu l-am prins viu. Unde este cadavrul lui Hitler?"8 Alte informaţii i-au parvenit

lui Stalin de abia după alte patru zile. Serviciul secret de informaţii militare, GRU, îi capturase si interogase pe ultimul comandant de luptă al Berlinului, generalul Helmuth Weidling, pe ofiţerul de legătură cu marina al lui Hitler, viceamiralul Hans-Erich Voss, şi pe pilotul lui Hitler, Hans Baur. Toţi trei au confirmat moartea lui Hitler si arderea cadavrului în grădina Cancelariei Reichului.
Şeful serviciului de informaţii militare, general-colonel Fiodor F. Kusneţov, l-a informat pe Stalin într-un raport de cinci pagini „despre soarta lui Hitler, Goebbels, Himmler, Goring". Hitler, declaraseră prizonierii, se otrăvise împreună cu Eva Braun si se împuscase în acelaşi timp. Apoi cadavrele celor doi fuseseră arse în grădina Cancelariei Reichului. Goebbels, soţia si cei şase copii ai acestuia erau de asemenea morţi şi fuseseră identificaţi de viceamiralul Voss. Cadavrele lor se aflau la Corpul 39 infanterie. Despre soarta lui Himmler şi Goring nu se cunoşteau amănunte.

7 Citat după Lev A. Besâmenski, Operaţia „Mif" iii skolko ras horonili Gitlera [Operaţiunea „Mitul" sau cum a fost înmormântat Hitler], Moscova, 1995, pag. 105. Secretarul lui Stalin a primit ştirea prin mtermediul reţelei de comunicaţii secrete a guvernului, în timpul transcrierii i-a scăpat o greşeală, când a făcut din „Krebs", „Kreps". Documentul original se află în arhiva preşedintelui Federaţiei Ruse (AP ^F): Telefonograma transmisă de Jukov lui Stalin, 1.5.1945, AP RF, 3/s8/531, pag. 6.

8 Antony Beevor, Berlin 1945. Das Ende, Miinchen, 2002, pag. 401; .e°rgi K. Schukow, Erinnerungen und Gedanken, Stuttgart, 1969, pag. 604

[usneţov l-a informat pe Stalin despre tratativele de pace purtate e şeful SS cu aliaţii occidentali şi despre excluderea acestuia din artidul naţional-socialist. Raportul serviciilor secrete susţinea că oring ar fi încercat să-1 răstoarne de la putere pe Hitler. în replică ictatorul german ar fi luat împotriva sa măsuri care nu erau)arte clare.9
Membrii unui alt serviciu secret sovietic au descoperit în aceeaşi t în grădina Cancelariei Reichului cadavrul lui Hitler şi pe cel al Dţiei sale. Soldaţii departamentului de contraspionaj militar mers10, al Corpului 79 infanterie al Armatei 3 asalt descoperiseră ;le două cadavre cu o zi înainte. Deoarece se credea că trupul lui itler si al Evei Braun se mai aflau în Cancelarie, cele două cadavre u fost îngropate la loc. în dimineaţa zilei de 5 mai 1945, membrii Dntrainformaţiilor şi-au dat seama de greşeală şi au scos la >pezeală „două cadavre carbonizate" şi leşurile a doi câini dintr-un •ater de bombă situat cam la trei metri de ieşirea de urgentă a linearului de sub Cancelarie. Rămăşiţele au fost învelite în pături puse în două lăzi pentru muniţii.11 Oamenii de la Smerş au •ansportat cadavrele în secret la noul cartier general'din erlin-Buch, căci paza Cancelariei Reichului fusese preluată între

9 Vezi Ulrich Volklein (ed.), Hitlers Tod. Die letzten Tage im

hrerbunker, Gottingen, 1998, pag. 54-59; Besâmenski, Operaţia „Mif>
j. cit., pag. 107. Smerş îl informase pe şeful serviciului secret, Beria, că de la 3.5.1945 despre moartea lui Goebbels si a soţiei sale. Cadavrele
r au fost descoperite de ofiţeri de contrainformaţii din Armata 5 asalt, 2.5.1945, la ora 16.00, în grădina Cancelariei Reichului, în apropiere
e intrarea în buncăr. Vezi în acest sens: Telegrama şefului adjunct al
nerş de la Frontul l Bielorus, general-maior Sidnev, către Beria, 5.1945, publicată în Smerş, Istoriceskie otcerki i arhivnie dokwnentâi
Imers. Rapoarte istorice si documente de arhivă], Moscova, 2003, pag. 9510 Smerş era subordonat Comisariatului Poporului pentru Securitatea
atului. Denumirea „smers" este compusă din cuvintele ruseşti srnert
ionam si înseamnă în traducere „moarte spionilor".
11 Vezi raportul conductorului de tren al departamentului de
mtrainformaţii al Corpului 79 infanterie, locotenent-colonelul Pasanov, 5.1945, publicat în: Lew Besymenski, Der Tod des Adolf Hitler
ibekannte Dokumente aus Moskauer Archiven, Hamburg, 1968, pag- ^

timp de Armata 3 asalt, iar preţioasele trofee nu trebuiau sub niciun chip să ajungă la ea.12

Armata Roşie capturase la Berlin, cu trei zile înainte, la 2 mai 1945, alţi membri ai anturajului apropiat al lui Hitler. Sturmbannfuhrer SS Otto Giinsche, aghiotant personal al fuhrerului începând din februarie 1944, s-a predat trupelor sovietice în perimetrul berăriei Schultheiss de pe Prenzlauer Berg.13 Giinsche a pretins iniţial că ar fi fost aghiotantul fostului comandant de luptă al Cancelariei Reichului, generalul de brigadă SS Wilhelm Mohnke. De abia după câteva zile identitatea sa reală a ieşit la iveală. La 6 mai 1945 a fost deconspirat de ofiţerii sovietici şi izolat imediat de ceilalţi prizonieri.14 Au început primele interogatorii efectuate de membrii serviciului de contrainformaţii militare, GRU. Şeful GRU, Kusneţov, a fost în măsură să-i transmită după numai două zile şefului serviciului secret, Lavrenti E Beria, un prim raport intermediar despre interogatorii.15

O comisie medicală condusă de medicul legist principal al Frontului l Bielorus, locotenent-colonelul Faust I. Skaravski, a autopsia!
în aceeaşi zi la spitalul de campanie nr. 496 din Berlin-Buch în total unsprezece cadavre umane si două de câini: printre ele se aflau cadavrele generalului Krebs, Goebbels, soţiei acestuia şi celor sase copii ai lor, precum şi presupusele rămăşiţe ale lui Adolf Hitler si Evei Braun, toate identificate în afara oricărui dubiu. Medicii legişti au stabilit ca prezumtivă cauză a morţii „otrăvirea cu cianură" în cazul tuturor cadavrelor. Doar leşurile câinilor prezentau urme de împuşcare, însă şi în cazul unuia dintre animale s-au descoperit resturi de cianură.16

12 Vezi E.M. Rsevskaia, Berlin, mai 1945, Moscova, 1967, pag. 167.
13 Vezi Beevori Berlin 1945, op. cit., pag. 423.
14 Vezi Joachimsthaler, Hitlers Ende, 2004, op. cit., pag. 406 şi urm.
15 Vezi Vladimir A. Koslov, „Gde Gitler?" Povtornoe rassledovanie
WD-MWD SSSR obstoiatelstv iscesnovenia Adolfa Gitlera 1945-1949

[Unde este Hitler? Cercetările repetate ale NKWD-MWD al URSS
P"vitoare la dispariţia lui Adolf Hitler 1945-1949], Moscova, 2003, Pa§- 48. La 17.5.1945
GRU a transmis la Moscova textul declaraţiilor lui
unsche. Publicate în: Agonia i smert Adolfa Gitlera [Agonia si moartea
Ul Adolf Hitler], Moscova, 2000, pag. 157-165.
g Protocoalele analizelor medico-legale au fost publicate în: Lew
desyrnenski, Der Tod des Adolf Hitler. Der sowjetische Beitrag iiber dos Ende
es Reiches und seines Diktators, Miinchen, 1982, pag. 321-351.

Ofiţerii serviciului secret Smers au ezitat să comunice conducerii sovietice rezultatele cercetărilor medico-legale. Autopsia, condiţiile !n care fuseseră descoperite cadavrele şi declaraţiile martorilor erau contradictorii, aceştia din urmă afirmând, în marea lor majoritate, că iiitler se împuscase. Ofiţerii de contrainformaţii au audiat si alţi martori. Se confruntau însă cu aceeaşi problemă: toate persoanele pe care le identificaseră până în acel moment ca făcând parte din anturajul mai apropiat al lui Hitler cunoşteau derularea evenimentelor doar din auzite. Smers nu a putut prezenta adevăraţi „martori oculari" ai sinuciderii.17

în afară de asta, se aşteptau analizele dentare ale celor două cadavre care nu fuseseră încă identificate cu certitudine. La 11 mai 1945 profesorul stomatolog Hugo Blaschke şi tehniciană dentară Kăthe Heusermann au confirmat că în cazul celor două trupuri era vorba despre Adolf Hitler şi Eva Braun. Şeful contramformaţiilor militare ale Frontului l Bielorus, general-locotenent Alexandr A. Vadis, l-a informat însă pe Stalin doar la 27 mai 1945 despre rezultatul autopsiei efectuate la 8 mai 1945. Conform informaţiilor furnizate dictatorului sovietic de serviciul secret Smerş, nu exista niciun dubiu în legătură cu faptul că Hitler si Eva Braun „se sinuciseseră prin ingerarea unui compus pe bază de acid cianhidric".18

Ciudat este faptul că şeful serviciilor secrete, Beria, i-a transmis mai departe lui Stalin scrisoarea de la Vadis ce-i fusese adresată lui, fără a-i ataşa o notă explicativă. Probabil că şeful serviciilor secrete se temea să fie pus în legătură directă cu rezultatele

17 Vezi extrase din protocolul interogatoriului luat ofiţerului de legătură cu marina al lui Hitler, viceamiralul Hans-Erich Voss, 7.5.1945, ;i declaraţiile generalului de brigadă SS Wilhelm Mohnke, luat în detenţie de Smers,' 18.5.1945, pe CD-ROM: Unknown Pages ofthe History of World t/Var //: Hitler. Documents from KGB secret archives, Moscova, 1995. Amb» AU declarat că Hitler se împuscase. Voss a relatat cu lux de amănunte ca Giinsche îi spusese în după-amiaza zilei de 30.4.1945 că „fusese nevoit să execute cel mai dificil ordin pe care i-1 dăduse fuhrerul vreodată". De aceea, istoricii sovietici au răspândit ulterior versiunea conform căreia3 Giinsche fusese cel care trăsese, în locul lui Linge, „glontele de graţ16 '

18 Vezi scrisoarea generalului-locotenent Vadis către Stalin, 27.5.19j.'

GARF, 9401/2/96, pag. 175-182. Textul complet al scrisorii este tiparl
m: Besâmenski, Operaţia „Mi/", op. cit, pag. 110-116.

obţinute în urma cercetărilor efectuate de Smers sub conducerea
concurentului său, Victor S. Abakumov.19 Diferenţele dintre
raportul autopsiei, concluziile comisiei medico-legale si declaraţiile
martorilor erau mult prea evidente. Ipoteza morţii prin împuşcare
nu a fost luată în calcul deloc.
Protocoalele autopsiei si analizele medico-legale ale probelor
de ţesut prelevate i-au fost transmise în cele din urmă lui Stalin la
16 iunie 1945, moment în care Beria s-a decis să intervină hotărâtor
în materialul de cercetare.20 Pentru a nu-i atrage atenţia dictatorului
sovietic asupra contradicţiilor existente, Beria a scos din dosar
două analize efectuate în iunie 1945 de laboratorul epidemiologie
de front 291. Chimistii acestuia analizaseră în total 30 de probe
de ţesut si de sânge din autopsiile realizate pe 8 mai 1945 în
Berlin-Buch pentru a depista cianură si alcaloizi.
în timp ce probele autopsiilor nr. l-11, deci ale familiei Goebbels, ale generalului Krebs si ale celor două cadavre de câini conţineau
9,72-12,9 miligrame de acid cianhidric per kilogram de material
organic, în „materialul protocoalelor nr. 12 si 13 n-au fost
descoperiţi compuşi ai acidului cianhidric".21 Rapoartele autopsiilor
nr. 12 si 13 se refereau însă la prezumtivele cadavre ale lui Adolf
Hitler şi soţiei sale. Pentru a putea menţine versiunea de până atunci
în legătură cu moartea lui Hitler, şi anume cea a otrăvirii cu cianură, lui Stalin nu i-au fost prezentate iniţial documente care ar fi putut
contrazice această teorie. Prin urmare dictatorul s-a mulţumit la
început cu rezultatele cercetării efectuate de Smerş.22
19 Vezi Vladimir A. Koslov, „Delo «Mif»: rasledovanie NKWD-MWD
SSSR obstoiatestv iscesnovenia Gitlera (noiabr 1945-1949 god)" [Dosarul
„Mitul": cercetările NKWD-MWD al URSS privind condiţiile dispariţiei
!ui Adolf Hitler (noiembrie 1945-1949)], în: Otecestvenaiâ istoria, 1996, nr- l, pag. 129 si urm.
20 Vezi Arhiv noveisei istorii Roşii, Tom I: „Osobaia papka"
;-v Stalina: îs materialov Secretariate NKWD-MWD SSSR 1944-1953 gg.
ata'og documentov [Arhiva de istorie recentă a Rusiei, voi. I: „Dosarul
special" I.V Stalin: din materialele secretariatului NKWD-MWD al URSS
1944-1953. Catalog de documente], Moscova, 1994, pag. 118.
R 2l Vezi Besâmenski, Operaţia „Mif", op. cit., pag. 171 si urm.
ezultatele analizelor probelor de organe şi de sânge prelevate în timpul
gUt°psiilor, nepublicate până în acest moment, se află, susţine
esâmenski, în arhiva FSB şi a Marelui Stat Major al Ministerului Apărării
m Federaţia Rusă.
2 Vezi Koslov, Delo „Mif", l, op. cit., pag. 131.

Î4

DOSARUL

Gunsche fusese predat deja departamentului Prizonieri de
ăzboi si Internare al NKWD. La mijlocul lunii mai 1945 a fost
terogat mai întâi de şeful Administraţiei Centrale pentru
•izonierii de Război si Internare, general-locotenent Amaiak
Kobulov, si de şeful departamentului operaţional, locote;nt-colonel Fiodor K. Parparov. Declaraţiile lui Giinsche si ale
'Stului şef al serviciului de securitate al lui Hitler, Gruppenfuhrer
5 Johann Rattenhuber, interogat în acelaşi timp, au ajuns imediat
şeful serviciului secret, Beria. Dat fiind că aceste informaţii nu
•au deocamdată confirmate, Beria a ezitat iniţial să i le transmită
ai departe lui Stalin.23
La 18 şi 19 mai 1945 au urmat alte interogatorii conduse de
Dbulov si Parparov. Din nou s-au arătat interesaţi exclusiv de
ioartea lui Hitler: „Când s-a decis să moară?", „Cine a constatat
loartea lor?", „Cine a stropit cadavrele cu benzină, cine le-a dat
ic?" La scurt timp după aceea, Giinsche a fost transportat cu
/ionul la Moscova şi transferat la Butârca, închisoarea NKWD.
La Moscova sosise între timp şi şeful serviciului de personal al
ii Hitler, Obersturmbannfuhrer SS Heinz Linge. Fusese arestat în
ioaptea de 2 mai 1945 de trupele sovietice la staţia de metrou
eestrasse, după fuga din Cancelaria Reichului. A fost dus - fără a
recunoscut - într-un lagăr de prizonieri de lângă Posen, unde în
île din urmă a fost identificat. Nu mult după aceea NKWD l-a
23 Protocolul interogatoriului luat lui Otto Giinsche, 18/19.12.1945, ARF, 9401/2/551, pag. 49-61; declaraţia de martor a Gruppenfuhrer
S Johann Rattenhuber luat în detenţie de Smers, 20.5.1945, pe
D-ROM: Unknown Pages of the History of World War II: Hitler. Documents
, om KGB secret archives, Moscova, 1995. în timpul interogatoriului, attenhuber a declarat că Linge i-ar fi comunicat la 30.4.1945, 1 upă-amiaza târziu, că „el, Linge, executase astăzi cel mai dificil ordin
z care-1 primise vreodată". Văzând ulterior petele de sânge din biroul
ii Hitler, Rattenhuber a tras concluzia că Linge fusese cel care îl împuscase
•e Hitler la cererea acestuia. Această versiune a fost preluată apoi de
ropaganda sovietică. Vezi, de exemplu, B. Besymenski, Der Tod des Adolf
'itler (1968), op. cit., pag. 94; Besymenski, Der Tod des Adolf Hitler (1982), p. cit., pag. 225-236, si, bazată pe acestea, relatarea istoricilor militarl
lin RDG, Deutschland im zweiten Weltkrieg, voi. 6, ed. a Il-a, Berlin, 1988, •ag. 727.

transferat la Lubianka, unde în noiembrie 1945 au început primele
interogatorii. Ca si în cazul lui Giinsche, ofiţerii din serviciul secret
s-au arătat interesaţi exclusiv de informaţiile privind moartea lui
Hitler.24
în conducerea serviciului secret sovietic apăruseră cu o lună
înainte primele îndoieli legate de versiunea de până atunci a
sinuciderii lui Hitler. Serviciile de informaţii britanice si americane
îi predaseră la mijlocul lunii noiembrie 1945 reprezentantului
NKWD la SBZ, general-colonel Ivan A. Serov, materiale proprii
care indicau moartea prin împuşcare.25 Foştii aliaţi cereau în acest
timp accesul la rezultatele cercetărilor sovietice.

în timp ce şeful serviciului secret, Beria, si adjuncţii săi, Serghei
N. Kruglov, Vsevolod N. Merkulov şi Bogdan S. Kobulov, au acceptat
să permită britanicilor şi americanilor accesul la materialele
serviciului secret, şeful Smerş a ridicat obiecţii importante si a
cerut o întrevedere personală cu şeful NKWD. Abakumov părea
convins că aliaţilor occidentali le vor sări în ochi punctele slabe ale
investigaţiilor conduse mai ales de el si că aveau să ridice obiecţii
majore în legătură cu versiunea sinuciderii dictatorului german pe
care el i-o prezentase lui Stalin. De aceea a refuzat predarea
dosarelor. Beria a recunoscut în această situaţie posibilitatea de
a-1 pune într-o situaţie dificilă pe concurentul său pe lângă Stalin.
Şeful NKWD a ordonat în decembrie 1945 o nouă investigare a
circumstanţelor exacte ale sinuciderii lui Hitler.26

24 Vezi extrasul din declaraţiile date în captivitate de Linge la 22.11
Şi 17./18.12.1945, fără dată, GARF, 9401/2/550, pag. 110 f; Heinz Linge, Bis zum Ende. Als Chef des Personlichen Dienstes bei Hitler, editat de Werner
Maser, Miinchen, 1980, pag. 302 şi urm.

25 Vezi nota general-colonelului Ivan A. Serov către Beria, 20.11.1945, GARF, 9401/2/552, pag. 1; materialul privitor la sinuciderea lui Hitler, redactat de adjunctul şefului departamentului l al administraţiei operative
a GUPWI, locotenent-colonel Fiodor K. Parparov, fără dată (decembrie
1945), GARF, 9401/2/550, pag. 59-67; Ella Maximova, „«Mif»: tak nasivalas
°Peraţia NKWD po rasledovaniu sudbi Gitlera" [„Mitul": aşa s-a numit
°Peraţiunea NKWD menită să clarifice soarta lui Hitler], în: Isvestia, 19-2.1993, pag. 7.

26 Vezi scrisoarea de informare adresată lui Beria, 26.11.1945, GARF, 94°l/2/551, pag. 3; Koslov, „Gde GitlerT', op. cit., pag. 79-84.

La Moscova au început la sfârşitul anului 1945 noi interogatorii
a privire la condiţiile sinuciderii lui Hitler; acum a fost interogat
i fostul pilot principal al lui Hitler, Hans Baur.27 Beria dorea
robabil să se asigure mai întâi că dictatorul era într-adevăr mort.
păreau mereu zvonuri conform cărora Hitler ar fi reuşit să scape
\ ultimul moment de trupele ruseşti si s-ar fi refugiat undeva în
"răinătate. Beria spera în acelaşi timp să clarifice definitiv
roblema modului în care se sinucisese Hitler. Interogatoriile lui
inge şi Baur, precum şi compararea informaţiilor furnizate de ei cu
eclaraţiile persoanelor din anturajul apropiat al lui Hitler arestate
e Smerş au determinat conducerea NKWD să pornească la
iceputul lui 1946 o operaţiune cu numele de cod „Mitul". Scopul
cesteia era „efectuarea unei verificări exacte şi aprofundate
tuturor grupurilor de factori" legaţi de sinuciderea lui Hitler la
0 aprilie 1945.28
Beria a însărcinat Administraţia Centrală pentru Prizonierii de
ăzboi şi Internare (GUPWI) cu efectuarea operaţiunii „Mitul", ceasta a elaborat la mijlocul lunii februarie 1946 un „Plan al
lăsurilor de investigare pentru clarificarea circumstanţelor

ispariţiei lui Hitler". Planul prevedea, în afară de alcătuirea unei
Dmisii speciale formate din cinci membri şi conduse de locoteent-colonelul Julius K. Klausen, predarea la închisoarea Butârca
tuturor persoanelor din anturajul apropiat al lui Hitler care se
.flau deocamdată în detenţie la NKWD. Aceasta însemna că Linge, aur şi însoţitorul acestuia, fostul telefonist din Cancelaria
'eichului, caporalul Rochus Misch, au fost mutaţi de la Lubianka
1 închisoarea NKWD.29

27 Vezi protocoalele interogatoriilor luate lui Hans Baur în decembrie
945, GARF, 9401/2/550, pag. 123-138; extras din declaraţiile date în
etenţie de Hans Baur, 19/20.12.1945, GARF, 9401/2/550, pag. 106, recum si Besâmenski, Operaţia „M/f', op. cit., pag. 147-150.

28 Notă de informare a şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent
maiak S. Kobulov, în legătură cu materialul administraţiei operaţionale
GUPWI, al Smerş, precum şi al serviciilor secrete britanice si americane
espre versiunea sinuciderii lui Hitler la 30 aprilie 1945, 19.1.1946'
ARF, 9401/2/550, pag. 58.

29 Baur suferise răni grave la ambele picioare, iar Misch fusese însar.nat să-1 ajute.

Scopul acestei măsuri urma să fie compararea interogatoriilor si
declaraţiilor deţinuţilor, dat fiind că serviciul secret depistase o
serie de contradicţii în informaţiile pe care le obţinuseră despre
moartea lui Hitler. Interogarea deţinuţilor, izolaţi cu stricteţe unul
de altul, constituia însă doar o parte a planului de măsuri. GUPWI
propusese ca „pentru fiecare deţinut interogat să existe o agenţie
de celulă".30

Această sintagmă enigmatică folosită de birocraţia serviciilor
secrete sovietice se referea de fapt la banalul turnător. Pentru că
nu se puteau baza doar pe declaraţiile acestuia, fiecare celulă a
fost dotată în plus cu o instalaţie de ascultare, iar departamentele
individuale ale Administraţiei Centrale pentru Prizonierii de Război
si Internare au primit ordinul de a preda comisiei speciale nou-formate
toate materialele legate de sinuciderea lui Hitler strânse până în
acel moment, în acelaşi timp, lagărele de prizonieri de război din
spaţiul Moscovei au primit ordinul de a depista alţi deţinuţi care
făcuseră parte, în ultimele zile ale celui de-al Treilea Reich, din
personalul buncărului fuhrerului.

în lagărul de prizonieri de război nr. 297 din Mosaisk au fost
descoperiţi Untersturmfuhrer SS Hans Hofbeck si Josef Henschel.
Foştii colaboratori ai Serviciului de Securitate al Reichului (RSD), care făcuseră parte din echipele de protecţie ale Cancelariei
Reichului, au ajuns şi ei la Butârca.31 Căutarea altor martori în
lagărele Administraţiei Centrale pentru Prizonierii de Război si
Internare a rămas însă fără rezultat.32

Interesant este că NKWD nu a făcut nicio încercare de a lua
legătura cu concurenţii săi, Smerş şi spionajul militar, GRU. Nici
Administraţia Centrală pentru Prizonierii de Război şi Internare
n-a cerut Comisariatului Poporului pentru Securitatea Statului să-i
interogheze pe martorii pe care-i avea în detenţie, de pildă pe

Hans Rattenhuber; si nici nu s-a cerut predarea originalului sau a
30 Planul măsurilor de investigare ale agenţiei pentru clarificarea circumstanţelor dispariţiei lui Hitler, 13.2.1946, GARF, 9401/2/551, pag. 122.
31 Vezi nota şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent Amaiak S. Kobulov, către şeful Administraţiei NKWD pentru Regiunea Moscova, general-locotenent Mihail I. Şuralev, 18.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 8.
32 Vezi nota şefului departamentului l al administraţiei operaţionale a GUPWI, locotenent-colonel Julius K. Klausen, către şeful secţiei l a Apartamentului l al GUPWI, 15.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 51.

>piei materialului îndosariat acolo sau la GRU referitor la azul Hitler".

Două aspecte merită discutate aici, importante şi pentru Dosarul itler care va apărea ulterior. Pe de o parte, ţinerea în cel mai rict secret a întregii investigaţii, în afară de şeful serviciului secret, îria, doar ministrul de interne Kruglov, şeful serviciilor secrete ivietice în SBZ, general-colonel Ivan A. Serov, şeful Administraţiei sntrale pentru Prizonierii de Război si Internare, general-locotenent [ihail S. Krivenko, adjunctul său, Amaiak Kobulov, si şeful apartamentului operaţional al GUPWI, general-maior Viktor . Drosdov, mai erau la curent cu operaţiunea „Mitul". Pe de altă arte, întreaga situaţie demonstrează felul în care serviciile se izolau nul faţă de celălalt si rivalitatea existentă între ele în timpul ictaturii staliniste. în condiţiile unei puteri structurate policratic, >ate informaţiile din domeniul serviciilor secrete erau concentrate i mâinile lui Stalin, care, în consecinţă, nu putea permite existenţa nei colaborări între serviciile secrete.

Din motive de confidenţialitate, deţinuţii din cadrul operaţiunii vlitul" aduşi la Butârca au primit denumiri codificate. Baur a jst „botezat" de NKWD „Izvostcic" - adică „Vizitiul" - Linge a rimit denumirea de cod destul de univocă „Lacheul", Rochus lisch era trecut în acte drept „Telefonistul", Hans Hofbeck drept Jandarmul", Josef Henschel era „Gardianul", iar Erich Rings, un perator din Cancelaria Reichului care transmisese testamentul lui [itler, era „Telegrafistul".33

Interogatoriile au început la mijlocul lunii februarie şi au dus apid la rezultatele scontate. Rezistenţa iniţială a martorilor a fost ifrântă foarte repede datorită metodelor de tortură tipice care < isoţeau interogatoriile NKWD - bătaia, privarea de somn şi de lâncare, ameninţarea cu represalii împotriva membrilor familiei, ombinate simultan cu răsplata în cazul cooperării. Un mijloc xtrem de eficient s-au dovedit a fi si anularea, la 27 februarie 946, a statutului de prizonieri de război al deţinuţilor şi catalogarea ar drept criminali de război.

Majoritatea clacau după ce li se luau uniformele şi erau îmbrăcaţi i zeghe şi după ce raţiile lor erau reduse conform normelor

33 Vezi extrasele din declaraţiile obţinute de agenţiile de celulă a1 eţinuţilor Baur, Linge, Misch, Hofbeck, Henschel şi Rings, 13.12.194-1 2.3.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 104-121.

sovietice.34 La fel de eficientă era supravegherea prin intermediul tovarăşilor de celulă". Aceştia le ofereau anchetatorilor NKWD
T' > »
informaţiile dorite, cu acea grijă specific nemţească pentru lucrul bine^făcut.
„întâlnirile" lor cu ofiţerii sovietici aveau loc de regulă în timpul anchetării martorilor. Agenţii nu se limitau doar la eventuala contrazicere a declaraţiilor date de deţinuţi sau a faptelor pe care aceştia le relatau din proprie iniţiativă. Ei urmăreau cu mare atenţie si efectul metodelor de intimidare folosite de anchetatori.
Agentul „B-III" a dat de exemplu, la 20 februarie 1946, următoarea informaţie despre Baur: „Se teme foarte tare de represalii si se aşteaptă să fie tratat cu duritate în timpul anchetelor, în acelaşi timp îl îngrijorează piciorul rănit, soarta familiei si se întreabă cât timp va mai rămâne în detenţie. Aşteptându-se să fie torturat, regretă că nu s-a sinucis."35 Nu este de mirare că, la câteva zile după aceea, Baur a fost într-adevăr bătut de un anchetator.
Spionul din celula lui Linge, „Boemia", a avut chiar tentative de interpretare psihologică: „Linge are o memorie bună şi se preface că este bolnav de nervi si naiv. în timpul anchetelor nu este sincer si mizează pe faptul că declaraţiile lui nu pot fi confruntate cu altele, dat fiind că o singură persoană - Bormann - ştie ce ştie el."36 A doua zi turnătorul l-a îndemnat pe anchetator să continue linia dură, deoarece dădea rezultate: „Linge începe să se teamă, iar dacă va fi supus în continuare unor anchete dure, va da declaraţii corecte."37

34 Vezi scrisoarea şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent Amaiak S. Kobulov, către directorul închisorii Butârca a NKWD, colonelul Pustânski, 25/26.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 9 şi urm.; raportul agentului de celulă „Boemia", 27.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 188; Hans Baur, khflog die Măchtigen der Welt, Kempten, 1956, pag. 292-296; Linge, Bis zum op. cit., pag. 303 şi urm.

35 Document de informare al anchetatorului-sef în cazul Baur, maiorul . Saleiev, în legătură cu ancheta din 19/20.2.'l946, GARF, 9401/2/550, Pag. 84.

36 Document de informare al anchetatorului-sef în cazul Linge, 'Ocotenent-colonelul Jan W. Schwejzer, în legătură cu ancheta din 2l/22.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 100.

. 37 Document de informare al anchetatorului-sef în cazul Linge, °c°tenent-colonelul Jan W. Schwejzer, în legătură cu ancheta din ^•2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 101. ; oă; . i •

Doar turnătorul din celula lui Gunsche nu a reuşit să câştige icrederea deţinutului. Gunsche manifesta o neîncredere profundă iţă de „tovarăşul lui de celulă", astfel încât acesta nu a fost în

lăsură că întocmească rapoarte de valoare.38
în timpul anchetelor efectuate de la mijlocul lui februarie până
i sfârşitul lui martie 1946, ofiţerii din serviciile secrete s-au
iteresat în primul rând, ca si înainte, de circumstanţele exacte în
ire avusese loc sinuciderea lui Hitler şi de toate informaţiile
isponibile cu privire la stilul său de conducere şi de viaţă. Nu au
at atenţie informaţiilor despre victimele politice ale regimului
azist, despre războiul purtat în dispreţul legilor şi convenţiilor
iternaţionale si despre asasinarea sistematică a evreilor. Nu au
;rcetat nici veridicitatea informaţiilor legate de industria de
rmament, nu s-au interesat de avioanele de vânătoare cu reacţie, e rachete sau de cercetările germane în legătură cu bomba
tomică.39 Ofiţerii serviciilor secrete au însemnat în schimb în
rotocoalele anchetelor şi în cele ale agenţilor declaraţiile care
lenţionau că „Hitler avea mulţi prieteni în străinătate, de exemplu
i Argentina", că „femeile au jucat un rol important în viaţa lui" si
i dictatorul îşi însărcinase oamenii de încredere „să-i ardă
adavrul".40
La început anchetele păreau să confirme versiunea conform
ireia Hitler se împuscase şi se otrăvise în acelaşi timp. O investigaţie

38 Raportul nr. l al şefului administraţiei operaţionale a GUPWI, eneral-maior Drosdov, în legătură cu materialul furnizat de agenţie în
osarul „Mitul", 19.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 72 şi urm.;
lemorandum cu declaraţii ale agentului de celulă „Siegfried", .3.1946, GARF, 9401/2/551, pag. 188-195; Koslov„„Gde Gitler", op. cit., ag. 134 si urm.

39 Vezi raportul agentului de celulă „B-III", 19.2.1946, GARF, 401/2/550, pag. 147; raportul agentului de celulă „Vânătorul", 1.12.1945, GARF, 9401/2/550, pag. 135. Baur a fost citat aici după cum
rmează: „Şi informaţiile despre camerele de gazare sunt exagerate, i Germania nu au existat decât 3.000.000 de evrei. Mulţi dintre ei au
migrat. Mai mult de 2.000.000 nu au fost anihilaţi, în plus, asfixierea
u gaz reprezintă o metodă mai umană decât alte procedee de ucidere
oamenilor."

40 Vezi raportul agentului de celulă „Vânătorul", 30.12.1945, GARF.
401/2/550, pag. 138; raportul agentului de celulă „B-III", 19.2.1945, 1ARF, 9401/2/550, pag. 147.

efectuată la faţa locului, la Berlin, urma să clarifice definitiv situaţia
în primăvara anului 1946. Ofiţerii angrenaţi în operaţiunea „Mitul"
plănuiau o nouă autopsiere a cadavrelor descoperite de Smers.
pentru a putea verifica mai bine declaraţiile luate martorilor la
Moscova, deţinuţii de la Butârca au fost transportaţi si ei la Berlin.41
Participanţii la operaţiunea „Mitul" au sosit în fosta capitală a
Reichului în mai 1946. în timp ce deţinuţii au fost internaţi în centrul
de detenţie al NKWD din Lichtenberg, fiind supuşi altor interogatorii, o comisie specială a cercetat încă o dată buncărul Cancelariei Reichului
si grădina. Din comisie mai făceau parte, în afară de Klausen, colonelul
de miliţie N.F. Osipov si medicul legist Piotr S. Semenovski.42 Aceştia
au răspuns de prima investigare criminalistică a circumstanţelor

„dispariţiei" lui Hitler. Criminalistul şi medicul legist au analizat cu deosebită atenţie urmele de sânge din camera de lucru a dictatorului din buncărul Cancelariei Reichului si de pe scara care ducea spre grădină.

Analiza lor a fost clară: „Pe baza numărului mare de stropi şi dâre de sânge de pe canapea se impune următoarea concluzie: această rană a fost însoţită de o hemoragie abundentă, posibil letală, în clipa rănirii, persoana respectivă se afla în colţul din dreapta al canapelei, lângă braţul acesteia [...]. Dispersia stropilor si a dârelor de sânge pe canapea, precum si aspectul lor caracteristic demonstrează că rana a fost localizată la cap, şi nu pe torace sau pe abdomen [...]. Rana de la cap a fost cauzată de un foc de armă, şi nu de o lovitură cu un obiect contondent. O dovadă în acest sens o reprezintă inexistenţa stropilor de sânge deasupra canapelei

41 Vezi Koslov, „Gde Gitler", op. cit., pag. 156 si urm.; document de informare al şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent Amaiak S. Kobulov, în legătură cu materialul administraţiei operaţionale a GUPWI, • al Smerş si al serviciilor de informaţii britanic şi american despre versiunea sinuciderii lui Hitler la 30 aprilie 1945, 19.1.1946, GARF, 9401/2/550, Pag. 52. Serov a menţionat pe document la 28.3.1946: „Susţin Propunerea. Ar fi util ca întregul material si deţinuţii să fie trimişi la Berlin împreună cu colaboratori calificaţi ai Operaţionalului, în caz , contrar, cadavrele se vor descompune în curând cu totul." t

42 Planul de măsuri operative pentru clarificarea circumstanţelor Dispariţiei lui Hitler, 16.5.1946, GARF, 9401/2/552; Maximova, „Mif, în: hvestia, 20.2.1993, pag. 10. : ...ww-, /,,,,«-, ,,..,>,, .

i pe rama spetezei. După ce a suferit rana de la cap, rănitul si-a ierdut cunoştinţa si a rămas o perioadă nemişcat, cu capul înclinat pre braţul din dreapta al canapelei."43

Această expertiză a fost confirmată la 30 mai 1946, în urma nor săpături făcute în grădina Cancelariei Reichului. în locul în are colaboratorii Smers dezgropaseră cu un an în urmă cadavrul ii Hitler şi pe cel al Evei Braun, medicul legist a descoperit două -agmqnte ale unui craniu de bărbat: părţi ale osului parietal din reaptfl si din stânga. Cel din stânga prezenta, după medicul legist emen|>vski, o deteriorare caracteristică urmei lăsate de ieşirea nui g. jnţ. Legistul a mai constatat „că focul de armă a fost tras e jos i i sus, de la dreapta la stânga, spre spate". Aşadar Hitler se npuşc ise, după cum confirmau şi declaraţiile martorilor Linge si 'runsclje.44

isa o
acă. îi
eusit s
adavr
lotiv, i \
T. fiin<
i legă

pariţi;
Verjiîcarea tezei otrăvirii simultane cu cianură ar fi necesitat
louă autopsiere a cadavrelor, ceea ce Smerş a refuzat să
ciuda unor eforturi imense, comisia specială „Mitul" nu a
i obţină de la serviciul de contrainformaţii militare predarea
lor deja autopsiate ale lui Adolf si Eva Hitler. Din acest
fiţerii NKWD nu au dorit să considere rezultatul cercetărilor
unul definitiv. Au renunţat chiar să-1 informeze pe Stalin
ură cu investigaţiile lor.45 Această atitudine a făcut posibilă
a nenumărate speculaţii; variantele răspândite ulterior, >inuci lere prin ingerare de otravă" sau „glontele de graţie"
îdmiri|strat când de Linge, când de Gtinsche), erau însă manipulări
itenti
nate ale opiniei publice.

43 Protocolul cercetării buncărului Cancelariei Reichului, 14.6.1946, ARF, 9401/2/552, pag. 207 si urm.

44 Documentul de investigaţie referitor la fragmentele de os descoperite
30 mai în grădina Cancelariei Reichului, 31.5.1946, GARF, 9401/2/552, ag. 242; vezi si Volklein, Hitlers Tod, op. cit., pag. 182-189.

45 Vezi documentul de informare al lui Klausen referitor la predarea
două lăzi cu cadavre din Magdeburg, 30.4.1946, GARF, 9401/2/550, ag. 37; concluziile la materialul investigaţiilor din Berlin, 26.6.1946, ARF, 9401/2/552, pag. 297-307; Vladim'ir A. Koslov, „Delo «Mif»:
isledovanie NKWD-MWD SSSR obstoiatestv istscesnovenia Gitlera
loiabr 1945-1949 god)" [Dosarul „Mitul": investigaţia NKWD-MWD ai
RSS referitoare la circumstanţele dispariţiei lui Adolf Hitler (noie
1 945-1949)], în: Otescestvenaia istoria, 1996, nr. 2, pag. 94-98.

în funcţie de scopul politic urmărit, Uniunea Sovietică a
prezentat noi versiuni ale morţii lui Hitler, afirmând chiar, în primii ani după 1945, că Hitler nu murise, ci fugise si se afla la foştii aliaţi.46 Lev Besâmenski, protagonistul variantelor morţii prin otrăvire şi al glontelui de graţie, a publicat în 1968 şi 1982 lucrări despre moartea lui Hitler care au avut un mare succes.47 în 1995 si-a cerut scuze pentru „minciunile intenţionate". Istoricul rus a scris că „se căieşte", însă nu si-a asumat responsabilitatea: a susţinut că în Uniunea Sovietică accesul la dosare fusese în întregime controlat politic, iar textele i-au fost dictate de informatorii serviciului secret KGB.48
Oricum, istoricii serioşi din Marea Britanie, Statele Unite ale Americii si Republica Federală Germania nu se raliaseră teoriilor lui Besâmenski.49 Dosarul Hitler redactat pentru Stalin a respectat investigaţiile din anul 1946. De ce să fi minţit cei care au prelucrat declaraţiile lui Linge si Giinsche într-un dosar destinat lui Stalin?

2. Informaţii pentru Stalin.
Naşterea Dosarului Hitler

Operaţiunea „Mitul" s-a încheiat provizoriu în vara anului 1946, iar chestiunea a fost reluată de abia în martie 1948. Lui Amaiak
Kobulov i-a parvenit în această lună informaţia conform căreia
ofiţerul german Gerhard Boldt ar fi publicat o carte cu titlul
46 Pentru a sprijini cu argumente această versiune, autorităţile
sovietice au prezentat chiar si o pretinsă sosie a lui Hitler. Vezi Maser, Adolf Hitler, op. cit., pag. 528-540.
47 După Besâmenski, Hitler ar fi trebuit „împuşcat ca un câine". Vezi
Besymenski, Der Tod des Adolf Hitler (1968) si cu'multe modificări, dar
similară ca substanţă Der Tod des Adolf Hitler (1982); critici aduse
lucrărilor: Joachimst'haler, Hitlers Ende, op. cit., pag. 266.
48 Vezi Besâmenski, Operaţia „Mif, op. cit., pag. 140 si urm.
49 Werner Maser a abordat si el teza lui Besâmenski de pe poziţii
critice. Vezi Maser, Adolf Hitler. Legende, Mythos, Wirklichkeit, Esslingen, 1971; citat în continuare după ediţia a 13-a revizuită, Munchen, Esslingen, 1993, Ian Kershaw, biograful lui'Hitler care a verificat prezentarea lui
J°achimsthaler, a ajuns la concluzia că „cercetarea excepţional de atentă"
a acestuia distruge „orice incertitudine legată de felul morţii". Vezi
, Hitler, voi. 2, op. cit., pag. 1290 si urm. •

Ultimele zile ale Cancelariei Reichului", în care ar fi descris ultimele
ece zile ale guvernului Hitler.50 Kobulov i-a cerut locotenent-comelului Klausen să
sistematizeze în sfârşit materialul operaţiunii
Mitul" si să-1 transmită mai departe CI (Comitetului pentru
iformaţii, care din 1947 coordona activitatea serviciilor secrete
ovietice). Adjunctul şefului administraţiei centrale a arătat în
celaşi timp că ar fi fost indicat ca „Baur, Giinsche si Linge să fie
i ichisi în aceeaşi celulă, propunându-li-se să redacteze un
ocument detaliat despre ultimele zile ale lui Hitler".51
Aşa a luat naştere ideea Dosarului Hitler, însă ofiţerii NKWD
u erau siguri că această iniţiativă va fi primită cu bunăvoinţă de
iroul Politic al partidului comunist., singurul destinatar posibil al
nui asemenea proiect. Prin urmare, la 27 aprilie 1948 au lansat
n prim „balon de încercare". Stalin, Molotov, Beria, Jdanov, [alenkov, Mikoian, Kaganovici, Vosnesenski si Bulganin, deci
icmbrii primului eşalon al conducerii sovietice, au primit un
ocument redactat de Giinsche despre ofensiva din Ardeni şi despre
icercările germane de a încheia o pace separată cu foştii aliaţi
ccidentali. Se pare că dictatorul sovietic a citit cu interes
ocumentul, pentru că a dat ordin să fie clasat nu în arhiva
irtidului, ci în arhiva sa personală de la Kremlin.52
La scurt timp după aceea s-a decis ca Baur să fie scos din
irogramul de redactare", urmând să fie folosiţi doar Giinsche şi
nge.53 în memoriile sale, publicate pentru prima oară în 1956 în
50 Vezi Gerhard Boldt, Die letzten Tage der Reichskanzlei, prelucrată
• Ernst A. Hepp, Hamburg, Stuttgart, 1947.

51 Vezi raportul GRU din Varşovia si nota de dosar anexată a
neralului-locotenent Amaiak Kobulov, 3.3.1948, GARF, 9401/2/550, ig. 236 si urm.; Alexandr I. Kolpakidin/Dimitri R Prohorov, Vnesnaia
svedka Roşii [Contrainformaţiile externe ruseşti], St. Petersburg, oscova, 2001, pag. 52 si urm.
52 Vezi nota adresată de Kruglov lui Stalin la 27.4.1948, GARF, -01/2/199, pag. 494-516. în arhiva prezidenţială a Federaţiei Ruse
icumentul este clasat cu următoarea signatură: 3/58/530, pag. 69-78.
litorii mulţumesc domnului prof. Vladimir N. Haustov pentru aceasta
formaţie.
53 Vezi scrisoarea adjunctului şefului GUPWI, general-locoteneflt
naiak S. Kobulov, către directorul închisorii Butârca a MWD, locotent-colonel Mihail I. Şuralev, 3.6.1948, GARF, 9401/2/550, pag. 240.

Republica Federală Germania, Baur a arătat că nu a putut sau nu a vrut să declare decât puţine lucruri în legătură cu moartea lui Adolf si a Evei Braun. Iar cunoştinţele sale nu erau suficiente pentru a descrie detaliat politica lui Hitler.54
Pentru a lucra la Dosarul Hitler, Gunsche si Linge au fost mutaţi jnai întâi într-o secţie specială a infirmeriei închisorii Butârca. în august 1948 au fost duşi din motive de confidenţialitate la „obiectivul special nr. 5 al MWD", o vilă de lângă Moscova, unde urmau să-şi continue „activitatea de scriitori", în acest „obiectiv special" al serviciului secret sovietic, cei doi ofiţeri SS au fost obligaţi, pe parcursul mai multor luni, să dea declaraţii verbale şi scrise: mai întâi, despre ultimele zile ale lui Hitler, din nou despre viaţa sa privată şi, în cele din urmă, si despre deciziile sale militare şi politice. Anchetatorii au urmărit retrospectiv perioada din 1945 până în 1935, anul în care Linge intrase în comandoul de escortă al fiihrerului. După aceea au fost obţinute informaţii despre evenimentele politice ale anilor 1933 si 1934, cu toate că nici Linge, nici Gunsche nu erau în măsură să furnizeze informaţii directe despre această perioadă. Rezultatul final a fost acea biografie detaliată a lui Hitler, care, conform părerii ofiţerilor NKWD, avea să corespundă aşteptărilor lui Stalin.55
De redactare răspundeau locotenent-colonelul Fiodor Parparov şi maiorul Igor Saleiev, de la NKWD, ulterior MWD. Ei supravegheau modul în care decurgea lucrul, puneau întrebările relevante si adăugau explicaţii sau informaţii esenţiale.56 După cum s-a
54 Motivele reale au rămas însă neclare. Pe de o parte, Baur a refuzat să dea declaraţii suplimentare si a intrat în greva foamei, pe de altă Parte însă se dovedise deja a fi o sursă „de rangul doi". A fost trecut prin rciai multe lagăre începând din 1948, condamnat la 25 de ani închisoare Şi eliberat în 1955, când s-a întors în Republica Federală Germania. Vezi Baur, Mii Mächtigen, op. cit.
55 Vezi nota adjunctului şefului GUPWI, general-locotenent Amaiak

S. Kobulov, către şeful contraspionajului din cadrul MWD, general-maior
A1exei N. Asmolov, 6.8.1948, GARF, 9401/2/550, pag. 248; manuscrisul
^prelucrat „Despre Hitler", 1948, GARF, 9401/2/553, pag. l-170.
56 Din grupul de lucru au făcut parte, în afară de Parparov, care vorbea
Nuent germana si avea experienţă în domeniul serviciilor secrete, si de
doctorul în sociologie Saleiev, care lucrase în Germania, Ibcotenent-colonelul de origine
estonă Julius Karlovici Klausen, letonul Jan W. Schwejzer, DOSARUL
i înţionat deja, ei au fost cei care au condus anchetele în 1945 si
"46, vorbeau perfect limba germană si au tradus în rusă
i claraţiile deţinuţilor. La sfârşit au efectuat redactarea si stilizarea
; ttului, astfel încât să rezulte un întreg inteligibil.57
Linge a fost cel care s-a dovedit cel mai docil. Deşi a afirmat în
i ;moriile pe care avea să le redacteze ulterior că nu fusese deosebit
s cooperant,58 nota redactorilor sovietici indică altceva: „în timpul
i :rului, Linge a avut o atitudine pozitivă si a dat declaraţiile
r bunăvoie. S-a constatat, pe baza unor verificări, că Linge spera
-si minimalizeze răspunderea pentru serviciul prestat în cea
i ii directă apropiere de Hitler, în scopul de a obţine eliberarea
i a detenţie. Linge a considerat că însemnările reprezentau
i alvarea» sa".59
Giinsche în schimb s-a dovedit a fi mult mai rezervat: „Pe
• rcursul lucrărilor, atitudinea lui Giinsche a fost extrem de
; gativă. Evită să dea declaraţii conforme cu adevărul si încearcă
• -l influenţeze şi pe Linge în acest sens. Nu se sfieşte să apeleze
i ameninţări în acest scop." Parparov si Saleiev conchid în final
:• Giinsche este „un hitlerist convins si un duşman potenţial al
f mocraţiei si al Uniunii Sovietice".60
Redactarea biografiei lui Hitler de către NKWD/MWD a durat
i îi bine de un an si jumătate, nu în ultimul rând din cauza faptului
: anchetatorii şi anchetaţii nu au reuşit să cadă de acord asupra
: sdului de prezentare a anumitor probleme - de pildă colaborarea
i itre Reichul german si Uniunea Sovietică în perioada 1939-1941.
!' ;mbru, din 1925, al organelor securităţii statului din Uniunea Sovietică, oricui Wolf
Salomonovici Stern, care ulterior avea să devină şeful
i stitutului de Istorie Militară a Republicii Democrate Germane, |i :otenentul Nicolai
Mihailovici Smirnov, care nu vorbea limba germană, 3 translatoare din Leningrad.
57 Vezi manuscrisul neprelucrat „Despre Hitler", 1949, GARF»
<;01/2/554, pag. l-291; Koslov, „Gde Gitler?", op. cit, pag. 168-176;
c sâmenski, Operaţia „Mif, op. cit., pag. 184 si urm.
58 Vezi Linge, Bis zum Ende, op. cit., pag. 307 si urm.
59 Nota de informare a generalului-locotenent Amaiak S. Kobulov m
;ătură cu Linge, noiembrie 1949, GARF, 9401/2/555, pag. 382 si urm60 Notă de informare a
generalului-locotenent Amaiak S. Kobulov in
l jătură cu Otto Giinsche, noiembrie 1949, GARF, 9401/2/555, pag. 384
arm.

{n afară de aceasta, foştii ofiţeri SS nu aveau răspuns la toate întrebările, în cele din urmă, anchetatorii au modificat planul. Ofiţerii NKWD s-au gândit mai întâi la o descriere a politicii germane în ansamblu si a conducerii războiului, sub titlul „Castele în nori". Din perspectivă sovietică, expresia reprezenta o metaforă a ambiţiilor regimului lui Hitler. Titlul părea însă potrivit si din cauza reşedinţelor pompoase ale dictatorului german; la urma urmei, Berghof şi infrastructura nou-creată acolo aveau dimensiunile unui castel, ca să nu mai vorbim despre Noua Cancelarie a Reichului. în final însă, titlul a părut totuşi prea liric; lucrarea nu era în fond o descriere de ansamblu a politicii germane, ci un text despre Hitler.

Practic, acesta reprezenta o biografie a dictatorului german cuprinzând perioada 1933-1945, din punct de vedere stilistic avea caracteristicile unui dosar, iar în ceea ce priveşte forma exterioară era un document sub forma legată a unei cărţi. Ministrul de interne Serghei Kruglov i-a înmânat lui Stalin Dosarul Hitler la 29 decembrie 1949. Cele 413 pagini despre viaţa lui Hitler i-au fost predate într-un singur exemplar, pe care ceilalţi membri ai Biroului Politic nu l-au primit.61 Stalin le-a permis însă câtorva dintre ei accesul la document. După lectură, a dat ordin ca Dosarul Hitler să fie clasat în arhiva sa personală.62

Cu toate că dictatorul sovietic nu a făcut sublinieri si note marginale în dosar63, se poate afla din alte surse ce anume l-a interesat în mod

61 Vezi scrisoarea lui Kruglov către Stalin, 29.12.1949, GARF, 9401/2/236, pag. 231 si urm.

62 Vezi nota nr. 5910/K către Stalin, 29.12.1949, AP RE, 3/58/533, Pag. l-415. Editorii mulţumesc domnului prof. Vladimir N. Haustov
Pentru această informaţie.

63 în general Stalin făcea sublinieri si note marginale exclusiv în documente cu caracter operaţional, deci acolo unde era vorba despre arestarea, anchetarea sau torturarea anumitor persoane. Vezi Lubianka, Stalin i glavnoe upravlenie gosbesopasnosti NKWD, Arhiv Staiina.
Documentai vâsici organov partinoi i godudarstvenoi vlasti, 1937-1938
tLubianka, Stalin si administraţia centrală pentru securitatea statului a NKWD. Arhiva lui Stalin, documente ale organelor superioare de partid
?* de stat, 1937-1938], Moscova, 2004. în martie 1938, de exemplu, Dictatorul a ordonat torturarea şefului GRU Uriţki pentru ca acesta să
P°ată fi condamnat, pe baza mărturiilor obţinute sub tortură, ca membru
Ţ Unui grup de revoluţionari sociali de stânga. Vezi indicaţiile lui
•* Stalin privind anchetele, 13.3.1938, în: idem, pag. 499.

lecial. Stalin, care nutrea o profundă neîncredere în persoanele i n anturajul său, subliniase în traducerea agendei lui Bormann ire-i fusese înmânată la 22 iunie 1945, mai ales pasajele care se fereau la eliberarea foştilor membri de partid şi a unor oameni

; încredere ai lui Hitler: „29 martie [...] Guderian este demis!", 10 martie [...] dr. Dietrich este demis de fiihrer!", „25 aprilie, oring este exclus din partid!", „28 aprilie [...] Fegelein este
; îgradat!", „29 aprilie [...] căsătoria lui Adolf Hitler cu Eva Braun
..] Trădătorii Jodl, Himmler si gen. [eralii]"; „l mai. Tentativă de
radare!"54
în prima fază după finalizarea Dosarului, Linge si Giinsche au
mas în continuare în obiectivul special nr. 5, pentru a fi disponibili
caz că ar fi fost nevoie de alte clarificări. După ce serviciul de
curitate a statului nu a mai avut nevoie de cei doi, tribunalul
ilitar al trupelor MWD din regiunea Ivanov i-a condamnat la
j mai 1950 la 25 de ani de muncă silnică pentru participarea la
ime de război. Prima zi a pedepsei a fost 6 aprilie 1950, momentul
i utării lor în lagărul de detenţie nr. 48 de la Ivanovo, în apropiere
: Moscova.65 La scurt timp după aceea, MWD l-a mutat pe Linge
: lagărul nr. 476 de la Sverdlovsk, de unde a fost eliberat si trimis
r Republica Federală Germania la 8 octombrie 1955.66 Giinsche
i şese transferat tot acolo. S-a arătat însă mult mai îndărătnic
:cât Linge şi a avut de suferit în timpul detenţiei nenumărate
" :depse suplimentare pentru propagandă antisovietică şi refuzul
: a munci.67 MWD l-a predat pe Giinsche în decembrie 1955

64 Nota lui Beria către Stalin, 22.6.1945, GARF, 9401/2/97, pag. 32-48; ta lui Beria către Stalin, 22.6.1945, AP RF, 3/58/532, pag. l-17. Editorii j i jltumesc domnului prof. Vladimir N. Haustov pentru accesul la aceste 1 formaţii. O copie a originalului în limba germană se găseşte în: Lew |< •symenski, Die letzten Notizen von Martin Bormann. Ein Dokument und n Verfasser, Stuttgart, 1974.

65 Vezi sentinţa lui Otto Gunsche, 15.5.1950, Arhiva Militară de Stat Rusiei (RGWA), 460/1878.2-40, pag. 7; sentinţa lui Heinz Linge, J5.5.1950, RGWA, 460/1871.5-7, pag. 7.

66 Vezi nota informativă a şefului lagărului de detenţie nr. 476, cotenent-colonelul Skorniakov, despre eliberarea lui Heinz Linge, J7.ll.1955, RGWA, 460/1871.5-7, pag. 30.

67 Vezi decizia conducerii lagărului nr. 476 din 13.7.1954 privind jndamnarealaun an de detenţie, 20.7.1954, RGWA, 460/1871.5-7, Pa§' si urm.

Ministerului de Interne al RDG şi le-a dat mână liberă autorităţilor est-germane în privinţa lui.68

3. Fapte si interpretări.

Despre conţinutul Dosarului Hitler

Ofiţerii NKWD erau marxisti-leninisti cu pregătire ideologică si aveau prin urmare păreri bine conturate cu privire la interpretarea istoriei, în redactarea Dosarului Hitler s-au sprijinit pe declaraţiile unor persoane care nu le împărtăşeau ideologia, în afară de aceasta, erau obligaţi să satisfacă voyeurismul lui Stalin, beneficiarul documentului, în ciuda acestei perspective fragmentate asupra dictaturii naţional-socialiste si asupra celui de-al Doilea Război

Mondial, nu există dubii cu privire la faptul că acest colectiv de autori din cadrul securităţii de stat sovietice a încercat să redea istoria aşa cum a fost în realitate. O abordare marxistă şi utilizarea unor surse deformate din motive ideologice nu reprezintă în sine un obstacol în calea căutării adevărului istoric.69

Nici satisfacerea unor interese specifice de cunoaştere nu afecta în mod obligatoriu cercetarea adevărului, mai ales că alegerea temei pentru destinatarul Stalin se intersectează cu interesul cititorului de astăzi. La urma urmei, aceste informaţii există pentru că Stalin era în permanenţă preocupat să strângă date personale despre adversarii săi.70 Anchetatorii considerau necesară privirea

68 Vezi nota informativă despre Dosarul Hitler, 20.4.1959, Arhiva de Stat pentru Istorie Recentă a Rusiei (RGANI), 5/30/462a, pag. 1.

59 Vezi în acest sens scrierile lui Marx cu privire la religie văzută ca o >,constiinţă inversată a lumii", care se poate proiecta la rândul ei asupra ^arxism-leninismului devenit ideologie. Marx a scris în 1844 în critica adusă filozofiei hegeliene a dreptului: „Este prin urmare sarcina istoriei teste vorba despre istoriografie, n.ed.], după ce lumea de dincolo a adevărului a dispărut, să instaleze adevărul lumii de aici." Engels la rândul sau a introdus, depărtându-se de abordarea naivă a lui Marx, noţiunea ^e „adevăr relativ" în gândirea marxistă; acesta, în concepţia lui Engels, s~ar apropia tot mai mult de „adevărul absolut", printr-o apropiere sisternatică de om, istorie si natură.

70 Făcea acest lucru nu în ultimul rând din dorinţa de a avea argumente Plastice pentru „epurări", însă si strângerea de informaţii despre persoanele aePendente de el era motivată din punctul de vedere al tehnicii exercitării

,upra omului Hitler si din cauză că această abordare era în mcordanţă cu viziunea asupra istoriei centrată pe persoane, proprie i Stalin.71 Abia istoriografia marxist-leninistă din era poststalinistă desprins persoana lui Hitler de dictatura naţional-socialistă.72

1948-1949, perioada în care a luat naştere Dosarul Hitler destinat i i Stalin, legătura dintre viaţa dictatorului şi epoca dictaturii sale • irea semnificativă. Ascensiune, punct culminant, decădere: atât aţa lui Hitler, cât si dictatura naţional-socialistă se puteau împărţi aceste faze.

Colectivul de autori a considerat trei aspecte ca fiind de iportanţă majoră în consideraţiile asupra vieţii private a lui Hitler: nceiurile cu privire la mâncare şi băutură, bolile lui Hitler si mvieţuirea cu Eva Braun. îi preocupa nu doar o relatare liberă de ice apreciere critică, ci si descrierea decăderii sale progresive, ! cice şi intelectuale. Faptul că Hitler era nefumător si că nu suporta mul de ţigară în jurul său73 este pomenit doar cu ocazia descrierii iterii. Pe parcursul timpului, calculul politic s-a transformat într-o iranoia incontrolabilă. Vezi Bullock, Hitler und Stalin, op. cit., mai ales ig. 619, 639 şi 1236 şi urm.; Donald Rayfield prezintă detaliat

ecanismele epurării, dar face în parte aprecieri subiective, Stalin und
me Henker, Miinchen, 2004, pag. 342-370.
71 Această concepţie asupra istoriei contrazicea teoria marxistă clasică •spre evoluţia socială, dar s-a dovedit a fi fundamentul ideologic al ilinismului. Cultul personalităţii a preluat aşteptările si speranţele sesti ortodoxe de salvare şi mântuire si le-a transformat în prezent. Un emplu concludent în acest sens este discursul funebru ţinut în cinstea i Lenin de către Stalin la 26.1.1924, deci la câteva zile de la moartea lui ' nin. Vezi J.W. Stalin, Werke, Berlin 1950 si urm., voi. 6, pag. 41 şi urm.
72 Acest lucru s-a întâmplat datorită definiţiei date de Gheorghi Dimitrov iţiunii de fascism la al VIMea Congres Mondial al Internaţionalei Comuniste n 1935. „Fascismul" este prin urmare un fenomen al capitalismului Dnopolist de stat, şi anume „dictatura teroristă deschisă a celor mai acţionare, şovine si imperialiste elemente ale capitalului financiar".
73 Hitler a renunţat din tinereţe la fumat, în special din motive lanciare. De abia mai târziu, în urma decesului unor prieteni şi a lecturii lor materiale de ştiinţă popularizată, si-a însuşit o atitudine de respinge16 -mă a fumatului. A interzis fumatul în anturajul său, a susţinut campanii 1 tifumat şi cercetarea medicală legată de această „otravă", însă din raţiun| • litice nu a interzis fumatul ca atare. Mărturiile martorilor si ale literaturii i specialitate timpurii au fost discutate de fostul medic Ss'Ernst Gunther

unei scene din buncărul fuhrerului de la Berlin, când Hitler părea absent din punct de vedere mental, ba chiar dezorientat.74 Nici reţinerea extremă a lui Hitler de la băuturile alcoolice nu este menţionată explicit în Dosarul Hitler. înainte de 1931, Hitler obişnuia să bea foarte multă bere la adunările de partid - până la şapte halbe - însă la masa de seară nu mai mult de unu-două pahare. Uneori lua un lichior de plante sau un rachiu de fructe ca digestiv. Autorii Dosarului Hitler amintesc de această reţinere doar în momentul în care Hitler a renunţat la ea si citează o declaraţie a lui Linge conform căreia Hitler începuse să bea, după bătălia de la Stalingrad, „la fiecare masă de prânz sau de seară" o „cantitate serioasă de rachiu sau coniac", dar omit să spună că nu-si pierdea niciodată controlul când bea şi că nu mult după aceea a si renunţat la băuturile alcoolice.75
Textul menţionează doar în treacăt alimentaţia vegetariană a lui Hitler,76 cu toate că aceasta a fost cauza multor îmbolnăviri ale lui Hitler care la rândul lor prezentau interes pentru NKWD şi Stalin. Ofiţerii NKWD au înregistrat totuşi alternanţa rapidă dintre cumpătare si exces în obiceiurile alimentare ale lui Hitler, observată si de alţi contemporani. Friedelind Wagner, de pildă, a relatat că Hitler mânca la Bayreuth supă de tăiţei la fiecare prânz, iar uneori si la cină, dar că devora până la un kilogram de praline pe zi.77 Companionul său timp de mulţi ani, Ernst Hanfstaengel, considera că „vegetarianismul de prăjitură" al lui Hitler şi pofta sa de dulciuri

sunt „de neînţeles".78 în Dosarul Hitler dictatorul este descris ca
Schenck. Vezi Ernst Giinther Schenck, Patient Hitler. Eine medizinische
Biographie, Augsburg, 2000, pag. 32-38.
74 Vezi Dosarul Hitler, pag. 385.
75 Vezi Schenck, Patient Hitler, op. cit., pag. 32, precum si Maser, Adolf Hitler, op. cit.
76 In legătură cu aceasta, a se vedea informaţii detaliate la Schenck si
Maser. La început, Hitler n-a dat prea multă atenţie alimentaţiei si băuturii.
Mânca ceea ce i se oferea. Alimentaţia vegetariană a adoptat-o din 1931, anul morţii nepoatei sale Geli RaubaL După ce a suferit în repetate rânduri
de colici intestinale, i s-a elaborat o dietă specială.
77 Vezi Friedelind Wagner, Nacht iiber Bayreuth, Miinchen, 2002, PaS- 121.
78 Citat după Schenck, Patient Hitler, op. cit., pag. 38.

i persoană care, în situaţii de stres, obişnuia să îngurgiteze cantităţi
lari de hidraţi de carbon („praline la kilogram").79
în baza mărturiilor lui Linge sunt însă descrise frecvent căderi
:ice si îmbolnăviri ale lui Hitler. Ofiţerii NKWD redau în detaliu
ipresiile care stau dovadă a prăbuşirii fizice progresive a lui Hitler.
tler este înfăţişat ca un om epuizat, slăbit, într-un singur loc se
ninteşte umorul negru cu care-si privea prăbuşirea fizică.80 în
est context, medicul curant al lui Hitler, Theodor Morell, pe care
iţerii NKWD nu se sfiesc să-1 numească de-a dreptul „şarlatan", e parte de un portret extrem de negativ.81 Părerea pare
temeiată, având în vedere nenumăratele mărturii privind abuzul
1 medicamente din Dosarul Hitler.
Este adevărat că administrarea unor picături de ochi pe bază de
căina nu poate fi considerată o greşeală de tratament şi nici măcar
folosire abuzivă a unei substanţe ce creează dependenţă, aşa cum
sugerează în Dosarul Hitler.52 Altfel stau lucrurile cu „injecţiile
imulatoare" administrate destul de des. Morell îi injecta
eparatul elaborat de el, „Vitamultin", cu un conţinut extrem de
iicat de pervitină si cofeină.83 în situaţia în care Hitler folosea
gulat acest energizant, iar în unele zile i se administrau chiar
79 Vezi Dosarul Hitler, pag. 110.
80 Vezi Dosarul Hitler, pag. 339-340.
81 Şi alţi contemporani au fost de aceeaşi părere, însă Morell nu a
ţionat într-un mod cu totul neprofesionist. Vezi în acest sens Schenck, tient Hitler, op. cit., pag. 161-267.
82 Picăturile lui Morell conţineau o soluţie de cocaină 1%, cantitate
•uficientă pentru a crea dependenţă, însemnările lui Morell indică trei
isoade de administrare a acestor picături: la 14.7.1944, la 8.10.1944
la 22.3.1945. Conform observaţiilor lui Linge, pare să fi fost vorba de
care dată de începutul unui tratament mai îndelungat. Vezi Schenck, tient Hitler, op. cit., pag. 202. Maser menţionează că medicul orelist
win Giesing i-a badijonat o dată lui Hitler nasul cu o soluţie de cocaina
i%. Hitler l-a rugat să repete acest tratament, deoarece îi „elibera

îierul. Giesing a refuzat. Vezi Maser, Adolf Hitler, op. cit, pag. 41183 Conform lui Maser, care face referire la o analiză cerută de SchencK
efectuată în laboratorul Academiei Medicale Militare din Berlin. Vezi
?m. în legătură cu substanţa energizantă, vezi Helmut Weissensteu1»
ier Steigerung korperlicher Leistungsfăhigkeit durch Pervitin, Berii >
'41. .

patru injecţii cu „Vitamultin", un preparat oricum extrem de concentrat, se poate vorbi fără îndoială despre o dependentă, pecăderea fizică si intelectuală a lui Hitler, extrem de rapidă între 1942 şi 1945, a fost cauzată probabil de acest abuz de medicamente.84 Medicul SS Ernst Giinther Schenck, care a lucrat în ultimele zile în infirmeria de sub Cancelaria Reichului si a redactat ulterior o biografie medicală a lui Hitler, a ajuns însă la concluzia că decăderea lui Hitler nu ar fi fost „urmarea dependenţei de pervitină, ci expresia epuizării si încordării maxime a unui om", în afară de asta, Schenk a afirmat că Hitier ar fi suferit de „evoluţia inexorabilă a unui sindrom Parkinson". Cauza sindromului Parkinson este considerată arteroscleroza cerebrală. Administrarea de medicamente pentru afecţiuni psihice si de energizante - în cazul lui Hitler a pervitinei - nu este considerată de obicei drept cauză posibilă a acestui sindrom.85 Frederick (Fritz) Redlich, psihiatru obligat să fugă din Viena în 1938, ulterior profesor la Yale, porneşte în biografia lui Hitler redactată de el de la premisa că a existat „în mod evident" un sindrom Parkinson, dar nu-1 consideră o consecinţă a consumului de energizante. In studiul său, Redlich a făcut referiri detaliate la urmările psihice si fizice ale abuzului de pervitină şi a ajuns la concluzia că acesta a accentuat agresivitatea lui Hitler, dar că nu poate fi privit drept cauză a politicii sale criminale.86
Medicul curant Morell a acceptat diagnosticul evident de Parkinson de abia la începutul anului 1945. Diagnosticele eronate pe care Morell le-a susţinut timp de ani de zile au fost întărite şi de atitudinea necooperantă a lui Hitler. De abia acum dictatorului

84 Trebuie luate în considerare şi urmările atentatului de la 20.7.1944, când rănile lui Hitler au fost mai grave decât le-a prezentat propaganda regimului. Vezi Peter Hoffmann, Widerstand, Staatsstreich, Attentat. Der Karnpf der Opposition gegen Hitler, Miinchen, 1969, pag. 476; aduce C0recţii: Kershaw, Hitler, op. cit., voi. 2, pag. 907.

85 Vezi Schenck, Patient Hitler, pag. 203; informaţii de la dr. Hans W- Schweitzer (Frankfurt), aprilie 2005.

86 Cu acest diagnostic univoc, Redlich a respins interpretările revizioniste si psihanalitice, în acelaşi timp, psihiatrul american a evaluat cntic acel „furor diagnosticus" si a atras atenţia asupra veridicităţii limitate Declaraţiilor de acest gen. Vezi Frederick Redlich, Hitier: Diagnosis of a estriictive Prophet, Oxford, 1998, pag. XXX, ed. în Ib. germ. pag. 290, 03 Şi urm.

nu fost administrate medicamente care ar fi urmat să stopeze
:clinul fizic si intelectual. Este însă posibil si ca Morell să fi sperat
, administrând energizante, va obţine o ameliorare a mobilităţii
;ice si intelectuale a lui Hitler,87 In diagnosticul său de la distantă, îdlich - care nu a avut acces la declaraţiile prizonierilor din
ptivitatea sovietică şi nici la Dosarul Hitler - a ajuns la concluzia
inteligenţa si memoria lui Hitler au rămas neafectate până la
îrsitul războiului.88 Biograful Werner Maser a estimat, pe baza
;claraţiilor unor martori, că mintea lui Hitler ar fi fost „admirabil
; limpede si de ascuţită până la sfârşitul vieţii".89 Ipoteza a rămas
ină atitązi necontrazisă, mai ales că explică si loialitatea
: :condi|ionată a celor din anturajul lui Hitler.90 Nu în ultimul rând, rsiun|a unei sănătăţi mintale intacte a permis elaborarea unor
crări eseistice cuprinzând ample speculaţii în legătură cu o
>rinţă de „prăbuşire" prezentă în subconştientul colectiv al
• porului german.91 Există multe argumente în favoarea
evaluării afecţiunilor lui Hitler pe baza noilor surse. Declaraţiile
i Linge si Gunsche sunt foarte ferme în această privinţă: ele
ănţionează deseori absenţa mintală a lui Hitler, chiar dezorientarea
; u apatia lui totală faţă de lumea din jur. Unele dintre crizele de
rie ale dictatorului n-au avut loc niciodată, conform Dosarului
tler, şi fac parte din sfera colportajului. Dat fiind însă că asemenea
sne pot sta la baza unor secvenţe cinematografice spectaculoase, 12 apar în mod obligatoriu în filmul „Der Untergang", nominalizat
i 2005 la Oscar, operă a producătorului german Bemd Eichinger.

87 Fritz Redlich, Hitler: Diagnose des destruktiven Propheten, Viena, i 02, pag. 278. Frederick Redlich, Hitler: Diagnosis of a destructive
f jphet, Oxford, 1988. Informaţii de la Hans W. Schweitzer.

88 Redlich, ed. în Ib. germ., pag. 325 şi urm.

89 Vezi Maser, Adolf Hitler, op. cit., pag. 485. Maser a efectuat pentru
art timp serviciul la Wolfschanze în 1944, în timp ce era soldat al armatei
rmane. Nu l-a cunoscut pe Hitler cel din 1945.

90 Bullock nu dă de înţeles că ar considera capacitatea intelectuală a lui
tler drept limitată. Vezi Bullock, Hitler und Stalin, pag. 1152-1160. KershaW
lescrie pe Hitler cu termenii „isteric", „obosit", „epuizat", dar şi acţionând
:iv. Vezi Kershaw, Hitler, voi. 2, op. cit., pag. 1025-1064.

91 Vezi Joachim Fest/Bernd Eichinger, Der Untergang. Das Filmbuch, rlin, 2004, pag. 13. (Titlul filmului a fost tradus în româneşte „Ultimei6
ie ale lui Hitler", n.tr.)

Un exemplu grăitor în acest sens îl reprezintă criza de furie pricinuită
de trădarea lui Fegelein. Publicul îl aude pe Hitler urlând complet

ieşit din fire: „Trădare!", „Fegelein! Fegelein! Fegelein!". Scenariul specifică în continuare: „Hitler loveşte de fiecare dată cu pumnul în masă. Faţa îi este congestionată - apoplectic."92 în realitate, Gunsche, comandantul de luptă al cartierului guvernamental, a fost cel care l-a convins pe Hitler să-şi defere cumnatul Curţii Marţiale.93 în film există si alte scene inventate sau care se bazează pe relatările nedovedite ale unor martori îndoielnici. Ultima vizită a lui Speer la Hitler a fost evident mai puţin emoţională decât apare în film. Secretara Traudl Junge nu a fost salvată de un copil, aşa cum se prezintă în film, ci a fost violată în repetate rânduri, devenind pentru mai multe luni „prizoniera personală" a unui ofiţer din serviciile secrete sovietice. Dincolo de toate acestea, nici cronologia filmului, despre care se afirmă că respectă exactitatea istoriei, nu corespunde realităţii, în film, Hitler este prezentat mereu ca fiind motorul acţiunii, însă nu Hitler a fost cel care a solicitat armatele lui Steiner si Wenck, ci Keitel, Krebs si Burgdorf: în ultimele zile, generalii din anturajul lui Hitler au fost cei care au dus războiul, nu Hitler însuşi.94

Ofiţerii sovietici nu erau interesaţi doar de starea de sănătate a lui Hitler. încă din toamna anului 1945 anchetatorii sovietici i-au chestionat pe deţinuţii care făcuseră parte din anturajul lui Hitler în legătură cu comportamentul sexual al acestuia, în special Linge a fost obligat să dea informaţii în acest sens. Dar si căpitanul de aviaţie Baur si Gunsche au fost nevoiţi să furnizeze date în legătură cu acest subiect. Ofiţerii NKWD au descoperit rapid relaţia lui Hitler cu Eva Braun. în acte aceasta din urmă a fost denumită

92 Vezi Fest/Eichinger, Der Untergang, op. cit., pag. 332.

93 Vezi Dosarul Hitler, pag. 390 si urm.

94 Chiar materialul care a stat la baza filmului „Der Untergang", eseul Publicistului conservator Joachim Fest, conţine nenumărate greşeli. Fest a actualizat schiţa doar punctual si a renunţat atât la acceptarea ^ercetărilor lui Joachimsthaler, cât si la cercetarea arhivelor sovietice, 'n cauza necunoaşterii limbii. Materialul comisiei sovietice de investigare ?l Cel al anchetelor NKWD dosarele „Operaţiunii Mitul" şi „Dosarul Hitler" r fi dispărut, a susţinut Fest în 2005 în scenariul filmului „Der Untergang". ezi Fest/Eichinger, Der Untergang, pag. 186.

•ă ocolişuri - ca si ulterior în Dosarul Hitler - „iubita" sau „amanta" Hitler, teză susţinută de relatările plastice ale lui Linge despre rile plăcute petrecute cu şampanie, praline si energizante. iţerilor sovietici li s-a părut plauzibil faptul ca Hitler să fi păstrat creţul asupra legăturii din motive politice şi logic ca Hitler să se sător^scă la sfârşitul vieţii cu Eva Braun. Eventualele speculaţii :spre natura relaţiilor dintre cei doi deveneau caduce.

Remarcile dispreţuitoare legate de homosexualii din SA, latările despre moravurile uşoare de la Berghof si zvonurile :spre nepoata lui Hitler, Angela, reprezintă si ele indicii ale clinaţiilor „normale" ale lui Hitler văzut din perspectiva vieticilor. S-a acceptat faptul că aceste relatări se bazau în parte

: poveşti auzite, ipoteză dovedită de altfel şi de menţionarea
>reclei „Nicki" în loc de „Geli" pentru Angela Raubal. în dosarul
:stinat lui Stalin nu s-a preluat însă informaţia furnizată de
'ânător", turnătorul din celula lui Baur. „Vânătorul" i-a declarat la
> decembrie 1945 ofiţerului coordonator: „La sfârşitul războiului
/a Braun aştepta un copil de la Hitler".95
Susţinătorii tezei cu privire la homosexualitatea - reprimată
u latentă - lui Hitler nu se vor lăsa convinşi, pe baza acestor
iţe din dosarele sovietice, de contrariul convingerii lor.96 Ei au
spins deja si declaraţiile unor foste amante ale lui Hitler ca fiind
Dsite de credibilitate97 şi au pus la îndoială cercetările diverşilor

95 Vezi declaraţiile agentului de celulă „Vânătorul", 25.12.1945, GARF, H01/2/550,pag.'l36RS.

96 Argumentele, discutate pe larg si fără niciun rezultat, au fost adunate ; Lothar Machtan în 2001. Cartea sa nu se ridică însă la un nivel ştiinţific >respunzător. Afirmaţia conform căreia în cercetarea cazului Hitler nu s-ar apelat până în acel moment la anumite surse, indicate de el, este falsă. In liţia a doua i-a acuzat pe criticii cărţii sale de idei preconcepute, mai ales î tendinţa „de a nu dori să ştie" şi „de a refuza să afle". Vezi Lothar Machtan, itlers Geheimnis. Dos Doppelleben eines Diktators, Frankfurt/Main, 2003 'diţie de buzunar actualizată).

97 De pildă cea a Măriei „Mizzi" Reiter, de care Hitler s-a simţit atras 11927 şi care, după eşecul căsniciei sale, s-a refugiat la el la Munchen i 1931. Vezi Anna Măria Siegmund, „Măria Reiter. Hitlers «Mizzi» nbekannte Geliebte", în: Anna Măria Siegmund, Die Frauen al 3, Munchen, 2002, pag. 28-48.

biografi ai lui Hitler.98 Pe de altă parte, nici remarca pilotului Baur despre sarcina Evei Braun nu poate fi considerată o dovadă clară a existenţei unei relaţii sexuale cu Hider si a capacităţii lui de a procrea, prin urmare istoricul Anton Joachimsthaler, care a cercetat în detaliu anturajul apropiat al lui Hitler, consideră posibilă, chiar probabilă, o relaţie sexuală între Eva Braun si cumnatul ei, ofiţerul SS Hermann Fegelein," însă fie că ne referim la rezultatele istoriografiei germane, fie că ne aplecăm asupra surselor germane si sovietice contemporane, există numeroase argumente care pledează în favoarea abţinerii lui Hitler de la relaţiile sexuale100 si a diminuării nevoilor sale sexuale101, dar puţine care să susţină teza homosexualităţii.
Având în vedere că era vorba despre un fost aliat care devenise duşman, Stalin si aparatul securităţii sovietice s-au interesat de viaţa privată a lui Hitler, dar în egală măsură si de tehnica acestuia de exercitare a puterii. Cu toate acestea, ofiţerii NKWD n-au putut specifica în mod explicit diferenţele evidente. Stalin proceda şi în cazul anturajului său apropiat conform maximei: „Convingerile se schimbă, frica rămâne".102 Hitler împărtăşea această convingere în privinţa popoarelor asupra cărora îşi exercita puterea, dar

considera că anturajul apropiat îi este credincios sau cel puţin
98 Werner Maser insistă, în redarea multor falsificări ale istoriei cu privire la Hitler si Stalin, asupra înclinaţiilor heterosexuale ale lui Hitler si dă numele mai multor femei cu care acesta a avut relaţii sexuale. Maser numeşte lucrarea lui Machtan „un produs absurd al imaginaţiei". Vezi Werner Maser, Fălschung, Dichtung und Wahrhe.it uber Hitler und Stalin, Munchen, 2004, pag. 167-182. Anton Joachimsthaler s-a văzut nevoit să specifice: „Am cercetat timp de mai mulţi ani, cu multă stricteţe. N-am găsit dovezi privind o relaţie homosexuală sau măcar o înclinaţie homoerotică recognoscibilă la Adolf Hitler!" Vezi Joachimsthaler, Hitlers Liste, op. cit, pag. 39.
99 Joachimsthaler, Hitlers Liste, op. cit., pag. 475-482.
100 Detalii idem. Vezi si Maser, Adolf Hitler, op. cit., precum si Anna Siegmund, Die Fmuen der Nazis, voi. l-3, Viena, 1998-2002, şi te von Schirach, Frauen um Hider, Berlin, Munchen, 1983.
101 Schenck, Patient Hitler, op. cit., pag. 122-130.
102 Citat după Bullock, Hitler und Stalin, op. cit., pag. 1236. Stalin a să fie arestate şi soţiile colaboratorilor săi apropiaţi Kalinin si v, pentru a-si asigura loialitatea acestora. Vezi Larissa Wassiljewa, Kreml-Frauen. 'Erinnerungen, Dokumente, Legenden, Ziirich, 1994.

ial. Nu în ultimul rând, ofiţerii NKWD ţineau să demonstreze că crederea lui Hitler a fost în cele din urmă înşelată. Pasajele Deferitoare la aşa-zisa „trădare" a generalilor din armată si a
• inducerii S S ocupă prin urmare un spaţiu larg.
Din punctul de vedere al redactorilor sovietici, generozitatea
>; care o manifesta Hitler faţă de conducerea armatei părea pur
i simplu de neînţeles. „Hitler a spus tot timpul că generalii poartă
: spunderea înfrângerilor sale", au formulat ei, „dar nu l-a tras pe
ciunul dintre ei la răspundere."103 Ofiţerii NKWD nu reuşeau să
:<: teleagă de ce Hitler îi pensiona si le mai acorda şi distincţii înalte.
:alin în schimb ordonase în timpul epurărilor din 1937-1938 ca
ii de ofiţeri superiori să fie executaţi, obţinând în acest fel o
ialitate silită. Chiar şi în timpul războiului fuseseră executaţi
l meralii care în opinia lui eşuaseră.104
Tehnica lui Hitler de exercitare a puterii implica un stil
i ^convenţional de guvernare. Acesta eluda cabinetul, pregătind
! iate deciziile importante în discuţii personale cu miniştrii. Deciziile
(lua apoi el însuşi. Acest stil de lucru a fost sprijinit de Cancelaria
'•• sichului, foarte bine condusă de ministrul Lammers, şi de Cancelaria
artidului, la fel de eficientă sub conducerea Reichsleiterilor partidului
aţional-socialist Hess şi Bormann.105 în plus, Hitler se folosea de
valităţile care apăreau în structura duală partid-executiv pentru
creşte eficienţa ambelor şi pentru a-şi asigura controlul alternativ.
' ntagonismul funcţiilor puterii se anula doar în poziţia-cheie, : ractic omnipotentă, a „fuhrerului".106 Această poziţie a lui Hitler

103 Vezi Dosarul Hitler, pag. 242 si urm., 313, 328 si urm., 357-366, ? 35 si urm., 389 si urm.
164 Vezi detalii la Oleg F. Suvenirov, Tragediia RKKA 1937-1938, Vloscova, 1998; Rayfield, Stalin und seine Henker, op. cit., pag. 472, recum si Antony Beevor, Stalingrad, Munchen, 2001, pag. 110-128.
105 Vezi pledoaria apologetică pentru Lammers în: Georg Franz Willing, ie Reichskanzlei 1933-1945. Rolle und Bedeutung unter der Regierung
itler, Tiibingen, Buenos Aires, Montevideo, 1984, pag. 132-144. Rolul
ii Bormann este exagerat în: Jochen von Lang/Claus Sibyll, Der Sekretăr.
rartin Bormann, Der Mann, der Hitler beherrschte, Munchen, BerliB;
987; cu numeroase corecţii aduse imaginii de până acum a adjunctului
ii Hitler: Kurt Pătzold/Manfred Weissbecker, RudolfHess. Der Mann an
Mers Seite, Leipzig, 1999.
106 Problema efectelor acestui sistem policratic a fost discutată între
;j [ţii de Klaus Hildebrand, „Monokratie oder Polykratie? Hitlers HerrschaK

este cercetată în Dosarul Hitler în raport cu feldmareşalii si generalii aflaţi la comandă. Ceilalţi deţinători ai atributelor de putere în stat apar ca executanţi, nu ca persoane cu răspundere proprie. Modul în care Hitler delega sarcinile este descris corect.
Viziunea specific sovietică se oglindeşte însă în numirea frecventă a susţinătorilor financiari ai partidului naţional-socialist. Dacă privim în urmă, faptul că diverşilor industriaşi le este atribuit un rol important nu pare fals. Nici alegerea persoanelor - Krupp, Kirdorf, Poensgen, Schroeder etc. - nu era cu totul greşită.107
Caracterizarea lor drept „monopolişti" corespundea ideologiei marxist-leniniste căreia îi erau tributari ofiţerii NKWD si Stalin; conform acestei ideologii, întreprinderile industriale si financiare transformate în monopoluri aveau să „pătrundă în toate sferele vieţii publice".108 Colectivul de autori al NKWD a evitat însă să aplice această perspectivă întregului Dosar Hitler, urmărind realităţile istorice. Ministrul înarmării Albert Speer a subliniat de mai multe ori că nu marii industriaşi dominaseră statul şi a estimat retrospectiv: „Unii l-au ajutat, ce-i drept, dar n-au fost niciodată altceva decât nişte ajutoare."109
und das Dritte Reich", în: Karl Dietrich Bracher/Manfred Funke/Hans Adolf Jacobsen, Nationalsozialistische Diktatur 1933-1945. Eine Bilanz, Bonn, 1986, pag. 73-96.
107 Referitor la sprijinul financiar acordat lui Hitler, care a existat, chiar dacă nu a fost decisiv, vezi Henry Ashby Turner jr., Die Grossunternehmer und der Aufsdeg Hitlers, Berlin, 1985.
ies yezi vvladimir I. Lenin, „Der Imperialismus als hochstes Stadium des Kapitalismus", în: acelaşi, Ausgewăhlte Werke in 6 Bănden, Berlin, 1983, voi. 2, pag. 698.
109 Vezi Albert Speer, Spandauer Tagebiicher, Frankfurt/Main, Berlin, Viena, 1975, pag. 122. Cu privire la organizarea industriei de război, vezi
Walter Naasner, Neue Machtzentren in der deutschen Kriegswirtschaft

1942-1945. Die Wirtschaftsorganisation der SS, das Amt des General°evollmăchtigten fur den Arbeitseinsatz und das Reichsministerium jur
Bewaffnung und Munition/Reichsministerium fur Riistung und KriegsPnduktion im nationahozialistischen Herrschaftssystem, Boppard am Rhein, 1994. Referitor la concepţia economică favorabilă unui război-fulger, vezi
WrtH A. Boelcke, Die deutsche Wirtschaft 1930-1945. Interna des "•^hswirtschaftsministeriums, Diisseldorf, 1983, pag. 233-274. Referitor la ^Paţiul de manevră al unei întreprinderi industriale, vezi Werner V"elshauser, „Riistungsschmiede derNation?", în: Lothar Gali (ed.), Krupp 0. Jahrhundert. Die Geschichte des Unternehmens vom Ersten Weltkrieg Griindung der Stiftung, Berlin, 2002, pag. 328-445.

Acest rol subordonat al industriaşilor s-a văzut si în faptul că •ci măcar un manager n-a făcut parte din cercul apropiaţilor lui Ktler - ca de altfel niciun ofiţer superior si niciun funcţionar. La jartierele generale ale fiihrerului sau la Berghof veneau deseori ăinrich Himmler, Albert Speer sau şefii statelor majore ale matelor, însă, cu excepţia lui Speer, contactele s-au limitat la IJlaţii de lucru. Din cercul neoficial făceau parte exclusiv vechii Iva'răşi de partid, aghiotanţii armelor din Wehrmacht, secretarele | şefii cancelariei de partid, Hess şi Borman.

' Interesant este că anumite persoane apropiate lui Hitler înainte : 1933 au fost înlocuite treptat cu altele. Hitler s-a înconjurat tot fai mult de persoane care nu se ridicau la nivelul său intelectual j nici nu ocupau poziţii de răspundere, în Dosarul Hitler, Berghof ipare preponderent ca un loc al festivităţilor private, nu ca sediu guvernului. Programul de lucru neregulat al lui Hitler era de itură să accentueze această impresie, însă în ciuda firii sale >eme, el îşi subordona într-un mod foarte disciplinat programul >tidian sarcinilor zilnice ale administraţiei, uneori până la jui/area totală.110

Hitler folosea mesele luate împreună cu alţii pentru a se relaxa, dar ;seori vedea în ele si ocazia de a încerca anumite modele retorice. t-ână la începutul războiului îşi asculta partenerii de discuţie si le punea iitrebări bine ţintite. Ulterior n-a făcut altceva decât să monologheze. nturajul său a considerat aceste monologuri suficient de valoroase Jentru a le transmite posterităţii.111 Retrospectiv, expunerile espective se dovedesc a fi doar nişte mărturii remarcabile ale anceptiei despre viaţă a dictatorului. Este evident că încerca să-si .npresioneze anturajul cu rudimente de cultură livrescă. îl ajuta o

110 Vezi Maser, Adolf Hitler, op. cit., pag. 465.

111 Vezi Werner Jochmann (ed.), Adolf Hitler, Monologe im ihrerhauptquartier 1941-1944. Aufgezeichnet von Heinrich Heim, Miinchen, 000, şi Henry Picker, Hitlers Tischgesprăche im Fiihrerhauptquartier, rankfurt/Main, Berlin, 1993. f

112 Este exemplară în acest sens o întâmplare relatată de Hans Bau • ! rnst Hanfstaengel compusese un marş pe care i l-a cântat lui Hitler ian. Hitler l-a repetat din memorie şi a propus modificări. Vezi Ba > lit Măchtigen, op. cit., pag. 100. Maser a strâns numeroase dovezi desp

ultura livrescă si memoria uimitoare a lui Hitler.
nemorie excelentă112, nu-i lipsea nici originalitatea, dar expunerile

sale se caracterizau prin lipsa structurii, ca urmare a faptului că nu avea o cultură sistematică.113

Pentru Dosarul Hitler, ofiţerii sovietici au ales din însemnările lui Linge si Gunsche enunţuri politice reprezentative ale lui Hitler. 1-au prezentat de exemplu lui Stalin reacţia lui Hitler la Acordul privind flota din 1935, opiniile acestuia cu privire la disensiunile dintre Marea Britanic si Franţa din 1940 si părerea dictatorului despre alţi şefi de stat. Alegerea a fost determinată de constelaţiile politicii de forţă din 1948-1949.

Stalin se interesa fără îndoială de ţările în care Uniunea Sovietică acţiona ofensiv, cum ar fi Ungaria sau România, sau de statele a căror evoluţie ulterioară nu fusese încă decisă, cum ar fi Italia.114 Pe fundalul Războiului Rece, care începea să se contureze, estimările privind politica britanică de „appeasement" erau de actualitate. Stalin privea cu suspiciune depărtarea foştilor aliaţi. Prin urmare, colectivul de autori din serviciile secrete sovietice punea mare preţ pe alegerea episoadelor care indicau o colaborare între Anglia şi Germania sau un efort de război lipsit de entuziasm din partea britanicilor. Asemenea teme au fost Acordul de la Miinchen privind împărţirea Cehoslovaciei din 1938 şi debarcarea britanică eşuată din Norvegia, însă şi tratativele separate ale lui Himmler cu negociatorii britanici si „trădarea" grupului de armate comandat de Obergruppenfuhrer SS Felix Steiner, în strânsă legătură cu aceste tratative, au fost redate pe larg.

Deosebit de detaliată este relatarea reacţiei lui Hitler la zborul lui Hess în Anglia. Ea contrazice versiunea prezentată ulterior de Linge, în memoriile sale, publicate în Republica Federală Germania, Linge a scris că Hitler i-a deschis imediat după ce a bătut la uşă si că era gata îmbrăcat şi bărbierit.115 Această versiune a fost cea

113 Structura sistematică a viziunii lui Hitler asupra lumii este rezultatul unei proiectări retrospective a istoricilor si publiciştilor. Exemplară pentru concluziile care rezultă de aici este lucrarea lui Rainer Zitelmann, Hitler. Sdbstverständnis eines Revolutionärs, Miinchen, 1998.

114 în Ungaria si România, pe ordinea de zi era trecerea la societatea socialistă în accepţiunea sovietică, în Italia partidul comunist era încă ^prezentat în executiv. Bulgaria lui Gheorghi Dimitrov era ferm de partea Uniunii Sovietice, iar Iugoslavia lui Tito se situa în acel moment pe o poziţie Adversă. Ca o consecinţă logică, Iugoslavia si Bulgaria nu sunt menţionate Aproape deloc în Dosarul Hitler.

115 Vezi Linge, Ende, op. cit., pag. 142. Nu este clar dacă editorul Maser este cel care l-a determinat să facă această afirmaţie.

•>!ptată de literatura ştiinţifică de specialitate.116 în Dosarul Hitler, ;e a prezentat altfel situaţia. Hitler ar fi răspuns „cu voce
noroasă" si ar fi fost „nebărbierit". Fapul că Hitler l-a primit
răcat se explică prin aceea că i-ar fi fost necesare „câteva
ute" pentru a părăsi biroul care se învecina cu dormitorul.117
i complicităţii lui Hitler la presupusa „solie" a lui Hess pierde
cest fel unul dintre argumentele de bază.
\nchetatorii s-au interesat şi de relaţia încordată dintre Hitler
eneralii aflaţi la comandă, în urma anchetării lui Linge şi
ische, ei au ajuns la aceleaşi concluzii ca şi istoricii militari din
ident.118 Ofiţerii sovietici au descris foarte plastic modul în
• alianţa dictată de necesitate dintre regimul naţional-socialist si
)ul ofiţeresc marcat de tradiţiile prusace s-a şubrezit tot mai
t cu fiecare înfrângere.119 Atentatul împotriva lui Hitler de la
ulie 1944 a fost interpretat de sovietici ca o mărturie evidentă
i iei loialităţi pe cale de dispariţie.120 Ei înşişi supravieţuitori ai
. rarilor lui Stalin, anchetatorii serviciilor secrete au încercat să
mstituie în Dosarul Hitler dimensiunile complotului. I-au

16 Vezi Rainer F. Schmidt, RudolfHess, „Botengang eines Toren?" Der
nach Gross britannien vom 10. Mai 1941, Miinchen, 2000, pag. 186
•m.

17 Vezi Dosarul Hitler, pag. 131 si urm.

18 Vezi Basil Liddel Hart, Geschichte des Zweiten Weltkrieges, sbaden, 1985.

19 Vezi Thomas Vogel (ed.), Aufstand des Gewissens. Militărischer
zrstand gegen Hitler und das NS-Regime 1933-1945, Hamburg, Berlin, n, 2000; Gerhard Ritter, Cari Goerdeler und die deutsche Widerstandsi igung, Stuttgart, 1954; Christian Miiller, Stauffenberg. Eine Biographie, seldorf, 2003.

20 Ideea că opoziţia militară ar fi plănuit tot timpul să-1 asasineze pe
ator este lipsită de orice fundament. Nici în 1944 numărul celor care
fost dispuşi să se sacrifice dintr-un simţ al răspunderii pentru poporul
nan nu era prea ridicat. Nici măcar atentatorul hotărât să meargă
i la capăt, Schenk von Stauffenberg, nu avea încredere în ceilalţi
plotisti. S-a decis să supravieţuiască deoarece se considera de
ilocuit într-un viitor guvern. Faptul că după atentat au fost executate
asasinate peste 7000 de persoane se datorează spiritului vindicativ
artidului naţional-socialist, nu dimensiunilor si angajamentului
jitiei. Vezi Hoffmann, Widerstand, Staatsstreich, Attentat, op. cit, mai
pag. 606-618.

chestionat întruna pe Linge si Giinsche cu privire la persoanele
care îi fuseseră loiale lui Hitler si la cele care participaseră la
pregătirea atentatului. Nu s-au mirat că în complot fuseseră
implicaţi si ofiţeri din eşaloanele superioare, în Uniunea Sovietică
chiar membri ai Biroului Politic al partidului comunist fuseseră
acuzaţi de a fi „duşmani ai poporului" si executaţi.
Textul predat lui Stalin sugerează însă un dispreţ clar faţă de

Hitler pentru faptul că acesta nu procedase la epurări similare în corpul ofiţeresc. Ofiţerii NKWD nu au renunţat nici la menţionarea afirmaţiei lui Hitler potrivit căreia ar fi fost salvat de „providenţă".121

Cu toate că selectarea scenelor din perioada celui de-al Doilea Război Mondial pare arbitrară din perspectiva actuală, Dosarul Hitler creionează în ansamblu o imagine diferenţiată a dictatorului în calitate de conducător militar. Reacţiile lui Hitler la anumite evenimente ale războiului sunt redate în detaliu. Bătăliile de la Stalingrad, din 1942-1943, de la Kursk, din 1943, şi de pe Oder, din 1945, sunt descrise foarte amănunţit. Dat fiind că nu s-au păstrat protocoalele aproape niciuneia dintre consfătuirile de front menţionate în text, relatările lui Giinsche reprezintă o sursă unică.122

Avându-se în vedere cercetarea intensă, timp de mai bine de 50 de ani, a tuturor aspectelor legate de cel de-al Doilea Război Mondial, nu se poate susţine totuşi că Dosarul Hitler ar face necesară o reevaluare cuprinzătoare.123

însă o privire atentă asupra conducătorului militar Hitler îndeamnă din nou la reevaluarea anumitor evenimente si decizii. Surprinde de pildă nechibzuinţa cu care Hitler a declarat război SUA într-o situaţie extrem de incertă din punct de vedere strategic. La fel de surprinzătoare sunt atitudinea superficială manifestată

121 Acţiunea „providenţei" în cazul conducătorilor politici si militari a fost comentată deja cu cinism de Seneca: „Fericirea se coboară si la mase Şi la naturi inferioare, însă învingerea nenorocirii si a ororilor este apanajul unui om superior". Vezi Gerhard Kriiger (ed.), Seneca, „De otio"/„De Providenţa", Stuttgart, 1996, pag. 45 (De providentia, 4, 1).

122 Helmut Heiber, Hitlers Lagerbesprechungen. Die Protokoll-fragmente seiner militärischen Konferenzen, Stuttgart, 1962.

123 Sursa principală rămâne: Percy Ernst Schramm (ed.), Kriegstagebuch des Oberkommandos der Wehrmacht (Wehrmachtsfiihrungsstab) 1940- J 945. Studienausgabe in 8 Bänden, Bonn, fără an (prima ediţie T961-1965).

• litler cu ocazia debarcării aliaţilor în Normandia - si relaţia sa ectă până în acel moment cu comandantul suprem al aviaţiei tare, Goring. Spre deosebire de această indiferenţă, victoriile frângerile de pe Frontul de Est provocau o serie de oscilaţii în îa de spirit a lui Hitler, care demonstrează că nu era în stare să iucă această campanie aşa cum ar fi cerut-o situaţia critică ă. Cel mai târziu după înfrângerea de la Stalingrad, ni se arată 'osarul Hitler, dictatorul n-a mai avut o imagine clară asupra < clemelor strategice si a pus pe primul plan succesul tactic, sfu în ultimul rând, aceste descrieri oglindesc o pierdere a i :ului realităţii ce ne pare uluitoare dacă privim retrospectiv: iare că Hitler credea că batalioanele, regimentele şi diviziile căror deplasări le urmărea pe hartă dispuneau de aceeaşi icitate de luptă ca la începutul războiului.124 Hitler a pus eşecul :urilor, contraatacurilor şi „mişcărilor de prindere în cleşte" Dnate de el pe seama incapacităţii comandanţilor şi a ofiţerilor

stat major. Deseori îi acuza de implicare insuficientă sau de
ţaţe, uneori chiar de sabotaj. Schimbarea din funcţie a
ducătorilor militari s-a făcut la intervale tot mai scurte; de
i [te ori de ea se legau izbucniri emoţionale violente din partea
Hitler. Unele dintre aceste controverse existente între Hitler si
erii superiori sunt descrise în mod plastic în Dosarul Hitler, L i ar fi cele care au precedat demiterea lui Guderian din funcţia
>ef al Marelui Stat Major.
Numărul mare al memoriilor redactate de ofiţeri superiori
'tfirmă această imagine: comanda supremă a armatei îl
rasolicita pe Hitler din punct de vedere intelectual. Avea, • form observaţiei lui Basil Liddel Hart din 1948, deci din
' ioada în care a fost redactat Dosarul Hitler, „simţul natural ce
acterizează geniul, însă si o tendinţă de a comite greşeli
Tientare".125 între aceste greşeli elementare se număra fără
oială şi aşa-numitul ordin de oprire emis la 24 mai 1940, care

124 Este exemplară în acest sens consfătuirea de la amiază dirl
1.1945. Vezi Heiber, Lagebesprechungen, op. cit, pag. 793-820.

125 Vezi Basil H. Liddel Hart, Jetzt diirfen sie reden. Hiders Generale
ichten, Stuttgart, Hamburg, 1950, pag. 571 şi urm.

le-a permis unităţilor britanice să se retragă din Franţa. Pe de altă
parte, nici generalii aliaţi, nici Hitler nu se aşteptaseră la imensul
succes operaţional al „loviturii de seceră", saltul îndrăzneţ al lui
Manstein peste râul Meuse pe coasta Canalului.126
Privind retrospectiv, si neocuparea Angliei se dovedeşte a fi
una dintre greşelile care au decis soarta războiului. Hitler a amânat
în repetate rânduri operaţiunea „Leul de mare", fiindcă nu voia
să-si asume riscul comiterii unei erori.127 Rămâne însă neclar, din
cauza caracterului speculativ al acestei consideraţii, dacă o invazie
a Marii Britanii a fost într-adevăr imposibilă sau dacă Hitler n-a
dorit cumva să evite, din consideraţii de politică internă, sacrificiile
uriaşe impuse de o asemenea întreprindere.
Erori decisive pentru mersul războiului au fost făcute de
conducerea militară germană şi în timpul campaniei din Uniunea
Sovietică. Dispersarea operaţională a forţelor în grupurile de
armate „A" si „B" - în scopul înaintării simultane spre Volga si spre
Caucaz - a contribuit la înfrângerea de la Stalingrad.128 Direcţia
ofensivei germane din vara anului 1942 din Caucaz a fost dictată
de penuria de materii prime. Lui Hitler i se părea imposibilă
continuarea războiului fără cucerirea câmpurilor petrolifere de
acolo.129

126 Vezi Das Deutsche Reich und der Zweite Weltkrieg, voi. 2: Die
Errichtung der Hegemonie aufdemeuropäischenKontinent, Stuttgart, 1979, pag. 238-259, precum si Karl-Heinz Frieser, Blitzkrieg-Legende. Der
Westfeldzug 1940, Munchen, 1995, pag. 364-393. Frieser consideră

episodul Dunkerque punctul de cotitură al războiului, deoarece intervenţia lui Hitler în conducerea campaniei a privat de putere statul major german, „creierul militar care funcţiona excelent", degradându-1 la funcţia de simple culise ale deciziilor sale autocrate.

127 Vezi Andreas Hillgruber, Hitlers Strategie. Politik und Kriegsfuhning 1940-1941, Munchen, 1982, pag. 166-178.

128 în analiza sa privind cotitura de la Stalingrad, Magenheimer ajunge la concluzia că resursele militare limitate ar fi fost suficiente doar pentru atingerea unuia dintre cele două obiective Stalingradul sau Caucazul. Hitler si Marele Stat Major german ar fi omis însă să definească prioritatea unuia dintre cele două ţeluri principale ale campaniei. Vezi Heinz Magenheimer, Die Militărstrategie Deutschlands 1940-1945. Fuhrungsentschlusse, Hintergriinde, Alternativen, Munchen, 1997, pag. 175-181.

129 Vezi Rainer Karlsch/Raymond G. Stokes, „Faktor Ol". Die MineralWrtschaft in Deutschland 1859-1974, Munchen, 2003, pag. 213 şi urm.

Aliaţii au făcut însă şi ei estimări eronate care au provocat •ângeri grave. Franţa a renunţat în septembrie 1939 la ofensiva .potriva Reichului german, cu toate că-i declarase război, în 1940 incezii n-au luat în calcul posibila bombardare a trupelor germane ; înaintau în Ardeni.130 In 1941 poziţionarea ofensivă a forţelor ibatante sovietice de-a lungul graniţei trasate în 1939 a dus la rderea a peste trei milioane de soldaţi. Prăbuşirea militară a unii Sovietice părea să fie doar o chestiune de timp.131 Aliaţii identali au comis în 1943-1944, cu ocazia mai multor operaţiuni uscat efectuate în Italia, sudul Franţei şi Normandia, erori care periclitat succesul acestora.132

Victoria coaliţiei împotriva lui Hitler s-a datorat doar iremaţiei economice a SUA si a Uniunii Sovietice. Cu cât se lungea războiul, cu atât creştea randamentul industriei de lament a celor două state. Acest bilanţ sec este însă rezultatul cetărilor istorice de la sfârşitul secolului al XX-lea. Prin urmare trebuie să ne mire că autorii sovietici ai Dosarului Hitler n-au 5 această concluzie.

130 în cea de-a treia zi a ofensivei germane, vehiculele Grupului de i late „A" s-au blocat pe teritoriul francez, luxemburghez si german na la Rin, începând de la râul Meuse, pe o distanţă de până la 250 de i imetri. înaltul Comandament francez a decis însă să mute cea mai re parte a avioanelor în spatele frontului, pentru operaţiuni ulterioare, i Karl-Heinz Frieser, „Die deutschen Blitzsiege. Operativer Triumph tegische Tragodie", în: Rolf-Dieter Miiller/Hans-Erich Volkmann (ed.), Wehrmacht. Mythos und Realităt, Miinchen, 1999, pag. 188.

131 Vezi Magenheimer, Militărstrategie Deutschlands, op. cit., ;. 101-109.

132 vezi Basil Liddel Hart, Geschichte des Zweiten Weltkrieges, :sbaden, 1985, pag. 689 si urm., precum si Militârgeschichtliches schungsamt (ed.), Das Deutsche Reich und der Zweite Weltkrieg, voi.)<zs Deutsche Reich in der Defensive: Strategischer Luftkrieg in Europa, :g im Westen und in Ostasien 1943-1944/45, Stuttgart, Miinchen, 2001, pre bătălia din Normandia pag. 536-565, în legătură cu debarcarea

iudul Franţei pag. 581-605. Despre capul de pod de la Anzio vezi
itschfand im Zweiten Weitkrieg, voi. 5: Der Zusammenbruch der
ensivstrategie des Hitlerfaschismus an allen Fronten (Januar bis August
14), Berlin, 1986, pag. 129-137.

Ideea că bombardamentele aliaţilor occidentali ar fi contribuit
la deciderea războiului nu era acceptată în 1948-1949, din raţiuni
evident politice. Căci din punctul de vedere al lui Stalin si al
ofiţerilor sovietici, această recunoaştere ar fi diminuat importanţa
victoriei armatei sovietice. Efectul bombardamentelor executate cu
precizie asupra industriei germane de armamanent este însă în
afara oricărei discuţii; randamentul ei se dublase în ianuarie 1942
si în mai 1943, diminuându-se vizibil doar în ultimul trimestru al
anului 1944.133 Anumite domenii, precum industria constructoare
de avioane, suferiseră deja dinainte lovituri decisive din partea
bombardierelor aliate, începând din 1943, nu prea mai erau
posibile operaţiunile combinate ale forţelor combatante germane, la sol si în aer. Bătălia din Normandia, la fel ca ofensiva din Ardeni, nu mai putea fi câştigată de armata germană din cauza supremaţiei
aeriene a aliaţilor.
Colectivul de autori ai Dosarului Hitler nu a mutat însă fără
motiv accentul pe războiul ruso-german. Istoricii germani au ajuns
şi ei, în analizele lor, la concluzia că războiul a fost decis pe Frontul
de Est. Andreas Hillgruber aprecia în 1965: „Marea debarcare a
aliaţilor occidentali din 1944 a avut loc de abia după ce soarta
unor mari părţi din Europa Centrală, de Est si de Sud-Est a fost
deja pecetluită - deci, din punct de vedere politic, cu cel puţin doi
ani prea târziu, iar din punct de vedere militar, într-un moment în
care armata germană fusese deja slăbită în mod decisiv, iar
posibiliăţile de mişcare îi fuseseră paralizate".134
Nu în ultimul rând, ipoteza deciderii războiului în Est se sprijină
pe numărul victimelor.135 Ultimele cercetări ale istoricilor ruşi

133 Referitor la importanţa bombardamentelor, vezi Richard Overy, Die Wurzeln des Sieges. Warum die Alliierten den Zweiten Weltkrieg
Sewannen, Reinbekb. Hamburg, 2002, pag. 163-174; referitor la industria
de armament, vezi Naasner, Machtzentren, op. cit, pag. 175.

134 Vezi Hillgruber, Strategie, op. cit., pag. 557.

135 Asupra incertitudinii următoarelor date statistice au atras atenţia:
Rudiger Overmanns, „Die Toten des Zweiten Weltkriegs in Deutschland.
Bilanz der Forschung unter besonderer Beriicksichtigung der Wehrmachtsund
Vertreibungsverluste", în: Wolfgang Michalka (ed.), Der Zweite
Weltkrieg. Anatysen, Grundzuge,Forschungsbilanz, Miinchen, 1997 (prima
ediţie 1989), pag. 858-873. -••- - •••

rnesc, în cazul războiului germano-sovietic, de la un număr de
,27 de milioane de militari morţi de partea sovietică.136 Dintre
le 4,2 milioane de soldaţi germani ucişi, 1,83 de milioane au
zut pe frontul germano-sovietic până la 31 ianuarie 1945. Până
9 mai 1945, alte 1,4 milioane de membri ai armatei germane si
SS au murit în lupta cu trupele sovietice.137 în plus, 3,1 milioane
germani au fost luaţi prizonieri de sovietici între 1941 si 1945.138
Aceste cifre demonstrează atrocitatea războiului germano-so:tic, atrocitate care reiese din Dosarul Eitler, în ciuda relatării
itrate pe persoane. Se arată însă doar sporadic faptul că, în
zul campaniei împotriva Uniunii Sovietice, era vorba despre un
'-.boi de distrugere motivat de considerente rasiale, căruia i-au
nit victime 18,4 milioane de civili.139 Acest război de distrugere
"ost purtat în special de SS, dar si de armata îndoctrinată
:ologic.
La 13 martie 1941 SS a primit Directiva 21 în „cazul Barbarossa"
ivind „pregătirea administraţiei politice", care prevedea
puterniciri speciale justificate de „lupta decisivă definitivă dintre
uă sisteme politice antagonice". Hitler i-a însărcinat pe comandanţii
litari să asigure „exploatarea teritoriului" în „folosul economiei
rmane". Armata si SS urmau să-si coordoneze activitatea, în
tuaţia în care SS nu era subordonat Wehrmachtului, ci reprezenta

136 Dintre care 8,38 de milioane erau soldaţi, 1,98 de milioane subofiţeri
ieste 898.000 ofiţeri. Vezi Rosiia i SSSR v voinah XXveca. Statistices'coe
< -dovanie [Rusia şi URSS în războaiele secolului al XX-lea. Cercetări
tistice], Moscova, 2001, pag. 252. Până acum se estimau 8,53 de
lioane de militari morţi de partea sovietică. Vezi Magenheimer, itschlands Militărstrategie, op. cit., pag. 315 si urm.

137 Vezi .Roşia i SSSR: Statisticescoe isledovanie, op. cit., pag. 514.

138 Din circa 11 milioane de prizonieri germani de război, peste
l milioane au fost capturaţi de sovietici. Dintre ei au murit între 1941
•945 aproximativ 550.000, iar între mai 1945 şi iunie 1950 înjur de
12.000; Soarta a aproximativ 260.000 de prizonieri de război a rămas
i ertă. înjur de 5,7 milioane de membri ai forţelor combatante sovietice
i fost luaţi prizonieri de trupele germane, iar 3,3 milioane au fost ucişi
n înfometare sistematică. Vezi Gunnar Heinsohn, Lexikon der
i kermorde, Reinbek b. Harnburg 1998, pag. 117 si 294.

139 Vezi Magenheimer, Deutschlands Strategie, op. cit., pag. 315.

o structură paralelă.140 Hitler crea cu precădere asemenea structuri
paralele care produceau rivalităţi, degrevând în acelaşi timp de
responsabilitate respectivele instituţii.141 La radicalizarea războiului
au contribuit însă şi indicaţiile partidului comunist al Uniunii
Sovietice, deci ale lui Stalin.142

în ultimele luni de război, propaganda germană s-a folosit de
crimele comise împotriva soldaţilor germani si populaţiei civile143
pentru a mobiliza în mod eficient rezervele. La 28 februarie 1945, într-un discurs radiodifuzat, ministrul propagandei, Joseph
Goebbels, a chemat la luptă împotriva „unui duşman însetat de
sânge şi de răzbunare (!)".144 O „ură" neîmpăcată ar fi trebuit să
pună acum stăpânire pe toate inimile germane, spunea Gauleiterul
Paul Giesler în publicaţia Miinchner Feldpost la începutul anului
1945: „Ura trebuie lăsată liberă. Hotărârea noastră plină de ură
140 Alcătuită de Statul Major al Conducerii Wehrmachtului din înaltul
Comandament al Wehrmachtului. Vezi Walther Hubatsch, Hitlers Weisungen
fur die Kriegsfuhrung 1939-1945. Dokumente des Ober-kommandos der
Wehrmacht, Bonn, 1982, pag. 89.
141 în ciuda unor judecăţi parţial exagerate, responsabilitatea armatei
germane a fost demonstrată clar în dezbaterea cu privire la „Expoziţia
Wehrmachtului". Vezi Hannes Heer/Klaus Naumann (ed.), Vemichtungskrieg.
Verbrechen der Wehrmacht 1941 -l 944, Hamburg, 1995. Referitor la discuţie, vezi Hans-Ulrich Thamer, „Vom Tabubruch zur Historisierung? Die
Auseinandersetzung um die «Wehrmachts-ausstellung»", în: Martin
Sabrow/Ralph Jessen/Klaus Grosse Kracht (ed.), Zeitgeschichte ah Streitgeschichte. Grosse Kontroversen nach 1945, Miinchen, 2003, pag. 171-186.
142 Vezi Bogdan Musial, „Konterrevolutionăre Elemente sind zu erschiessen".
Die Brutalisierung des deutsch-sowjetischen Krieges im Sommer 1941, Berlin, 2001; Joachim Hoffmann, Stalins Vemichtungskrieg 1941-1945. Planung, Ausfuhrung, Dokumentation, Munchen, 1999.
143 Vezi între alţii Franz W. Seidler, Verbrechen an der Wehrmacht.
KriegsgreuelderRotenArmee 1941/42, Selent, 1998; Amtliches Material zum
Massenmordvon Winniza-ImAuftrage desReichsministeriumsfurdie besetzten
Ostgebiete aufgrund urkundlichenBeweismateriab zusammengestellt, bearbeitet
und herausgegeben, Berlin, 1944; comentarii critice Henrik Eberle, Die
Martin-Luther-Universităt in der Ze.it des Nationalsozialismus 1933-1945, Halle, 2002, pag. 125 şi urm.
144 Vezi Helmut Heiber (ed.), Goebbels-Reden, voi. 2: 1939-1945, fiindlach, 1991, pag.
432. .*, <,.,,•- ;,, , DOSARUL HITLER
i buie să-1 întâmpine pe duşman asemenea unui foc devastator."145
eastă propagandă este exagerată în Dosarul Hitler, însă esenţa
este redată corect.
în Panzerbăr, „foaia de luptă pentru apărătorii Berlinului", ărită la Ministerul Propagandei, erau publicate în special apelurile
'ezistenţă şi minciunile privind desfăşurarea luptelor. „Berlinul"
i „spărgătorul de valuri al fluviului roşu", anunţa Panzerbăr la
aprilie 1945. în acelaşi timp, foaia a fost nevoită să admită că
Işevicii reuşiseră pe Oder, „cu ajutorul unei concentrări imense
material pe câteva fâşii înguste", să „spargă" frontul Oder-Neisse.
ămânem si rezistăm" era titlul mare din 25 aprilie.
Pe prima pagină cititorii au găsit, scris cu caractere groase, titlul
rigătul de fier" însoţind un citat din Ulrich von Hutten: „Pot să
ir, dar nu pot să fiu sclav şi nu pot să văd Germania căzând în
avie!"146 Reducerea operei poetice a lui Ulrich von Hutten la acest
11 ar fi un fapt marginal dacă o „divizie Volksgrenadier" nu ar fi

mit cu câteva zile înainte numele marelui umanist.147 în afară de
;ste unităţi alcătuite în grabă, de trupele regulate ale armatei si ale
ffen SS, în ultimele luni de război au luptat şi unităţi ale Volkssturm, iinţat pe 26 septembrie 1944 la iniţiativa lui Martin Bormann.
nducerea Volkssturm din regiuni era asigurată de Gauleiterii
rtidului naţional-socialist; comanda supremă se afla în mâinile lui
rmann si ale lui Heinrich Himmler, în calitatea sa de comandant al
natei de rezervă. Au fost încorporaţi toţi bărbaţii între 16 si 60 de
; aproximativ 200.000 dintre ei au fost ucişi sau sunt consideraţi
păruţi.148 în Dosarul Hitler, Volkssturm este condamnat din punct
vedere moral. Nu poate exista nicio îndoială cu privire la lipsa
sens a acestei ultime mobilizări germane.
în ciuda dotării precare cu armament, aceste unităţi sortite
irii au amânat victoria Armatei Roşii cu câteva săptămâni.
reuşit să oprească pentru scurt timp „duşmanul bolşevic al

145 Vezi Leon Poliakow/Josef Wulf, Das Dritte Reich und seine Diener, lin, 1956, pag. 444.

146 Vezi Der Panzerbăr, 25.4.1945, pag. 1.

147 Vezi Dosarul Hitler, pag. 227.

148 Decretul emis de Hitler datează din 25.9.1944. Referitor la apariţia iectului, repartizarea competenţelor si numărul victimelor, vezi Franz Seidler, „Deutscher Volkssturm". Das letzte Aufgebot 1944/1945, Ii 'sburg, 1999, pag. 44-45, 374.

lumii", „hoardele mongole", cum s-a exprimat Goebbels într-un
apel adresat populaţiei Berlinului la 24 aprilie 1945. Forţele
sovietice au reuşit să încercuiască Berlinul complet până la sfârşitul
lunii aprilie, dar nu si să ocupe întregul teritoriu german ce le-a
fost atribuit la Conferinţa de la lalta. Copiii din Hitlerjugend, asemenea celor pe care dictatorul i-a distins la 20 martie 1945 cu
Crucea de Fier, au fost cei care au transpus în realitate imperativul
de a rezista formulat de Goebbels. Majoritatea dintre ei nu au pus
la îndoială nici adevărul propagandei, nici forţa de conducător
a lui Hitler.149
însă si soldaţii maturi au continuat lupta până la sinuciderea lui
Hider, cu toate că erau deziluzionaţi si considerau că războiul este
pierdut.150 Rămăseseră captivi în capcana morală a unui patriotism
exacerbat, extrem de sugestiv condensat în două versuri din poezia
lui Heinrich Lersch „Soldatenabschied" (,Adio soldaţilor") din 1914.
Versul-cheie al acestei poezii, „Deutschland muss leben, und wenn
wir sterben miissen!" („Germania trebuie să trăiască, chiar dacă noi
vom muri!"), se regăseşte pe nenumărate monumente dedicate celor
căzuţi în Primul Război Mondial; poezia a fost studiată de toţi elevii
la orele de germană.151 Pentru generaţia care participase la Primul
Război Mondial, prioritatea comunităţii faţă de individ era de la sine
înţeleasă, la fel ca disponibilitatea de a-si da viaţa pentru noţiuni

abstracte precum „popor", „Germania", „steag" sau „onoare".152
149 Unul dintre cei decoraţi a scris în amintirile sale: „Pe atunci îl consideram încă fiihrerul meu, marele conducător si model. Credinţa mea în el era nestrămutată." Vezi Armin D. Lehmann, Der letzte Befehl. Als Hitlers Botenjunge im Fiihrerbunker, Bergisch Gladbach, 2003, pag. 305.
150 Cercetări americane efectuate în primii ani după război au pornit de la premisa că 71% dintre germani considerau în 1944 războiul ca fiind pierdut; 29% ar fi dorit însă să lupte până la sfârşit. Deşi exactitatea acestor cercetări sociologice retrospective poate fi pusă la îndoială, ea oferă un indiciu în ceea ce priveşte dimensiunile demoralizării. Vezi Overy, Wurzeln, op. cit., pag. 397.
151 Heinrich Lersch, Das dichterische Werk, Stuttgart, Berlin, 1934, Pag. 275 si urm.; Hans Sarkowicz/Alf Mentzer, Literatur in NaziDeutschland, Hamburg, Viena, 2000, pag. 270 şi urm.
152 Vezi Ştefan Breuer, Grundpositionen der deutschen Rechten 1871-1945, Tiibingen, 1999; Axei Schildt, Konservatismus in Deutschland. Von denAnfängen im 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart, Miinchen, 1998; Pilduitor: Oswald Spengler, Preussentum und Sozialismus, Miinchen, 1920.

Unul dintre cei mai celebri piloţi din Primul Război Mondial, îten cu Goring si cu Leni Riefenstahl, generalul Ernst Udet, a scris
1935 în memoriile sale că viaţa sa „devenise neimportantă", intopită în fluviul destinului nostru comun", îşi lega dorul de
arte de o profesiune de credinţă faţă de Adolf Hitler: „Am fost daţi fără steag. Ne-am desfăşurat din nou drapelul, fiihrerul ni redat. Pentru vechii soldaţi, viaţa merită din nou trăită."153
Prin urmare, rămâne de discutat dacă protagoniştii Dosarului Ier au simţit faţă de eforturile de rezistenţă lipsite de sens 'ulsia exprimată în text. „Judecata istoriei" a fost formulată în 31 de istoricul Percy Ernst Schramm -în concordanţă cu judecata)ravieţuitorilor războiului. Schramm, coautor si editor al ,egstagebuch des Oberkommandos der Wehrmacht*, s-a exprimat elul următor: „Hitler, care bănuia si ştia înaintea oricărui alt om lume că războiul este pierdut... şi-a asumat o culpă de neiertat irin aceea că a prelungit războiul."154
Unul dintre iniţiatorii luptei disperate a considerat însă şi după :enii că numărul uriaş al victimelor a fost justificat. Nu fusese ba de a prelungi viaţa lui Adolf Hitler cu trei zile, a explicat cu ism fostul conducător al Tineretului Hitlerist, Artur Axmann, de a salva devotamentul şi credinţa care nu trebuiau să piară".155

4. Lacunele. Erorile motivate politic din Dosarul Hitler

Hitler s-a folosit cu abilitate de tiparele mentale ale poporului i mân şi a abordat probleme politice reale si aparent acute pentru lobiliza segmente largi ale populaţiei.156 Ca orator dispunea, în
153 Ernst Udet, Mein Fliegerleben, Berlin, 1935, pag. 176 si urm. -r;
* Jurnalul de front al înaltului Comandament al Armatei, (n.tr.)
154 Vezi Schramm (ed.), Kriegstagebuch, voi. 7, op. cit., pag. 73 si urm.
155 Artur Axmann, „Das kann doch nicht das Ende sein". Hitlers letzter

hsjugendfiihrer erinnert sich, Koblenz, 1995, pag. 560. Axmann, care, înd uz de lozinci anticomuniste, a trimis mii de tineri la moarte, fiinţat ulterior o firmă care a făcut afaceri profitabile în comerţul
Vest cu RDG si Uniunea Sovietică.
ise yezj Kershaw, Hitler, voi. l, op. cit.; Bullock, Parallele Leben, op. cit.', ner Maser, Adolf Hitler. Das Ende der Fiihrer-Legende, Diisseldorf, ia, 1980.

conversaţia particulară, ca şi în discursurile oficiale, de o importantă capacitate sugestivă. Vocea sa apela în mod direct la centrele de percepţie emoţională, iar „show-ul" pe care-1 oferea era unic într-o epocă în care comunicaţia în masă era rudimentară.157
Friedelind Wagner, unica voce critică la adresa lui Hitler din familia Wagner, percepea discursul lui Hitler, în ciuda „vocii neplăcute" şi „încărcate de afect", ca „o furtună care-ţi taie respiraţia, te anesteziază si te lasă plin de emoţie".158 încă din 1931 revista americană de teatru Vanity Fair îl numărase pe Hitler printre cei mai buni oratori ai vremii. Publicaţia Berliner Ilustrierte, un tabloid cu influenţă considerabilă, l-a aşezat în acelaşi an în rubrica „Oratorii cei mai cunoscuţi", alături de Mussolini, Stalin si Mahatma Gandhi.159
In Dosarul Hitler se menţionează că dictatorul îşi exersa discursurile şi că se admira în faţa oglinzii „ca un păun".160 S-a renunţat însă la scoaterea în evidenţă a calităţilor retorice ale lui Hitler, cu toate că acestea au contribuit în mod esenţial la succesul său.
Dincolo de asta, Hitler a ştiut cum să formeze un partid care s-a dovedit a fi unealta potrivită pentru cucerirea puterii personale. Partidul naţional-socialist, care avea încă din 1933 un milion de membri, era, din punct de vedere sociologic, un „partid popular de protest".161 După 1933 a devenit un partid-stat si deci, de facto, 157 Vezi Josef Kopperschmidt/Johannes G. Pankau (ed.), Hitler der Redner, Miinchen, 2003, pag. 11-24.
IBS Friedelind Wagner, Nacht iiber Bayreuth. Die Geschichle der Enkelin Richard Wagners, Munchen, 2002, pag. 105.
159 Vezi Werner Maser (ed.), Paul Devrient: Mein Schuler Adolf Hitler. Das Tagebuch seines Lehrers, Munchen, 2003, pag. 8.
160 Vezi Dosarul Hitler, pag. 92. în 1932 Hitler a luat într-adevăr lecţii de actorie, si-a exersat gesticulaţia, vorbirea si mimica. Profesorul său, Paul Devrie'nt, unul dintre cei mai de succes cântăreţi de operă din
Perioada Republicii de la Weimar, era mulţumit de progresele elevului său. Devrient l-a învăţat toate acele trucuri indispensabile unui actor si i-a cultivat vocea, înainte de aceste ore de actorie, Hitler răguşea deseori după un discurs, termina complet epuizat si era nesigur în privinţa efectului acestuia. Medicul ORL de atunci al liii Hitler a afirmat chiar căJ Pândea o paralizie a coardelor vocale. După discursuri obişnuia să-şi
Wtrebe anturajul: „Cum am fost?" Devrient a înlăturat aceste neajunsuri. El a notat în jurnalul său: „Este, trebuie să recunosc, într-adevăr un bun actor." Vezi idem, pag. 16, 24.
161 Vezi Jiirgen W Falter, Hitlers Wăhler, Munchen, 1991, pag. 365-374. >

:prezentat executivul.162 Pentru a-si exercita dictatura personală, Ier a îmbinat ideologia si teroarea cu elemente carismatice, dar
:nunţat la o revoluţionare a societăţii.163
Stalin în schimb nu avea carismă personală, iar aceasta trebuia
dusă sistematic de cultul personalităţii.164 Stalin a preluat
erea în urma unor lupte din interiorul partidului, iar ca dictator
un manipulator cel puţin la fel de abil al birocraţiei si al aparatului
resiv. De abia revoluţia iniţiată de el a transformat în realitate
emul comunist la nivel mondial.
Pentru a nu scoate în evidenţă diferenţele dintre cei doi dicta, colectivul de autori din cadrul securităţii statului a manipulat
:ele lui Linge si Giinsche în aşa fel încât talentul lui Hitler de a
duce masele nu a devenit prea vizibil. De aceea, numeroasele
aifestaţii de masă ale partidului naţional-socialist au fost de
a menţionate, efectul lor asupra maselor rămânând în umbră, conomia Dosarului, un spaţiu larg îl ocupă apariţiile neoficiale
lui Hitler, însă dictatorul este prezentat doar rareori în postura
ii om spiritual de societate. De cele mai multe ori este prezentat
> persoană cinică sau răutăcioasă.
îledactorii sovietici au preluat totuşi pasajele redactate probabil
junsche referitoare la Leibstandarte SS „Adolf Hitler". Loialitatea
andiţionată a acesteia faţă de „fiihrer" transpare în Dosar, chiar şi
ă ce Hitler i-a retras numele său după ofensiva eşuată de la Balaton
martie 1945.16S Remarcabilă apare în acest context reacţia de
ipăţânare a lui Wilhelm Mohnke, ultimul comandant de luptă
artierului guvernamental, care i-a spus lui Giinsche în aprilie

62 Michael Burleigh, Die Ze.it des Nationalsozialismus. Eine
mtdarstellung, Frankfurt/Main, 2000; Ian Kershaw, Hiders Macht, chen, 2000.

63 Vezi Hannah Arendt, Elemente und Urspriinge totaler Herrschafttemitismus, Imperialismus, Totalitarismus, Miinchen, Ziirich, 2000
:ia a şaptea de buzunar), pag. 814-839; Max Weber, Wirtschaft una
llschaft. Grundriss der verstehenden Soziologie, Koln, Berlin, 1964, 38-87.

64 Vezi Hans-Peter Schwarz, Das Gesicht des Jahrhunderts. Monster, •r und Mediokritäten, Berlin, 1998, pag. 305 si urm.

55 Sepp Dietrich, comandantul Leibstandarte, vedea în Hitler un „tată" a'
pe care-i conducea. Vezi Batir, Mit Măchtigen, op. cit., pag. 114.

l945:1„Fiihrerul nu mai voia să ştie nimic de Leibstandarte, dar
acum îi vom arăta că mai are o Leibstandarte."166 Modul în care a
Hltler a reuşit să dea naştere acestui devotament nu a fost cercetat
de ofiţerii NKWD.167
Dacă aceste omisiuni din Dosarul Hitler sunt explicabile şi chiar
se pot trece cu vederea, pare totuşi revoltător că anchetatorii NKWD
n-au făcut niciun efort pentru a lămuri cauzele care au dus la
exterminarea evreilor în zonele de ocupaţie germană. Doar în

teritoriile ocupate din Uniunea Sovietică se estimează că în perioada 1941-1945 au fost exterminaţi 2,1 milioane de evrei. Este în afara oricărei îndoieli faptul că numărul tuturor evreilor asasinaţi de naţional-socialişti depăşeşte 5 milioane. Dacă îi adăugăm şi pe cei care şi-au pierdut viaţa în ghetouri si în lagăre din cauza înfometării si a condiţiilor sanitare precare, numărul victimelor Holocaustului depăşeşte cu mult 6 milioane.168
Totuşi anchetatorii sovietici n-au încercat nici să reconstituie ordinele lui Hitler privind exterminarea evreilor, nici să prezinte concepţia antisemită a acestuia. Atât Linge, cât şi Giinsche ar fi putut furniza informaţii în acest sens. O singură dată se face legătura între Hitler şi camerele de gazare. In Dosarul Hitler se spune că Hitler s-ar fi interesat „personal" de crearea camerelor de gazare. El ar fi examinat chiar modele şi desene prezentate de Himmler, ordonând să le fie acordat constructorilor „un sprijin extins".169
Cercetările de până acum au plecat de la premisa că Hitler însărcinase SS cu realizarea genocidului, dar că dorise să ştie cât mai puţine detalii cu putinţă.170

166 Vezi Dosarul Hitler, pag. 356.

167 O explicaţie a loialităţii SS, nu doar a Leibstandarte, ar putea consta în faptul că Hitler sugera o relaţie bilaterală de loialitate. Când SA şi SS au fost interzise în 1932, el a formulat un apel în care a spus: "Atât timp cât trăiesc, vă aparţin, iar voi îmi aparţineţi mie." Citat după: v°lkischer Beobachter, 15.4.1932, pag. 1.

168 Vezi Gert Robei, „Sowjetunion", în: Wolfgang Benz, Dimension des Volkermordes. Die Zahl der jiidischen Opfer des Nationalsozialismus, ^unchen, 1991, pag. 560.

169 Vezi Dosarul Hitler, pag. 180.

170 Kershaw bănuieşte că în discuţiile dintre Hitler şi Himmler din clecembrie 1940 a fost vorba despre „acordul de principiu" al lui Hitler

Biograful lui Himmler, Richard Breitmann, vorbeşte pe scurt iespre folosirea vagoanelor si camerelor de gazare: „Nu ştim cât pe repede l-a informat Himmler pe fiihrer despre noile posibilităţi pe a extermina oameni în Est."171 Faptul că Hitler trebuie să fi fost nformat în privinţa camerelor de gazare si deci a capacităţii noilor nstalaţii de exterminare în masă reiese din ordinele date de mmler pe 18 septembrie 1941. Hitler dorea, afirmă Himmler :r-o scrisoare, o deportare cât mai rapidă a evreilor din Reichu] rman şi din guvernământul general Polonia. Cu două zile înainte, mmler si Hitler discutaseră mai multe ore la Wolfschanze.172
Explicaţia trecerii sub tăcere a Holocaustului în Dosarul Hitler te însă evidentă, înainte si în timpul celui de-al Doilea Război Dndial, numeroşi evrei fuseseră asasinaţi de organele securităţii itului sau executaţi ca duşmani politici în urma unor acuzaţii se. Ar putea fi vorba despre câteva zeci de mii, dar numărul

act nu a fost determinat.173 Din 1947, intensitatea si dimensiunile rsecuţiei, restrânse pe moment, au crescut din nou. în plus, ea mai era motivată doar politic, ci a început să aibă o conotaţie tisemită fără echivoc.

Responsabilitatea represaliilor revenea organismului succesor VKWD, MWD. Acuzaţiile împotriva „sioniştilor" şi „cosmopoliţilor" iu alcătuite de ofiţeri ai securităţii statului, si tot ei executau isinatele în lipsa unei sentinţe legale, la ordinele lui Stalin sau ria.174 Dosarul Hitler a fost redactat în momentul în care politica rievreiască a Uniunii Sovietice atinsese punctul culminant, în faţa

•find planificarea Holocaustului. Vezi Kershaw, Hitler, voi. 2, op. cit., ;. 470. în agenda lui Himmler nu există indicii referitoare la detaliile care Himmler le-ar fi discutat cu Hitler în legătură cu exterminările în să. Vezi Peter Witte s.a., Der Dienstkalender Heinrich Himmlers 1941/42, Tiburg, 1999, pag. 71, 205 si urm., 228-231.

171 Vezi Richard Breitmann, Heinrich Himmler. Der Architekt aer dlosung", Ztirich, 2000, pag. 291.

172 Vezi Kershaw, Hitler, voi. 2, op. cit., pag. 638.

173 Vezi Robei, „Sowjetunion", în: Benz, Dimension aer Volkermorde, '. cit, pag. 560.

174 Vezi Rayfield, Stalin und seine Henker, op. cit., pag. 515-523; cu ivire si la alte persecuţii: Arno Lustiger, Rotbuch: Stalin und die Juden. le tragische Geschichte derJMischenAntifaschistischenKomitees undder ^wjetischen Juden, Berlin, 1998. ..^mis?:-«.. .!»:•r:r

atitudinii antisemite clare a lui Stalin, o cercetare nediferentiată a exterminării evreilor nu era la ordinea zilei.175

Un subiect tabu îl reprezenta evident şi pactul germano-sovietic din perioada 1939-1941. în Dosarul Hitler este menţionată doar o parte a acestei alianţe, si anume tratatul de neagresiune. Nu sunt descrise nici modul în care s-a ajuns la el, nici urmările sale. în cazul descrierii campaniei germane împotriva Poloniei, redactorii sovietici n-au amintit că şi ţara lor se afla în război împotriva poloniei. Planul de lucru întocmit pentru Dosarul Hitler prevedea iniţial discutarea acestei teme.176

Ideea a fost însă abandonată de ofiţerii NKWD care răspundeau de dosar, locotenent-colonelul Parparov si maiorul Saleiev. Ambii ofiţeri ştiau prea bine, în parte ca urmare a unor experienţe personale în ceea ce priveşte represaliile din perioada epurărilor staliniste, ce era şi ce nu era oportun din punct de vedere politic pentru primul eşalon al conducerii sovietice.177

Probabil că nu „împărţirea prăzii" cu Hitler trebuia să rămână neamintită. Căci Uniunea Sovietică a primit totuşi părţi din Polonia si din România, precum si autoritate asupra statelor baltice si Finlandei, în plus, conducerea sovietică avea mână liberă în războiul împotriva Japoniei la graniţa mongolo-manciuriană.178 Menţionarea tratatului de neagresiune în Dosarul Hitler ar fi trezit însă amintirea

unora dintre cele mai mari erori de apreciere comise de conducerea sovietică.
175 Vezi Matthias Uhl, „Und deshalb besteht die Aufgabe darin, die Aufklărung wieder auf die Fiisse zu stellen. Zu den Grossen Săuberungen in der sowjetischen Milităraufklărung 1937/38", în: Jahrbuch jur historische Kommunismusforschung, Berlin, 2004, pag. 87-92.
176 Vezi planul conceput pentru dosarul „Castele în nori", fără dată, GARF, 9401/2/553, pag. l-111; manuscrisul neprelucrat „Despre Hitler", 1948, GARF, 9401/2/553, pag. 118-123; manuscrisul neprelucrat „Despre Hitler", 1949, GARF, 9401/554, pag. 89 si urm.
177 Pentru o biografie a lui Parparov vezi Kolpadiki/Prohov, Vesnaia rasvedka Roşii, op. cit., pag. 318 şi urm.; Helmut Rower/Stefan Schăfer/Matthias Uhl, Lexikon der Geheimdienste im 20. Jahrhundert, Miinchen, 2003, pag. 341.
178 Donai O'Sullivan, Stalins „Cordon sanitaire". Die sowjetische Osteuropapolitik und die Reaktionen des Westens 1939-1949, Paderborn, 2003, pag. 74 si urm. ,.... r, ,.,.. (l..

La început, propunerile germane privind împărţirea Europei -le Est au părut raţionale, în eforturile sale de câştigare a Bunăvoinţei sovieticilor, Hitler îi oferise lui Stalin mult mai mult lecât puterile occidentale. Biroul Politic ştia de asemenea că nu i>utea fi vorba decât despre o alianţă temporară. Succesorul lui Italin, Nichita Hruşciov, îşi amintea cuvintele lui Stalin: „Aici este m joc - cine pe cine înşală."179

Reichul german a profitat însă într-un mod neprevăzut de pact. rermania se afla în situaţia de a-şi limita momentan tendinţele utarhice, fără a fi însă nevoită să iniţieze un alt curs economic, 'olumul mare al tranzacţiilor cu petrol şi metale neferoase era ' .otărâtor pentru industria de război germană. Nu în ultimul rând, vrările de petrol au facilitat evitarea unei penurii de combustibil \ campania din Franţa.180 Conducerea germană n-a vrut însă să e prea dependentă de Uniunea Sovietică si s-a sustras şantajului lănuit de sovietici.181

Stalin s-a înşelat si atunci când a prevăzut un război, logic din unctul lui de vedere, între puterile „imperialiste" Germania si ranţa/Marea Britanie. El conta pe o slăbire, nu pe o întărire a Dtenţialului militar german si spera să profite de pe urma disensiu'lor. A tratat cu cea mai mare reticenţă o nouă abordare din partea arii Britanii referitoare la încheierea unei alianţe militare.182

Atacul german asupra Uniunii Sovietice fusese precedat de o rie de decizii eronate luate de Stalin. în consecinţă, evenimentele

179 Citat după idem, pag. 78. în legătură cu flexibilitatea ideologică a i Stalin, vezi prelegerile sale de la Universitatea Sverdlov din 1924: trategia (...) rămâne (...) nemodificată pe toată durata etapei prezente... etica este stabilirea liniei de acţiune a proletariatului pentru perioada lativ scurtă a fluxului si refluxului mişcării, a creşterii sau descreşterii

/oluţiei, este lupta pentru realizarea acestei linii prin înlocuirea vechilor -me de luptă si de organizare cu altele noi..." Vezi J. Stalin, „Uber die undlagen des Leninismus", în: idem, Fragen des Leninismus, Berlin, 56, pag. 78. (Traducerea în limba română pentru lucrarea de faţa mă Constantin)

180 Vezi Karlsch/Stokes, „Faktor Ol", op. cit, pag. 208.

181 Rolf-Dieter Miiller, Das Tor zur Weltmacht. Die Bedeutung der vjetunionfur die deutsche Wirtschafts- nună Riistungspolitik zwischen i Weltkriegen, Boppard am Rhein, 1984, pag. 322-339.

182 Vezi O'Sullivan, Stalins„Cordon sanitaire", op. cit, pag. 125 si urm.

din vara anului 1941 au fost tratate foarte pe scurt în Dosarul tfitler. Colectivul de autori a renunţat totuşi la redarea formulei propagandistice a „atacului miselesc"; ofiţerii de informaţii ştiau foarte bine că Stalin cunoştea momentul atacului în primăvara târzie a anului 1941. El a respins însă, cu note marginale injurioase, rapoartele serviciilor secrete referitoare la această chestiune, tratându-le drept dezinformări.183 Din cauza supraestimării propriilor posibilităţi şi a subestimării adversarului german, conducerea sovietică a elaborat în schimb planurile proprii de ofensivă. A fost discutată în detaliu, negându-se şi confirmându-se în egală măsură, ipoteza conform căreia, din punct de vedere german, a fost vorba de un război preventiv.184

Cert este că la graniţa zonelor de putere stabilite în 1939 se aflau faţă în faţă două puteri mondiale foarte bine înarmate, cu interese imperialiste antagonice. Atât Uniunea Sovietică, cât şi Reichul german erau state totalitare, puternic ideologizate, purtaseră în ultimii ani o serie de războaie de agresiune şi considerau conflictul militar inevitabil. Ambele părţi au elaborat planuri de atac detaliate şi au încercat să i-o ia înainte adversarului. Noţiunea de război preventiv pare determinată de raţiuni politice si prin urmare este o caracterizare neadecvată războiului germano-sovietic.185

183 După ce a citit avertismentul lui Harro Schulze-Boysen („Horo") din 16.6.1941, Stalin a recomandat ca acest informator să fie trimis înapoi la „curva de mamă-sa". A ignorat rapoartele lui Richard Sorge de la Tokio pentru că le considera produsul fanteziei unei ‚javre mincinoase". Stalin a vrut să pedepsească un agent staţionat la Berlin fiindcă acesta i-ar fi trimis ..provocări englezeşti". Vezi Helmut Roewer, Skrupellos. Die Machenschaften der Geheimdienste in Russland und Deutschland 1914-1941, Leipzig, 2004, Pag. 650.

1SH Vezi între alţii Hillgruber, Strategie, op. cit.; Magenheimer, Militărstrategie Deutschlands, op. cit; Hoffmann, Sta/ins Vemichtungskrieg, °P- cit.; BiankaPetrow-Ennker (ed.), Prâventivfcrieg?Der deutsche Angriff a>jfdie Sowjetunion, Frankfurt/Main, 2000; Werner Maser, Der Wortbruch. Hitler, Stalin und der Zweite Weltkrieg, Miinchen, 1994.

185 Caracterizarea, făcută de Magenheimer, a „războiului celor doi atacatori", care s-ar fi pregătit simultan de ofensivă, este adecvată

Prezentării faptelor, însă ascunde motivele ideologice ale lui Hitler. Vezi ^genheimer, Militărstrategie, op. cit, pag. 61. «

Hitler urmărea cu consecvenţă, din 1933, cucerirea părţii %uropene a Rusiei, în ciuda oricăror schimbări tactice, cu scopul le a edifica un imperiu colonial, în concepţia sa, cucerirea spaţiului vital din Est" ocupa un loc central, încă din 1927, în 4ein Kampf, el a desemnat Rusia ca viitoare zonă de colonizare, i.at fiind că regimul bolşevic era oricum „pe punctul de a cădea".186

lăzboiul împotriva Uniunii Sovietice era în ultimă instanţă, în iuda unei necesităţi strategice determinate de mersul ostilităţilor, • n război de cucerire.187

Decizia lui Hitler de a ataca s-a bazat însă pe intuiţie. Cercetările ecente arată că ofiţerii Marelui Stat Major nu cunoşteau cu xactitate nici forţa adversarului, nici poziţiile sale. O apreciere la ece a forţei combatante a armatei sovietice nu exista.188

Aşa cum redactorii sovietici au „scurtat" declaraţiile lui Linge i Giinsche cu privire la declanşarea campaniei militare, tot aşa au recut sub tăcere, cu consecvenţă, primele succese ale armatei ,ermane în faţa forţelor ofensive ale URSS. Cu toate că trupele ovietice erau superioare numeric si bine dotate, până la sfârşitul ui 1941 peste 3,8 milioane de soldaţi sovietici au fost luaţi prizonieri e germani.189

Descrieri mai exacte ale mersului războiului si ale acţiunilor ii Hitler în calitate de comandant suprem al armatei se găsesc în osarul Hitler de abia din momentul în care ofensiva germană s-a prit. Reacţiile lui Hitler la înfrângerea suferită în faţa Moscovei : la eşecul blocadei Leningradului sunt redate în mod plastic, însă ; din următoarele relatări se pare că au fost şterse pasaje întregi iferitoare la succesele armatelor germane. Până în momentul Italiei de la Stalingrad, textul pare episodic.

186 Vezi Adolf Hitler, Mein Kampf. Citat aici după ediţia 548-552, iinchen, 1940, pag. 743.

187 Detalii la Hillgruber, Strategie, op. cit., pag. 516-535.

188 Helmut Roewer, fostul şef al serviciului german de informaţii, a ^t primul care a cercetat sistematic activitatea de informaţii dintre anii '39 si 1941 si a ajuns la această concluzie: „Situaţia reală de la care >rnea Hitler era un mixtum compositum din informaţii incorecte ş1 «duzii false." Nicio analiză germană din aceşti ani nu rezistă „unei . rificări serioase". Vezi Roewer, Skrupellos, op. cit., pag. 620.

189 Vezi Hoffmann, Stalins Vernichtungskrieg, op. cit., pag. 98.

Independent însă de interpretările eronate din punctul de

vedere al epocii actuale şi de erorile motivate politic, Dosarul Hitler
reprezintă un portret edificator al dictatorului german. El oferă o
descriere uimitor de detaliată a acţiunilor sale politice si militare.
Se arată foarte limpede absoluta lipsă de scrupule a lui Hitler si
voinţa sa nelimitată de a distruge. Este zguduitor capitolul cu
privire la ultimele zile din buncărul fuhrerului, care demonstrează
efortul lui Hitler de a-si prelungi viaţa până în ultima clipă posibilă, chiar dacă acest lucru
urma să arunce poporul german în dezastru.
Faptul că Dosarul Hitler a fost redactat special pentru dictatorul
Stalin nu-i răpeşte nimic din extraordinara forţă de sugestie.
<""
Un.'
* v ,<'• He
; - . .< .
• < < V' ^

-•al

•l f.S • , >'.

(r r i

J. i
!*

••? '.v, q . ,:• • .- , .<
.v .'îl »*" >•-».','• •« V/l -K.R
X

Biografii

Anexa biografică cuprinde persoane contemporane evenimentelor
relatate în carte si implicate în aceste evenimente, nu însă si
personalităţi istorice ca Frederic al II-lea. Autorii au încercat să-i
uşureze pe cât posibil cititorului de astăzi lectura. Denumirile
oficiale, cum ar fi cele care desemnează apartenenţa anumitor
localităţi la provinciile Prusiei, au fost înlocuite, acolo unde era
cazul, cu o localizare aproximativă (de exemplu, Rinul Inferior, Prusia Orientală sau malul
lacului Starnberg). în cazul localităţilor
care nu sunt însoţite de asemenea precizări este vorba despre oraşe
mai mari (de exemplu, Oberhausen în zona Ruhr, Gorlitz în Silezia, astăzi landul Saxonia). în
măsura în care datele nu au putut fi
cercetate ori au fost cercetate insuficient, în text apare fie un semn
de întrebare, fie o indicaţie incertă (de exemplu, după 1956).
Pentru a evita atribuirile neclare, ne-am adresat unui număr
mare de oficii de stare civilă. Unele oraşe sau oficiul de stare civilă
din Berlin care răspund de fostele teritorii de est ale Reichului
german nu au fost în măsură să furnizeze de fiecare dată
informaţiile dorite, din cauza dotării insuficiente cu calculatoare
şi personal. Anumite comune s-au prevalat de legea privind

protecţia datelor personale, refuzând să furnizeze informaţiile
cerute, însă datele pe care le-am oferit pot fi la rândul lor eronate, de exemplu în cazul persoanelor dispărute şi ulterior declarate
oficial decedate.
Gradele militare sunt menţionate conform formaţiunii
Respective, în cazul în care a fost amintită, de exemplu, intrarea
111 SA sau SS, rangurile corespunzătoare sunt indicate de obicei
fără a se mai menţiona formaţiunea. Menţiunea „reintrare în
Partidul naţional-socialist (NSDAP)", care apare relativ frecvent, Se datorează interzicerii partidului după puciul lui Hitler si
^udendorff eşuat din 1923 si refacerii, care s-a realizat diferit de

la o regiune la alta, a organizaţiei partidului după 1925. Denumirile
contemporane nu sunt puse între ghilimele, chiar dacă din
perspectiva actuală par ciudate sau inofensive.
Având în vedere criteriul uşurinţei lecturii, nu au fost menţionate
toate treptele unor cariere si toate funcţiile. Persoane ca Hermann
oring sau Heinrich Himmler ocupau un număr atât de mare de
funcţii încât enumerarea tuturor posturilor, poziţiilor si funcţiilor
onorifice n-a fost considerată oportună. Din acelaşi motiv n-au
fost menţionate integral toate treptele ierarhice şi însărcinările
militarilor.
Numeroasele lucrări biografice de referinţă despre perioada
regimului naţional-socialist oferă informaţii de încredere în
legătură cu multe persoane. Lucrările de referinţă utilizate sunt
menţionate în lista bibliografică. Pentru completare am apelat la
documentele Institutului pentru Istorie Contemporană, ale fostului
Berlin Document Center (date privind personalul SS si NSDAP) si
ale Arhivei Militare de la Freiburg. Câteva persoane nu au putut fi
identificate cu certitudine din cauza scrierii fonetice, în cazul altora
au existat prea multe variante de nume sau de persoane cu acelaşi
nume. Arhiva de personal a SS conţine de exemplu 17 persoane
cu numele Sander, dintre care mai multe au fost membre ale
Leibstandarte S S „Adolf Hitler".
Ca orice lexicon, si acesta prezintă lacune sau erori pentru care
apelăm la înţelegerea cititorului. Rectificările sunt binevenite şi pot
fi trimise pe adresa historisches.buero@gmx.de; ele vor fi incluse
într-o ediţie revizuită a lucrării.

•no:

ii J b i, •mr- >i :
.-ii jr'qrr
1;
a !>!î:H

Adam, Arthur (* ?, t ?): sergent în
batalionul de informaţii de la cartierul
general al fuhrerului, după atentatul de
[a 20.7.1944 a fost avansat sergent
0iajor.
de Tormes, Jacobo Fitz-James
Stuart Falco Duque de (* 17.10.1878
Madrid, î 24.9.1953 Lausanne): studii
de drept, istorie şi arte frumoase în
Marea Britanie si Madrid, călătorii prin
Europa, America, Africa si Asia, activitate
ştiinţifică si de scriitor, în 1918 devine
membru al Academiei Regale de Istorie
din Madrid, din 1927 este directorul
acesteia, consilier regal, ministru al educaţiei, ministru de stat, de partea lui
Franco în timpul Războiului Civil din
Spania, în 1939 este numit ambasador
la Londra, a făcut eforturi pentru apropierea Spaniei de aliaţi.
Albrecht, Alwin-Broder (* 18.9.1903
St. Peter [Frizia], t 1.5.1945 Berlin):
în 1922 intră în marina germană, în
1926 este numit locotenent, în 1934
căpitan, ofiţerul de legătură al lui Hitler
pentru marina de război, în 1937 căpitan
de corvetă, din iunie 1938 până în iunie
1939 este aghiotant naval al lui Hitler, după o căsătorie considerată nepotrivită
demisionează din serviciul activ la
cererea lui Raeder, este numit de Hitler
aghiotant personal si i se atribuie o funcţie
superioară în conducerea NSKK1, la
1-5.1945 evadează din Cancelaria Reichului
Şi este ucis.
Alfieri, Dino (* 8.6.1886 Bologna, 1 2.1. 1966 Milano): studii de drept, avocat, în 1910
înfiinţează Grupo Nazionalista
Milanese, participă la Primul Război
Mondial, aderă la mişcarea fascistă, în
1921 este ales deputat de Milano, în
1929 subsecretar de stat în Ministerul
de Externe, 1936-1939 ministru pentru
presă şi propagandă, în 1940-1943 este
ambasadorul Italiei la Berlin, din mai
1942 membru al Marelui Consiliu
Fascist, votează la 25.7.1943 pentru
demiterea lui Mussolini, fuge în Elveţia, este condamnat în contumacie de un

tribunal din Repubblica Sociale Italiana, după război activează ca avocat şi scriitor.
Almer, posibil Christine: anticar la
Miinchen.
Alvensleben, Ludolf von (* 17.3.1901
Halle, t 1.4.1970 Santa Roşa de Calamuchita [Argentina]): în 1911 intră în
corpul prusac de cădeţi, în 1912 moşteneşte domeniul Schochwitz dat în arendă, în 1918 este cadet stegar, în 1920 intră
\nfreikorps „Maercker"2, în 1923-1928
este arendaş al unui domeniu din Altmark, în 1929 devine membru NSDAP
(nr. 149345), ocupă diferite funcţii în
regiunea administrativă Halle-Merseburg, între altele inspector de Gau, în
1933-1945 este membru al Parlamentului, în 1934 este preluat de SS din SA
(nr. 177002), Sturmbannfuhrer, 1935/36
Standartenfuhrer de Halle, ulterior şef
al zonelor SS Stuttgart si Schwerin, din
noiembrie 1938 până în ianuarie 1941
aghiotant-şef al Reichsfuhrerului SS
Himmler, de la începutul războiului
ocupă diverse funcţii de comandă în
teritoriile ocupate, în 1940 este numit

1 NSKK National-Sozialistischer Kraftfahrkorps (Unitatea Naţional-Socialistă de Vehicule
Grele), cea mai mică suborganizaţie a NSDAP, de tip paramilitar, (n.tr.)
2 Freikorps erau organizaţii paramilitare înfiinţate după Primul Război Mondial, alcătuite
"in militari întorşi de pe front, traumatizaţi de experienţa războiului şi având greutăţi în a se
?dapta la viaţa civilă din Germania acelor timpuri, marcată de şomaj şi recesiune economică.
'n primii ani de după război, aceste organizaţii au fost folosite de guvern pentru reprimarea
revoltelor comuniste. Dizolvarea oficială afreikorps a început în 1921, unii membri fiind
Preluaţi de forţele armate ale Republicii de la Weimar, alţii refugiindu-se în alte grupuri
Paramilitare, ca de exemplu SA sau SS. Unităţile/retJcorps din timpul Republicii de la Weimar
s-au caracterizat prin violenţă şi agresivitate şi s-au făcut vinovate de asasinate politice.
Numerosi lideri ulteriori ai NSDAP au fost membri ai/reifcorps. (n.tr.)

general de brigadă SS, din octombrie
1941 şef SS şi al poliţiei din sudul Rusiei, respectiv din Ucraina, din 1943 este şef
al SS şi al politiei din zona Grupului de
Armate „A", în 1943 Gruppenfuhrer SS, in 1944/45 şef al zonei SS Elba, arestat
în 1945, fuge cu sprijinul Bisericii Evanghelice în Argentina, unde devine
inspector pentru pescuit, condamnat la
moarte în contumacie de un tribunal
polonez pentru asasinarea a 4.247 de
persoane, în 1964 Judecătoria Miinchen
emite un ordin de arestare pe numele
său, nu a fost extrădat.

Amann, Max (* 24.11.1891 Miinchen, t 29.3.1957 Munchen): comerciant, în 1914-1918 participă la război ca subofiţer, din 1919 activează în biroul de lichidare al Ministerului de Război din Bavaria, în 1919/20 este membru al Societăţii „Thule"1, în 1921 aderă la NSDAP, in 1921-1923 este director economic al partidului, în 1921 director economic al ziarului Volkischer Beobachter, în 1922-1945 director al Grupului Editorial Eher, în 1923 participă la puciul eşuat, detenţie, este eliberat în 1924, în 1925 reintră în NSDAP (nr. 3), în 1932 în SS (nr. 53143), în 1933-1945 este Reichsleiter NSDAP pentru presă, în 1936 Obergruppenfuhrer SS, ocupă diverse funcţii în asociaţii profesionale (între altele preşedinte al Uniunii Editorilor de Presă Germani), în 1945 este arestat, în 1948 condamnat la zece ani de muncă silnică, eliberat în 1953.
Anders, Wladyslaw (* 11.8.1892 Blonie, lângă Varşovia, t 12.5.1970 Londra):

ofiţer de carieră, în 1936 general, capturat de sovietici în 1939, eliberat în 194^ ridică o armată poloneză de voluntari' luptă cu trupa sa de partea aliaţilor îrî Orient, Africa si Italia, în februarie 1945 este numit comandant suprem al trupelor poloneze din Vest, după demobilizare pleacă în exil în Marea Britanie.
Antonescu, Ion (* 2.6.1882 Piteşti [România], t 1.6.1946 închisoarea militară Jilava, de lângă Bucureşti [executat]: militar de carieră, în 1964 locotenent, avansează rapid în carieră în timpul Primului Război Mondial este şef al biroului „Operaţii" din Marele Stat Major Român, în 1919 joacă un rol important în reprimarea Republicii Maghiare a Sovietelor, ulterior ataşat militar la Paris şi la Londra, în 1933 este şef al Marelui Stat Major, în 1934 demisionează, este transferat în calitate de comandant de divizie la Piteşti, în 1937/38 este numit ministru de război, întreţine legături cu Garda de Fier, este arestat, eliberat, exilat, în 1940 devine prim-ministru cu prerogative absolute, alătură România Axei, în 1941 este sprijinit de Hitler în timpul puciului Gărzii de Fier, în 1941 intră în război împotriva Uniunii Sovietice cu scopul recâştigării Basarabiei, este avansat mareşal, în 1942/43 depune eforturi zadarnice pentru încheierea unei păci separate, în 1944 poartă discuţii cu Uniunea Sovietică, este arestat la

23.8.1944 din ordinul regelui şi predat
Uniunii Sovietice, condamnat la moarte
după război de autorităţile comuniste
din România.

1 Thule-Gesellschaft, societate secretă rasistă, înfiinţată în noiembrie 1918 la Miinchen de Rudolf von Sebottendorf ca organizaţie ce reunea diferite uniuni si asociaţii naţionalist germane. Ca societate secretă de extremă dreaptă, reunind tradiţii naţionaliste din perioa de dinainte de Primul Război Mondial si idei rasiste si păgâne, Societatea „Thule" întreţine irelaţii cu cercuri influente ale Bavariei şi sprijinea grupări reacţionare care acţionau împotn structurilor politice ale Republicii de la Weimar. A fost denumită după mitica insulă Thu > Considerată de vechii greci ca fiind tărâmul cel mai nordic, din care cauză această denurn Bvea o semnificaţie mistică pentru adepţii cultelor nordice. Ascensiunea NSDAP a dus în n la disoluţia Societăţii, care a fost desfiinţată oficial în 1937, odată cu toate celelalte organiz secrete si oculte din Reich. (n.tr.)

: soţia scenografului de la Teatrul
de Stat.
yyndt, Wilhelm (* 6.7.1913, 1 22.4.1945
ja Bornersdorf, lângă Pirna [Saxonia]):
intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", pregătire profesională la şcoala de
hotelieri Pasing, din 1943 este valetul
lui Hitler, Hauptscharfuhrer1, decolează
cu un avion Ju 352 al escadrilei fiihrerului
la 22.4.1945 de la Staaken, moare în
urma prăbuşirii avionului; în Dosarul
Hitler i se atribuie în mod eronat gradul
de Hauptsturmfuhrer2 SS.
Asensio, Carlos Cabanillas (* 14.11.1896
Madrid, t 28.4.1970 Spania): urmează
Academia de Infanterie, în 1914 este ofiţer, activ în Corpul din Africa, în 1930-1935
studii la Escuela Superior de Guerra, în 1935 este avansat locotenent-colonel, din nou în
Africa, şef al trupelor din
Tetuân, participă la puciul împotriva
Republicii Spaniole, şef al trupelor de
pe toate fronturile Războiului Civil din
Spania, în 1939 este înalt comisar în
Maroc, în 1942-1945 ministru al armatelor, ulterior director al mai multor
scoli de război, preşedinte al Consiliului
Suprem de Acţiune din Ministerul
Armatelor.
Assmann, Heinz (* 15.8.1904, 1 15.10.1954): în 1922 intră în marina
germană, în 1926 este locotenent, în
1934 este avansat căpitan, în 1937
referent la înaltul Comandament al
Marinei, din octombrie 1937 urmează
Academia de Marină, în 1938 este
numit căpitan de corvetă si ofiţer de stat

major al amiralităţii la Comandamentul
trupurilor de Marină „Est", din noiembrie 1939 este referent la înaltul ComanQarnent al Marinei, din ianuarie până
IIJ martie 1941 însărcinat cu conducerea
Războiului naval pe lângă amiralul
LlitJens (pe nava de luptă Gneisenau), în 1942 este numit căpitan de fregată
si prim-ofiţer al navei de luptă Tirpitz, în 1943 este avansat colonel, din august
1943 face parte din Statul Major al
Conducerii Forţelor Armate („Wehrmacht").
Attolico, Bernardo (* 17.1.1880 Cannetto
[provincia Bari], t 9.2.1942 Roma):
studii de drept, apoi intră în serviciul
diplomatic, în 1920/21 este comisar al
Ligii Naţiunilor pentru Danzig, în 19221927 vicesecretar general al Ligii Naţiunilor, între
1927 şi 1930 este numit ambasador în Brazilia, în 1930 ambasador la
Moscova, în 1935 ambasador la Berlin, rechemat în mai 1940 şi înlocuit cu
Dino Alfieri deoarece a acţionat de la
începutul războiului pentru neparticiparea Italiei la război.
Axmann, Artur (* 18.2.1913 Hagen, 124.10.1996 Berlin): în 1928 înfiinţează
primul grup de Hitlerjugend în cartierul
muncitoresc Wedding din Berlin, este
şef al grupelor şcolare ale Hitlerjugend, din 1931 studii de economie si drept, intră în NSDAÎ?
în 1933 este funcţionar, şef al regiunii Berlin, şef al biroului
social al Conducerii Tineretului din
Reich, din 1939 pe front, în 1940 este
subofiţer, în 1940 şef al Tineretului
NSDAFJ în 1941 pe front ca locotenent, lăsat la vatră după ce a fost rănit, din
februarie 1945 este comandant al Brigăzii
Blindate „Hitlerjugend" din Volkssturm, fuge din Berlin la 2.5.1945, la 15.12.1945
este arestat de trupele americane, eliberat
în 1949 după procedurile de denazificare, reprezentant comeriral, activează în
comerţul Est-Vest (RDG, China), în 1958
este condamnat în Berlinul de Vest la
plata unei amenzi pentru activitatea din
timpul regimului naţional-socialist, lucrează pentru o întreprindere de
construcţii în Gran Canaria, din 1976
la biroul de informaţii al Creditreform.

. ' Grad în ierarhia SS care desemnează comandantul unui „Trupp", echivalent în armată
Atonului, (n.tr.)
Grad din SS echivalent aproximativ gradului de căpitan în armată, (n.tr.)

Baarova, Lida (* 16.11.1914 Praga, t 27.10.2000 Salzburg): actriţă de teatru, obţine primul rol de film la 17 ani
la Praga, încheie un contract cu UFA în
1934, înregistrează succese cu roluri de
femeie temperamentală si exotică (între
altele Barcarole, 1935), în ianuarie

1935 este invitată de Hitler şi Goebbels, care vizitau studiourile, la Cancelaria Reichuluij de atunci întreţine relaţii apropiate cu Goebbels, din 1936 devine amanta acestuia, este demisă în 1938 la cererea lui Hitler, se întoarce la Praga, în 1942 se mută în Italia, joacă preponderent în melodrame şi comedii neimportante, dar lucrează şi cu Federico Fellini (19537 Vitelloni, ['„Trândavii"]), din 1955 se stabileşte în Spania, din 1957 obţine roluri de teatru în Austria si Republica Federală Germania.

Bach-Zelewski, Erich von dem (* 1.3.1899 Lauenburg [Pomerania], t 8.3.1972 Miinchen): în 1914 se înrolează voluntar pe front, în 1916 este numit locotenent, în 1918 şef de companie, în 1919 este membru al unei freikorp, activează în serviciul de apărare a frontierelor în Silezia, intră în „Deutschvolkische Freiheitspartei" (partidul naţionalist german al Libertăţii), apoi în armată, de unde este demis în 1924 pentru activitate !| politică, lucrează ca şofer de taxi şi j administrator de moşie, în 1930 posedă o gospodărie ţărănească proprie, intră în NSDAP (nr.'489101), în 1931 în SS (nr. 9831), Sturmfuhrer, în 1932 este comandant în Standarte SS1 „Ostmark", apoi conducător de Standarte, Oberfuhrer, din octombrie 1932 este şef al zonei SS XII (Frankfurt/Oder), în'l933 general de brigadă, în 1934 şef al zonei SS Nord-Est (Konigsberg), Gruppenfuhrer, |în 1936 şef al centralei poliţiei Konigsberg, după o mustrare disciplinară devine şef al zonei SS Sud-Est (Breslau), în 1938 este numit superior al SS şi al

poliţiei2, din 1938 simultan si în regiune administrativă a sudeţilor, în 194} est* avansat general-locotenent în politj ^ din noiembrie 1941 este " penfiihrer S S şi general de poliţie, din 1941 HSSPF în regiunea Rusia-Centru în 1942 este numit împuternicit specjai pentru „combaterea bandelor", în 1943 şef al „unităţilor de combatere a bandelor", în 1944 general al Waffen SS, din octombrie 1944 general la comanda Grupului de Corpuri de Armată „Von dem Bach", a condus reprimarea revoltei de la Varşovia, din noiembrie 1944 este şef al Corpului XIV Armată SS, din ianuarie 1945 şef al Corpului X Armată SS, din februarie 1945 şef al Corpului „Oder", arestat în 1945*, în 1946 este martor al acuzării în procesul marilor criminali de război, eliberat în 1950, condamnat în 1951 de o comisie de

denazificare la zece ani de închisoare, eliberat, arestat din nou în 1958, acuzat în repetate rânduri şi condamnat la închisoare pe viaţă în 1962 la Miinchen pentru ordinul de asasinare a şase comunişti, a murit în spitalul penitenciarului.
Backe, Herbert (* 1.5.1896 Batumi [Gruzia, Rusia], t 6.4.1947 Niirnberg [sinucidere]): urmează gimnaziul la Tbilisi, este internat în lagăr în 1914, în 1918 fuge în Germania, lucrează ca lăcătuş şi contabil, urmează studii de agronomie, în 1923 obţine diploma de agronom, este arendaş de moşie, îo 1922 intră în SA, în 1932 'devine membru al Parlamentului Prusiei, funcţionar NSDAP; funcţionar de stat, în octombrie 1933 este numit secretar de stat în Ministerul Alimentaţiei şi Agriculturii, în 1942 este însărcinat cu conducerea ministerului după eliminarea lui Waltef Darre, în 1944 este numit ministru al alimentaţiei şi agriculturii, Obergruppenfiihrei- SS, ministru al alimentaţie' în cabinetul Db'nitz, acuzat în „procesul Wilhelmstrasse".

1 Standarte, subunitate a SS corespunzătoare regimentului din armată, (n.tr.) . .
2 HSSPF (Hohrere SS und Polizeifuhrer), funcţie creată cu scopul unificării SS şi a poliţ16 sub comanda directă a Iui Heinrich Himmler. (n.tr.)

padoglio, Pietro (* 18.9.1871 Grazzano Monferrato [provinciaAsti], 11.11.1956 grazzano Monferrato [azi G. Badoglio]): [ţiilitar de carieră, urmează Academia Militară din Torino, Şcoala de Ingineri de Artilerie, pe front în Eritreea, din 1899 se pregăteşte pentru activitatea de ofiţer de mare stat major, pe front în Libia şi în timpul Primului Război Mondial, în 1917 este numit şef al Marelui Stat Major al Armatei Italiene, în 1918 general de armată, în 1919-1949 senator, în 1921 se retrage din funcţia de şef al Marelui Stat Major, are misiuni diplomatice în România, SUAş.a.,în 1925 reconciliere cu Mussolini, din nou şef al Marelui Stat Major, planifică războaiele din Libia si Abisinia, în 1926 este avansat mareşal, este înnobilat în 1928, în 1939'se

pronunţă împotriva intrării în război de
partea Germaniei, în 1940 demisionează
după înfrângerea armatei italiene în
Grecia, regele Victor Emanuel al III-lea
îl numeşte în 1943 prim-ministru, ulterior
şef al unei coaliţii antifasciste care a
negociat cu trupele americane armistiţiul
şi a declarat război Germaniei, se retrage
în 1947.
Bărenfănger, Erich (* 12.1.1915 Menden
[Sauerland], t 2.5.1945 Berlin [sinucidere]): urmează şcoala comercială, în
1935/36 se înrolează în unităţile de
muncă voluntară, în 1936 intră în
armată, pe care o părăseşte în 1937 ca
subofiţer, lucrează ca angajat în comerţ, este reactivat în 1939 locotenent, în
1941 este avansat locotenent-colonel, în 1942 căpitan şi şef de companie, în
1943 maior, comandant de regiment în
Divizia 50 Infanterie, în ianuarie 1944
este locotenent-colonel şi inspector al
Reichului pentru încorporare, din februarie 1945 este comandant al segmentului de apărare A
din Berlin, la 20.4.1945
este avansat cu eludarea gradului de
colonel în gradul de general-maior, la
1-5.1945 fuge din buncăr si se sinucide
'n staţia de metrou Prenzlauer Berg.
fcarra y Camer, Alfonso (* ?, t ?):
colonel, ataşat militar la Varşovia, în

1935 este transferat la Ministerul de
Război, ulterior va fi, ataşat militar la
Londra. A"Bastians, Hans (* 2.11.1894,114.6.1940):
mecanic şi şofer de camion, între 1914
şi 1919 este cercetat penal de mai multe
ori, condamnat pentru jaf, falsificare de
documente, delapidare s.a., în 1931
intră în NSDAP (nr. 504982) şi în SS
(nr. 8363), în 1933 este Untersturnfimrer, în 1934 Obersturmfuhrer în statul major al
Reichsfuhrerului SS; şoferul lui
Himmler, s-a împuşcat din greşeală cu
o mitralieră în cartierul general al
fuhrerului „Wolfsschlucht".
Baumbach, Werner (* 27.12.1916 Cloppenburg, 120.10.1953 deasupra oraşului
Rio de la Plata [Argentina]): ofiţer în
aviaţia militară, cel mai bun pilot german
de bombardiere în cel de-al Doilea
Război Mondial, pentru scurt timp a fost
pilotul lui Albert Speer, în 1944 este
avansat colonel, comandor al Escadrilei
200, răspunde de piloţii germani de
sacrificiu, la începutul anului 1945

protestează, într-o scrisoare adresată lui Goring, împotriva continuării inutile a războiului si demisionează, în 1945 participă la predarea oraşului Hamburg, este luat prizonier de britanici, eliberat în 1948, din 1949 este consilier militar în Argentina, îşi pierde viaţa în timpul unui zbor de încercare.

Baur, Hans (* 19.6.1897 Ampfing/Muhldorf pe Inn, 117.2.1993 Neuwiddersberg, lângă Herrsching, pe malul lacului Ammer [Bavaria]): pregătire comericală, în 1915 se înrolează voluntar, din 1916 este aviator, sergent-major, în 1919/20 se înrolează înfreikorps „Epp", din 1920 lucrează la poşta aeriană bavareză, ulterior la traficul aerian Junkers, din 1926 la Lufthansa, în 1932 este pilotul lui Hitler în campania electorală, în 1933 însărcinat cu alcătuirea unei escadrile a guvernului, în octombrie 1933 este numit Standartenfuhrer SS, în 1934 Oberfuhrer în Serviciul de Securitate al Reichului, 1944 general

de brigadă, 1945 Gruppenfuhrer în Waffen S S, general-locotenent de politie, fuge din Cancelaria Reichului la 1.5.1945, este luat prizonier de sovietici, eliberat în 1955.

Beck, Ludwig (* 29.6.1880 Biebrich, lângă Wiesbaden, t 20.7.1944 Berlin [asasinat]): în 1898 cadet stegar, în 1899 locotenent, urmează Şcoala de Artilerie şi Inginerie, între 1908 si 1911 Academia de Război, în 1912 este numit la Marele Stat Major, în 1913 este avansat căpitan, din 1914 activează în Marele Stat Major al Grupării de Armate „Prinţul moştenitor Wilhelm von Preussen", este preluat de armata reorganizată după război, continuă activitatea de mare stat major, în 1922 în Marele Stat Major al Diviziei 6, în 1923 este avansat locotenent-colonel, în 1929 comandant al Regimentului 5 Artilerie, în 1931 este avansat general-maior, în 1933 şef al biroului „Trupe" din Ministerul Apărării, în 1935 şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, încearcă să influenţeze cursul politicii, în 1938 este general de artilerie, în martie-apri!ie va fi pentru scurt timp comandant suprem Vest, în 1938 cere demisia colectivă a generalilor pentru a reduce riscul izbucnirii războiului, îşi dă demisia pin funcţia de general-colonel, face nane din diverse cercuri ale rezistenţei, ,;ste propus ca şef de stat după lovitura de stat plănuită, încearcă să se sinucidă

a 20.7.1944 şi este împuşcat din
prdinul lui Fromm de către un subofiţer.
ledford, Williams Sackville Russel
lastings, 12* Duke of (* 21.12.1888, 9.10.1953 [accident de vânătoare]):
tudii la Oxford, Maşter of Arts, intră
n Royal Army, participă la Primul
\azboi Mondial, locotenent, moştenitor
îl mai multor baronii (între altele
Itreatham, Thornhaugh), în 1940
levine 12th Duke of Bedford, activitate
e ornitolog, în timpul celui de-al
loilea Război Mondial se află sub obsrvatia serviciului britanic de informaţii
iterne MI 5 din cauza contactelor cu
iplomati şi politicieni germani. ..

DOSARUL Hnu:„
Behrens, Manja (* 11.4.1914 Dresda
t 18.1.2003 Dresda): actriţă, din 1935
până în 1954 joacă la Teatrul de Stat
din Dresda, obţine roluri în filme pro
duse de UFA (1936 Susanna im Bade
[„Susanna în baie"] ş.a.), este amanta
lui Martin Bormann în timpul cehii
de-al Doilea Război Mondial, invitată
uneori la Berghof, după 1945 începe o
carieră la DEFA, în filme de Wolfgano
Staudte şi Konrad Wolf (1958 Sonnensucher [„Căutătorii soarelui"]), în 1952
joacă la teatrul de pe Schiffbauerdarnm
(Ansamblul din Berlin), în 1953-1967
la Teatrul Poporului din Berlin, apoi la
Teatrul „Maxim Gorki", din 1991 obţine
roluri în Elveţia şi Austria (Burgtheat'er).
Below, Nikolaus von (* 20.9.1907 Jargelin, lângă Greifswald, t 24.7.1983
Detmold): din 1928 este pilot în aviaţia
civilă, în 1929 intră în armată, în 1932
este numit locotenent, în 1933 trece în
aviaţia militară, în 1935 la Escadrila
„Doberitz", în 1936 este avansat căpitan
de escadrilă într-o escadrilă de vânătoare, în 1937 este căpitan şi aghiotant pentru
aviaţia militară pe lângă Hitler, în 1941
este avansat maior, în 1943 locotenent-colonel, în 1944 colonel, arestat
în 1945 de armata britanică, eliberat
în 1948.
Benes, Edvard (* 28.5.1884 Kozlany, lângă Pilsen, t 3.9.1948 Sezimovo Usti, lângă Tabor):
studii de economie la Praga, Paris, Londra, Berlin, în 1909 este profesor
de economie naţională la Academia
Comercială din Praga, se implică în eforturile de creare a unui stat cehoslovac, caută
apropierea de Franţa şi de Uniunea
Sovietică (în 1935 iniţiază Pactul de
asistenţă), în 1935 devine preşedinte

al ţării,' demisionează după încheierea
Tratatului de la Miinchen, devine profesor
la Chicago, în 1939 creează un Comitet
Naţional Cehoslovac la Paris, în 1940
este preşedinte al guvernului în exil
Londra, 'în 1945 preşedintele statului
cehoslovac, se opune trecerii la regim11
comunist, demisionează la 7.6.194°

gerger, Heinrich (* ?, t 20.7.1944
lângă Rastenburg [Prusia Orientală]:
stenograf al Parlamentului german, consilier guvernamental, rănit mortal
ţn atentatul împotriva lui Hitler.
Bergeret, Jean-Marie Joseph (* 1895, f 1956): ofiţer în aviaţia militară franceză, în 1938 este avansat colonel, staţionat în Africa de Nord, în 1939 este
şef'al biroului „Operaţii" de la cartierul
general al aviaţiei militare franceze, în
1940 este avansat general de brigadă, este cosemnatar al armistiţiului francez
de la 21.6.1940, din septembrie 1940
până în aprilie 1942 este ministru al
aviaţiei, în 1942 este avansat general
de divizie, din aprilie 1942 până în
noiembrie 1942 este inspector al apărării
antiaeriene, din noiembrie 1942 până
în martie 1943 înalt comisar, şef al
administraţiei militare si civile în Africa
de Nord franceză, în octombrie 1944
este arestat si condamnat la detenţie
pentru colaboraţionism.
Bergmiiller, Johann, „Hans" (* 10.5.1894
Gunzenheim [Bavaria], t ?): între 1914
şi 1918 luptă pe front, în 1919 intră în
poliţie, este sergent major la departamentul criminalistică, ulterior secretar criminalist, în
1933 este cooptat în statul
major al Reichsfuhrerului SS (comandamentul criminalist), transferat în
comandoul de escortă al fuhrerului, în
1934 intră în SS (nr. 249997), în 1934
este Untersturmfiihrer, în 1937 intră în
NSDAP (nr. 4053966), în 1938 este
Obersturmfuhrer, în 1940 condamnat
de Tribunalul Poliţienesc Miinchen la
trei ani de închisoare, pentru nesupunere
Şi ultragiu, în urma unor excese în stare
Qe ebrietate, executarea pedepsei este
suspendată, serviciu pe front în unităţile

Waffen SS din Franţa şi în campania din
Rusia, în 1941 exclus'din NSDAP şi din
bs> graţiat de Himmler în 1942 şi'rein£grat în SS cu gradul de Untersturrnfuhrer, ,ln 1942
face parte din nou din comanr°ulde escortă al lui Hitler, în 1943 este
ersturmfuhrer şi, cu acordul lui Hitler, "iisar criminalist, în iunie 1944 este

reintegrat în NSDAP şi avansat în gradul
de Hauptsturmfuhrer SS, însărcinat după
20.7.1944 cu anchetarea complotiştilor, fuge din Cancelaria Reichului la l .5.1945, este luat
prizonier de sovietici si eliberat
în 1949.
Bernadotte af Wisborg, Folke conte
(* 2.1.1895 Stockholm, 117.9.1948 Ierusalim [asasinat]): nepot al lui Gustav al
V-lea, regele Suediei, în 1918 este
locotenent, în 1923 este avansat căpitan
de cavalerie, şeful cu încartiruirea al
cartierului general al regimentului, din
1928 (după căsătoria cu fiica unui industriaş american) activează în industrie, este însărcinat
cu diverse misiuni diplomatice, în 1943 este vicepreşedinte al
Crucii Roşii Suedeze, negociază în
aprilie 1945 la Liibeck cu Himmler, în
1946 este preşedinte al Crucii Roşii
Suedeze, în 1948 negociator ONU în
conflictul din Palestina, asasinat de
sionişti extremişti după obţinerea armistiţiului.
Best, Sigismund Payne (* 14.4.1885, T 21.9.1978): importator în Olanda, „captain" al filialei
Z a MI 6, răpit la
9.11.1939 de Serviciul de Securitate
german (SD) (aşa-numitul „incident
Venlo"), este anchetat îndelung de SD şi
Gestapo, rămâne în detenţie în Germania
până în 1945, după război nu a mai fost
activat.
Betz, Georg (* 15.6.1903 Kolbermoor, lângă Rosenheim [Bavaria], 12.5.1945
Berlin): electrician, pregătire la Lufthansa
pentru activitatea de căpitan de zbor, din 1932 este pilot de cursă lungă, în
1935 Untersturmfiihrer SS în statul
major al Reichsfuhrerului SS, transferat
la escadrila guvernamentală, pilot
secund al lui Hitler, în 1944 Obersturmbannfuhrer, este ucis în timpul evadării
din buncăr.
Blaschke, Hugo (* 14.11.1881 Neustadt
în Prusia Occidentală, t 6.12.1959
Niirnberg): studii de stomatologie la
Philadelphia si Londra, specializare în

irurgie maxilo-facială, din 1911 deţine
i cabinet propriu la Berlin, în timpul

imului Război Mondial este stomatolog
ilitar în Frankfurt/Oder, stomatologul
i Hermann Goring, din 1933 al lui
iolf Hitler, în 1931 aderă la NSDAP, 1935 la SS, este numit profesor, în
'43 stomatolog principal în statul
ajor al Reichsfuhrerului SS, este avansat
neral de brigadă SS şi general-maior
Waffen SS, în 1946 internat în lagăr, iberat în 1948, până la pensionare a
st stomatolog la Niirnberg.
omberg, Werner von (* 2.9.1878 Starrd [Pomerania], 114.3.1945 Niiniberg):
det, în 1897 locotenent, în 1905-1908
mează Academia de Război, diferite
tivităţi de stat major, în 1911 este
•ansat căpitan, în 1914 este ofiţer al
iei divizii de rezervă, în 1917/18
iţer I de mare stat major în Armata 7, 1919/20 este referent în Ministerul
cărării, apoi în Marele Stat Major al
igăzii „Doberitz", respectiv Brigada
) Armată, în 1921-1934 este şef al
atului Major al Diviziei 5 si al Comanimentului Teritorial V, în 1935 este
'ansat colonel şi şef al departamentului
• pregătire din Ministerul Apărării, în
'27-1929 este şef al biroului „Trupe"
n Ministerul Apărării, în 1929-1933
imandant al Diviziei l şi comandant
Comandamentul Teritorial l (Prusia
rientală), în 1933 este avansat general
' infanterie şi numit ministru al aparii, semnează declaraţia de loialitate
ţa de Hitler, din 1935 este ministru
: război si comandant suprem al
rţelor armate, în 1936 este avansat
Idmareşal, demis în 1938 din funcţia
• ministru şi exclus din armată din
uza căsătoriei cu o fostă prostituată
lartorii căsătoriei au fost Goring şi
itler), în 1945 este internat în lagăr
: aliaţi, decedează în penitenciarul
ibunalului de la Niirnberg.
sck, Fedor von (* 3.12.1880 Kiistrin
': Oder, t 3.5.1945 Lensahn [Ostholîin]): cadet, în 1898 este locotenent, 1910 transferat la
Marele Stat Major, în 1914-1918 comandant de batalion
si ofiţer de mare stat major, în 1916 este
ofiţer I a în Divizia 200 Infanterie, în
1917 ofiţer I a în Gruparea de Armate
„Prinţul moştenitor Wilhelm von Preussen", preluat apoi de armata reorganizată
după război, ocupă în continuare funcţii
înalte în statul major, în 1920 este şef
al Marelui Stat Major din Comandamentul
Teritorial III, locotenent-colonel, în
1925 este avansat colonel, în 1926

comandant al Regimentului 4 Infanterie, în 1929 este avansat general-maior în Ministerul Apărării, în 1931 general-locotenent, în 1932 comandant al Diviziei 2 şi al Comandamentului Teritorial II, în 1935 este avansat general de infanterie şi comandant suprem al Comandamentului de Grup III (Dresda), în 1938 este comandant suprem al Armatei 8 (invazia în Austria), general-colonel, în 1939 comandant suprem al Grupului de
Armate „Nord" (campania din Polonia), apoi al Grupului de Armate „B" (campania din Franţa), în 1940 este avansat feldmareşal, până în decembrie 1941 este şef al Grupului de Armate „Centru", din ianuarie 1942 până în iulie 1942 este şef al Grupului de Armate „Sud", transferat în 1942 în rezerva fiihrerului, se pune la dispoziţia guvernului Donitz în 1945, îşi pierde viaţa în timpul unui atac aerian.
Bodenschatz, KarlHeinrich (* 10.2.1890 Rehau [FranconiaSuperioară], 125.8.1979 Erlangen): în 1910 cadet stegar în armata bavareză, în 1912 locotenent, în timpul Primului Război Mondial este şef de companie, apoi în 1916 trece la unitatea aeriană, în 1917 devine aghiotant în Escadrila de Vânătoare „Richthofen", în 1919 este preluat de armată, însărcinat cu diverse misiuni de infanterie, în 1932 este avansat maior, în 1933 şef al biroului „Apărare Antiaeriană" din Ministerul Apărării, în septembrie 1933 trece la aviaţia militară, este aghiotant-sef a' comandantului suprem al aviaţiei militare (Goring), în 1934 este avansat locotenent-colonel, în 1935/36 este aghiotant

al lui Hitler pentru aviaţia militară, în 1936 este avansat colonel şi şef al biroului de stat major din Ministerul Aviaţiei, 1937 şef al cabinetului ministerial, în 1938 este avansat general-maior, în 1938/39 este numit ofiţer de legătură la cartierul general al fuhrerului, în 1941 este avansat general de aviaţie, grav rănit la 20.7.1944, inapt pentru serviciul activ, între 1945 şi 1947 se aflã în prizonierat, este martor al apărării pentru Goring în procesul marilor criminali de război.
Boehm-Tettelbach, Karl (* 1910 în SUA, t după 1981): în 1915 se întoarce cu familia în Germania, în 1931 intră în a armată, urmează cursuri de pilotaj în j centrul de zbor al armatei de la Lipezk

(Uniunea Sovietică), în 1934 este avansat j locotenent-colonel, examen de translator de limba engleză, ulterior si de limbile franceză si rusă, în 1935 este instructor la Şcoala de Piloţi de Vânătoare Schleissheim, după un accident de avion este numit aghiotant pentru aviaţie pe lângă ministrul de război von Blomberg, în 1939 este ofiţer de mare stat major la Comandamentul Regional de Aviaţie IV din Dresda, din noiembrie 1939 ofiţer I c în Statul Major al Corpului V Aerian, după campania din Franţa activează pentru biroul „Străinătate/Contrainformaţii", în timpul campaniei din Rusia se află din nou la Corpul V Aerian, din mai 1942 ofiţer I a în Statul Major al Comandamentului Aviaţiei „Centru" (Berlin), între august 1943 şi iunie 1944 este comandor al Escadrilei 26 Bombardiere, în septembrie-octombrie 1944 este comandant al scolii de şefi de unitate din comandamentul piloţilor de vânătoare, este avansat locotenent-colonel, transferat la biroul „Operaţii" al şefului adjunct al Statului Major Operaţional al înaltului Comandament al Forţelor Armate, activează în Statul Major al Conducerii Wehrmachtului, participă la 8.5.1945 la tratativele de capitulare din Berlin-Karlshorst, este arestat împreună CU guvernul Donitz la 23.5.1945, în

decembrie 1945 evadează dintr-un lagăr de prizonieri de război, în 1946 este angajat al armatei americane la Wurzburg, în 1951 se mută în SUA, activează în departamentul de antrenamente al Panamerican Airways, în 1957 obţine Dispatcher License, din 1959 până în anii '70 este directorul aeroportului PanAm din Niirnberg.

Bohle, Ernst-Wilhelm (* 28.7.1903 Bradford [Anglia], t 9.11.1960 Diisseldorf): urmează şcoala în Africa de Sud, apoi studiile în Germania, în 1923 este comerciant, îşi desfăşoară activitatea în cadrul mai multor firme britanice şi americane din Germania (Chrysler, Hamburg ş.a.), din 1930 este importator, în 1932'intră în NSDAP (nr. 999185), în 1933 este şef de departament în conducerea NSDAP, între 1933 şi 1945 este membru al Parlamentului, între 1934 si 1945 Gauleiter şi şef al organizaţiei pentru străinătate a NSDAP, secretar de stat în Ministerul de Externe, în 1936 intră în SS ca general de brigadă (nr. 276915), în 1943 este Obergruppenfuhrer SS, în 1945 este luat prizonier de americani, martor în procesul marilor

criminali de război de la Niirnberg, acuzat în „procesul Wilhelmstrasse" şi
condamnat la cinci ani de închisoare, eliberat în 1949, se stabileşte apoi ca
om de afaceri la Hamburg.
Boldt, Gerhard (* 1918, t ?): în 1937
intră în cavalerie, este locotenent-colonel
în rezervă şi şef de escadron în secţia
de informaţii a Diviziei 158, în 1943
este avansat căpitan de cavalerie, activează
în departamentul Armate Străine Est, în 1944 ofiţer cu însărcinări speciale pe
lângă Guderian, şeful Marelui Stat Major, după demiterea acestuia este numit ofiţer
de ordonanţă al succesorului lui Guderian, Krebs, după 1945 lucrează pentru
Organizaţia „Gehlen", ulterior pentru
Serviciul Federal de Informaţii.
Borgmann, Heinrich (* 15.8.1912, t aprilie 1945 Berlin): în 1932 intră în armată, în 1935 este
locotenent, în 1940 este

• ansat locotenent-colonel, apoi căpitan
:omandant de batalion în Regimentul
Infanterie, la sfârşitul lui 1942 este
ansat maior în Divizia 3 de Front a
iaţiei militare, în ianuarie 1943 este
'. ţer de stat major I b în Divizia 327
'ânterie, din iunie 1943 ofiţer I a în
irele Stat Major al Diviziei 94 Infanie, în septembrie 1943 este transferat
cadrul corpului de aghiotanti militari
lui Hitler, din octombrie 1943 este
liotant militar al lui Hitler, rănit în
intatul din 20.7.1944, în 1945 se
sarce la cartierul general al fuhrerului, e avansat locotenent-colonel, din
rtie 1945 este şef al unei divizii de
leţi a Armatei 12, ucis în luptele din
-lin.
-mann, Albert (* 2.9.1902 Halberstadt, .4.1989 Miinchen): fratele lui Martin
-mann, după bacalaureat urmează
dii economice, din 1922 este funciar bancar, în 1927 intră în NSDAP
i SA, în 1929-1931 este şef regional
4itlerjugend în Turingia, în 1931
iert pentru Casa de Ajutor a NSDAP, octombrie 1931 activează în
celaria privată a fuhrerului, în 1933iS este şeful cancelariei private a lui
Ier, în 1933 Sturrnbannfuhrer SA, în
4 aghiotant al lui Hitler, în 1938 este
nsat general de brigadă NSKK şi
iotantîn statul major personal al lui
er, în acelaşi timp ocupă o funcţie

erioară în conducerea NSDAP, în
O este numit Gruppenfuhrer1 NSKK, 21.4.1945 pleacă din Berlin cu
mul în Obersalzberg, apoi lucrează
luncitor agricol în Bavaria sub nume
(Roth), se predă în aprilie 1949, internat în lagăr, eliberat în octombrie
9, se stabileşte în sudul Germaniei.
mann, Gerda, născută Buch
3.10.1909 Konstanz, t 23.3.1946

Meran [Tiroi]): fiica lui Walter Buch
judecător suprem al NSDAP, din 1923
se pregăteşte pentru a fi educatoare, în
1929 se căsătoreşte cu Martin Bormann
(martorii cununiei sunt Hitler şi Hess)
au nouă copii, dintre care au murit doi, după distrugerea proprietăţii lui Bormann din
Obersalzberg la 26.4.1945
fuge în Tirol, moare de cancer uterin.
Bormann, Martin (* 17.6.1900 Halberstadt, t 2.5.1945 Berlin [sinucidere]):
în 1918/19 este tunar, după demobilizare
fermier, membru alfreikorps „Rossbach", în 1922/23 membru al,.Deutschvolkische
Freiheitspartei", în 1923 participă la un
asasinat politic, în 1924 este condamnat
la un an de închisoare, în 1925 intră în
Frontbann2, în 1927 în NSDAP (nr. 60508), şef de regiune şi director economic
regional al NSDAP în Turingia, în 1928
se transferă în statul major al şefului
SA, în 1930 în conducerea centrală a
NSDAP, este numit şef al Casei de Ajutor
a NSDAP, în 193 i este Standartenfuhrer SA, între 1933 şi 1945 este
membru al Parlamentului, din iulie
1933 este şef de stat major la biroul
adjunctului fuhrerului, din octombrie
1933 deţine rangul de Reichsleiter, este
omul de legătură între Hess si Hitler, răspunde de amenajarea reşedinţei din
Obersalzberg, în 1937 trece 'în SS
(nr. 278267), este Gruppenfuhrer SS, din 1938 face parte din statul major
personal al lui Hitler, la 12.5.1941 este
numit şeful cancelariei de partid a
NSDAP,'în 1944 ministru de stat fără
portofoliu, la 1.5.1945 încearcă să
evadeze din Cancelaria Rcichului, este
condamnat în 1946 în contumacie ca
mare criminal de război, declarat mort
de un tribunal în 1954.
Bornholdt, Hermann (* 30.3.1908 în
Boningstedt [Holstein], 11.8.1976 Ham
1 Comandant al unei subunităţi a organizaţiei paramilitare NSKK. (n.tr.)
1 Frontbann, organizaţie care a cuprins membri ai SA, aflată într-un proces de dizolvare
i npul detenţiei lui Adolf Hitler; înfiinţată de Rohm si de contele Helldorf în august 1924, stă
structură de tip militar era menită să ofere o formă de organizare membrilor SA

rientaţi în condiţiile în care formaţiunile de sorginte naţional-socialistă se aflau m
. litate. (n.tr.)

burg): fermier, în 1929 intră în NSDAP
(nr. 125342), în 1931 în SS (nr. 10992), în 1933 în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", membru în comandoul de escortă
al fuhrerului, în 1939 Untersturmfiihrer, în 1942 Obersturmfuhrer, în
1944 Hauptsturmfuhrer.

Brandt, Anni, născută Rehborn
(* 25.8.1904 Langenberg, lângă Bochum, t ?): în 1923 şi 1924 este campioană naţională la înot (100 de metri liber şi
100 de metri spate), înregistrează şi alte
succese până în 1929, între altele obţine
medalia de bronz la Campionatele
Europene din 1927, întreţine relaţii de
prietenie cu Adolf Hitler din 1925, este
operată în 1931 de Karl Brandt după
un accident sportiv, se logodeşte cu el
în 1932, i l-a prezentat pe Brandt lui
Hitler în 1933, în 1934 se căsătoreşte
cu Brandt (martori la cununie sunt
Hitler şi Goring), face parte până în
1945 din anturajul apropiat lui Hitler, după sfârşitul războiului se stabileşte
în nordul Germaniei.

Brandt, Heinz (* 11.3.1907 Berlin-Charlottenburg, t 22.7.1944 Rastenburg
[Prusia Orientală]): în 1925 intră în
armată, în 1928 este locotenent, între
1932 şi 1936 urmează Şcoala de
Cavalerie din Hanovra, participă la
Jocurile Olimpice de la Berlin (echitaţie), în 1936 este căpitan de cavalerie, între
1936 şi 1938 urmează Academia de
Război, în 1938 este numit ofiţer de mare
stat major în Divizia 25, în 1940 ofiţer I a
în Marele Stat Major al Diviziei 297
Infanterie, este avansat maior, transferat
la biroul „Operaţii" din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, în 1942 este
avansat locotenent-colonel, în 1943
colonel, este grav rănit în atentatul din
20.7.1944 împotriva lui Hitler, decedează
în infirmeria de la Rastenburg, avansat
Post-mortem general-maior.

Brandt, Karl (* 8.1.1904 Miihlhausen
[Alsacia], t 2.6.1948 Landsberg pe Lech
[executat]): studii de medicină, în 1928

obţine doctoratul în ştiinţe medicale, se

specializează în chirurgie la clinica
Bergmannsheil din Bochum, în 1932
intră în NSDAP (nr. 1009617), în 1933
se transferă la Clinica Universitară de
Chirurgie de pe Ziegelstrasse din Berlin, în 1934 intră în SS, este Unterscharfuhrer, medic în comandoul de escortă al lui
Hitler, în 1937 Sturmbannfuhrer în
Statul Major al Conducerii SS, medic
principal la clinica de chirurgie, în 1939
pe front în Leibstandarte SS „Adolf
Hitler", după întoarcerea din campania
poloneză este însărcinat cu derularea
programului de asasinare a bolnavilor
psihici („programul de eutanasiere"), în
1940 este numit profesor universitar, transferat pe lângă Hitler pe toată
durata războiului, împuternicit general
al lui Hitler în domeniul sănătăţii, în
1942 este numit coordonator al sistemului de sănătate militar si civil, în 1943
este comisar general pentru sistemul
sanitar si de sănătate, beneficiază de
împuterniciri speciale pentru cercetarea
medicală (iniţiator al experimentelor pe
oameni în lagărele de concentrare), în
1944 este numit comisar al Reichului
pentru sistemul sanitar si de sănătate, membru al consiliului de cercetare al Reichului, Gruppenfuhrer SS si general-locotenent în Waffen SS, este demis
din postul de medic ocupat în
comandoul de escortă al lui Hitler în
urma unor conflicte iscate de tratarea
lui Hitler de către Morell, arestat la
16.4.1945 din ordinul lui Hitler de către
SS pentru că-si scosese fără autorizaţie
soţia şi copilul din Berlin, este condamnat
la moarte la 17.4, închis, eliberat la
3.5.1945 la Flensburg, arestat la 23.5
împreună cu guvernul Donitz, condamnat
la moarte în 1947 în procesul medicilor
de la Niirnberg.
Brauchitsch, Walther von (* 4.10.1881
Berlin, 118.10.1948 Hamburg): cadet, în 1900 este locotenent, în 1909-1912
urmează Academia de Război, în 1913
este avansat căpitan, transferat la
Marele Stat Major, în timpul Primului

:boi Mondial este însărcinat cu
:rse misiuni, în 1919/20 activează

>ficii de lichidare, este preluat de
iată reorganizată după război, în
2 intră în Ministerul Apărării, din
5 însărcinări în cadrul trupelor, este
nsat locotenent-colonel, în 1927 şef
itatului Major al Diviziei 6 şi al
landamentului Militar VI, în 1929
numit şef de departament în Minisil Apărării, în 1931 este avansat
îral-maior, în 1932 este numit inspecde artilerie, în 1933 comandant al
ziei l Infanterie şi al Comandameni Militar I, este avansat general-loco:nt, în 1935 general de artilerie, :ral comandant al Corpului I Armată, 937 este comandant suprem al
i landamentului de Grup 4, în febru- 1938 este avansat general-colonel, nit comandant suprem al armatei de
.t, în 1940 este avansat feldmareşal, 5 ofensiva eşuată de la Moscova este
ut la 19.12.1941 în rezerva fuhrerului, • 1946 este prizonier de război la
t mici.
ier, Curt (* 24.4.1889 Bresîau, >.1969 Wiesbaden): studii de drept, or, participă la război, în 1920 intră
linisterul de Externe, este numit
:onsul la Capetown, ulterior consul
etoria (Africa de Sud), în 1926 este
iferat la Ministerul de Externe din
n, numit în 1928 consilier de lega•n 1930 este consilier de ambasadă
uxelles, în 1931 consilier de ambagradul I, în 1935 intră în NSDAP
2553264), în 1937 este însărcinat
ial al Ministerului de Externe, din
mbrie 1939 ambasador gradul î la
, în 1940 intră în armată, la sfârşitul
ui 1940 părăseşte serviciul
omatic.
Braun, Eva, căsătorită Hitler (* 6.2.1912 Miinchen, t 30.4.1945 Berlin [sinucidere]): urmează şcoala comercială, lucrează ca asistentă într-un cabinet medical particular, ulterior la fotograful Heinrich Hoffmann, îl cunoaşte pe Hitler în 1929, se întâlnesc din când în când începând din 1930, întreţin relaţii mai strânse după moartea lui Ge'li Raubal, în 1932 şi 1935 are tentative de sinucidere, din 1936 este partenera de viaţă a lui Hider, deţine un apartament, respectiv camere proprii la Berghof si la cartierele generale ale fuhrerului, din 7.3.1945 se află permanent la Berlin, la 28.4.1945se căsătoreşte cu Adolf Hitler (martorii cununiei sunt Goebbels şi Martin Bormann), se sinucide împreună cu Hitler.
Braun, Franziska (* 12.12.1885 Geiselhoring, lângă Miinchen, t 13.1.1976 Ruhpolding): casnică, mama Evei, a Margaretei şi a lisei Braun.

Braun, Friedrich Wilhelm, „Fritz"
(* 17.9.1879 Stuttgart, t 22.1.1964
Ruhpolding): tatăl Evei Braun, tâmplar, proiectant de mobilier, profesor la
şcoala de meserii, în 1914 se înrolează
voluntar pe front, mai întâi în unitatea
de schiori, după îmbolnăvire este contabil, în 1919 sergent-major în freikorps
„Oberland", din 1920 este din nou profesor
la şcoala de meserii, în 1921 divorţează
de Franziska Braun, în 1922 se recăsătoreşte cu Franziska Braun, membru în
formaţiunea „Stahlhelm"1, din 1934
în NSKK, în 1937 intră în NSDAP
(nr. 5021670), în 1944 este şeful administraţiei unei infirmerii de rezervă, după
1945 ucenic de tâmplar, apoi şomer.
Braun, lise (* 1909 Miinchen, 128.6.1979
Miinchen): sora mai mare a Evei Braun, 1 Stahlhejj^n (cască de oţel), uniune a soldaţilor
întorşi de pe front, înfiinţată în 1918 de
ui în reze'rvă Franz Seldte la Magdeburg, s-a situat în opoziţie faţă de sistemul politic al
jlicii de la Weimar, promovând o atitudine antidemocratică si marcată de o puternică
Igie după epoca Imperiului; a fost cea mai puternică uniune paramilitară din Germania
Primul Război Mondial, a beneficiat de sprijin din partea armatei si a susţinut necesitatea
•egim dictatorial, precum si a unui război de revanşă, (n.tr.)

l

iducată la internat, asistentă într-un
abinet medical particular, din 1937
iste secretară a lui Albert Speer, demidonează după câteva săptămâni şi se
căsătoreşte, în 1940/41 lucrează ca
practicantă la Deutsche Allgemeine Zeitung, din 1941 este redactor de foileton, divorţează în
1941, se recăsătoreşte, se
mută la Breslau, fuge în 1945 în Obersalzberg, este internată în lagăr pentru
scurt timp, se stabileşte apoi în Ruhpolding, ulterior la Heidelberg şi la Miinchen.
Braun, Margarete, „Gretl", căsătorită
Fegelein (* 31.8.1915 Miinchen, t 10.10.1987 Steingaden [Bavaria]):
sora mai mică a Evei Braun, urmează
liceul, educată la mânăstire, din 1932
este funcţionară la fotograful Hoffmann, din 1943 frecventează Institutul de
Fotografie din Bavaria, dar stă de obicei
la sora ei Eva, se căsătoreşte la 3.6.1944
cu Her-mann Fegelein (martorii cununiei
sunt Himmler şi Martin Bormann), în
1945 se află la Berghof, la 5.5.1945 naşte
o fată la Garmisch, se mută la Munchen, se căsătoreşte în 1954 cu un comerciant
de textile.

Braun, Wernher von (* 23.3.1912 Wirsitz, lângă Posen, t 16.6.1977 Alexandria, lângă Washington): inginer, din 1932 este angajat la departamentul de armament al armatei de uscat (centrul de experimentare Kumrnersdorf), a proiectat rachete cu combustibil lichid, în 1934 dr. ing., în 1937 director tehnic al centrului de experimentare a rachetelor de la Peenemiinde, intră în NSDAP, din 1940 este Sturmbannfuhrer SS, din 1943 se ocupă de producţia rachetelor A4 („arma răzbunării 2"), se mută între altele în regiunea Harz în lagărul de concentrare Dora-Mittelbau, în 1945 fuge în Bavaria, este internat în lagăr de trupele americane, transportat în ŞUA în cadrul operaţiunii „Paperclip", împreună cu alţi colaboratori de rang 'nalt, primeşte cetăţenia americană în ^'55, în 1960 devine director la George C- Marshall Space Flight Center din ""Untsville (Texas), participă la programul spaţial Apollo, în 1970 este şeful departamentului de planificare al NASA.

Briickner, Wilhelm (* 11.12.1884 Baden-Baden, t 18.8.1954 Herbstdorf [Chiemgau]): studii de drept şi economie, în perioada 1914-1918 luptă pe front ca locotenent major, în 1919 intră în freikorps „Epp", în 1920 este tehnicianoperator la Arri-Film Munchen, în 1922 intră în NSDAI> şef de regiment SA la Munchen în timpul puciului lui Hitler, arestat, eliberat în 1924, activitate de funcţionar de asociaţie, instructor de tenis si reprezentant pentru articole sportive, în 1930 reintră în NSDAP (nr. 298623), aghiotant SA pe lângă Hitler, în 1934-1940 aghiotant-sef al lui Hitler, în 1934 este Obergruppenfuhrer SA, între 1936 şi 1945 este membru al Parlamentului, demis din postul de aghiotant-şef în urma unui conflict cu Hitler, intră în armată ca maior, în 1944 este avansat locotenent-colonel, în 1945 colonel, în perioada 1945-1948 este prizonier de război la americani.

Brugmann, Walter (* 2.4.1887 Leipzig, t 26.5.1944): arhitect, în 1912 obţine diploma de inginer, luptă pe front, în 1920 intră în serviciul comunal la Stargard, în 1922 trece la oficiul de construcţii al oraşului Nurnberg, din 1925 este directorul acestuia, între 1928 şi 1940 este arhitect-sef al oraşului şi

referent pentru construcţii înalte, lucrează
mai ales în domeniul planificării urbane, elaborează proiecte proprii de construcţii
sociale şi utilitare, în 1933 intră în NSDAP
(nr. 3181417), în 1934 este însărcinat
de Speer cu conducerea lucrărilor de
construcţie la sediul NSDAR în 1937
obţine titlul de profesor, în 1940 este
arhitectul-şef al reamenajării urbane a
oraşului Berlin si şef al grupului de
arhitecţi ai lui Speer în Rusia.
Buchholz, Heinz (* ?, t după 1945):
stenografia cartierul general al fuhrerului.
Buchs, Herbert (* 20.11.1913 Beuthen
[Oberschlesien], t 19.5.1996 Meckenheim, lângă Bonn): studii de economie, DOSARUL
HITUR

1935 intră în marină, trece la aviaţia
litară, în 1937 este locotenent, în
39 pilot în Escadrila de Luptă 77, în
41 urmează Academia de Război
rian, din 1942 este căpitan în Statul
ijor al Comandamentului Forţelor
riene de pe Don, din martie 1943
cer I a în Marele Stat Major al Corpului
I Aerian, din august 1943 maior în
itul Major al Conducerii Forţelor
riene, ofiţer I a în Marele Stat Major
Corpului I Aerian, este luat prizonier
americani în 1945, după eliberare
rează în comerţ si ca translator, în
>7 intră în armata federală ca maior, e instructor la Academia Aviaţiei
itare, în 1958 este avansat locoteit-colonel, în 1960 colonel, în 1962
: şef de subdepartament în Statul
jor al Conducerii Aviaţiei Militare din
listerui Federal al Apărării, general de
;adă, în 1964 şef de stat major al
latei federale, după reorganizare este
tit şef de stat major în departamentul
elor armate, respectiv şef de stat
or al inspectorului general al armatei
:rale, în 1964 este avansat generalor, în 1967 general-locotenent, met al inspectorului general, în 1971
nţează o agenţie de management
TU sisteme de comunicaţii la distanţă
5S) la însărcinarea NATO, se pensio;ă în 1974.
le, Walter (* 26.10.1894 Heilbronn, '.12.1959 Stuttgart): în 1913 este
:t într-un regiment de infanterie, în
ml Primului Război Mondial este şef
Hnpanie într-un batalion de mortiere, ?19 preluat de armata reorganizată
ă război, diverse însărcinări în

nente de infanterie, în 1924 este
.ferat la departamentul de pregătire
msterului Apărării, în 1926 transferat
hivele Statului, apoi intră în biroul
•raţii" din înaltul Comandament al
iţei de Uscat, în 1930 este şef de
lanie într-un regiment de infanterie, 32 se întoarce la biroul „Operaţii", 36 este avansat
locotenent-colonel
i inandant de batalion, în 1937 ofiţer

I a în Statul Major al Corpului V Armată, în 1938 şef al biroului „Operaţii" din
înaltul Comandament al Armatei de
Uscat (OKH), în 1939 este avansat colonel, în 1940 general-maior, din februarie
1942 este şef al Statului Major de pe
lângă înaltul Comandament al Forţelor
Armate (OKW), în 1944 este avansat
general de infanterie, reprezentant al
biroului „Organizare" al armatei de
uscat pe lângă cartierul general al Fiihrerului, la 1.2.1945 este numit şef al
înarmării forţelor armate.
Bullit, William C. (* 25.1.1891 Philadelphia, t 15.2.1967 Paris): studii de
drept fără absolvire, jurnalist, corespondent de război în timpul Primului Război
Mondial în Europa, după intrarea în
război a SUA este şef al departamentului
secret pentru probleme central-europene
din State Department, în 1919 poartă
negocieri cu Lenin, din 1921 are activitate de consilier politic, ulterior de
scriitor, este rechemat de Roosevelt în
serviciul statului în 1933, primul ambasador american la Moscova, rechemat în
1936 la cererea Uniunii Sovietice (din
cauza„legăturilor cu cercurile troţchiste"), în 1936 este numit ambasador la Paris, rechemat în
1940, însărcinat special în
Orientul Apropiat, activitate în Marine
Department, în 1944 este corespondent
al revistei Life, din august 1944 şef al
războiului psihologic în Marele Stat
Major al lui Charles de Gaulle, din 1949
activitate de scriitor, însărcinat cu
diverse misiuni diplomatice, între altele
în China (1949).
Burgdorf, Wilhelm (* 14.2.1895 Furstenwalde, 12.5.1945 Berlin): în 1914 este
cadet, în 1915 locotenent, este preluat
de armata reorganizată după război, diverse însărcinări militare, în 1930 este
avansat căpitan şi şef de companie, în
1935 maior şi instructor de tactică la
Scoaia de Război din Dresda, în 1937 este
aghiotant în Comandamentul General al
Corpului IX Armată, în 1938 locotenentcolonel, în 1940 este comandantul unui
regiment de infanterie, colonel, în 1942

este avansat general-maior si şef al
departamentului 2 din biroul „Personal"
al armatei de uscat, în acelaşi an devine
şef adjunct al biroului, în 1943 este
avansat general-locotenent, în 1944
general de infanterie, şef al biroului
„Personal" al armatei de uscat, succesor al lui Schmundt în funcţia de aghiotant-şef al lui
Hitler pentru forţele armate.
Busch, Ernst (* 6.7.1885 Essen-Steele, t 17.7.1945 lagărul Aldershot, lângă
Londra): cadet, în 1904 locotenent, i diverse însărcinări militare, în 1912/13
urmează Şcoala de Război „Kassel", în
timpul Primului Război Mondial este şef
de companie si de batalion, căpitan, în
1919 intră înfreikorps „Watter", preluat
după război de armata reorganizată, din 1921 diferite însărcinări de stat
major, în 1925 este avansat maior, intră
în Ministerul Apărării, din 1928 în
Marele Stat Major al Diviziei 2, în 1930
este avansat locotenent-colonel si comandant de batalion, în 1932 colonel şi
comandant al unui regiment de infanterie, în 1935 este avansat general-maior, comandant al
Diviziei 23, în 1938 este
avansat general de infanterie, general
comandant al Corpului VII Armată, în
1940 este avansat general-colonel, comandant suprem al Armatei 16, în
1943 este avansat feldmareşal, din
octombrie 1943 până în iunie 1944 este
şef al Grupului de Armate „Centru", transferat în rezerva fiihrerului, din
20.3.1945 comandant suprem al
Grupului de Armate „Nord-Vest", luat
prizonier de britanici la 23.3.1945, moare în urma unui infarct.
Busse, Theodor (* 15.12.1897 Frankfurt/
Oder,t 21.10.1986 Wallerstein): în 1915
cadet, în 1917 locotenent, pe front
într-un regiment de infanterie, preluat
după război de armata reorganizată, în
1925 este avansat locotenent-colonel, în 1929 în Marele Stat Major al Divizie' 5, în 1932 este
avansat căpitan, în
1936 maior, din 1937 activează în
Statul Major al Diviziei 22, în 1939 este
avansat locotenent-colonel, în 1940 este

numit ofiţer I a în Marele Stat Major al
Armatei 11, în 1941 este avansat colonel, în 1942 este numit ofiţer I a în Marele
Stat Major al Grupului de Armate „Don", ulterior „Sud", în 1943 este avansat

general-maior şi şef al Marelui Stat
Major al Grupului de Armate „Sud", în
1944 general comandant al Corpului I
Armată şi general de infanterie, din
9.1.1945 este comandant suprem al
Armatei 9, luat prizonier la 6.5.1945;
după eliberare, Busse a trăit la Wiirttemberg.
Canaris, Wilhelm (* 1.1.1887 Aplerbeck, lângă Dortmund, t 9.4.1945 lagărul de
concentrare Flossenbiirg [executat]): în
1905 intră în marină, în 1914 participă
la bătălia din insulele Falkland, este
internat în lagăr în Chile, evadează, în
1916 activează în domeniul informaţiilor
în Spania, în 1917 este comandant de
submarin, în 1919/20 alcătuieşte miliţiile populare, participă la puciul lui
Kapp, din 1920 face parte din statul
major al flotei din Marea Baltică, în
1932 este numit comandant al navei de
linie Schlesien, în 1935 şef al serviciului
de contrainformaţii externe în Ministerul
de Război (din 1938 în înaltul Comandament al Forţelor Armate), din 1938
întreţine contacte cu grupările de rezistenţă, este demis în februarie 1944 în
urma deconspirării mai multor colaboratori ca agenţi dubli, arestat la 23.7.1944, condamnat la
moarte la 8.4.1945 pentru
legături cu complotiştii de la 20 iulie.
Cavalero, Ugo Conte (* 20.9.1880
Casale Monferrato [Italia], 110.9.1943
Prăseaţi, lângă Roma [sinucidere]):
militar de carieră, mai întâi la vânătorii
de munte, apoi pregătire de stat major, în 1917 este numit colonel, din noiembrie 1917 şef al
biroului „Operaţii" al
Conducerii Supreme a Armatei Italiene, din 1920 activează în industrie, în 1925
este subsecretar de stat în Ministerul
de Război, în 1926 este senator, în 1927
general-locotenent, înnobilat în 1928, i se încredinţează diverse misiuni
politice, în 1938 este numit comandant
suprem în războiul din Abisinia, în 1940

în 1926 , al Marelui Stat Major al A)'matei
iei, în 1940/41 comandant suprem
Ubania, în 1942 mareşal al Italiei, 1943 este arestat de guvernul
oglio, eliberat de trupele gei|nane, inucide imediat după aceea dc"arece
;se în discuţii cu adversari lui
isolini şi se temea de repres;>'umberlain, Arthur NevUle (* 18.:!-!869
ningham, t 9.11.1940 Heckfield, ;ă Reading [Berkshire]): pregătire
iercială, studii de metalurgie, în
'O este fermier în BahamnS din
7 politician local la Birmingh-im, >n

5/16 primar, din 1918 meni1'™ al
ierei Comunelor, din 1922 >>cupă
rite posturi de ministru, 1924 1929, l-1935, 1935-1937 ministru al
oreriei, 1937-1940 prim-mii'istru;
nai proeminent reprezentant .1' unei
tici de „appeasement" („împăi'iuire">
t iginal, în limba engleză - n.n) faţa
Sermania, se retrage la 10.5.1°40.
lonel
coala
-ă) la
insat
ierul
'.°r> în
eful
1943
şef al
hlesluat
uveristian, Eckhard (* 1.12.190
:harlottenburg, t 1985): în
î în marină, în 1930 este locoî
narină, în 1934 locotenent-t
mele aeriene, frecventează Ş
'iloţi de Recunoaştere (mari nemunde, în 1935 este a
tan, din 1938 numit în Min
iţiei, în 1940 este avansat ma'.
l ofiţer de mare stat major îs
ului' Major al Conducerii
htului, reprezentant al lui J
ierul general al fiihrerului, av
942 locotenent-colonel, în
nel, în 1944 general-maior si
ului Major al Conducerii A
tare, la 22.4.1945 zboară la $
-Holstein, la 8.5.1945 esK
jnier de britanici împreună cu c
36nitz, eliberat în 1947, se sta
ermania Occidentală.
istian, Gerda, născută Daran.'wski
i. 12.1913 Berlin, 1 14.4.1997 passel0: funcţionară la un maga: n de
ă, în 1937 este secretară în i'-'rpul
otanţilor personali ai lui ritler, activează în diferitele cartiere generale
ale fiihrerului, în 1943 se căsătoreşte
cu Eckhard Christian, la 1.5.1945 reuşeşte
să fugă în Germania Occidentală.
ChurchilI, Winston (* 30.11.1874
Blenheim Palace [Oxfordshire, Anglia], 124.1.1965 Londra): studii la Academia
Militară de la Sandhurst, locotenent de
cavalerie, corespondent de război în
Cuba, India şi Africa de Sud, este luat

prizonier acolo, evadează, din 1900 este
deputat conservator în Camera Comunelor, între 1904 si 1922 deputat liberal, între 1924 si 1965 din nou deputat
conservator, pentru scurt timp ministru
al comerţului şi ministru de interne, între 1911 şi 1915 prim-lord al amiralităţii, în 1917 este numit ministru al muniţiei, între 1919 şi 1921 este ministru'de
război si al aviaţiei, între 1924 si 1929
ministru al trezoreriei, adversar al politicii
de „appeasement" promovate de Chamberlain, în 1930/40 din nou prim-lord
al amiralităţii, în 1940 prim-ministru
al unei coaliţii naţionale, la 12.7.1941
încheie un acord de apărare cu Uniunea
Sovietică, promovează o politică de
apropiere de SUA, defineşte împreună
cu Roosevelt ţelurile războiului (Carta
Atlanticului de la 14.8.1941), este exclus
de la organizarea Europei postbelice în
urma eşecului din alegerile din primăvara
anului 1945, din 1951 obţine al treilea
mandat de prim-ministru, se retrage în
1955, în 1953 i se decernează Premiul
Nobel pentru Literatură.

Chvalkovsky, Frantisek (* 30.7.1885
Jilove [Boemia], f 25.2.1945 Berlin):
studii de drept la Universitatea din Praga, în 1908 obţine doctoratul în drept, în
1909/10 frecventează Facultatea de
Economie din Londra, între 1914 şi 1916
participă la Primul Război Mondial in
armata Imperiului Austro-Ungar, între
1916 şi 1918 este avocat la Praga, în
1919/20 secretar particular al ministrului
de interne şi referent parlamentar al
Adunării Naţionale Cehoslovace, în
1920/21 este numit şef al secţiei politice
din Ministerul de Externe, între 1921

şi 1923 este ambasador la Tokio, între
1923 şi 1925 ambasador la Washington, între 1925 şi 1927 este membru al
Camerei Reprezentanţilor din Adunarea
Naţională din partea partidului republican, în perioada 1927-1932 ambasador la Berlin, între
1932 şi 1938 la Roma, în 1938/39 este ministru de externe al
Cehoslovaciei, apoi „ambasador" al
protectoratului Boemiei şi Moraviei la
Berlin, îşi pierde viaţa în urma unui atac

aerian american asupra autostrăzii din
apropriere de Berlin.
Ciano di Cortelazzo, Galeazzo Conte
C* 18.3,1903 Livomo, 111.1.1944Verona
[executat]): studii de drept, din 1925
este în serviciul diplomatic, între altele
activează în America de Sud şi China, în 1930 se căsătoreşte cu fiica lui
Mussolini, Edda, în 1933 este şeful de
presă al lui Mussolini, în 1935 ministrul
propagandei, între 1936 şi 1943 ministrul
de externe al Italiei, votează în 1943 în
Marele Consiliu Fascist pentru demiterea
lui Mussolini, este arestat de trupele
germane, condamnat la moarte de un
tribunal special din Reppublica Sociale
Italiana a lui Mussolini.
i Ciuikov, Vasili I. (* 12.2.1900 Serebriannie Prudy, lângă Moscova, t 18.3.1982
Moscova): lăcătuş, în 1917 marinar, în
1918 intră în Armata Roşie, din 1919
este membru al partidului comunist din
Rusia (bolşevic), în acelaşi an este
numit comandant de regiment, între
1922 şi 1925 urmează cursurile Academiei
Militare din Frunze, apoi până în 1927
studiază la Facultatea de Est a Academiei
Militare, ulterior este consilier militar
în China, în 1935 urmează un curs la
Academia de Mecanizare şi Motorizare
a Armatei Roşii, ulterior ocupă diverse
funcţii de comandă în unităţi mecanizate
Şi blindate, în războiul sovieto-finlandez
este comandantul Armatei 9, în 1942
comandantul Armatei 62, luptă la Stalingrad, din aprilie 1943 este comandantul
Armatei 8 Gardă, în 1945 participă la
bătălia Berlinului, în 1945/46 este şeful
Administraţiei Militare Sovietice din

Turingia, între 1946 şi 1949 comandant
suprem adjunct al trupelor sovietice de
ocupaţie din Germania, în acelaşi timp
şef al Comisiei Sovietice de Control, între 1952 şi 1961 candidat, din 1961
membru al Comitetului Central al
partidului comunist al Uniunii Sovietice, între 1953 şi 1960 şef al circumscripţiei
militare Kiev, în 1955 este numit
mareşal, între 1960 şi 1964 comandant
suprem al forţelor de uscat, după căderea
lui Hrusciov este şeful apărării civile, în
1972 este transferat la grupul inspectorilor generali din Ministerul Apărării.
Codreanu, Corneliu (* 13.9.1899 Huşi
[România], t 30.11.1938 Tîncăbeni

[România; asasinat]: studii de drept, dr., în 1923 înfiinţează Liga Unităţii National-Creştine, organizaţie antisemită, este acuzat în repetate rânduri din cauza atacurilor de tip terorist ale adepţilor săi, achitat, în 1927 înfiinţează „Legiunea Arhanghelului Mihail", care ulterior se va transforma în Garda de Fier, în 1932 este deputat în Parlamentul României, acţionează consecvent pentru destabilizarea monarhiei române, arestat în 1938 după proclamarea dictaturii regale a lui Carol al II-lea, condamnat la zece ani de muncă silnică, asasinat, probabil la indicaţiile regelui.

Conţi, Leonardo (* 24.8.1900 Lucerna [Elveţia], t 6.10.1945 Nurnberg [sinucidere]): studii de medicină, luptător mfreikorps, în 1922 se alătură formaţiunii „Deutschvolkische Freiheitspartei", în 1923 obţine doctoratul în ştiinţe medicale, 'în 1923 intră în SA, din 1925 deţine un cabinet medical particular la Berlin, în 1927 intră în NSDAP, alcătuieşte serviciul sanitar al SA, înfiinţează Uniunea Medicilor Naţional-Socialisti Germani, în 1930 intră în SS, în 1932 este membru al Parlamentului Prusac, în 1933 este numit în Ministerul de Interne al Prusiei, între 1939 si 1944 este Reichsfuhrerîn probleme ale sănătăţii, şef al serviciului pentru sănătatea poporului din conducerea NSDAP, în 1944 Obergruppenfiihrer SS, iniţiază

erimentele pe oameni din lagărele :oncentrare, participă la asasinarea iasă a bolnavilor psihici („programul eutanasiere"), este arestat în mai 5 la Flensburg si transferat în penidarul tribunalului din Niirnberg.

ilondre, Robert (* 11.9.1885 Nîmes,)59): studii de drept, intră în serviciul lomatic, în 1919 este consul în roc, în 1920 membru al delegaţiei ticipante la tratativele franco-sovie•, apoi în Ministerul Comerţului, e 1929 si 1932 împuternicit francez legocierile internaţionale, în 1934 ' numit director al secţiei politice din listerul de Externe, în perioada S6-1938 este ambasadorul Franţei vloscova, din 1938 ambasador la lin, este rechemat în martie 1939, 1939/40 este ministru de externe, 940 ambasador la Berna, pensionat icelasi an, în 1945 devine membru 'omisiei de Reparaţii de la Moscova.

>ckett, James C. (* 1893, t 1973):

anei în armata SUA, între 1933 şi
1 i9 este asistent al ataşatului militar
SUA la Berlin, în 1941 ofiţer de
armaţii în trupele blindate, în 1944
îborator al ataşatului militar al SUA
Moscova.
ladier, Edouard (* 18.6.1884 Caritras [DepartementVaucluse,Franţa], 1.10.1970 Paris): profesor de istorie
eografie, în 1919-1940 şi 1946-1958
e deputat al artidului radical
lalist, de mai multe ori preşedinte
icestuia (1927-1931, 1935-1938, 57/58), ocupă diferite posturi de
i listru în guverne de scurtă durată
>24/25 ministru pentru colonii, Î5/26 ministru al învăţământului, 30/31/32 ministru al muncii), în
Î3 este numit prim-ministru, în 1934
"n-ministru si ministru de externe, re 1936 şi 1938 este ministru al
irării în guvernul Frontului Popular, perioada 1938-1940 este prim-miru şi ministru al apărării, în 1939/40
ninistru de externe, în 1938 este

cosemnatar al Acordului de la Miinchen, în 1939 recunoaşte oficial Spania franchistă, este demis la 21.3.1940 din
postul de prim-ministru, rămâne
ministru de război, la 8.9.1940 este
arestat în Marocul Francez la cererea
guvernului Petain, judecat în 1942
pentru rolul jucat în înfrângerea din
1940, predat în 1943 Germaniei, eliberat
în 1945, între 1947 şi 1954 este şeful
„Uniunii Republicanilor de Stânga", se
opune Războiului din Vietnam, tratatelor
de apărare europene si Constituţiei celei
de a 5-a Republici.
Dănicke, posibil Kurt (* 7.10.1902
Berlin, t ?): inginer în Guatemala, în
1939 se întoarce în Germania, intră în
NSDAP (nr. 7139310), luptă pe front
ca plutonier, secretar în Statul Major al
Conducerii Wehrmachtului.
Daranowski, Gerda (vezi: Christian, Gerda).
Deverell, Cyrill John (* 9.11.1874, 11947): în 1895 intră în armată, serviciu
de front în India, în 1907 pregătire de
stat major, în 1908 se întoarce în India, din 1912 activează în Marele Stat Major
al Forţelor Coloniale, între 1914 şi 1919
luptă pe front în cadrul British Expeditionary Force în Belgia si Franţa, între
altele este comandant de divizie, în
perioada 1919-1921 staţionat în Ţara
Galilor, între 1921 şi 1925 este comandant
de district în India, între 1927 şi 1930

responsabil principal cu încartiruirea în India, în 1930/31 şef de mare stat major în India, între 1931 si 1933 general comandant al Eastern Command, între 1933 şi 1936 general comandant al Western Command, 1936/37 şef al Statului Major al Forţelor Britanice, 1937 se pensionează.

Diesing, Kurt (* 3.9.1885 Magdeburg, f 1941?): şcoala comercială, asistentla serviciul meteorolgic, începe studii de mecanică la Universitatea din Halle» între 1915 şi 1918 luptă pe front ca pilot de dirijabil si observator de baloane, Biografii

apoi studii de matematică si ştiinţe ale naturii la Konigsberg si Leipzig, asistent la Institutul de Geofizică din Leipzig, în 1923 îşi dă doctoratul în ştiinţele naturii cu o teză despre urmările unui front atmosferic cald, este numit profesor la Magdeburg, Zeitz, Breslau, în centrul Germaniei, în 1933 intră în NSDAP (nr. 2006316), din 1939 serviciu de front în forţele armate, consilier meteorolog pentru cucerirea Danemarcei si Norvegiei.

Dietrich, Josef, „Sepp" (* 25.5.1892 Hawangen [Unterallgău], t 21.4.1966 Ludwigsburg): vizitiu, hotelier, în 1911 se înrolează, participă la război, în 1919 este sergent în Regimentul I „Miinchen", între 1920 şi 1927 activează în poliţia landului Bavaria, apoi pentru scurt timp înfreikorps „Oberland", în 1923 intră în NSDAP participă la puciul lui Hitler, în 1928 reintră în NSDAP (nr. 89015) si ca Sturmbannfuhrer în SS (nr. 1177), în 1929 este Standartenfiihrer, şef al Brigăzii SS „Bavaria", în 1930 Oberfiihrer, între 1930 şi 1945 membru al Parlamentului, în 1933 este însărcinat cu alcătuirea Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1934 este avansat Obergruppenfiihrer SS, din 1939 pe front, în 1941 este numit general în Waffen SS, în 1942 comandant de divizie, în 1944 Oberstgruppenfuhrer si general-colonel al Waffen SS, comandant suprem al Armatei 5, ulterior 6 SS Blindate, capturat la 8.5.1945 în Austria, condamnat la detenţie pe viaţă în 1946 pentru crime de război („procesul Malmedy"), eliberat în 1955, condamnat în 1957 Ia 18 luni de detenţie pentru complicitate la crimă

în timpul luptelor pentru putere din 1934 („puciul lui Rohm"), eliberat în 1959.

Dietrich, Otto (* 31.8.1897 Essen, t 22.11.1952 Diisseldorf): voluntar în război, apoi locotenent, din 1918 studii de filozofie şi ştiinţe politice, în 1921 "Şi dă doctoratul în ştiinţe politice, devine funcţionar în regiunea Ruhr, în 1926 redactor de ziar, în 1929 intră în NSDAP (nr. 126727), în 1930/31 este

redactor-şef adjunct al Essener Nationalzeitung, din 1931 până în aprilie 1945 şeful presei în NSDAP, în 1933 intră în SS (nr. 101349), în 1934 este numit general de brigadă, în 1941 este avansat Obergruppenfuhrer SS, între 1936 şi 1945 este membru al Parlamentului, în perioada 1937-1945 activează ca secretar de stat în Ministerul Propagandei, între 1938 şi 1945 este şeful serviciului de presă al guvernului, arestat în 1945, acuzat în 1947 în „procesul Wilhelmstrasse", condamnat la 7 ani de detenţie în 1949, eliberat în 1950, ulterior ocupă o funcţie de conducere într-o întreprindere de transporturi.

Dirr, Adolf (* 14.2.1907 Miinchen, t?): fierar, boxer semiprofesionist (categoria uşoară), în 1929 intră în SA şi NSDAP, în 1932 în comandoul de escortă al fuhrerului, în 1934 este numit Untersturmfuhrer, în 1944Hauptsturmfuhrer, pleacă la 22.4.1945 în Obersalzberg, este arestat în mai 1945, eliberat în 1948, trăieşte în sudul Germaniei; în Dosarul Hitler i se atribuie în mod eronat gradul de Obersturmbannfuhrer.

Dodd, WilliamE. (* 1869, î 1940): studii de istorie şi ştiinţe politice la Universitatea Leipzig, dr., activitate de istoric, este autorul unor lucrări despre istoria SUA în secolul al XlX-lea, între 1900 şi 1908 este profesor de colegiu, între 1908 şi 1933 profesor la University of Chicago, în perioada 1933-1938 ambasador la Berlin, este autorul unor rapoarte critice despre politica germană, traducător în engleză al cărţii de instructaj pentru Hitlerjugend, sprijină emigraţia evreiască în SUA, în timpul mandantului său de ambasador este spionat de către fiica sa Martha, agentă a NKVD.

Dollmann, Eugen (* 21.8.1900 Regensburg, t 17.5.1985 Miinchen): studii de filologie modernă, dr., din 1927 studii de arhivistică în Italia şi la Vatican, în 1934 se află la Roma, intră în NSDAP (nr. 3402541), devine membru'în statul

major al Reichsfuhrerului SS Himmler, DOSARUL HITLER

>37 este numit Obersturmfuhrer, în
i Hauptsturmfuhrer, în 1941 este
it ofiţer de legătură al SS pe lângă
solini, activează ca translator, în
este avansat Obersturmbannfiihrer, '43 Standartenfuhrer SS, intervine
ru Vatican si pentru casa regală
mă, participă în 1945 la tratativele
îpitulare din Italia, este arestat de
ricani în 1945 împreună cu superioău, Wolff, predat serviciului secret
nic, în 1946 fuge dintr-un lagăr de
mieri de război, apoi mai departe
>ania cu ajutorul Bisericii Catolice,) desfăşoară o activitate publicistică
inţifică.
itz, Karl (* 16.9.1891 Griinau, ă Berlin, t 24.12.1980 Aumiihle, i Hamburg): în 1910 este cadet în
na, în 1913 locotenent de marină, 16 trece la submarine, în 1918 este
it comandant al unui submarin, din
Tibrie 1918 până în iulie 1919 este
inier de război la britanici, după
ircere comandant al unui torpilor, •23/24 este numit referent pentru
larine la inspectoratul pentru mine
-pile, în 1924 pregătire de amiral, 1924 şi 1927 este şef de secţie în
rtamentul pentru marină al Minisui Apărării, în 1928 este numit
an de corvetă, şef al Semiflotilei 4
loare, în perioada 1930-1934 este
-ofiţer de stat major al amiralităţii
za navală din Marea Nordului, în
este numit căpitan de fregată, în
comandant al crucişătorului Emden, 35 colonel, în 1935/36 este căpitanul
lei de Submarine Weddingen, în
şef, respectiv comandant al armei
larinelor, în 1939 este numit
aamiral, în 1942 amiral, în 1943
amiral si comandant suprem al
iei de război, numit de Hitler la
1945 preşedinte al Reichului şi
.ndant suprem al forţelor armate, arestat la 23.5.1945 de armata
lică, condamnat în 1946 la Niirnberg
ani de detenţie pentru crime de
>i, eliberat în 1956.

Doose, Heinrieh (* 1.7.1912 Kiel, 116.1.1952 Piding [Bavaria Superioară]) l
în 1934 intră în Leibstandarte SS „Adolf
Hitler", din 1937 în comandoul de
escortă al fuhrerului, este şoferul lui
Julius Schaub, în 1943/44 pe Frontul
de Est, în 1945 Untersturmfuhrer, zboară împreună cu Schaub la 21.4.1945
în Obersalzberg, distruge documentele

lui Hitler din birourile din Obersalzberg, este arestat în iunie 1945, eliberat în 1948, se stabileşte la Miinchen.
Dopfer, Alfons (* ?, t ?): doctor în ştiinţe medicale şi în medicină veterinară, specialist în afecţiuni ale câinilor şi pisicilor, proprietarul unei clinici veterinare la Miinchen.
Dornberg zu Hausen, Alexander Freiherr von (* 17.3.1901 Darmstadt, t 7.8.1983 Oberaula-Hausen, lângă Bad Hersfeld): în 1919/20 membru al unei freikorp, studii de drept, în 1925 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice, în 1927 intră în Ministerul de Externe, în 1930 ataşat de legaţie la Bucureşti, în 1933 la Reval, în 1934 este numit secretar de legaţie, intră în NSDAR în 1936 la Ministerul de Externe de la Berlin, în 1937 la Londra, protejatul lui Ribbentrop, în 1938 este consilier de legaţie în departamentul de protocol al Ministerului de Externe, avansat Hauptsturmfuhrer SS, în 1939 Obersturmfuhrer, în 1940 este Oberfuhrer în statul major al Reichsfuhrerului SS, ambasador clasa I, consilier ministerial, arestat în 1945, deculpabilizat în 1948 de Camera de Arbitraj de la Garmisch-Partenkirchen pentru „rezistenţă activă şi pasivă".
Dornberger, Walter (* 6.9.1895 Giessen, t 26.6.1980 Ottersweier [Baden]): în 1914 se înrolează voluntar, este avansat locotenent, luat prizonier de francezi în 1918, după întoarcere este reintegrat în armata reorganizată după război, între 1925 şi 1930 urmează studii de construcţii de maşini la Facultatea Tehnică din Berlin, inginer, căpitan în biroul „Armament" al armatei de uscat, Biografii

asistent în departamentul de balistică, se ocupă de elaborarea unor focoase de rachetă, în 1935 este avansat maior, şef al poligonului de încercări de la centrul de experimentare al armatei de uscat de la Kummersdorf, şef al proiectului de elaborare a rachetelor, din 1936 face experimente cu rachete cu combustibil lichid, din 1937 se ocupă de înfiinţarea institutului de proiectare şi construcţie a rachetelor din Peenemunde, este avansat colonel, în 1943 este numit comandant al bazei de experimentare a rachetelor militare de la Peenemunde, este avansat general-maior, în 1944

general-locotenent şi şef al proiectului
rachete, în 1945 fuge în Bavaria, este
capturat de americani la 12.5.1945
împreună cu alţi colaboratori de rang
înalt, arestat apoi la sfârşitul lui 1945
de trupele britanice, în 1947, după
anularea acuzaţiei de crime de război, se mută în SUA, este consilier al forţelor
aeriene americane, din 1950 lucrează
la Bell Aircraft, în 1960 este numit
vicepreşedinte, răspunde de tehnica
zborurilor spaţiale, elaborează o „spaceshuttle" („navetă spaţială", în original, în limba
engleză - n.tr.), se pensionează
în 1965, decedează în timpul unei
călătorii în Germania.
Douglas-Hamilton, Douglas (* 3.2.1903
Londra, t 1973): moştenitor al unor
domenii vaste în Scoţia, deţine mai
multe titluri nobiliare (Earl of Lanark, Marquess of Clydesdale, Earl of Arran
and Cambridge, Marquess of Douglas
ş.a.), studii la Oxford, brevet de pilot, în 1933 este pilot-şef al unei expediţii
în Himalaya, membru al Royal Geographic
Society, activitate de scriitor, călătoreşte
în Europa, îl cunoaşte pe Rudolf Hess, este pilot al Royal Air Force în timpul
celui de-al Doilea Război Mondial, membru al Camerei Comunelor din
partea partidului conservator în 1940, în 1941 se întâlneşte cu Hess, preia o
ofertă de pace, în perioada 1948-1973
este cancelar la St Andrew University, deţine numeroase funcţii onorifice şi
mandate în consilii de administraţie.

Dreesen, Fritz (* 5.2.1884 Bad Godesberg, t ?): proprietar al Rheinhotel din
Bad Godesberg, lângă Bonn, în 1925 îl
invită pe Hitler să-si petreacă acolo
concediul de odihnă, de atunci organizează uneori întruniri ale NSDAP, în
1933 intră în NSDAP (nr. 1757195), colaborator al grupului economic pentru
întreprinderi hoteliere şi restaurante al
acestuia.
Dufving, Theodor von (* ?, î ?): locotenent-colonel, în 1944 urmează Academia
de Război, apoi este numit comandant
al Regimentului 76 Artilerie Blindată, din ianuarie 1945 este şef al Statului
Major al Diviziei 609 din fortăreaţa
Breslau, este avansat colonel, la 10.3.1945
şef de stat major al Corpului LVI Blindat
(la Wedding), în mai 1945 este luat
prizonier de sovietici, eliberat în 1955, activează apoi în Ministerul Federal al
Apărării.
Eicken, Cari von (* 31.12.1873 Mulheim/Ruhr, t 29.6.1960 Heilbronn): dr.
med., în 1903 obţine docenţa la Universitatea din Freiburg în specializarea
ORL, în 1909 este numit conferenţiar, în 1911 profesor universitar la Universitatea din
Giessen, în 1922 la Universitatea
din Berlin, în 1926 este director al

clinicii ORL Charite, medic consilier al
Inspecţiei Sanitare a Armatei de Uscat, în 1944 este membru în consiliul împuternicitului pentru sistemul sanitar şi
de sănătate (Brandt), se pensionează
în 1950 şi se stabileşte în Republica
Federală Germania.
Eigruber, August (* 16.4.1907 Steyr
[Austria Superioară], 128.5.1946 Landsberg pe Lech [executat]): tehnician topograf, mecanic de mecanică fină, în
1922 intră în Organizaţia Tineretului
Muncitoresc Naţional-Socialist din
Austria, în 1925 devine şeful acesteia, în 1928 intră în NSDAP Austria (nr. 83432), în 1930 devine şeful circumscripţiei Steyr-Stadt, este condamnat de mai multe ori la scurte perioade de detenţie
pentru activitatea în slujba NSDAi; în

935 este numit director economic al
>rmaţiuni ilegale NSDAP din regiunea
ustria Superioară, în 1936-1945
auleiter al Austriei Superioare, în
938 şef de regiune, Oberfuhrer SA, •ece la SS ca Standartenfuhrer (nr. 92778), în acelaşi an devine Oberfuhrer
S, din 1944 este guvernator al Reichului
i regiunea Oberdonau, ocupă nume>ase alte funcţii de stat şi de partid, în
942 devine comisar pentru apărare al
eichului, în 1943 Obergruppenfuhrer
S, din 1944 este conducător al Volksturm în regiunea Oberdonau, însărcinat
1945 cu construcţia fortăreţe! din
Ipi, la 10.5.1945 este luat prizonier
e americani, condamnat la moarte la
9.3.1946 pentru participare la crimele
in lagărul de concentrare Mauthausen.
isenhower, DwightDavid (* 14.10.1890
enison [Texas, SUA], t 28.3,1969
Washington): absolvent al Academiei
[ilitare de la Westpoint, ulterior diverse
ctivităţi militare, se ocupă de găsirea
nor noi posibilităţi tactice pentru arma
lindatelor, şederi în Panama, la Paris
în Filipine, pregătire de mare stat
lajor la Fort Leavenworth, în 1926 este
vansat maior, din 1930 activează la
/ar Department, se ocupă de problemele
obilizării industriale, în perioada

933-1935 este ofiţer de stat major, din
935 este transferat în Filipine, în 1941
te numit general de brigadă, şef
djunct al biroului „Operaţii" din Marele
tat Major al Forţelor Armate ale SUA
i Europa, lucrează la planurile pentru
eschiderea unui al doilea front, la preuniîe Marii Britanii forţează implicarea
lilitară americană în Africa de Nord, ste numit comandant suprem al operaunilor de debarcare
din Africa de Nord, icilia şi nordul Franţei, în decembrie
944 este avansat în gradul de general
u cinci stele, de la sfârşitul războiului
ană în noiembrie 1945 este guvernatorul
ilitar al zonei de ocupaţie americană
.n Germania, apoi până în 1948 şef al
larelui Stat Major al Forţelor Armate
.e SUA, se retrage în 1948, devine

preşedinte al Universităţii Columbia din
New York, reactivat în 1950 şi numit
comandant suprem al NATO în Europa, candidează cu succes în 1952 la funcţia
de preşedinte al SUA (din partea Partidului Republican, reales în 1956), este
exponentul, în planul politicii interne
al „conservatorismului dinamic", pe
plan extern adoptă o atitudine tactică
faţă de Uniunea Sovietică, promovând
în acelaşi timp o implicare sporită a SUA
mai ales în problemele aşa-numitei
Lumi a Treia.
Elser, Johann Georg (* 4.1.1903 Hermaringen [Wurttemberg], t 9.4.1945
Dachau [asasinat]): strungar, tâmplar, lucrează în fabrici germane şi elveţiene
de ceasuri, în 1928/29 este pentru scurt
timp membru al Uniunii de Luptă a
Frontului Roşu, şomer în 1932, lucrează
ocazional, în 1936 munceşte într-o fabrică
de armament, din cauza atitudinii
pacifiste este adversar al NSDAF; din
martie 1939 lucrează la o bombă, face
în aşa fel încât să rămână încuiat şi
neobservat în berăria Biirgerbräukeller
30-35 de nopţi, este arestat la 8.11.1939
la graniţa germano-elveţiană, ziua
detonării bombei, deţinut special în
lagărul Sachsenhausen, este pregătit
pentru un viitor proces de răsunet, în
decembrie 1944 sau ianuarie 1945 este
transferat în lagărul de la Dachau şi
asasinat acolo din ordinul unei înalte
oficialităţi de la Berlin.
Engel, Gerhard (* 13.4.1906 Guben, t 9.12.1976 Diisseldorf): bacalaureat, în 1925 intră în
armată, în 1930 este

locotenent, frecventează Şcoala de Infanterie de la Dresda, în 1933 este avansat locotenent-colonel, în 1937 căpitan si şef de companie, din 1938 este aghiotant pentru armata de uscat al lui Hitler si ofiţer de legătură al comandantului suprem al armatei de uscat pe lângă fuhrer si cancelarul Reichului, în 1940 este avansat maior, în 1943 locotenent-colonel, devine comandant al Regimentului 27 Infanterie, în 1944 este avansat colonel si şef al Diviziei 12 Infanterie, Biografii

în noiembrie 1944 devine general-maior, în aprilie 1945 general-locotenent şi comandant al Diviziei de Grenadieri „Ulrich von Hutten", în perioada 19451947 este prizonier de război la americani.
Erhardt, Walter (* 19.5.1911 Neckarrems, lângă Waiblingen, t ?): zugrav şi lucrător în ghips, în 1931 intră în NSDAP (nr. 915199) si în SA, în 1932 trece în SS (nr. 49557), în 1933 intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", este numit Sturmmann, din 1936 este Unterscharfiihrer în 'comandoul de escortă al fuhrerului, în 1938 este avansat Oberscharfuhrer, la 21.6.1944 Untersturmfiihrer şi la 9.11.1944 Obersturmffihrer; în Dosarul Hitler i se atribuie în mod eronat gradul de Obersturmbannfuhrer SS.
Falkenhorst, Nikolaus von (nume real Jastrzembski) (* 17.1.1885 Breslau, t 18.6.1968 Holzminden): cadet, în 1904 devine locotenent, în timpul Primului Război Mondial este comandant de companie, la sfârşitul anului 1914 desfăşoară diferite activităţi de stat major, din 1917 activează la Marele Stat Major al Diviziei 2, în 1918 este în Statul Major al Diviziei „Marea Baltică", din iunie 1918 ofiţer I a al generalului german în Finlanda, apoi ia parte la apărarea graniţelor Sileziei, în 1920 este preluat în armata reorganizată după război, din 1923 la departamentul armatei de uscat din cadrul biroului „Trupe" din Ministerul Apărării, în 1925 este avansat maior, din 1928 comandant de batalion la Konigsberg, din 1930 la Statul Major al Diviziei 4 din Dresda, 1932 colonel, şef de stat major al diviziei, 1933 la departamentul Armate de Uscat Străine din Ministerul Apărării, în acelaşi an pleacă în calitate de ataşat militar la Praga, în 1935 este membru în Marele Stat Major al Comandamentului de

Grup III, este avansat general-maior, în
1936 este numit comandant al Diviziei 32, în 1937 este avansat general-locotenent, în 1939 general comandant al Corpului
XXI Armată, general de infanterie, în

1940 preia conducerea misiunii „Exerciţiul Weser" (ocuparea Danemarcei si Norvegiei), este avansat general-colonel, în 1941-1944 este comandantul suprem al înaltului Comandament al Forţelor
Armate din Norvegia, demis la
18.12.1944, condamnat la moarte în
1946 de un tribunal militar britanico-norvegian pentru împuşcarea unor soldaţi britanici de comando, pedeapsa i s-a
comutat în 20 de ani de detenţie, este
eliberat în 1953.
Fanger, Paul (* 11.4.1899 Schoningen
[Braunschweig], t 15.4.1945 Schoningen): cadet de marină, în 1911 locotenent, în timpul Primului Război Mondial
este ofiţer de cart, aghiotant si ofiţer
de artilerie pe vasul de linie Deutschland
şi pe crucişătorul Moltke, în 1919 i se
încredinţează diverse însărcinări la
Comandamentul Marinei de la Kiel, în
1921 este instructor la Şcoala de
Artilerie a Marinei, în 1926 trece la
inspecţia artileriei din marină, în 1927
este numit căpitan de corvetă, în 1929
intră în Comandamentul Marinei, în
1932 este comandant al navei-şcoală de
artilerie Bremse, în 1933 comandant al
Şcolii de Artilerie a Marinei, în 1934
este avansat colonel, în perioada 19351937 este comandant al crucisătorului-cuirasat Deutschland, ulterior comandant al fortificaţiilor de coastă din Frizia
Orientală, în 1928 contraamiral, în 1940
şef de departament la înaltul Comandament al Marinei, în 1943 la dispoziţia comandantului suprem al marinei, din
august 1944 este inspector la comandamentul marinei din Norvegia, în ianuarie-martie 1945 comandant al fortificaţiilor
de coastă de la Molde (Norvegia), este
ucis în timpul unor acţiuni de luptă la
Schoningen.
Fărber, Gotthard (* 13.5.1896 Miinchen, t ?): şcoala comercială, în 1914-1918
pe front, apoi om de afaceri, în 1930
intră în NSDAP (nr. 306004), din 1933
este administrator de clădiri al NSDAP, activează în conducerea NSDAP din Miinchen, în 1934 este şef de filială, DOSARUL HITIER

al administraţiei clădirilor şi
^nurilor din NSDAţ se ocupă între
•le de exproprierea locuitorilor din
îrsalzberg.

ipel, Wilhelm (* 29.10.1873 Lindench [Silezia Inferioară], t 1.5.1945
lin): în 1893 este locotenent, activează
i în colonii, în perioada 1911-1914
: consilier militar în Argentina, apoi
aciu de front, avansat general-locotet, în 1919 este şef de freikorps în
zia Inferioară, în perioada 1921-1926
silier militar în Argentina, între
6 si 1930 inspector general al armatei
jane, se întoarce în Germania în
O, preşedinte al Uniunii Populare a
icii („Arbeitsdienst"), în 1934 este
edinte al Institutului Ibero-American
Berlin, din noiembrie 1936 însărcinat
.faceri al Germaniei pe lângă junta
u'că de stat, respectiv la cartierul
;ral al lui Franco din Salamanca, în
1937 este numit ambasador, de fapt
consilier militar, este rechemat în
ăst 1938 şi pensionat.
slein, Hermann (* 30.10.1906
>ach, t 29.4.1945 Berlin [executat]):
7 candidat la gradul de ofiţer în
ţia landului Bavaria, ofiţer de
:ie, practică echitaţia, în 1931 intră
SDAI> în 1933 în SS, înfiinţează în
i şcoala de război SS de la Miinchen, 936 este numit Sturmbannfuhrer, ?39 este avansat
Obersturmbann;r şi trece la Waffen SS, este numit
mdant al Brigăzii de Cavalerie a
tandartenfuhrer SS, în 1942 devine
:ctor al sistemului de echitaţie şi de
;port din conducerea principală a
n 1943 este numit Oberfiihrer SS
Tiandant al Diviziei 8 SS Cavalerie
ian Geyer", luptă împotriva partiza(în mlaştinile Pripjet), este rănit, i ce se reface este numit
de la
944 ofiţer de legătură al Waffen
e lângă Hitler, se căsătoreşte la
944 cu sora Evei Braun, Gretl, la
1944 este avansat în gradul de
penfiihrer si general-locotenent al
:n SS, dezertează la 27.4.1944 din

buncărul Cancelariei Reichului, este
arestat, condamnat la moarte şi împuşcat
în grădina Ministerului de Externe.
Fegelein, Johann C* 17.11.1876 Grettstadt [Franconia Inferioară], t ?): ţăran, locotenent-colonel pensionat, proprietar
al unei şcoli de echitaţie, tatăl lui Hermann şi Waldemar Fegelein.
Fegelein, Măria Barbara, născută Jessberger (* 8.5.1883 Windmuhle Schalkhausen, lângă Elpersdorf [Mainfranken], t ?): fiica unui moşier, mama lui Hermann

si Waldemar Fegelein.
Fegelein, Waldemar (* 9.1.1912 Ansbach, t 20.11.2000 Schwabmunchen, lângă Augsburg): studii de medicină'veterinară la Miinchen, în 1933 intră în NSDAP (nr. 2942829) şi SS (nr. 229780), este medic veterinar, în 1936 Untersturmfiihrer, trece în unitatea combatantă SS, respectiv în Waffen SS, luptă în Polonia, în 1942 este avansat Sturmbannfuhrer, activează temporar la şcoala de echitaţie a SS din Miinchen, ulterior este comandant al Regimentului 2 din Divizia 8 Cavalerie a SS.
Fellgiebel, Fritz Erich (* 4.10.1886 Popelwitz [Silezia], t 4.9.1944 Berlin [executat]): bacalaureat, cadet, locotenent în unitatea de informaţii, pregătire de mare stat major, în timpul Primului Război Mondial activează la înaltul Comandament al Armatei 7, preluat după război în armata reorganizată, ocupă diferite posturi de tehnică a informaţiilor în armată, în 1939 este şef al serviciului de informaţii de legătură al forţelor armate din OKW, este numit general al unităţii de informaţii, din 1939 întreţine legături cu grupările de rezistenţă, este prevăzut pentru postul de ministru al poştelor într-un viitor guvern, răspunde în timpul atentatului de la 20 iulie de izolarea din punct de vedere informaţional a cartierului general al fuhrerului, plan care reuşeşte doar la început, este arestat la 20.7.1944 şi condamnat la moarte la 10.8.1944.

Feuchtinger, Edgar (* 9.11.1894 Metz, t 21.1.1960 Berlin [Est]): 1914 cadet, pe front la artilerie, preluat de armata reorganizată după război, în 1925 este avansat locotenent-colonel, în 1929 căpitan si şef de baterie, în 1935 este avansat maior si numit instructor la scoală de artilerie din Jiiterborg, în 1937 este comandant de detaşament în Regimentul 26 Artilerie, în 1938 locotenent-colonel, în 1939 comandant al Regimentului 227 Artilerie, în 1941 este avansat colonel, la 16.8.1942 este transferat în rezerva fuhrerului, în 1943 este avansat general-maior şi

comandant al Diviziei 21 Blindate, în
1944 general-locotenent, condamnat la
moarte în ianuarie 1945 pentru corupţie, graţiat la 2.3 şi trimis pentru reabilitare
pe front într-o divizie blindată, fuge la
Celle, este luat prizonier de britanici;
după eliberare trăieşte la.Feuchtinger în
Krefeld, activează în industria chimică, în 1953 este recrutat de contrainformatiile
militare sovietice GRU, reactivează
vechi legături, livrează Uniunii Sovietice
materiale ale Republicii Federale
Germania şi ale NATO, decedează în
timpul unei întâlniri cu ofiţerul său
coordonator.
Forster, Albert (* 26.7.1902 Fiirth, t 28.2.1954 Varşovia [executat]):
economist bancar, în 1923 intră în NSDAP, este demis în 1924, apoi lucrează pentru
publicaţia de propagandă antisemită Der
Stiirmer, funcţionar în partidul de extremă
dreaptă „Grossdeutsche Volksgemeinschaft" (Comunitatea Naţională a
Germaniei Mari), în 1925 reintră în
NSDAP (nr. 1924), funcţionar si ziarist
de partid, în 1926 intră în SS (nr. 158), din 1928 activează în cadrul Asociaţiei
Germane pentru Ajutorarea Ucenicilor
din Comerţ (la Hamburg, Niirnberg, Danzig ş.a.'), între 1930 si 1945 este
membru al Parlamentului, între 1930 şi
1939 Gauleiter NSDAP la Danzig, în 1932
este numit Standartenfuhrer SS, în 1934
Gruppenfuhrer SS, 1939 conducător de
stat al Oraşului Liber Danzig, după

anexarea la Reichul german este numit
şef al administraţiei civile, între 1939
şi 1945 Gauleiter şi guvernator al
regiunii Danzig-Prusia Orientală, în
1941 este avansat Obergruppenfiihrer
SS, în martie 1945 fuge în SchleswigHolstein, este arestat, predat în 1946
Poloniei, condamnat în 1948 la moarte, executat după un transfer temporar
către serviciul de securitate al statului, data morţii se presupune a fi 28.2.1952.
Forster, Ludwig (* 15.8.1891, t după
1956): poliţist, intră în NSDAP (nr.
1723149), în SS (nr. 242881), judecător
penal în Serviciul de Securitate al
Reichului (RSD), cel mai înalt grad la
care ajunge este Obersturmbannfuhrer
SS în 1945, şef al RSD (Reichssicherheitsdienst, Serviciul de Securitate al
Reichului) 15 (Cancelaria Reichului).
Franco y Bahamonde, Francisco
(* 4.12.1892 El Ferrol [Spania], 120.11.1975 Madrid): Academia Militară
Toledo, din 1912 activează în serviciul
colonial în Maroc, în 1913 este locotenent, în 1920 comandant adjunct, în 1922
comandant al legiunii străine spaniole, luptă împotriva „rifkabilor", în 1926

este avansat general, din 1928 este şef
al Academiei Militare Superioare din
Zaragoza până la dizolvarea ei în 1931, transferat în Baleare, reactivat în 1933, general-maior, în 1934 însărcinat cu
reprimarea revoltei din Asturia, în 1935
este numit şef al Marelui Stat Major, după victoria în alegeri a guvernului
Frontului Popular este numit guvernator
militar al Insulelor Canare, participă la
planificarea unei revolte militare, la
18.7.1936 se declanşează un puci care
sfârşeşte într-un război civil, în 1936
participă la alcătuirea unei junte, devine
comandantul suprem al rebelilor, în
1937 creează din grupări de dreapta
Falanga, al cărei „caudillo" (conducător)
este, la 30.1.1938 alcătuieşte un „guvern
naţional" la Burgos, după cucerirea
Madridului în 1939 este recunoscut şi
de SUA, Franţa şi Marea Britanie, instaurează o dictatură militară cu tentă

icală, emite o declaraţie de neutra:te la 4.9.1939, respinge în 1940 o
ţa mai strânsă cu Germania, iniţial
movează o neutralitate binevoitoare
de forţele Axei (livrarea de materii
me, sprijinirea războiului pe mare, 1941 sprijină alcătuirea unei unităţi
voluntari pentru campania din Rusia
ivision Azul"), din 1943 se apropie
liaţii occidentali, divizia este retrasă
ţial, în 1947 reintroduce formal
«arhia, însă rămâne şeful statului pe
ţa, promovează apropierea de SUA
1953 semnează tratate economice, litare şi privind bazele militare), din
"16 are loc o decolonizare treptată, anii 1960 o liberalizare economică
>olitică prudentă.
[nţois-Poncet, Andre (* 13.6.1887
ivins [Franţa], t 8.1.1978 Paris):
klii la Paris, Miinchen, Heidelberg, |lin, în 1913 este numit profesor de
iratură si istorie germană la
itehnica din Paris, participă la război
iţe rănit, din 1917 este colaborator
epartamentul de presă al ambasadei
Jceze din Berna, în timpul ocupaţiei
ei Ruhr şef al punctului de informaţii
itru presă, în perioada 1928-1930
subsecretar de stat, iniţial pentru
frumoase, apoi pentru economie, 930/31 delegat adjunct la Liga
iunilor, între 1931 şi 1938 ambasadorul
iţei la Berlin, între 1938 şi 1940

lasador la Roma, în perioada 1940•3 este membru al Consiliului
ional al Franţei, arestat în 1943 de
ile germane, internat în lagăr, după
ici este numit consilier al guvernailui francez în Germania, în 1949
t comisar aliat în Germania, între
9 şi 1955 ambasador la Bonn, din
l promovează o politică de dezvoltare
iinţei, în 1952 este ales membru al
tiemiei Franceze, în 1955 vicepreşee al Crucii Roşii Franceze, preşedinte
.onsiliului Francez al Mişcării
•pene, în perioada 1961-1964 este
:elar al Institutului Francez.

Frank, Bernhard (* 15.7.1913 Frankfurt/Main): studii de istorie, filologie
etnologie şi economie naţională, în
1934 intră în unitatea combatantă a SS, pregătire de conducere, în 1935 este
colaborator ştiinţific la şcoala SS
Wewelsburg, îşi continuă studiile la
Universitatea din Munster, în 1938 îşi
dă doctoratul, este bibliotecar la
Wewelsburg, în 1939 pe front în Waffen
SS, comandant de pluton, aghiotant de
batalion şi şef de companie, în 1942
este numit comandant al unei unităţi
de apărare antiaeriană în Prusia
Orientală, în 1943 transferat la Berghof
(unitatea de apărare antiaeriană), în
1944 este avansat Obersturmbannfuhrer SS, comandant al unităţilor SS din
Obersalzberg, în aprilie 1945 însărcinat
cu arestarea lui Goring, fuge în mai
1945 în Tirol, ulterior are activitate
ştiinţifică şi publicistică, se stabileşte în
sudul Germaniei.
Frank, Hans (* 23.5.1900 Karlsruhe, t 16.10.1946 Niirnberg [executat]): în
1918 se înrolează voluntar pe front, în
1919 este membru al freikorps „Epp", membru în consiliul de conducere al
Societăţii „Thule" din Miinchen, studii
la Universitatea din Miinchen, asistent
al lui Karl Haushofer, în 1923 intră în
NSDAP, participă la puciul lui Hitler si
Ludendorff, fuge, se întoarce în 1924, îşi doctoratul în ştiinţe juridice la Universitatea Kiel,
rei'ntră'în 1925 în NSDAP
(nr. 14), în 1926 părăseşte partidul, examen de stat pentru magistratură, asistent la
Universitatea Tehnică din
Miinchen, în 1927 intră în avocatură, reintră în NSDAP (nr. 40079), este numit
şef al departamentului de probleme
juridice al conducerii centrale a NSDAP, între 1928 şi 1936 este Reichsfiihrer al
Uniunii Tinerilor Jurişti National-Socialişti, între 1930 şi 1945 este membru al
Parlamentului, în 1931 este numit
Gruppenfuhrer SA, în 1933/34 ministru

de justiţie al Bavariei, între 1934 şi 1945
ministru fără portofoliu al Reichului, diferite funcţii în justiţie, domeniul

ştiinţei si partid, între 1939 si 1945
guvernator general al teritoriilor poloneze
ocupate, este arestatîn 1945, condamnat
la moarte în procesul marilor criminali
de război de la Niirnberg.
Frank, Karl Hermann (* 24.1.1898
Karlsbad [Boemia], t 22.5.1946 Praga
[executat]): în 1918 îşi dă bacalaureatul
si este numit funcţionar în administraţia
locală, în 1919/20 se înrolează voluntar
pentru apărarea graniţelor în Silezia, este contabil, ajutor într-o editură, între
1925 si 1932 contabil liber-profesionist, ulterior funcţionar, din 1933 membru
al Frontului Patriotic al Germanilor din
Regiunea Sudetă, în 1935 intră în
partidul germanilor din Regiunea
Sudetă (nr. 18), între 1935 şi 1938 este
deputat al Parlamentului cehoslovac, şef de grup parlamentar, membru în
consiliul de conducere, în 1938 intră
în NSDAP (nr. 6600002), în perioada
1938-1940 este Gauleiter adjunct al
Regiunii Sudete, intră în SS (nr. 310460), general de brigadă SS, între 1938 şi
1945 este membru al Parlamentului, între 1939 şi 1945 şef al SS şi al poliţiei
din Boemia şi Moravia, din 1944 şi din
Regiunea Sudetă, în 1943 este avansat
Obergruppenfuhrer SS, în 1944 general
al Waffen SS, între 1943 şi 1945 ministru
de stat pentru Boemia si Moravia, fuge
în mai 1945 în Bavaria, este luat prizonier
de americani, predat în 1946 Cehoslovaciei, condamnat la moarte pentru înaltă
trădare.
Freisler, Roland (* 30.10.1893 Celle, t 3.2.1945 Berlin): după bacalaureat
începe studii de ştiinţe juridice, în 1914
pe front, între 19i5 şi'l920 este prizonier
de război în Rusia, acolo devine comisar
bolşevic, îşi continuă studiile la Jena, în i922 îşi dă doctoratul în ştiinţe
juridice, din 1934 este avocat şi deputat
din partea Blocului Popular-Social din
Kassel, în 1925 intră în NSDAP (nr.
9679), este temporar Gauleiter adjunct
şi consilier juridic al regiunii administrative
(Gau) Hessen-Nassau-Nord, Ortsgruppenleiter de Kassel, în 1930 este membru

al parlamentului din provincia HessenNassau, din februarie 1933 şef al departamentului central din Ministerul
Justiţiei din Prusia, secretar de stat, între 1933 si 1945 membru al Parlamentului, ocupă numeroase funcţii în
sistemul de justiţie naţional-socialist, între 1934 si 1942 este secretar de stat
în Ministerul de Justiţie al Reichului, din 24.8.1942 preşedinte al Tribunalului Poporului si prim-judecător al Primului
Senat al acestuia, preşedinte de complet
de judecată în procesele complotiştilor
din 20.7.1944, decedează în timpul
unui atac aerian.
Frentz, Walter (* 21.8.1907 Heilbronn, 16.7.2004 Uberlingen, pe malul lacului Boden): studii de electrotehnică, cameraman la UFA, operator de regie pentru Leni Riefenstahl, din 1939 este reporter
de film la cartierul general al fiihrerului, în 1941 Untersturmfiihrer SS, în 1942 locotenent în aviaţia militară, în aprilie
1945 fuge din Berlin, este internat
într-un lagăr pentru prizonieri, ulterior
activează ca fotograf şi operator, lucrează
la filmări în natură şi pentru televiziunea
din sud-vestul Germaniei.
Freytag-Loringhoven, Bernd von
(* 6.2.1914): în 1934 intră în armată, în
1937 locotenent, în 1939 este avansat
locotenent-colonel în comandamentul
Diviziei l Blindate, în 1940 intră în
Comandamentul General al Corpului XIX
Armată, în 1942 este căpitan în
Regimentul 2 Blindat, în 1943 este
avansat maior în comandamentul Diviziei
111 Infanterie, în 1943/44 Academia de
Război, din aprilie 1944 lucrează în biroul
„Operaţii" din Marele Stat Major al
Armatei de Uscat, este aghiotant al lui
Guderian şi Krebs, părăseşte buncărul la
29.4.1945 cu ordinul de a determina
Armata „Wenck" să înceapă imediat
despresurarea Berlinului, este capturat la
3.5.1945 de americani, după eliberare
activează pentru diferite instituţii publice
federale, din 1956 în armata federală, avansat general-maior, comandant al

Reichului şi din 1934 până în 194, ministru de interne prusac, din 1930 Reichsleiter NSDAP, Obergruppenfuhrer
NSKK, din august 1943 până în 1945
protector al Reichului în Boemia si
Moravia, precum şi ministru făr'g

portofoliu al Reichului, arestat la sfârşitul
lui 1945 de trupele americane, condamnat
la moarte în 1946 în procesul marilor
criminali de război.
Friedel, prenume necunoscut C* ?, t ?)•
în 1943 maior, în 1944 în Statul Major
al Conducerii Wehrmachtului, apoi în
Statul Major al Inspecţiei Forţelor
Armate din Posen, în' 1945 'este
cosemnatar ca martor al documentului
de capitulare de la Reims.
igăzii 19 Blindate, ulterior gene1-locotenent, în 1973 se pensionează, iieşte la Miinchen.
ick, Helmuth (* 25.11.1913 Schwerin, '): lăcătuş, în 1931 intră în SS (nr
881) şi în NSDAP (nr. 983731), în
33 trece în Leibstandarte SS „Adolf
:ler", Hauptscharfiihrer, serviciu în
nandoul de escortă al fuhrerului, în
43 este avansat Untersturmfuhrer,' pe
ntîn Leibstandarte „Adolf Hitler"', în
44 Obersturmfiihrer.
ck, Wilhelm (* 12.3.1877 Alsenz
alz], f 16.10.1946 Niirnberg [exeat]): studii de filologie si ştiinţe
Friedrichs, Helmuth (* 22.9.1899
Otterndorf [Unterelbe], t 31.12.1945
[data oficială a decesului]: din 1916
serviciu pe front într-un batalion de
pionieri, în 1918 este locotenent, luat
prizonier de britanici, eliberat în î 920, intră în freikorps „Lichtschlag", apoi
participă la apărarea graniţelor în
Silezia Superioară, în 1921 este miner, în 1925 îşi dă examenul de maistruminer, studii de minerit la Clausthal fără
examen de absolvire, în 1929 intră în
NSDAP (nr. 124214), din 1930 este
funcţionar, între altele director economic
şi şef al serviciului personal în regiunea
Hessen-Kassel, în 1933 este membru al
parlamentului provincial, în 1934 este
numit Gauleiter adjunct, din 1934
activează în conducerea centrală a
NSDAP, între 1934 şi 1941 este şef de
birou, respectiv şef'de departament II
(probleme interne ale partidului), ulterior este şef al departamentului de
mobilizare, în 1942 este colaborator
apropiat al lui Martin Bormann, din
1936 membru al SS (nr. 278299), în
1937 Standartenfuhrer, în 1938 Oberfiihrer, în 1942 general de brigadă, în
1944 Gruppenfiihrer, din 1943 este
Oberbefehlsleiter al NSDAP, în aprilie
1945 luptă pe front în unităţile Volkssturm, este dat dispărut.
dice, în 1901 îşi dă doctoratul m

nţe juridice, în 1903 examenul de
sor, ac.tivează în administraţia
ala, din 1905 este avocat de oficiu
irecţia de poliţie din Miinchen, între
'7 si 1917 asesor de circumscripţie
'irmasens, în 1917 asesor guvern'aital, şef al departamentului pentru
:ulă de război la direcţia de politie
Miinchen, în 1919 'este şef de
Jmscripţie şi director al poliţiei politice
direcţia de poliţie din Miinchen, între
l şi 1923 şef al Biroului III de Politie
ichen, din februarie 1923 până'la
.1923 este şef al poliţiei penale, ectiv al serviciului de securitate de
recţia de poliţie din Miinchen, după
ui lui Hitler şi Ludendorff este arestat, lamnat la o pedeapsă cu suspendare
cauza sprijinului acordat NSDAP, is din poliţie din cauza contravenţiei
^rviciu, între 1924 şi 1945 este
ibru al Parlamentului mai întâi
ru „Deutschvolkische Freiheits-i", apoi pentru NSDAP, în 1925 intră
SDAP, în 1924/25 este şef de grup
mentar, din noiembrie 1924, după
acurs încununat de succes, şef al
rtamentului penal de la direcţia de
ie din Miinchen, din 1926' este
:dinte al grupului parlamentar al
^ în 1930/31 ministru de interne
ducaţiei în Turingia, în 1932/33 din
a biroul superior de asigurări din
:hen, din 30.1.1933 până la
1943 este ministru de interne al

Fritzsche, Hans (* 21.4.1900 Bochum, t 27.9.1953 Koln): în 1918 pe front, studii de filologie, istorie si filozofie fără
examen de absolvire, în 1923 este
membru în DNVP, în 1924 redactor la
Telegraphen-Union, în 1932 şef al
Drahtlosen Nachrichtendienst la Societatea
Germană de Radio, din mai 1933 este
membru al NSDAP şi şef al secţiei de
ştiri din departamentul de presă al
Ministerului Propagandei, din 1937 este
comentator radio, în 1942 director de
minister si şef al departamentului radio
din Ministerul Propagandei, identifică

în 1945 la Berlin cadavrele familiei Goebbels, este acuzat în procesul marilor criminali de război şi achitat în 1946 după o declaraţie de distanţare de naţional-socialism, condamnat în 1947 de un juriu la nouă ani de muncă silnică, eliberat în 1950.

Fromm, Friedrich (* 8.10.1888 Berlin, t 12.3.1945 Brandenburg [executat]): gimnaziu, studii la Universitatea din Berlin, în 1906 intră în armată, în 1908 este locotenent, în 1914 este avansat locotenent major, are diverse activităţi de stat major, din 1917 activează în Marele Stat Major al Diviziei 30 Infanterie, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, în 1920 este şef de baterie, din 1922 are din nou activităţi de stat major, din 1928 activează în Ministerul Apărării, în 1931 este avansat locotenent-colonel, în 1934 colonel si şef al biroului general al armatei de uscat din Ministerul Apărării, în 1935 general-maior, în 1938 general-locotenent, în 1939 este numit general de artilerie, şef al înarmării armatei de uscat si comandant suprem al armatei de rezervă, la 20.7.1944 ordonă executarea după legea marţială a lui Olbricht, von Stauffenberg ş.a., este arestat la 21.7 pentru contactele sale cu cercurile rezistenţei şi condamnat în februarie 1945 la moarte de Tribunalul Poporului.

Funk, Walther (* 18.8.1890 Trakehnen [Prusia Orientală], t 31.5.1960 Diisseldorf): studii de filozofie, economie, ştiinţe juridice si politice, ziarist, din 1912 este redactor, în 1913 voluntar, în 1914 se înrolează pe front într-un regiment de puşcaşi, din iulie 1916 lucrează în redacţia publicaţiei Berliner Borsenzeitung, din 1920 este redactor principal, între 1922 şi 1930 redactor-şef, în 1931 intră în NSDAR este redactor la Wirtschaftspolitischen Pressedienst, naţional-socialist, consilier economic al lui Hider, preşedinte adjunct al consiliului economic al' NSDAR în 1932/33 este membru al Parlamentului, şef al comisiei de politică economică în conducerea centrală a NSDAR de la 30.1.1933 până la 7.2.1938 este şef al serviciului de presă al guvernului, din martie 1933 şi secretar de stat în Ministerul Propagandei, din 1938 ministru al economiei şi în 1938/39 împuternicit general pentru economie, din ianuarie 1939 preşedinte al băncii centrale (Reichsbank), este

condamnat la închisoare pe viaţă în 1946 în procesul marilor criminali de război, eliberat din penitenciar în 1957 pe motiv de boală.
Gabriel, prenume necunoscut (* ?, t ?): ofiţer la înaltul Comandament al Forţelor Armate, în 1945 aghiotant al lui Keitel.
Ganzenmtiller, Albert (* 25.2.1905 Passau, 120.3.1996 Munchen): în 1923 participă la puciul lui Hitler şi Ludendorff, studii de construcţii de maşini şi electrotehnică, dr. ing., în 1931 intră în NSDAP, din 1931 este angajat la Deutsche Reichsbahn (Căile Ferate Germane), expert în probleme de electrificare, după anexarea Austriei este numit şef al întreprinderii de Electricitate de la Innsbruck, în 1941 este numit vicepreşedinte al direcţiei de căi ferate Poltava, din februarie 1942 comisar general al căilor ferate pentru Direcţia de Căi Ferate Est din Poltava, din mai 1942 director adjunct al Deutsche Reichsbahn şi secretar de stat în Ministerul Transporturilor, răspunde de utilizarea căilor ferate germane în operaţiunile de deportare a evreilor (trenuri speciale pentru lagărele de exterminare), la 21.4.1945 fuge din

îerlin, devine membru al guvernului onitz, este arestat în mai 1945, în :J47 fuge în Argentina, se întoarce în :rmania de Vest în 1955, este acuzat 1960 de complicitate la crime în asă, procesul este sistat în 1973 din
. , - . >
• otive de sănătate.
iriboldi, Italo (* 20.4.1879 Lodi alia], t 12.2.1970 Roma): militar de rieră, ofiţer de mare stat major în npul Primului Război Mondial, mandant al unor unităţi în războaiele .oniale ale Italiei, în 192S este avansat ieral de brigadă, în 1936 guvernator litar la Addis Abeba, ulterior şef al irelui Stat Major al Armatei Italiene i Africa de Est, rechemat în 1939, în 40 este comandant suprem al natei 5 în Africa de Nord, adjunctul Graziani în timpul atacului asupra ptului, după rechemarea acestuia î numit comandant suprem al forţelor late italiene în Africa de Nord, în

U guvernator general al Libiei, din
ie 1942 este comandant al Armatei
campania împotriva Uniunii Sovietice, nis în primăvara anului 1943, irnat în lagăr după ieşirea Italiei din
boi, predat guvernului Mussolini, damnat la zece ani de închisoare, erat şi pensionat în 1945.
îs, Friedrich (* 26.2.1881 Mahlum
lunschweig], 117.7.1955 Gottingen):
ii de drept, dr., din 1907 la Ministerul
îxterne, în 1914-1916 pe front, în
9 este preşedintele juridic al
gatiei germane la tratativele de pace
a Versailles, şef al departamentului
rept internaţional din Ministerul de
rne, în 1939 subsecretar de stat, borează la elaborarea tratatelor de
ocarno (1925) şi a Pactului de
resiune cu Uniunea Sovietică (1939), 43 este scos de la conducerea depar:ntului de drept si numit ambasador, 947 este principalul martor al
arii în „procesul Wilhelmstrasse".
lardt, Karl (* 23.11.1897 Haag
iria Inferioară], t2.6.1948 Landsberg
pe Lech [executat]): studii de medicină
în 1922 îşi dă doctoratul în ştiinţe
medicale, în 1924 este medicul asistent
al lui Ferdinand Sauerbruch, în 1932
obţine docenţa în specializările chirurgie
şi ortopedie, în 1933 intră în NSDAIŞ în
1935 este numit conferenţiar, şef al
sanatoriului SS de la Hohenlychen, în
1937 profesor universitar la Universitatea
din Berlin, în 1938 este medicul însoţitor
al lui Himmler, în 1940 chirurg consilier
al Waffen SS, în 1943 clinicianul principal
în statul major al medicului SS Grawitz, iniţiator al experimentelor pe oameni
în lagărele de concentrare, Gruppenfiihrer
SS şi general-locotenent al Waffen SS, condamnat la moarte în procesul
medicilor din 1947 de la Nurnberg.
Gehlen, Reinhard (* 3.4.1902 Erfurt, 18.6.1979 Berg, pe malul lacului Starnberg): în 1920 intră în armată, în 1923
este locotenent, între 1933 şi 1935
urmează Academia de Război, apoi i se
încredinţează diferite misiuni de stat
major, între altele este aghiotant al
însărcinatului principal cu încartiruirea, în 1939 este avansat maior, de la începutul războiului face parte din Statul Major
al Diviziei 213 Infanterie, din octombrie
1939 din Marele Stat Major al Armatei
de Uscat, în 1940 este şef al fortificaţiilor
terestre în biroul „Operaţii" al OKH, în
timpul campaniei din Franţa este ofiţer
de legătură, din octombrie 1940 este

şef al grupului de operaţiuni „Est", în 1941 locotenent-colonel, în 1942 şef al departamentului Armate Străine din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, colonel, în 1944 este avansat general-maior, la 9.4.1945 este demis, de la 8.5.1945 în prizonierat american, alcătuieşte, la însărcinarea armatei americane, Organizaţia „Gehlen", inclusă în 1955 ca serviciu federal de informaţii în armata federală (BND), general-locotenent, pensionat în 1968 din cauza unor eşecuri repetate şi a infiltrării BND de către agenţia ai Ministerului pentru Securitatea Statului (Stasi) al RDG.

Geilenberg, Edmund (* 13.1.1902 Buchholz, lângă Hattingen, 119.10.1964 Ibbenbuhren [Westfalia]): inginer, şef în întreprinderile „Hermann Goring", din 1939 este director al întreprinderilor Siderurgice din Braunschweig, din 1942 şef al comisiei principale pentru muniţie din Ministerul înarmărilor, din mai 1944 comisar general pentru măsuri urgente în Ministerul înarmării şi Producţiei de Război (Speer), are o participare esenţială la planificarea mutării în subteran a producţiei de muniţie şi la exploatarea deţinuţilor din lagărele de concentrare.
Gercke, Rudolf (* 17.8.1884 Nikolaiken [Prusia Orientală], 117.2.1947 Marburg): în 1903 intră în armată, în 1904 este locotenent, în perioada 1911-1914 urmează Academia de Război, diferite activităţi de stat major în timpul Primului Război Mondial, între altele pe lângă şeful căilor ferate de front si în Marele Stat Major al Grupului de Armate „Prinţul moştenitor Rupprecht von Bayern", în 1919 trece la apărarea graniţelor, în 1923 iese din armată, este numit director economic al AEG în Konigsberg, din 1928 este angajat la Ministerul Apărării, în 1933 este avansat maior şi numit şef de departament, în 1937 colonel, în

1939 şef al serviciilor de transport, general-maior, în 1942 general de infanterie, în 1945 este luat prizonier de americani, decedează într-un spital de campanie.
Giesing, Erwin (* 7.12.1907 Oberhausen, 122.5.1977 Krefeld): studii de medicină, dr. med., medic asistent la clinica Virchow
din Berlin, în 1932 intră în NSDAP, în
1936 este medic specialist ORL, în 1939
intră în serviciul militar ca medic primar, lucrează în diferite spitale de campanie, în 1944 este chemat la cartierul general
al fuhrerului pentru a trata leziunile la
urechi ale lui Hitler, demis în septembrie
1944 în urma conflictelor iscate de
metodele de tratament ale lui Morell, este internat în lagăr de americani în
1945, eliberat în 1947, ulterior lucrează
ca medic la Krefeld.

Giesler, Paul (* 15.6.1895 Siegen, 14.5.1945 Berchtesgaden [sinucidere]):
între 1914 şi 1918 luptă pe front, la
sfârşit ca şef de companie, studii în
construcţii la Darmstadt, între 1922 si
1933 este arhitect liber-profesionist la
Siegen, în 1922 intră în NSDAP şi SA, din 1924 este purtătorul de cuvânt al
NSDAP, în 1928 reintră în NSDAP (nr.
72741), din 1929 este Ortsgruppenleiter
şi purtător de cuvânt al administraţiei
de Gau în Westfalia, în 1932 Stand'artenfuhrer SA, între 1933 şi 1945 membru
al Parlamentului, în 1934 este avansat
general de brigadă SA, din 1935 este
şef al grupului SS Oldenburg-Frizia
Orientală, din 1936 al grupului SA
Hochland (Miinchen), din 1938 al
grupului SA Alpenland (Linz), participă
la campaniile din Polonia si Franţa, în
1941 este numit la cancelaria de partid
din Miinchen în rangul de Gauleiter
adjunct, din noiembrie 1941 până în
iunie 1943 este Gauleiter în Westfalia
de Sud, din iunie 1942 Gauleiter economic în Miinchen-Bavaria Superioară si
prim-ministru al Bavariei, din 25.9.1944
şef al Volkssturm în Miinchen-Bavaria
Superioară, organizează o mişcare
teroristă naţional-socialistă, fuge din
Miinchen la 29.4.1945, prevăzut în
testamentul lui Hitler pentru funcţia de
ministru de interne, tentativă eşuată de
sinucidere prin otrăvire, cere să fie
împuşcat în spitalul de campanie.
Goebbels, Joseph (* 29.10.1897 Rheydt, lângă Monchengladbach, t 1.5.1945
Berlin [sinucidere]): în 1917 îşi dă
bacalaureatul, este inapt pentru front
din cauza unui handicap fizic, pentru

scurt timp este soldat la comandament
în Serviciul Patriotic de Asistenţă, studii
de germanistică, istorie şi filologie
clasică, în 1922 îşi dă doctoratul, se
angajează voluntar la Wetsdeutschen
Landeszeitung, în 1923 este angajat
bancar, şomer, activitate de scriitor, în
1924 este cofondator al partidului
naţional-socialist al Libertăţii în Renania, redactor principal al ziarului Volkische

•iheit, în 1925 reintră în NSDAP (nr.
62, primire oficială de abia în 1926, măr de membru retroactiv 22), este
mit director economic al regiunii
DAP Renania de Nord, redactor al
istei Nationalsozialiitische Briefe, din
10.1926 este Gauleiter al regiunii
DAP Berlin-Brandenburg, editor al
istei Der Angriff, în perioada 192845 Gauleiter al regiunii NSDAP
>ss-Berlin, între 1928 si 1945 este
mbru al Parlamentului, între 1930
.945 este numit şef cu propaganda
partidului, cu rang de Reichsleiter, la 13.3.1933 până la 30.4.1945 este
listru al propagandei, editor al mai
Itor ziare si reviste, preşedinte al
ichskulturkammer" (Camera de
tură a Reichului) si al „Reichskulturats" (Senatul pentru Cultură al
chului), între 1942 şi 1.5.1945
lisar pentru apărare al Berlinului, e 1943 şi 1945 inspector al Autorităţii
tru Măsurile Civile în Războiul
ian, între 25.7.1944 şi 1.5.1945 este
uternicit general pentru efortul de
>oi total, între 25.9.1944 şi 1.5.1945
îl Volkssturm în regiunea adminisivă Gross-Berlin, numit de Hitler
testament la 29.4.1945 cancelar al
:hului, se sinucide după eşecul
acierilor de capitulare.
bbels, Magda, născută Ritschl,)tată Friedlănder, divorţată Quandt
1.11.1901 Berlin, 11.5.1945 [sinuci]): adoptată în 1904 de un om de
:ri evreu, în 1919 îşi încheie pregătirea
iră, urmează studiile într-un internat, 921 se căsătoreşte cu industriaşul
ther Quandt, se naşte fiul Harald, rţează în 1929, în' 1930 intră în
AP, activează voluntar ca secretară
inducerea NSDAP Gross-Berlin, în
. se căsătoreşte cu Joseph Goebbels, :se copii: Hel'ga (* 19.7.1932), Hilde

2.4.1934 Berlin), Hellmut (*
.1935 Berlin), Holde (* 19.2.1937
i), Hedda (* 2.5.1938 Berlin), Heide
'.10.1940), la 23.4.1945 se mută în
arul de sub Cancelaria Reichului, îşi ucide copiii la 1.5.1945 împreună
cu doctorul Stumpfegger, după câteva
ore se sinucide cu otravă, după altă
versiune este împuşcată de soţul ei.
Goerdeler, Cari (* 31.7.1884 Schneidemiihl [Prusia Occidentală], t 2.2.1945
Berlin [executat]): studii de drept, dr., funcţionar în administraţie, participă la
Primul Război Mondial, în 1920 este
viceprimar la Konigsberg, în 1930
primar general al oraşului Leipzig, în
1931/32 şi 1934/35 comisar al Reichului
pentru preţuri şi controlul preţurilor, în
1937 este pensionat obligatoriu, reprezintă o figură centrală a cercurilor conservatoare-
burgheze de opozanţi ai
regimului, întreţine, graţie colaborării
sale cu firma Bosch, numeroase contacte
cu personalităţi influente din SUA, Anglia şi Franţa, redactează numeroase
memorii şi planuri pentru pace, participă la planificarea loviturii de stat, este
prevăzut pentru funcţia de cancelar al
Reichului, arestat în august 1944 şi
condamnat la moarte de Tribunalul
Poporului la 8.9.1944.
Gohler, Johannes (* 15.9.1918 Bischofswerda, lângă Dresda, t ?): în 1937 intră în
NSDAP (nr. 5229214) şi SS (nr. 310963), în timpul celui de-al Doilea Război
Mondial este comandant de escadron
în divizia de cavalerie a SS, în Armata 8
(Grupul de Armate „Sud") de pe Frontul
de Est, cel mai înalt grad atins este cel
de Sturmbannfuhrer SS, în 1945 este
aghiotantul lui Hermann Fegelein.
Goring, Edda (* 2.6.1938 Berlin): fiica
lui Hermann şi Emmy Goring, internată
în lagăr după război împreună cu mama
ei, iniţiază acţiuni juridice zadarnice în
legătură cu moştenirea paternă, ulterior
lucrează ca asistentă medicală într-un
mare oraş german.
Goring, Emmy, născută Sonnemann
(* 24.3.1893 Hamburg, 18.6.1973 Miinchen): actriţă de succes, joacă la teatrul
din Weimar ş.a., se căsătoreşte la
20.4.1935 cu Hermann Goring, joaca

un rol proeminent în viaţa socială a

celui de-al Treilea Reich („First Lady"), este arestată la sfârşitul războiului în
reşedinţa lui Goring din Obersalzberg, eliberată în 1948, Camera de Arbitraj
din Germania îi interzice să mai apară
pe scenă, se stabileşte la Etzelwang
(Oberpfalz), apoi la Miinchen.
Goring, Hermann (* 12.1.1893 Rosenheim, t 35.10.1946 Niirnberg [sinucidere]): cadet, în
1914 este locotenent
într-un regiment de infanterie, participă
la război pe frontul din Alsacia, trece
la unitatea aeriană, mai întâi ca observator, apoi ca pilot, în 1918 este comandant al
Escadronului de Vânătoare
„Freiherr von Richthofen", în 1919
căpitan, demisionează din armată, în
1920 este pilot-şef al companiei
Svenska Lufttrafik, în 1922/23 urmează
studii de istorie şi economie la Universitatea Miinchen, îl cunoaşte pe Hitler, în 1922 intră în
NSDAP, alcătuieşte
Sturmabteilung (SA), şef al SA în timpul
tentativei de puci din 1923, este rănit, fuge în Austria, suferă de o dependenţă
gravă de medicamente, fuge în Suedia, este internat în clinici de psihiatrie, în
1926, după anularea ordinului de
arestare, se întoarce în Germania, în
1928 reintră în NSDAP, este candidat
în alegerile parlamentare, între 1928 si
1945 este membru al Parlamentului, adjunct de grup parlamentar, secretar, între 30.8.1932 si
1945 este preşedinte
al Parlamentului, în acelaşi timp şi
însărcinat personal al lui Hitler pentru
NSDAP la Berlin, în 1931 Gruppenfuhrer
SA, de la 30.1.1933 la 5.5.1933 este
ministru fără portofoliu al Reichului, între 11.4.1933 şi 1945 prim-ministru
al Prusiei, în 1933/34 ocupă în acelaşi
timp fotoliul de ministru de interne şi
Şef al poliţiei secrete (Gestapo), din mai
1933 este ministrul aviaţiei, însărcinat
cu crearea aviaţiei militare, în 1935 este
avansat general de aviaţie, între 1935
Şi 1945 este comandant suprem al aviaţiei
militare, în 1936 este avansat gene
ral-colonel, în 1938 feldmaresal, în
1940 mareşal al Reichului, între 1936
şi 1945 însărcinat al Reichului în probleme privind materiile prime şi valuta, în acelaşi timp
însărcinat cu planul de
patru ani şi prin aceasta cu industria
de armament, între 1937 şi 1945 este
director general al întreprinderilor de
Minerit şi Metalurgie „Hermann Goring" SA, din 1938 este însărcinat cu
rezolvarea problemei evreieşti, între
1939 şi 1945 este preşedinte al consiliului
de miniştri pentru apărare, între 1940

şi 1945 şef al economiei de război, între
1941 şi 1945 este şef al economiei din
Est, între 1934 şi 1945 responsabil cu
pădurile şi cu vânătoarea, la 23.4.1938
este numit locţiitorul lui Hitler în toate
funcţiile pentru cazul în care acesta ar
fi împiedicat „de boală sau alte evenimente" să-şi îndeplinească atribuţiile, la 1.9.1939 este numit oficial locţiitor
şi succesor al lui Hitler în funcţia de
cancelar al Reichului, la ordinul lui
Hitler este demis la 23.4.1945 din toate
funcţiile şi arestat, la 29.4.1945 Hitler
îl exclude testamentar din partid, este
arestat la 8.5.1945 de militari americani, condamnat la moarte în procesul marilor
criminali de război, se sinucide cu otravă.
Goring, Karin, născută von Fock, divorţată
Kantzow (* 21.10.1888 Stockhoim, 125.9.1931 castelul Rockelstad [Ostergotland, Suedia]):
fiica unui ofiţer suedez
de origine germană, soda ofiţerului suedez
Nils von Kantzow, îl cunoaşte pe Hermann Goring în februarie 1920, relaţia
cu el începe în vara lui 1920, se implică în
NSDAP, divorţează de Nils von Kantzow, la 3.2.1923 s'e căsătoreşte cu Hermann
Goring, fuge cu el în 1923 în Austria, apoi
în Suedia, în 1927 întoarcere la Berlin, preia numeroase obligaţii mondene în
ciuda unei boli grave, decedează în
urma unei afecţiuni cardiace în timpul
unei vizite făcute familiei.
Gort, John Standish (* 10.7.1,886
Londra, 113.3.1946 Londra): pregătire
la Sandhurst, luptă pe frontul din
Franţa în timpul Primului Război

Mondial, în 1937 este şef al Marelui
Stat Major britanic, din noiembrie 1939
este comandantul suprem al Corpului
Expediţionar Britanic din Franţa, conduce în mai 1940 retragerea reuşită
din încercuirea de la Dunkerque, în iulie
1940 este inspector general al armatei
de uscat, feldmareşal, în 1941 comandant
suprem în Gibraltar, în 1942 guvernator
si comandant suprem al insulei Malta, în 1945 înalt comisar pentru Palestina
şi Transiordania.
Grawitz, Ernst (* 8.6.1899 Berlin-Charlottenburg, t 24.4.1945 Berlin [sinucidere]): studii de medicină, dr. med., docent, în 1931 intră în SS, în 1932 în

NSDAP, în 1933 este medic-şef la clinica
Westend din Berlin, în 1935 şef al
serviciului sanitar al SS, ocupă numeroase
alte funcţii, în 1937 este medic-şef al
SS, preşedinte al Crucii Roşii Germane, în 1940 inspector sanitar al Waffen SS, iniţiator al
experimentelor pe oameni
în lagărele de concentrare, în 1941 este
numit profesor onorific la Universitatea
Graz, în 1944 Obergruppenfiihrer SS şi
general al Waffen SS; în Dosarul Hitkr
i se atribuie în mod eronat funcţia de
preşedinte al Uniunii Medicilor Naţional-Socialişti.
Graziani, Rodolfo (* 11.8.1882 Filettino
[Lazio, Italia], 111.1.1955 Roma): studii
de drept, în 1906 este sublocotenent, militar de carieră, participă la campania
din Liberia şi la Primul Război Mondial, ulterior este numit viceguvernator al
Cirenaicii, iniţiază campanii împotriva
beduinilor, în 1935 este guvernator al
Somaliei, comandant suprem al trupelor
din Somalia în războiul din Abisinia, în
1936 vicerege al Etiopiei, în 1937
mareşal, în 1939 şef al Marelui Stat
Major al Armatei de Uscat, în 1940 în
acelaşi timp comandant al trupelor
italiene din Libia, se retrage din toate
funcţiile în urma mai multor înfrângeri, în 1943 este ministru de război în
Repubblica Sociale Italiana, este arestat
1945 de trupele americane, i se
intentează diferite procese, este

condamnat în 1950 de un tribunal
militar italian la 19 ani de închisoare, eliberat în acelaşi an, se stabileşte ca
fermier pe domeniul propriu din Lazio.
Greim, Robert Ritter von (* 22.6.1892
Bayreuth, t 24.5.1945 Salzburg
[sinucidere]): în 1913 este locotenent, din 1916 pilot, este avansat locotenent
major, în 1918 şef de escadron, căpitan, în perioada 1920-1922 urmează studii
de drept, între 1924 şi 1927 se află în
Canton (China) unde organizează
aviaţia militară chineză, în perioada
1928-1934 este director al şcolii de
pilotaj din Wiirzburg, în 1934 locotenent-colonel al aviaţiei militare, în 1935
este comandor al Escadronului de
Vânătoare „Freiherr von Richthofen", din noiembrie 1935 este inspector pentru
siguranţa zborului şi a aparatelor de
zbor, din 1937 şef'al serviciului de
personal al aviaţiei militare, în 1938 este
avansat general-maior, în 1939 comandant al Diviziei 5 aeriene, în 1940
general-locotenent şi general comandant
al Corpului V Aerian, în 1941 este comandant al Comandamentului Aviaţiei

Militare „Est", în 1943 este avansat
general-colonel şi comandant suprem
al Flotei 6 Aeriene, este numit de Hitler
la 26.4.1945 succesor al lui Goring în
gradul de feldmareşal şi comandant
suprem al aviaţiei militare, zboară la
guvernul Donitz, fuge în Tirol, este arestat
în mai 1945 de trupele americane.
Guderian, Heinz (* 17.6.1888 ? Kulm
[Prusia Orientală], f 14.5.1954 Schwangau, lângă Fiissen [Bavaria Superioară]:
cadet, în 1908 este locotenent, în 1913
urmează Academia de Război, în timpul
Primului Război Mondial activează ca
ofiţer de informaţii, în 1915 este avansat
căpitan, din 1916 este însărcinat cu
diferite activităţi de stat major, în
noiembrie 1918 trece la Ministerul de
Război (centrala apărarea graniţelor de
est), din 1919 activează în Marele Stat
Major al Apărării Graniţelor, în 1920
este şef de companie într-un batalion
de vânătoare, din 1922 activează la

departamentul pentru transport greu din
Ministerul Apărării, în 1924 în Marele
Stat Major al Diviziei 2, în 1927 este
avansat maior, activitate în departamentul pentru transport al Ministerului
Apărării, în 1930 este numit comandant
al departamentului transporturi, în 1931
locotenent-colonel, în 1933 colonel, în
1934 şef de stat major pe lângă
inspectorul trupelor motorizate, în 1935
comandant al Diviziei 2 Blindate, în
1936 general-maior, în 1938 general
comandant al Corpului XVI Armată, în
1939 al Corpului XIX Armată, în 1940
comandant suprem al Grupului 2 Blindat
(din 1941 armată blindată), este avansat
general-colonel, transferat în 1941 în
rezerva fiihrerului din cauza propunerii
sale privind o retragere limitată, este
reactivat în 1943, inspector general al
armei blindatelor, însărcinat la
21.7.1944 cu afacerile şefului de stat

major al armatei de uscat, membru al Curţii de Onoare a Armatei de Uscat care-i exclude din armată pe complotiştii de la 20 iulie 1944, este demis la 28.3.1944 din cauza propunerii sale de a se iniţia tratative de capitulare cu forţele occidentale, este capturat de americani în 1945, eliberat în 1948.

Gunsche, Otto (* 24.9.1917 Jena, t 2.10.2003 Lohmar, lângă Bonn): în 1931 intră în Hitlerjugend, în 1934 în Leibstandarte SS „Adolf Hitler" (membru SS nr. 257773), în 1935 în NSDAP (nr. 3601524), din 1936 este Unterfuhrer în comandoul de escortă al fiihrerului, în 1941/42 frecventează şcoala de iuncheri de la Bad Tolz, pe front, din ianuarie până în august 1943 îi ţine locul aghiotantului personal al lui Hitler, pe front ca şef de companie în divizia de tancuri a Leibstandarte SS >Adolf Hitler", din februarie 1944 este din nou aghiotantul personal al lui Hitler, în 1944 Sturmbannfiihrer SS, din 2.5.1945 se află în prizonierat sovietic, în 1950 este condamnat la 25 de ani de muncă silnică, transferat în 1955 în RDG, eliberat în 1956 din penitenciarul

Bautzen, fuge în Republica Federală Germania, se stabileşte în Germania de Vest.

Haase, Werner (* 2.8.1900 Kothen [Anhalt], t 30.11.1950 Moscova): în 1918/19 satisface stagiul militar, studii de medicină, în 1924 dr. med., se specializează în chirurgie, în 1927 este medic pe vapor, în 1933 intră în NSDAP şi SA, în 1934 este medic asistent la Clinica Universitară de Chirurgie din Berlin, intră în SS, în 1935 este medic în statul major al fiihrerului, în 1935 Sturmfuhrer SS, părăseşte serviciul la Hitler din motive de sănătate, în 1936 obţine docenţa, în 1937 este numit docent la Universitatea din Berlin, în 1938 Obersturmfiihrer SS, în 1940 este numit conferenţiar, în 1943 Obersturmbannfiihrer SS, activează ca medic primar la Clinica Universitară de Chirurgie, din aprilie 1945 este şef al infirmeriei din buncărul Noii Cancelarii, este capturat la 3.5.1945 de trupele sovietice, decedează în spitalul penitenciarului Butirca.

Haberstock, KarI (* 19.6.1878Augsburg, t ?): anticar si negustor de artă la Berlin, în 1933 intră în NSDAP (nr. 1772846), achiziţionează pentru Hitler si la însărcinarea acestuia picturi.
Hâcha, Emil (* 12.7.1872 Trhove-Sviny, lângă Budweis [Boemia], t 27.6.1945 Praga): studii de drept, dr., avocat, membru al Consiliului Naţional al Boemiei de la Praga, în 1916 este consilier la Curtea Penală Administrativă de la Viena, după independenţa Cehoslovaciei este numit preşedinte secund al Curţii Supreme de la Praga, din 1925 este prim-preşedinte, în 1938 este ales preşedinte al Republicii Cehoslovace, semnează la 15.3.1939 acordul de înglobare a teritoriului rămas ca „protectorat al Moraviei si Boemiei" în Reichul german, este în continuare preşedinte al Moraviei si Boemiei, arestat la 12.5.1945, decedează în spitalul penitenciarului.

iig, prenume necunoscut (* l, t ?):
lior, asistent al ataşatului militar al
mi Britanii la Berlin.
ilder, Franz (* 30.6.1884 Wiirzburg, .4.1972Aschau [BavariaSuperioară]:
1904 este locotenent, din 1911 până
1914 urmează Academia de Război, Primul Război Mondial este ofiţer de
t major, căpitan, în 1920 este preluat
armata reorganizată după război, în
itinuare activează ca ofiţer de stat
jor, instructor de tactică şi şef de
:erie, în 1929 este avansat locoteit-colonel, în 1931 colonel, şef de
t major la Comandamentul Militar
în 1934 este avansat general-maior, nandant al Diviziei 7 Infanterie, în
i 6 ofiţer II însărcinat cu încartiruirea
<Iarele Stat Major al Armatei de Uscat, 937 este şef al statului major pentru
nevrele forţelor armate, din februarie
18 este ofiţer I însărcinat cu încarti•ea în armata de uscat, general de
lerie, din septembrie 1938 şef al
•elui Stat Major al Armatei de Uscat, 940 este avansat general-colonel, la
) 1942 este transferat în rezerva
erului, din 1938 practică o apropiere
dentă de diverse cercuri ale
stenţei, este arestat după 20.7.1944
jportat în lagărul de concentrare de
)achau, internat în mai 1945 de
aţa americană, eliberat în 1947, între
5 si 1961 este şef al secţiei germane
Historical Division a Armatei SUA.

fax, Edward Frederick Vîscount, din
\ Earl of (* 16.4.1881 Powderham
le [Devonshire, Anglia], 123.12.1959
owby Hali [Yorkshire, Anglia]):
u de istorie, călătoreşte în jurul
i, are activitate publicistică şi stiini, între 1910 şi 1925 este membru
imerei Comunelor, apoi al Camerei
lor, între 1935 şi 1938 este purtătorul

de cuvânt al acesteia, în timpul Primului
Război Mondial este mai întâi ofiţer de
cavalerie în Franţa, în 1917/is în
Ministerul pentru Servicii Naţionale, în
1921/22 subsecretar de stat în Ministerul
Coloniilor, în perioadele 1922-1924 şi
1932-1935 ministru al educaţiei, în
1924/25 ministru al agriculturii, în
1925-1931 guvernator general si vicerege
al Indiei, în 1935 este numit ministru de
război, între 1935 şi 1937 este lord
păstrător al sigiliului în cabinetul
Chamberlain, în noiembrie 1937 iniţiază
discuţii cu Hitler şi Goring, din februarie
1938 este ministru de externe, promotor
al politicii de „appeasement" faţă de
Reichul german, întrerupe tratativele cu
Uniunea Sovietică, între decembrie 1940
şi mai 1946 este ambasador la Washington, participă la conferinţele de la
Dumberton Oaks (1944) şi Sân Francisco
(înfiinţarea ONU, 1945).'
Hamann, Otto (* 23.5.1916 Berlin, t 2.(?) 5. 1945 Berlin): intră în Hitlerjugend, în 1933 este Unterbannfuhrer, şef
al unităţii HJ Berlin-Tempelhof, studii, în 1935'intră în NSDAP (nr. 3706571), în 1938 este Oberbannfiihrer1, şef de
stat major în conducerea regiunii Berlin
a HJ, în 1942 Hauptbannfiihrer, şef al
regiunii Berlin a HJ, în 1943 este numit
Gau-bannfiihrer, face parte dintre
colaboratorii apropiaţi ai lui Axmann, alcătuieşte la începutul anului 1945
Regimentul „Berlin" al HJ, este ucis în
luptele din Berlin.
Hamilton (vezi: Douglas-Hamilton).
Hammitzsch, Angela, născută Hitler, văduvă Raubal (* 28.7.1883 Viena, î 30.10.1949 Dresda): urmează şcoala
generală, se căsătoreşte cu funcţionarul
fiscal Leo Raubal, trei copii: Le°
(2.10.1906), Angela („Geli", vezi mai

Funcţie de conducere în organizaţia Hitlerjugend, „Bann" reprezentând cea
„Gebiet" („regiune") din Hitlerjugend. Corespund

din structura organizaională i administrativă a S
:ade-adoua
m
, „ c-a ^«
te de organizare după
listrat
îl ei reprezenta api,^,,,,, iiizare„Ortsgruppe". (n.tr.)
organizare după „Gebiet" („regiune") din Hitlerjugend. Corespundea în p'an
ativ unităţii „Kreis" din structura organizaţională şi administrativă a NSDAB care 'a
reprezenta aproximativ echivalentul unui judeţ, fiind subordonată formei de
„Ottsgruppe". (n.tr.)

jos), Elfriede (10.1.1910), după moartea soţului lucrează ca bucătar-sef într-un cămin de fete, din 1926 este menajera lui Adolf Hitler în casa Wachenfeld (Berghof), este demisă în 1935 din cauza aprecierilor critice legate de apariţiile publice ale Evei Braun (după Joachimsthaler); nu există dovezi care să susţină intervenţia în favoarea unei victime a puciului lui Rohm, aşa cum se afirmă în Dosarul Hitler, în 1936 se căsătoreşte cu arhitectul prof. dr. ing. Martin Hammitzsch.

Hammitzsch, Martin (* 22.5.1878 Plauen, lângă Dresda, t 5.6.1945 Oberwiesenthal, Erzgebirge [sinucidere]): studii de arhitectură, dr. ing., în 1905 predă arhitectura la Facultatea de Stat din Dresda, în acelaşi timp lucrează ca arhitect (fabrica de ţigări Yenidze 1908/10, Dresda ş.a.), în 1909 predă la Academia de Arte şi Meserii din Chemnitz, participă la Primul Război Mondial, cel mai înalt grad militar atins este cel de căpitan, în 1918 este numit profesor, în 1919 obţine o catedră la Şcoala de Stat de Arhitectură din Dresda, în 1920 este numit director al Scolii de Stat de Arhitectură, în 1935 i'ntră în NSDAP (nr. 3693268), în 1936 se căsătoreşte cu Angela Raubal, născută Hitler.

Hanke, Karl (* 24.8.1903 Lauban [Silezia], t iunie 1945 lângă Neudorf [Regiunea Sudetă; împuşcat]): morar, în 1920 se înrolează voluntar, este membru al mai multor uniuni de luptă, predă arte şi meserii la Berlin, în 1928 intră în NSDAP (nr. 102606), în 1931 este demis din învăţământ, este numit

Kreisleiter NSDAP la Berlin, între aprilie
1932 si decembrie 1932 este membru
al parlamentului de land din Prusia, din
noiembrie 1932 până în 1945 este
membru al parlamentului naţional, din
martie 1933 referent personal şi şef al
secretariatului privat al lui Joseph
Goebbels din Ministerul Propagandei, în februarie 1932 intră în SS (nr.
203013), este numit Sturmbannfuhrer
SS, din 1935 Obersturmbannfuhrer SS

în statul major al Reichsfuhrerului SS, în 1937 este numit director ministerial, Oberfuhrer SS, vicepreşedinte economic
al Camerei de Cultură a Reichului, în
1938 este secretar de stat în Ministerul
Propagandei, voluntar în campaniile din
Polonia şi Franţa, în 1941 locotenent
major în armată, din motive personale
se răceşte relaţia cu Joseph Goebbels (în
timpul unei crize conjugale se declară
de partea soţiei lui Goebbels), în 1941
este Gauleiter si preşedinte în Silezia
Inferioară (Breslau), în 1941/42 comisar
al Reichului pentru apărare în regiunea
administrativă Silezia Inferioară, în
1943/44 este comisar-şef al biroului
central din Ministerul Reichului pentru
înarmare şi Producţia de Război, în
1944 este avansat Obergruppenfiihrer
SS, din septembrie 1944 este şef al
Volkssturm în regiunea administrativă
Silezia Inferioară, în 1945 a determinat
declararea oraşului Breslau fortăreaţă, devenind în acest fel responsabil de
distrugerea oraşului şi moartea locuitorilor
săi, fuge la 5.5.1945 din Breslau, este
capturat de partizani cehi si împuşcat, probabil fără a fi recunoscut.
Hansen, Max (* 23.7.1908 Niebull
[Frizia de Nord], t 7.3.1990 Niebull):
în 1933 intră în Leibstandarte SS „Adolf
Hitler", în 1939 este şef de companie, în 1942/43 este Sturmbannfuhrer şi
comandant al Batalionului II Infanterie
Motorizată al Regimentului I Infanterie
Motorizată, în 1944 conducător de
Standarte, comandant al Regimentului
I Infanterie Motorizată al Leibstandarte
SS „Adolf Hitler", participă la bătălia
din Ardeni şi la ofensiva eşuată din
Ungaria, este arestat în 1945, eliberat
probabil în 1949.
Harlan, Veit (* 22.9.1899 Berlin, 113.4.1964 Capri [Italia]): din 1915 este

actor de teatru la Meinigen şi Berlin, din 1926 roluri de succes în filme, în 1934 trece la regie de film si teatru, numeroase drame, multe dintre ele puse în scenă cu soţia sa, Kristina Soderbaum, în rolul principal, produce filme care proslăvesc

• «ncipiile ideologiei naziste, regizează
i colaborează la filmul de propagandă
ntisemită Jud Siiss („Evreul Suss"), în
941 regizează biografia ecranizată a
Ji Frederic al H-lea al Prusiei (Der
rosse Konig, „Marele rege"), din 1942
sgizează epopeea monumentală Kolberg
premiera la 30.1.1945), după 1945 i
î interzice iniţial să profeseze, din
950 lucrează din nou ca regizor de film.
7ase, Paul von (* 24.7.1885 Hanovra, 8.8.1944 Berlin [executat]): studii de
iinţe juridice, în 1905 se înrolează în
•mată ca voluntar, începe o carieră de
îţer, în 1907 este locotenent, în 1914
•te avansat locotenent major, în timpul
imului Război Mondial este însărcinat
diferite activităţi de stat major, în 1920
te şef de companie în armata
organizată după război, din 1923
sfăsoară din nou activităţi de stat major, 1926 este numit şef al poligonului de
igere (centrul de'experimentare) de
Kummersdorf, în 1928 este avansat
u'or, în 1933 locotenent-colonel, în
34 este numit comandant al Rcgimenui de Infanterie „Kiistrin", în 1938
e avansat general-maior, în 1939
nandant al Diviziei 46 Infanterie, ieral-locotenent, din noiembrie 1940
e comandant al oraşului Berlin; în
nurile loviturii de stat din 1944 era
văzut un rol-cheie pentru unităţile
nandate de von Hase, condamnat la
arte la 8.8.1944.
;selbach, Hans-Karl von (* 2.11.1903
lin, t 1988 Mtinchen): studii de
iicină, în 1927 îşi dă doctoratul în
iţe medicale, se specializează în
urgie la Miinchen, în 1933 intră în
)AI> în 1934 în SS, din 1935 este

licul însoţitor al lui Hitler, din
embrie 1939 ofiţer sanitar al armatei, ptsturmfuhrer SS, din septembrie
2 devine medicul însoţitor permanent
ui Hitler, activează în diferitele
:ere generale ale fiihrerului, în 1943
numit profesor, la 9.10.1944 este
is de Hitler (împreună cu Karl Brandt), al unui spital de campanie pe

Frontul de Vest, între 1945 si 1948 se
află în prizonierat american, apoi este
medic-şef al instituţiilor medicale
Bethel din Bielefeld, ulterior medic la
Miinchen.
Hassell, Ulrich von (* 12.11.1881
Anklam, f 8.9.1944 Berlin [executat]):
studii de drept, în 1909 intră în Ministerul
de Fjtterne, în 1911 este viceconsul la
Genova, în 1914 luptă pe front, este rănit, apoi intră în serviciul administrativ, în
1917 este numir director al Uniunii
Circumscripţiilor Prusace, în 1919 intră
în „Deutschnationale Volkspartei"
(DNVP), se întoarce în serviciul diplomatic, este numit secretar de legaţie la
Roma, în 1920 consilier de ambasadă
şi însărcinat cu afaceri la Roma, în 1921
consul general la Barcelona, în 1926
este ambasador la Copenhaga, în 1930
ambasador la Belgrad, în 1932 ambasador
la Roma, în 1938 este scos de Ribbentrop
din serviciul activ, din martie 1939
participă la planurile de realizare a unei
lovituri de stat, este adversar al persecutării evreilor si al politicii de .mare
putere a Reich'ului german, conform
planurilor loviturii de stat de la 20.7.1944, în guvernul Goerdeler este prevăzut
pentru postul de ministru de externe, este arestat la 28.7.1944 şi condamnat
la moarte la 8.9.1944 de Tribunalul
Poporului.
Haushofer, Albrecht (* 7.1.1903 Miinchen, t 23.4.1945 Berlin [asasinat]): fiul
lui Karl Haushofer, istoric şi geograf, din
1928 este secretar general al Societăţii
Geografice, autorul unor drame şi romane
istorice, docent la Facultatea de Ştiinţe
Politice din Berlin, în 1940 este numit
profesor de geografie politică la Facultatea
de Relaţii Externe a Universităţii din
Berlin, consilierul lui Rudolf Hess pentru
probleme de politică externă, arestat în
1941 si anchetat în Obersalzberg, ulterior
întreţine legături cu complotiştii de la
20.7.'l944, arestat în decembrie 1944, împuşcat fără a fi judecat.
Haushofer, Karl (* 27.8.1869 Miinchen, t 13.3.1946 Pähl [Bavaria Superioară;

sinucidere]): în 1887 intră m armata
bavareză, militar de carieră, urmează
Academia de Război, din 1903 predă
istoria militară, în perioada 1908-1910
este observator pe lângă armata
japoneză, studii de geografie, în 1913
îşi dă doctoratul, desfăşoară activităţi
de stat major în timpul Primului Război
Mondial, ulterior este comandant de
divizie, avansat general-maior, în 1919
demisionează din armată si îşi dă
docenţa în geografie la Universitatea
din Miinchen, devine preşedintele
Societăţii de Geopolitică, în 1921 este
numit profesor onorific, mentor academic
al lui Rudolf Hess, în 1933 devine
profesor universitar, între 1934 si 1937
este senator al Academiei Germane, se
pensionează în 1939, este consilier al
Volksdeutsche Mittelstelle1 patronată de
SS, din 1941 este anchetat de Gestapo, arestat pentru scurt timp în 1944, se
sinucide pentru a nu fi capturat de poliţia
militară aliată.

Heines, Edmund (* 21.7.1897 Miinchen, t 30.6.1934 Miinchen [asasinat]): în
.. 1914 îşi dă bacalaureatul, se înrolează
voluntar pe front, în 1919 este membru
alfreikorps „Oberland", în 1920 participă
la o tentativă de asasinat politic, în 1921
face parte dinfreikorps „Rossbach", intră
în NSDAP şi SA, în 1922/23 este
comandant al unui batalion SA din
Miinchen, participă la puci, este
condamnat la închisoare, în 1925
reintră în NSDAP, este şef al organizaţiei
Schilljugend2, în 1927 este exclus din
NSDAî; în 1928 condamnat la cinci ani
de închisoare pentru asasinat politic, amnistiat în 1929, în 1929 este reprimit
în NSDAP, numit şef al Standarte SA
Miinchen-Land, din 1930 este membru

al Parlamentului, din aprilie 1931 şef
SA în Berlin, din mai 1931 adjunctul
lui Rohm, Gruppenfiihrer SA, din

toamna anului 1931este şeful SA din
Silezia, în 1933 Obergruppenfuhrer SA
şi preşedinte al poliţiei din Breslau, în
1934 şef al Obergruppe SA III, respectiv
VIII Silezia, este arestat la 30.6.1934
la Bad Wiessee în legătură cu „puciul
lui Rohm", transportat la penitenciarul
Munchen-Stadelheim si împuşcat acolo.
Heinrici, Gotthard (* 25.12.1886
Gumbinnen [Prusia Orientală], t 13.12.1971 Endersbach, lângă Waiblingen): în 1905 intră în armată, în
1906 este locotenent, ofiţer de mare stat
major în timpul Primului Război
Mondial, preluat apoi de armata
reorganizată după Primul Război
Mondial, desfăşoară activităţi de stat
major, în 1924 este şef de companie
într-un regiment de infanterie, în 1926
este avansat maior, în 1927 trece în
Ministerul Apărării la departamentul de
organizare a armatei de uscat, în 1930
este avansat locotenent-colonel si
comandant de batalion, în 1932 face
parte din Marele Stat Major a!
Comandamentului Grupului de Armate
I, în 1933 este avansat colonel şi şef de
departament în Ministerul Apărării, în
1936 general-maior, în 1940 şef al
Corpului VII Armată, apoi al Corpului
XII Armată, general de infanterie, în
1942 este comandantul suprem al
Armatei 4, în 1943 general-coloneî, în
1944 comandant suprem al Armatei l
Blindate, din martie 1945 al Grupului
de Armate „Vistula", este demis la
28.4.1945 si luat prizonier de britanici;
după 1948 Heinrici se stabileşte la
Wiirttemberg.

1 Volksdeutsche Mittelstelle, instituţie din administraţia germană, înfiinţată de SS în 1936, care răspundea de problemele germanilor din afara graniţelor Reichului; printre Priorităţile ei se numărau trierea persoanelor de origine germană pură care se puteau stabili în Reich, ca şi sprijinirea financiară si politică a etnicilor germani din afara ţării, (n.tr.)
2 Schilljugend, cea mai mare organizaţie de tineret din Germania, înfiinţată de Gerhard Rossbach în primii ani de după încheierea Primului Război Mondial, denumită Schill în onoarea
"iui militar prusac. Membrii ei purtau cămăşi brune, organizaţia respectivă fiind considerată "Precursoare a Hitlerjugend. (n.tr.)

Idorf, Wolf Heinrich conte de
4.10.1896 Merseburg, t 15.8.1944
in [executat]): pe front, în 1919
i mfreikorps „Liitzow" şi „Rossbach", 920 participă la puciul lui Kapp şi
:witz, din 1920 este fermier pe
Teniile proprii, în 1923 şef al
:ilor de Oţel din regiunea Unstrut, lotant al lui Theodor Duesterberg, l Căştilor de Oţel, în 1934 fuge în
a, după amnistie este comandant al
itbann, din 1927 până în 1933
edinte al Camerei de Agricultură a
/inciei Saxonia, în 1930 intră în
>AP (nr. 325408), în 1931 este şef
tandarte SA 2, Oberfuhrer SA, în
1/32 şef al grupului SA Berlinidenburg, în acelaşi timp este, din
2, şef SS în regiunea administrativă
idenburg, în 1931 este condamnat
luni de închisoare, de la sfârşitul
lui 1932 este din nou şef al Ober3pe I, preşedinte al grupului
amentar al NSDAP în Parlamentul
iei, între 1933 si 1935 este preşedinte
Dliţiei din Potsdam, şef al centrului
omandă Stapo, între 1933 şi 1944
nbru al parlamentului naţional, : 1935 şi iulie 1944 preşedinte al
:iei din Berlin, în 1938 Obergrup:iihrer SA, din 1938 întreţine relaţii
ercul lui Goerdeler, în 1939 este
lit şef al poliţiei Gross-Berlin, în
I este pentru scurt timp comandant
nui batalion blindat pe Frontul de
:u rangul de căpitan, după atentatul
atriva lui Hitler este arestat în iulie
î- şi condamnat la moarte la 8.8.1944.
derson, Neville (* 10.6.1882 SedParkHorsham [Sussex], 130.12.1942
dra): în 1905 intră în serviciul
omatic, activează în misiunile
)matice din Sankt Petersburg, Tokio, .a, Paris s.a., între 1929 şi 1935 este
asadorul Marii Britanii la Belgrad, : 1935 şi 19371aBuenos Aires, între
7 şi 1939 la Berlin, a participat la
inirile de partid ale NSDAP din
^ şi 1938, s-a numărat printre cei
influenţi reprezentanţi ai politicii
anice de „appeasement".

Hennicke, Paul (* 31.1.1883 Erfurt, 125.7.1967 Braunschweig): lăcăruş-mecanic, din 1910 lucrează ca funcţionar
la Căile Ferate, este inspector al Căilor
Ferate Germane, în timpul Primului
Război Mondial se află în serviciul
tehnic al Căilor Ferate de Front, în 1920

participă la puciul lui Kapp şi Liittwitz, în 1922 intră în NSDAP, este numit şef
SA în Turingia, în 1925 reintră 'în
NSDAP (nr. 36492), din 1927 este
consilier local în Gotha, în 1929 intră
în SS (nr. 1332), ocupă funcţii de
conducere în SS, în 1931 este Standartenfiihrer, în 1933 Oberfuhrer, şef al
sectorului administrativ SS XXVII, în
1934 este avansat general de brigadă, între 1937 şi 1942 este preşedintele
poliţiei din Weimar, în 1938 Gruppenfuhr'er SS, în 1942/43 şef al SS şi al
poliţiei din Rostow, în 1943/44 şef al
SS şi al poliţiei din Kiev, în 1944/45 şef
al unei comisii speciale, în 1945 reprezentant al fu'hrerului în sectorul
administrativ SS Fulda-Werra, în iunie
1945 este arestat de trupele americane, martor în procesul criminalilor de
război, achitat în 1948 de acuzaţia de
omor cu premeditare de către un tribunal
german, în 1949 este achitat de acuzaţia
de crimă, în 1950 un juriu îl condamnă
la un an de închisoare pentru apartenenţa
la SS, se stabileşte ulterior la Braunschweig.
Hentschel, Johannes, „Hans" (* 10.5.1908
Berlin, t 27.4.1982 Achern [Baden]):
mecanic, examen de maistru pentru
maşini electrice, din 1934 este maistru
constructor de maşini în Vechea Cancelarie
a Reichului, de la mijlocul lunii aprilie
1945 se află permanent în buncărul
fuhrerului, este ultimul capturat la 2.5
de trupele sovietice, eliberat în 1949.
Hermani, August (* 31.5.1911, t ?):
în 1928 intră în armată, în 1934 este
locotenent, în 1937 locotenent major
şi aghiotant în Regimentul 42 Infanterie, în 1940 este avansat căpitan, în 1940
este numit şef al transporturilor din
Marele Stat Major al Armatei de Uscat, Biografii

în 1942 este şef al transporturilor din
circumscripţia Poltava, din noiembrie
1942 ofiţer l'b în Statul Major al Diviziei
304 Infanterie, în 1943 este avansat
maior şi şef cu încartiruirea în Statul
Major al Corpului LII Armată, din
august 1943 activează ca ofiţer I a în
Marele Stat Major al Corpului XXXXII
Armată, în 1944 este locotenent-colonel
si ofiţer I a în Statul Major al Diviziei

26 Infanterie, transferat în septembrie 1944 la biroul „Operaţii" de la Marele Stat Major, în aprilie 1945 este şef al Marelui Stat Major al Corpului „Reimann", în 1956 intră în armata federală.

Herrmann, Harry (* 27.5.1909 Berlin, 112.3.1995 Altenstadt, lângă Schongau [Bavaria Superioară]: în 1929 intră în jandarmerie, în 1934/35 urmează Şcoala de Poliţie de la Potsdam-Eiche, locotenent, participă la un curs al Scolii de Parasutisti de la Stendal, în 1937 este aghiotant de batalion, în 1939 inspector al şcolii de paraşutism, în 1940 ajunge pe frontul din Olanda, în 1941 pe insula Creta, este avansat căpitan, apoi şef de companie, în Regimentul-Şcoală l Parasutisti, şef al compartimentului de încercare, în 1943 se află pe frontul din Italia, este avansat colonel, în 1944 este comandant al Regimentului 21 Parasutisti 21, din septembrie 1944 comandant al Diviziei 6 Parasutisti, în 1945 este avansat colonel, comandant al Brigăzii de Parasutisti si Tancuri de Vânătoare, la 19.4.1945 este numit comandant al Diviziei 9 Parasutisti, îndeplineşte diverse misiuni la Berlin, este luat prizonier de sovietici la 2.5.1945, eliberat în 1955, în 1957 intră în aviaţia militară federală, este numit şef al departamentului trupelor aeropurtate din biroul „Trupe", în 1959 este avansat colonel în armata federală germană, comandant adjunct al Diviziei l Aeropurtate, în 1962 este comandant al Scolii de Transport al Trupelor Aeropurtate de la Altenstadt, se pensionează în 1967.

Hess, Alfred (* 29.3.1897 Alexandria [Egipt], t 9.6.1963 Reichholdsgriin, lângă Wunsiedel [Fichtelgebirge]): fratele lui Rudoif Hess, se mută din motive de pregătire şcolară şi profesională în Germania, în 1920 'intră în NSDAP, în 1924 se întoarce la întreprinderea comercială a tatălui de la Alexandria, din 1926 participă la organizarea NSDAP în Egipt, în 1932 reintră în NSDAP (nr. 1368285), în 1933 este preşedintele filialei NSDAP din Egipt, creează un birou de comerţ exterior al NSDAP la Berlin, din 1934 este adjunct al şefului NSDAP organizaţia pentru străinătate, în 1945 este luat prizonier de americani, în 1946 este martor al apărării în procesul marilor criminali de război, eliberat după o decizie a unui juriu.

Hess, lise, născută Prohl (* 22.6.1900 Hanovra, t 7.9.1995 Liiienthal [Allgău]): ca liceana îi cunoaşte pe Rudoif Hess şi

pe Adolf Hitler, în i921 intră în NSDAP, urmează studii de germanistică, este
activistă de partid, muncitoare ocazională, în 1935 reintră în NSDAP (nr. 25071), în 1927 se căsătoreşte cu Rudoif Hess, are un fiu, în 1941 suferă represalii, acestea încetează după intervenţia lui
Hitler, în 1943 se mută în Allgău, este
arestată în 1947, condamnată cu suspendare în 1948, trăieşte după eliberare
din cultivarea legumelor, din 1952
editează scrisorile şi scrierile soţului ei, în 1955 deschide o pensiune.
Hess, Rudoif (* 26.4.1894 Alexandria
[Egipt], t 17.8.1987 Berlin [sinucidere]): pregătire comercială la Hamburg, în 1914 se înrolează voluntar în război, mai întâi la infanterie, ulterior este
locotenent în unitatea de aviaţie, din
1919 urmează studii de economie, geografie şi geopolitică la Miinchen, este membru al Societăţii „Thule" şi al
freikorps „Epp", în 1920 intră în DAP
(„Deutsche Arbeiterpartei", partidul
german al muncitorilor), respectiv
NSDAP (nr. 16), participă la puciul din
1923, este condamnat la închisoare, din
1925 este secretarul particular al lui
Hitler, în 1932 este numit preşedinte al
comisiei politice centrale a NSDAP, este

16

Jurnitla 2||4.1933 adjunct al fuhrerului
i NSDAP, m 1933 devine Obergruppeniihrer SS, membru al Parlamentului, Jlinistru fără portofoliu al Reichului, în
1938 este membru al consiliului secret
[Cabinetului, în 1939 al consiliului de
[uniştri pentru apărarea Reichului, ia
3.5.1941 zboară cu un aparat Me 110
Scoţia pentru a iniţia tratative de
s. Hitler îl declară psihopat, la
5.10.1941 încearcă să se sinucidă, este
Jansferat în 1945 la Niirnberg, acuzat
i procesul marilor criminali de război, Smdamnat la închisoare pe viaţă, din
P66 este singurul deţinut din închisoarea
entru criminali de război Berlin-Spandau.
|essen, Mafalda prinţesă de
9.11.1902, t 28.8.1944 lagărul de
mcentrare de la Buchenwald): fiica
gelui Italiei, Victor Emanuel al HI-lea, sătorită cu prinţul Philipp de Hessa, te deportată la
9.9.1943 în lagărul de
mcentrare de la Buchenwald, unde
oare în timpul unui atac aerian aliat.
essen, Philipp prinţ de (* 6.11.1896
steiul Rumpenheim, lângă Hanau, 25.10.1980 Roma): ofiţer, arhitect, în
130 intră în NSDAP, în 1931 în SA, terior este Gruppenfuhrer SA, din
133 preşedinte al provinciei Hessentssau, însărcinat cu diverse misiuni
plomatice semioficiale, la 9.9.1943

te închis în lagărul de concentrare de
Flossenbiirg, apoi la Dachau, după
zboi se stabileşte în Italia.
îusinger, Adolf (* 4.8.1897 Holzminn, t 30.11.1982 Koln): în 1915 este
det stegar, din 1916 luptă pe front ca
totenent, în 1917 este şef de companie, fet prizonier de britanici, în 1919 se
toarce în Germania, este preluat de
nata reorganizată după război, în
25 este locotenent major, între 1927
II1929 urinează o pregătire pentru
pcţia de :asistent al fuhrerului, din
> este ofiţer de stat major, în 1932
pitan în Ministerul Apărării, în 1934
f de companie într-un regiment de
Ifanterie, iţji 1936 este avansat maior, • DOSARUL HITLER
ofiţer I a în Marele Stat Major al Diviziei
11, 1937 trece la biroul „Operaţii" din
Marele Stat Major al Armatei de Uscat, în 1938 este locotenent-colonel, în 1940
colonel şi şef al biroului „Operaţii" din
înaltul Comandament al Armatei de
Uscat, în 1941 este general-maior, în
1943 general-locotenent, din iunie 1944
reprezentant al Marelui Stat Major, după
atentatul împotriva lui Hitler este arestat
temporar de Gestapo, redactează în
detenţie un memoriu adresat lui Hitler, între 1945 si 1948 este prizonier de
război, martor în procesul marilor
criminali de război, între 1948 şi 1950
este şeful departamentului de evaluare
din Organizaţia „Gehlen", din 1950
consilier militar al guvernului federal, în 1952 este numit expert militar în
Oficiul „Blank", şef al departamentului
militar, în 1955 este preluat cu gradul de
general-locotenent în armata federală, din noiembrie 1955 este preşedinte al
Consiliului Conducerii Militare, în 1957
devine şef al departamentului forţelor
combatante din Ministerul Federal al
Apărării, în 1961 devine preşedinte al
Comisiei Militare Permanente a NATO de
la Washington, se retrage în 1964, apoi
este consilier militar al CDU.
Hewel, Walther (* 2.1.1904 Koln, 12.5.1945 Berlin [sinucidere]): din 1923
urmează studii tehnice şi de economie
la Facultatea Tehnică din Miinchen, în
1923 este stegar al trupei de asalt a lui
Hitler în timpul puciului de la Miinchen, condamnat la închisoare, după eliberare
este om de afaceri la Hamburg, apoi în
Anglia, din 1927 lucrează pe o plantaţie
din Indiile Orientale olandeze, în 1933
intră în NSDAP - organizaţia pentru

străinătate, din 1934 activează în
administraţia centrală a concernului de
plantaţii, în 1935 este referent economic
al filialei Bandoeng, în 1936 se întoarce
în Germania, este numit şef al centralei
de Gau şi referent pentru Asia de Est al
NSDAP (organizaţia pentru străinătate), în 1937 este Sturmbannfiihrer SS şi referent principal în secţia Anglia a

serviciului diplomatic al lui Ribbentrop, în 1938 consilier de legaţie clasa I în Ministerul de Externe, şef al statului
major personal al ministrului, Standartenfuhrer SS, din iunie 1938 este însărcinat al ministrului de externe pe
lângă Hitler, avertizează asupra consecinţelor invaziei în Regiunea Sudetă, în 1939 este consilier de legaţie, avertizează
în legătură cu declanşarea unui război, în 1940 este numit ambasador clasa I şi director în minister, este reprezentantul
permanent al ministrului de externe pe
lângă Hitler, în 1942 este avansat general
de brigadă, în 1943 ambasador cu
însărcinări speciale, în 1944 este rănit
într-o prăbuşire de avion, după refacere
se află permanent în anturajul lui Hitler, la 1.5.1945 fuge din Cancelarie împreună cu Martin Bormann, se sinucide cu otravă
şi un foc de pistol.
Himmler, Heinrich (* 7.10.1900 Miinchen, 123.5.1945Liineburg [sinucidere]):
din 1915 urmează o pregătire militară, în 1918 este cadet stegar, lăsat la vatră
fără să fi participat la război, în 1919
se înrolează în freikorps „Landshut" şi
„Oberland", urmează studii de agronomie
la Miinchen, este membru al miliţiilor
populare, în 1922/23 activează într-o
firmă de îngrăşăminte, în 1922/23 este
membru al Reichsflagge, în 1923 intră
în NSDAP (nr. 42404) şi în unitatea de
asalt a lui Hitler, participă la puciul lui
Hitler şi Ludendorff, ulterior este membru
în diverse formaţiuni extremiste de
dreapta, din iulie 1924 secretar şi
adjunct de Gauleiter în partidul naţional-socialist al libertăţii, în acelaşi timp
reprezentant comercial, din 1925 este
Gaufuhrer al Uniunii Artamanilor
(Artamanenbund) din Bavaria, reintră
în NSDAP (nr. 14303), este numit

adjunct de Gauleiter şi director economic
de Gau în regiunea administrativă NSDAP
Bavaria Inferioară, în 1926/27 ocupă
în aceeaşi funcţie în regiunea
administrativă Bavaria Superioară, între
1926 şi 1930 este adjunct al şefului cu
propaganda al NSDAP, între 1927 şi

1929 este Reichsfuhrer
TIC
membru m Statul Major „i rv>n i •'
SA, de la 6.1.1929 la 2<> 4 19^UCeni
membru al Parlamentul..; '3 este
1 ui, tie-aprilie 1933 preşedint, rang de comisar în Bavari;, anului 1933 în alte 12 lan<luri
este inspector al Poliţie, Politi(.e /»
Prusia (Gestapo), joacă un rolpriaciDal
în asasinarea a numeros, condilcători
din SA şi a altor adversari .-, i re„jm .
30.6.1934 („puciul lui R61i,n«) di , 1934 este adjunctul şefulu, Gestapoului
din Prusia, din 1936 ş,.f al p,^ !
Germane, principalul resp(„lsabii ' ^
crearea aparatului de teroa, ,. ^ reg,m , s
şi pentru exterminarea, d,l|)ă înc, , războiului, a evreilor, polo„,.zilor £
şi a altor etnii, din 1939 e;,e Com,Sr a
Reichului pentru întărirea <tor~n~ • . .
r '>^-^^*c*!llt3fll
comisar al Reichului pei,lru asc/.ările
germanilor, între 1940 şi l-^3 es'tc ' , comandamentului Waffen 35 sj ,; , biroului central de
conduc ,,re a'g,î a
1942 este şef al acţiunii,,, îmn"' dm
., • 'c imP('triva
partizanilor, temporar şef al unitatl]
.i urj ;n
- ' '
combatere a bandelor de p;i , , jzanj ' r .
numeroase alte funcţii si po-.i urj ;n')CUPa
din 21.7.1944 este comand.-.,,» r
'ni, resr,ect-,y
comandant suprem al armai, .j ^g
însărcinat la 1.9.1944 cu ;,păr
Vest, la 1.10.1944 este i..^
fuhrerului cu organizare-., A A p.
naţionale m Est, m dece]/,i)rje j, . •
ianuarie 1945 este comand;,,,,. c,ln, T
'ÎL ^Upff'rri ol
Grupului de Armate ,>Obt,rrjlejn,,' ,.
ianuarie 1945 până pe 203 194^ m
comandant suprem al f;rupuliV ^
Armate „Vistula", după trata,ivele d(_' ' j;
sancţionate de Hitler eţte dern i

29.4.1945 din toate funcţii),. de Coti!ar,dg
şi din toate posturile şi exc] ,.
se ascunde după război si,-, este arestat la 23.5.1945, •, otravă după ce i se dezvălui;. enti!^t
Hindenburg, Paul von B,,,ecken , ,,
und von (* 2.10.1847 Pos<7, | 2.8. -934
Neudeck [Pomerania]): c::-,,r «n ,,,, ,A > ;oo6
este locotenent mtr-un .-'.gjmer, j
gardă, participă la războa,^e ^n •'.
'

si 1870/71, în 1877/78 urmează o pregătire de mare stat major, căpitan, apoi însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, între 1888 si 1893 este şef de departament în Ministerul de Război, în 1893 comandant de regiment, în 1894 este avansat colonel, în 1897 general-maior, în 1900 general-locotenent şi comandant de divizie, în 1903 este general comandant al Corpului IV Armată, în 1905 general de infanterie, în 1908 se pensionează, în. 1914 este reactivat si numit comandant suprem al Armatei 8, general-colonel, după victoria de la Tannenberg asupra trupelor ruseşti este avansat feldmareşal, în 1916 preia conducerea armatei de uscat, în 1919 se pensionează din nou, în 1925 este ales preşedinte al statului din partea partidelor conservatoare, reales în 1932 cu sprijinul partidului social-democrat, încearcă fără succes să stabilizeze republica prin instituirea unor guverne de tip prezidenţial si ordonanţe de urgenţă, la 30.1.1933 îl numeşte pe Hitler cancelar al Reichului, sprijină lărgirea treptată a prerogativelor lui Hitler prin alte ordonanţe de urgenţă şi acţiuni simbolice („Ziua de la Potsdam"), din toamna lui 1933 este suferind si îşi pierde influenţa asupra evenimentelor politice.

Hitler, Angela (vezi: Hammitzsch, Angela).

Hoepner, Erich (* 14.9.1886 Frankfurt/Oder, 18.8.1944Berlin [executat]): în 1905 este cadet stegar, în 1906 locotenent într-un regiment de dragoni, urmează o pregătire de mare stat major, participă la Primul Război Mondial, în 1920 este preluat de armata reorganizată după război cu rangul de căpitan de cavalerie, este însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1926 este avansat maior, în 1933 colonel şi şef al Statului Major de la Comandamentul Militar I (Prusia Orientală), în 1935 este numit şef al Statului Major de la Comandamentul de Grup I din Berlin, leagă primele

contacte cu rezistenţa militară din jurul lui Beck şi Halder, în 1936 este avansat general-maior, în 1937 comandant al Diviziei I Puşcaşi, în 1938 este avansat general-locotenent, general comandant al Corpului XVI Armată (Motorizat), în 1939 este avansat general de cavalerie, luptă pe frontul din Polonia si Franţa, în 1940 este avansat general-colonel, în 1941 este numit comandant suprem al Grupului 4 . Blindat, respectiv al Armatei 4 Blindate, după retragerea armatei sale din faţa Moscovei şi în urma unor afirmaţii depreciative la adresa „conducerii pline de amatorism" a campaniei din Rusia este demis în data de 8.1.1942, intensifică legăturile cu Olbricht si ulterior cu von Stauffenberg, este prevăzut în planurile loviturii de stat pentru funcţia de comandant suprem în zona de război de pe teritoriul naţional, este arestat la sfârşitul lunii iulie 1944 şi condamnat la moarte de Tribunalul Poporului.

Hofer, Franz (* 27.11.1902 Badgastein [Salzburg], î 18.2.1975 Miilheim/Ruhr): om de afaceri, social-democrat, în 1931 intră în NSDAP (nr. 610451), în 1932 este numit Kreisleiter la Innsbruck, adjunct de Gauleiter în Tirol, din noiembrie 1932 până în iulie 1933 este Gauleiter al NSDAP - aflat în ilegalitate - din Tirol, după arestare fuge, mai întâi în Italia, ulterior în Germania, în 1937/38 este şef al centrului de recrutare a membrilor pentru Austria de la Berlin, din mai 1938 până în 1945 Gauleiter pentru Tirol-Vorarlberg, din mai 1938 preşedinte al NSDAP din Tirol, din 1940 guvernator al Reichului în Tirol si Vorarlberg, din 1942 comisar al Reichului pentru apărare, din 1938 Gruppenfuhrer NSKK, în 1939 este numit Obergruppenfiihrer NSKK, din septembrie 1943 înalt comisar pentru provinciile italiene Bozen, Trento şi Belluno, comisar suprem în zona operaţională Alpenvorland, din septembrie Î944 este şef al Volkssturm în regiunea administrativă Tirol-Vorarlberg, la 29.4.1945 este numit comisar al Reichului

pentru fortăreaţa din Alpi, este arestat
la 6.5.1945 de trupele americane, fuge
în 1948, trăieşte sub nume fals în
regiunea Ruhr, ulterior om de afaceri şi
director al unei fabrici metalurgice, sub
nume propriu, condamnat în contumacie
de un juriu la zece ani de muncă în lagăr
si de un tribunal austriac la moarte, în
1953 este condamnat de o curte de apel
din Miinchen la trei ani şi cinci luni de
muncă în lagăr, în 1959 Procuratura
Duisburg porneşte o procedură de
anchetă, sistată în 1963.
Hoffmann, Heinrich (* 12.9.1885 Ftirth, t 16.12.1957 Mtinchen): din 1908 este
fotograf la Miinchen, în timpul Primului
Război Mondial reporter fotograf, în 1920
intră în NSDAP, în 1925 reintră în NSDAP
(nr. 425), obţine drepturile exclusive
asupra tuturor fotografiilor lui Hitler, creează o editură de specialitate profitabilă, în 1933 este
membru al Parlamentului, în 1938 obţine titlul de profesor, în 1945 este internat în lagăr de
armata americană, condamnat în 1947
la l O ani de muncă în lagăr cu interdicţia
de a profesa, este eliberat în 1950, în
1956 intentează recurs încununat de
Hogi, Peter (* 19.8.1897 Passau, t 2.5.1945 Berlin): morar, din 1916 pe
front ca subofiţer într-un regiment de
infanterie, în 1919 trece în poliţie, în
1932 la poliţia penală, din 1933 la
„Protecţia fiihrerului", în 1934 este
primit în NSDAP (nr. 3289992) si în SS
(nr. 249998), Obersturmfuhrer' SS, în
1935 este numit şef al departamentului I
din Serviciul de Securitate al Reichului
(protecţie şi escortă), în 1937 Hauptsturmfuhrer, în 1940 Sturmbannfuhrer, în 1944 director
criminalist si Obersturmbannfuhrer, este ucis în timpul
fugii din Cancelarie.
Hollidt, Karl Adolf (* 25.4.1891 Speyer, t 22.5.1985 Siegen): în 1909 este cadet
stegar, în 1910 locotenent într-un
regiment de infanterie, participă pe front
la Primul Război Mondial, este preluat

de armata reorganizată după război si
însărcinat cu diverse activităţi la nivel
de unitate şi de stat major, în 1935 este
avansat colonel, în 1938 general-maior, este comandant al Regimentului 9

Infanterie, însărcinat cu crearea Diviziei
52 Infanterie, în 1939 este şef al Marelui
Stat Major de pe lângă comandantul
suprem Est din Polonia, avansat general-locotenent, în campania din Franţa
este şeful Marelui Stat Major al Armatei
9, din octombrie 1940 este comandant
al Diviziei 50 Infanterie, luptă în Balcani
si în campania din Rusia, din ianuarie
1942 este general comandant al Corpului XVII Armată, general de infanterie, din noiembrie 1942 comandant al
detaşamentului „Hollidt", din martie
1943 comandant suprem al Armatei 6
refăcute după dezastrul de la Stalingrad, este avansat general-colonel, la 7.4.1944
este transferat în rezerva fiihrerului, luat prizonier de americani, în 1948 este
condamnat la cinci ani de închisoare în
procesul împotriva înaltului Comandament al Forţelor Armate, eliberat în
1949.
Horthy von Nagybânya, Nikolaus
(Miklos) (* 18.6.1868 Kenderes [Ungaria], 19.2.1957Estoril [Portugalia]):
absolvent al Academiei de Marină a
Imperiului Austro-Ungar de la Fiume, în 1909 este aghiotant al împăratului
Franz losif I, în Primul Război Mondial
comandant al unei unităţi staţionate în
nordul Adriaticii, în 1917 comandant
de flotă, contraamiral, în 1919 este
numit ministru de război în guvernul
alternativ de la Szeged, comandant
suprem al „Armatei Naţionale" a
Ungariei, în 1920 regent al Ungariei (în
calitate de administrator al Coroanei j
până la reinstaurarea monarhiei), depune eforturi în direcţia revizuirii
Tratatului de la Trianon, promovează o
politică de apropiere de Italia, din 1934
de cel de-al Treilea Reich, la 23.2.1939
Ungaria aderă la Pactul Anticomintern, la 30.8.1940 se produce lărgirea teritoriului în dauna
României („Arbitrajul

de Ia Viena"), la 20.11.1940 Ungaria
se alătură Axei, participă la campaniile
împotriva Iugoslaviei si Uniunii Sovietice, în 1943 armata ungară se retrage, se
sondează posibilitatea încheierii unei
păci separate cu aliaţii occidentali, demisionează forţat Ja 16.10.1944, apoi
se află în detenţie la castelul Hirschberg
de la Weilheim, din mai până în decembrie 1945 este în prizonierat american, martor în
procesul marilor criminali de
război, în 1948 se stabileşte în Portugalia.
Hotblack, Frederick Elliott (* 1887, t 1979): între 1914 şi 1916 este ofiţer
britanic de informaţii în Franţa, din 1916
activează în Royal Tank Corps, între

1923 şi 1931 este ofiţer de mare stat
major, între 1932 si 1935 este instructor
la Staff College din Chamberley, între
1935 si 1937 ataşat militar al Marii
Britanii la Berlin, în 1939/40 este
comandant de divizie, în 1941 se retrage
din serviciul activ.
Hoth, Hermann (* 12.04.1884 Neuruppin, t 25.1.1971 Goslar): în 1904 este
stegar, în 1905 locotenent, în 1918 este
preluat de armata reorganizată după
război, în 1932 este avansat colonel si
numit comandant al Regimentului 17
Infanterie, în 1934 este avansat general-maior, în 1938 general de infanterie
si comandant al Corpului XV Armată, participă la campaniile din Polonia şi
Franţa, în 1942 preia comanda supremă
a Armatei 4 Blindate, încearcă zadarnic
să intervină la Stalingrad, în 1943 este
demis din postul de comandă din cauza
„defetismului", condamnat în procesul
OKW la 15 ani de detenţie, graţiat în
1954.
Hube, Hans-Valentin (* 29.10.1890
Naumburg/Saale, 121.4.1944Thundorf, lângă Salzburg [accident de avion]): în
1910 este locotenent, în 1914 comandant
j de pluton, aghiotant de regiment, în
1918 este avansat căpitan, în 1919
membru al unei companii de voluntari, l din 1925 predă lecţii de infanterie şi
tactică la Scoală de Război din Dresdâ, DOSARUL HITIER
în 1931 este avansat maior, în 1934
locotenent-colonel, în 1935 este comandant al Şcolii de Infanterie din Dresdâ, în 1936 este
avansat colonel, în 1939
comandant de regiment, în 1940 general-maior, comandant al Diviziei 16
Infanterie, în 1942 este avansat general-locotenent si general comandant al
Corpului XTV Blindat, prins în încercuirea
de la Stalingrad, scos cu avionul din
încercuire pentru a fi decorat, la 8.1.1943
se întoarce la Stalingrad, la 18.1.1943
este scos din nou cu avionul, îi roagă
zadarnic pe Hitler să aprobe o încercare
de a ieşi din încercuire, este numit general
al unităţii blindate, reface Corpul XIV
Blindat, este însărcinat cu o misiune în
Sicilia, din octombrie 1943 este comandant suprem al Armatei l Blindate
(Frontul de Est), avansat pe 20.4.1944
în Obersalzberg în gradul de generalcolonel, s-a prăbuşit cu avionul la
decolarea de pe aerodromul Ainring.
Huebner, Rudolf (* 29.4.1897 Erlemal, lângă Posen, t 28.2.1965 Lemgo): în
1916 este voluntar pe front, avansat
locotenent, după război urmează studii
de stomatologie, în 1923 îşi dă doctoratul

în ştiinţe medicale, lucrează ca stomatolog la Saarau (Silezia), în 1935 este activat în gradul de căpitan, şef de companie, în 1940 este avansat maior, comandant de batalion în Regimentul 529 Infanterie, în 1942 este avansat locotenent-colonel si numit comandant al Regimentului 529 Infanterie, în 1943 este avansat colonel, redactează lucrarea „Wofiir kămpfen wir?" („Pentru ce luptăm?"), ulterior este transferat la biroul „Personal" al armatei de uscat, din aprilie 1944 în conducerea naţional-socialistă a înaltului Comandament al Forţelor Armate, din august 1944 este şef ai conducerii naţional-socialiste a OKW, din ianuarie 1945 este şef al conducerii naţional-socialiste a armiei de uscat, avansat general-maior, de la 1.2.1945 comandant al Diviziei 303 Infanterie „Doberitz", de la 1.2.1945 este comandant al Curţii Marţiale „Vest", l
(

îi condamnă la moarte pe cei consideraţi responsabili pentru faptul de a nu fi distrus podul de la Remagen, începând cu 28.4.1945 este comandant al oraşului Miinchen si responsabil de asasinarea a 200 de asa-numiţi răzvrătiţi, este arestat în mai 1945,'eliberat în 1948, condamnat în anii 1960 la patru ani de închisoare pentru injusteţea sentinţelor din procesul Remagen.

Huntziger, Charles (* 25.6.1880 Lesneven, lângă Finistere, 112.11.1941 lângă Le Vigan [Gard; accident de avion]): militar de carieră, între 1934 şi 1938 este comandant suprem francez în Siria, în 1939 comandant suprem al Armatei 2, din august 1940 este comandant al Armatei 5, semnează pe 22.6.1940 la Compiegne armistiţiul cu armata germană, la 24.7.1940 semnează la Roma armistiţiul cu forţele armate italiene, din septembrie 1940 este ministru de război în guvernul francez de la Vichy, în 1941 comandant suprem în Africa de Nord.

Innitzer, Theodor (* 25.15.1875 Weipert-Neugeschrei [Boemia], f 9.10.1955 Viena): teolog catolic, în 1911 este numit profesor universitar de exegeză

neotestamentară, în 1928/29 rector al Universităţii din Viena, în 1929/30 ministru federal pentru administraţie socială în guvernul austriac, între 1932 si 1955 arhiepiscop alVienei, din 1933 cardinal, la 18.3.1938 este iniţiatorul declaraţiei de loialitate & episcopilor austrieci, încearcă în zadar să stabilească un acord cu NSDAP pentru protecţia Bisericii, iniţiază „Centrul de Ajutor pentru Catolicii Nearieni", după 1945 este unul dintre înnoitorii Academiei Catolice, întăreşte rolul laicilor în Biserică.

Jaenecke, Erwin (* 22.4.1890 Freren [Emsland], t 3.7.1960 Koln): în 1911 intră în armată, în 1912 este locotenent, în Primul Război Mondial este mai întâi comandant de pluton, apoi ofiţer de stat major, în 1918 în Marele Stat Major, din

1919 activează în departamentul Armate Străine, este preluat de armata reorganizată după război, însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1930 este avansat maior, face parte din Statul Major al Comandamentului de Grup l, frecventează Academia de Război, în 1932 activează în Marele Stat Major al Diviziei 7, în 1933/34 este şef de catedră la Academia de Război din Berlin, locotenent-colonel, în 1934 este comandant al unui batalion de pionieri, în 1936 este avansat colonel, din iulie 1936 până în noiembrie 1938 este şef de stat major în statul major special „W" din înaltul Comandament al Forţelor Armate (Războiul Civil din Spania), în 1938 este însărcinat cu încartiruirea în Armata 8 în timpul invaziei Austriei, în 1939 la intrarea în Praga este avansat general-maior, între 1940 şi 1942 este însărcinat cu încartiruirea în Belgia si Paris, în 1941 este avansat general-locotenent, în 1942 general de pionieri, comandant al Corpului IV Armată, în 1943/44 este comandant suprem al Armatei 17 (Caucaz, Crimeea), general-colonel, insistă pe lângă Hitler să evacueze Sevastopolul, este transferat în rezerva fiihrerului, în ianuarie 1945 se retrage din serviciul activ, între iunie 1945 şi octombrie 1955 se află în prizonierat sovietic.

Jagwitz, Eberhard von (* 21.4.1887 Bensberg, lângă Koln, t ?): om de afaceri, între 1914 şi 1918 pe front ca maior, apoi se stabileşte ca om de afaceri în Argentina, acolo intră în 1933 în NSDAP (nr. 1634749), este funcţionar al NSDAP

(organizaţia pentru străinătate), ulterior
şef al NSDAP (organizaţia pentru
străinătate) în Spania, în 1937 este şeful
grupului de afaceri şi comerţ exterior
pe lângă împuternicitul pentru planul
de patru ani, consilier ministerial, respectiv şef de departament principal
în Ministerul Economiei, subsecretar de
stat, şef de birou în NSDAP (organizaţia
pentru străinătate), membru al SS
(nr. 448976), în 1944 este numit
Sturmbannfiihrer în rezervă la centrala

j SS, nu a fost convocat ca martor în
f procesele de la Niirnberg, data morţii
nu a fost înregistrată la oficiul de stare
j> civilă din Bensberg/Bergisch Gladbach, i este ucis probabil în 1945.
t
Jeckeln, Friedrich (* 2.2.1895 Horn; berg, în Pădurea Neagră, t 3.2.1946
Riga [executat]): în timpul Primului
păzboi Mondial luptă pe front ca ofiţer, re 1919 şi 1925 este arendaş, ulterior
pector de moşii liber-profesionist în
îunschweig, în 1929 intră în NSDAP
. 163348), în 1930 în SS (nr. 4367), e numit şef al Standarte SS
tunschweig, din 1933 ocupă funcţii
superioare în politie, în 1936 este avansat
Obergruppenfuhrer SS, în 1938 este
numit şef superior în poliţie şi SS Centru
(Braunschweig, Hanovra, Anhalt), în
11940/41 HSSPFVest (Dusseldorf), 1941
general de poliţie, între 1941 si 1945 este
HSSPF Est (Riga), în 1944 este avansat
general în Waffen SS, din ianuarie 1945
Ieste HSSPF Silezia Superioară, general
(comandant în zona Breslau, în mai 1945
feste luat prizonier de sovietici, condamnat la moarte la Riga.
jjeschonnek, Hans C* 9.4.1899 HohenJsalza, lângă Bromberg, t 19.8.1943
Soldap [Prusia Orientală; sinucidere]):
In 1914 intră în armată, din 1917 este
oilot de vânătoare, în 1919 este
ransferat la un regiment de cavalerie, n 1925 este avansat locotenent major, n 1928 trece la Ministerul Apărării, irmează o pregătire de mare stat major, jarticipă la înarmarea secretă a aviaţiei
i'litare, în 1934 este avansat căpitan, (e la aviaţia militară, este aghiotant
ângă Milch, în 1935 avansat maior, landant de grup în Escadrila de

ta „Hindenburg", în 1937 este avansat
>tenent-colonel, comandor a! escauiei-scoală, în 1938 este şef de
epartament în Marele Stat Major ai
iviaţiei Militare, din februarie 1939 şef
l Marelui Stat Major al Aviaţiei Militare, ste avansat general-maior, în 1940
eneral de aviaţie, se sinucide după
tacuri puternice ale aliaţilor asupra

oraşelor germane, este avansat postmortem în gradul de general-colonel.
Jodl, Alfred (* 10.5.1890 Wurzburg, 116.10.1946Niirnberg [executat]): cadet, în 1910 este stegar, în 1912 locotenent
într-un regiment de artilerie, în timpul
Primului Război Mondial se află pe front
cu activităţi de stat major, în 1919 devine
membru al miliţiilor populare, este
preluat în armata reorganizată după
război, în 1921 este avansat căpitan, urmează o pregătire de mare stat major, în 1931 este avansat maior, din 1932
activează în biroul „Trupe" al Ministerului
Apărării, în 1933 este avansat locotenent-colonel şi transferat în armata
turcă, în 1935 este colonel şi şef al
departamentului de apărare din Centrul
de Conducere a Forţelor Armate, din
1938 se află la Viena, în 1939 este
avansat general-maior, din august 1939
este şef al Statului Major al Conducerii
Wehrmachnilui din înaltul Comandament
al Forţelor Armate, în 1940 este avansat
general de artilerie, în 1944 general-colonel, la 7.5.1945 este semnatar al
capitulării necondiţionate la Reims, membru al guvernului Donitz, arestat
la 23.5.1945, condamnat la moarte la
1.10.1946 ca mare criminal de război.
Johannmeyer, Willy (* 27.7.1915, f ?):
în 1933 intră în SS (nr. 262992), în 1936
în armată în calitate de cadet stegar, în
1938 este locotenent într-un regiment
de infanterie, i se acordă distincţii înalte, în 1942 este avansat căpitan, în 1943
comandant de batalion în Regimentul
503 Infanterie, în 1944 maior în biroul
„Personal" al armatei de uscat, în
noiembrie 1944 este ofiţer de ordonanţă
la corpul aghiotanţilor militari de pe
lângă Hitler, în aprilie 1945 este numit
succesorul lui Alfred Bormann ca aghiotant, a dus testamentul lui Hitler la
Ferdinand Schorner, este arestat în 194?
de trupele americane.
John von Freyend, Ernst (* 25.3.1909, t 1980): în 1936 este locotenent în
rezervă, activat în 1937, în 1941 este

avansat căpitan, din februarie 1942
activează în Statul Major al Conducerii
Wehrmachtuiui din înaltul Comandament
al Forţelor Armate, din martie 1942 este
aghiotant al şefului OKW, Keitel, avansat
locotenent-colonel, arestat în 1945, este
martor în procesul marilor criminali de
război.
Jukov, Gheorghi K. (* 19.11.1896
Strelcova, lângă Kaluga, t 18.6.1974
Moscova): blănar, din 1915 soldat în
armata rusă, în 1916 plutonier, rănit, în 1918 este mobilizat în Armata Roşie, în 1919 intră în
partidul comunist, în
1920 este comandant de escadron, în
1923 comandant al Regimentului 23
Cavalerie, în 1928 participă la un curs
al armatei germane pentru ofiţerii
Armatei Roşii, în 1930 este comandant
de brigadă, în 1933 comandant al
Diviziei 4 Cavalerie, în 1937/38
comandant al Corpului 6 Cazaci, în 1939
comandant al Armatei l în bătălia de
la Chalcân-Gol, în 1940 comandant al
Circumscripţiei Militare Kiev, din
ianuarie 1941 şef al Marelui Stat Major
si ministru adjunct al apărării, între
1941 şi 1946 este candidat la statutul
de membru în Comitetul Central al
WKP(B)1, din iunie 1941 este membru
al STAVKA2 al comandantului suprem, în iulie 1941 este demis din funcţia de
şef al Marelui Stat Major, în 1941/42
este comandant al Armatei Roşii în
contraofensiva sovietică de la Moscova, în 1942/43 coordonator al ofensivelor
de la Stalingrad, Leningrad şi Kursk, din
februarie 1944 este comandant al
Frontului l Ucrainean, din noiembrie
1944 comandant suprem al Frontului
l Bielorus, a cucerit Berlinul în aprilie
1945, în 1945/46 comandant suprem
al forţelor armate sovietice din Germania
şi şef al administraţiei militare sovietice, în martie 1946 este rechemat şi margi
nalizat, fiind trecut în postul decorativ
de şef al forţelor de uscat, din 1946 este
anchetat din cauză că s-ar fi îmbogăţit, transferat în circumscripţia militară
Odessa, între 1948 şi 1953 este şef al

Circumscripţiei Militare din Uraii, în
iunie 1953 participă la demiterea lui
Beria, la scurt timp după aceea este
numit membru al Comitetului Central
al partidului comunist al Uniunii
Sovietice şi prim-adjunct al ministrului
apărării, din 1957 este membru al
prezidiului Comitetului Central al PCUS, demis în octombrie 1957 din toate
funcţiile si pensionat în martie 1958.
Junge, Gertraud, născută Humps
(* 16.3.1920 Miinchen, t 11.2.2002
Munchen): şcoala comercială, funcţionară
Ia o uzină metalurgică, în 1938/39 este
secretară într-un birou de avocatură, din
februarie 1939 secretară de redacţie la
Editura Rundschau din Miinchen, din
septembrie 1942 este secretară la Cancelaria Reichului (cancelaria fuhrerului), în
noiembrie 1942 este transferată la
cartierul general al fuhrerului „Wolfschanze", la 30.1.1943 este angajată ca
secretară a lui Hitler, se aflã în buncăr
până la 30.4.1945, este arestată de
sovietici după fuga din buncăr, locuieşte .
apoi la un ofiţer sovietic, în 1946 fuge în
Bavaria, este arestată acolo si eliberată
în 1947, lucrează ca secretară, între altele
la revista Quick, ulterior activitate de
ziarist.
Jungfer, prenume necunoscut (* ?, t ?):
„maestru de ceremonii" în Cancelaria
Reichului.
Kaltenbrunner, Ernst (* 4.10.1903 Ried
[Austria Superioară], t 16.10.1946
Nurnberg [executat]): studii de ştiinţe
juridice, în 1926 îşi dă doctoratul în
ştiinţe juridice, este avocat la Linz, în

1WKP (B) - prescurtarea în limba rusă a denumirii partidului comunist al Rusiei (bolşevic). (n.trO
2 STAVKA - cartierul general al forţelor armate sovietice în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, (n.tr.)

Intră în NSDAP Austria (nr. 3179), |1 în SS (nr. 13039), în 1934 este
Standarte SS Linz, arestat si
|mnat la 6 luni de închisoare
activitate subversivă, în 1935
ef al formaţiunii ilegale SS din
tul VIII (Austria Superioară si
pară), în 1936 Standartenfuhrer

1937 Oberfiibrer SS, însărcinat
Immler cu conducerea SS din
a (sectorul superior S S Donau), ţartie 1938 până în martie 1940
ecretar de stat pentru securitate
|ă în Austria, general de brigadă
tre 1938 si 1943 este şef superior
iiţiei si SS-ului pe lângă guver|i Reichului din Viena, Oberdonau
ederdonau, în 1941 general|nent de politie, de la 30.1.1943
poliţiei de securitate si al SD, şi şef al Serviciului Reichului
|u Securitate, în acelaşi timp
iar de stat în Ministerul de interne, gruppenfuhrer SS si general de
|!e, din februarie 1944 este în
imp şeful serviciului „Străinăntrainformaţii"din înaltul
lament al Forţelor Armate, al Waffen SS, la sfârşitul lui
încearcă să formeze un guvern
Istria, este arestat la 12.5.1945 de
le americane, condamnat la moarte
|cesul marilor criminali de război.
nler, Hans (* 26.8.1901 Stettin, 1945 lângă Pilsen [dat dispărut]:
ruarie 1919 intră în armată, între
919 şi iulie 1919 face parte din
rps „Rossbach", studii la Facultatea
că din Mtinchen şi Danzig, în 1923
: diploma de inginer în construcţii, Stează ca inginer constructor şi
orator ştiinţific, în 1932 îşi dă
fratul, intră în NSDAP (nr. 1011855), numit consilier de specialitate în
icerea regională a NSDAP Hanovra, |33 este şeful departamentului de
ne şi urbanism din conducerea
a NSDAP Gross-Berlin, intră
[nr. 113619), este Unterscharfiihrer, 34 este consilier guvernamental, în 1936 referent pentru probleme de
construcţii în Ministerul Aviaţiei, Untersturmfiihrer SS, trece la serviciul
central pentru rasă si locuinţe al SS, în
1937 este Obersturmfuhrer, în 1938
Sturmbannfiihrer, Obersturmbannfuhrer, în 1940 este numit director de
construcţii în serviciul central administrativ si economic al SS, în 1941 este
Oberfiihrer SS, se ocupă cu planificarea
şi construcţia lagărelor de concentrare
si de exterminare de la Maidanek si
Auschwitz, din decembrie 1941 este şef
al grupului de serviciu C, responsabil
între altele de lagărele de concentrare
şi întreprinderile de armament, din 1943
se ocupă în primul rând de transferul
în subteran, în 1942 este avansat general
de brigadă SS si general-maior al
Waffen SS, din 1943 este şef al serviciilor
pentru proiectarea armelor, însărcinat
special pentru probleme de construcţie
în realizarea armei A4 (V2), înfiinţează

întreprinderea din lagărul de concentrare
Dora de lângă Nordhausen, în 1944 este
Gruppenfuhrer SS, şef al statului major
special „Kammler", subordonat direct
lui Himmler, împuternicit general
pentru construcţia armei V2, din martie
1945 este împuternicit special pentru
construcţia avioanelor de vânătoare cu
reacţie, dispărut din 17.4.1945, conform
declaraţiilor unor martori s-ar fi sinucis, au circulat numeroase legende referitoare
la dispariţia sa.
Kannenberg, Arthur (* 23.2.1896 Berlin-Charlottenburg, 126.1.1963 Diisseldorf): bucătar,
chelner, pivnicer, contabil, din 1915 pe front într-un batalion de
telegrafişti, în 1918 este caporal, conduce
din 1919 afacerile gastronomice ale
tatălui său, în 1930 dă faliment, în
acelaşi an este director economic al unui
local frecventat de Goring şi Goebbels, în 1931 este director al clubului din
Casa Brună (Mtinchen), din 1933
intendent al Cancelariei Reichului, în
1945 este arestat în Bavaria, eliberat în
1946, ulterior proprietar de restaurant
în Diisseldorf.

Kaschula, Herbert (* 23.9.1912 BerlinLichterfelde, t ?): farmacist, în 1931
intră în NSDAP (nr. 531107) şi SA, trece
în SS (nr. 23708), în 1933 intră în
Leibstandarte SS ,Adolf Hitler", în 1934
este Unterscharfuhrer, în 1935 Oberscharfuhrer, în 1936 urmează un curs de
conducere, este avansat Untersturmfiihrer, în 1937 Obersturmfiihrer, în
1939/40 este comandant de batalion în
campaniile din Franţa si Polonia, în 1940
Hauptsturmfuhrer, în 1943 este transferat
la batalionul de pregătire a unitarilor de
infanterie motorizată din Berlin, în 1944
este avansat Sturmbannfuhrer, din martie
1945 face parte din grupul de luptă
„Mohnke".
Kastrup, prenume necunoscut (* ?, t ?):
prietenă si doamnă de companie a Evei
Braun.
Keitel, Wilhelm (* 22.9.1882 Helmscherode, în Harz, 116.10.1946 Niirnberg
[executat]): în 1901 este locotenent, în
timpul Primului Război Mondial mai

întâi la artilerie, avansat căpitan, ulterior este ofiţer de stat major pe lângă Corpul de Marină, în 1919 face parte din Brigada de Apărare „Hanovra", este preluat de armata reorganizată după război, în 1923 este avansat maior, ocupă diferite funcţii de comandă de stat major, în 1929 este avansat locotenent-colonel în Ministerul Apărării, în 1930 este numit şef al departamentului de organizare a armatei de uscat, în 1931 este avansat colonel, în 1934 general-maior, comandant de infanterie VI Bremen, în 1935 este şef al serviciului forţelor armate din Ministerul de Război, în 1936 este avansat generallocotenent, în 1937 general de artilerie, în 1938 general-colonel, şef al înaltului Comandament al Forţelor Armate, după capitularea Franţei în 1940 este avansat feldmaresal, la 8.5.1945 semnează capitularea necondiţionată a Reichului german la Berlin-Karlshorst, este condamnat pe 1.10.1946 la moarte ca mare criminal de război.

Kempka,Erich (* 16.9.1910 Oberhausen, t 24.1.1975 Freiburg-Heutingsheim):

electrotehnist, mecanic de vehicule grele, din 1930 membru al NSDAP şi SS, şofer de camion la administraţia regiunii Essen, în 1932 intră ca şofer în comandoul de escortă al lui Hitler, din 1936 este şoferul permanent al lui Hitler, şef al parcului de vehicule grele, fuge din Berlin la 1.5.1945, este arestat de armata americană la 18.6.1945, eliberatîn 1947, a trăit ulterior la Miinchen, apoi în sud-vestul Germaniei.

Keppler, Wilhelm (* 14.12.1882 Heidelberg, 113.6.1960 Kressbronn, pe malul lacului Boden): studii de inginerie (construcţii de maşini), se înrolează ca militar în termen, în 1910 este locotenent în rezervă, în perioada 1911-1922 lucrează ca inginer-şef într-o întreprindere chimică din Baden, între 1921 şi 1933 este director al întreprinderilor Chimice Odin din Eberbach (Bavaria), în 1927 intră în NSDAP (nr. 62424), în 1932/33 este consilier economic personal al lui Hitler, fondator al Cercului de Prieteni ai Economiei (ulterior Cercul de Prieteni ai Reichsfuhrerului SS), în 1933 intră în SS (nr. 50816) ca Standartenfuhrer, între 1933 şi 1945 este şef onorific în statul major al Reichsfuhrerului SS, în 1933/34 este însărcinatul lui Hitler pentru probleme economice, în acelaşi timp şef al departamentului de politică

economică din conducerea centrală a
NSDAP, între 1934 si 1945 este preşedinte
al consiliului de administraţie al Braunkohle-Benzin AG (Brabag), ulterior
deţine numeroase mandate de conducere
în întreprinderi de armament, între altele
la Steyr-Daimler-Puch, în 1935 este
avansat general de brigadă SS, numit şef
în diverse state majore si comisii pentru
materii prime si uleiuri industriale, între
1936 şi 1945 este membru al consiliului
de miniştri pentru planul de patru ani, în
1937 este însărcinat pentru problemele
austriece în NSDAP, secretar în ambasada
germană de la Viena, între 1938 şi 1945
este secretar de stat în Ministerul de
Externe, însărcinat cu integrarea teritoriilor ocupate în economia de război, în

12 este Gbergruppenfuhrer SS, jtat la 10.5.1945, acuzat în 1947 în
•cesul Wilhelmstrasse" şi condamnat
949 la zece ani de închisoare, :rat în 1951.
iclring, Albert (* 30.11.1885 Mark[Franconia Inferioară], 116.7.1960
Nauheim): în 1904 se înrolează în
ara bavareză, în 1906 este locont, frecventează o scoală de artişi ingineri, în 1913 este
locotenent
or, în timpul Primului Război
dial este aghiotant pe lângă
iralul bavarez de artilerie nemotoă, căpitan, din 1917 activează în
:le stat major al unei divizii, din
i face parte din Marele Stat Major
f
rpului II Armată bavarez, în 1919
preluat de armata reorganizată
i război, în 1921 este comandant
f
terie în Regimentul 7 Artilerie, în
trece la Ministerul Apărării, în
este avansat maior în Statul Major
iducerii Armatei de Uscat, în 1926
ează în biroul apărării, ulterior este
cinat cu diverse activităţi de stat
r la nivel superior, în 1932 este
iei, în 1933 trece la aviaţia militară, şef al serviciului administrativ al
iei militare, în 1934 este avansat
ral-maior, în 1936 general-locotej şef al Comandamentului Aviaţiei
ire, în 1937 este general de aviaţie, •al comandant în sectorul aviatic III, 38 şef al Flotei 2
Aeriene, avansat
lareşal, în 1943 este comandant
:m al Grupului de Armate „Sud"
iterana, Italia), ulterior al Grupului
mate „C" (Vest), în 1945 este luat

nier de britanici, condamnat la
te în 1947, pedeapsa este comutată
entie pe viaţă, eliberat în 1952.

Kirdorf, Emil (* 8.4.1847 Mettmann
[Renania], 113.7.1938 Mulheim/Ruhr):
pregătire comercială, activitate în întreprinderea textilă a tatălui, din 1869
într-o întreprindere de minerit, în 1871
este director comercial al minei Holland
de lângă Wattenscheid, între 1873 şi
1926 (din 1892 ca director general) la
întreprinderea minieră Gelsenkirchen
AG al cărei cofondator a fost, în acelaşi
timp până în 1925 este preşedintele
sindicatului din minerit Renania-Westfalia, în 1926 participă la înfiinţarea
concernului Vereinigten Stahlwerke
AG1, în 1927 se retrage, din 1927 îl
cunoaşte pe Hitler, trece de la DNVP la
NSDAP, se retrage din partid în 1928, însă continuă să-1 sprijine financiar pe
Hitler, în 1934 reintră în NSDAE
Kleist, Ewald von (* 8.8.1881 Braunfels
[Hessen], t 16.10.1954 lagărul Waldimirowka [Uniunea Sovietică]): în 1901
intră în armată, în 1902 este locotenent, în perioada 1910-1913 frecventează
Academia de Război, în timpul Primului
Război Mondial este mai întâi căpitan
de cavalerie într-un regiment de husari, din 1915 este însărcinat cu diferite
activităţi de stat major, la sfârşit ofiţer I
a în Statul Major al Corpului VII Armată, este preluat de armata reorganizată
după război, rămâne în diferite funcţii
de stat major, în 1929 este avansat
colonel, şef al Marelui Stat Major al
Diviziei 3, în 1931 este comandant al
unui regiment de infanterie, în 1932
general-maior, în 1933 general-locotenent, în 1935 general comandant al Corpului
VIII Armată, se retrage în 1938, este
reactivat în 1939, general comandant
al Corpului XXII Armată, în 1940 este
avansat general-colonel, în 1941/42 este

Iconcern german din domeniul industriei grele, cu sediul la Diisseldorf, înfiinţat în
1>rin fuziunea unor grupuri industriale, în anii 1930 a fost unul dintre cele mai mari
me din Europa, incluzându-i pe aproape toţi marii producători de fier, oţel şi majoritatea
Eţilor de minerit, în timpul celui de-al Treilea Reich a jucat un rol de importantă majoră
tesul de înarmare şi a cotizat cu sume importante la NSDAE Capacităţile de producţie
t distruse în cea mai mare parte în urma bombardamentelor. După război concernul a
Izmembrat. (n.tr.)

avansat comandant suprem al Armatei
l Blindate, în perioada 1942-1944 este
comandant suprem al Grupului de
Armate „A", respectiv „Ucraina de Sud", în 1943 feldmareşal, este demis în martie
1944, luat prizonier de britanici în mai
1945, predat Iugoslaviei în 1946, condamnat acolo la 15 ani de închisoare, predat în 1948
Uniunii Sovietice.
Klopfer, Gerhard (* 18.2.1905 Schreibersdorf [Silezia], t 29.1.1987 Ulm):
studii de drept, în 1927 îşi dă doctoratul
în ştiinţe juridice, judecător, în 1933
intr'ă în NSDAP şi SA, intră în Ministerul
Agriculturii din Prusia, în 1934 trece la
Gestapo, în 1935 la statul major al
locţiitorului fuhrerului, Hess, intră în
SS, în 1941 este numit director ministerial, este colaborator apropiat al lui Martin
Bormann, participă la conferinţa de la
Wannsee, este numit şef în centrala
Serviciului de Securitate, în 1944 Gruppenfiihrer SS, este arestat în 1945, denazificat în 1949
drept „acuzat minor", în 1956 este avocat la Ulm, cercetat de
procuratură până în 1962.
Wuge, Hans Gunther von (* 30.10.1882
Posen, t 19.8.1944 lângă Metz [sinucidere]): cadet, în 1901 este locotenent, între 1908 şi 1911
urmează Academia
de Război, în 1912 activează la Marele
Stat Major, în 1914 este avansat căpitan
în Statul Major al Corpului XXI Armată, din 1916 face parte din Marele Stat
Major al Armatei „Sud", apoi în Marele
Stat Major al Corpului „Alpi", din primăvara lui 1918 este ofiţer I a în Marele Stat
Major al Diviziei 236 Infanterie, preluat
de armata reorganizată după război, în
1923 trece la Ministerul Apărării, în 1927
este avansat locotenent-colonel, în 1930
colonel, este numit comandant al unui
regiment de artilerie, în 1933 este avansat
general-maior, inspector al trupelor
de informaţii, în 1934 este avansat general-locotenent si comandant al Diviziei 6, comandant
în Comandamentul Militar VI, în 1935 este comandant al Corpului VI
Armată, în 1939 este comandant suprem

al Armatei 4, avansat general-colonel, în
1940 feldmareşal, în 1941 comadant
suprem al Grupului de Armate „Centru", transferat în 1943 în rezerva fuhrerului, în iulie 1944
este numit comandant
suprem Vest si al grupurilor de armate
„D" şi „B", demis la 16.8.1944 şi chemat
la cartierul general al fuhrerului; se

sinucide de teama unor investigaţii privind contactele sale cu opoziţia militară si atitudinea sa în momentul invaziei
trupelor aliate.
Knesebeck, von dem, prenume necunoscut (* ?, t ?): locotenent-colonel la înaltul Comandament al Armatei de
Uscat.
Koch, Erich (* 19.6.1896 Elberfeld, t 12.11.1986 Barczewo [Polonia]): pregătire comercială, funcţionar la
Căile Ferate, între 1915 si 1918 este pe front, între 1919 şi 1926 este asistent la Căile Ferate, între 1919 şi 1923 este membru în diverse unităţi freikorps, în 1922 intră în NSDAP, în 1922/23 este director economic regional al NSDAP în regiunea Ruhr, arestat de mai multe ori de armata franceză, în 1926 reintră în NSDAP (nr. 32672), este numit şef al circumscripţiei NSDAP Essen si director economic al regiunii administrative Ruhr, este demis de la Căile Ferate, în 1927/28 este adjunct al Gauleiterului din Ruhr, după conflicte în interiorul partidului este numit Gauleiter NSDAP în Prusia Orientală până în 1945, în perioada 1930-1945 este preşedinte al provinciei Prusia Orientală şi din 1939 până în 1945 în acelaşi timp comisar al Reichului pentru apărare, în 1938 este numit Obergruppenfiihrer SA, între 1941 şi 1944 este şef al administraţiei civile în circumscripţia Bialystok, din mai 1942 până în septembrie 1944 este comisar al Reichului pentru Ucraina, de la 25.9.1944 este şef al Volkssturm în regiunea administrativă Prusia Orientală, pe 23.4.1945 fuge la Flensburg, se ascunde ca muncitor agricol, este arestat
în 1949, predat Poloniei în 1950, închis, condamnat la moarte de tribunalul

«scripţiei Varşovia la 9.3.1959
l planificarea, pregătirea şi orgai crimelor în masă, pedeapsa este
ktă în 1960 în detenţie pe viaţă.
l Karl (* 22.2.1898 Glonn, lângă
len, t 22.12.1951 Glonn): în
le înrolează voluntar în armată, Şâi este şofer de camion, din 1916
lăţeşte ca lăcătuş, luptă pe front, 17 este pilot, prizonier de război
bnici, se întoarce în 1919, intră
ţie, în 1922 este locotenent, din
Jistructorîn armată, în 1933 este

•t căpitan, în 1935 intră în aviaţia
ă, urmează Şcoala Superioară de
| de la Gatow, în 1936 este căpitan
drilă, între 1936 si 1938 Academia
aţie Militară, însărcinat apoi cu
activităţi de stat major, între
Jn Comandamentul de Grup III,) este locotenent-colonel, în 1941
l, şef al Statului Major al Flotei 3
e, în 1943 este avansat general-ma1 şef al Statului Major al Conducerii
rele Stat Major al Aviaţiei Militare, iii de aviaţie, luat prizonier în
^liberat în'1947.
l, August (* 20.1.1905, t după
l membru NSDAP (nr. 4202), din
SS (nr. 5887), în 1933 este
iurmfuhrer în comandoul de
al fuhrerului, în 1935 este
|turmfiihrer, până în aprilie 1945
ază în Cancelaria Reichului, ortă la 21/22.4 documente la
|f, este arestat în mai 1945 de
americane.
J, Gunther (* 26.7.1898 Koln, 11944 Rastenburg [Prusia Orienjjîn 1914 se înrolează voluntar pe
ieste comandant de pluton, în
Iţe locotenent, în 1919 este preluat
pata reorganizată după război, ||diverse poziţii în batalioanele de
|i, în 1931 este avansat căpitan, î trece la aviaţia militară, în 1934
|ansat maior în Statul Major al
ţ Militare, în 1936 este comandant
pamentului de Recunoaştere 122, în 1937 locotenent-colonel, şef de
departament în Marele Stat Major, în
1938 este şef al Comandamentului
Aviaţiei din Austria, în 1939 şef al Flotei
4 Aeriene, avansat colonel, în 1940
general-maior, în 1941 şef al Statului
Major al Flotei Aeriene „Sud-Est", în
1942 este general-locotenent, în 1943
şef al Flotei l Aeriene, din august 1943
este numit şef al Marelui Stat Major al
Aviaţiei Militare, rănit mortal în timpul
atentatului de la 20.7.1944 împotriva lui
Hitler, este avansat post-mortem în
gradul de general-colonel.
Koster, SS-ist, este vorba probabil despre
August Korber.
Krancke, Theodor (* 3.3.1893 Magdeburg, t 18.6.1973 Wentorff, lângă
Hamburg): în 1912 este cadet în marină, în timpul Primului Război Mondial este
ofiţer de cart în Flotila IX Torpiloare, în
1917 este avansat locotenent-colonel, aghiotant la baza navală din Marea
Nordului, în 1920 este numit comandant
al unui căutător de mine, în 1922 este

avansat căpitan, şef al Flotilei II Torpiloare, în perioada 1927-1930 urmează
o pregătire de mare stat major, în 1930
este numit căpitan de corvetă, şef al
Flotei 4 Torpiloare, în 1932 este ofiţer
de stat major al amiralităţii în Statul
Major al Comandamentului Flotei, din
1935 activează în Ministerul de Război, căpitan de fregată, în 1937 este avansat
colonel, în 1937 comandant al Academiei
de Marină, din august 1939 este şeful
statului major al comandantului sectorului
de apărare din Marea Nordului, în 19397
40 comandant al crucişătorului greu
Admirai Scheer, din februarie 1940
membru al statului major de planificare
a operaţiunii „Exerciţiul Weser" (invazia
Danemarcei şi Norvegiei), din aprilie
1940 este şef de stat major pe lângă
amiralul comandant din Norvegia, din
iunie 1940 până în iunie 1941 din nou
comandant al navei Admirai Scheer, contraamiral, din iunie 1941 este şef al
serviciului de comandă al marinei
militare, viceamiral, din ianuarie 1942

până în februarie 1943 este în acelaşi
timp ofiţer de legătură al comandantului
suprem al marinei de război la cartierul
general al fuhrerului, în 1943 este
amiral, din aprilie 1943 şef al Comandamentului Grupului de Marină „Vest"
(Paris), la 26.4.1945 şef în Comandamentul Marinei din Norvegia, din
august 1945 până în iulie 1947 se află
în prizonierat britanic.
Krause, Alfred (* 22.9.1880 Leopoldshall, t ?): în 1935 intră în NSDAP (nr.
3601751) si SS (nr. 257499), este ofiţer
de aprovizionare în Leibstandarte SS
„Adolf Hitler", în 1943 este Obersturmbannfuhrer, din aprilie 1945 este membru
în grupul de luptă „Mohnke".
Krebs, Hans (* 4.3.1898 Helmstedt, 11.5.1945 Berlin [sinucidere]): în 1914
se înrolează voluntar pe front, în 1915
este locotenent, după 1919 se înrolează
în unităţi de voluntari, este preluat de
armata reorganizată după război, în
1925 este locotenent major, în 1931
trece la Ministerul Apărării, în 1933 este
asistent al ataşatului militar la Moscova, din octombrie 1934 este însărcinat cu

diverse activităţi de stat major, între
altele 1937 în Marele Stat Major al
Armatei de Uscat, în 1938 este avansat
locotenent-colonel si şef al departamentului de pregătire din armata de uscat, în 1939 este şef al Statului Major al
Corpului VII Armată, în 1942 şef al
Statului Major al Armatei 9, în 1943 al
Grupului de Armate „Centru", în 1944
al Grupului de Armate „B", este avansat
general de infanterie, numit la 1.4.1945
şef al Marelui Stat Major al Armatei de
Uscat, a dus în noaptea de 30.4 spre
1.5.1945 tratative de capitulare cu
generalul sovietic Ciuikov.
Kruger, Else, căsătorită James
(* 9.2.1915 Hamburg-Altona, t ?): 1942
secretara lui Martin Bormann, la l .5.1945
fuge din Berlin, în 1945 internată în
lagăr de armata britanică, se căsătoreşte
cu anchetatorul ei şi se stabileşte în
Anglia.

Kruger, Heinz (* ?, t ?): Hauptscharfuhrer SS, ordonanţa lui Hitler.
Krupp von Bohlen und Halbach, , Alfried (* 13.8.1907 Essen, 11.1.1967
Essen): fiul cel mai mare al lui Gustav , Krupp, urmează studii de inginerie, din
1931 este membru finanţator al SS, ulterior Standartenfiihrer în corpul de
aviatori naţional-socialisti, în 1936 este
numit preşedinte al consiliului de
administraţie al firmei Fried. Krupp AG, în 1938 este membru al consiliului
director, intră în NSDAP, din decembrie
1943 este proprietarul unic al firmei
Krupp, membru în uniunile cărbunelui
şi oţelului şi în consiliul pentru
înarmarea Reichului, este arestat în
1945, condamnat în 1948 pentru crime
împotriva umanităţii si crime de război
la doisprezece ani de închisoare si
confiscarea averii, este eliberat în 1951, din 1953 este din nou şef al concernului, reorientează firma spre producţia civilă, dispune înfiinţarea Fundaţiei AlfriedKrupp-von-Bohlen-und-Halbach.
Krupp von Bohlen und Halbach, Gustav
(* 7.8.1870 Den Haag, t 16.1.1950
Bliihnbach, lângă Salzburg): om de
afaceri, în 1906 se căsătoreşte cu Bertha
Krupp, unica moştenitoare a Fried.
Krupp AG, în 1909 devine preşedinte
al consiliului de administraţie, între
1931 şi 1934 este preşedinte al Uniunii
Industriaşilor Germani, participă în
mod hotărâtor la programele de înarmare

a Reichului german, este inculpat în
procesul marilor criminali de război de
la Nurnberg ca reprezentant al industriei
germane grele si de înarmare, procedura
este sistată din motive de incapacitate.
Kube, Wilhelm (* 13.11.1887 Glogau, t 22.9.1943 Minsk [asasinat]): studii
de istorie, economie, istorie a bisericii
şi geografie la Berlin, nu absolvă, în
perioada 1912-1914 este meditator
particular, apoi lucrează ca jurnalist, în
1917 este cofondator al partidului
german conservator, între 1919 şi 1923
este membru al DNVP, între 1920 si

>cretar general al filialei Berlin
.' în 1922/23 este şef pe ţară al
/aţiei de tineret „Bismarck", în
intră în partidul popular al
ui (DVFP), în 1926/27 devine
^ ui economic al acestuia, între
i 1928 este membru al Parlaui din partea DVFP, în 1928 intră
"\P (nr. 71682), între 1928 şi
te şeful grupului parlamentar
/AP în parlamentul prusac, în
'itră în SS ca Oberfiihrer (nr.
O, în perioada 1933-1936 este
:r NSDAP al regiunii Kurmark
ainte al provinciei Brandenburg, , 'st 1936 este exclus din SS din
j denunţării nejustificate a unor
|ri fruntaşi ai partidului, este
jldin toate funcţiile de partid şi de
jmitla 17.7.1941 comisar general
brusiei, şef al administraţiei civile
elorusia, moare în timpul unui
: cu exploziv.
|ann, Franz (* 1905,11989): căocotenentîn rezervă, comandant
jlui de la Rugendamm, în 1945
pmandant al unui batalion de
t marini la Stralsund, este aruncat
iele din Berlin la sfârşitul lui
1945.
|*rs, Hans Heinrich (* 27.5.1879
: [Silezia Superioară], 14.1.1962
porf): studii de drept, judecător, 14 este pe front, rănit şi trimis în
Istraţie, din 1921 este funcţionar
sterul de Interne, intră în DNVP, în NSDAI? de la 30.1.1933 la
J45 este secretar de stat şi şef al
jiriei Reichului, din 1937 are

ministru, în 1933 intră în SS
feral de brigadă, în 1940 este
|ippenfuhrer SS, în martie 1945
i prăbuşire nervoasă, susţine la
45 propunerea lui Goring de a i
jFera acestuia răspunderile în stat, festat, eliberat de armata
na si arestat din nou, condamnat
j în „procesul Wilhelmstrasse" la
lini de închisoare si eliberat în

Lanz, Hubert (* 22.5.1896 Entringen
[Wurttemberg], 112.5.1982 Miinchen):
în 1914 se înrolează în armată, în 1915
este locotenent la vânătorii de munte, preluat de armata reorganizată după
război, din 1921 în Marele Stat Major
al Diviziei 5, responsabil cu instrucţia, în 1929 este căpitan în Ministerul Apărării, în 1933 şef de companie într-un
regiment de infanterie, în 1934 este
avansat maior, i se încredinţează diverse
activităţi de stat major, între altele ofiţer
I a în Corpului IX Armată, este avansat
locotenent-colonel, în 1938 este numit
comandant al Regimentului 100 munte, în 1939 este avansat colonel, şef al
Statului Major al Corpului XVIII Munte, general-maior, în 1942 este avansat
general-locotenent, din ianuarie 1943
este comandant al.grupului „Lanz", din
februarie 1943 general comandant al
Corpului XXII Munte, general de vânători
de munte, luat prizonier la 8.5.1945, condamnat în 1947 la 12 ani de închisoare pentru crime de război, eliberat
din detenţie în 1951, ulterior activează
în industria lemnului, este preşedinte
al comisiei de apărare a FDP (partidul
liberal).
Lasch, Otto (* 25.6.1893 Pless [Silezia
Superioară], 129.4.1971 Bad Godesberg):
în 1913 se înrolează în armată, luptă
pe front în calitate de comandant de
pluton, ulterior intră în unitatea de
aviaţie, se retrage în 1920, trece la
poliţie, în 1921 este căpitan, din 1924
intră în administraţie, între 1927 si
1934 este comandant al Şcolii de Poliţie
din Sensburg, în 1934/35 este ofiţer de
stat major I c la Inspectoratul de Poliţie
din Breslau, în 1935 se transferă în
armată, este avansat maior, în 1939
colonel, comandant al Regimentului
217 Infanterie, este avansat generallocotenent, comandant al Diviziei 349
Infanterie, în 1944 este general comandant

al Corpului LXIV Armată, general de
infanterie, din ianuarie 1945 este
comandantul fortăreţei Konigsberg, la
10.4.1945 capitulează, este luat

prizonier de sovietici, condamnat în
contumacie la moarte în Germania, condamnat în Uniunea Sovietică la
25 de ani de închisoare, eliberat în
1955, ulterior are activitate de scriitor.
Laval, Pierre (* 28.6.1883 Chatelon [pe
Puy-de-Dome], t 15.10.1945 Fresnes, lângă Paris): studii de drept, în 1907
este avocat, între 1914 si 1919 deputat
socialist, din 1924 este primar al
orăşelului Aubervilliers, în perioada
1924-1927 deputat independent, între
1927 si 1940 senator, din 1925 este de
mai multe ori ministru, între altele de
justiţie (1926), al muncii (1930-1932), în 1935/36 este prim-ministru si în
acelaşi timp ministru de externe, protagonist al politicii de apropiere de
Italia şi Germania, în 1935 încheie un
Pact de asistenţă cu Uniunea Sovietică, în 1936 este exclus din primul eşalon al
puterii în urma victoriei în alegeri a
Frontului Popular, trece în extrema
dreaptă, în 1940 este sub Petain locţiitor
al primului-ministru si al ministrului de
externe, între 1942 şi 1944 prim-ministru în guvernul de la Vichy, condamnat pe 9.10.1945 la moarte
pentru colaboraţionism şi înaltă trădare.
Leander, Zarah, nume real Zarah Stina
Hedberg (* 15.3.1907Karlstad [Suedia], t 23.6.1981 Stockholm): din 1929 este
actriţă de teatru şi cântăreaţă în Suedia, în 1936 obţine roluri de succes la Viena, în 1937 joacă
în prima ei producţie UFA, are succes cu roluri dramatic-melancolice, uneori exotice si malefice, precum
si în calitate de cântăreaţă („Ich weiss, es wird einmal ein Wunder geschehen"
- „Ştiu că într-o zi se va întâmpla o
minune"; „Davon geht die Welt nicht
unter" - „Lumea nu va dispărea din
cauza asta"), în 1943 se întoarce în
Suedia, în 1945 i se interzice să profeseze
în Germania si Suedia, din 1949 este
din nou actriţă şi cântăreaţă.
Leeb, Wilhehn Ritter von (* 5.9.1876
Passau, t 29.4.1954 Hohenschwangau
[Bavaria]): în 1895 intră în armata

bavareză, în 1897 este locotenent, frecventează Şcoala de Infanterie si Inginerie de la Miinchen, în 1900 se înrolează într-un regiment de artilerie de câmp din Asia de Est, în 1901 se întoarce, în perioada 1903-1906 urmează Academia de Război, în 1907 este locotenent major la centrala Statului Major din Bavaria, între 1909 si 1911 activează în Marele Stat Major, în 1912 este avansat căpitan, în timpul Primului Război Mondial face parte din Marele Stat Major al Diviziei 11 Infanterie, din 1917 din Marele Stat Major al Grupului de Armate „Prinţul moştenitor Rupprecht von Bayern", în 1919 este şef de departament în Ministerul Apărării din Bavaria, din octombrie 1919 activează în Ministerul Apărării din Germania, în 1920 este avansat locotenent-colonel, din 1921 ocupă diverse funcţii superioare de stat major, în 1926 este numit comandant al Regimentului 7 Artilerie, în 1929 este avansat general-maior, în 1930 este comandant al Diviziei 7 Infanterie, comandant al Comandamentului Militar VII, în 1933 este comandant suprem al Comandamentului de Grup II, în 1934 general de artilerie, în februarie 1938 este pensionat din serviciul activ în afacerea Fritsch, reactivat în octombrie 1938, comandant al Armatei 12 în timpul ocupării Regiunii Sudete, în 1939/40 este comandant suprem al Grupului de Armate „Nord", transferat în rezerva fiihrerului, arestat în 1945, condamnat în 1948 la trei ani de închisoare, pedeapsă considerată deja îndeplinită.

Le Luc, Maurice Athanase (* 1885, 11964): militar de carieră, în 1937 este contraamiral, şef al departamentului de apărare Brest, în 1939 unul dintre comandanţii marinei franceze, din 1939 este adjunct al şefului Statului Major al Marinei, secretar de stat pentru marină, în 1941 este consilier al guvernului francez, în 1942 este şef al Marelui Stat Major al Marinei, în 1943 este trecut în rezervă, demis în 1944, în 1949 este

nnat la doi ani de închisoare, în ste pensionat cu onoruri.

bbert (* 15.2.1890 NiederbreiLfângăGummerebach, 125.10.1945 Kg [sinucidere]): studii de ştiinţe Jjrii, se specializează în chimie

pră, în 1914 se înrolează voluntar
Ic, mai întâi la infanterie, în 1917
sferat la Corpul Aerian, doborât
Ij rănit, până în 1920 este pri<le război în Franţa, în 1920 îşi
pratul, în 1921 se angajează la
iyer din Leverkusen, în 1924
partidul naţional-socialist al
i (NSFP), este numit Gauleiter
în Renania, în 1925 intră în
r. 18441), este Gauleiter al
j Renania-Sud, în 1927 este
ft de la întreprinderile Bayer, |P31 editor al publicaţiei
frtscher Beobachter, şef cu
trea în regiunea NSDAP Koln1 condamnat de mai multe ori
opagandă antisemită la amenzi
Se cu suspendare, în 1930 este
al Parlamentului landului
ntre 1930 şi 1945 membru al
titului german, ocupă diverse
kperioare în NSDAP (inspector
•zării în Reich ş.a.), între 1932
Ieste adjunct cu problemele
Iţe al şefului cu organziarea al
perioada 1933-1945 este şef, "eichsleiter al Frontului German
ll(DAF)1, sindicatul unic german, B4 şi 1945 şef cu organizarea
în 1937 est'e numit Obergrupiţ SS, ocupă diverse funcţii în
perioada 1942-1945 este
alai Reichului pentru locuinţe
(ă apariţii în stare de ebrietate
Şrie 1942 i se interzice să
i în public, la 28.3.1945 este
jf al miliţiilor „Adolf Hitler", la

20.4.1945 fuge din Berlin, este arestat
pe 15.5.1945 la vest de Berchtesgaden, este acuzat în procesul marilor criminali
de război, se strangulează după ce i se
prezintă documentul de acuzare.
Liebel, Willy (* 31.8.1897 Niirnberg, t 20.4.1945 [sinucidere]): în perioada
1914-1918 este pe front ca locotenent, după aceea se înrolează în unităţi ale
miliţiilor populare, în 1924 este asistentul
personal al lui Erich Ludendorff, proprietar de tipografie, editor (Editura
PanzerfausCj, în 1925 intră în NSDAP
(nr. 23091), în 1926 iese din partid, în
1928 intră din nou, este numit
Ortsgruppenleiter NSDAP la Niirnberg, în acelaşi timp este şeful cu organizarea
de Gau al NSDAP în Franconia, între
1933 şi 1945 este primar al oraşului
Niirnberg, Standartenfuhrer SA, în
perioada 1936-1945 membru al Parlamentului, în 1941 este avansat Obergruppenfiihrer SA,
activează în diferite

asociaţii, deţine funcţii superioare în
NSDAP (între altele,' din 1943 este
Reichshauptamtsleiter), în perioada
1942-1944 este şef al biroului central
şi reprezentant al ministrului înarmării
şi producţiei de război Albert Speer, trimis în concediu la sfârşitul anului
1944 din motive medicale.
Lindloff, Ewald (* 27.9.1908 Stuba, lângă Danzig, t 2.5.1945 Berlin):
urmează şcoala de ingineri, în 1932
intră în SS, din 1933 face parte din
Leibstandarte S S „Adolf Hitler", din
1934 este în comandoul de escortă al
fuhrerului, în 1934 este numit Unterscharfuhrer, în 1938 Hauptscharfuhrer, în 1941
Untersturmfuhrer, în 1942/43
este pe front, avansat Obersturmfuhrer, în 1945 Hauptsturmfuhrer, participă la
arderea cadavrelor lui Adolf Hitler şi

nizaţia naţional-socialistă unică a angajaţilor si angajatorilor. A fost creată în 1933
t
rea forţată a sindicatelor libere şi a patrimoniului acestora. Prin înfiinţarea ei a
dreptul la grevă. Cu toate că oficial nu exista obligativitatea de a face parte din
zaţia respectivă a avut înjur de 22 de milioane de membri; era organizată după
arhice si după modelul NSDAP A fost desfiinţată în 1945. (n.tr.)

Eva Braun, a îngropat resturile în grădina
Cancelariei Reichului, este ucis în timp
ce încearcă să fugă din Cancelarie.
Linge, Heinz (* 23.3.1913 Bremen, t
24.6.1980 Bremen): zidar, frecventează
o şcoală profesională de construcţii fără
examen de absolvire, în 1932 intră în
NSDAP (nr. 1260419) şi SS (nr. 35795), în 1933 trece în Leibstandarte SS „Adolf
Hitler", în 1935, după absolvirea unui
curs de hotelieri, devine ordonanţă la
Hitler, din 1939 este valetul personal
al acestuia, Untersturmfuhrer SS, şef al
serviciului personal al lui Hitler, cel mai
înalt grad din SS atins este cel de Sturmbannfuhrer SS, este arestat de trupele
sovietice la 2.5.1945, anchetat timp de
mai mulţi ani de NKVD, condamnat în
1950 la 25 de ani de muncă silnică, eliberat în 1955, se stabileşte în Republica
Federală Germania.
List, Wilhelm (* 14.5.1880 Oberkirchberg, lângă Ulm, 116.8.1971 GarmischPartenkirchen):
cadet stegar, în 1900

este locotenent în armata bavareză, frecventează Scoală de Artilerie si Ingineri din Miinchen, între 1908 si 1911 urmează Academia de Război, în 1913 este avansat căpitan, în 1914 activează la centrala Statului Major din Bavaria, ulterior este însărcinat cu diferite activităţi de stat major, din 1918 activează în Ministerul de Război din Bavaria, în 1920 este maior în Marele Stat Major al Comandamentului Teritorial VII, din 1926 activează în Ministerul Apărării, în 1927 este avansat colonel, în 1930 comandant al Scolii de Infanterie din Dresda, în 1933 este comandant al Comandamentului Teritorial IV şi comandant al Diviziei 4, în 1938 comandant suprem al Comandamentului de Grup 2, după „Anschluss" comandant suprem al Comandamentului de Grup 5 de la Viena, în 1939/40 este comandant suprem al Armatei 12 în campania din Franţa, în 1940 este avansat feldmaresal, în 1941 comandant suprem Sud-Est (Atena), în 1942 preia comanda Grupului de Armate „A", după

eşecul ofensivei de vară în campania din Rusia este transferat în septembrie 1942 în rezerva fiihrerului, arestat în 1945 de militari americani şi condamnat la Niirnberg în 1948 la închisoare pe viaţă pentru acţiuni de răzbunare în lupta împotriva partizanilor din Balcani, eliberat în 1952 din motive de sănătate.

Lohlein, Manfred (* 5.1.1882 Berlin, 114.9.1954Essen): studii de medicină, dr. med., specializare în medicină oculară, în 1910 obţine docenţa la Universitatea din Greifswald, în 1914 este numit conferenţiar, în 1921 profesor universitar, în 1924 trece la Universitatea din Jena, în 1932 la Freiburg, în 1933 intră în NSDAP, din 1934 este profesor universitar la Universitatea din Berlin, şef al clinicii de medicină oculară Charite, specialist în transplant de cornee, precum si în afecţiuni ereditare ale ochiului, din 1944 Morell apelează în repetate rânduri la el pentru tratarea conjunctivitei lui Hitler, devine membru al consiliului împuternicitului pentru sistemul sanitar, Brandt, demis formal în 1945 de Universitatea din Berlin, îşi continuă însă activitatea acolo, în 1949 este profesor onorific la Universitatea

Liberă din Berlin.
Lohr, Alexander (* 20.5.1885 Turnu-Severin [România], t 16.2.1947 Iugoslavia [executat]): în 1906 intră în armata austro-ungară, între 1910 şi 1913 urmează Şcoala de Război de la Viena, în timpul Primului Război Mondial este ofiţer de stat major între altele în departamentul pentru aviaţie, în 1919 este preluat de armata federală, în 1928 este avansat colonel si şef al departamentului 5 de aviaţie din Ministerul de Război, în 1933 este comandant al forţelor aeriene austriece, în 1934 general-maior, în 1938 general-locotenentîn armata germană, comandant al aviaţiei militare din Austria, în 1939 este şef al Flotei 4 Aeriene, avansat general-colonel, comandant „Sud-Est" Viena, participă la campaniile din Polonia şi Balcani, în 1941 este comandant al

4 Aeri[ne în timpul atacului
it i va Unii) iii Sovietice, comandant
i al aviaj iei militare din Ucraina, prenun
| t atalio
ilui.
Hinricl
ingă l
barbeki
}. este
J t", îri
romandant al Armatei
1943 este temporar
îant suprem Sud-Est, apoi şef al
111 de Armate „E" (Grecia), predat
îviei în mai 1945 de armata
< ă, condamnat la moarte din
lombarclării Belgradului (care a
i~ la ordt|nul expres al lui Hitler
eclarai|ib formală de război).
e necunoscut (* ?, t ?):
uiui de informaţii al
(* 2.9.1896 Miihlenbarzehoe, t 25.2.1964
pe front, rănit în 1916, , , j o şcoa|a comercială, funcţionar
i, în 1ŞJ23 intră în NSDAP, din
te deputat la Altona din partea
n Popiijlar-Social, din 1925
^ la Sch|eswig-Holstein, în 1934
uppenfţj^irer SA, între 1941 şi
te, în lealitate de comisar al
ni, „Osţland" la Riga, şef al

t j aţiei cjvile pentru zona baltică, L942 şi pentru Bielorusia, în
ie arestat de trupele britanice, jllm tribunal german la
soare în 1948, eliberat
ut dej
i de înc^
Heinzjt* 7.8.1913 Schwerin, 1985 | liisseldorf): studii de
ecorij)mie, în 1932 este
de prii să la Biroul Telegrafic
în 1934 redactor adjunct, din
i ează la jtjjtto Dietrich, responsabil
c , rtele de politică externă, în
i redadbr-şef la Biroul German
, activează la cartierul general
i ului pâ^iă la 28.4.1945, este
i mai 19J45 de armata britanică, 194f[, ulterior lucrează ca
-in, Ebe| toard von (* 24.9.1889
t 19J 5.1969 Altmuhlendorf
i]): în \ )08 intră în armată, în

1910 este locotenent, în 1915 rănit, după ce se reface devine ofiţer de ordonanţă, în 1917 este avansat căpitan de cavalerie, activează la Marele Stat Major al Grupului de Armate „Von Scholtz", în 1919 activează la Marele Stat Major al înaltului Comandament al Apărării Graniţelor „Nord", în 1920 este preluat de armata reorganizată după război, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate, în 1924 intră în Ministerul Apărării, în 1932 este avansat locotenent-colonel, şef al departamentului de transporturi din armată, în 1933 este şef de mare stat major al Corpului de Cavalerie, în 1935 este avansat colonel, în 1935 şef al Marelui Stat Major al Corpului X Armată, în 1937 este comandantul Brigăzii l Cavalerie, în 1939 şef de mare stat major în Comandamentul de Grup V ulterior al armatelor 14 şi 12, în 1940 este avansat general de cavalerie, în 1941 general comandant al Corpului III Armată Motorizat, în 1942 este numit comandant suprem al Armatei l Blindate, în 1943 general-colonel şi comandant suprem al Armatei 14, transferat în iulie 1944 în rezerva fuhrerului, este arestat în 1945 de armata britanică, condamnat la moarte pentru crime de război, pedeapsa este comutată în 21 de ani de închisoare, eliberat în 1952.

Mandtal, Erich (* ?, t ?): intră în SA, în 1923 este membru al „gărzii statului

major" de pe lângă Hitler, din 1925
membru al gărzii de corp a lui Hitler, membru al comandoului de escortă al fuhrerului, până în 1945 activează în corpul aghiotanţilor personali ai lui Hitler.

Manstein, Erich von, nume real FritzErich von Lewinski (* 24.11.1887 Berlin, t 9.6.1973 Irschenhausen [Bavaria Superioară]): face parte din Corpul de Cădeţi „Pion", în 1907 este locotenent, participă la Primul Război Mondial, este avansat căpitan, între 1921 şi 1923 este şef de companie la Angermiinde, între 1923 şi 1927 urmează o pregătire de

ofiţer de stat major, în 1933 este avansat colonel, în 1934 este numit şef al Statului Major de la Comandamentul Teritorial III Berlin, în 1936 este aghiotant al lui Beck, în 1938 comandant de divizie, în 1939 este şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Sud", apoi al Grupului de Armate „A", împreună cu Guderian elaborează primul proiect al „Planului loviturii de seceră" pentru campania din Franţa, în 1940 este avansat general de infanterie, şef al Corpului XXXVIII Armată, în 1941 este comandant suprem al Armatei 11, în martie 1942 este avansat general-colonel, în iulie 1942 feldmaresal, din noiembrie 1942 este comandant suprem al Grupului de Armate „Don", ulterior „Sud", la 31.3.1944 este transferat în rezerva fuhrerului, este arestat în 1945 de armata britanică, condamnat în 1949 de un tribunal militar britanic de la Hamburg la 18 ani de închisoare, eliberat în 1953, în perioada 1953-1960 este consilier oficial al guvernului federal.

Manteuffel, Hasso von (* 14.1.1897 Potsdam, t 24.9.1978 Reith [Austria]): din 1916 este pe front ca locotenent într-un regiment de husari, în 1919 se alătură unei freikorp, în 1920 este preluat de armata reorganizată după război, îndeplineşte diverse activităţi la nivelul unor unităţi motorizate, în 1933 este avansat căpitan de cavalerie, din 1937 activează la statul major al inspectorului armei blindatelor, în 1939

este şef de catedră la Şcoala de Tanchişti
II, este avansat locotenent-colonel, în
1941 este comandant de regiment în
Divizia 7 Blindată, avansat colonel, în
1942 este numit comandant al Brigăzii
7 Infanterie Motorizată, din 1943 al
Diviziei „Von Manteuffel" din Tunisia, în 1943 este avansat general-maior, comandant al
Diviziei 7 Blindate, în 1944
este general-locotenent, comandant al
Diviziei de Infanterie Motorizată „Grossdeutschland", în septembrie este 1944
general de tancuri, în timpul ofensivei
din Ardeni este comandant suprem al
Armatei 3 Blindate, în perioada 1945-1947

se află în prizonierat britanic, în 1948 este
şef de export la o întreprindere de
şuruburi, ia poziţie în presă în problema
reînarmării, consilier militar al partidului
liberal, între 1953 si 1957 este deputat
în Parlamentul Federal din partea
partidului liberal (din 1956 membru al
partidului libertăţii poporului, ulterior al
partidului german), în 1959 este
condamnat la doi ani de închisoare sub
acuzaţia de a fi pronunţat o sentinţă de
curte marţială care nu avea justificare
legală.
Manziarly, Constanze (* 14.4.1920
Innsbruck, t 2.5.1945 Berlin [probabil
sinucidere]): urmează o scoală de
gospodărie, este asistentă dieteticiană, din 1943 lucrează în sanatoriul Zabel
din Bischofswiesen, din septembrie
1944 este dieteticiană lui Hitler.
Marras, Efisio (* 2.8.1888 Cagliari
[Sardinia], t 28.1.1981 Roma): în 1908
este sublocotenent, în timpul Primului
Război Mondial căpitan si şef de baterie, în 1918 este avansat maior, apoi ofiţer
de mare stat major, în 1937 general de
brigadă, este numit ataşat militar la
Berlin, în 1940 general de divizie, în 1942
este general de corp de armată, este
predat la 31.3.1944 de către germani
guvernului Mussolini, deţinut în penitenciarul din Verona, fuge în august 1944 în
Elveţia, după război este comandant de
regiune la Milano, de la 1.2.1947 şef al
Statului Major al Armatei Italiene, în
1950 şef al Marelui Stat Major, participă
la reorganizarea forţelor armate italiene
în cadrul NATO, se pensionează în 1954.
Marshall, George Catlett (* 31.12.1880

Uniontown [Pennsylvania, SUA], î 16.10.1959 Washington): în 1901 este locotenent, în timpul Primului Război
Mondial este activ în Franţa, este avansat
locotenent-colonel, apoi ocupă diferite
posturi de comandă, între altele în
China, este avansat general, docent la
Army War College din Washington, din
octombrie 1938 este adjunct al şefului
Marelui Stat Major al Forţelor Armate

fcane, din septembrie 1939 şef al
iii Stat Major, din 1942 răspunde
faţa preşedintelui Roosevelt, Jpant la toate conferinţele aliate
|i înalt, se retrage la 21'. 11.1945, Tpr este însărcinat cu misiuni
|atice, în 1947 este ministru de
(creator al European Rescue
n, „Planul Marshall"), se retrage
9, în 1950/51 este ministru al
Si, în 1953 i se decernează Premiu]
pentru Pace.
Benno (* 12.2.1893 KaisersL, t 2.7.1975): studii de drept, ia la război, în 1919 se înrolează
:orps „Epp", intră în poliţia
ă, în 1923 îşi dă doctoratul în
lin 1925 lucrează la direcţia de
'Nurnberg-Furth, în 1933'intră
JAR din 1933 este preşedinte al
' din Niirnberg, în prima fază la
Itiat, în 1934 intră în SS, în 1942
'ansat general-maior de poliţie, 12 este Gruppenfuhrer SS si
•locotenent de politie, şef superior
iliţiei Main, în 1944 este avansat
ippenfiihrerşi general al Waffen
arestat în 1945, acuzat de
:a evreilor din Franconia, achitat
de Tribunalul Provincial
Î
sner, Joachim (* 4.4.1906
-Eylau [Prusia Occidentală], ?44 Berlin [executat]): în 1924
acalaureatul, se înrolează în
este ofiţer într-un departament
aţii, între 1935 şi 1937 urmează
: de stat major la Academia
oi din Berlin, din septembrie
tivează la înaltul Comandament
:ei de Uscat, activitate întreruptă
area unor posturi la comanda
; din 1940 este şef de grup în
meral al armatei de uscat, ofiţer

najor în timpul campaniei din
11941/42, în 1943 colonel, şef
ameţitului de organizare din
[Comandament al Forţelor
respectiv în Statul Major al
prii Wehrmachtului, iniţiat în

planurile privind atentatul, pe care însă
le respinge, este arestat la sfârşitul lunii
iulie 1944, condamnat la moarte pe
29.9.1944.
Meissner, Otto (* 13.3.1880 Bischweiler
[Alsacia], 127.5.1953 Miinchen): studii
de drept, în 1903 îşi dă doctoratul în
ştiinţe juridice, în 1906 este numit
asesor, în 1911 consilier guvernamental
în administraţia Căilor Ferate, în 1915
ajunge pe front la infanterie, din 1917
activează la Comandamentul General al
Căilor Ferate Militare din Bucureşti, din
1918 în administraţia militară a Ucrainei
ocupate, în 1919 este însărcinatul cu
afaceri al Germaniei în Ucraina, din
aprilie 1919 consilier în cancelaria
prezidenţială, în 1920 este numit director
de minister şi şef de birou, în 1923
secretar de stat, consilier juridic al lui
Hindenburg, în 1935 este şef al cancelariei
prezidenţiale, în 1937 ministru de stat, arestat în 1945, achitat în 1949 în
„procesul Wilhelmstrasse", în 1951 o
curte de arbitraj apreciază că are „antecedente naziste", în 1952 procedura este
oprită.
Mertz von Quirnheim, Albrecht
(* 25.3.1905 Munchen, t 20.7.1944
Berlin [executat]): în 1923 intră în
armată, întreţine relaţii de prietenie cu
von Stauffenberg din timpul unui curs
de stat major, în 1939 este numit ofiţer
de stat major la departamentul de
organizare al Marelui Stat Major, în
1941 este numit la cartierul general al
fiihreruJui de la Vinniţa, în 1942 este
avansat locotenent-colonel, din noiembrie 1942 este şef de stat major la
Corpul XXIV Armată, în 1943 este
avansat colonel, din septembrie 1943
este iniţiat în planurile privind atentatul, elaborează, împreună cu superiorul său
Olbricht şi cu von Stauffenberg ca şef
al Statului Major al biroului general al
armatei de uscat, planul operaţional
„Walkiria", insistă la 20.7.1944 pentru

declanşarea operaţiunii „Walkiria", după ce este judecat de Curtea Marţială, este împuşcat în curtea blocului Bendler.

Meyer, Kurt, „Panzermeyer" („MeyerBlindatul") (* 23.12.1910 Jerxheim, lângă Schoningen [Braunschweig], 123.12.1961 Hagen): pregătire comercială, miner, în 1929 intră în poliţia din Mecklenburg, în 1931 în SS, în 1932 este numit Untersturmfuhrer, în 1933 trece la Leibstandarte „Adolf Hitler", în 1934 participă la un curs al trupelor blindate, ulterior este comandant de pluton în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", din 1936 alcătuieşte o companie de vânători de tancuri în Leibstandarte, în 1939 este numit Hauptsturmfuhrer, comandant al Companiei 15 PuşcaşiMotociclişti, participă la campania din Franţa, în 1940 este comandant al companiei blindate de recunoaştere, mai întâi în campania din Balcani, din 1941 în campania împotriva Uniunii Sovietice, în 1944 este avansat Standartenfuhrer, numit comandant al Regimentului 22 SS Infanterie Motorizată în Divizia „Hitlerjugend", luptă pe frontul invaziei, în septembrie 1944 este luat prizonier de insurgenţi belgieni şi predat americanilor, declarat mort de partea germană si numit postmortem general de brigadă şi generalmaior al Waffen SS, este condamnat la moarte în 1945 de un tribunal canadian, pedeapsa este comutată în detenţie pe viaţă, eliberat în 1954, se stabileşte în Republica Federală Germania.

Milch, Erhard (* 30.3.1892 Wilhelmshaven, t 25.1.1972 Wuppertal-Barmen): în 1911 este locotenent într-un regiment de artilerie nemotorizată, din 1915 pilot, în 1918 conducător al Grupului de Avioane de Vânătoare 6, în 1920 se retrage în grad de căpitan, ulterior activează în escadrila de avioane a poliţiei din Prusia Orientală, trece la aviaţia civilă, în 1923 este şef de zbor la firma Junkers, în 1926 director tehnic si membru al consiliului de administraţie al Deutsche Lufthansa, în 1933 secretar de stat în Ministerul Aviaţiei, în 1934 general-maior, în 1936 general de aviaţie, în 1938 general-colonel şi inspector

general al aviaţiei militare, în 1940 feldmareşal, de la 19.11.1941 este în

acelaşi timp inspector al unităţilor de
avioane de vânătoare, se pensionează
la 7.1.1945 ca inspector general, este
arestat în aprilie 1945 de trupele
americane, condamnat la închisoare pe
viaţă în 1947 în cel de-al doilea proces
de la Niirnberg, eliberat în 1954.
Model, Walter (* 24.1.1891 Genthin, lângă Brandenburg, t 21.4.1945 lângă
Lintorf [districtul Mettmann; sinucidere]): în 1910 este locotenent într-un
regiment de infanterie, în timpul Primului
Război Mondial este însărcinat cu
diferite activităţi la nivel de unitate si
de stat major, în 1919 este preluat de
armata reorganizată după război, avansat căpitan, în 1929 este avansat
maior, şef de departament în Ministerul
Apărării, în 1932 este locotenent-colonel, în 1934 colonel, în 1938 şef de mare
stat major la Corpul IV Armată, în 1939
general-maior, în 1940 şef al Marelui
Stat Major al Armatei 16 în timpul
campaniei din Franţa, din noiembrie
1940 este comandant al Diviziei 3
Blindate, din octombrie 1941 general
comandant al Corpului XXXXI Armată
Motorizat, general de tancuri, în 1942
este general-colonel, comandant suprem
al Armatei 9, din ianuarie 1944
comandant suprem al Grupului de
Armate „Nord", feldmareşal, din martie
comandant suprem al Grupului de
Armate „Ucraina de Nord", din iunie
1944 al Grupului de Armate „Centru", la
16.8.1944 este numit comandant suprem
Vest, din septembrie 1944 comandant
suprem al Grupului de Armate „B", la
17.4.1945 dizolvă grupul de armate
pentru a evita capitularea formală.
Mohnke, Wilhelm (* 15.3.1911 Liibeck, t 6.8.2001 Damp, lângă Eckernforde):
vânzător, administrator de depozit, în
1931 intră în SS, în 1933 intră în
comandamentul special SS din Berlin, trece la Leibstandarte SS, Adolf Hitler",.
în 1933 este numit Sturmfuhrer, participă la diverse campanii, în 1943

\M'

' insat Obersturmbannfuhrer SS, în
Şt indartenfuhrer SS, este comandant
i agiment de infanterie motorizată, în ianuarie 1945 general de
Jh si general-maior al Waffen SS, |sarcinat la 23.4.1945 cu apărarea

lui guvernamental din Berlin
i"), luat prizonier de sovietici
\5, eliberat în 1955; Mohnke
sşte după aceea în nordul
i.
iery-Massingberd, Archibald
6.12.1871, f 1947): studii la
itary Academy, în 1891 este
t într-un regiment de artilerie, P şi 1902 participă la războiul
i perioada 1904-1905 urmează
re de mare stat major, este
ii cu diferite activităţi de stat
lîn 1909 este avansat maior, între
şi 1914 este staţionat în India, în
11 1914-1919 este ofiţer de stat
1 British Expeditionary Force, în
avansat general de brigadă, eneral-maior, în 1919 şef al
tat Major al British Army of
;, între 1920 şi 1922 este
l şefului Marelui Stat Major
intre 1923 şi 1926 comandant
.,între 1928şi 1931 comandant
rn Command, în perioada
3 este general-adjutant în
itanică, între 1933 şi 1936
ieîui Stat Major britanic, în
Jdmaresal, după aceea se
i _-ază.
heodor (* 22.7.1886 Trais-Munlângă Giessen, t 26.5.1948
'••e): studii de învăţător, din
• iiază medicina, studii la Paris, îşi dă doctoratul în ştiinţe
în 1913 este medic pe vapor, ste chirurg pe Frontul de Vest, notive medicale în diverse
campanie de pe teritoriul
, lăsat la vatră în 1918 ca
stat major, de la sfârşitul
18 are propriul cabinet de
i Berlitt, ulterior îşi lărgeşte
tivitate cuprinzând si bolile

venerice, în 1933 intră în NSDAR în
1936 chemat, la intervenţia lui Heinrich
Hoffmann, pentru a trata (cu succes)
crampele stomacale ale lui Hitler, de
atunci este medicul curant al lui Hitler, din 1941 se află aproape permanent în
diferitele cartiere generale ale fuhrerului, în aprilie 1945 fuge din Berlin cu
acordul lui Hitler, este arestat în Bavaria, internat în diverse lagăre şi spitale, eliberat în 1947
din motive medicale.
Miiller, Erich, „Ţeavă-de-Tun"
(* 2.11.1892 Berlin, f 15.4.1963 Kettwig/Ruhr): practicant într-o întreprindere de reparaţii a
Căilor Ferate

Germane, în 1914 se înrolează voluntar
pe front, este numit locotenent, din 1919
studiază ingineria, lucrează în calitate
de constructor la Borsig, este asistent
la Facultatea Tehnică din Berlin, îşi
continuă pregătirea la Căile Ferate si
în SUA (la Ford), în 1926 este consilier
pentru Căile Ferate, director al
întreprinderii de reparaţii din Konigsberg, ulterior activează în laboratorul experimental al
Căilor Ferate, obţine diploma
de inginer în 1931, călătoreşte în scop
de studii în SUA, în 1932 este director
al departamentului de dezvoltare a
mijloacelor de transport, în 1933 intră
în NSDAP şi SA, în 1934 devine director
al întreprinderii de căi ferate din
Berlin-Tempelhof, în 1935 trece la Fried.
Krupp AG, din 1936 este director al
departamentului de dezvoltare a artileriei, în 1938 devine director adjunct şi
preşedinte al Krupp Stahlbau AG
Rheinhausen, între 1940 şi 1945 este
director al biroului de resort al comisiei
pentru armament din Ministerul
înarmării, în 1941 devine vicepreşedinte
al Fried. Krupp AG, din 1943 este membru
al consiliului de conducere al firmei
Krupp, este arestat în 1945, condamnat
în 1948 în procesul Krupp de la Niirnberg
la 12 ani de închisoare, eliberat în 1951.
Miiller, Heinrich, „Heinz" (* 7.7.1896
Pasing, lângă Mtinchen, t 27.4.1945
Potsdam): în 1914 se înrolează voluntar
pe front, în 1919 intră într-o unitate

freikorp, studii de drept, în 1920 îşi dă
doctoratul în ştiinţe juridice si politice, în 1921 intră'în NSDAI> în 1923 este
asistent la Administraţia Financiară, în
1927 consilier guvernamental, în 1930
director al Administraţiei Financiare din
Alsfeld (Hessen), în NSDAP ocupă
funcţiile de Ortsgruppemeiter si Kreislei ter, din 1931 este deputat în parlamentul
provincial din Hessen, în martie 1933
comisar al Reichului pentru Hessen, ocupă pentru scurt timp postul de
ministru de interne, în 1933/34 este

primar general la Darmstadt, în 1935 este
preşedinte al Administraţiei Financiare
din' Kb'ln, între 1938 si 1945 este
preşedintele senatului Curţii de Conturi
a Reichului, preşedinte al consiliului de
administraţie al Deutsche Revisions- und
Treuhand AGJ, ocupă numeroase funcţii
onorifice, în timpul celui de-al Doilea
Război Mondial este referentul personal
al lui Martin Bormann, păstrându-şi toate
celelalte funcţii.
Muller, Heinrich, „Gestapomiiiler"
(* 28.4.1900 Miinchen, t mai 1945
Berlin [dispărut])-, în timpul Primului
Război Mondial este montor de avioane, subofiţer, în 1919 intră în poliţia din
Bavaria, activează în departamentul
politic pentru supravegherea partidului
comunist german, în 1933 devine
inspector criminalist, în 1934 intră în
SS si în SD, in 1937 este judecător la
secţia penală si Obersturmbannfiihrer
la departamentul securităţii statului
(RSHA), la direcţia „Combaterea Inamicului", în 1939 intră în NSDAP, este şef
al Biroului IV (Gestapo), în 1940 este
avansat general de brigadă SS, în 1941
este Gruppenfuhrer SS şi general-locotenent de poliţie, s-au făcut numeroase
speculaţii în legătură cu soarta sa, probabil s-a sinucis.

Mummert, Werner (* 31.3.1897Liittewitz [Saxonia], t ianuarie/februarie
1950 Uniunea Sovietică): în 1914 este
voluntar pe front, în 1916 locotenent
într-un regiment de cavalerie saxon, în
1918 se retrage din armată, este reactivat
în 1936 în gradul de locotenent-colonel
în rezervă, în 1938 este căpitan de
cavalerie, în 1939 este comandantul
unei unităţi blindate de recunoaştere
într-o divizie de infanterie, este avansat
locotenent-colonel în 1942, colonel si
comandant al Regimentului 103
Infanterie Motorizată în 1944, din
ianuarie 1945 este comandant al Diviziei
de Infanterie Motorizată „Muncheberg", general-maior, comandant al unui sector
de apărare a Berlinului, din aprilie 1945
este prizonier la sovietici.
Mussolini, Benito (* 29.7.1883 Predappio [Romagna, Italia], t 28.4.1945
Giulino di Mezzegra [provincia Como, Italia; împuşcat]): învăţător, jurnalist, în 1912 este
redactor-sef la cotidianul
de orientare socialistă Avânţi, în 1915
este voluntar pe front, în 1919 înfiinţează Fasci di Combammento (o uniune

a combatanţilor) din care ulterior a luat
fiinţă partidul fascist, în 1922 conduce
„Marşul spre Roma", în 1934 se ajunge
la un acord de interese cu Germania, ia
fiinţă „Axa" Roma-Berlin (extinsă în
1937 pentru a forma Pactul Anticomintem, în 1939 devine o alianţă militară
cu Germania), este iniţiatorul războaielor
din Libia, Abisinia si al campaniei
eşuate împotriva Greciei din toamna
anului 1939, impune la 10.6.1940
intrarea Italiei în război alături de
Germania si aprobă participarea Italiei
la campania împotriva Uniunii Sovietice, este demis la 25.7.1943 de Marele
Consiliu Fascist, arestat, este eliberat la
12.9.1943 de un comando german,

1 Instituţie înfiinţată în 1926 ca parte a consorţiului Vereinigte Industrieunternehmen
AG Berlin; verifica bilanţurile si elabora expertize privind gestiunea întreprinderilor de stat, private si comunale; participa la organizarea, reorganizarea si lichidarea unor asociaţii cu statut de persoană juridică, se ocupa cu administrarea de averi si cu executări testamentare; în timpul celui de-al Doilea Război Mondial au fost înfiinţate filiale în teritoriile ocupate şi anexate, (n.tr.)

ne apoi conducătorul unui statpnetă în nordul Italiei (Repubblica
hle Italiana, „Republica de la
H), este capturat la 28.4.1945 de
•zani ţi împuţcat împreună cu
Bta sa; cadavrele au fost spânzurate
||a zi în Piazzale Loreto din Milano.
olini, Edda (* 1.9.1910,19.4.1995):
ji Benito Mussolini, în 1930 se
oreşte cu contele Ciano, au trei
trăieşte despărţită de soţ de la
||tul anilor 1930, în 1941 este
i medicală în Italia, în 1943 se
bă cu soţul, după căderea de la
Je a tatălui ei fuge cu sprijin
în Bavaria, duce copiii în
Iţa, încearcă să-şi salveze soţul, j execuţia acestuia fuge în Elveţia, Stoarce în Italia în 1946, este
Bată pentru scurt timp într-un lagăr
Binsula Lipari, i se restituie parţial
i familiei, nu a avut niciun fel de
|ate politică.
olini, Vittorio (* 1913 Milano, 5.1997 Roma): fiul lui Benito
Blini, jurnalist, pilot, intră în aviaţia
]ră italiană, în 1935 este locotenent, în războiul din Abisinia si în
|iul Civil din Spania, apoi lucrează

cticant voluntar în producţia unor
l la Potsdam-Babelsberg si la
|«x>d, în 1939 este din nou ofiţer
aţia militară, în 1943 secretar
Hal al nou-înfiinţatului Partid
Blican-Fascist, ascuns în 1945 de
] catolici, fuge în Argentina, acolo
pară o activitate de scriitor şi de
.inzător, în 1951 este condamnat
umacie la o pedeapsă privativă de
|te pentru dezertare, se întoarce în
Italia, este reabilitat, publicist, |ză în cadrul partidului neofascist.
her, Oldwig von (* 29.6.1904
kz, t 7.04.1980): în 1925 este
stegar, în 1928 locotenent, ocupă
î funcţii de conducere la nivel de
şi de stat major, în 1938 este
: maior în Marele Stat Major al
bi de Uscat, în 1941 este ofiţer

de mare stat major I a în Divizia 161
Infanterie, din iulie 1941 ofiţer I a în
Statul Major al Corpului XXXIV Blindat, în 1942 este avansat locotenent-colonel, şef al
Statului Major al Diviziei Blindate
„Grossdeutschland", în 1943 este
avansat colonel, de la 1.7.1944 este
general-maior şi şef al Marelui Stat
Major al Grupului de Armate „Nord", din ianuarie 1945 este şef a! Marelui
Stat Major al Grupului de Armate
„Kurlanda", de la 17.2.1945 este şef al
Marelui Stat Major al Grupului de
Armate „Centru", la 15.3.1945 este
avansat general-locotenent, după 1945
se stabileşte în nord-vestul Germaniei.
Naumann, Walter (* 16.6.1909 Guhrau
[Silezia], t 25.10.1982 Liidenscheid):
în 1928 intră în NSDAP şi SA, jurnalist, în 1933 este şef de brigadă SA, consilier
ministerial în Ministerul Propagandei, referentul personal al lui Goebbels, trece la SS ca
Hauptsturmfuhrer, în
1940/41 este şef de batalion în Leibstandarte „Adolf Hitler", este rănit în
1941, după refacere, în 1942, devine
şef al biroului ministrului în Ministerul
Propagandei, în 1943 este avansat
general de brigadă SS, în 1944 este
secretar de stat, în aprilie 1945 se află
cu Goebbels în buncărul fuhrerului, în
testamentul lui Hitler este desemnat ca
succesor al lui Goebbels, fuge, lucrează
apoi ca zidar, după 1950 este directorul
comercial al unei întreprinderi de

import-export, este arestat în 1953 de
armata britanică din cauza activităţii de
conducător al unui grup de foşti
naţional-socialisti, eliberat în acelaşi an, activează politic în Deutsche Reichspartei, de
extremă dreaptă, ulterior este
preşedinte al consiliului de administraţie
al firmei Busch-Jaeger din Liidenscheid, aparţinând concernului Quandt.
Neurath, Constantin Freiherr von
(* 2.2.1873 Klein-Glattbach [Wurttemberg], 114.8.1956 Enzweihingen [Wiirttemberg]):
studii de drept, în 1901 intră
în serviciul diplomatic, desfăşoară
diverse activităţi în tară si străinătate, Biografii

541

între altele este între 1914 si 1916
consilier de ambasadă la Constantinopol, din 1919 până în 1921 ambasador la
Copenhaga, între 1922 si 1930 ambasador la Roma, între 1932 si 1938 este
ministru de externe, în 1937 intră în
NSDAP, între 1939 şi 1943 este protectorul Boemiei si Moraviei, este demis
însă în 1941 si înlocuit cu Reinhard
Heydrich, numit în 1943 Obergruppenfiihrer SS, condamnat în procesul
marilor criminali de război de la Niirnberg
la 15 ani de închisoare, este eliberat în
1954 din motive medicale.
Noel, Leon (* 28.3.1888, t 6.8.1987):
studii de drept, din 1913 se aflâ în
serviciul guvernului francez, în 1927 este
şef al comisiei franceze din Renania, în
1930 este prefect al departamentului
Haut-Rhin, în 1931 secretar de stat în
Ministerul de Interne, între 1932 si 1935
ambasador la Praga, împuternicit guvernamental la tratativele de la Londra şi
Stresa, între 1935 si 1940 ambasador la
Varşovia, participă în 1940 la tratativele
de capitulare purtate cu Germania si
Italia, în 1944 este membru al Academiei, membru al RPF, în 1948 este preşedinte
al comisiei de politică externă din
Adunarea Naţională.
Ochs, prenume necunoscut (* ?, t ?):
valetul lui Joseph Goebbels, Unterscharfuhrer SS, conform unor surse sovietice
ar fi fost Hauptsturmfuhrer, capturat în
1945, închis la Posen, este posibil să fi
fost extrădat la Riga, ulterior nu a putut
fi depistat de NKVD.
Olbricht, Friedrich (* 4.10.1888 Leisning
[Saxonia], t 20.7.1944 Berlin [executat]): în 1908 este locotenent într-un
regiment de infanterie, frecventează

Şcoala de Război din Dresda, în timpul
Primului Război Mondial desfăşoară
activităţi la nivel de unitate si de stat
major, în 1919 este preluat de armata
reorganizată după război, ocupă diferite
funcţii de comandă şi de mare stat major, în 1926 este referent în departamentul
T3 (Armate Străine) din Ministerul

Apărării, în 1931 este comandant al
unui batalion de puşcaşi, în 1933 şef al
Statului Major al Diviziei 4 Infanterie
„Dresda", în 1934 este avansat colonel, în 1935 este şeful Statului Major al
Corpului IV Armată, în 1937 generalmaior, în 1938 comandant al Diviziei
24 Infanterie, în 1939 participă la
campania din Polonia, este avansat
general-locotenent, din martie 1940
este şeful biroului general al armatei
de uscat din înaltul Comandament al
Armatei de Uscat, din 1943 ocupă
simultan funcţia de şef al biroului de
înlocuire de la înaltul Comandament al
Forţelor Armate, elaborează, împreună
cu von Stauffenberg, în acord cu Beck
şi Goerdeler, planul operaţional „Walkiria", la 20.7.1944 declanşează
operaţiunea „Walkiria", este împuşcat
în curtea blocului Bendler în urma unei
sentinţe a Curţii Marţiale.
Oshima, Hiroshi (* 1886, t 1975):
militar şi diplomat japonez, în 1923/24
este ataşat militar la Budapesta si Viena, în 1930/31 comandant de regiment, între 1931 si
1934 şef de departament
în Marele Stat Major, avansat general-locotenent, între 1934 şi 1938 este
ataşat militar la Berlin, în 1938/39 şi
între 1941 şi 1945 este ambasadorul
Japoniei la Berlin, încearcă în 1943 fără
succes să medieze un armistiţiu între
Germania şi Uniunea Sovietică, este
arestat în 1945, după anchetă se întoarce
în Japonia unde este acuzat de „conspiraţie împotriva păcii" si condamnat la
închisoare pe viaţă, este eliberat în 1955.
Osterholz, Liesl (* ?, t ?): camerista
Evei Braun, se află în buncăr până la
sinuciderea soţilor Hitler.
Papen, Franz von (* 29.10.1879 Werl, t 2.5.1969 Obersasbach [Baden]):
cadet, paj la Curtea Imperială, în 1899
este locotenent, între 1902 şi 1904
frecventează Şcoala de Cavalerie din
Hanovra, între 1907 şi 1910 Academia
de Război din Berlin, în 1911 este
locotenent major în Regimentul de ulani

dam", în 1911/12 activează în
c Stat Major, în 1913 este avansat
an, devine ataşat militar la
ngton, este rechemat în 1915 sub
iţia de spionaj, în 1916 este
ndant de batalion pe frontul
:z, ulterior are activitate de stat
în Franţa, Mesopotamia şi
|na, la sfârşit ca locotenent-colonel
hata turcă,'între 1918 şi 1932 este
Dru al Herrenklub1, în 1920 intră
'ui de centru, între 1921 şi 1928
1930 şi 1932 este merribru al
ntului din Prusia, între 1923 şi
2 acţionar principal si preşedinte
Uliului de administraţie al
jfii de Presă Germania, la 1.6.1932
numit cancelar al Germaniei
let prezidenţial), demisionează
.rtidul de centru, de la 20.6.1932
>misar al Reichului pentru Prusia, 11.1932 demisionează din funcţia
ncelar, între 1933 şi 1945 este
|ru al Parlamentului, în primul
et Hitler, de la 30.1.1933 la
|934, ocupă funcţia de vicecancelar, pul „puciului lui Rohm" este pus
i trei zile sub arest la domiciliu, 934 şi 1938 este ambasador la
între 1939 si august 1944 ambaa Ankara, este arestat în 1945, E în 1946 în procesul marilor
di de război, în 1947 este condamnat
ameră de arbitraj din Germania
ani de muncă silnică, este eliberat
9.
t, Henri (* 1881,11963): militar
•ieră, în 1934 este general de
ă, în 1936/37 ocupă postul de
militar la Roma, în 1938 este
t general de divizie, comandant
ei 15 Motorizate franceze, este
latar al armistiţiului francez, în
ste numit din nou ataşat militar

Patton, George Smith (* 11.11.1885
Sân Gabriel [California], t 21.12.1945
Mannheim [accident]): militar de
carieră, în 1909 absolvă Academia
Militară de la West Point, în 1917 este
comandantul unei brigăzi blindate din
Franţa, ocupă ulterior diverse funcţii de

comandă si are activităţi didactice, în
1939 este avansat colonel, în 1940
general de brigadă, din aprilie 1941
este comandantul Diviziei 2 Blindate
americane, în noiembrie 1943 debarcă
în Maroc, din februarie 1943 este
comandantul suprem al Corpului II
SUA, este avansat general-maior, comandant suprem al Armatei 7 (debarcarea în
Sicilia), de la 1.8.1944 este comandantul
Armatei 3 din Normandia, înaintează
până în Ardeni, în martie 1945 până la
Rin, apoi până în Boemia, din mai 1945
este guvernatorul militar al Bavariei, îşi
pierde viata într-un accident de maşină.
Paulus, Friedrich (* 23.9.1890 Breitenau, lângă Melsungen [Hessen], t 1.2.1957
Dresda): în 1909 este cadet stegar, în
1911 locotenent într-un regiment de
infanterie din Baden, în timpul Primului
Război Mondial este aghiotant de
batalion, ulterior ocupă funcţii de stat
major, este avansat căpitan, preluat de
armata reorganizată după război, ocupă
diverse funcţii de comandă de trupă si
de stat major, în 1931 este avansat
maior, în 1934 este comandant al Unităţii
de Vehicule Grele 3, în 1935 este avansat
colonel, în 1938 este şeful Statului
Major al Corpului XVI Armată Motorizat
sub comanda lui Guderian, în 1939 este
avansat general-maior, devine şeful
Statului Major al Armatei 10, după ce
aceasta îşi schimbă numele în Armata
6 rămâne în continuare şeful statului
major, general-locotenent, din septembrie 1940 este responsabilul principal

Herrenklub" era o uniune de interese a marilor proprietari de pământ, industriaşi, jjri şi înalţi
funcţionari guvernamentali, reprezentând un segment social conservator si
: din punct de vedere politic si financiar, al cărui scop declarat era stoparea pătrunderii
t
iei marxiste. Este considerată una dintre instituţiile cele mai antidemocratice ale
cii de la Weimar. (n.tr.)

cu încartiruirea din Marele Stat Major
al Armatei de Uscat, din ianuarie 1942

este comandantul suprem al Armatei 6, general de tancuri, în noiembrie generalcolonel, capitulează după încercuirea
trupelor germane de către Armata Roşie
la Stalingrad la 31.1.1943, anterior
fusese avansat la 30.1 în gradul de
feldmareşal, este luat prizonier de ruşi, după 20.7.1944 se asociază „Comitetului
Naţional «Germania Liberă»", este
martor al acuzării în procesul marilor
criminali de război, în 1953 este eliberat
din prizonierat şi se stabileşte la Dresda.
Pavolini, Alessandro (* 27.9.1903
Florenţa,! 28.4.1945 Dongo [provincia
Como; asasinat]): studii de drept si
ştiinţe politice, în 1920 aderă la mişcarea
fascistă, este secretar al Fasciei din
Florenţa, în 1924 este şeful miliţiilor din
Florenţa, membru al Directoriului
Naţional al Partidului, în 1934 este
preşedinte al Uniunii Sportivilor si
Artiştilor, în 1938 se înrolează voluntar
în războiul din Abisinia, între 1939 şi
1943 este ministru al culturii, în 1943
redactor-şef al ziarului II Messaggero, după arestarea lui Mussolini este numit
şeful unui guvern interimar, din septembrie 1943 este secretarul partidului
fascist-republican, în aprilie 1945 este
capturat de partizani si împuşcat.
Peiper, Joachim, „Jochen" (* 30.1.1915
Berlin, 113/14.7.1976 Traves [Franţa;
asasinat]): ofiţer în Leibstandarte SS
„Adolf Hitler", în 1939/40 este aghiotantul lui Himmler, în 1942 este
comandant de batalion, în 1943 Sturmbannffihrer şi comandant al Regimentului
l Blindat al Leibstandarte, luptă în
Italia, participă la numeroase crime de
război, în timpul ofensivei din Ardeni
este comandantul Grupului Blindat
„Peiper" din Divizia l Blindată a Leibstandarte SS „Adolf Hitler", este condamnat la moarte în 1947 de un tribunal
militar american pentru masacrul de la
Malmedy (uciderea unor prizonieri de
război americani), eliberat din detenţie
în 1956, activează apoi în domeniul

publicitar, între altele pentru Porsche, se mută în regiunea franceză Jura, se
pare că a fost asasinat de comunişti.
Peltz, Dietrich (* 9.6.1914 Gera, 110.8.2001 Miinchen): brevet de pilot, bacalaureat, în 1934 este soldat în
departamentul de vehicule grele, se
transferă la aviaţia militară, plutonier, urmează Scoală de Aviaţie de la Salzwedel, în 1936 este locotenent în Escadrila de
Vânătoare „Immelmann", în 1939

căpitanul unei escadrile de avioane de
luptă (Stuka), locotenent major, participă
la campania din Franţa si la bătălia
aeriană pentru Anglia, în 1941 este
transferat pe Frontul de Est, în 1942
este avansat maior şi însărcinat cu
crearea unei scoli de comandanţi de
unităţi, alcătuieşte o unitate specială de
luptă împotriva cuirasatelor, luptă în
spaţiul Mării Mediterane şi al Atlanticului de Nord, în 1942 este avansat
locotenent-colonel, are activităţi de stat
major, între altele este inspector al
unităţilor de avioane de luptă şi Stuka, în 1943 este colonel, comandant al
Corpului IX Aerian si comandant al
misiunilor de atac în Vest, în 1944 este
avansat general-maior, general comandant
al Corpului de Luptă II în timpul
ofensivei din Ardeni, în martie 1945
este luat prizonier de aliaţi, după
eliberare activează în sectorul privat.
Petain, Henri Philippe (* 24.4.1856
Cauchy-â-la-Tour, lângă Calais, t 23.7.1951 Port Joinville [Insula Yeu, Atlantic]): militar de carieră, în 1911
este colonel, în 1914 avansat general
de brigadă, în 1915 comandant al
Armatei 2, în 1916 este şeful Grupului
de Armate „Centru", conduce apărarea
de la Verdun, în 1917 este comandant
suprem al armatei franceze, în 1918
este mareşal, între 1922 şi 1931 este
inspector general al armatei, între 1931
si 1934 al apărării aeriene, vicepreşedinte
ăl Consiliului Superior de Război, în
1934 este numit ministru de război, în
1939 este ambasadorul Franţei pe lângă
Franco, în 1940 semnează capitularea

DOSARUL

•ji în faţa Germaniei si a Italiei, 1940 si 1942 este prim-ministru
le stat („Franţa de la Vichy"), din
•ste şef de stat, la 20.8.1944 fuge
•mania, este deţinut la castelul
ringen, trimis în aprilie 1945 în
i, se predă Curţii Supreme, este
mnat pe 14.8.1945 la moarte
colaboraţionism, pedeapsa este
aţă de Charles de Gaulle în închije viaţă.
r, Kurt (* 3.2.1909 Dorn.ohn, f 3.10.1969 Hamburg):
le medicină la Jena, în 1930 intră

W (nr. 263062), este Bannfuhrer
ler-jugend" la Weimar/Jena, în
i dă doctoratul în ştiinţe medicale, Â ca medic, din decembrie 1934
•ferent în birou! „Personal" al
erii Tineretului din Reich, în 1936
ţer de legătură al HJ la Ministerul
ei si la Uniunea Cadrelor Didactice
lal-Socialiste, şef adjunct al
i „Personal" al HJ, în 1937 este
înnfuhrer, inspector al şcolilor
Hitler", Gebietsfiihrer, în 1938
•mandantul Academiei pentru
:erea Tineretului din Braunsch1939 şef al Şcolii de Conducători
a Potsdam, în 1939/40 este pe
a medic, între 1940 şi 1942
at al şefului Tineretului RJeichului
/egia, din iulie 1942 din nou
lanţ al şcolilor „Adolf Hitler", iză simultan în conducerea
i a NSDAi; din noiembrie 1943
)ergebietsfuhrer al HJ, şef al
: Reichsleiterului von Schirach
, în 1945 este medic de regiment
ia 38 Grenadieri „Nibelungii" a
SS, responsabil cu înrolarea
de la şcolile „Adolf Hitler" în
„Nibelungii", în mai 1945 este
zonier, la 10 mai 1945 fuge, nazificare se stabileşte ca medic
i la Hamburg-Barmbeck.
enges, Robert (* 27.3.1880
ngladbach, t 29.9.1962 Koln):

după bacalaureat urmează o pregătire
comercial-bancară, lucrează în diverse
bănci, printre altele între 1905 şi 1914
la filiala din Londra a DiscontoGesellscbaft, în timpul Primului Război
Mondial activează în administraţia
civilă pentru Belgia, în 1916 intră în
Uniunea Bancară A. Schaaffhausen, Diisseldorf, în 1919 este numit preşedinte
al acesteia, în 1921 este preşedinte al
Uniunii Băncilor şi Bancherilor din
Renania şi Westfalia, din 1920 membru
în consiliile de administraţie a mai
multor societăţi pe acţiuni, între altele
la Colonia-Versicherung, Klockner-Werke, AEG, Demag, Harpener Bergbau, Mitteldeutsche
Stahlwerke, din 1931 este
coproprietar al băncii Sal. Oppenheim
jun. & Cie. Koln, iniţiază „arianizarea"
băncii Levy, iar în 1938, cu acordul
coproprietarilor evrei si al băncii Oppenheim (între 1938 şi 1947 „Pferdmenges
& Co."), este arestat în 1944 si închis

pentru scurt timp, în 1945 este cofondator
al partidului CD£ ulterior CDU, consilier
municipal la Koln, membru al consiliului
provinciei, în 1946 i se interzice activitatea politică, interdicţia este anulată în
1947, ocupă din nou numeroase posturi
de conducere, este consilier economic al
lui Konrad Adenauer, din 1950 este
deputat în Bundestag1 din partea CDU, între 1950 si 1960 preşedinte al Uniunii
Federale a Băncilor Private.
Pick, Gerhard (* 7.11.1910 Rehden, lângă Graudenz, t 11.5.1987 Werl): în
1941 este căpitan, comandant al Batalionului II din Regimentul 490 Infanterie al
Diviziei 296 Infanterie, în 1944 este
avansat maior, comandant al Regimentului 577 Grenadieri din Divizia 305
Infanterie, în 1945 este avansat locotenent-colonel, pentru scurt timp este
comandantul misiunilor de hiptă de la
cartierul guvernamental, în aprilie 1945
este comandantul Regimentului „Pick"
din Divizia „Scharnhorst", luat apoi
prizonier de americani.

idestag, camera reprezentanţilor din Parlamentul Germaniei Federale, (n.tr.)

Pintsch, Karl Heinz (* 3.6.1909, t ?):
pregătire comercială, în 1925 intră în
NSDAP (nr. 24400), om de afaceri la
Elberfeld, Berlin si Cottbus, în 1928
reintră în NSDÂP, din 1934 este
aghiotantul lui Rudolf Hess, Oberfuhrer
SA, în 1941 este degradat şi transferat
într-o unitate disciplinară, acuzat că ar
fi ştiut de zborul lui Hess în Anglia, în
1944 este avansat locotenent, în 1945
este luat prizonier de sovietici si eliberat
în 1955.
Pleiger, Paul (* 29.9.1899 Buchholz
[Westfalia], t 25.7.1985 Hattingen):
lăcătuş, inginer la Harpener Bergbau
AG, din 1925 înfiinţează o fabrică de
utilaje, în 1932 intră în NSDAP si SA, în 1933 este Sturmfiihrer SA si consilier
economic regional al NSDAP pentru
regiunea Westfalia-Sud, în 1934 este
numit în biroul „Materii Prime" din
Berlin, în 1937 însărcinat cu conducerea
întreprinderilor de stat din domeniul

extracţiei minereurilor feroase si siderurgiei „Hermann Goring", din 1941 ocupă simultan postul de însărcinat al Reichului
pentru întreaga economie din Est, condamnat în 1949 în „procesul Wilhelmstrasse" la 15 ani de închisoare pentru
rolul major jucat în jefuirea teritoriilor
ocupate din Est si pentru măsurile de
teroare şi constrângerile legate de
aceasta, eliberat în 1951, apoi director
economic al unei întreprinderi industriale
din Westfalia.
Poensgen, Ernst (* 19.9.1871 Diisseldorf, 122.7.1949 Berna): studii de siderurgie, în 1900 intră în întreprinderea tatălui, în 1905 devine preşedintele acesteia, în 1910 este preşedinte al Phonix AG, preşedinte al Uniunii Patronatului din
Industria Grea din nord-vestul Germaniei, în 1926 este cofondatorul întreprinderilor
Vereinigten Stahlwerke AG, vicepreşedinte
al consiliului de administraţie, în 1929
este preşedintele Uniunii Industriaşilor
Germani din Industria Grea, ulterior al
Grupului din Industria Siderurgică, în
1935 este preşedintele consiliului de
administraţie al Vereinigten Stahlwerke, membru în consiliile de administraţie
ale mai multor întreprinderi chimice si
siderurgice, întreţine relaţii personale
cu Hitler şi Goring, încearcă să împiedice
înfiinţarea întreprinderilor „Hermann
Goring", din cauza unor rivalităţi
demisionează în 1942 din toate posturile, în ultima parte a vieţii trăieşte la Kitzbuhel şi în Elveţia.
Posse, Heinz (* 6.2.1879 Dresda, t decembrie 1942 Dresda): istoric de artă, prof. dr., din 1910 este director al
Galeriei de Artă de Stat din Dresda, demis în 1938, reangajat în 1939 la
intervenţia lui Hitler, din 1939 este şeful
„Misiunii speciale Linz" (alegerea de
tablouri pentru reşedinţele lui Hitler şi
pentru muzeul pe care acesta intenţiona
să-1 creeze la Linz).
Puttkamer, Karl-Jesko von (* 24.3.1900
Frankfurt/Oder, t 4.3.1981 Neuried, lângă Miinchen): în 1917 se înrolează
în marină, în 1920 este locotenent, în
1930 este avansat căpitan, între 1933
si 1935 este ofiţer de legătură al marinei
pe lângă înaltul Comandament al
Armatei de Uscat, în 1935 este aghiotant
naval secund al lui Hitler, în 1938 căpitan
de corvetă, în 1938 este comandant de
navă în Flotila 4 Distrugătoare, din
octombrie 1939 este căpitan de fregată
şi aghiotant naval al lui Hitler, în 1941
este avansat colonel, în 1943 contraamiral, la 21.4.1945 zboară de la Berlin
în Obersalzberg, în mai 1945 este arestat

în apropiere de Berghof de trupele
americane, eliberat în 1946.
Rabe von Pappenheim, Friedrich-Carl
(* 5.10.1894 Miinster, î 6.7.1977): în
1914 este cadet stegar, în Primul Război
Mondial şef de companie, în 1918 este
preluat în armata reorganizată după
război, între 1931 şi 1933 activează în
Statul Major al Diviziei de Cavalerie
„Weimar", din 1934 este maior în
Ministerul Apărării, în 1937 este numit
ataşat militar la Bruxelles, în 1940 este
avansat colonel si comandant al Regimentului 436 Infanterie, în 1942 este

militar la Budapesta, geneJT, la sfârşitul anului 1943 este
lanţ al Diviziei 97 puşcaşi, în
eneral-locotenent, la sfârşitul
jlui este luat prizonier de
i, eliberat în 1955, se stabileşte
blica Federală Germania.
lândor (* 5.11.1899 Budapesta, 1981 Budapesta): în 1917/18
e geografie la Universitatea din
;, în 1918/19 participă la
a sovietică din Ungaria, fuge în
îşi continuă studiile la Viena, înfiinţează o agenţie de presă, 2 se transferă la Jena, este
u în aparatul M al partidului
st german, în 1923 devine şeful
f al Sotniilor Proletare în timpul
din Saxonia, fuge în Uniunea
-ă, de la mijlocul anilor 1920
•espondent al agenţiei sovietice
i TASS la Berlin, în 1935 se mută
a, din martie 1936 este rezident
iciului sovietic de informaţii
GRU în Elveţia, pentru camuflare
:ază agenţia de presă Atlas
ent, în 1944, după deconspirarea
Itor reţele de spionaj, este arestat, apoi la intervenţia autorităţilor
e, în 1945 se întoarce în Uniunea
ă, condamnat la detenţie înde, eliberat în 1955, ulterior profegeografie la Universitatea din
sta, se pensionează în 1966.
, Erich (* 24.4.1876 Wandsbek, lamburg, t 6.11.1960 Kiel): în
: înrolează în marina militară, este numit locotenent, în Primul
Mondial este la început ofiţer
najor pe lângă amiralitate, apoi
lanţ al crucişătorului KiJln, în
te preluat de armata reorganizată
•ăzboi, activează la arhiva

, în 1925 este viceamiral, şef al
avale de la Marea Baltică, în
rural, şef al Comandamentului
, în 1934 este avansat amiral, din 1935 este comandantul
al marinei militare, în 1939 este
• t mare amiral, în 1943 este

transferat în rezerva fiihrerului, condamnat la închisoare pe viaţă în procesul marilor criminali de război din 1946, eliberat în 1955 din motive medicale.
Rattenhuber, Johann (* 30.4.1897 Oberhaching, lângă Miinchen, t 30.6.1957 Miinchen): bacalaureat, pe front, în 1918 este locotenent, se înrolează în freikorps „Epp", în 1920 intră în poliţia din Bayreuth, în 1922 este transferat la poliţia bavareză, în 1933 este aghiotant al preşedintelui poliţiei bavareze Heinrich Himmler, în acelaşi an este însărcinat cu alcătuirea unui comando pentru operaţiuni speciale la dispoziţia lui Hitler, căpitan, Obersturmbannfiihrer SS, în 1935 este şeful serviciului independent de securitate a Reichului, în 1944 este avansat general de brigadă SS şi general-maior de poliţie, în 1945 este Gruppenfuhrer SS, capturat la 2.5.1945 de trupele sovietice, eliberat în 1951.
Raubal, Angela, „Geli" (* 4.1.1908 Linz, 118.9.1931 Miinchen [sinucidere]): în Dosarul Hitler este numită în mod eronat „Nicki", fiica surorii vitrege a lui Hitler, Angela Raubal, în 1927 îşi dă bacalaureatul, începe studii de medicină la Miinchen, din 1928 urmează cursuri de canto, locuieşte din 1929 la Hitler în Prinzregentenplatz; după o ceartă se sinucide cu pistolul lui Hitler trăgându-şi un foc în zona inimii; circumstanţele exacte nu au fost clarificate.
Raubal, Angela (vezi: Hammitzsch, Angela).
Rauch, Josef (* 27.9.1902 Kinding, lângă Eichstätt, t 14.8.1984): în 1919 se înrolează voluntar, este preluat de armata reorganizată după război, se retrage în 1931 în grad de plutonier, în 1935 reintră în armată în grad de locotenent major (pionieri), în 1940 urmează cursuri la Şcoala de Pionieri de la Rosslau şi Konigsbriick, este avansat maior, comandant al Batalionului 8

pionieri de rezervă, în 1942 este numit
locotenent-colonel si comandant al
Regimentului 110 Infanterie Motorizată, în 1943 este şef de regiment la cursurile
pentru tanchisti de la Wiinsdorf, în mai
1943 este comandant al Regimentului
192 Infanterie Motorizată, în 1944 este
avansat colonel, în noiembrie-decembrie
1944 curs pentru comandanţii de divizie
la Hirschberg, de la 1.1.1945 este comandantul Diviziei 18 Infanterie Motorizată, avansat la
20.4.1945 general-maior, luat prizonier de sovietici la Berlin
pe 2.5.1945, condamnat în 1949 la
25 de ani de muncă silnică, eliberat în
1955, se stabileşte în Republica Federală
Germania.
Reichenau, Walter von (* 8.10.1884
Karlsruhe, t 17.1.1942 lângă Poltava):
în 1903 este cadet stegar, în 1904 locotenent, între 1911 şi 1914 activează la
Academia de Război, pe front ca aghiotant
si ofiţer de stat major, căpitan, în 1919
este preluat de armata reorganizată
după război, în 1919 activează la Statul
Major al Comandamentului Militar VI, diferite activităţi la nivel de unitate si
de stat major, în 1924 este avansat
maior, în 1927 este numit comandant
al unei unităţi de informaţii, în 1929
este locotenent-colonel şi şef de stat
major la Inspectoratul Unităţilor de
Informaţii, în 1931 este avansat colonel, şef de stat major la Divizia l Infanterie, în 1933 este
numit şeful biroului
ministerial din Ministerul Apărării (din
1934 biroul forţelor armate), în 1934
este avansat general-maior, în 1935
general-locotenent, general comandant
al Corpului VII Armată, în 1936 este
general de artilerie, în 1938 comandant
suprem al Armatei 10, apoi al Armatei
6, general-colonel, în 1940 este avansat
feldmaresal, sprijină extinderea Waffen
SS si acoperă crimele trupelor de intervenţie, în decembrie 1941 este comandantul suprem al
Grupului de Armate
„Sud", moare în urma unui atac cerebral.
Reinecke, Hermann (* 14.2.1888 Wittenberg, t 10.10.1973): cadet, în 1905

este locotenent, în 1911 aghiotant de
batalion, în timpul Primului Război

Mondial desfăşoară diferite activităţi la
nivel de unitate si de stat major, din
1918 activează în Ministerul de Război
al Prusiei, este preluat de armata
reorganizată după război, parcurge
diferite trepte ierarhice în Ministerul
Apărării, în 1929 este maior, în 1933
locotenent-colonel, în 1934 se întoarce
în Ministerul Apărării, este şeful departamentului pentru şcoli militare şi
aprovizionare, în 1935 colonel, se transferă la nou-înfiinţatul birou al forţelor
armate, în 1938 este directorul direcţiei
„Probleme Gnerale ale Forţelor Armate"
în 1939 activează la biroul general al
forţelor armate din înaltul Comandament
al Wehrmachtului, rămâne directorul
acestuia până la sfârşitul războiului, este avansat general-maior, în 1942 este
general de infanterie, de la 22.12.1943
este şeful statului major al conducerii
naţional-socialiste din OKW, în 1943
este primit în NSDAP, din 1943 este
membru al Tribunalului Poporului, după atentatul împotriva lui Hitler
devine membru al Curţii de Onoare a
Forţelor Armate, membru al Tribunalului Poporului care i-a condamnat pe
complotiştii de la 20.7.1944, este arestat
în 1945, condamnat la închisoare pe
viată în procesul din 1948 împotriva
înaltului Comandament al Forţelor
Armate pentru participarea la emiterea
unor ordine ce contravin dreptului
internaţional, cererea de graţiere din
1951 este respinsă, este eliberat în 1954.
Reinhardt, Georg-Hans (* 1.3.1887
Bautzen, t 22.11.1963 Miinchen): în
1907 este cadet stegar, în 1908 locotenent, în 1913 aghiotant de regiment, pe front
ca aghiotant, în 1916 urmează o pregătire
de stat major, de la sfârşitul anului 1916
activează în diferite state majore, în
1917 este ofiţer I a în Statul Major al
Diviziei 192 Infanterie, în 1919 la apărarea graniţelor, este preluat de armata
reorganizată după război, desfăşoară
activităţi la nivel de unitate si de stat

în 1926 predă tactică la Şcoala
:erie din Dresda, ulterior este
i tactică şi istoria războiului, de curs pentru asistenţi ai
ii, în 1931 locotenent-colonel
dant de batalion, în 1933 este
tului Major al Diviziei 4, apoi

lepartament în Ministerul
în 1934 este avansat colonel, :ste şeful departamentului de
= din Marele Stat Major al
de Uscat, în 1937 este avansat
l-maior, în 1938 este comandant
iziei 4 Blindate în campania din
, în 1939 este avansat general-lo-' în 1940 este general comandant
lui XXXXI Blindat, general de
11941 este comandant suprem
ji 3 Blindat, din 1942 al Armatei
;, general-colonel, în 1944 este
mt suprem al Grupului de
.Centru", la 25.1.1945 este
in cauza pierderii Prusiei
, este luat prizonier în 1945, jinat la 15 ani de închisoare în
ui împotriva înaltului Comandaal Forţelor Armate, eliberat în
r, Hans (* 15.6.1909Memmingen, jrotar, în 1928 intră în NSDAP
'2784) si SS (nr. 4844), din 1933
rmmann în Leibstandarte „Adolf
membru al comandoului de
|ă al fiihrerului, în 1934 Unterahrer, urmează alte avansări în
h 1939 este Untersturmfuhrer, în
îrstrumfuhrer, în aprilie 1944
nităţile Waffen SS, la 1.5.1945
buncăr, este luat prizonier de
eliberat în 1955, se stabileşte
ica Federală Germania.
fanna (* 29.3.1912 Hirschberg, 79 Frankfurt/Main): studii de
fără absolvire, pilot de planor, tabileşte recordul mondial în
lungă durată la femei, în 1934
mondial la zborul de înălţime
n 1937 este căpitan de aviaţie, activează ca pilot de încercare
militară, este tovarăşa de viaţă

a lui Ritter von Greim, la 26.4.1945
zboară cu Greim la Berlin, la 29.4.1945
zboară la Donitz la Kiel, mai departe la
Kitzbiihel, este internată în lagăr în
1945, eliberată în 1946, o cameră de
arbitraj îi atestă nevinovăţia în 1947, are activitate publicistică si înregistrează
alte succese sportive.
Remer, Ernst Otto (* 18.8.1912 Neubrandenburg, t 4.10.1997 Marbella
[Spania]): în 1933 îşi dă bacalaureatul, este cadet stegar, în 1935 locotenent, desfăşoară
diverse activităţi la nivel de
unitate (infanterie), în 1941 este avansat
căpitan, în 1942 comandant de batalion
în Regimentul de Infanterie Motorizată
„Grossdeutschland", în 1943 este maior, din 1944 comandant al Regimentului de
Gardă „Grossdeutschland" din Berlin, avansat colonel pentru rolul decisiv
jucat în reprimarea loviturii de stat de

la 20.7.1944, din august 1944 este
comandant al brigăzii de escortă a
fuhrerului, până la 15.11.1944 se aflã
la Rastenburg, ulterior participă până
la 15.11.1944 la ofensiva din Ardeni, la 30.1.1945 este avansat general-maior, comandant al
brigăzii de escortă a
fuhrerului transformate în divizie
blindată, din mai 1945 este prizonier
de război, eliberat în 1947, în 1950
participă la înfiinţarea partidului
socialist al Reichului, formaţiune de
extremă dreaptă (SRP, interzis în 1952), activitate publicistică, în 1982 înfiinţează
Cercul de Prieteni „Ulrich von Hutten", în 1983 înfiinţează Mişcarea Germană
pentru Libertate, condamnat de mai
multe ori, între altele pentru instigare, incitare la ură de rasă şi insultă, între
1991 şi 1993 editează publicaţia RemerDepesche care neagă Holocaustul, în
1993 fuge în Spania după ce Curtea
Supremă Federală confirmă o condamnare
la detenţie.
Rendulic, Lothar (* 23.4.1887 Wiener
Neustadt, t 18.1.1971 Eferding, lângă
Linz): în 1910 este locotenent în armata
austro-ungară, în timpul Primului Război
Mondial comandant de companie, Biografii

aghiotant de regiment si din 1916 ofiţer
de curte marţială, în 1917 este avansat
căpitan, preluat apoi de armata reorganizată după război, cadru didactic la
şcoala de ofiţeri, din 1922 activează în
departamentul organizaţional al
Ministerului Federal de Apărare a Ţării, în 1929 este locotenent-colonel, în 1933
este avansat colonel, ataşat militar al
Austriei la Paris, în 1935 este demis din
cauza legăturilor cu NSDAF> este numit
comandant al unei brigăzi motorizate, din 1938 este colonel în armata germană, şef al Statului
Major al Corpului XVII
Armată, în 1939 este avansat general-maior, în 1940 comandant al Diviziei
52 Infanterie, comandant al Corpului
XXXV Armată, în 1943 este comandant
suprem al Armatei 2 Blindate, în 1944
general-colonel şi comandant al Armatei
20 Munte, în 1945 este comandant
suprem al diferitelor grupuri de armate
(„Kurlanda", „Nord", la sfârşit al Grupului
de Armate „Sud"), în mai 1945 este luat
prizonier de americani, condamnat pentru

crime de război la 25 de ani de închisoare
în procesul din 1948 împotriva generalilor din Sud-Est, graţiat în 1951 si eliberat, desfăşoară o activitate publicistică
până la sfârşitul vieţii.
Renondeau, Gaston-Ernest (* 1879, 11967): ataşat militar al Franţei la Berlin între 1932 şi 1938, în 1939/40 este
comandant al Diviziei 2, avansat general-maior, în 1940 este ofiţer comandant al sectorului de apărare Bas-Rin, apoi
comandant al Diviziei de Fortificaţie
103, ulterior comandant al Corpului de
Armată de Fortificaţie XXXXII.
Reymann, Hellmuth (* 24.11.1892 Neustadt [Silezia Superioară], t 8.12.1988 Garmisch-Partenkirchen): cadet, în
1912 locotenent, din 1915 este aghiotant
de batalion, din 1916 aghiotant de
regiment, în 1920 trece în poliţie ca
locotenent major, în 1921 este avansat
căpitan, între 1922 şi 1928 este cadru
didactic la Şcoala de Poliţie din Frankenstein, între 1928 şi 1932 activează
în administraţia poliţiei Elberfeld, este

avansat maior, între 1933 şi 1935 este
cadru didactic la Şcoala Superioară de
Poliţie Eiche de lângă Potsdam, în 1935
predă tactica la Şcoala de Război din
Dresda, în, 1936 este locotenent-colonel, în 1938 comandant al Batalionului 152
Grăniceri „Saarbriicken", în 1939 este
colonel şi comandant al Regimentului
205 Infanterie, în 1942 general-maior
şi comandant al Diviziei 212 Infanterie, în 1943 este comandant al Diviziei 13
la Sol a aviaţiei de luptă, comandant al
Diviziei 11 Infanterie, în noiembrie 1944
este transferat în rezerva fuhrerului, de
la 6.3.1945 este comandant de luptă al
Berlinului, după aceea comandant al
Garnizoanei Potsdam, de la 23.4.1945
comandant al Grupului de Armate
„Spree", la 7.5.1945 este luat prizonier
de britanici, eliberat în 1946, se stabileşte
la Iserlohn.
Ribbentrop, Joachim von (* 30.4.1893
Wesel, t 16.10.1946 Niirnberg [executat]): pregătire comercial-bancară la Montreal, lucrează la construcţia de căi
ferate, reporter, în 1913 înfiinţează o
firmă de import de vinuri germane la
Ottawa, în 1914 se întoarce în Germania, între 1915 şi 1918 participă la război
în cavalerie, este avansat locotenent, lăsat la vatră în 1919, deschide un
magazin de vinuri la Berlin, în 1920 se
căsătoreşte cu Annelies Henkell, lucrează
ca reprezentant la Berlin al producătorului de şampanie Henkell, din 1930

oferă sprijin financiar NSDAR în 1932
devine membru NSDAP (nr. 1199927), între 1933 şi 1945 este membru al Parlamentului, la 30.5.1933 intră în SS (nr. 63083), Standartenfuhrer, din 1933 este colaboratorul lui Hitlerîn probleme de politică externă, între 1934 şi 1939 este însărcinatul NSDAP pentru politică externă în statul major al locţiitorului fuhrerului, în 1934/35 este însărcinatul guvernului german pentru probleme de dezarmare, în 1935 Oberfuhrer SS, în 1936 Gruppenfuhrer SS, din iunie 1936 este ambasadorul Germaniei la Londra, de la 5.2.1938 până la 30.4.1945

de externe al Germaniei, în
rgruppenfuhrer SS, se ascunde
945 sub numele „Reiser", la
este arestat de armata britanică, i procesul marilor criminali de
ondamnat la moarte.
en, Wolfram Freiherr von
1895 Barzdorf, lângă Striegau
t 12.7.1945 Bad Ischl
) cadet, absolvent al Scolii de
le la Kassel, în 1914 este
it, participă la război mai întâi
din 1917 este pilot, în 1918
ila de Vânătoare l „Von Richti 1920 se retrage din armată
e locotenent major, urmează
onstrucţii de maşini, în 1923
i armată, i se încredinţează
ircini la nivel de unitate şi de
jji în 1928 este avansat căpitan, obţine diploma de inginer, între
i 1932 este ataşat militar la
în 1934 se transferă în aviaţia
[ă, este avansat maior şi numit şef
artamemului de verificări, în
bste avansat locotenent-colonel, |iembrie 1936 este şeful comande încercări 88 (şeful, sub
ire, al statului major al Legiunii
i), în 1937 comandor al Regiiii 153 Bombardiere „Liegnitz", arce la Legiunea „Condor", în
t avansat colonel, comandor
entului 257 Bombardiere, laior, în 1939 este comandant
ji VIII Aerian, în 1940 general
în 1942 general-colonel şi
it suprem al Flotei 4 Aeriene, i timp comandant al zonei
11943 este avansat feldmareşal, >tei 2 Aeriene din Italia, în
1944 se îmbolnăveşte si intră
hu, este arestat în 1945 de
nericani, nevoit să se supună

venţii chirurgicale pe creier
areia îşi pierde viaţa.
hi, Leni (* 22.8.1902 Berlin, 3 Pocking, pe malul lacului
er): cursuri de dans, printre
Vlary VVigman, din 1923 este

solistă în spectacole, în 1926 debutează
ca actriţă, obţine roluri în filme de
aventuri, în 1929 Weisse Holle am Piz
Palii („Iadul alb de la Piz Palia") ş.a., în
1932 îşi începe activitatea de regizoare
(Das blaue Licht, „Lumina albastră"), ulterior produce filme documentare
pentru NSDAP şi stat sub semnătură
proprie (1933 Sieg des Glaubens, „Victoria credinţei", 1934 Triumph des
Willens, „Triumful voinţei", 1935 Tagder
Freiheic - Unsere Wehrmacht, „Ziua
libertăţii - armata noastră"), cel mai
mare succes îl obţine cu filmul în două
părţi despre Jocurile Olimpice din 1936
de la Berlin (Fest der Volker, Fest der
Schonheit, „Sărbătoarea popoarelor sărbătoarea frumuseţii"), ulterior produce filme artistice
folosind membri ai
populaţiei sinti si romi care au fost
deportaţi în lagăre de concentrare după
turnarea filmelor, este arestată în 1945, după eliberare si denazificare lucrează
ca fotograf, între altele este autoarea
unor imagini spectaculoase despre tribul
Nuba şi lumea subacvatică a Oceanului
Indian.
Roatta, Mărio (* 2.2.1887 Modena, t 7.1.1968 Roma): în 1906 este sublocotenent, militar de
carieră, în timpul
Primului Război Mondial este ofiţer de
stat major, desfăşoară activităţi diplomatice, pana în 1930 este ataşat militar la
Varşovia, în 1930 este avansat colonel
si numit comandant al unui regiment
de infanterie, în 1933 este şef al marelui
stat major al unui corp de armată, ulterior şef al serviciului de informaţii
de pe lângă Marele Stat Major, între
1936 si 1938 este comandant al corpului
italian de intervenţii în Războiul Civil
din Spania, general de corp de armată, din iulie 1939 până în octombrie 1939
este ataşat militar la Berlin, din noiembrie 1939, sub Graziani, este şeful
adjunct al Marelui Stat Major al Armatei
de Uscat, din martie 1942 comandant
suprem al Armatei 6 din Sicilia, la
sfârşitul lunii iulie 1943 este din nou
şef al Marelui Stat Major al Armatei de

Uscat, trece de partea lui Badoglio, emite
ordinul ca Roma să fie apărată împotriva
armatei germane, ordin care însă nu este
îndeplinit, în 1945 este condamnat la
mai mulţi ani de închisoare; fuge în
Spania, în 1948 înalta Curte de Casaţie
de la Roma anulează sentinţa, în 1949
este achitat de acuzaţia de a fi evacuat
capitala fără lupte, se stabileşte la Roma.
Rochling, Hermann (* 12.11.1872 Volklingen [Saarland], t 24.8.1955 Mannheim): în 1989
preia concernul minier
de la tatăl său, în timpul Primului
Război Mondial este unul dintre producătorii importanţi de armament, după
război este condamnat în contumacie de
un tribunal francez la 10 ani de închisoare
pentru crime de război si jaf, utilajele de
producţie din Franţa ale Volklinger
Eisenhutte sunt expropriate, se implică
politic în reanexarea regiunii Saar la
Reichul german, îşi extinde concernul în
centrul Germaniei, după 1935 este şeful
circumscripţiei Sud-Vest a Grupului
Industriei Siderurgice, în 1940 i se restituie fosta proprietate din Lotaringia, între
1940 şi 1942 este împuternicit general
pentru industria siderurgică în Lotaringia, Meurthe-Moselle si Longwy, din iulie
1942 conduce Reichsvereinigung Eisen1, este arestat în 1946, expropriat şi extrădat
în 1947 în Franţa, condamnat la şapte
ani de închisoare pentru abuz împotriva
prizonierilor de război şi persoanelor puse
la muncă forţată, pedeapsa este mărită
la recurs la 10 ani, eliberat în 1951 cu
interdicţia de a mai intra în regiunea Saar.
Rohland, Walter, „Rohland-Tancul"
(* 14.12.1888 Inden, lângă Jiilich, t 26.2.1981): asistent la Institutul de
Cercetări în Metalurgie „Kaiser Wilhelm", dr. mg., în 1933 intră în NSDAP (nr.
2267484), este şef de producţie la
întreprinderile Siderurgice din Bochum, însărcinat de Todt cu programul de
construcţie a tancurilor, vicepreşedinte
al consiliului de administraţie al
Vereinigten Stahlwerke, în 1939 este
membru în consiliul de administraţie al
Deutschen Edelstahlwerke, membru al
consiliului de conducere al firmei
Kohle- und Eisenforschung GmbH2, cea
mai importantă întreprindere germană

de cercetări în domeniul armamentului, în 1942 este vicepreşedinte al Reichsvereinigung Eisen, adjunct al şefului biroului „înarmare" din Ministerul de Război, internat în lagăr în 1945, după eliberare lucrează în industria siderurgică.

Rohm, Ernst (* 28.11.1887 Munchen, t 1.7.1934 Munchen [asasinat]): bacalaureat, cadet stegar, Şcoala de Război de la Munchen, militar de carieră, în timpul Primului Război Mondial luptă pe front, din 1918 este însărcinat cu diverse activităţi de stat major, întreţine legături cu freikorps, în 1920 este membru în DAP (nr. 623), prieten apropiat al lui Hitler, în 1923 participă la puci cu propria unitate de luptă „Reichskriegsflagge", în 1924 este demis din armată, condamnat la 15 luni de închisoare cu suspendare, înfiinţează o asociaţie a unităţilor de luptă naţionaliste, este membru al Parlamentului din partea DVP, între 1928 şi 1930 este consilier militar în Bolivia (locotenent-colonel), în 1931 şeful statului major al SA, în 1933 ministru fără portofoliu şi ministru de stat în Bavaria; după ce a cerut ca „revoluţia naţional-socialistă" să fie dusă până la capăt şi a elaborat planuri care au fost interpretate ca pregătire pentru o lovitură de stat, este arestat la 30.6.1934 într-un hotel din Bad Wiessee, dus de un comando special SS în închisoarea Miinchen-Stadelheim, unde i se dă un pistol încărcat,

1 Consorţiu al tuturor întreprinderilor siderurgice si metalurgice, înfiinţat în mai 1942. Coordona de asemenea comerţul cu minereu de fier si cu materii prime pentru industria siderurgică, (n.tr.) "

2 Societate de cercetare aparţinând Vereinigte Stahlwerke AG. (n.tr.) •'•'

jlu-i-se să se sinucidă. Deoarece efuză, este împuşcat la ordinul tler.

iei, Erwin (* 15.1.1891 Heidenn der Brenz, t 14.10.1944 lângă |ngen în Wurttemberg [sinuci: în 1912 este locotenent, în Primului Război Mondial luptă .tul de la Isonzo, în 1918 este t căpitan, preluat de armata nizată după război, în 1929 :actica la Şcoala de Infanterie din , în 1932 este avansat maior, în :omandant de batalion, în 1935 .t la Şcoala de Infanterie de

-am, în 1937 este avansat colonel, este numit comandant al Scolii
boi de la Wiener Neustadt, în
ste comandant al cartierului
al fuhrerului în timpul ocupării
ivaciei, general-maior, comandant
ziei 17 Blindate, din februarie
;eneral comandant al Corpului
", în ianuarie 1942 general-co:omandant suprem al armatei
he din Africa, în iulie 1942 este
t feldmareşal, în 1943 este numit
dant suprem al Grupului de
„B" din Italia de Nord, la sfârşitul
1943 activează ca inspector al
ţiilor de coastă din Franţa, se
ă tot mai critic faţă de felul în
:e condus războiul din Germania, ui Hitler în scris la 15.7.1944 să
pat războiului, la 17.7 este grav
timpul unui atac cu bombe, să se sinucidă prin otrăvire din
:ontactelor cu complotiştii de la
'44 (fusese prevăzut, fără ştirea
ocupe funcţia de comandant
al armatei de uscat).
elt, Franklin Delano (* 30.1.1882
Brk, lângă New York, 112.4.1945
jSprings [Georgia, SUA]): studii
avocat, în 1910 intră în
ia l democrat, este ales în
jfivul statului New York, între
. 1920 e'ste ministru adjunct al
t, în 1920 candidează fără succes

pentru funcţia de vicepreşedinte, activează în diferite întreprinderi, în
1928 devine guvernator al statului New
York (reales în 1930), în 1932 câştigă
alegerile pre-zidenţiale (reales în 1936, 1940, 1944), pune la început accentul
pe politica internă („New Deal"), începând cu al doilea mandat se
concentrează asupra politicii externe, în 1933 recunoaşte din punct de vedere
diplomatic Uniunea Sovietică, menţine
neutralitatea SUA în războaiele 'din
Spania şi Abisinia, începând din 1937
se apropie de Marea Britanie şi Franţa, iniţiative politice pentru menţinerea
păcii, din 1939 îi susţine economic pe
adversarii Axei, îa 14.8.1941 semnează
cu Churchill un acord privind ţelurile
comune în război („Carta Atlanticului"), SUA intră în război după atacul de la
Pearl Harbor din 7.12.1941, stabileşte
la Casablanca, la 24.1.1943, formula
„capitulării necondiţionate" a forţelor
Axei, asigură la 1.12.1943, la Teheran, deschiderea unui al doilea front în
Europa, iniţiază programul atomic

american, anunţă pentru perioada
postbelică o strânsă colaborare cu
Uniunea Sovietică, moare pe neaşteptate
după o poliomielită îndelungată.
Rosenberg, Alfred (* 12.1.1893 Reval, t 16.10.1945 Niirnberg [executat]):
studii la Reval şi Moscova, în 1918 este
arhitect, apoi profesor de desen la Riga, în 1918 se mută la Miinchen, în 1919
este membru al Societăţii „Thule", intră
în DAP (nr. 625), în 1921 intră în SA, din martie 1923 până în decembrie 1937
(cu o întrerupere între 1924 şi 1926) este
redactor-şef la Volkischen 'Beobachter, apoi editor, în 1929 înfiinţează Uniunea
de Luptă pentru Cultura Germană, între
1930 si 1945 este membru al Parlamentului,'din aprilie 1933 până în 1945
conduce biroul de politică externă al
NSDAR din iunie 1933 cu rangul de
Reichsleiter, din 1934 este împuternicitul
fuhrerului cu supravegherea întregii
educaţii spirituale si filozofice a NSDAP
(biroul Rosenberg), este într-un anumit

: l sens „ideologul-şef al partidului", ocupă
, f numeroase alte funcţii, de la 17.6.1941
; i până la 30.4.1945 este ministru al
teritoriilor ocupate din Est, în mai 1945
fuge la Holstein, este arestat de poliţia
militară americană, acuzat în procesul
marilor criminali de război si condamnat
la moarte.
Rundstedt, Karl Rudolf Gerd von
(* 12.12.1875 Aschersleben, 124.2.1953
Hanovra): cadet, în 1893 locotenent
într-un regiment de infanterie, între
1894 si 1897 urmează Academia de
Război, în timpul Primului Război
Mondial îndeplineşte în special sarcini
de stat major în Turcia şi Franţa, este
avansat maior, în 1919 este preluat de
armata reorganizată după război, în
1929 este avansat general-maior şi
numit comandant al Diviziei 2 Cavalerie, în 1932 este comandant suprem al
Grupului de Armate „Sud", din octombrie 1940 comandant suprem Est, în
timpul campaniei din Rusia comandant
suprem al Grupului de Armate „Sud", după retragerea de la Rostov din
28.11.1941 este transferat în rezerva
fiihrerului, din martie 1942 până la
10.3.1945 este comandant suprem Vest, în vara lui 1944 părăseşte pentru scurt

timp frontul, devine preşedinte al Curţii
de Onoare a Forţelor Armate, în această
calitate îi exclude din armată pe complotiştii de la 20.7.1944, la 3.3.1945
este demis din funcţia de comandant
suprem Vest, este arestat în mai 1945
de trupele americane la Bad Tolz şi
predat armatei britanice, martor al
acuzării în procesele de la Niirnberg, eliberat din detenţie în 1949 din cauza
unei afecţiuni cardiace.
Sander, prenume necunoscut (* ?, t ?):
membru al Leibstandarte „Adolf Hitler", ordonanţă.
Sandig, Rudolf (* 11.9.1911 Eppendorf, lângă Hamburg, 11994): din 1933 este
membru al Leibstandarte SS „Adolf
Hitler", Unterscharfuhrer, în 1941
Hauptsturmfiihrer, comandant de

companie, în 1942 este comandant de
batalion în Regimentul 2 Infanterie
Motorizată, în 1943 Sturmbannfuhrer, în 1944 Obersturmbannfuhrer SS, comandant al
Regimentului 2 Infanterie
Motorizată, luptă în cadrul Grupului de
Armate „Sud".
Sauckel, Fritz (* 27.10.1894 Hassfurt
[Franconia Inferioară], t 16.10.1946
Niirnberg [executat]): marinar, în 1914
este luat prizonier de război de francezi
în Australia, până în 1919 rămâne
internat în Franţa ca prizonier civil, între 1919 şi 1921 este ucenic de lăcătuş-mecanic, în 1919
este membru al
Uniunii Naţionaliste Germane („Deutschvolkischen Schutz- und Trutzbund"), în
1921 ocupă o poziţie de comandă în
structurile acesteia din Franconia Inferioară, în 1922 intră în SA, în 1922/23
urmează studii tehnice la Ilmenau, în
1923 intră în NSDAP (nr. 1395), între
1923 şi 1925 conduce organizaţii
secrete ale NSDAî" în 1925 reintră în
NSDAP, este director economic de Gau
în Turingia, între 1927 şi 1945 Gauleiter
al Turingiei, între 1930 şi 1932 şeful
grupului parlamentar NSDAP în Parlamentul landului Turingia, în 1932/33
prim-ministru, între 1933 şi 1945
guvernator al Turingiei, în 1933 Gruppenfiihrer SA, în 1934 Gruppenfuhrer
SS, între 1939 şi 1942 comisar al
Reichului pentru apărare la Comandamentul Militar IX, între 1942 şi 1945
comisar al Reichului pentru apărare în
Turingia, în 1942 Obergruppenfiihrer
SS, de la 21.3.1942 împuternicit general pentru folosirea forţei de muncă, învestit treptat cu
atribuţii tot mai extinse, de la 25.9.1944 este numit conducător
al Volkssturm în Turingia, la 10.4.1945
fuge din Weimar, la 19.4.1945 este

arestat de armata americană în Bavaria
Superioară, condamnat la moarte în
procesul marilor criminali de război.
Saur, Karl-Otto (* 16.6.1902 Diisseldorf, t 28.7.1966 Miinchen): inginer, activitate în
industria minieră, în 1929
este director al întreprinderii Siderurgice

k-Thyssen din Duisburg, în 1931
In NSDAP, în 1935 şef pentru
ne tehnice, este numit adjunctul
Şt, din 1940 este adjunctul lui
[l în Ministerul înarmării, în 1942
f al biroului tehnic din Ministerul
|rii, director adjunct în Ministerul
irii, în 1944 şef al „statului major
paşilor", prevăzut în testamentul
|ler ca succesor al lui Speer, în
jste luat prizonier de britanici, în
Ijil Krupp este principalul martor
|ării, după eliberare lucrează ca
Unui birou tehnic pentru aviaţie
ichen.
a, Gerhard (* 8.3.1906 Berlin, 1972 Dickel, lângă Diepholz):
br de textile, lucrează în comerţ, l intră în NSDAP, ocupă succesiv
de conducere tot mai înalte până
ţia de Kreisleiter al Berlinului, 12 devine inspector de Gau, în
Iste numit şef cu organizarea de
j Berlin, între 1933 şi 1945 este
[u al Parlamentului, între 1935
consilier al oraşului Berlin, în
||ste Standartenfii'hrer în NSKK, i este numit Oberfiihrer NSKK, general de brigadă NSKK, în
Dcupă o funcţie superioară de
|dă în structura administrativă a
perii de Gau din regiunea Berlin, (14/45 este numit Gauleiter
pentru regiunea Berlin, de la
j>45 ocupă o funcţie superioară
lucerea NSDAP, în Dosarul Hitler
pclarat în mod eronat ca fiind
: front.
ft, Hjalmar (* 22.1.1877 Tingleff
jphleswig], 13.6.1970 Miinchen):
Eut în SUA, urmează studii de
leconomice la Kiel, Miinchen si
]în 1903 obţine titlul de doctor
iţe politice, este angajat la
Ier Bank, din 1908 ocupă poziţii
ducere, în 1916 este director al
fcadter Bank si al Băncii Naţionale, I cofondator al partidului democrat

"L (din care iese în 1926), în 1923
nit comisar al Reichului pentru

politică monetară şi preşedinte al Băncii Reichului, în 1930 se retrage după ce-şi exprimă dezacordul faţă de politica de îndatorare a guvernului, în 1931 intră în Harzburger Front, este membru al Cercului „Keppler", în 1932 intervine pe lângă Hindenburg pentru numirea lui Hitler în funcţia de cancelar al Reichului, în 1933 este din nou preşedinte al Băncii Reichului, din 1934 este şi ministru al economiei, din 1935 şi împuternicit general pentru economia de război, în 1937 îşi dă demisia din funcţiile de ministru al economiei si împuternicit general, în 1939 demisionează din funcţia de preşedinte al Băncii Reichului, întreţine contacte cu opoziţia civilă din jurul lui Goerdeler, este arestat la 29.7.1944, deportat după anchetă în lagărul de concentrare de la Ravensbriick, transferat în 1945 în lagărul de la Flossenbiirg, eliberat de trupele americane şi arestat din nou, acuzat în procesul marilor criminali de război, achitat, în 1947 este declarat de o curte de arbitraj germană drept „vinovat" si condamnat la opt ani de muncă silnică, în 1948 sentinţa este revizuită, este eliberat, activează ulterior în calitate de consilier economic si financiar, precum şi de bancher (Banca de Comerţ Exterior „Schacht & Co.").
Schădle, Franz (* 19.11.1906 Westerheim [districtul Memmingen], 11.5.1945 Berlin [sinucidere]): tehnician în construcţii, în 1930 intră în NSDAP (nr. 73023) şi SS (nr. 2605), din 1932 în comandoul de escortă al lui Hitler, din 1933 este membru în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", membru al unui comandou de escortă al fiihrerului, Sturmfiihrer, în 1934 este avansat Obersturmfuhrer, apoi Obersturmbannfuhrer (cel mai înalt grad la care a ajuns), de la 5.1.1945 este şeful comandoului de escortă, rănit pe 28.4.1945 la picior de nişte schije de grenadă, din acest motiv nu participă la fuga din Cancelarie.

Schaub, Julius (* 20.8.1898 Miinchen, t 27.12.1967 Munchen): farmacist, în timpul Primului Război Mondial
activează în spitalele de campanie, ulterior în Biroul Central pentru Aprovizionare din Bavaria, în 1920 intră în
NSDAP si SA, participă la puciul din
1923, este închis, din 1925 se află în
serviciul personal al lui Hitler, ulterior
este formal aghiotantul personal al lui
Hitler, reintră în SS (nr. 7) şi NSDAP
(nr. 81), în 1932 este Sturmfuhrer SS, în 1933 Standartenfuhrer, în 1933 general de brigadă, în 1940 aghiotant-şef
al fuhrerului, în 1943 Obergruppenfiihrer, în 1945 distruge documentele
personale ale lui Hitler de Ia Berchtesgaden si Munchen, este arestat, în 1949
acuzaţia de complicitate la crimă este
respinsă din lipsă de dovezi, ulterior
lucrează ca farmacist la Munchen.
Scheel, Gustav Adolf (* 22.11.1907
Rosenberg [Baden], t 23.3.1979 Hamburg): studii de drept, economie şi
teologie, în 1929 intră în Uniunea
Studenţilor Naţional-Socialisti (NSDStB), în 1930 în NSDAP (nr. 391271) şi SA, din 1930 începe studii de medicină, este
şef al filialei pe facultate a NSDStB, în
1934 obţine titlul de doctor în
medicină, în 1934 este Sturmfuhrer SA, trece în SS (nr. 17189), între septembrie
1934 şi mai 1941 este şeful SS din
Biroul Central al Securităţii Reichului
(din 1939 Reichssicherheitshauptamt), între 1935 si 1939 este şeful SDAbschnittSud'-Vest1 (Stuttgart), în 1935
Obersturmfuhrer, în 1936 Sturmbannfiihrer, în 1937 Standartenfuhrer, între
1936 şi 1945 şeful studenţilor din
Reich, în 1940 pe front ca medic, în
1940/41 este comandant al poliţiei de
securitate şi al SD pe lângă şeful

administraţiei civile din Alsacia, în 1941
este avansat general de brigadă SS, şef
al Oberabschnitt SS2 Alpenland (Salzburg), între noiembrie 1941 şi 1945
Gauleiter NSDAP la Salzburg şi guvernator, ocupă numeroase alte funcţii de partid
şi de stat, în 1944 este Obergruppenfuhrer SS si general de poliţie, de la
25.9.1944 şef al Volkssturm în regiunea
Salzburg, în mai 1945 este arestat de
trupele americane, în 1948 este condamnat de o curte germană de arbitraj la
cinci ani de muncă silnică, este eliberat
la sfârşitul lui 1948, ulterior este medic
într-o clinică din Hamburg, între 1951
si 1954 este închis de mai multe ori, din 1954 are un cabinet medical propriu
la Hamburg.
Schenk, Ernst Gunther (* 3.8.1904
Marburg, t 21.12.1998 Aachen): studii
de ştiinţe ale naturii şi medicină, în

1927 obţine titlul de doctor în ştiinţe
ale naturii, în 1929 titlul de doctor în
ştiinţe medicale, medic asistent la
Heidelberg, în 1931 este asistent-şef la
Institutul de Cercetări Medicale „Kaiser
Wilhelm" din Heidelberg, în 1933 intră
în SA, în 1934 obţine titlul de docent, face experimente nutriţioniste şi de
înfometare asupra propriei persoane, în
1937 intră în NSDAR este medic-şef la
secţia de boli interne a unei clinici din
Munchen, referent la biroul central
pentru sănătate publică din centrala
NSDAP, consilier pe probleme de
nutriţie al Reichsfuhrerului în probleme
de sănătate, colaborează cu SS, în 1940
este Untersturmfuhrer SS, inspector în
probleme de nutriţie al Waffen SS, activează în biroul central pentru economie si
administraţie al SS, din 1942
este Sturmbannfuhr'er si conferenţiar, de la mijlocul anului 1944 inspector

1 Abschnitt - subunitate în structura organizatorică a SS, SA si SD cuprinzând mai multe „Standarten" (subunitate echivalentă regimentului din armată). Abschnitt era de regulă subordonată unui Oberfuhrer şi reprezenta echivalentul unei brigăzi din armată, (n.tr.)
2 Oberabschnitt SS - subunitate reprezentând echivalentul diviziei din armată, subordonată unui Gruppenftihrer sau Obergruppenftihrer si cuprinzând mai multe .Abschnitt". (n.tr.)

Aprovizionarea trupelor, medic-şef
Irmachtului, ObersturmbannJ3S, participă la experimentele pe
din lagărele de concentrare, esfîinţarea serviciului activează
. de campanie din Cancelaria
|ui, la 1.5.1945 fuge din buncăr, t prizonier de sovietici, eliberat
|>, activează în industria farmaeste medic la Miinchen si
, expert în procesele de la tribujsociale.
f, Walter (* 1.11. 1898 Bad
itt, 124.5.1945 Saalfelden [Austria;
pere]): în 1915 se înrolează
; în 1917 este locotenent într-un
de infanterie, preluat de
reorganizată după război, din
fcte însărcinat cu diverse activităţi
l de unitate si de stat major, din
Activează în Statul Major al
9, în 1931 este transferat la
rul Apărării Reichului, în 1933
ansat căpitan, în 1935 activează

e Stat Major al Armatei de
1936 este avansat maior, în
i Statul Major al Diviziei 21, în
lef al departamentului 7 din
p Stat Major al Armatei de Uscat,) este avansat locotenent-colonel
ui Comandament al Armatei de
| din noiembrie 1940 în Statul
Conducerii Wehrmachtului, uarie 1941 este şef al departai de istorie militară din înaltul
jidament al Forţelor Armate, colonel, de la 17.5.1942 este
nat al fiihrerului pentru istorie
ă, în 1945 Scherff distruge o
arte a documentelor arhivate de
^ altele protocoalele consfătuirilor
din cartierul general al Fiihapoi se predă americanilor.
h, Baldur von (* 9.5.1907 Berlin, 974 Krov/Mozella): în 1925 este
lîn NSDAP (nr. 17251), urmează
jle istorie a artelor, germanistică
ofie, în 1928 este conducătorul
i Studenţilor Naţional-Socialişti, |te de jurnalist, în 1931 este şeful

tineretului din NSDAP, în 1932 se căsătoreşte cu fiica lui Heinrich Hoffmann
(martori la cununie au fost Hitler şi
Rohm), între 1932 şi 1945 este membru
al Parlamentului, în 1933 conducătorul
tineretului din Reichul german, Reichsleiter al NSDAP, în 1939/40 pe front, locotenent, din
august 1940 guvernator
şi Gauleiter al Vienei, în iunie 1945 este
arestat de poliţia militară americană, condamnat în 1946 la 20 de ani de
închisoare ca mare criminal de război, eliberat în 1966, activitate publicistică.
Schleicher, Kurt von (* 7.4.1882 Brandenburg, t 30.6.1934 Potsdam [asasinat]): cadet, în
1900 este locotenent
într-un regiment de gardă, în 1910
urmează cursurile Academiei de Război
din Berlin, ulterior activează în departamentul de căi ferate al Marelui Stat
Major, este însărcinat cu diverse
activităţi la nivel de unitate şi de stat
major, din 1916 este şef de departament
la înaltul Comandament al Armatei de
Uscat, în 1918 este avansat maior, preluat de armata reorganizată după
război, acolo activează la biroul „Trupe", în 1922 este şeful departamentului
politic, în 1926 şeful departamentului
forţelor armate din Ministerul Apărării, în 1929 secretar de stat, şef al serviciului
ministerial, general-maior, din iunie
1932 până în decembrie 1933 este
ministru de război în guvernul von
Papen, între decembrie 1932 si ianuarie
1933 este, timp de 57 de zile, ultimul
cancelar al Republicii de la Weimar, încearcă în zadar să scindeze NSDAP
printr-o colaborare cu Gregor Strasser, în timpul „puciului lui Rohm" este
asasinat împreună cu soţia sa în propria

locuinţă.
Schliinder, Ernst (* 23.5.1898 Oespel, lângă Dortmund, t ?): voluntar pe front în 1914, locotenent, studii de economie, în 1922 obţine doctoratul în ştiinţe politice, jurisconsult, angajat bancar, în 1927 profesor de sport în armata „neagră", în 1931 instructor de sport în

Kyffhăuserbund1, în 1933 trece la Hitlerjugend, devine membru al NSDAP (nr. 3018311), mai întâi referent la biroul pentru activitate sportivă, din octombrie 1936 este numit Oberbannfiihrer si şef al biroului pentru educaţie sportivă, directorul de legătură cu Ministerul de Război şi alte instituţii ale statului, în 1941 este consilier ministerial pe lângă Reichsjugendfuhrerul pentru tineret, şef al Biroului Central II, în 1944 intră în SS (nr. 476195), este numit Hauptsturmfiihrer al Diviziei S S Blindate a „Hitlerjugend", din iunie 1944 activează în departamentul de stat major al biroului pentru personal al SS, conduce ultimele grupuri ale Hitlerjugend în luptele de la podurile Pichelsdorfer din Berlin, după 1945 este preşedintele consiliului de administraţie al Uniunii Witiko, activează în Asociaţia Deportaţilor, este consilier guvernamental în Ministerul Economiei din Hessen.
Schmidt, Paul-Otto (* 23.6.1899 Charlottenburg, lângă Berlin, t 21.4.1970 Miinchen): în 1918 luptă pe front ca mitralior, după ce este rănit începe studii de filologie la Berlin, urmează un curs pentru translatori în Ministerul de Externe, în 1923 îşi dă doctoratul, intră în departamentul de limbi străine al Ministerului de Externe, din 1924 este translator, din 1927 translator-sef, din 1933 secretar de legaţie, în 1935 este consilier de legaţie, în 1938 consilier principal de legaţie, ambasador, în 1940 ambasador clasa I, director ministerial, şef al biroului ministrului, în 1943 intră în NSDAP, în mai 1945 este arestat de armata americană, este eliberat în 1948, considerat „deculpabilizat" de o curte de arbitraj din Bavaria, ulterior

activează ca traducător şi publicist, din
1952 este directorul unui institut de
limbi străine din Miinchen, membru al
partidului german conservator de
dreapta.
Schmit, Max (* ?, t ?): general belgian, din 1927 ataşat militar la Berlin.
Schmundt, Rudolf (* 13.8.1896 Metz, 11.10.1944 Rastenburg [Prusia Orientală]): în 1914 se înrolează voluntar pe
front, cadet stegar, în 1915 este avansat
locotenent, în 1921 este preluat de
armata reorganizată după război, este
însărcinat cu diverse activităţi la nivel
de unitate şi de stat major, în 1935 este
avansat maior, în 1936 activează în
Statul Major al Diviziei 18, din 1938
este aghiotant-sef pentru forţele armate
pe lângă Hitler, din octombrie 1942 este
general-locotenent şi şef al biroului
„Personal" al armatei de uscat, la
20.7.1944 este grav rănit în timpul
atentatului împotriva lui Hitler si moare.
Schnăbele, Cari (* 20.1.1896 Pirmasens, t sfârşitul lui octombrie 1942 lângă
Jitomir): pregătire de croitor, intră în
jandarmerie unde este avansat maior, în 1928 este membru al NSDAP (nr.
48114), urmează o pregătire de căpitan
de aviaţie, lucrează la Deutsche Lufthansa, m 1936 trece la SS ca Sturmbannfuhrer (nr.
276326), este pilotul lui
Himmler, în 1938 este avansat Obersturmbannfuhrer S S, împuşcat de partizani.
Schneider, Herta, născută Ostermeier
(* 4.4.1913 Niirnberg, 11994): colegă
de şcoală a Evei Braun, deseori invitată
la Berghof, după 1945 se stabileşte în
sudul Germaniei.

1 Kyffhăuserbund, organizaţie înfiinţată în 1900 pentru a reuni uniunile germane de militari şi care a preluat în grijă monumentul Kyffhăuser, ridicat în 1888 în onoarea spiritului militar prusac, în timpul Imperiului, organizaţia a fost folosită în diverse acţiuni împotriva mişcării social-democrate. în martie 1943 a fost defiinţată de Hitler după înfrângerea de la Stalingrad, care de altfel a fost folosită ca pretext. Averea si membrii organizaţiei au fost supuşi controlului partidului national-socialist. Organizaţia a fost reînfiinţată în 1952. Astăzi promovează activităţi sportive, în special tirul. (n.tr.J

ze, Georg (* 21.8.1897 Lobau
nia], t aprilie 1945 Berlin [sinu!]): în 1914 se înrolează voluntar, 15 este locotenent într-un
regijjle infanterie, demobilizat în 1918, pat în 1934, căpitan, însărcinat cu
activităţi la nivel de unitate si

major, avansat maior în Statul
tal Corpului III Armată, în 1939
pa Şcoala de Infanterie din Doberitz, ~) este avansat locotenent-colonel, f42 colonel şi comandant al
fentului şcolii de infanterie, din
j^brie 1942 este comandant al
entului 901 Infanterie, în 1944
nembru al comisiei militare
ne din România, de la 1.1.1945
Bmandant al Diviziei 20 Infanterie
|lzată, la 20.4.1945 este avansat
ţl-maior, se sinucide în timpul
!
i pentru Berlin.
mann, Marion, născută Petzl
2.1899 Viena, 117.3.1981 Miinprietenă a soţiei lui Heinrich
ann, Erna, între 1935 si 1944 este
i deseori la Berghof, prietenă a
tăun, din 1937 este căsătorită cu
Ifinzătorul Fritz Schonmann din
en.
ner, Ferdinand (* 12.6.1892
ten, t 2.7.1973 Miinchen): în
12 se înrolează voluntar în
i, studii de filozofie si filologie
na, în 1914 este locotenent în
:ntul de Infanterie de Gardă de
in Bavaria, luptă pe Frontul de
pe Frontul de la Isonzo, în 1918
nsat locotenent-colonel, în 1919
Kează în/reifcorps „Epp", în 1920
T-eluat de armata reorganizată
tăzboi, însărcinat cu diverse
feţi la nivel de unitate şi de stat
|în 1934 este avansat maior, între
1937 este comandant de grup
^rtamentul Armate Străine din
tStat Major al Armatei de Uscat, este comandant de regiment,) colonel, în 1940 comandant al
ii 6 munte, general-maior, luptă
pa si participă la campania din

Uniunea Sovietică, în 1942 este general-locotenent, general de vânători de
munte, în 1944 general-colonel, din
martie până în mai 1944 este şeful
statului major al conducerii naţional-socialiste din înaltul Comandament al
Armatei de Uscat, ulterior comandant
suprem al diverselor grupuri de armate
de pe Frontul de Est, până în iulie 1944
în conducerea Grupului de Armate
„Ucraina de Sud", până în ianuarie 1945

în conducerea Grupului de Armate „Nord", în ianuarie în cea a Grupului de Armate „A", de la 25.1.1945 în Grupul de Armate „Centru", la 5.4.1945 este avansat feldmaresal, la 8.5.1945 fuge în Tirol, este arestat de armata americană si predat Uniunii Sovietice, acolo este deţinut în mai multe închisori si lagăre pentru criminalii de război, eliberat în 1955, condamnat la Miinchen în 1957 la patru ani şi jumătate de închisoare pentru omor cu premeditare, eliberat în 1960.
Schreiber, Helmut, „Kalanag" (* 23.11.1903 Stuttgart, t 24.12.1963 Gaildorf, lângă Schwăbisch Hali): din 1919 este scamator la Miinchen, organizator al primului congres de iluzionism şi scamatorie din lume, ulterior iluzionist, actor şi dramaturg la Berlin, editează revista de specialitate Magie până în 1945, după 1933 este şef de producţie la Tobis si director la Bavaria Filmkunst, în 1939 intră în NSDAP (nr. 7040625), după 1945 realizează un mare spectacol de revistă, turnee în America de Sud, SUA şi Canada, acolo apare de multe ori la televiziune, este preşedinte de onoare al Cercului Magic din Germania; soţia lui Schreiber, Gloria, i-a fost asistentă pe scenă si i-a scris textele.
Schroeder, Christa (* 19.3.1908 Kannoversch Miinden, 128.6.1984 Miinchen): urmează şcoala comercială, stenografă, în 1930 este secretară la centrala NSDAP (activează mai ales în conducerea superioară a SA), membră a NSDAţ între 1933 şi 1939 este secretară în corpul aghiotanţilor personali ai fiihrerului, apoi secretara lui Hitler în diverse

cartiere generale ale fuhrerului, la 22.4.1945 fuge în Bavaria, este arestată, declarată „vinovată" de o cameră de arbitraj, eliberată după un apel în 1948, apoi lucrează ca secretară la diferite întreprinderi industriale.
Schrodeţ KurtFreiherr von (* 24.11.1889 Hamburg, t 4.11.1966 Hamburg): studii de drept si economie, în 1909 este locotenent, între 1914 si 1918 luptă pe front în grad de căpitan, între 1921

şi 1945 este coproprietar al Băncii
„J.H. Stein" din Koln, deţine numeroase
mandate în consilii de administraţie, din 1932 este membru al Cercului
„Keppler", se implică în favoarea
numirii lui Hitler în funcţia de cancelar
al Reichului, la 4.1.1933 aranjează
întâlnirea dintre Hitler si von Papen, în
februarie 1933 este membru al NSDAP, în 1934 este şeful grupului Bănci
Private, în 1936 intră în SS, este avansat
general de brigadă, este membru al
cercului de prieteni ai Reichsfuhrerului
SS, preşedinte al Camerei de Industrie
şi Comerţ din Koln, din 1942 preşedinte
al Camerei Economice a regiunii KolnAachen, în 1945 este arestat de poliţia
militară franceză, condamnat în 1947
de o cameră de arbitraj la trei luni de
închisoare, în procedura de apel este
condamnat la amendă, trăieşte după
aceea retras în Eckernforde, lângă Kiel.
Schulenburg, Friedrich Werner conte
von der (* 20.11.1875 Kemberg, lângă
Wittenberg, t 10.11.1944 Berlin [executat]): studii de drept, în 1901 intră
în serviciul diplomatic, în 1917 este
consul la Damasc, în 1918/19 căpitan
în Caucaz, ulterior în Ministerul de
Externe de la Berlin, în 1921 este consilier
principal de legaţie în departamentul
politic, în 1923 ambasador clasa a Il-a
la Teheran, în 1931 ambasador clasa I
la Bucureşti, în 1934 membru al NSDAP, ambasador la Moscova, se implică în
realizarea unei înţelegeri între Germania
şi Uniunea Sovietică, în 1939 joacă un
rol esenţial în semnarea Pactului de
neagresiune, în mai 1941 avertizează

conducerea sovietică în legătură cu
planurile germane de atac, la 24.6.1941
este rechemat, conduce după aceea
secţia Rusia a departamentului politic
din Ministerul de Externe, întreţine
contacte cu opoziţia militară, este
prevăzut pentru postul de negociator în
discuţiile de pace cu Uniunea Sovietică, la 23.10.1944 este condamnat la
moarte de Tribunalul Poporului.
Schuschnigg, Kurt (* 14.12.1897 Riva
[Tirolul de Sud], 118.11.1977 Mutters
[Tirol]): studii de drept, politician crestin-conservator, în 1927 este deputat al
Consiliului Naţional, înfiinţează în 1930
formaţiunea militară „Ostmărkische
Sturmscharen", din 1932 este ministru

al justiţiei, în 1933/34 şi ministru al învăţământului, de la 29.7.1934 până la l i.3.1938 este cancelar federal, în acelaşi timp şi ministru al învăţământului şi al apărării, încearcă să asigure independenţa Austriei întărind legăturile cu Italia lui Mussolini şi considerând Austria „al doilea stat german", stabileşte pentru 13.3.1938 un referendum înaintea invaziei trupelor germane, se retrage din funcţia de cancelar federal, până în 1945 este închis, în 1948 se mută în SUA, între 1948 si 1967 este profesor de drept public la University of St. Louis, după întoarcere se stabileşte în Tirol.
Schuster, Kurt Oskar (* 31.10.1909 Oelsnitz/Vogtland, 121.4.1995 Kaufbeuren): studii de ştiinţe ale naturii la Facultatea Tehnică din Miinchen şi Dresda, în 1933 intră în NSDAP (nr. 2446393), în 1934 este referent, în 1935 intră în serviciul naţional de meteorologie, în 1939 este consilier guvernamental şi director al serviciului meteorologic pe lângă comandantul Statului Major al Aviaţiei Militare, meteorolog principal la cartierul general al fuhrerului.
Schwăgermann, Giinther (* 24.7.1915 Uelzen, t ?): comerciant, în 1937 intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1938 frecventează şcoala de iuncheri SS, în 1939 lucrează la jandarmeria

flitte, după aceea este aghioII personal al lui Goebbels, la
15 fuge din buncărul fuhrerului, Jrestat de trupele americane, t în 1947, se stabileşte în nordul
ei si activează politic în FDP
liberal german).
|rin von Krosigk, Johann
; Lutz conte (* 22.8.1877 Rathfiorf [Anhalt],t 4.3.1977 Essen):
pe drept si ştiinţe politice, în 1909
i administraţia prusacă, în 1914
examenul de referent, în timpul
ui Război Mondial activează în
straţia armatei de uscat, în 1919
rist în administraţia din Silezia
oară, în 1920 consilier guvernaîn departamentul pentru
Iţii şi despăgubiri al Ministerului
jianţe, din 1923 referent în
amentul pentru buget, în 1929
r ministerial şi şef al departamenlentru buget, din 1931 ocupă

m funcţia de ministru de finanţe
hului, de la 3 la 23.5.1945 este
irganului executiv al guvernului
lui din Miirwik, lângă Flensburg, i de externe şi de finanţe, arestat
iată britanică, în 1949 este
anat la zece ani de închisoare în
(sul Wilhelmstrasse", este eliberat
l, ulterior activitate publicistică.
edel, Werner (* 29.10.1920
Id, t după 1956): în 1933 intră
erjugend, muncitor tipograf, în
în SS, este Sturmmann în
indarte „Adolf Hitler", din 1941
andoul de escortă al fiilirerului, : este Unterscharfuhrer SS, foloordonanţă la servirea
oaspeţilor, i înalt grad atins este cel de Ober|hrer, la 1.5.1945 fuge din buncăr.
Suner, Râmon (* 12.9.1901
a [Spania], 11.9.2003 Madrid):
de drept în Spania si Italia, şef al
jjrganizaţii de tineret, politician
vator, cumnatul lui Franco, din
onsilierul acestuia, între 1938 si
tste ministru de interne, ulterior

ministru de externe, intermediază întâlnirea dintre Franco şi Mussolini, este
demis în 1942, până la moartea sa este
unul dintre gânditorii proeminenţi ai
mişcării franchiste.
Seydlitz-Kurzbach, Walter von
(* 22.8.1888 Hamburg, t 28.4.1976
Bremen): în 1910 este locotenent, participă la război, în 1919 este preluat
de armata reorganizată după război, în
1930 este maior şi aghiotant al şefului
biroului„Armament" al armatei de
uscat, în 1936 este avansat colonel şi
comandant al Diviziei 12 Infanterie, în
1941 este avansat general-locotenent, din mai 1942 general comandant ai
Corpului LI Armată, general de artilerie, în ianuarie 1943 capitulează în încercuirea de la
Stalingrad, este luat
prizonier de sovietici, vicepreşedinte al
Comitetului National „Germania Liberă", din septembrie 1943 este şef al Asociaţiei Ofiţerilor
Germani, în 1944 este
condamnat la moarte în contumacie de
un tribunal militar german, pus pe linie
moartă de NKVD din cauza ambiţiilor
sale militare şi politice de a crea o
Germanie independentă după război, în
1950 este condamnat la moarte de un
tribunal militar sovietic pentru aşa-zise
crime de război, în 1955 este eliberat
şi se stabileşte în Republica Federală

Germania.
Seyss-Inquart, Arthur (* 22.7.1892
Stannern, lângă Iglau [Moravia], t 16.10.1946 Niirnberg [executat]):
studii de drept, în 1914 se înrolează
voluntar, luptă pe frontul de la Isonzo, în 1916 este avansat locotenent, în 1917
obţine titlul de doctor în ştiinţe juridice, în 1919 este referent, în 1921 intră în
avocatură, din 1923 este liber-profesionist, membru în organizaţii naţionaliste, în 1932 este
şef al Clubului German si
preşedinte al Uniunii Asociaţiilor
Naţionaliste Germane din Austria, întreţine contacte cu NSDAţ în 1937 este
consilier de stat, de la 16.2.1938 este
ministru de interne, de la 11.3.1938 până
la 30.4.1939 este guvernator al „Ost

mark", în 1938 este primit în NSDAP
(nr. 6270392) şi în SS în grad de Gruppenfuhrer (nr. 292771), între 1938 şi
1945 este membru al Parlamentului, din
mai 1939 ministru fără portofoliu al
Reichului, în 1940 este numit comisar
al Reichului pentru Olanda ocupată, în
1941 Obergruppenfuhrer SS, în testamentul lui Hitler este prevăzut pentru
postul de ministru de externe, arestat
de militari aliaţi, condamnat la moarte
în procesul marilor criminali de război.
Sima, Horia (* 3.7.1906 Mândra, lângă
Făgăraş [România], 125.5.1993 Madrid):
ţăran, membru al mişcării naţionaliste, mistic-crestine, antisemite Garda de Fier, din 1938 este
conducătorul acesteia, în
1940 viceprim-ministru, după o încercare
eşuată de lovitură de stat este salvat de
SD al SS şi internat într-un lagăr din
Germania, fuge din lagărul Berkenbriick, după ce este prins este închis la
Buchenwald, după capitularea României
în august 1944 prim-ministru al unui
„guvern naţional" la Viena, ulterior se
stabileşte la Madrid, în 1951 începe o
operaţiune de gherilă în România, sprijinită de SUA, care eşuează în 1953, după aceea
activitate publicistică, din
1989 întreţine fără succes în România o
propagandă a ideilor sale politice.
Skorzeny, Otto (* 12.6.1908 Viena, t 5.7.1975 Madrid): inginer, în 1930
intră în NSDAP, este şef de producţie si
coproprietar al unei firme de construcţii
de schele, în 1939 este membru în
Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1940

trece la Divizia SS „Das Reich", ulterior
la Divizia SS „Totenkopf", în 1943 este
preluat în departamentul de sabotaje
în străinătate (Biroul VI) al Serviciului
de Securitate al Reichului, din iulie
1943 conduce operaţiunea de salvare
a lui Mussolini, participă în 1944 la
arestarea amiralului Horthy, în timpul
ofensivei din Ardeni este şef al Brigăzii
SS 150 Blindate care desfăşura operaţiuni de comando, în 1945 este avansat
Obersturmbannfuhrer şi numit şef al
unităţilor de puşcaşi SS de pe Frontul

de Est, în mai 1945 este luat prizonier
de americani, achitat în 1945 de justiţia
militară americană, în 1948 fuge din
lagărul de prizonieri Darmstadt în
Spania, acolo lucrează în comerţ, este
fondatorul unei grupări politice de
extremă dreaptă.
Smend, Giinther (* 29.11.1912 Westfalia, t 8.9.1944 Berlin [executat]): în
1932 este ofiţer aspirant, luptă pe front
într-un regiment de infanterie în Franţa
şi în Uniunea Sovietică, în 1942 locotenent-colonel, transferat la Marele Stat
Major, în 1943 este avansat colonel, numit aghiotant al şefului Marelui Stat
Major Zeitzler, întreţine contacte cu
complotiştii de la 20.7.1944, este arestat
la 1.8.1944 şi condamnat la moarte de
Tribunalul Poporului la 30.8.1944.
Smith, Truman (* 25.8.1893 West
Point [SUA], t 3.10.1970): în 1916 este
absolvent al Columbia University, în
1917/18 ofiţer al American Expeditionary
Force în Franţa, în 1919/20 consilier
politic la Kobl'enz, între 1920 şi 1924
asistent al ataşatului militar al SUA la
Berlin, între 1928 şi 1932 instructor la
Şcoala de Infanterie de la Fort Benning
(SUA), din 1933 în Regimentul 27
Infanterie din Hawaii, între 1935 şi
1939 este ataşat militar al SUA la Berlin, între 1939 şi 1945 specialist în probleme
germane al Serviciului Secret Militar şi
consilier personal al generalului George
C. Marshall.
Sonnemann, Emtny (vezi: Goring, Emmy).
Sonnleithner, Franz von (* 1.6.1905 Salzburg, t 18.4.1981 Ingelheim pe Rin):
studii de drept la Universitatea din Viena
şi la Innsbruck, în 1928 obţine titlul de
doctor în ştiinţe juridice, comisar de
poliţie la Viena şi Salzburg, după aceea

în Cancelaria Federală, este arestat în
1934 pentru activitate în sprijinul
organizaţiei ilegale NSDAP şi pentru
intervenţia sa în favoarea anexării
Austriei la Germania, în 1936 este
condamnat pentru înaltă trădare şi abuz

Jjie, după Anschluss este eliberat, |12.1938 activează în Ministerul
ţrne de la Berlin, în 1939 este
|jconsilier de legaţie, în 1940
f
r de legaţie clasa I în biroul
ului, ulterior în statul major
ftl al ministrului de externe, în
tonsilier principal de legaţie, f de minister si ambasador clasa I
3, reprezentant permanent al
ţrului de Externe la cartierul
l al fuhrerului, unde îl reprezintă
lei, din aprilie 1945 până în 1949
| în prizonierat american, din
||ctivitate în industrie si publiJbert (* 19.3.1905 Mannheim, 681 Londra): studii de arhitectură,
|altele cu Heinrich Tessenow, în
ţlevine asistentul acestuia la
jitatea Tehnică din Berlin-Chararg, în 1931 intră în în NSDAP
|481) si în SA, între 1932 si 1942
er-profesionist, din 1932 preia
de la NSDAP, între 1932 şi
ce însărcinat cu construcţiile
şef de departament la statul
|jal adjunctului fuhrerului, în
i şef al subdepartamentului
anizare artistică şi tehnică a
i manifestaţii ale partidului, din
onstruieste sediul partidului de
Kberg, în 1936 este însărcinat cu
|ajarea arhitecturală a Berlinului, 1 este numit profesor, inspector
pentru Berlin, în 1938/39
Jt-şef al lucrărilor de construcţie
[Cancelarii, între 1939 şi 1942
Statului major pentru construcţii
|", de la 9.2.1942 este ministru
nării şi muniţiei, şef al „OrganiJTodt»", inspector general pentru
ţi, apă şi energie, director al
i central' tehnic al NSDAP, de la
|3 este ministru al înarmării şi
ţiei de război, arestat de militari
la Flensburg, condamnat în
procesul marilor criminali de

pa 20 de ani de închisoare pentru
npotriva umanităţii, eliberat în
Ulterior activitate publicistică.

Speer, Margarete, născută Weber
(* 1906, t ?): îl cunoaşte pe Albert
Speer în 1922, în 1927 se căsătoresc, au şase copii.
Sperrle, Hugo (* 7.2.1885 Ludwigsburg, t 2.4.1953 Mtinchen): cadet stegar în
1903, locotenent în 1904, în 1913 la
Academia de Război, în timpul Primului
Război Mondial aviator, în 1917 este
comandant de aviaţie în Armata 7, în
1919 comandant al trupei de aviatori a
freikorps „Liittwitz", ulterior activează
în armată în diferite comandamente, în
1924/25 este transferat la Ministerul
Apărării, în 1931 este locotenent-colonel, în 1933 avansat colonel, comandant al
unui regiment de infanterie, în 1934
trece la aviaţia militară, este numit
comandant al Diviziei l aeriene, în 1935
este avansat gen'eral-maior şi comandant
în Circumscripţia Militară V a aviaţiei
(Miinchen), în 1936/37 este numit
comandant al Legiunii „Condor", avansat
general-locotenent, în 1938 comandant
al Flotei 3 Aeriene, general de aviaţie, din 1940 răspunde de războiul aerian
împotriva Angliei, este avansat feldmareşal, la 23.4.1944 este demis din
funcţia de comandă, luat prizonier în
1945, achitat în procesul din 1948
împotriva înaltului Comandament al
Forţelor Armate.
Stahel, Rainer (* 15.1.1892 Bielefeld, 130.11.1955 lagărul Voikovo [Uniunea
Sovietică]): în 1911 cadet stegar, în
timpul Primului Război Mondial
comandant de pluton, ulterior aghiotant
de batalion, din 1915 este comandant
de companie, în 1916 locotenent major, în 1918 se retrage din armată în grad
de căpitan, trece la armata finlandeză, comandant al unui batalion de puşcaşi, ulterior
comandant al Regimentului de
Infanterie „Helsingfors" si comandant
al Corpului de Armată de Fortificaţie
„Abo", în 1933 intră în aviaţia militară
germană, este numit căpitan, răspunde
în Ministerul Aviaţiei de verificarea
armamentului, în 1936 este avansat
maior, în 1938 comandant al unui

detaşament de apărare antiaeriană, în
1939 este avansat locotenent-colonel, comandant al Regimentului de Apărare Antiaeriană „Leipzig", în 1943 este comandant al unui grup de luptă al aviaţiei militare, comandant al poziţiei fortificate Vilna, este avansat general-maior, ulterior comandant al Romei, ordonă apărarea Vaticanului, după aceea este comandantul grupului special „Stahel", în 1944 este numit comandantul aviaţiei militare germane din România, în iulie 1944 este avansat general-locotenent, luat prizonier de sovietici în România.

Stauffenberg, Claus Schenk conte de (* 15.11.1907 Jettingen [Wurttemberg], t 20.7.1944 Berlin [executat]): în 1927 este locotenent, în 1934 căpitan, participă la campaniile din Polonia si Franţa, în
1940 este avansat maior în Marele Stat Major al Armatei de Uscat, din 1941 este însărcinat cu alcătuirea de unităţi de voluntari în teritoriile ocupate din Uniunea Sovietică, întreţine contacte cu opoziţia militară, din ianuarie 1943 face parte din Corpul,Africa", este grav rănit la 7.4.1943, este avansat colonel, din toamna anului 1943 este şeful statului major al departamentului general al armatei de uscat din OKH (pe lângă Olbricht), participă la elaborarea planurilor loviturii de stat (operaţiunea „Walkiria"), la 1.7.1944 este numit şef al Statului Major al Armatei de Rezervă (pe lângă Fromm); la 20.7.1944 depune servieta cu explozibil în baraca pentru consfătuiri şi părăseşte cartierul general al fiihrerului; ajuns la Berlin, încearcă să ducă la bun sfârşit lovitura de stat, după eşecul revoltei este condamnat la moarte de o curte marţială şi împuşcat în curtea interioară a înaltului Comandament al Forţelor Armate.

Steiner, Felix Martin (* 23.5.1896 Stalluponen [Prusia Orientală], t 12.5.1966 Miinchen): în 1914 se înrolează voluntar, în timpul Primului Război Mondial este avansat locotenent-major, în 1919 este comandant de companie într-un corp

de voluntari din Prusia Orientală, în 1922 este preluat de armata reorganizată după război, urmează cursurile Academiei de Război, în 1927 este avansat căpitan, aghiotant de regiment

în Konigsberg, în 1932 este comandant
de companie, în 1933 părăseşte armata, este instructor-şef la Inspectoratul de
Vest al Poliţiei, i'ntră în NSDAP, în 1935
este Sturmbannftihrer si intră în
unitatea de operaţii a SS, în 1936 este
comandant al Standarte SS
„Deutschland", în 1940 general de
brigadă şi general-maior al Waffen SS, comandant al Diviziei SS Infanterie
Motorizată „Wiking", alcătuită din voluntari europeni, în 1942 este Gruppenfuhrer
si general-locotenent al Waffen SS, în
1943 general comandant al Corpului III
SS Blindat, în 1944 este avansat Obergruppenfiihrer SS şi general al Waffen
SS, în februarie 1945 este numit comandant al Armatei 11, apoi comandant al
Grupului de Armate „Steiner", la
21.4.1945 refuză să execute ordinul
inutil de despresurare a Berlinului, la
3.5.1945 predă forţelor britanice armata
aflată sub comanda sa, este luat prizonier, eliberat în 1948, după aceea are activitate
publicistică.
Stevens, Richard H. (* ?, 113.1.1967):
în 1933 este ofiţer al serviciilor britanice
de informaţii în India, între 1935 si
1937 participă la elaborarea planurilor
de mobilizare, în 1938 intră în SIS, în
1939 este şef al filialei serviciului în
Olanda, arestat la 9.11.1939 de membrii
SD-ului german, secţia „Străinătate", în
incidentul Venlo, anchetat si închis
într-un lagăr de concentrare, este
eliberat în 1945 în Tirolul de Sud de
trupele aliate, nu a mai fost încadrat în
MI6 din cauză că a divulgat în timpul
detenţiei numele unor agenţi britanici.
Stieff, Helmuth (* 6.6.1901 DeutschEylau, t 8.8.1944 Berlin [executat]):
din 1917 este voluntar pe front, în 1919
este preluat de armata reorganizată
după război (artilerie), în 1922 este
locotenent, în 1934 căpitan, urmează

Be Academiei de Război, din
comandant de baterie în
Stat Major al Diviziei 21, din
fie 1938 maior în statul major
finalului cu încartiruirea I din
£tat Major al Armatei de Uscat, b începerea războiului devine şef
în 1940 este avansat locoteonel, în 1941 ofiţer în Armata
este avansat colonel, din
he 1942 este şef al departahi organizaţional al Marelui Stat

30.1.1944 este avansat
naior, din 1943 este în contact
ireschkow, participă la pregătirea
ai, la 20.7.1944 este arestat, 944 condamnat la moarte de
Poporului.
jjjr., Hugo (* 16.10.1897 Miilphr, t 10.3.1982 Miilheim):
nerciale, în 1924 preia concernul
n jur de 1500 de întreprinderi, (tea din domeniul mineritului şi
), în 1925 reorganizează concerJ)ă care cota-parte a familiei se
i 40 la sută, ocupă funcţii în
Bse consilii de administraţie, J33 se angajează în procesul de
p a unor întreprinderi (mai ales
j^ărbune, întreprinderi chimice
i de hidrogenare) în economia
pi, după 1939 averea aflată în
Bte este confiscată de puterile
Desfăşoară activitate de întrer în ţările ocupate, este arestat
eliberat în 1948 şi însărcinat
embrarea concernului propriu, f, după intervenţia guvernului
in SUA, averea i se restituie
ţ 1956 reorganizează concernul, inanciar partide conservatoare
ttremă dreaptă, în 1971 dă
ulterior trăieşte retras în
l Ruhr.
Eberhard von (* 5.2.1883
;, t 7.3.1953 Konstanz): studii
:, în 1909 intră în serviciul
:ic, între 1913 şi 1918 este
Ide legaţie la Madrid, în 1919
(erul de Externe de la Berlin, în 1920 consilier de legaţie clasa I, în
1923 consilier principal de legaţie, director al departamentului de presă, în 1924 este numit
director ministerial, şef al departamentului de personal si
administraţie, în 1927 este ambasador
clasa a Il-a la Cairo, în 1936 este numit
ambasador al Germaniei la Madrid, îşi
preia funcţia în septembrie 1937 pe
lângă guvernul naţionalist spaniol
(Franco) de la Salamanca, în 1943 se
pensionează.
Stork, Sophie (* 5.5.1903 Miinchen, 121.10.1981 Seeshaupt, pe malul lacului
Starnberger): pictoriţă si creatoare de
artă, temporar amanta lui Wilhelm
Briickner, în 1931 intră în NSDAP
(nr. 787084), prietenă a Evei Braun, participă la decorarea interioarelor de
Ia Berghof, sprijinită financiar de Hitler, internată în lagăr pentru scurt timp
după 1945.
Strecker, Karl (* 20.9.1884 Radmannsdorf, districtul Kulm [Prusia Occidentală], f 10.4.1973
Riezlern [Austria]): cadet, în 1905 locotenent într-un regiment de
infanterie, din 1911 aghiotant al unui
comandant de batalion, în timpul

Primului Război Mondial este aghiotant
de regiment, în 1915 este avansat căpitan, în 1917 este transferat în Marele Stat
Major al Diviziei 121 Puşcaşi, în 1919
trece la poliţia de securitate, în 1921
este cadru didactic la Şcoala de Poliţie
din Miinster, în 1924 la Şcoala de Poliţie
de la Eiche, lângă Potsdâm, în 1927 este
şeful Inspectoratului de Poliţie Pankow
(Berlin), în 1932 este avansat locotenent-colonel, în 1933 colonel, în 1934
general-maior de poliţie, comandant al
Inspectoratului de Poliţie Nord, în 1935
este preluat de armată, avansat general-maior, în 1937 comandant al Regimentului 4
Infanterie, în 1938 comandant
al Diviziei 79 Infanterie, în 1940 este
avansat generaJ-îocotenent, în 1942
general de infanterie şi comandant al
Corpului XVII Armată, apoi al Corpului
XI Armată, se află cu corpul său de
armată în încercuirea de la Stalingrad, Biografii ,.

avansat, conform propriei mărturii, la
gradul de general-colonel, luat
prizonier de sovietici la 2.2.1943, din
1944 este membru al Comitetului
Naţional „Germania Liberă", eliberat în
1955, se stabileşte în Germania de Vest.
Streicher, Julius (* 12.2.1885 Fleinshausen, lângă Augsburg, t 16.10.1946
Niirnberg [executat]): învăţător, între
1914 si 1918 participă la război ca
infanterist pe fronturile de vest şi de
sud, între 1919 si 1928 este din nou
cadru didactic, cu unele întreruperi, din
1919 activează în diverse asociaţii si
partide de extremă dreaptă şi antisemite, între altele în „Deutschvolkischer Schutzund
Trutzbund"1, în 1922 intră în
NSDAP împreună cu 2000 de membri
ai Deutschsoziale Partei2, între 1923 si
1944 este editorul si, ocazional, redactorul-şef al publicaţiei de propagandă
antisemită Der Sturmer, după eşecul
puciului lui Hitler şi Ludendorff înfiinţează o serie de organizaţii similare, între aprilie 1924 şi
1932 este membru
al Parlamentului din Bavaria (mai întâi
din partea Volkischer Block, din 1925
din partea NSDAP), în 1925 reintră în
NSDAP (nr. 17), este Gauleiter în
Bavaria de Nord, din 1928 Gauleiter în

regiunea NSDAP Nurnberg-Fiirth (din
1929 în Franconia Centrală, din 1936
în Franconia), între 1925 şi 1930 este
condamnat la o scurtă detenţie pentru
calomnie şi agitaţie antisemită, între
1933 si 1945 este membru al Parlamentului, în 1933 este şef al „comitetului
central pentru combaterea propagandei
si boicotului evreiesc", preşedinte al mai
multor asociaţii naţional-socialiste şi
antisemite, în 1937 este Obergruppen
fiihrer SA, în 1938 i se interzic apariţiile
publice din cauza corupţiei, este demis
în 1940 din funcţia de Gauleiter, trăieşte
ulterior pe moşia sa de la Pleikershof, lângă Cadolzburg, în 1945 fuge sub
numele „Seiler", la 22.5.1945 este
arestat de poliţia militară americană si
acuzat în procesul marilor criminali de
război, condamnat la moarte pentru
crime împotriva umanităţii.
Streve, Gustav (* ?, t ?): în 1941 este
locotenent-colonelîn armată, comandant
al cartierului general al lui Hitler, în
1944 este avansat colonel, de la 1.9 nu
mai este decât comandant al lagărelor
de concentrare la cartierul general al
fuhrerului, după rănirea lui Remer este
numit din nou comandant al cartierului
general al fuhrerului.
Streve: şef al Statului Major al Grupului
de Armate „Centru", în Dosarul Hitler
informaţia este eronată (vezi: Natzmer, Oldwig von).
Stuckart, Wilhelm (* 16.11.1902 Wiesbaden, t 15.11.1953 lângă Hanovra):
în 1919 este membru alfreikorps „Epp", studii de drept, în 1922 intră în NSDAP, din 1926
este consilier juridic al NSDAP, în 1930 judecător, demis în 1931 din
cauza favorizării NSDAP, în 1932/33
este avocat, în 1933 este numit primar
în Stettin, din iunie 1933 secretar de
stat în Ministerul Culturii din Prusia, în 1935 secretar de stat în Ministerul
de Interne al Germaniei, participă la
elaborarea „Legilor de la Nurnberg", coautor al lucrării Kommentar zur Rassengesetzgebung
(„Comentariu despre
legiferarea rasială"), în 1936 este primit

1 Asociaţie naţionalistă si antisemită, înfiinţată cu scopul dea „lămuri" opinia publică în legătură cu „pericolul evreiesc" si de a lupta împotriva acestuia. A fost interzisă după asasinarea
lui Walther Rathenau în 1922, dar si-a continuat activitatea prin intermediul organizaţiei succesoare
„Deutschvolkische Freiheitspartei" (partidul naţionalist german al ;ibertăţii). (n.tr.)
2 Formaţiune politică înfiinţată în 1900 de către deputatul antisemit Max Liebermann

von Sonnenberg. S-a situat pe poziţii politice adverse faţă de social-democraţi. DSP a promovat
o politică anticapitalistă, antiliberală si antisemită, însă a rămas un fenomen relativ neimportant
în timpul Imperiului şi s-a dizolvat în. 1914 (n.tr.)

DOSARUL HiTLER

Standartenfuhrer, după 1938
rol esenţial în includerea
ativă a teritoriilor anexate si
i Reichul german, la 20.1.1942
ezentantul Ministerului de
i Conferinţa de la Wannsee, în
Obergruppenffihrer SS, arestat
i acuzat în 1948 în „procesul
t trasse", pe baza unor dovezi
te este condamnat la trei ani
ani de închisoare şi eliberat
ulterior desfăşoară activitate
n Uniunea Deportaţilor, este
ector economic al Institutului
rijinirea Economiei din Saxonia
îşi pierde viaţa într-un accident
i.
Kurt (* 12.5.1890 Birkholz, Brandenburg, 11.6.1978 Bad
): cadet, în 1911 locotenent, Primului Război Mondial este
>bservare, apoi pilot pe bomdin 1916 pilot de vânătoare, ste avansat căpitan, în 1919
i la biroul de lichidare al
atului Unităţilor Aeriene, în
: referent pentru tehnică de
spectoratul pentru Armament
, ulterior activează în biroul
ent" al armatei de uscat, în
te comandant de companie
'egiment de infanterie, în 1930
1931 comandant de batalion, comandant al şcolilor tehnice
rborg, se transferă la aviaţia
este locotenent-colonel în
l Aviaţiei, în 1935 comandant
r de încercare de la Rechlin, 11937 inspector al şcolilor de
i 1938 este general-maior şi
it al trupelor de puscaşi-paran 1939 este comandant al
7 Paraşutisti, în 1940 este
general-locotenent, în mai
;te comandantul primei
ii de paraşutare în Olanda, : de un glonte în cap, avansat
: aviaţie, în 1941 este general
it al Corpului XI Aerian, iniţiail operaţiunii puscaşilor-para
şutisti împotriva insulei Creta în mai

1941, operaţiune soldată cu pierderi
grele, în 1943 însărcinat împreună cu
Skorzeny cu eliberarea lui Mussolini, în
1944 este comandant suprem al trupelor
de puşcasi-paraşutişti, avansat general-colonel, între noiembrie 1944 şi
ianuarie 1945 este comandant suprem
al Grupului de Armate „H", în ultimele
zile de război este comandant suprem
al Grupului de Armate „Vistula", condamnat în 1946 de un tribunal militar
britanic din Liineburg la cinci ani de
închisoare, eliberat înainte de termen.
Stumpfegger, Ludwig (* 11.7.1910
Munchen, 12.5.1945 Berlin [sinucidere]):
studii de medicină, în 1933 intră în SS, în 1935 în NSDAP, în 1937 obţine
doctoratul în ştiinţe medicale, este
medic la sanatoriul SS Hohenlychen, temporar medicul curant al lui Himmler, în 1943 este
avansat Obersturmbannfuhrer SS, din octombrie 1944 medic
însoţitor al lui Hitler, la 1.5.1945 fuge
din buncăr si se sinucide împreună cu
Martin Bormann.
Stiirtz, Emil (* 15.11.1892 Wiebs, lângă
Allenstein, t 31.12.1945 ? în detenţie
sovietică): marinar, în timpul Primului
Război Mondial luptă la arma submarine, în 1918 este lăsat la vatră ca invalid, ulterior este
lăcătuş şi şofer de camion, în 1925 intră în NSDÂP (nr. 26929), este Kreisleiter la Dortmund,
în 1929
este deputat în Parlamentul provincial
din Westfalia, între 1930 si 1945 este
membru al Parlamentului german, din
1930 director economic de Gau al NSDAP
în Westfalia-Sud, ulterior Gauleiter
adjunct, în 1936 este succesor al lui
Wilhelm Kube în funcţia de Gauleiter al
regiunii Kurmark, respectiv Mark-Brandenburg, în 1937 este preşedinte al
provinciei Brandenburg, în 1942
comisar al Reichului pentru apărare în
Kurmark, de la 25.9.1944 şef al Volkssturm în regiunea Kurmark, în 1945 este
arestat de armata sovietică, data decesului nu a fost stabilită oficial.

Thierack, Otto Georg (* 19.4.1889 Wurzen [Saxonia], t 22.11.1946 Sennelager,
lângăBielefeld [sinucidere]): studii
de drept, în 1914 îşi dă doctoratul în
ştiinţe juridice, între 1914 si 1918
participă la război, este lăsat la vatră în

grad de locotenent, în 1920 este asesor, în 1921 procuror la Tribunalul Leipzig, în 1926 la Curtea Superioară Dresda, în august 1932 intră în NSDAP, între 1933 şi 1935 este ministru al justiţiei în Saxonia, în 1934 intră în SA, în 1935 este vicepreşedinte al Reichsgericht (Curtea Supremă), de la 1.5.1936 până la 19.8.1942 este preşedinte al Tribunalului Poporului, ocupă în acelaşi timp diferite funcţii în NSDAP (în 1942 este comandant si Gruppenfuhrer SA), de la 20.8.1944 până la sfârşitul războiului este ministru de justiţie al Reichului, răspunde de transferul sistematic al atribuţiilor justiţiei către Gestapo şi SS, este arestat în 1945 de armata britanică, se sustrage judecării sinucigându-se.
Thomas, Kurt (* 2.3.1896 Bunde [Westfalia], t 5.5.1943 Mediterana, în apropierea Tunisiei): din august 1914 este pe front într-un regiment de pionieri, preluat de armata reorganizată după război, în 1925 este locotenent major într-un regiment de cavalerie, în 1930 este avansat căpitan de cavalerie, în 1933 trece la detaşamentul de vehicule grele din Kassel, în 1935 este avansat maior, aghiotant într-o brigadă blindată, locotenent-colonel, în 1940 este comandant al Detaşamentului Blindat de Rezervă l, la 22.1.1940 este comandant al comandoului de escortă al fuhrerului, de la 15.2.1940 comandant al cartierului general al fuhrerului, în 1941 este avansat colonel, în septembrie 1942 este transferat în rezerva fuhrerului, din octombrie 1942 este comandant al Brigăzii 999 „Africa", în aprilie 1943 este avansat general-maior, comandant al Diviziei 999 „Africa", doborât în timpul unui zbor deasupra Mediteranei între Tunisia şi Sardinia, avansat general-locotenent post-mortem.

Tippelskirch, Kurt von (* 9.10.1891 Charlottenburg, lângă Berlin, t 10.5.1957 Ltineburg): cadet, în 1911 este locotenent într-un regiment de grenadieri de gardă, în 1914 luptă pe front, este rănit si luat prizonier de francezi, ulterior internat în Elveţia, acolo studiază filologia, ulterior îşi dă examenul de translator militar pentru limbile franceză, italiană şi engleză, în 1918 se întoarce în Germania, este căpitan şi comandant de companie într-un regiment de infanterie, este preluat apoi de armata reorganizată după război, însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, temporar activează în departamentul Armate Străine din

Ministerul Apărării, în 1933 este avansat
locotenent-colonel, în 1934 este comandant al Regimentului 27 Infanterie de
ia Rostock, în 1935 este avansat colonel
si şef al departamentului Armate
Străine/Grup de Ataşaţi în Ministerul
de Război, în 1938 este general-maior, responsabil între altele de departamentele
Armate Străine Est si Vest, în 1940 este
general-locotenent, din ianuarie 1941
comandant al Diviziei 30 Infanterie, participă la campania din Rusia, în 1942
este avansat general de infanterie, general german detaşat la Armata 8
italiană, în 1943/44 comandant al
Corpului XII Armată, în iulie 1944 este
rănit într-o prăbuşire de avion, în octombrie-noiembrie 1944 este comandant
suprem al Armatei l din Franţa, între
decembrie 1944 si 22.2.1945 este
comandant al Armatei 14 din Italia, de
la 27.4.1945 comandant suprem al
Armatei 21 din Mecklenburg şi adjunct
al comandantului suprem al Grupului
de Armate „Vistula", la 2.5.1945 capitulează, îşi predă trupele armatei britanice, este eliberat
în 1948, desfăşoară activitate
publicistică, moare în urma unui infarct.
Tiso, Josef Gaspar (* 13.10.1887 Velka
Bytca [Slovacia], 118.4.1947Bratislava
[executat]): studii de teologie catolică, din 1910 preot, doctor în teologie, în
1918 este profesor la Seminarul Teologic

:ra (Slovlcia), din 1925 deputat
Iţea partjjpului popular slovac, 927 si]|it?29 este ministru al
în Cffjfioslovacia, în 1938
nte al pali :idului popular slovac, 11/39 prirţf-ministru al Slovaciei, lin 1945 şj: condamnat la moarte
de un tf! bunal al poporului.
itz (* 4.9.1891 Pforzheim, 942 Rastenburg): studii tehnice
fhen, în 1941 se înrolează voluntar, |er, observator al spaţiului aerian, : este rănit îşi continuă studiile
sruhe, în 1922 intră în NSDAP, II este Oberfiihrer SA în statul
ai lui Rohm, în 1933 şef al
ii tehnic central al conducerii pe
] NSDAP, de la 30.6.1933 este
tor general pentru reţeaua de
ri a Germaniei, în 1938 împuterineral pentru construcţii, responconstrucţia unor sisteme de
ţii militare („Zidul de Vest", Atlanticului"), fondator al „Orgai «Todt»" care folosea în construcţii
; persoane obligate să muncească
ni, Obergruppenfuhrer SA, gene' al aviaţiei militare, din 1940
lacelasi timp ministru al înarmării
liţiei, din 1941 inspector general

apă şi energie, îşi pierde viaţa
i accident de avion.
N, Fritz (* ?, t ?): plutonier în
l, dresorul de câini al lui Hitler.
I, Gerhardine, „Gerdy", născută
fen C* 3.3.1904, t 8.2.2003 Bad
inhall): creatoare de artă, în 1925
ptoreşte cu Paul Troost, în 1932
i NSDAP, conduce din 1934 atelieJului ei, în 1934 preia preşedinţia
flulturii Germane, în 1937 obţine
: profesor, în 1938 este consilier
iaria Filmikunst, după 1945 este
irofesionistă la Chiemsee.
l, Paul Ludwig (* 17.8.1878 Elfi, t 21.1.1934 Miinchen [sinuci: arhitect, în 1902 obţine docenţa, fcă ca libe ^profesionist la Miinchen, este arhitect de interioare la Norddeutsche Lloyd, proiectează numeroase
construcţii la Miinchen si pentru NSDAE
Trotha, Ivo Thilo von (* 16.7.1905
Berlin-Charlottenburg, 11998): în 1915
este cadet stegar, în 1925 locotenent
într-un regiment de infanterie, între
1937 şi 1939 urmează cursurile Academiei de Război din Berlin, de la 1.9.1939
activează la înaltul Comandament al
Forţelor Armate, din aprilie 1941 este
ofiţer I a în Divizia 267 Infanterie, în
1942 este avansat locotenent-colonel, din octombrie 1942 este ofiţer I a în
Armata 4, în 1943 este avansat colonel, din aprilie 1944 este ofiţer I a în Grupul
de Armate „Ucraina de Sud", din
octombrie 1944 este şeful Marelui Stat
Major al Armatei l Blindate, din martie
1945 este şeful biroului „Operaţii" din
OKH, la 1.4.1945 este avansat'general-maior, de la sfârşitul lunii aprilie
1945 până la capitulare este şeful
Marelui Stat Major al Grupului de Armate
„Vistula", luat prizonier de britanici, după
eliberare se stabileşte la Wiesbaden.
Truman: ataşat militar (vezi: Smith, Truman).
Truman, Harry Spencer (* 8.5.1884
Lamar [Missouri, SUA], t 26.12.1972
Kansas City [Missouri]): angajat bancar, din 1906 lucrează la ferma familiei, participă la Primul Război Mondial ca
ofiţer în Franţa, după întoarcere este
întreprinzător, apoi studiază dreptul, intră în partidul democrat, între 1935
si 1944 este senator de Missouri, din
1940 preşedinte al comisiei senatoriale
pentru controlul aplicării măsurilor de
apărare, din 1944 este vicepreşedinte, după moartea lui Roosevelt este ales
preşedinte al SUA (reales în 1948), după război iniţiază în Europa politica
de împotrivire faţă de Uniunea Sovietică
(Războiul Rece), în august 1945 ordonă

detonarea bombelor atomice la Hiroshima şi Nagasaki, în 1947 proclamă
Doctrina Truman („Limitarea expansiunii
comunismului"), ia iniţiativa de a sprijini

financiar reconstrucţia Europei impunând
în acelaşi timp o evoluţie democratică, edifică un sistem mondial de pacte
militare, semnează tratatul cu Japonia
(Pactul de securitate din 1951), în 1951
ordonă intrarea trupelor americane în
conflictul din Coreea, în 1952 renunţă
să candideze pentru un nou mandat de
preşedinte.
Udet, Ernst (* 26.4.1896 Frankfurt/Main, t 17.11.1941 Berlin [sinucidere]): în
1914 se înrolează voluntar, din 1915
este pilot de vânătoare, în 1918 este
avansat locotenent, al doilea pilot de
vânătoare ca eficacitate în timpul
Primului Război Mondial, lăsat la vatră
în 1919 în grad de locotenent major, fondator al unei întreprinderi de construcţii de avioane,
din 1925 este pilot
profesionist si pilot de încercare, participă
la producţia mai multor filme, în 1933
este comandor în Asociaţia Germană a
Aviaţiei Sportive, în 1935 este avansat
colonel în Ministerul Aviaţiei, în 1936
inspector al unităţilor de avioane de
vânătoare si Stuka, din iunie 1936 este
şeful biroului tehnic al aviaţiei militare, din februarie 1938 inspector general al
aviaţiei militare, în 1939 este avansat
general-maior, în 1940 general-colonel, se sinucide după conflicte violente cu
Goring care l-a făcut răspunzător de
dotarea insuficientă a aviaţiei militare.
Uiberreither, Siegfried (* 29.3.1908
Salzburg, 129.12.1984 ?): în 1924 intră
în organizaţia Schilljugend („Tineretul
Schill"), studii de drept, muncitor în
construcţii, în 1930 este secretar al Casei
de Asigurări de Sănătate a Muncitorilor
din Steiermark de la Graz, în 1933 îşi
dă doctoratul în ştiinţe juridice, este
secretar de direcţie al Casei de Asigurări, în 1931 intră în SA, în 1937 este comandantul
brigăzii SA ilegale „Steiermark", în 1938 comandant de brigadă SA, intră
în NSDAP (nr. 6102560), în martie 1938
director de poliţie şi comisar la Graz, între 24.5.1938'şi 1945 ocupă funcţia

de Gauleiter NSDAP al regiunii Steiermark, din iunie 1938 este preşedinte de

provincie, Gruppenfiihrer SA, în
1939/40 se află pentru scurt timp pe
front la vânătorii de munte, participă la
debarcarea din Norvegia, în aprilie 1940
este lăsat la vatră ca locotenent, din
martie 1940 este guvernatorul regiunii
Steiermark, în 1941 este şef al administraţiei civile a teritoriilor iugoslave
ocupate din regiunea Untersteiermark, în 1942 comisar al Reichului pentru
apărare în regiunea Steiermark, în 1943
Obergruppenfuhrer SA, de la 25.9.1944
şef al Volkssturm în Steiermark, la
8.5.1945 predă însărcinările, la sfârşitul
lunii mai 1945 este arestat, martor în
procese ale criminalilor de război, în
1947 fuge (posibil cu sprijin american)
din cauza unei iminente predări către
Iugoslavia; există indicii neconfirmate
privind stabilirea sa în Argentina, Uiberreither a trăit probabil la familia
sa din Sindelfingen (Baden-Wiirttemberg), nu au fost confirmate nici data, nici locul
decesului, fiind menţionată şi
data de 7.1.1986.
Umberto de Savoia (* 15.9.1904 castelul
Racconigi [provincia Cuneo, Italia], t 18.4.1983 Geneva [Elveţia]): fiul lui
Victor Emmanuel al III-lea al Italiei, prinţ moştenitor, în timpul celui de-al
Doilea Război Mondial este comandantul
suprem al diferitelor grupuri de armate
din Italia, în septembrie 1943 fuge la
trupele aliate din sudul Italiei, de la
4.6.1944 este deţinătorul drepturilor
regale, după abdicarea tatălui său este
formal rege al Italiei de la 9.5.1946, la
2.6.1946 un referendum popular stabileşte ca nouă formă de guvernare republica, este
silit să abdice, trăieşte în
Portugalia şi în Elveţia.
Victor Emmanuel al III-lea al Italiei
(* 11.11.1869 Napoli, t 28.12.1947
Alexandria [Egipt]): pregătire militară, comandant al unui corp de armată, din
1900 este rege al Italiei, în 1915 se
pronunţă pentru intrarea Italiei în
război, îl sprijină pe Mussolini, în 1936
devine rege al Etiopiei; după începerea
invaziei aliate în 1943 iniţiază arestarea

lini si-1 numeşte pe mareşalul
al guvernului, după ocupa;i de trupele germane fuge în
iei la trupele americane, la

este silit, din cauza apropierii
l fascist, să predea prerogatiile fiului său Umberto, abdică
•46.
Mbert (* 8.2.1877 Borbeck pe
14.4.1945 Wittbrăucke, lângă
l [sinucidere]): studii tehnice
he, în 1901 obţine diploma
:r, activează ca inginer siderurIJ1902 este inginer-şef al unei
.deri siderurgice şi de minerit, este director al Union AG fur
Stahlindustrie1 dinDortmund, •ece la Deutsch-Luxemburgische
- und Hutten AG2, între 1915
te directorul general al acesteia, este preşedinte al Uniunii
istilor, în 1920 fondează îmHugo Stinnes senior mai multe
miniere si de transporturi, în
:e cofondatorul societăţii Vereiitahlwerke, până în 1936 este
tele acesteia, apoi membru al
lui de administraţie (între 1939
preşedintele acestuia), ocupă
ise alte funcţii în consilii de
:raţie, între 1918 şi 1933 este
în Deutsche Volkspartei3, între
1924 deputat parlamentar, domeniul reparaţiilor si despă'., din 1930 îl sprijină financiar
r, din 1932 este membru al
„Keppler"4, din 1933 membru
lentului din partea NSDAP fără

a fi membru de partid, între 1941 şi
1945 este membru al Consiliului Industriei pentru Producţia de Utilaje pentru
Aviaţia Militară, între 1942 şi 1945 este
membru al Consiliului Reichului pentru
Armament, între 1942 si 1945 membru
al Consiliului Reichului pentru Cercetare, între 1940 şi 1945 preşedinte al
Societăţii „Kaiser Wilhelm", în 1944/45
împuternicit general pentru înarmare în
regiunea Rin-Ruhr, s-a sinucis în prizonierat american cu otravă.
Voss, Hans-Erich (* 30.10.1897 Angermiinde [Uckermark], t 18.11.1969
Berchtesgaden): în 1915 este cadet de
marină, în 1917 locotenent de marină, în 1934 căpitan de corvetă, în 1938
comandant al Unităţii-Scoală 3 Subofiţeri de Marină, în 1939 este ofiţer de
stat major pe lângă amiralitate în
Comandamentul de Grup de Marină
„Est", colonel de marină, din noiembrie
1939 este şeful departamentului pentru
instrucţie şi flotă, ulterior al departamentului de comandă din biroul pentru
încartiruire al conducerii războiului pe
mare, din ianuarie 1942 este şeful
grupului de comandament al biroului
Comandamentului Marinei, din
octombrie 1942 până în februarie 1943
comandant al crucişătorului greu Prinz

Eugen, de la 1.3.1943 contraamiral si
reprezentant permanent al comandantului suprem al marinei de război la
cartierul general al fiihrerului, în 1944
este avansat viceamiral, la 2.5.1945
este arestat de trupele sovietice, eliberat
în ianuarie 1955.

hcern german cu sediul la Bochum, înfiinţat în 1872 prin fuziunea mai multor
fleri din industria siderurgică, metalurgică si din minerit, (n.tr.)
dintre cele mai mari concerne germane de la începutul secolului al XX-lea, (id numeroase
întreprideri siderurgice şi metalurgice. După Primul Război Mondial
^it proprietăţile din Luxemburg si Lorena. In 1926 a fuzionat cu Vereinigte Stahlwerke
i)
jrmatiune politică înfiinţată în 1918. Mai puţin populistă, s-a distanţat de
Asinul deschis al cercurilor naţionaliste. După 1920 a pierdut voturi în favoarea NSDAP
pdizolvatîn 1933. (n.tr.)
pplerkreis sau Freundeskreis Reichsfiihrer SS, cerc reunind un grup de interese din
, înfiinţat în 1932 de Wilhelm Keppler, membru al NSDAP, al cărui membri au profitat
fia arianizării economiei germane în perioada regimului naţional-socialist. (n.tr.)

Wăchtler, Fritz (* 7.1.1891 Triebes, lângă
Zeulenroda [Turingia], t 19.4.1945
Herzogau, lângă Waldmiinchen
[BayerischerWald; asasinat]): învăţător, în 1913 se înrolează voluntar în termen
într-un regiment de infanterie, între
1914 şi 1918 pe front ca mitralior, după
rănire este avansat locotenent în
administraţia armatei de uscat, între
1919 şi 1932 este din nou învăţător, în
1926 intră în NSDAP (nr. 35313), este
numit Ortsgruppenleiter la Vippachedelhausen lângă Weimar, între 1927 si
1932 este Kreisleiter NSDAP în WeimarNord, ocupă o funcţie în conducerea
regională a Uniunii învăţătorilor Naţional-Socialisti, în 1930/31 este referent
al ministrului educaţiei Frick, între
1932 si 1935 şef cu organizarea şi
Gauleiter adjunct ai regiunii Turingia, între 1932 şi 1936 ministru de stat
pentru educaţie în Turinigia, în acelaşi
timp între 1933 şi 1936 este ministru
de interne şi viceprim-ministru, în 1934
intră în SS (nr. 29058), în 1936 este
general de brigadă, în 1937 Gruppenfiihrer, în 1944 Obergruppenfuhrer, din
decembrie 1935 până la 19.4.1945 este
Gauleiter al regiunii Bayerische
Ostmark (din 1943 Gau Bayreuth), între 1935 si 1943 este şeful biroului

central pentru educatori de la centrala
NSDAÎ> între 1942 şi 1945 este comisar
al Reichului pentru apărare în regiunea
Bayerische Ostmark, de la 25.9.1944
este şef al Volkssturm în Gau Bayreuth, la 12.4.1945 transferă conducerea
regiunii la un cartier general de rezervă, predă Bayreuth fără luptă, la 19.4.1945
este împuşcat de un comando SS la
ordinul lui Hitler din cauza „laşităţii în
faţa duşmanului" şi a „abandonării
reşedinţei de Gau".
Wagner, Eduard (* 1.4.1894 Kirchenlamitz [Fichtelgebirge], t 23.7.1944
Zossen, lângă Berlin [sinucidere]): în
1914 este locotenent într-un regiment
bavarez de artilerie, comandant de
pluton, apoi de baterie, în 1919 intră
în freikorps „Epp", este preluat de

armata reorganizată după război, însărcinat cu diferite activităţi la nivel
de unitate şi de stat major, între altele
în statul major al unei unităţi de căi
ferate şi în calitate de comandant de
baterie, în 1932 este avansat maior, din
1933 este transferat în departamentul
de încartiruire din Ministerul Apărării, în 1935 este avansat locotenent-colonel, în 1936 este
şeful departamentului 6
din Marele Stat Major al Armatei de
Uscat, în 1937 este avansat colonel, din
1938 întreţine contacte cu opoziţia
militară din jurul lui Beck, în 1939 este
comandant al Regimentului 10 Artilerie, în 1940 este avansat general-maior, în 1942 este
avansat general-locotenent, în 1943 general de artilerie, participă
la planificarea atentatului de la
20.7.1944.
Wagner, Gerhard (* 23.11.1898
Schwerin, t 26.6.1986): în 1916 intră
în marina militară, în 1918 este locotenent de marină, în 1919 intră în
freikorps „Potsdam", este preluat de
marina reorganizată după război, în
1923 este avansat locotenent-colonel, aghiotant al amiralului comandant în
Marea Nordului, în 1925 este ofiţer de
cart, ulterior comandant în Flotila 3
Torpiloare, în 1929 este avansat căpitan
de marină, în 1930 este însărcinat cu
misiuni de propagandă pe crucişătoarele
Emden si Karlsruhe, în 1931 urmează
Academia de Marină, în 1933 este
referent în biroul „Operaţii" din înaltul
Comandament al Marinei Militare, în
1935 este numit căpitan de corvetă, în
1936 participă la Războiul Civil din

Spania, în 1937 este comandantul distrugătorului Leberecht Maass, în 1939 căpitan de fregată si ofiţer I a în biroul „Operaţii" al conducerii războiului pe mare, în 1940 este avansat colonel, în iunie 1941 este şeful biroului „Operaţii" si în acelaşi timp ofiţerul de legătură al conducerii războiului maritim la înaltul Comandament al Marinei, în 1943 este avansat contraamiral, în iunie 1944 amiral pe lângă comandantul suprem

DOSARUL HHIER

i, este a|estatîn 1945, eliberat
într-o tipografie, din
, contabi
:e colaborator al U.S. Naval
din 1952 lucrează
utorităţi germane, în
al Teari
Diverse a
! avansat contraamiral, şef al
nentuluî marinei din Ministerul
Apărării, ulterior inspector
şi şef al Statului Major al
t din iunie 1961 este comandant
pmdamentului NATO „Europa
si de Nord" (Marea Baltică)
:l-Holtenau, în 1962 este vice: pensidnează la sfârşitul anului
Besfăsoa:f|â activitate publicistică.
^Walter
imicipal
: Berlin, :i, p:
civilă '.
ttitler si
24.7.1907, t?): con;i şef al regiunii admiuncţionar în Ministerul
rticipant ca funcţionar
încheierea căsătoriei
va Braun.
Winif ed, născută Williams
|1897 Hatftings [Sussex, Anglia], 30 Uberţingen, pe malul lacului
orfană,, ,de ambii părinţi, este
de un profesor de pian din
i 1914 cunoaşte familia comui Richard Wagner, în 1915 se
este cu Siegfried Wagner, din
ordă sprijin financiar NSDAR în
,tră în partid, după moartea lui
fcd Wagner preia conducerea
jlui de la Bayreuth, din 1933

rijinită financiar de Hitler, în
jîtc considerată „vinovată", obţine
> revizuire a sentinţei Curţii de
leoarece sprijinise şi adversari
ilui nazist; în 1951 renunţă la
ea Fesţ valului de la Bayreuth, ra pu
iar si
lic loialitatea faţă de
1975.
Laffer«| iz, Verena (* 2.12.1920
i): fiic . lui Siegfried şi a lui
Wagn r, în 1939/40 urmează

cursuri de asistentă medicală, în 1943 se căsătoreşte cu funcţionarul superior NSDAP şi şeful organizaţiei „Forţă prin Bucurie"1 a Frontului German al Muncii, Bodo Lafferenz, au cinci copii, în 1949 este exclusă din comitetul de organizare a Festivalului de la Bayreuth, este membru onorific în mai multe societăţi Wagner, nu a avut activităţi artistice.

Waizenegger, Heinz (* 22.10.1913, t ?): în 1932 intră în poliţie, în 1934 este locotenent, în 1935 se transferă în armată, este aghiotant într-un regiment de infanterie, în 1938 este locotenent major si şef al Batalionului 9 din Regimentul 56 Infanterie, în 1940 este avansat căpitan si ofiţer de ordonanţă I la Comandamentul General al Corpului V Armată, în martie 1942 este numit la înaltul Comandament al Armatei 3, din august 1942 este ofiţer de mare stat major în Statul Major al Conducerii Forţelor Armate, în 1943 este avansat maior, în 1944 locotenent-colonel, din martie 1945 este ofiţer de ordonanţă I la înaltul Comandament al Armatei 2.

Wanderer, Madeleine (* 1925 ?, t ?): cântăreaţă şi dansatoare la Opera din Berlin, amanta lui Robert Ley.

Warlimont, Walter (* 3.10.1894 Osnabriick, t 9.10.1976 Kreuth [Bavaria Superioară]): în 1913 este cadet stegar, pe front ca locotenent într-un regiment de artilerie nemotorizată, aghiotant si comandant de baterie, în 1920 este preluat de armata reorganizată după război, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate si de stat major, în 1925 este avansat căpitan în Ministerul Apărării, în 1929 este numit observator pe lângă armata SUA pentru a studia

metodele mobilizării economice, în
1933 activează din nou în Ministerul
Apărării, în 1934 este şeful departamen

imzaţie
Subord
-al Trei

rolitică gândită pentru a organiza şi a supraveghea timpul liber al populaţiei
iată Frontului German al Muncii (DAF), a fost cel mai mare operator turistic
a Reich. A organizat de asemenea cursuri de sport, croitorie s.a. (n.tr.)

tului economic, în 1935 este avansat
locotenent-colonel, în 1936 este comandant de batalion într-un regiment de
artilerie, în 1936/37 împuternicit al
ministrului de război pe lângă Franco, în 1937 este comandantul Regimentului 26 Artilerie, în
1938 este avansat
colonel, este numit şef al departamentului
de apărare din înaltul Comandament
al Forţelor Armate, o scurtă perioadă
activează la Viena, în 1939 este însărcinat cu afaceri al şefului biroului de
conducere al forţelor armate (înlocuitorul
lui Jodl), în 1940 este avansat general-maior, participă la elaborarea
planurilor campaniei împotriva Uniunii
Sovietice, din decembrie 1941 este şef
adjunct al Statului Major al Conducerii
Wehrmachtului, în 1942 este avansat
general-locotenent, în 1944 general de
artilerie, este arestat în 1945, condamnat
în 1948 la închisoare pe viată în procesul
OKW pentru participarea la emiterea
unor ordine contrare dreptului internaţional (ordinul comisarului, ordinul de
comandă s.a.), în 1951 pedeapsa este
comutată în 18 ani de închisoare, este
eliberat în 1957.
Wauer, prenume necunoscut (* ?, 12.5.1945 Berlin): ordonanţa lui Hitler, Unterscharfiihrer
SS, folosit mai ales la
servirea oaspeţilor, este ucis în timpul
fugii din buncăr.
Wavell, Archibald (* 5.5.1883 Colchester
[Anglia], 124.5.1950 Londra): absolvent
al Academiei Militare de la Sandhurst, în timpul Primului Război Mondial este
ataşat militar, între altele în Rusia, în

1919/20 în Egipt, în 1932/33 este
aghiotant al regelui, în 1937 generallocotenent si comandant suprem în
Palestina, de la 2.8.1939 este comandantul
suprem al forţelor de uscat din Orientul
Apropiat, în toamna lui 1940 respinge
ofensiva italiană împotriva Egiptului, după intervenţia unităţilor germane din
Corpul,.Africa" suferă înfrângeri severe, în 1941 este retras si numit comandant
suprem în India, după înfrângeri în
Malaya şi Indiile Olandeze comanda i

se retrage şi este numit vicerege al Indiei, rechemat în 1946, se pensionează; în
Dosarul Hitler se afirmă eronat că ar fi
fost comandantul corpului expediţionar
de la Dunkerque.
Weber, Christian (* 25.8.1883 Polsingen, t 11.5.1945 pe Schwăbische Alb
[accident]): grăjdar, în timpul Primului
Război Mondial este pe front ca subofiţer de cavalerie, din 1919 este comerciant, în 1921 intră
în NSDAP (nr. 3850), în 1922 este şeful parcului auto al
NSDAP, membru al unităţii de soc
„Hitler", în 1923 participă la puci, în
1926 este consilier municipal la Miinchen, şef de facţiune, în 1935 senator, ocupă numeroase
funcţii în SS, între
altele este inspector al şcolilor de
echitaţie, cel mai înalt grad atins este
cel de Standartenfiihrer SS, este arestat
la 1.5.1945, îşi pierde viaţa în timpul
transferului în alt lagăr, ca urmare a
unui accident de circulaţie.
Weichs an der Glon, Maximilian Freiherr von und zu (* 12.11.1881 Dessau, t 27.9.1954 Burg
Rosberg, lângă Bonn):
în 1900 este cadet stegar, în 1902
locotenent, între 1908 şi 1910 urmează
şcoala de cavalerie, între 1910 şi 1913
Academia de Război, în 1913/14
activează în centrala statului major
bavarez, în timpul Primului Război
Mondial este mai întâi ofiţer de ordonanţă, apoi de stat major, în 1917 ofiţer
I a în Marele Stat Major al Corpului III
Armată bavarez, în 1919 activează în
Statul Major al Brigăzii 23, ulterior este
însărcinat cu diferite activităţi la nivel
de unitate, în 1925 predă tactica la
Şcoala de Infanterie de la Dresda, în
1928 este avansat locotenent-colonel, în 1930 este şef al marelui stat major
al unei divizii de cavalerie, în 1935 este
avansat general-locotenent, comandant
al unei divizii blindate, în 1936 este
general de cavalerie, în 1937 general
comandant al Corpului XIII Armată, în
1939 comandant suprem al Armatei 2, participă la campania din Franţa, în

1940 este avansat general-colonel, în

Jarticipă la campania din Balcani, cea din Rusia, din iulie 1942
|mandant suprem al Grupului de
„B", în 1943 este avansat feldJ, din august 1943 este comandant
al grupurilor de armate „F" şi
Ist", la 25.3.1945 este transferat
frva fuhrerului, la 2.5.1945 este
: de armata americană si acuzat
bcesul împotriva generalilor
ţ\or „Sud-Est", eliberat din motive
laie încă înainte de începerea
fului.
ng, Helmuth (* 2.11.1891 Halber• 17.11.1955 lagărul Vladimirovka
nea Sovietică]): în 1911 este
fetegar în batalionul de dirijabile, 12 locotenent, în timpul Primului
li Mondial este comandant al
lilelor 85, 97si 113, din 1917 face
lin marele stat major al generalului
Idant al forţelor aeriene, în 1919
Ireluat de armata reorganizată
Jrăzboi (artilerie), în 1922 este
|t căpitan, din 1923 este instructor
fila de artilerie, în 1927 este şef
erie, în 1933 este avansat maior, |dant de detaşament într-un regide artilerie, în 1935
locotenenţii, comandant al Regimentului 75
fie, ulterior al Regimentului 56
fie, în 1938 este avansat colonel, }2 general-maior şi comandant al
iei 86 Infanterie, în 1943 este
lat general-locotenent, şef al
Ilui XXXXI Blindat, în 1944 este
li de artilerie, după 20.7.1944 este
Wat în rezerva fuhrerului, de la
J 945 este general comandant al
Ilui LXI Blindat si comandant de
Jil Berlinului, este luat prizonier de
Ici la 3.5.1945.
ek, Johannes conte de (* 2.9.1878
l [SileziaSuperioară], 111.10.1972
jjlla [Spania]): în 1904 intră în
tul diplomatic, ocupă diferite
|i în străinătate, în 1915 trece în
Jerul de Externe, în 1919 este
j la cererea sa, reintră în serviciul
Batic în 1923, este numit ambasador

clasa I în Ungaria, în 1926 este ambasador la Madrid, în 1936 ambasador la
Paris, rechemat la 23.8.1939, în 1940 este

pensionat provizoriu, în 1944 în afara
serviciului, după 1945 se stabileşte în
Spania.
Welczek, Johannes Bernhard conte de
(* 1.10.1911 Santiago de Chile, 14.4.1969
Caracas [Venezuela]): fiul lui Johannes
conte de Welczek, studii de drept şi
filologie, doctor în ştiinţe juridice, intră
în serviciul diplomatic, în 1940 se
căsătoreşte cu Sigrid von Laffert care, ca rudă a Viktoriei von Dirksen, face
parte din anturajul apropiat al lui Hitler, în 1941 este numit ataşat la ambasada
germană de la Madrid, prieten cu Hewel, în 1942 este rechemat, participă la
război în grad de locotenent, din 1949
este în serviciul diplomatic al Republicii
Federale Germania, între altele din
1968 ca ambasador al Germaniei în
Venezuela.
Wenck, Walther (* 18.9.1900 Wittenberg, t 1.5.1982 Bad Rothenfelde, lângă
Osnabruck [accident de maşină]): în
1919 este cadet stegar mfreikorps „Von
Oven", preluat apoi de armata reorganizată după război, în 1923 este locotenent, însărcinat cu diferite activităţi la
nivel de unitate (infanterie), în 1933
trece la tancuri (detaşamentul de recunoaştere), în 1934 este avansat căpitan, în 1935/36 urmează Academia de
Război, apoi activează în Statul Major
al Comandamentului Trupelor Blindate, în 1939 ofiţer I a în Statul Major al
Diviziei l Blindate, în 1940 este locotenent-colonel, pentru scurt timp predă
la Academia de Război, este avansat
colonel, din septembrie 1942 şeful
Statului Major al Corpului LVII Blindat, din noiembrie 1942 este şeful Marelui
Stat Major al Armatei 3 române, în
februarie 1943 este avansat general-maior, şef al Marelui Stat Major al Grupului
de Armate „Ucraina de Sud", din iulie
1944 este şeful biroului „Operaţii" din
Marele Stat Major al Armatei de Uscat, la 17.2.1945 suferă un accident de

maşină, după refacere este numit în
aprilie 1945 general al grupului blindat
si comandant suprem al Armatei 12
(armata de despresurare a Berlinului), ulterior este membru în consiliul de
administraţie al firmei de armament
Diehl.
Weygand, Maxime (* 21.1.1867 Bruxelles, t 28.1.1965 Paris): absolvent al

Academiei Militare Saint-Cyr, carieră în
cavaleria franceză, în 1914 este comandant al Armatei 9, în 1918 este şeful
marelui stat major de pe lângă comandantul suprem al armatelor aliate din
Franţa, mareşalul Foch, formulează la
11.li.1918 la Compiegne textul Tratatului de armistiţiu, în 1923/24 este
comandant suprem al armatei din Levant, în 1930 şef al Marelui Stat Major francez, în 1931
inspector general al armatei si
vicepreşedinte al Consiliului Suprem de
Război, în 1935 se pensionează, este
reactivat în 1939, numit comandant al
unei armate, după rezultatele catastrofale
ale operaţiunilor aliate devine, de la
19.5, comandantul suprem al forţelor
armate franco-britanice din Franţa, cere
la 12.6.1940 armistiţiul, în guvernul
Petain este pentru scurt timp ministru
de război, apoi guvernator general în
Africa de Nord franceză cu sediul la
Alger, după încheierea „Tratatului Weygand-Murphy" cu SUA privind colaborarea
economică este rechemat în 1941, arestat în 1942 şi internat la Hamburg, în mai 1945 este
eliberat din prizonieratul
german, predat Franţei şi arestat, achitat
de acuzaţia de colaboraţionism şi reabilitat în 1948.
Wibizek, prenume necunoscut (* ?, t ?):
ordonanţă SS neloială.
Wiedemann, Fritz (* 16.8.1891 Augsburg, t 17.1.1970 Fuchsgrub, lângă
Pfarrkirchen [Bavaria]): în 1910 este
cadet stegar, urmează Academia de
Război, în 1912 locotenent, în 1915 este
aghiotant în Statul Major al Regimentului
16 Infanterie bavarez în care a servit şi
Hitler, lăsat la vatră în 1919 în grad de

căpitan, fermier, înfiinţează împreună
cu alţii o lăptărie, după o perioadă de
dificultăţi economice îi cere lui Hitler
să-1 angajeze, la 1.2.1934 ocupă o
funcţie de comandă în statul major al
locţiitorului lui Hitler, Hess, intră în
NSDAP, însărcinat de mai multe ori cu
misiuni diplomatice neoficiale (1936/
37 în Austria, 1938 la Londra), în 1937
este general de brigadă NSKK, în 1938
este membru al Parlamentului, demis
din funcţia de aghiotant din cauza unor
aprecieri politice „pesimiste", între
februarie 1939 şi iulie 1941 este consul
general la Sân Francisco, din noiembrie
1941 şef al consulatului general din
Tienţin (China), arestat acolo în 1945

de armata americană, martor în procesul marilor criminali de război, eliberat
în 1948, o curte de arbitraj a apreciat
că a fost „profitor a! regimului", ulterior
lucrează din nou ca fermier.
Wilberg, Helmut (* 1.6.1880 Berlin, t 20.11.1941 lângă Dresda): în 1899
este cadet stegar, în 1900 locotenent
într-un regiment de puşcaşi, între 1910
si 1913 urmează Academia de Război
din Berlin, în 1913 esfe aghiotant la
Inspectoratul Unităţilor Aeriene, în timpul
Primului Război Mondial comandor în
Detaşamentul II Aviaţie de Front, din
1915 comandor în diferite înalte
comandamente ale forţelor armate, înrre
1919 şi 1926 referent în Ministerul
Apărării, în 1921 maior, în 1926/27
activează la biroul „Trupe", după aceea
ocupă diferite funcţii de comandă în
cadrul unor unităţi, se retrage în 1932
în grad de general-maior, este reactivat
în 1934, numit şef de departament în
Ministerul Apărării, general-locotenent, în 1935/36 comandant al Şcolii Superioare de Aviaţie
Militară, între 1.10.1937
şi 31.3.1938 este comandant al statului
major special1 „W" (Legiunea „Condor")
de pe lângă înaltul Comandament al
Armatei de Uscat, general în aviaţia
militară, din august 1939 comandorinstructor 4, îşi ia viaţa prăbuşindu-se
cu un avion.

DOSARUL HITLER

It, Anni, născută Schuler
|,1905 Pfakofen, lângă Regens17.10.1970 Miinchen): şcoala
ftară, şcoala de gospodărie, după
langajată la o contesă, de la
|29 menajera lui Hitler în locuinţa
Iizregentenplatz 16 din Miinchen, |tă în 1945, după eliberare se
iţe din nou la Miinchen.
'l
((August (* 18.1.1897 Miinchen, 1979 Miinchen): în 1916 este
legar, între 1916 şi 1918 luptă
lîntr-o unitate de telecomunicaţii, piuat de armata reorganizată
pboi, locotenent major în UnitaUecomunicaţii, în 1930 activează
lele Stat Major al Diviziei 7, în
pste avansat căpitan, din 1934
fidru didactic la Academia de
din 1937 activează la înaltul
Idament al Armatei de Uscat, în
este avansat locotenent-colonel, JtO activează în Marele Stat Major

Jpuhri de Armate „A", ulterior
! apoi „B" în 1941 este colonel , |3 şef al! Marelui Stat Major al
pi 2 Blinc aţe, ulterior al Grupului
nate „E", general-maior, în 1944
f al Marej ii Stat Major al Grupului
nate „F'^general-locotenent, din
jjbrie 194 4 adjunctul lui Jodl în
Major;| al Conducerii Wehrjlui, la * .12.1944 este avansat
1 de va!
rea din .ători de munte, după
irizonierat se stabileşte
ichen.
Theo4 >r (* 13.12.1907 Dithicn, t 1 1.1.1995 Hamburg): în
Intră în 8 S şi NSDAP, în 1933 în
jmdarte î S „Adolf Hitler", în 1941
omandaţ t de batalion în cadrul
isindarte,; în 1942 comandant al
tului 2 SS Infanterie Motorizat, comandant al Regimentului 2
:rie Motorizată al Leibstandarte
lolf Hitler", în 1944 general de
SS si general-maior al Waffen
landant al Diviziei l SS Infanterie
zată „Leibstandarte SS «Adolf
', în 1944/45 activează în condulentrală a SS.

Witzleben, Erwin von (* 4.12.1881 Breslau, t 9.8.1944 Berlin [executat]): cadet, în 1901 este locotenent, urmează o pregătire de mare stat major, în timpul Primului Război Mondial este însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate şi de stat major, căpitan, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, ocupă din nou funcţii de comandă la nivel de unitate şi de stat major, în 1929 este avansat locotenent-colonel, în 1931 colonel, comandant al Regimentului 8 Infanterie, în 1934 este avansat general-maior, comandant al Diviziei 3 Infanterie, în 1935 este general comandaant al Corpului III Armată (Berlin), în 1936 general de infanterie, în 1938 comandant suprem al Comandamentului de Grup 2, a elaborat împreună cu generalul-colonel Beck şi alţii planurile pentru răsturnarea de la putere a lui Hitler, de la 1.9.1939 este, comandant suprem al Armatei l, în 1940 este avansat fcldmaresal, comandant suprem al Grupului de Armate „D", din mai 1941 este comandant suprem Vest, în martie 1942 este transferat în rezerva fuhrerului, se pune la dispoziţia complotiştilor de la 20.7.1944 ca potenţial comandant suprem, este arestat la

21.7.1944 şi condamnat la moarte pe 8.8.1944.
Wohler, Otto (* 12.7.1894 Grossburgwedel, lângă Hanovra, t 5.2.1987 Grossburgwedel): în 1913 cadet stegar, în 1914 locotenent, în timpul Primului Război Mondial este comandant de pluton, companie si batalion, preluat apoi de armata reorganizată după război, între 1923 si 1926 urmează o pregătire de mare stat major, în 1925 este avansat căpitan, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1935 este avansat locotenent-colonel, în 1936 este ofiţer în Marele Stat Major al Corpului VIII Armată, în 1937 la Marele Stat Major al Academiei Militare, în 1938 este avansat colonel, ofiţer I a în Marele Stat Major al Comandamentului de Grup 5

(Viena), în 1939 este comandantul Marelui Stat Major al Corpului XVII Armată, în 1940 al Armatei 11, în 1942 al Grupului de Armate „Centru", general-locotenent, în martie 1943 este transferat în rezerva fuhrerului, din aprilie 1943 este general comandant al Corpului I Armată, general de infanterie, la sfârşitul anului 1943 comandant suprem al grupului „Wohler", respectiv al Armatei 8, apoi al Grupului de Armate „Sud", la 25.3.1945 este demis, din mai 1945 este prizonier de război, în 1948 este condamnat la opt ani de închisoare pentru persecutarea populaţiei civile si sprijinirea trupelor D de intervenţie ale SS în procesul împotriva înaltului Comandament al Forţelor Armate, eliberat în 1951.
Wolf, Johanna (* 1.6.1900 Miinchen, t 5.6.1985 Miinchen): urmează cursuri de stenografie, în 1929 intră în NSDAF> este secretară în cancelaria privată a lui Hitler (pe lângă Rudolf Hess), în 1933 se transferă la Berlin (în corpul aghiotanţilor personali ai lui Hitler), lucrează în diverse cartiere generale ale Fuhrerului, la 22.4.1945 fuge, la indicaţiile lui Hitler, în Bavaria, este internată în lagăr până în 1948, după eliberare se stabileşte la Kaufbeuren, ulterior la Miinchen.

Wolff, Karl (* 13.5.1900 Darmstadt, 115.7.1984 Rosenheim): în 1917 îşi dă bacalaureatul de război1, este cadet str-3'.ir, locotenent, în 1919 face parte r::.i freikorps „Hessen", în 1920 este ^i airu scurt timp în armata reorganizată după război, între 1920 si 1922 urmează un curs de economist bancar, din 1925 este proprietarul unui birou de anunţuri din Miinchen, în 1931 intră în NSDAP (nr. 695131) şi SS (nr. 14235), în 1932 este Sturmfuhrer SS, în 1933 Sturmhauptfuhrer, aghiotant al guvernatorului

din Bavaria, din iunie 1933 face parte din statul major al Reichsfuhrerului SS Himmler, este reprezentantul lui Himmler în cercul de prieteni ai Reichsfuhrerului SS, Sturmbannfuhrer, în 1934/35 este prim-aghiotant al lui Himmler, Standartenfiihrer, Oberfuhrer, din noiembrie 1935 este aghiotantul-şef al lui Himmler, general de brigadă, între 1936 şi 1939 şef al statului major personal al Reischsfiihrerului SS, în 1937 Gruppenfuhrer, între 1939 si 1945 este numit şef al biroului central al statului major personal al Reichsfuhrerului SS (în februarie 1943 este eliberat din funcţie), din august 1939 este ofiţerul de legătură al SS pe lângă Hitler, în 1942 este Obergruppenfiihrer SS şi general al Waffen SS, temporar este coordonatorul deportării evreilor în lagărele de exterminare, din februarie 1943 superior al SS şi poliţiei din Italia, din septembrie 1943 până la 29.4.1945 este şef al SS si poliţiei din regiunea Grupului de Armate „B" si din zona comandantului suprem Sud (Italia), general împuternicit al armatei germane în Italia, şef al administraţiei militare, la 20.4.1945 este avansat Oberstgruppenfuhrer şi general-colonel al Waffen SS, din februarie 1945 se află în tratative secrete cu aliaţii occidentali, rezultatul fiind capitularea timpurie a trupelor germane din Italia la 2.5.1945, în procesul marilor criminali de război este martor al acuzării, ulterior prizonier la britanici, în 1948 o curte de arbitraj din Hamburg îl condamnă la cinci ani de închisoare, la apel pedeapsa este diminuată; este eliberat, între 1949 şi 1960 este reprezentantul general al secţiei de anunţuri a revistei Revue, arestat în 1962 si condamnat în 1964 la 15 ani de închisoare pentru complicitate la crimă în cel puţin 3000 de cazuri, eliberat în 1969 din motive medicale.

1 Examen de maturitate organizat în timpul războiului pentru tinerii recrutaţi în armată, cu scopul de a le da posibilitatea de a absolvi liceul cu bacalaureat înainte de a pleca pe front, (n.tr.)

DOSARUL HITLER
laupt, August (* 17.4.1886 Grossalmerode [Harz], t ?): frizerul lui Hitler
si în cartierele generale ale fuhrerului, în 1937 intră în NSDAP (nr.
'
jWilhelm (* 22.4.1911 Saar-briicken, t 27.9.1974 Miinchen): urmează
'inercială, comerciant, activează în comerţul cu lemn, la 1.6.1931 intră
în NSDAP (nr. 552659), după întoarcere intră în SS (nr. 27789), este
hrer, în 1933 Sturmfuhrer în departamentul de personal al
rerului SS, în 1935 este aghiotant al comandantului Ober-abschnitt
-Vest, în 1936 ocupă aceeaşi funcţie pe lângă comandantul Oberabschnitt
u, în 1937 este Sturmbannfuhrer, după un duel este transferat la statul
fuhrerului, respectiv în serviciul Reichsleiterului Martin Bormann, în
^ipă o funcţie de conducere în NSDAP, între 1941 si 1943 activează în
itate majore ale Waffen SS, în 1943 este Oberbereichsleiter în NSDAP, .rmbannfuhrer SS, în septembrie 1944 este Standartenfiihrer SS, până
945 se află în buncăr, duce o copie a testamentului lui Hitler în Bavaria.
Kurt (* 9.6.1895 Cossmar, dis-trictul Luckau, t 25.9.1963 Hohen-aschau
Superioară]) : în 1914 este cadet stegar, pe front în calitate de comandant
;nie într-un batalion de pionieri, locotenent, din 1917 este aghiotant de
f, în 1918 locote-nent major, în 1919/20 face parte din freikorps „Tbrgau", ax. de armata reorganizată după război, însărcinat cu diverse activităţi
.e unitate şi de stat major, între altele este prim-aghiotant în Regimentul
jterie, din 1926 activează în diverse state majore de divizie, în 1928 este
Căpitan, în 1932 comandant de companie într-un regiment de infanterie, activează în Ministerul Apă-rării (biroul ministerial), este avansat maior, pcotenent-colonel, din 1938 activează la înaltul Comandament al Forţelor
în 1939 este colonel şi comandant al Regimentului 60 Infanterie, din
939 şef al Marelui Stat Major al Corpului XXII Armată, din 1940 şeful
jStat Major al Grupului I Blindat, din 1941 şef al Marelui Stat Major al
l Blindate, general-maior, din aprilie 1942 este şeful marelui stat major
,gă comandantul suprem Vest (Grupul de Armate „D"), de la 24.9.1942
fie infanterie şi şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, în ianuarie
:e general-colonel, în iulie 1944 intră în concediu după o criză nervoasă, .sfcrat la 18.8.1944 în rezerva fuhrerului, demis în ianuarie 1945, arestat
|de armata britanică, după eliberare desfăşoară activitate publicistică.
Itate administrativă a SS care cuprindea mai multe subunităţi - Abschnitte - şi era
aţă unui Gruppenfiihrer sau Obergruppenfiâhrer. Corespundea unei divizii din cadrul
in.tr.)

«siî
i/ri
i
*...

Indice bibliografic si de surse (selecţie)

I. Materiale de arhivă >L
1. Arhiva de Stat a Rusiei pentru
Istorie Contemporană (RGANI):
5/30/462a
2. Date din arhiva preşedintelui
Federaţiei Ruse (AP RF):
3/58/530
3/58/531
3/58/532
3. Arhiva Militară de Stat a Rusiei
(RGWA):
460/1871 (dosarul deţinutului
Linge)
460/1878 (dosarul deţinutului
Giinsche)
4. Arhiva de Stat a Federaţiei Ruse
(GARF):
j 9401/2/96
9401/2/97
9401/2/199
n 9401/2/236
9401/2/550
9401/2/551
(9401/2/552
9401/2/553
** '" 9401/2/554
9401/2/555
5. Institutul pentru Istorie Contem' porană, arhiva:
Fa 74 Giinsche, Otto, Akz 2108/57
Fa 74 Linge, Heinz, Akz 2108/57
F 135/1, Akz 6714/83
II. Memorii, relatări ale unor
martori oculari, publicaţii
Akten zur deutschen auswărtigen Politik
(ADAP) 1918-1945. Aus dem Archiv
des Deutschen Auswărtigen Amtes.

Seria C: 1933-1937, 6 volume, Gottingen, 1971-1975; seria D: 1937«1941, 13 volume,
Baden-Baden, 1950-1970; seria E: 1941-1945, 8
volume, Gottingen, 1967-1979.
Archiv noveiei istorii Roşii. Tom L, „Osobaia papka", LV. Stalina, îs
materialov Secretariata NKVD-MWD
SSSR 1944-1953 gg. Catalog
documentov, Moscova, 1994 şi urm.
Axmann, Artur: „Das kann doch nicht
das Ende sein". Hitlers letzter Reichsjugendfiihrer erinnert sich, Koblenz, 1995.
Baur, Hans: Ich flog die Măchtigen der
Welt, Kempten, 1956.

Below, Nicolaus von: Als Hitlers
Adjutant 1937-1945, Selent, 1999.
Bernecker, Walther L. (ed.): Der
spanische Burgerkrieg. Materialien, Quellen, Frankfurt/Main, 1986.
Boehm-Tettelbach, Karl: Ah Flieger in
der Hexenkuche, Mainz, 1981.
Boldt, Gerhard: Die letzten Tage der
Reichskanzlei, prelucrare de Ernst A.
Hepp, Hamburg, Stuttgart, 1947.
Bor, Peter: Gesprăche mit Halder, Wiesbaden, 1950.
Centrul de Cercetări de Istorie Militară
(ed.): Das Deutsche Reich und der
Zweite Weltkrieg, 9 voi., Stuttgart, 1978-2004.
Devrient, Paul: Mein Schuler Adolf Hitler.
Das Tagebuch seines Lehrers, editat de
Werner Maser, Miinchen, 2003.

Max: Hitier. Reden 1932 bis
omentariile unui contemporan
, 2 voi., Wiesbaden, 1973.
: Urteil im Gdselmordprozess, im 19.2.1948 vom Militărof V der Vere.inigten Staaten
zrika, Berlin (Est), 1965.
as Urteil gegen das Oberkomder Wehrmacht, gefăllt am
1948 in Niirnberg vom
ţerichthof V der Vereinigten
von Amerika, Berlin (Est), ; "oncet, Andre: Als Botschafter
T 1931-1938, Mainz, 1949.
i iermann: Ein anderer Hitier.
•. sein.es Architekten, I,eoni, •cn: Ohne Auftrag in Berlin, ungen mit Măchtigen des
Reiches, Kicl, 2000.
elmut (ed.): Hitlers Lagebeugen. Die Protokotlfragmente
militărischen Konferenzen
945, Stuttgart, 1962.
elmut (cd.): Goebbels-Reden, 945, 2 voi., Bindlach, 1991.
r. Ein Schicksal in Briefen.
i-Nurnberg-Spandau. Gefan>s Friedens, Antwort aus Zelle
Leoni, 1971.
•, Andreas (ed.): Staatsmanner
ilomaten bei Hitier, partea l:
iliche Aufzeichnungen uber
idungen mit Vertretern des
des 1939-1941, Frankfurt/
.967.
•, Andreas (ed.): Staatsmanner
ilomaten bei Hitier, partea 1:
iliche Aufzeichnungen iiber
:dungen mit Vertretern des
des 1942-1944, Frankfurt/

.970.
lolf: Mein Kampf, Munchen, Ither (ep.): Der Nationalsozia. DoMmente 1933-1945, irt/Mafi, 1957.

Hossbach, Friedrich: Zwischen Wehrmacht und Hitier 1934-1938, Wolfenbiittel, Hanovra, 1949.
Hubatsch, Walther: Hitlers Weisungen fur die Kriegsfuhrung 1939-1945. Doknmente des Oberkommandos der Wehrmacht, Bonn, 1983.
Huber, Heinz/Artur Muller (ed.): Das Dritte Reich. Seine. Geschichte in Texten, Bildern und Dokumenten, 2 voi., Munchen, 1964.
Joachimsthaler, Anton (ed.): Christa Schroeder. Er war inein Chef. Aus Jcm Nachlass der Sekrăterin von .Atfo// Hitier, Munchen. Viena, 1985.
Jochmann, Werner (ed.): Adolf Hitier. Monologe im Fiihrerhauptquartier 1941-1944, Miinchcn, 2000.
Junge, Traudl cu Melissa Muller: Bis zur letzten Stunde. Hitlers Sekrăterin erzdhlt ihr Leben, Munchen, 2003.
[Ediţia în limba română: Junge, Traudl: Până în ultima clipă. Secretara lui Hitier îşi povesteşte viata. In colaborare cu Melissa Muller, Bucureşti, 2005.]
Kcitel, Wilhclm: Mein Leben. Pflichtcrfiillung bis zum Untergang, editat de Werner Maser, Berlin, 1998.
Kotze, Hildegard von (ed.): Heeresadjutant bei Hitier 1938-1943. Aufzeichnungen des Majors Engel, Stuttgart, 1974.
Kuch, Kurt: Bei Hitlers. Zimmennadchen Annas Erinnerungen, St. AndrăWordern, 2003.
Lehmann, Armin D.: Der letzte Bcfehl. Als Hitlers Botenjunge im Fiihrerbunker, Bergisch Gladbach, 2003.
Linge, Heinz: Bis zum Ende. Als Chef des Personlichen Dienstes bei Hitier, editat de Werner Maser, Munchen, 1980.
Lubianka. Stalin i glavnoe upravlenie gosbesopasnosti NKWD, Arhiv Stalina. Dokumenti văsis organov partinoi i godudarstvenno'i vlasti, 1937-1938, Moscova, 2004.

Maivezzi, Piero/Giovanni PirelSi (ed,): Letzte Briefe zum Tode Verurteilter aus

dem europăischen Widerstand, Miinchen, 1962.
Manstein, Erich von: Verlorene Siege, Bonn, 1955.
Manstein, Riidiger/Theodor Fuchs
(ed.): Erich von Manstein. Soldat im
20. Jahrhundert, Koblenz, 1983.
Meissner, Otto: Staatssekretăr unter
Ebert, Hindenburg, Hitler, Hamburg, 1950.
Ministerul Federal al Apărării (ed.):
Adolf Heusinger. Ein deutscher Soldat
im 20. Jahrhundert, fără loc, 1987.
Noel, Leon: Der deutsche Angriff auf
Polen, Paris, 1948.
Picker, Henry: Hitlers Tischgesprăche im
Fiihrerhauptquartier, Berlin, 1993.
Riickerl, Adalbert (ed.): NS-Vemichtungslager im Spiegel deutscher Strafpro:t*e, Miinchen, 1977.
Ruhm von Oppen, Beate (ed.): Helmuth
J. von Moltke. Briefe an Freya, Miinchen, 1995.
Schacht, Hjalmar: 76 Jahre meines
Lebens, Bad Worishofen, 1953.
Schenck, Ernst Giinther: Das Notlazarett
unter der Reichskanzlei. Ein Arzt erlebt
Hitlers Ende in Berlin, Wiesbaden, 2000.
Schirach, Henriette von: Frauen um
Hitler, Berlin, Miinchen, 1983.
Schirach, Henriette von: Der Preis der
Herrlichkeit, Miinchen, 2003.
Schmidt, Paul: Statist auf DiplomatischerBuhne 1923-1945, Bonn, 1949.
Schramm, Percy Ernst (ed.): Kriegstagebuch des Oberkommandos der
Wehrmacht CWehrmachtsfiihrungsstab)
1940-1945, ediţie de studii în 8 voi., Bonn, f.a. (editia'princeps 1961-1965).
Schukow, Georgi K.: Erinnerungen und
Gedanken, Stuttgart, 1969.
Schulz, Alfons: Drei Jahre in der
Nachrichtenzentrale des Fuhrerhauptquartiers, Stein am Rhein, 1996.

Skorzeny, Otto: Meine Kommandounternehmen, Munchen, 1981.
Smers. Istoricieskie otserki i arhivnie
documenti, Moscova, 2003.
Speer, Albert: Erinnerungen, Berlin, 1969.
Speer, Albert: Spandauer Tagebucher, Frankfurt/Main, Berlin, Viena, 1975.
Speer, Albert: Der Sklavenstaat, Meine
Auseinandersetzunegn mit der SS, Stuttgart, 1981.
Staff, lise (ed.): Justiz im DrittenReich.
Eine Dokumentation, Frankfurt/Main, Hamburg, 1964.
Stalin, Josef W: Werke, Berlin, 1950 si
urm.
Udet, Ernst: Mein Fliegerleben, Berlin
1935.
Unknown Pages of the History of World

War II: Hitler. Documents {rom KGB
secret archives, Moscova, 1995
(CD-ROM).
Wagner, Friedelind: Nacht iiber Bayreuth.
Die Geschichte der Enkelin Richard
Wagners. Cu o postfaţă de Eva
Weissweiler, Munchen, 2002.
Die Wehrmachtsberichte 1939-1945.
3 volume, Koln, 1989.
Weissenstein, Helmut: Uber Steigerung
korperlicher Leistungsfähigkeit durch
Pervitin, Berlin, 1941.
Welles, Sumner: Jetzt oder nie! Stockholm, 1944.
Witte, Peter ş.a.: Der Dienstkalender
HeinrichHimmlers 1941/42, Hamburg, 1999.
III. Lucrări de referinţă
Bathe, Horst/Johann Heinrich Kumpf
(prelucrare): Die Mittelbehorden der
Reichsfinanzverwaltung und ihre
Prăsidenten 1919-1945,Kruhl, 1999.
Benz, Wolfgang/Walter H. Pehle:
Lexikon des deutschen Widerstandes, Frankfurt/Main, 1994.
Benz, Wolfgang/Herbert Graml/Hermann Weiss (ed.): Enzyklopădie des
Nationalsozalismus, Munchen, 2001.

Mfgang: Legenden, Liigen, teile. Ein Worterbuch zur
Ichichte, Miinchen, 2002.
>lfgangp. Lexikon des Holocaust, icn, 2002.
Dhris (ed.): Waffen des Zweiten
ieges. Handfeuerwaffen, FlugArtillerie, Kriegsschiffe, V-Boote, urg, 2000.
vlartin/Norbert Frei: Dos Dritte
iim Uberblick. Chronik, Ereig\Zusammenhange, Miinchen, (, 1999.
HerrmannA.L. (ed.): Werist's?
a 10-a, Berlin, 1935.
Bernd: Personen-Lexikon aer
P. Voi. 1: SS-Fuhrer A-B, NorderIJ1980.
itz: Waffen und Geheimwaffen
Mschen Heeres 1933-1945, 2
.onn, 1998.
, Gunnar: Lexikon der VolkerU Reinbek b. Hamburg, 1998.
nd, Hans H./Ernest Henriot:
ftlands Admirale 1849-1945.
itărischen Werdegdnge der See-, •ur-, Sanitäts-, Waffen- und Ver'ffgsoffiziere in
Admiralsrang, llrtick, 1988.
id, Karl-Friedrich: Die Generale
;|utschen Lu.ftwa.ffe 1935-1945.
ilitărischen Werdegănge der

•-, Flakartillerie, Fallschirmjăger-, .chrichten- und Ingenieur-Offieinschliefilich der Ărzte, VeteriIntendanten, Richter und
'ţerialbeamten im Generalsrang, |i, Osnabriick, 1990.
.nd, Karl-Friedrich/DermotBrad4arkus Rovekamp: Die Generale
'.eres 1921-1945. Die militărischen
egănge der Generale, sowie Ante, \nare, Intendanten, Richter und
terialbeamten im Generalsrang, .., Osnabruck, 1993.
;, Karl: Hitlers politische Generale.
auleiter des Dritten Reiches, .gen, 1997.

Kammer, Hilde/Bartsch Elisabeth:
Lexikon Nationalsozialismus. Begriffe, Organisationen und Instutitionen, Reinbek b. Hamburg, 2002.
Keilig, Wolf: Die Generale des Heeres und
die Sanitătsoffiziere im Generalsrang.
Alphabetisches Verzeichnis, Daten, Laufbahn, Dienststellunge, Auszeichnungen, Friedberg, 1983.
Lilla, Joachim: Statisten in Uniform. Die
Mitglieder des Reichstages 1933-1945, ein biographisches Handbuch, Diisseldorf, 2004.
McLean, French L.: The Comp Men: The
SS Officers who ran the Nazi Concentration Câmp System, Atglen, 1999.
McLean, French L.: The Field Men: The
SS Officers who led the Einsatzkommandos - the Nazi mobile fcilling units, Atglen, 1999.
Ministerul de Externe, Serviciul Istoric
(ed.): Biographisches Handbuch des
deutschen Auswărtigen Dienstes 18711945, Miinchen, Viena, Ziirich, 2000.
Overesch, Manfred/Friedrich-Wilhelm
Saal: Chronik deutscher Zeitgeschichte.
Politik, Wirtschaft, Kultur, 3 voi., Dusseldorf, 1999.
Preradovich, Nikolaus von: Die Generale
der Waffen-SS, Berg am See, 1985.
Roewer, Helmut/Stefan Schăfer/Matthias
Uhl: Lexikon der Geheimdienste im 20.
Jahrhundert, Miinchen, 2003.
Schulz, Andreas/Giinter Wegmann: Die
Generale der Waffen-SS und der
Polizei. Die militărischen Werdegănge
der Generale, sowie der Arzte, Veterinare, Intendanten, Richter und
Ministerialbeamten im Generalsrang, voi. l, Bissendorf, 2003.
Seidler, Franz W.: Die Kollaboration
1939-1945, Miinchen, Berlin, 1995
şi urm.
Steinbach, Peter/Johannes TXichel (ed.):
Widerstand gegen den Nationaîsozialismus, Bonn, 1994.

Stockhorst, Erich: 5000 Kopfe. Wer war
im Dritten Reich, Kiel, 1998.
Thomas, Franz/Giinter Wegmann: Die
Ritterkreuzträger der Deutschen
Wehrmacht, 2 voi., Osnabriick, 1993.
Thomas, Franz: Die Eichenlaubträger
1940-1945, 2 voi., Osnabriick, 1997.
Vierhaus, Rudolf/Ludolf Herbst (ed.):
Biographisches Handbuch der
Mitglieder des Deutschen Bundestages
1949-2002, 3 voi., Munchen, 2002.
Weiss, Hermann (ed.): Biographisches
Lexikon zum Dritten Reich, Frankfurt/Main, 1998.
Wer leitet? Die Mănner der Wirtschaft
und der einschlăgigen Verwaltung
einschliesslich Adressbuch der Direktoren und Aufsichtsrăte 1941/42, Berlin, 1942.
Wistrich, Robert: Wer war wer im Dritten
Reich? Ein biographisches Lexikon, Frankfurt/Main, 1989.
Worterbuch zur Deutschen Militărgeschichte, 2 voi., Berlin (Est), 1985.
Zentner, Christian/Friedemann Bediirftig (ed.): Das grosse Lexikon des
Zweiten Weltkrieges, Miinchen, 1988.
Zentner, Christian (ed.): Der Zweite
Weltkrieg. Ein Lexikon, Viena, 2003.
IV Expuneri
Absolon, Rudolf: Die Wehrmacht im
Dritten Reich, 5 voi., Boppard am
Rhein, 1975.
Agonia i smert Adolfa Gitlera, Moscova, 2000.
Arendt, Hannah: Elemente und Urspriinge totalitărer Herrschaft. Antisemitismus,
Imperialismus, Totalitarismus, Munchen, Ziirich, 2000.
Aust, Stefan/Stephan Burgdorff (ed.):
Die Flucht. Ober die Vertreibung der
Deutschen aus dem Osten, Stuttgart, Munchen, 2002.

Backes, Uwe ş.a.: Reichstagsbrand.
Aufklărung einer historischen Legende, Munchen, 1986.
Bahar, Alexander/Wilfried Kugel: Der
Reichstagsbrand. Wie Geschichte
gemacht wird, Berlin, 2001.
Barkai, Avraham: Das Wirtscha/tssystem
des Nationalsozialismus, Frankfurt/Main, 1998.
Bartov, Omer: Kitîers Wehrmacht. Soldaten, Fanatismus und die Brutalisierung des Krieges,
Reinbek b. Hamburg, 1999.
Beevor, Antony: Stalingrad, Munchen, 2001. [Ediţia în limba română:
Beevor, Antony: Stalingrad, Bucureşti, 2005.]
Beevor, Antony: BerKn 1945. Das Ende, Munchen 2002. [Ediţia în limba
română: Beevor, Antony: Berlin.
Căderea 1945, Bucureşti, 2005.]
Benz, Wolfgang (ed.): Dimension des

Volkermordes. Die Zahl der judischen
Opfer des Nationalsozialismus, Munchen, 1996.
Benz, Wolfgang (ed.): Die Juden in
Deutschland 1933-1945. Leben unter
nationalsozialistischer Herrschaft, Munchen, 1996.
Benz, Wolfgang/Werner Bergmann
(ed.): Vorurteil und Volkermord.
Entwicklungslinien des Antisemitismus, Bonn, 1997.
Berger, Florian: Mit Eichenlaub und
Schwertern. Die hochstdekorierten
Soldaten des Zweiten Weltkrieges, Viena, 1999.
Besymenski, Lew: Der Tod des Adolf
Hitler. Unbekannte Dofcumenre aus
Moskauer Archiven, Hamburg, 1968.
Besymenski, Lew: Die letzten Notizen
von Martin Bormann. JSin Dokument
und sein Verfasser, Stuttgart, 1974.
Besymenski, Lew: Der Tod des Adolf
Hitler. Der sowjetische Beitrag uber dos
Ende des Dritten Reiches und seines
Diktators, Munchen, 1982.
Besymenski, Lew: StaHn und Hitler. Das
Pokerspiel der Diktatoren, Berlin, 2004.

nski, Lew A.: Operaţia „Mif Ui
ras horonili Gitlera, Moscova, Dietrich: Schlachtfeld der Dikn. Osteuropa im Schatten von
und Stalin, Gottingen, 2000.
Willi A.: Die deutsche Wirtschaft
1945. Interna des Reichswirtministeriums, Dusseldorf, 1983.
, Willi A.: Die Kosten von Hitlers
Kriegsfinanzierung und
•ielles Kriegserbe in Deutschland
J94S, Paderborn, 1985.
Karl Dietrich: Die deutsche
:ur Entstehung, Struktur, Folgen
tionalsozialismus, Koln, 1972.
Karl Dtetrich/Manfred Funke/
Adolf JJacobsen (ed.): Natio\zialistiMhe Diktatur 1933-1945.
Silanz, ţţonn, 1986.
Stephan (ed.): Rechenschaften.
îischer und literarischer Diskurs
Auseina.ndersetzung mit den NSnverbrechen, Gottingen, 2004.
;er, Werner: Hitlers Kontrahenten
NSDAP 1921-1945, Munchen, Ib, Giinter/Brigitte Kaff/Hans-Otto
mann: Christliche Demokraten
Hitler. Aus Verfolgung und
rstand zur Union, Freiburg, , Viena, 2004.
,, Alan: Hitler und Staiin. Parallele

, Berlin, 1991.
i, Michael: Die Zeit des Nationalismus. Eine Gesamtdarstellung, furr/Main, 2000.
|y, Ulrich/Christoph Piischner:
jibar Hitler. Fuhrerkult und
natzerstorung am Obersalzberg, in, 2004.
| Richard: Mussolini. Aufstieg und
aes Duce, Munchen, 1995.
ell, John: Forschenfur den Fiihrer.
Sche Naturwissenschaftler und der
• Weltkrieg, Bergisch Gladbach, , Hellmuth Giinther: Francisco
.co. Soldat und Staastchef, Zurich, .kfurt/Main, 1972.

Deutscher, Issac: Stahn. Eine politische
Biographie, Berlin, 1990.
Dietrich, Wolfgang (ed.): Die Verbănde
der Luftwaffe 1935-1945. Gliederungen
und Kurzchroniken. Eine Dokumentation, Stuttgart, 1976.
Doscher, Hans-Jiirgen: SS und Auswdrriges Amt im Dritten Reich. Diplomaţie
im Schatten der „Endlosung", Frankfurt/Main, Berlin, 1991.
Durth, Werner: Deutsche Architefcten.
Biographische Verflechtungen 1900 bis
1970, Munchen, 1992.
Ebbinghaus, Angelika/Klaus Dorner
(ed.): Vernichten und Heilen. Der
Niirnberger Ărzte-Prozess und seine
Folgen, Berlin, 2001.
Engelmann, Joachim: Die 18. Infanterie
und Panzergrenadier-Division 19341945, Eggolsheim, f.a.
Falter, Jiirgen W: Hitlers Wăhler, Munchen, 1991.
Fest, Joachim/Bernd Eichinger: Der
Untergang. DasFilmbuch, Berlin, 2004.
Foltmann, Josef/Hanns Moller: Opfergang
der Generale, Berlin (Vest), 1952.
Frank, Bernhard: Geheime Regierungsstadt Hitlers, Obersalzberg, Berchtesgaden, 2004.
Friedlănder, Saul: Dos Dritte Reich und
die Juden. Die Jahre der Verfolgung
1933-1939, Munchen, 2000.
Frieser, Karl-Heinz: Blitzkrieg-Legende.
Der Westfeldzug 1940, Munchen, 1995.
Fuhrerhauptquartier Wolfschanze 1940
bis 1945. Zeitgeschichte inFarbe, Kiel, 2001.
Furet, Francois: Das Ende der Illusion.
Der Kbmmunismus im 20. Jahrhundert, Munchen 1996. [Ediţia în limba
română: Furet, Francois: Trecutul
unei iluzii. Eseu despre ideea comunistă
în secolul XX, Bucureşti, 1996.]
Gali, Lothar (ed.): Krupp im 20. Jahrhundert, Berlin, 2002.
Glantz, David M. / Jonathan M. House:
When Titans Ciashed: How the Red
Army stopped Hitler, Kansas, 1995.

Gorodetsky, Gabriel: Die grosse Tduschung.
Hitier, Staîiti urtd das Unternehmen
„Barbarossa", Berlin, 2001.
Groehler, Olaf: Die Neue Reichsfcanzlei.
Das Ende, Berlin, 1995.
Gunther, Sonja: Design der Macht. Mobe!
fur Repräsentanten des ,f>ritten Reiches", Wiesbaden, f.a.
Haffner, Sebastian: Anmerkungen zu
Hitier, Munchen, 1975.
Hamann, Brigitte: Winifred Wagner oder
Hitlers Bayreuth, Munchen, Ziirich, 2003.
Hass, Gerhart (coordonator) :Deutschland
im Zweiten Weltfcrieg, Berlin (Est), 1974.
Heer, Hannes/Klaus Naumann (ed.):
Vernichtungskrieg. Verbrechen der
Wehrmacht 1941-1944, Hamburg, 1995.
Henke, Klaus-Dietmar/Hans Woller:
Politische Sduberung in Europa. Die
Abrechnung mit Faschismus und
Kbllaboration nach dem Zweiten
Weltkrieg, Munchen, 1991.
Hilberg, Râul: Die Quellen des Holocaust.
Entschliisseln und Interpretieren, Frankfurt/Main, 2002.
Hildebrand, Klaus: Das vergangene
Reich. Deutsche Aussenpolitifc von
Bismarck bis Hitier, Stuttgart 1995.
Hildermeier, Manfred: Geschichte der
Sowjetumon 1917-3991. Entstehung
und Medergang des ersten sozialistischen Staates, Munchen, 1998.
Hillgruber, Andreas: Hitîers Strategie.
Politik und Krieg/iihrung 1940 bis
1941, Munchen, 1982.
Hitlers Neue Reichsfcanzlei. „Haus des
Grossdeutschen Reiches" 1938-1945, Kiel, 2002.
Hobsbawm, Eric: Das Zeitalter der
Extreme. Weltgeschichte des 20. Jahrhunderts, Munchen, 1998.
Hoffmann, Joachim: Stalins Vernichtungsfcrieg 1941-1945. Planung, Aus/uhrung,
Dofcumentation, Munchen, 1999.
Hoffmann, Peter: Widerstand, Staasstreich, Attentat. Der Kampf der Opposition
gegen Hitier, Munchen, 1969.

Hoffmann, Peter: Die Sicherheit des
Difctators, Munchen, Zurich, 1975.

Hohne, Heinz: Der Orden unter dem
Totenkopf. Die Geschichte der SS, Bindlach, 1990.
Hohne, Heinz: „Gebt mir vier Jahre
Zeit". Hitier und die Anfãnge des
Dritten Reiches, Berlin, 1999.
Horstmann, Bernhard: Hitier in Posewalfc.
Die Hypnose und ihre Folgen, Diisseldorf, 2004.
Institutul pentru Istorie Contemporană
(ed.): Dofcumentation Obersalzberg.
Die todliche Utopie. Bilder, Texte, Daten
zum Dritten Reich, Munchen, Berlin, 2000.
Irving, David: Goebbels. Macht und
Magie, Kiel, 1997.
Jeckel, Hartmut: Menschen in Berlin.
Dos letzte Tele/onbuch der alten
Reichshauptstadt, Munchen, 2000.
Jesse, Eckard (ed.): Totalitarismus im
20. Jahrhundert. Eine Bilanz der
internationalen Forschung, Bonn, 1996.
Joachimsthaler, Anton: Hitlers Weg
begann in Miinchen 1913-1923, Munchen, 2000.
Joachimsthaler, Anton: Hitlers Liste. Ein
Dofcument personlicher Beziehungen, Munchen, 2003.
Joachimsthaler, Anton: Hitlers Ende.
Legenden und Dokumente, Munchen, 2004.
Karlsch, Rainer/Raymond G. Stokes:
„Faktor 01". Die Mineralolwirtscha/t
in Deutschland 1859-1974, Munchen, 2003.
Karlsch, Rainer: Hitlers Bombe. Die
geheimen deutschen Ksrnwajfenversuche, Munchen, 2005.
Keegan, John: Der Zweite Weltfcrieg, Berlin, 2004.
Kershaw, Ian: Hitlers Macht, Munchen, 2000.
Kershaw, Ian: Hitier, 3 volume, Munchen, 2002.

: von: Die drei Ringe. Lebenshichte eines Industrieunternehmens, bingen, Sruttgart, 1953.
Emst: Was sie taten, was sie wurden.
me, Juristen und andere Beteiligte
\Kranken-oder Judenmord, Frank/Main, 1992.
Ernst: Auschwitz. Die NS-Medizin
l ihre Opfer, Frankfurt/Main, 1997.
Ithewskij, Pawel Nikolaewitsch:
ţkaus Beute. Wie Vermogen, Kulturer und Intelligenz nach 1945 aus
utschland geraubt wurden, Miinchen, |5.
|, Eugen/Hermann Langbein/Adalt Riickerl ş.a. (ed.): Nationalsozia|sche Massentotungen
durch Giftgas, nkfurt/Main, 2003.
:idin, Alexandr I./Dimitri P Prov. Vneşnaia rasvedka Roşii, St.
g,'Moscova, 2001.
nidt, Josef/Johannes G. Pankau

L): Hitler der Redner, Miinchen, T3'
tviadimir A.:„Gde Gitler?" Povtornoe
ţedovanie NKWD-MWD SSSR obatel 'stvisesnoveniaAdol'fa Gitlera
5-1949,'Moscova, 2003.
frski, Franz: Hitlers letzte Bostionen.
nkampfum dus Reich 1944-1945, ||ng, f.a.
g-Winters, Simone: Wertheim. Ein
ţenhausunternehmen und seine
|ptiimer Ein Beispiel der Entwick', derBerliner Warenhăuser bis zur
jierung, Miinster, 1997.
ţorf, Werner: Die grossen Militărţiden des Dritten Reiches. Zeitgefhte in Bildern, Kiel, 2002.
Jochen von/Claus Sibyll: Der
jfetăr. Martin Bormann - Der Mann, '•iitlerbeherrschte, Miinchen, 1987.
bnn, Rudolf: Die Leibstandarte, fi, Osnabruck, 1977.
Hart, Basil H.: Jetzt diirfen sie
|n, Ziirich, 1948.
Hart, Basil H.: Geschichte des
|iten Weltkrieges, Dusseldorf, Viena, n, Richard: Legion Condor. Sie
bnjenseits der Grenze, Kiel, 2003.

Longerich, Peter: Die braunen Bataillone. Geschichte der SA, Augsburg, 1999.
Lusar, Rudolf: Die deutschen Waffen und
Geheimwaffen des 2. Weltkrieges und
ihre Weiterentwicklung, Miinchen, 1958.
Lustiger, Arno: Rotbuch. Stalin und die
Juden, Die tragische Geschichte des
judischen Antifaschistischen Komitees
und der sowjetischen Juden, Berlin, 1998.
Machtan, Lothar: Hitlers Geheimnis. Das
Doppelleben des Diktators, Frankfurt/Main, 2003.
Macksey, Kenneth: Gi../Vrian, derPanzergeneral, Dusseldorf, Viena, 1975.
Magenheimer, Heinz: Die Militărstrategie Deutschlands 1940-1945. Fiihrungsentschliisse,
Hintergriinde, Alternativen, Miinchen, 1997.
Maier, Helmut: Riistungsforschung im
Nationalsozialismus. Organisation, Mobilisierung und Entgrenzung der
Technikwissenschaften, Gottingen, 2002.
Mammach, Klaus: Der Volkssturm.
Bestandteil des totalen Kriegseinsatzes
der deutschen Bevolkerung 1944/45, Berlin (Est), 1981.
Martin, Bernd/Stanislawa Lewandowska
(ed.): Der Warschauer Aufstand, Varşovia, 1999.
Martin, Bernd: Deutschland und Jupan
im Zweiten Weltkrieg 1940-1945. Vom
Angriff auf Pearl Harbor bis zur
deutschen Kapitulation, Hamburg, 2001.
Maser, Werner: Niirnberg. Tribunal der
Sieger, Dusseldorf, 1977.
Maser, Werner: Adolf Hitler. Das Ende
der Fuhrerlegende, Dusseldorf, Viena, 1980.
Maser, Werner: Hindenburg, Rastatt, 1990.

Maser, Werner: Adolf Hitler. Legende, Mythos, Wirklichkeit, Munchen, Esslingen, 1993.
Maser, Werner: Der Wortbruch. Hitler, Stalin und der Zweite Weltkrieg, Munchen, 1994.

Maser, Werner: Hermann Goring. Hitlers
januskopfiger Pa.la.din, eine politische
Biographie, Berlin, 2000.
Maser, Wemer: Fălschung, Dichtung und
Wahrheit iiber Hitler und Stalin, Miinchen, 2004.
Medwedew, Roy: Dos Urteil der Geschichte.
Stalin und der Stalinismus, Berlin, 1992.
Michalka, Wolfgang (ed.): Der Zweite
Weltkrieg. Analysen und Grundziige.
Forschungsbilanz, Miinchen, 1989.
Middeldorf, Eike: Taktik im Russlandfeldzug. Erfahrungen und Folgerungen, Frankfurt/Main, 1956.
Moller, Horst: Weimar. Die unvollendete
Demokratie, Miinchen, 1997.
Mommsen, Hans: Von Weimar nach
Auschwitz. Zur Geschichte Deutschlands
in der Weltkriegsepoche, Stuttgart, 1999.
Mommsen, Hans: Alternative zu Hitler.
Studien zur Geschichte des deutschen
Widerstandes, Miinchen, 2000.
Morzik, Fritz/Gerhard Hummelchen:
Die deutscen Transportflieger im
Zweiten Weltkrieg, Frankfurt/Main, 1966.
Miiller, Christian: Stauffenberg, Diisseldorf, 2003.
Miiller, Rolf-Dieter: Dos Tor zur Weltmacht.
Die Bedeutung der Sowjetunionfur die
deutsche Wirtschafts- und Rustungspolitik zwischen den Weltkriegen, Boppard am Rhein, 1984.
Miiller, Rolf-Dieter/Gerd Ueberschăr:
Kriegsende 1945. Die Zerstorung des
Deutschen Reiches, Frankfurt/Main, 1994.
Muller, Rolf-Dieter/Hans-Erich Volkmann (ed.): Die Wehrmacht. Mythos
und Realităt, Miinchen, 1999.
Musial, Bogdan: „Konterrevolutionăre
Elemente sind zu erschiessen". Die Brutalisierung des deutsch-sowjetischen
Krieges im Sommer 1941, Berlin, 2001.
Muzeul Transporturilor si Tehnicii (ed.):
Ich diente nur der Technik. Sieben
Karierren zwischen 1940 und 1950, Berlin, 1995.

Naasner, Walter: Neue Machtzentren in

der deutschen Kriegswirtschaft
1942-1945. Die Wirtschaftsorganisation der SS, dos Amt des Generalbevollmăchtigten fur den Arbeitseinsatz und
das ReichsministeriumfurBewaffnung
und Produktion/Reichsministerium fur
Rustung und Kriegsproduktion im
nationalsozalistischen Herrschaftssystem, Boppard am Rhein, 1994.
Neufeld, Michael J.: Die Rakete und das
Reich. WemhervonBraun, Peenemunde
und der Beginn des Raketenzeitalters, Berlin, 1997.
Neulen, Hans Werner: Europa und das
3. Reich. Einigungsbestrebungen im
deutschen Machtbereich 1939-1945, Miinchen, 1987.
Neumayer, Anton: Hitler. Wahnideen, Krankheiten, Perversionen, Viena, 2001.
Novick, Peter: Nach dem Holocaust. Der
Umgang mit dem Massenmord, Miinchen, 2001.
Orth, Karin: Die Konzentrationslager-SS, Miinchen, 2004.
O'Sullivan, Donai: Stalins „Cordon
sanitaire". Die sowjetische Osteuropapolitik und die Reaktionen des Westens
1939-1949, Paderborn ş.a., 2003.
Overy, Richard: Die Wurzeln des Sieges.
Warum die Alliierten den Zweiten
Weltkrieg gewannen, Reinbekb. Hamburg, 2002.
Pâtzold, Kurt/Manfred Weissbecker:
Geschichte der NSDAP 1920-1945, Koln, 1998.
Pătzold, Kurt/Manfred Weissbecker:
Rudolph Hess. Der Mann an Hitlers
Seite, Leipzig, 1999.
Peter, Antonio/Robert Maier (ed.): Die
Sowjetunion im Zeichen des Stalinismus, Koln, 1991.
Petersen, Jens: Hitler-Mussolini. Die Entstehung der Achse Berlin-Rom
1933-1936, Tubingen, 1973.
Petrova, Ada: Sagadka smerii adolfa
gitlera, Moscova, 2004.
Petzina, Dieter: Autarkiepolitik im Dritten Reich. Der nationalsozialistische
Vierjahresplan, Stuttgart, 1968.

t
lkiewicz, Janusz: Stalingrad.
tnmie einer Schlacht, Munchen, f-Ennker, Bianca (ed.): Prăventivlg'r Der deutsche Angriff auf die
' tunion, Frankfurt/Main, 2000.
, Norbert (ed.): Braunbuch.
und Naziverbrecher in der

republik und in Berlin (West), LI, 2002 (Reprint 1968).
Leon/Josef Wulf: Das Dritte
'und seine Diener. Auswărtiges
I
justiz, Wehrmacht, Berlin, 1956.
J Jean-Claude: Die Krematorien
iischwitz. Die Technik des Mas•s, Munchen, 1994.
' Fesseln: Eine Schilderung des
<essetrustes, Berlin, 1947.
sr, Walter: Hitler und Mussolini.
it, Krieg und Terror, Graz, Viena, ,1:2001.
d, Donald: Stalin und seine
ir, Munchen, 2004.
aurice Philip: Mythos Rommel, , 2002.
i, Leonid: Feldmarschall Friedrich
im Kreuzverhor 1943-1953, burg, 2000.
, Richard: Die deutschen Morder.
$S-Einsatzgruppen und der
bust, Bergisch Gladbach, 2004.
'erhard: Cari Goerdeler und die
Widerstandsbewegung, gart, 1954.
Helmut: Skrupellos. Die Macten der Geheimdienste in
nd und Deutschland 1914 bis
I
, Leipzig, 2004.
SSSR v voinah XX veka, Statisti'. isledovanie, Moscova, 2001.
a, E. M.: Berlin, mai 1945, /a, 1967.
brnelius: The last Battle, New
11965.
Martin/Ralph Jessen/Klaus
iKracht (ed.): Zeitgeschichte als
geschichte. Grosse Kontroversen
5, Munchen, 2003.
Klaus (ed.): Die Befreiung
jis 1945, Berlin, 1985.

Schenk, Ernst Giinther: Patient Hitler.
Eine medizinische Biographie, Augsburg, 2000.
Schmidt, Rainer E: Rudolf Hess. „Botengang eines Toren?" Der Flug nach
Grossbritannien vom 10. Mai 1941, Munchen, 2000.
Schulze, Dietmar: „Euthanasie" in Bernburg. Die Landes-Heil-und Pflegeanstalt
Bernburg/Anhaltische Nervenklinik in
der Zeit des Nationalsozailismus, Essen, 1999.
Schwarz, Hans-Peter: Das Gesicht des
Jahrhunderts. Monster, Retter und
Mediokrităten, Berlin, 1998.
Schwengler, Walter: Volkerrecht, Versailler Vertrag und Auslieferungsfrage.
Die Strafverfolgung wegen Kriegsverbrechen als Problem des Friedensschlusses 1919/20,
Stuttgart, 1982.
Seidler, Franz W.: Verbrechen an der

Wehrmacht. Kriegsgreuel der Roten
Armee 1941/42, Selent, 1998.
Seidler, Franz W: „Deutscher Volkssturm ".
Das letzte Aufgebot 1944/45, Augsburg, 1999.
Seidler, Franz W./Dieter Zeigert: Die
Fiihrerhauptquartiere. Anlagen und
Planungen im Zweiten Weltkrieg, Munchen, 2000.
Seidler, Franz W.: Avantgardefiir Europa.
Auslăndische Freiwillige in Wehrmacht
und Waffen-SS, Selent, 2004.
Siegmund, Anna Măria: Die Frauen der
Nazis, 3 voi., Viena, 1998-2002.
Smelser, Ronald: Robert Ley. Hitlers
Mann an der,flrbeitsfront", Paderborn, 1989.
Smelser, Ronald/Enrico Syring (ed.):
Die Militărelite des Dritten Reches.
27 biographische Skizzen, Frankfurt/Main, 1995.
Smelser, Ronald/Enrico Syring/Rainer
Zitelmann: Die braune Elite, 2 voi., Darmstadt, 1999.
Steinbach, Peter/Johannes Tuchel (ed.):
Widerstand in Deutschland 1933-1945.
Ein historisches Lesebuch, Munchen, 2000.
Stettner, Ralf: irArchipel GULag". Stalins
Zwangslager, Terrorinstrument und
Wirtschaftsgigant, Paderborn, 1996.

Suvenirov, Oleg R: Tragediia RKKA
1937-1938, Moscova, 1998.
Telford, Taylor: Die Niirnberger Prozesse.
Hintergritnde, Analysen und Erkenntnisse aus heutigerSicht, Miinchen, 1994.
Tessin, Georg: Formationsgeschichte der
Wehrmacht 1933-1939. Stăbe und
Truppenteile des Heeres an der
Luftwaffe, Boppard am Rhein, 1959.
Tissier, Tony le: Der Kampf um Berlin
1945. Von den Seelower Hohen zur
Reichskanzlei, Berlin, 1997.
Turner jr., Henry Ashby: Die Grossunternehmer und der Aufstieg Hitlers, Berlin, 1985.
Uebcrschăr, Gcrd R. (ed.): DasNationalkomitee „Freies Deutschland" und der
Bund Deutscher Offiziere, Frankfurt/Main, 1996.
Ucberschăr, Gerd R. (ed.): Hitlers militdrische Elite. Vom Kriegsbeginn bis zum
Wchkriegsende, 2 voi., Darmstadt, 1998.
Ucberschăr, Gcrd R. (ed.): DerNationalsozialismiis ror Gericht. Die alliierten
Prozesse gegen Kriegsverbrecher und

Soldaten 1943-1952, Frankfurt/Main, 1999.
Ucberschăr, Gcrd R./Winfricd Vogcl: Dienen und Verdienen. Hitlers Geschenke an seine Eliten, Frankfurt/Main, 2001.
Vogel, Thomas (ed.): Aufstand des Gewissens. Militărischer Widerstand gegen Hitler und das NS-Regime 19331945, Hamburg, Berlin, Bonn, 2000.
Volklein, Ulrich (ed.): Hitlers Tod. Die letzten Tage im Fiihrerbunker, Gottingcn, 1998.
Wallach, Jehuda L.: Dos Dogma der VernichtungsscMacht, Miinchen, 1970.
Walther, Herbcrt: Die 1. SS-Panzer-Division Leibstandarte, Utting, f.a.

Wassiljeva, Larissa: Die Kreml-Frauen. Erinnerungen, Dokumente, Legenden, Ziirich, 1994.
Wcgner, Bernd: Hitlers politische Soldaten. Die Waffen-SS 1933-1945, Padcrborn s.a., 1996.
Weihsmann, Helmut: Bauen unterm Hakenkreuz. Architektur des Untergangs, Viena, 1998.
Weinbcrg, Gcrhard L.: Eine Welt in Waffen. Die globale Geschichte des Zweiten Weltkriegs, Stuttgart, 1995.
Weissmann, Karlheinz: Der Weg in den Abgrund. Deutschland unter Hitler 1933-1945, Miinchen, 1997.
Wettc, Wolfram: Die Wehrmacht. Feindbilder, Vernichtungskrieg, Legenden, Frankfurt/Main, 2002.
Wilderotter, Hans: Alltag der Macht. Berlin Wilhelmstrasse, Berlin, 1998.
Wilhclm. Friedrich: Die Poliţei un NSStaat. Die Geschichte ihrcr Orgaiusation im Uberblick. Padcrborn s.a., 1997.
Willing, Gcorg Franz: Die Reichsktinzlei 1933-1945. Rolle und Bi'di-utung unter der Regierung Hitler. Tubingcn, Buenos Aircs, Montevideo, 1984.
Wojak, Irmtrud: Eichmanns Memoiren. Ein kritischer Essay, Frankfurt/Main, 2004.
Wolkogonow, Dimitri: Stalin. Triumph und Tragodie, Diisseldorf, 1990.
Zdral, Wolfgang: Derfinanzierte Aufstieg des AdolfH., Viena, 2002.
Zelnhefcr, Sicgfricd: Die Reichstage der NSDAP Geschichte, Struktur und Bedeutung der grossten Propagandafeste im nationalsozialistischen Feierjahr, Niirnberg, 1991.
Zitclmann, Rainer: Hitler. Selbstverstcindnis eines Revolutionărs, Miinchen, 1998.

«.' . (1,-iQr
i*;- : *<$
Glii'-.U-'"O

fev.

Mulţumiri

Mulţumim tuturor colaboratorilor de la arhivele germane şi ruseşti la care am apelat pentru disponibilitatea şi promptitudinea cu care ne-au acordat ajutorul cerut. Dorim să-i numim aici, ca reprezentanţi ai tuturor celorlalţi, pe Natalia G. Tomilina, director al Arhivei de Stat a Rusiei pentru Istorie Contemporană (RGANI), pe Mihail J. Prosumentcikov, şef al departamentului de publicaţii al RGANI, precum şi pe Berit Pistora de la Arhiva Federală din Koblenz.
Un cuvânt de mulţumire se cuvine în special prof. dr. Vladimir N. Haustov, care a verificat şi a confirmat autenticitatea Dosarului Hitler pe baza documentelor din arhiva preşedintelui Federaţiei Ruse, inaccesibilă nouă.
îi mulţumim de asemenea lui Helmut Ettingcr pentru traducerea textului amorf în limba germană, agentului nostru literar Thomas Karlauf pentru sfaturile oportune si lui Elmar Klupsch ca reprezentant al întregului colectiv redacţional al Editurii Gustav Lubbe.
Nu în ultimul rând datorăm mulţumiri colegilor de la Institutul de Istorie Contemporană Miinchen-Berlin şi de la Universitatea „Martin Luther" din Halle-Wittenberg pentru sprijinul larg pe care ni l-au acordat.
ÎB;

•^